

A

DESCRIPTIVE CATALOGUE

OF

ORIYA MANUSCRIPTS.

ORIYĀ KĀVYA.

(DA—NA)

VOLUME-X

Sri Nilamani Mishra

Digitized by PPRACHIN, SOA

A

DESCRIPTIVE CATALOGUE

OF

ORIYA MANUSCRIPTS.
ORIYĀ KĀVYA

(DA—NA)

VOLUME-X

IN THE COLLECTION
OF
THE ORISSA STATE MUSEUM
BHUBANESWAR.

Digitized by PPRACHIN, SOA

EDITED
By
Sri Nilamani Mishra
Curator
Orissa Stat · Museum,
Bhubaneswar. 751014

PUBLISED
By
Dr. H. C. Das, M. A. Ph—D
Superintendent of
Museum, Orissa
Bhubaneswar. 751014

FIRST EDITION
1979

Price : Rs.—18·35 P.

Digitized by PPRACHIN, SOA

PREFACE

This is the fourth volume in the series of the Descriptive Catalogue of Orjya Manuscripts preserved in the Manuscripts Section of the Orissa State Museum. These Descriptive Catalogues apart from giving a description and account of the palmleaf manuscripts, serve as guides to the scholars working in the fieid of Oriya literature. Since these catalogues bring to lime light rare works, the importance of these publications are increasingly felt.

The present volume of Descriptive Catalogue of Oriya Manuscripts contains 258 manuscripts from Oriya alphabet "Da" to "na". The introduction of this catalogue deals with Panchasakha literature and Sakta literature. Panchsakha is a controversial subject in the history of Oriya literature and the present information wiil no doubt substantiate to the fact of their contribution to Oriya literature. The index with an alphabetical list of authors added at the end will facilitate the scholars in their research.

On the eve of this, I, with pleasure record my gratefulness to Sri S. K. Mahapatra, I. A. S., Secretary, Tourism and Cultural Affairs, Sri D. N. Padhy, I. A. S, Director, Tourism and Cultural Affairs who have taken keen interest in publication of this volume.

I am grateful to Dr. H. C. Das, Superintendent of Museum, who has shown initiative in publication of this work.

I offer my thanks to Sri K. K. Bisoi, Gallery Assistant and Smt. Mamata Mishra, Copyist who have helped a lot in compilation of this volume.

In spite of attempts, this publication is not free from printers devils, but I am confident that these will not stand in the way in fulfilling the long felt needs of the scholars.

Orissa State Museum,
Bhubaneswar.
1st February, 1979
Basanta Panchami

Nilamani Mishra
Curator

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଭୂମିକା

ଓଡ଼ିଆ ବିବରଣାତ୍ମକ ପୋଥି ତାଲିକାର ନବମ ଖଣ୍ଡରେ 'ଛ' ରୁ 'ତ' ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଦ୍ୟାକ୍ଷର ଥିବା ପୋଥିଗୁଡ଼ିକର ବିବରଣୀ ୧୯୭୪ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଦୀର୍ଘ ଚାରିବର୍ଷ ବିତି ଯାଇଥିଲେ ହେଁ ନାନା ପ୍ରକାର ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପୁସ୍ତକଟି ଲୋକ-ଲୋଚନର ଗୋଚରକୁ ଆସି ପାରିନଥିଲା । ଅବଶ୍ୟ ଏପ୍ରକାର ଖଣ୍ଡିଏ ବିବରଣାତ୍ମକ ତାଲିକାର ଅଭାବ ବରାବର ଅନୁଭୂତ ହେଉଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସଂଗ୍ରହାଳୟ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରୁ ପୋଥି ସଂଗ୍ରହ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲିଛି । ତେଣୁ ଦିନକୁ ଦିନ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କବିଙ୍କର ବହୁ ଅପ୍ରକାଶିତ ପୋଥି ହସ୍ତଗତ ହେବା ଫଳରେ, ଆମର ସଙ୍କୁଚିତ ଧାରଣା କ୍ରମେ ବିସ୍ତୃତ ହୋଇଯାଉଛି । ଯାହା ଫଳରେ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ତଳର ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଆମକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ତେଣୁ ସଂଗୃହୀତ ପୋଥିଗୁଡ଼ିକର ବିବରଣାତ୍ମକ ତାଲିକା ଜିଜ୍ଞାସୁ ଆଲୋଚକମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକାଶନ ରୂପେ ଗୃହୀତ ହୁଏ ।

ପ୍ରସ୍ତୁତ ବିବରଣାତ୍ମକ ତାଲିକାରେ 'ଦ' 'ଧ' ଓ 'ନ' ଆଦ୍ୟାକ୍ଷର ଥିବା ଦୁଇଶହ ଅଠାବନ ଖଣ୍ଡ ପୋଥିର ବିବରଣୀ ପ୍ରଦତ୍ତ ହୋଇ ଥିଲେ ହେଁ ମୋଟ ୧୭୯ ଜଣ କବିଙ୍କ ରଚିତ ପୁସ୍ତକର ନାମ ତଥା ସ୍ଥଳ ବିଶେଷରେ ଉଦ୍ଧାରଣ ଦିଆଯାଇଛି । ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହି ପୁସ୍ତକରେ ଚାରିଶହରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ପୁସ୍ତକର ନାମ ଆମର ଆଲୋଚନା ପରିସର ମଧ୍ୟକୁ ଆସି ପାରିଛି ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିବରଣାତ୍ମକ ତାଲିକାର ଭୂମିକାରେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଆଲୋଚନା କରାଯାଉଛି । ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପୁସ୍ତକର ଭୂମିକାରେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ପଞ୍ଚସଖା ଓ ଓଡ଼ିଆ ଶାକ୍ତ ସାହିତ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କେତେକ ଆଲୋଚନା କରାଯାଉଛି ।

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ପଞ୍ଚସଖା

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ 'ପଞ୍ଚସଖା' ଏକ ପ୍ରାଚୀନ ପରଂପରା ରୂପେ ଗୃହୀତ । ଏହି ପରଂପରା ଉପରେ ଆସ୍ଥାସ୍ଥାପନ କରି ଓଡ଼ିଆ ସମାଲୋଚନା ସାହିତ୍ୟର ଆଦିସୂରୀମାନେ ଆଲୋଚନା କରିଛନ୍ତି । ସେହି ଅନୁସାରେ କେବଳ ସାହିତ୍ୟିକ କାହିଁକି, ଗାଁ ଗହଳର ଅକ୍ଷର ଜ୍ଞାନ ଥିବା ସାଧାରଣ ଲୋକେ ମଧ୍ୟ 'ପଞ୍ଚସଖା ଭଜନ' ଗାନ କରନ୍ତି ; ପଞ୍ଚସଖାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅଚ୍ୟୁତ, ବଳରାମ, ଯଶୋବନ୍ତ, ଜଗନ୍ନାଥ ଓ ଅନନ୍ତ ଏବଂ ରଚିତ ପୁସ୍ତକଗଡ଼ିକୁ ଆଦରରେ ପାଠ କରନ୍ତି । ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ; ପଞ୍ଚସଖା ଓଡ଼ିଆ ସମାଲୋଚନା ସାହିତ୍ୟର ପରିସର ଅତିକ୍ରମ କରି ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭକ୍ତ କବି ରୂପେ ସ୍ୱୀକୃତି ଲାଭ କରି ସାରିଛନ୍ତି ।

ପଞ୍ଚସଖା ଏକ ଉଦ୍‌ଭଟ କଳ୍ପନା ବୋଲି ଓଡ଼ିଶାର କେତେଜଣ ଆଲୋଚକ ମତ ଦିଅନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ମତକୁ ଖଣ୍ଡନ କରି, ବହୁ ପ୍ରାଚୀନ ପୋଥିରୁ 'ପଞ୍ଚସଖା'ଙ୍କ ନାମ ମିଳୁଥିବାର ଉଦ୍ଧୃତିମାନ ଦେଇ ପତ୍ର ପତ୍ରିକାରେ ପଣ୍ଡିତ କୋରାମଣି ପାଠୀ, ଡକ୍‌ଟର ରତ୍ନାକର ସାହୁ ପ୍ରଭୃତି ଆଲୋଚକମାନେ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ପରସ୍ପର ବିବଦମାନ

Digitized by PPRACHIN, SOA

ମତମତାନ୍ତରଗୁଡ଼ିକୁ ଏଠାରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ନକରି, ରାଜ୍ୟ ସଂଗ୍ରାହାଳୟର ପୋଥି ଭଣ୍ଡାରରେ ଥିବା ପୋଥିଗୁଡ଼ିକରେ କେଉଁଠି କିପରି ଭାବରେ 'ପଞ୍ଚସଖା' ଶବ୍ଦ ସେହି ଖ୍ୟାତନାମା ପାଞ୍ଚଜଣ ଭକ୍ତ କବିଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଲିଖିତ ହୋଇଛି, ତା'ରି ଅବତାରଣା କରାଯାଉଛି ।

ପ୍ରସ୍ତୁତ ତାଲିକା (Catalogue No. O. L./1272) ରେ 'ଦଶପଟଳ' ଶୀର୍ଷକ ଖଣ୍ଡିଏ ପୋଥିର ବିବରଣୀ ଦିଆଯାଇଛି । ଉକ୍ତ ପୋଥିରେ କବିଙ୍କ ନାମ 'ଅଚ୍ୟୁତ' । ପଞ୍ଚସଖାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟତମ ପ୍ରସିଦ୍ଧ କବି ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦଙ୍କ ନାମରେ ବହୁ ପୁସ୍ତକ ଭଣିତା ହୋଇଥିବାର ଦେଖାଯାଏ । ପ୍ରସ୍ତୁତ 'ଦଶପଟଳ' ପୋଥିରେ କବି ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ ଓ ଶିଷ୍ୟ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ କଥୋପକଥନ ଛଳରେ 'ପଞ୍ଚସଖା'ଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କେତେକ ତଥ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି । ଆଲୋଚକମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସେହି ଅଂଶତକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉପାଦେୟ ବୋଲି ମନେହୁଏ ।—

"ଶୁଣ ସୁଜନେ ପରମ ଗୁପତ
କାହିଁ କେତେ ଭକ୍ତ ହୋଇଲେ ଜାତ ।

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ ମୋହୋର ଶିଶ
ଆମ୍ଭ ଚରଣେ ତା ବଡ଼ ବିଶ୍ୱାସ ।

ଗୁରୁଶିଷ୍ୟ ବେନି ମୂରତି ହେଲୁଂ
ନିଗମ ସ୍ଥାନରେ ଯାଇ ବସିଲୁ ।

ପଚ୍ଚରିଲା ସବୁ ଆଗତ ବାଣୀ
ଚରଣେ ପଡ଼ି ଯୋଡ଼ି ବେନି ପାଣି ।

ଭୋ ପ୍ରଭୁ ବ୍ରହ୍ମ ସାକ୍ଷାତେ ଈଶ୍ୱର
ମନେ ପଡ଼ିଲା ଯେ କଥାଏ ମୋର ।

ପଞ୍ଚଶାଖା ତୁମ୍ଭେ ଜନମ ହେଲ
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ସଙ୍ଗତେ ଜନ୍ମ ଲଭିଲ ।

କଳିରେ କାହିଁରେ ତୁମ୍ଭ ଜନମ
କେତେ ଅଂଶ କାହିଁ ଛିତି ପ୍ରମାଣ ।

ଉପରୋକ୍ତ ଉଦ୍ଧୃତାଂଶରୁ ପ୍ରମାଣ ମିଳୁଛି ଯେ, ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦଙ୍କ ଶିଷ୍ୟ ରାମଚନ୍ଦ୍ର 'ପଞ୍ଚଶାଖା' ବା 'ପଞ୍ଚସଖା' ଙ୍କ ଜନ୍ମ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଗୁରୁଦେବଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଛନ୍ତି । ଶିଷ୍ୟଙ୍କ ଜିଜ୍ଞାସାର ପୂରଣ ଲାଗି ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ କହିଛନ୍ତି—

"କଳିରେ କଳଙ୍କିରୂପ ଉଦଏ,
କଳିଙ୍କି ରୂପକୁ କରିଛି ଲଏ ।

ପଞ୍ଚସଖାଙ୍କୁ ଘେନି ସଙ୍ଗତରେ,
ବିଜେ ସ୍ୱାମୀ ନୀଳଗିରି ଶିଖରେ ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ପଞ୍ଚଯୁଗକୁ ଯେ ପଞ୍ଚଦେବତା,
ପଞ୍ଚଶାଖା ଯେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ କରତା ।
ସୁଦାମା ଶାଖା ଯେ ମୋହର ନାମ,
ସତ୍ୟେ କୃପାଜଳ ଋଷି ଆଶ୍ରମ ।
* * *
କଳି ଯୁଗରେ ଏହି ପାଞ୍ଚଜଣ,
କଳିଙ୍ଗୀ ରୂପକୁ କରିଣ ଧ୍ୟାନ ।
* * *
ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ଜନମ ହୋଇ,
ଦୀନ ଅଚ୍ୟୁତ ମୋ ନାମ ବୋଲାଇ ।
* *
ଗୋପରେ ସରୂପାନନ୍ଦଟି ଯେହି,
କଳିରେ ଅଚ୍ୟୁତ ଜାଣିମ ସେହି ।
* * *
ବଳରାମ ଦାସର ଯେ ଜନମ,
ଗୋବିନ୍ଦ ତହୁଂ ଯେ ସେ ଉତିପନ ।
* * *
ଦ୍ୱାପର ଯୁଗରେ ଉଦ୍ଭବ ଜାଣ,
କଳିଯୁଗରେ ଅନନ୍ତ ପ୍ରମାଣ ।

ପଞ୍ଚଶାଖାରେ ସେ ଦାସଟି ଜାଣ,
ଶୁଣ ରୁକ୍ମିଣୀ ହୁଅ ସାବଧାନ ।
* * *
ସୁହାଙ୍ଗ ଦେଶେ ଲେମାଲୋ ଗ୍ରାମରେ,
ଏ ପ୍ରସଙ୍ଗ ହେଲା ଯେତେ ପ୍ରକାରେ ।
ସୁଦାମା ଶାଖା ମୋ ଦୀନ ଅଚ୍ୟୁତ,
ମୋହ ଆଜ୍ଞାରେ ହୋଇଛି କୃତ୍ୟ ।

ପଞ୍ଚସଖାଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ 'ଦଶପଟଳ' ପୋଥିରେ କେବଳ ଏତିକି ଉଦ୍ଧୃତ ରହିଛି ତା' ନୁହେ, ସେମାନଙ୍କ ଶିଷ୍ୟବର୍ଗଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ଶିଷ୍ୟ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଚ୍ଚାରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଗୁରୁଦେବ ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ ବିଶଦ ଭାବରେ ସେ ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି ।

"ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ ପ୍ରବୋଧ ଶୁଣି,
ପୁଣି ବିଗ୍ରରେ ଯୋଡ଼ି ବେନି ପାଣି ।
ତୁମ୍ଭ ଜନମ ଶୁଣିଲି ଗୋସାଇଂ,
ଆବର ଭଗତ ଜନମ କାହିଁ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ପଞ୍ଚସଖାଙ୍କ ଗଣ କାହିଂ ଜନ୍ମ ,
ଭୋ ଗୁରୁ ମୋତେ କହିବା ଫେଇଣ” ।

*　　　*　　　*

ମୋହ ଶାଖାରେ ମୋହ ପାଞ୍ଚଜଣ,
ଅନନ୍ତ ଶାଖା ବାରଟି ପ୍ରମାଣ ।

ମୋ ପାଞ୍ଚ ଶାଖାରେ ମୋକ୍ଷଟି ତୁହି,
ଯଶୋବନ୍ତ ନାମ ସେ ମୋକ୍ଷ ହୋଇ” ।

ଏହି ପରି ଭାବରେ ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ ତାଙ୍କ ‘ଦଶପଟଳ’ ‘ଅଚ୍ୟୁତ ବିଭୂତି’ ପୁସ୍ତକରେ ପଞ୍ଚସଖା ବା ପଞ୍ଚଶଖାଙ୍କ ଅସ୍ତିତ୍ୱ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କିଞ୍ଚିତ୍ ଆଭାସ ଦେଇଛନ୍ତି, ତାହା ଆଲୋଚକ-ମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉପାଦେୟ ବିଷୟ ।

ଏହା ବ୍ୟତୀତ ପଞ୍ଚସଖାଙ୍କର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପୁସ୍ତକରେ ‘ପଞ୍ଚସଖା’ଙ୍କ ନାମ, ଜନ୍ମ, ଭକ୍ତିଭାବନା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବହୁ ଉଦ୍ଧୃତିମାନ ରହିଛି ।

ପଞ୍ଚସଖାଙ୍କର ଅଳ୍ପ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଭକ୍ତ କବି ବାଲିଗାଁ ଦାସ ବା ଦାସିଆ ବାଉରୀଙ୍କ ନାମରେ ଦୁଇଖଣ୍ଡି ପୁସ୍ତକ ଭଣିତା ହୋଇଥିବାର ଦେଖାଯାଏ । ‘ଆଗତ ଭବିଷ୍ୟ’ ବା ବାଲିଗାଁ ଦାସିଆ ଭାଗବତ ପୋଥିଟି ପଞ୍ଚସଖା, ବିଶେଷତଃ ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦଙ୍କ ମାଳିକା ପରି ଏକ ଭବିଷ୍ୟତ ବାଣୀ ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୁସ୍ତକ । ନବାକ୍ଷରୀ ବୃତ୍ତରେ କବି ବାଲିଗାଁ ଦାସ ତାଙ୍କ ସମୟର ଓଡ଼ିଶା ତଥା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଅବସ୍ଥାର ଏକ ନିଖୁଣ ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କରିଛନ୍ତି (ପୃଷ୍ଠା—୫୬) ।

ବାଲିଗାଁ ଦାସଙ୍କର ଅନ୍ୟତମ ରଚନା ହେଉଛି—ଭକ୍ତ ମାଳିକା । ପୁସ୍ତକଟି ତେର ଗୋଟି ଅଧ୍ୟାୟରେ ବିଭକ୍ତ । ଏହା ବାଲିଗାଁ ଦାସଙ୍କର ପରିଣତ ବୟସରେ ରଚନା ବୋଲି ମନେହୁଏ । ସେହି ପୁସ୍ତକର ପ୍ରଥମ—ଅଧ୍ୟାୟରେ କବି ଦାସିଆ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ସହିତ ତାଙ୍କର କଥୋପକଥନର ଏକ ଭାବିକ କଳ୍ପନା କରିଛନ୍ତି । ସେହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କବି ଦାସିଆ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରିୟ ଭକ୍ତ ପଞ୍ଚସଖା—ଅର୍ଥାତ୍ ଅତିବଡ଼, ଯଶୋବନ୍ତ, ଅଚ୍ୟୁତ, ବଳରାମ ଓ ଅନନ୍ତଙ୍କ ଜନ୍ମଚରିତ, ଭକ୍ତିପ୍ରଣାଳୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜିଜ୍ଞାସା କରିଛନ୍ତି ।

“କହନ୍ତି ବାଲିଗାଁ ଦାସ ଶୁଣିମା ଗୋସାଇଂ ।
ଭକ୍ତଙ୍କ ଜନ୍ମଚରିତ କହିବା ବୁଝାଇ ।।

ଶ୍ରୀଅତିବଡ଼ ଯଶୋବନ୍ତ ନାମ ବଳରାମ ।
ଅଚ୍ୟୁତ ଅନନ୍ତ ଶିଶୁ ପଞ୍ଚଶାଖା ଜାଣ ।।

ମନ୍ତ୍ର ଯନ୍ତ୍ର ଉପାସିକ ଉପଦେଶ ଧାମ ।
ପ୍ରଣାଳୀ ବିଳାସ କରି କହିବା ଉପାମ ।।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଭକ୍ତ ପ୍ରବର ଦାସିଆଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି । ମହାପ୍ରଭୁ ଭକ୍ତକୁ ଭକ୍ତି ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବାଲାଗି ସଚେତନ କରାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଜିଜ୍ଞାସାମତେ ଭକ୍ତ ଦାସିଆ କହିଛନ୍ତି—

"ବୋଇଲେ ମହାପ୍ରଭୁ ଶୁଣ ନାରାୟଣ ।
ବାଙ୍କି ମୁହାଣକୁ ଗଲି ଦ୍ରଶନ କରିଣ ।।

ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲି ଅର୍ଦ୍ଧସୋଷନୀଙ୍କ ଯାଏ ।
ଚଉଷଠି ଭକ୍ତଗଣ କରନ୍ତି ବିଜୟେ ।।

ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦେଖିଣ ମୁଂ କଲି ନମସ୍କାର ।
ବଳରାମ ଗୃହିଂରେ ଯେ ଆସ୍ଥର ଆଗର ।।

ମୋତେ ବଳରାମ ବୋଇଲେ ସେ ତୁମ୍ଭନାମ କିସ ।
ମୁଂ ବୋଇଲି ପିତା ଦେଲେ ବାଲିଗାଂଆ ଦାସ ।।

ଅନନ୍ତ ଦ୍ୱାରିକା ଆମ୍ଭେ ତୁମ୍ଭଠାକୁ ଯିବୁ ।
ଆଗ ପଛ କରି ମଠ ଦେଖିଣ ଆସିବୁ ।।

ମୁଂ ବୋଇଲି ବାଉରୀରେ ଜନମ ଉପତ୍ତି ।
ନ ଜାଣଇ ପାଠ ଶାଠ ନୁହଇ ଭଗତି ।।

ସମସ୍ତ ଗୋସାଇଂ ଯେବେ ଯିବେ ମୋର ପୁର ।
ମହାଖଳା କରିବ ମୋ ମଠର ଆଗର ।।

ଯାଅ ଯା ବୋଲିଣ ପଞ୍ଚଶାଖାୟେ ବୋଇଲେ ।
ସତ୍ୟବନ୍ତ କଥା କାଲି ପଗ୍ଭରିବା ଥରେ ।।

*   *   *

ରାଜସ ଭକ୍ତମାଣ ପଞ୍ଚଶାଖା ଯେତେ ।
ତାହାଙ୍କର ଆଗେ କିସ କହିବି ଅଚ୍ୟୁତେ" ।।

ଭକ୍ତ ଦାସିଆଙ୍କର ଏ ପ୍ରକାର ବିନୀତ ପ୍ରଶ୍ନରେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଆସନ କମ୍ପି ଉଠିଲା । ସେ ଭକ୍ତକୁ ପଞ୍ଚସଖାଙ୍କ କଠୋର ପରୀକ୍ଷାରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବା ଲାଗି ଉପଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । 'ପଞ୍ଚସଖା' ଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କିଏ କ'ଣ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବେ ଏବଂ ତା'ର ସମୁଚିତ ଉତ୍ତର କ'ଣ ହେବ; ସବୁ ଗୋଟି ଗୋଟି ଦାସିଆଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ଦେଇଥିଲେ ।

"ତୁମ୍ଭର ଦାସ ମନକୁ ବିଡ଼ିବେ ସେ ଭକ୍ତବାଦିରେ ବିଗ୍ଭର ।
ଶ୍ରୀଯନ୍ତ୍ରକୁ ଭେଦି ଠାକୁରାଣୀ ଯନ୍ତ୍ର କହ ବୋଲିବେ ଆଗର ।।

ତୁହି ଏବେ କିସ ବିଗ୍ଭର କରିଛୁ କି ପାଠ କହିବୁ ତାଙ୍କୁ ।
ସେ ପଞ୍ଚସଖା ମୋ ତହୁଂ ଜନମ ବାକ୍ୟଦେବୀ ସାହା ତାଙ୍କୁ" ।।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଉତ୍ତର ଶୁଣି ଭକ୍ତ ଦାସିଆ ମନେ ମନେ ଭୀତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ଭକ୍ତ-ବୃନ୍ଦଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର କ'ଣ ଦେବେ ତାଙ୍କର ବୁଦ୍ଧି ଘୁରିଲା ନାହିଁ । ସେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଚରଣ ତଳେ ଶରଣ ପଶି କମଳା ବିମଳା ଦୁଇଜଣ ଉତ୍ତର ଦେବାରେ ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଲାଗି ବର ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ ।

"କହନ୍ତି ବାଲିଗାଂ ଦାସେ ଶୁଣିମା ହେ ପ୍ରଭୁ ମୁଂ କିସ କହିବି ମୂଢ଼ ।
ସେ ତୁମ୍ଭର ଯେଣୁ ଭଗତବୃନ୍ଦ ଯେ ସବୁରି ପ୍ରକାରେ ବଡ଼ ।।

ଅତିବଡ଼ ଜଗନ୍ନାଥେ ମୋର ଗୁରୁଦେବ ଅଛନ୍ତିଟି ଜାଣ ।
ତାଙ୍କ ଚରଣକୁ ଶରଣ ମାଗିବି କହିବି ଯାହା ପ୍ରମାଣ ।।

ଆହୁରି କଥାଏ ମନରେ ଅଛଇ ଡ଼ାକିବି ଯେବେ ତାହାଙ୍କୁ ।
କମଳା ବିମଳା ଦୁଇଜଣ ମୋର ସଖୀ ଯେ ମୋତେ ହେବାକୁ" ।।

ଭକ୍ତ ଦାସିଆଙ୍କ ହୃଦୟରେ ଏ' ପ୍ରକାର ନିଷ୍ଠା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ପ୍ରଭୁ ଭକ୍ତପ୍ରତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଦୟ ହୋଇ ଉଠିଲେ ଏବଂ 'ପଞ୍ଚସଖା' ଙ୍କ ହୃଦ୍‌ଗତ ଭାବନା ତଥା ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ କଳାପ ଏବଂ ସର୍ବୋପରି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭକ୍ତଙ୍କର ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତର ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ଭକ୍ତ ଦାସିଆଙ୍କ ଆଗରେ ବଖାଣି ଗଲେ ।

* * *

"ବୋଇଲେ ହେ ଦାସେ କହିବା ବିଶ୍ୱାସେ ଗୁପତଗୀତା କାହାଣୀ ।।
କାଲି ପଞ୍ଚଶାଖା ପ୍ରଭାତୁଂ ଆସିବେ ମନ ବୁଝିବେ ତୁମ୍ଭର ।
ମୋତେ ନୀଳଚକ୍ରେ ଲୁଗଇ ଆସିବେ ପଚାରିବେ ତୋ ଆଗର ।।
ଉତ୍ତମ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯେବା ତୋତେ ମିଳିବ ତାହା ତୁହି ଅଣାଇବୁ ।
ଉତ୍ତମ କରିଣ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଣ ସୁବାସ ନୀର ସିଞ୍ଚିବୁ ।।
ପଚାରିବେ ତୋତେ ମନ୍ତ୍ରର ବିଚାର ଠିକଣା ମୋହର ସ୍ଥାନ ।
ପ୍ରେମ ରୂପା ଅଙ୍ଗେ ତୋହରି ଅଙ୍ଗର ଦେଖାଇବୁ ସ୍ଥାନମାନ ।।
ଚଉରାଶି ମନ୍ତ୍ର ଯନ୍ତ୍ରରେ ଭେଦିବ ଅନାଦି କି ସେବାକରି ।
ତାହାକୁ ଯେବେ ତୁ ଭାବନା କରିବୁ ଚିତ୍ତ ଥିବୁ ଦୃଢ଼ କରି ।।
ଆତ୍ମାକୁ ଯେବେ ତୁ ସେବକ ହୋଇବୁ ସବୁ ଦେବତାହିଁ ମୁହିଁ ।
ଏକାକ୍ଷର ଲକ୍ଷ ବିନ୍ଧୁଥିବୁ ହୃଦେ କ୍ଲୀଂ ପଞ୍ଚମାତ୍ରା ତହିଁ ।।

* * *

ଶ୍ରୀଂ ଯନ୍ତ୍ର ଗୋଟିଏ ମନ୍ତ୍ର ଓଁକାର ଠୁଳ ଶୂନ୍ୟେ ଲୟ କର ।
ଶିଶୁ ଅନନ୍ତ ପଚାରିବେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଅନାଦି ସୂର୍ଯ୍ୟ ବିଚାର ।।
ଯଶୋବନ୍ତ ମହାଦେବ ତୋତେ ରାଧା ଅର୍ଦ୍ଧଅଙ୍ଗ ପଚାରିବେ ।
ଦେବତାମାନଙ୍କ ଅଙ୍ଗ କରନ୍ୟାସେ ଯେ ଉପାସନା ବିଚାରିବେ ।।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଚଉଷଠି ଶାସ୍ତ ଭଗତ ମାଳିକା ଦେବାଦେବୀ ଛନ୍ତି ଯେତେ ।
ପଞ୍ଚୁଶାଖା ଅଙ୍ଗୁ ଜନ୍ମ ହୋଇଛନ୍ତି ନାମ କହିଦେବା ତୋତେ ।।
କାଲି ପ୍ରଭାତରେ ଦର୍ଶନ କରିବୁ ଭଗତଜନ ମୋହୋର ।
ଅବତାର ମାନ ଜଳେ ଦେଖାଇବୁ ଭାବନା ଚେତି ତୋହୋର ।।
ବଳରାମ ଦାସେ ଅନନ୍ତ ଅଚ୍ୟୁତ ଜଗନ୍ନାଥ ଯଶୋବନ୍ତ ଗଲେ ।
ହରି ଦ୍ୱାରିକାଯେ ବାଳିଗାଂ ମଠରେ ନାମ ଧରିଣ ଡ଼ାକିଲେ" ।।

ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଉପଦେଶ ଅନୁସାରେ ଭକ୍ତପ୍ରବର ବାଳିଗାଁ ଦାସ ପଞ୍ଚସଖା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଭକ୍ତମାନଙ୍କ **ପ୍ରଶ୍ନ**ର ସଠିକ ଉତ୍ତର ତଥା ତାତ୍ତ୍ୱିକ ବିଗ୍ରହଧାରା ସେମାନଙ୍କ ଆଗରେ ବ୍ୟକ୍ତକରି ନିଜ ଭକ୍ତିର ପରାକାଷ୍ଠା ପ୍ରଦର୍ଶନ କଲେ । ବାଳିଗାଁ ଦାସିଆଙ୍କ ଉତ୍ତର ଶୁଣି ସିଦ୍ଧସାଧକ ପଞ୍ଚସଖା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱିତ ହୋଇ, ଦାସଙ୍କୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଭକ୍ତରୂପେ ଶାଢ଼ୀ ବାନ୍ଧି ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ର ଲେଉଟି ଆସିଲେ ।

"ବାଳିଗାଂ ଦାସଙ୍କ ବଚନ ଶୁଣିଣ ପଞ୍ଚୁଶାଖାଯେ ମଉନ ।
ଚୌଷଠି ମହନ୍ତ ପଞ୍ଚୁଶାଖା ମିଳି ଶାଢ଼ୀ ବାନ୍ଧିଦେଲେ ଜାଣ ।।
ପଞ୍ଚୁଶାଖା ଯେ ସମସ୍ତ ସାଧୁ ମିଳି କ୍ଷେତ୍ରକୁ ବିଜୟେ କଲେ ।
ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ ସଂପୂର୍ଣ ହୋଇଲା ବାଳିଗାଂ ଦାସ କହିଲେ" ।।

ଭକ୍ତ ମାଳିକା ଓ ଦଶପଟଳ ପୋଥିରେ ଥିବା **ପଞ୍ଚ**ସଖାଙ୍କ* ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପଦାବଳୀରେ ଅବତାରଣା କରିବାର ଏକମାତ୍ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି, ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରାଚୀନ ପରଂପରା ରେ 'ପଞ୍ଚସଖା' ଙ୍କ ନାମ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ କରିଥିଲା ; ବିଶେଷତଃ ଖ୍ରୀଷ୍ଟୀୟ ସପ୍ତଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଭକ୍ତ କବି ଦାସିଆଙ୍କ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ପଞ୍ଚସଖା ଜନ ସମାଜରେ ସିଦ୍ଧ ସାଧକରୂପେ ଆଖ୍ୟାତ ହୋଇଥିଲେ । ଭକ୍ତ ଦାସିଆବାଉରୀ ଏକ କାଳ୍ପନିକ ଚରିତ୍ର ନୁହନ୍ତି ; ତାଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନେକ ଜନଶ୍ରୁତି ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକମୁଖରେ ପ୍ରଚରିତ ହୋଇଛି । ଖ୍ରୀଷ୍ଟୀୟ ଅଷ୍ଟାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଭକ୍ତକବି ରାମଦାସ 'ଦାର୍ଢ୍ୟତା ଭକ୍ତି—ରସାମୃତ' ଶୀର୍ଷକ ଯେଉଁ ଭକ୍ତ ଚରିତ ମୂଳକ ପୁସ୍ତକ ରଚନା କରିଛନ୍ତି, ସେଥିରେ 'ବାଳିଗାଁ ଦାସିଆ'ଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କେତୋଟି ଜନଶ୍ରୁତିକୁ ସ୍ଥାନ ଦେଇ ତାଙ୍କ ଚରିତର ମହନୀୟତା ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି । ସେହି ଭକ୍ତକବିଙ୍କ ଲେଖନୀରୁ ହେଉ କିମ୍ବା ଶ୍ରୀମୁଖ ବାଣୀରୁ ହେଉ, ଲିଖିତ 'ଭକ୍ତ ମାଳିକା' ପୁସ୍ତକରେ 'ପଞ୍ଚସଖା' ବା' ପଞ୍ଚଶାଖା'ଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯେଉଁ ବର୍ଣନା କରାଯାଇଛି ; ସେଥିରୁ ବେଶ୍ ଧାରଣା କରିହୁଏ ଯେ, ତାଙ୍କ ସମୟବେଳକୁ 'ପଞ୍ଚସଖା' ବା ପଞ୍ଚଶାଖାଙ୍କ ଅସ୍ତିତ୍ୱକୁ ସମାଜ ସ୍ୱୀକାର କରୁଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସିଦ୍ଧ ସାଧନାରେ ଜନସାଧାରଣ ଅଭିଭୂତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ହୁଏତ ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କେତୋଟି ଅତିମାନୁଷିକ ଘଟଣା ପ୍ରଚରିତ ହୋଇଥିବ ଏବଂ ଏଭଳି ଘଟଣା ପ୍ରଚରିତ ହେବା ଆଦୌ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ବୋଲି ମନେ ହୁଏନାହିଁ ।

ଆଲୋଚକମାନେ ପଞ୍ଚସଖାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯେଉଁ ବିରୋଧ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି, ହୁଏତ ତାହା କେତେକାଂଶରେ ସତ୍ୟ ହୋଇପାରେ ! ସେମାନଙ୍କ ରଚନା ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳର ନକଲକାରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିକୃତ, ପରିବର୍ତ୍ତିତ ତଥା ତାତ୍କାଳିକ

---

*ଭକ୍ତ ମାଳିକା, କବି—ବାଳିଗାଁ ଦାସ । ରାଜ୍ୟ ସଂଗ୍ରହାଳୟ ପୋଥି ନମ୍ବର O. L./940

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଘଟଣାବଳୀରେ ପରିପୁଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଅସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ! କିନ୍ତୁ ତା'ର ଅର୍ଥ ନୁହେଁ ଯେ, କସ୍ମିନ୍‌କାଳେ ସୁଦ୍ଧା 'ପଞ୍ଚସଖା'ଙ୍କ ଅସ୍ତିତ୍ୱ ନଥିଲା କିମ୍ବା ଅଚ୍ୟୁତ, ବଳରାମ, ଯଶୋବନ୍ତ ଜଗନ୍ନାଥ ଓ ଅନନ୍ତ 'ପଞ୍ଚସଖା' ରୂପେ ଓଡ଼ିଶାର ଜନସମାଜରେ ସୁଖ୍ୟାତ ନଥିଲେ । ରାମାୟଣ, ମହାଭାରତ ପ୍ରଭୃତି ଗ୍ରନ୍ଥରେ ପ୍ରକ୍ଷିପ୍ତ ଅଂଶର ସନ୍ଧାନ ମିଳୁଥିବା ସମୟରେ, 'ପଞ୍ଚସଖା' ସାହିତ୍ୟରେ ପ୍ରକ୍ଷିପ୍ତ ରହିଥିବାର ସନ୍ଧାନ ମିଳିଲେ, 'ପ୍ରଣବ ଅଶୁଦ୍ଧ' ହେବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ସେଥିଲାଗି 'ପଞ୍ଚସଖା ଏକ ଉଦ୍‌ଭଟ ପରିକଳ୍ପନା' ବୋଲି ଯୁକ୍ତି କରିବାର କୌଣସି ଯୌକ୍ତିକତା ଥିବାର ମନେ ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଅଚ୍ୟୁତ, ଅନନ୍ତ, ବଳରାମ ଓ ଜଗନ୍ନାଥ ଆଦି ଶବ୍ଦ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ନାମବାଚକ ବିଶେଷ୍ୟ । ସେହି ନାମଧାରୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକାଧିକ ଥିବା ଅସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ସେମାନଙ୍କ ରଚନା ପରମ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ମିଶିଯାଇ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆଲୋଚକମାନଙ୍କ ମନରେ ପ୍ରମାଦ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱାଭାବିକ ଘଟଣା । 'ପଞ୍ଚସଖା'ଙ୍କ ସାହିତ୍ୟ, ମଠ, କିମ୍ବଦନ୍ତୀ, ସ୍ମୃତିପୀଠ, ବର୍ଣ୍ଣିତ ଘଟଣାବଳୀ, ଦେବଦେବୀ, ନଦନଦୀ, ପର୍ବତ ଓ ଶିଷ୍ୟ ପରଂପରା ପ୍ରଭୃତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିସ୍ତୃତ ଆଲୋଚନା ହେବା ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ତେଣୁ ଓଡ଼ିଶାର ବିଜ୍ଞ ଆଲୋଚକମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ, ସେମାନଙ୍କ ଅସ୍ତିତ୍ୱ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମତ ମତାନ୍ତର ଭୁଲି ; ତାତ୍ତ୍ୱିକ ଆଲୋଚନାରେ ବ୍ରତୀହେବା, ବିଜ୍ଞତାର ପରିଚାୟକ ହେବ ।

ଓଡ଼ିଆ ଶାକ୍ତ-ସାହିତ୍ୟ—

ଓଡ଼ିଶାରେ ଶାକ୍ତ ସଂସ୍କୃତିର ପ୍ରଚାର ବହୁ ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ହୋଇଆସୁଛି । ଖ୍ରୀଷ୍ଟୀୟ ଚତୁର୍ଥ ପଞ୍ଚମ ଶତାବ୍ଦୀର ଶାକ୍ତ ପ୍ରତିମା ବିରଜା ଓ ଭଦ୍ରକାଳୀ, ତଥା ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତା ଚୌଷଠି ଯୋଗିନୀ, ଗୌରୀ, ମୋହିନୀ, କାତ୍ୟାୟନୀ, ଚର୍ଚ୍ଚିକେଶ୍ୱରୀ, ଭଗବତୀ, ମାଣିକେଶ୍ୱରୀ, ଚର୍ଚ୍ଚିକା, ସାରଳା, ବିମଳା, ଭଟ୍ଟାରିକା, ହିଙ୍ଗୁଳା, ଶ୍ୟାମାକାଳୀ, ସମଲେଶ୍ୱରୀ, ପାଟଣେଶ୍ୱରୀ, ବ୍ୟାଘ୍ରଦେବୀ, ନାରାୟଣୀ ଆଦି ବହୁ ଦେବୀ ମୂର୍ତ୍ତିରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ, ସମଗ୍ର ଓଡ଼ିଶାରେ ଶାକ୍ତସଂସ୍କୃତିର ବ୍ୟାପକ ପ୍ରଚାର ହୋଇଥିଲା ।

ବିଶେଷତଃ ତାନ୍ତ୍ରିକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକୃତ ତନ୍ତ୍ରପୀଠ ମଧ୍ୟରେ 'ଉଡ୍ରାଖ୍ୟଂ ପ୍ରଥମଂ ପୀଠମ୍' ଅର୍ଥାତ୍ ଉଡ୍ରପୀଠ ପ୍ରଥମ ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରିଥିବାରୁ, ଶାକ୍ତଭାବଧାରା ଏ' ଦେଶର ଜନଜୀବନକୁ ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ କରିଥିବାର ଅନୁମାନ କରାଯାଏ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ 'ଉଡ୍‌ଡାମରେଶ୍ୱର ମହାତନ୍ତ୍ର, 'ଉଡ୍‌ଡୀଶ ତନ୍ତ୍ର' ପ୍ରଭୃତି ସଂସ୍କୃତରେ ଲିଖିତ ତନ୍ତ୍ରଗ୍ରନ୍ଥ ଓଡ଼ିଶାରେ ରଚିତ ହୋଇ ଥିବାର ବିଦ୍ୱାନ୍‌ମାନେ ଅନୁମାନ କରନ୍ତି ।

ଏକଦା ଓଡ଼ିଶାର ଜାତୀୟ ବିଗ୍ରହ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ତନ୍ତ୍ରର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଆରାଧ୍ୟ 'ଭୈରବ' ବୋଲି ପ୍ରଚାର କରାଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଗଙ୍ଗରାଜବଂଶଦ୍ୱାରା ପ୍ରଚାରିତ 'ବୈଷ୍ଣବ ମତବାଦ'ର ବ୍ୟାପକ ପ୍ରସାର ଫଳରେ ଧୀରେ-ଧୀରେ ଦେଶରୁ ତାନ୍ତ୍ରିକ ଭାବଧାରା ବା ଶାକ୍ତ ସଂସ୍କୃତି ଲୋପ ପାଇବାକୁ ବସିଲା । ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ଜନମାନସରୁ ଶାକ୍ତ ଚିନ୍ତାଧାରାର ସ୍ମୃତି ପୋଛି ଦେବା ଆଦୌ ସମ୍ଭବ ହେଲା ନାହିଁ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଖ୍ରୀଷ୍ଟୀୟ ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବ୍ଦୀ ପୂର୍ବରୁ ଓଡ଼ିଆ ବିଦ୍ୱାନ୍‌ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚିତ ତନ୍ତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥର ସନ୍ଧାନ ଅଦ୍ୟାପି ମିଳି ନାହିଁ । ଏହାର କାରଣ ସ୍ୱରୂପ ଏତିକି କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ, ବୈଷ୍ଣବ ମତବାଦର ପ୍ରଭାବ ଫଳରେ ତାନ୍ତ୍ରିକ ବିଦ୍ୱାନ୍‌ମାନଙ୍କୁ ରାଜଶକ୍ତି ପକ୍ଷରୁ ପୃଷ୍ଠ-ପୋଷକତା ମିଳିଲା ନାହିଁ ; ପୂର୍ବରୁ ରଚିତ ତନ୍ତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥଗୁଡ଼ିକ ଜନସାଧାରଣରେ ସେପରି ଆଦୃତ ହେଲା ନାହିଁ, ତେଣୁ ପ୍ରାଚୀନ ତନ୍ତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥଗୁଡ଼ିକ କାଳର କରାଳ କବଳରେ ବିଲୀନ ହୋଇଗଲା ।

ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରୁ ସଂଗୃହୀତ ପୋଥିଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ପଣ୍ଡିତ ଗୋଦାବରିଶ ମିଶ୍ରଙ୍କ ଶାରଦା ଶରଦର୍ଚ୍ଚନ ପଦ୍ଧତି, ତନ୍ତ୍ର ଚିନ୍ତାମଣି, ଯନ୍ତ୍ର ଚିନ୍ତାମଣି, ବର୍ଦ୍ଧନ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚିତ ଓ ଗଜପତି ରାମଚନ୍ଦ୍ରଦେବଙ୍କ ନାମରେ ଭଣିତ ଦୁର୍ଗୋତ୍ସବ ଚନ୍ଦ୍ରିକା, ଜଗନ୍ନାଥ ଆଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ 'ଦୁର୍ଗାଯଜନଦୀପିକା' ରଘୁନାଥ ଦାଶଙ୍କ 'ବନଦୁର୍ଗା ପୂଜା', ବାସୁଦେବ ରଥଙ୍କ ଭୁବନେଶ୍ୱରୀ ପଲ୍ଲବ, କୃଷ୍ଣମିଶ୍ରଙ୍କ 'ଶ୍ରୀବିଦ୍ୟା ପଦ୍ଧତି,' ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଉଦ୍‌ଗାତାଙ୍କ 'ତାରିଣୀକୁଳ ସୁଧାତରଙ୍ଗିଣୀ' ପ୍ରଭୃତି ତନ୍ତ୍ର ସାହିତ୍ୟ ଆମର ହସ୍ତଗତ ହୋଇଛି । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ତାନ୍ତ୍ରିକ ପଣ୍ଡିତ ଲକ୍ଷ୍ମୀଶ୍ୱର ରଥଙ୍କ ପ୍ରଣୀତ ଦୁଇଖଣ୍ଡ ପ୍ରାମାଣିକ ତନ୍ତ୍ରଗ୍ରନ୍ଥ ଓଡ଼ିଶାରେ ରଚିତ ହୋଇଥିଲା । ତାନ୍ତ୍ରିକ ଲକ୍ଷ୍ମୀଶ୍ୱର ବହୁ ତନ୍ତ୍ରଶାସ୍ତ୍ରରୁ ଉଦ୍ଧୃତିମାନ ନେଇ 'ଜ୍ଞାନବଲ୍ଲୀତନ୍ତ୍ର' ଓ 'ଶିବାର୍ଚ୍ଚନ ପଦ୍ଧତି' ଲେଖିଥିଲେ । 'ଶିବାର୍ଚ୍ଚନ ପଦ୍ଧତି'ରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଗୋଟିଏ ପୁଷ୍ପିକାରୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ତନ୍ତ୍ରଶାସ୍ତ୍ରର ପ୍ରସାର ଓ ତାନ୍ତ୍ରିକ ରଥ ବଂଶ ପରଂପରା କ୍ରମେ କିପରି ତନ୍ତ୍ର-ଶାସ୍ତ୍ରର ଅଧ୍ୟୟନ ତଥା ଆଚରଣରେ ବ୍ରତୀ ଥିଲେ ; ତା'ର ପ୍ରମାଣ ମିଳିଥାଏ ।

"ଇତି ଶ୍ରୀମଦୁତ୍କଳଦେଶକମଳ–ତତ୍‌ସୌରଭଗତ–ଲୋକତ୍ରୟନିବାସି––ପୁଣ୍ୟ– ଜନ ଦେବଗନ୍ଧର୍ବାପ୍ସରୋମଣ୍ଡଳୀଭ୍ରମରାକୁଳ ତଦ୍ ବିକାଶ୍ୟ ଭାନୁରୂପଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ–କ୍ଷେତ୍ର ତଦ୍ଦକ୍ଷିଣପାର୍ଶ୍ୱନିବାସ୍ୟୁତ୍କଳଦେଶଜନ୍ମାଶ୍ରୀ ଆତ୍ରେୟ–କୁଳମଣ୍ଡନ ପ୍ରସୂତ ଯଯୁରଥ ତତ୍ ପ୍ରପୌତ୍ର ଶ୍ରୀଗଙ୍ଗାଧର ରଥଯୋଗରୂପ ତତନୟ ତଦ୍ ଗୁରୁକୁଳ ଶ୍ରୀଗୌଡ଼ଦେଶ ଗଙ୍ଗାତୀରସ୍ଥ ନବଦ୍ୱୀପୋଦ୍‌ଭବଦ୍ୱିଜକୁଳୋତ୍ତଂସ ଶ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ରଶେଖରାଚାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସୂତ ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମକ୍ଷେତ୍ର ଦକ୍ଷିଣପାର୍ଶ୍ୱସ୍ଥ ମହାମହୋପାଧ୍ୟାୟ ସକଳାଗମ–ଶାସ୍ତ୍ରତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞ ଶ୍ରୀମହାତ୍ରିପୁରସୁନ୍ଦରୀପୁତ୍ରକଲ୍ପ ଶ୍ରୀଗୋପାଳ ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ସ୍ୱାମିବରତଚ୍ଛିଷ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀଶ୍ୱରବିରଚିତାୟାମାଗମାମୃତାର୍ଣ୍ଣବତଜ୍ଜାତ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଷୋଡ଼ଶାମୃତ କଳାୟାଂ ଶିବାର୍ଚ୍ଚନପଦ୍ଧତିଃ ସମାପ୍ତା" ।

ଓଡ଼ିଶାର କାବ୍ୟ, ପୁରାଣ ଆଦିରେ ଦୁର୍ଗା ପ୍ରଭୃତି ବିଭିନ୍ନ ଦେବୀଙ୍କ ଚରିତ, ଛାନ୍ଦବନ୍ଧରେ ଚଉତିଶା, ଚଉପଦୀ, ଜଣାଣ, ଭଜନ, ବ୍ରତକଥାଦି ମାଧ୍ୟମରେ ଯେଉଁ ସାହିତ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି, ତାହା 'ଶାକ୍ତ ସାହିତ୍ୟ' ନାମରେ କଥିତ । ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ, ଶ୍ରୀ ରାମ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଲୀଳା ବା ଚରିତ ଅବଲମ୍ବନରେ ବହୁ ପୁସ୍ତକ ରଚିତ ହୋଇଥିଲେ ହେଁ, 'ଶାକ୍ତ ସାହିତ୍ୟ'ର ପ୍ରସାର ଏ ଦେଶରେ କମ୍ ହୋଇନଥିଲା । ବିଶେଷତଃ 'ଦେବୀ ଭାଗବତ'ର ପ୍ରଚାର ଓଡ଼ିଶାରେ ଆଦୃତ ହୋଇଥିବାରୁ ଦେବୀଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ଅବତାରାଦିର ବର୍ଣ୍ଣନା କରି କେତେ ଖଣ୍ଡି ପୁରାଣ, କାବ୍ୟ ଓ ଖଣ୍ଡକାବ୍ୟ ରଚିତ ହୋଇଛି । ବିଜ୍ଞ ପାଠକ ଓ ଅନୁସନ୍ଧିତ୍ସୁମାନଙ୍କ କୌତୂହଳର ଉପଶମ ନିମିତ୍ତ 'ଓଡ଼ିଆ ଶାକ୍ତ ସାହିତ୍ୟ' ସଂପର୍କରେ ସଂକ୍ଷେପରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ସାରଳା ଦାସ—

ଖ୍ରୀଷ୍ଟୀୟ ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର ମହାନ୍ କବି ସାରଳାଦାସ ଅଷ୍ଟାଦଶ ପର୍ବ ବିଶିଷ୍ଟ **ସେଉଁ** **'ମହାଭାରତ'** ରଚନା କରିଛନ୍ତି, ସେଥିରେ ଅନେକସ୍ଥଳରେ ଦେବୀଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ଅବତାର, **ବିଶେଷତଃ ଝଙ୍କଡ଼** ବାସିନୀ 'ସାରଳା' ଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ।

"ନମସ୍ତେ ସାରଳେ! ଗୋ ଜଙ୍ଖେଂର ପୁରବାସୀ ।
ଅନଳସମ୍ଭବୀ ଗୋ ମୁଖପୌର୍ଣ୍ଣମୀର ଶଶୀ ।।
କୃପାଚଳନନ୍ଦିନୀ ଗୋ ନର୍ମଦା ସରସ୍ୱତୀ ।
ଶ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ରଭାଗା ତୀର୍ଥେ ଗୋ ଯୋଗ ଲୟେଘିତି ।।
ସୁର ସିଦ୍ଧମୁନି ମାଗୋ ତୋହର ନାମ ଘୋଷି ।
ଧ୍ୱଂସିଲୁ ଅସୁର ମାଗୋ ରଣରଙ୍ଗେ ପଶି ।।
କେଶରୀ ପିଠିରେ ବିଜେ ମାଗୋ ଦୁରିତ ନିବାସୀ ।
କର ଅନୁଗ୍ରହ ମାଗୋ ମୋତେ ଅଭୟ ବର ଦେସି ।।

* * *

ସେ ଦେବୀଙ୍କ ଶ୍ରୀଚରଣକୁ ନିତିଏ ମୋର ଆଶ ।
ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ଅଟଇ ମୁଂ ଶୂଦ୍ରମୁନି ସାରଳା ଦେବୀଙ୍କର ଦାସ ।।

* * *

ନମସ୍ତେ ବିମଳା ଗୋ ନମୋ ନାରାୟଣି ।
ସଂସାରଜଳେ ମାଗୋ ତୋ ନାମ ବଖାଣି ।।
ଦୁର୍ଗତି ଖଣ୍ଡନୀ ଗୋ ପଦ୍ମେ ଯେ ଆସନୀ ।
ଅରକ୍ଷ ଲୋକର ଦୁଃଖବିନାଶିନୀ ।।
ନିତ୍ୟେ ତୋର ନାମ ଯେହୁ କରଇ ସ୍ମରଣ ।
ନାନା ଦୁର୍ଗତିରୁ ହୋଏ ସେ ମୋକ୍ଷଣ ।।
ସଦୟା ଚିତ୍ତେ ମାଗୋ ଦୟା କର ମୋତେ ।
ସାରୋଳ ଦାସକୁ ଗୋ ରଖ ଜଗତ ମାତେ ।।
ଜୟ ଗୋ ମଙ୍ଗଳା ସଙ୍କଟତାରେଣୀ ।
କାକଟପୁରେ ମା'ଗୋ ବସିଛୁ ଗୋସାମଣି ।।
ପ୍ରାଚୀ ନଦୀ ତୀରେ ପୂର୍ବ କୋଣେ ସ୍ଥିତି ।
ପୋଡୁଅ ବୋଦା ଗୋ ଖାଉ ଭଗବତୀ ।।
ରାଜା ଘରେ ତୋତେ ଭୋଗ ଖଞ୍ଜା ନାହିଂ ।
ସଂସାରଜନଙ୍କୁ ଗୋ ମୋହି ପାରୁ ତୁହି ।।
ମୈଂସା ନାଶଗଲ ଗୋ ତୋହରି ବୁଦ୍ଧି ବଳେ ।
ରକତ ବୀର୍ଯ୍ୟକୁ ଭକ୍ଷିଲୁ ଖପରେ ।।
ଅଶୁଭ ନାଶେନୀ ଗୋ ନାମ ଜିଘ୍ନସେନି ।
ଦୁର୍ଗତି ନାଶି ସ୍ଥିତି କଲୁ ଏ ମେଦିନୀ ।।
ମୁହିଂ ଅରକ୍ଷିତ ସାରୋଳ ଚଣ୍ଡୀ ଦାସ" ।

—(ମହାଭାରତ—ମଧ୍ୟପର୍ବ)

Digitized by PPRACHIN, SOA

'ଚଣ୍ଡୀ ପୁରାଣ' ହେଉଛି, ସାରଳା ଦାସଙ୍କ ଏକ ଅନବଦ୍ୟ ରଚନା । ଦେବୀ-ଭାଗବତକୁ ଅବଲମ୍ବନ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରି ସାରଳା ଦାସ ଶାକ୍ତ ସାହିତ୍ୟର ଝଣ୍ଡିଏ ବିରାଟ ଗ୍ରନ୍ଥ ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ସାରଳା ଦାସ ଯେପରି ସଂସ୍କୃତ ମହାଭାରତକୁ କେବଳ ମାତ୍ର ଅବଲମ୍ବନ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରି ଅଷ୍ଟାଦଶ ପର୍ବ ବିଶିଷ୍ଟ ମହାଭାରତ ଗ୍ରନ୍ଥ ରଚନା କରିଛନ୍ତି, ଠିକ୍ ସେହିପରି ଦେବୀଭାଗବତ, ସପ୍ତଶତୀ ଚଣ୍ଡୀ ଆଦି ଗ୍ରନ୍ଥର ଆଧାରରେ ସେ 'ଚଣ୍ଡୀ ପୁରାଣ' ରଚନା କରି ସେଥିରେ ଓଡ଼ିଶାର ବହୁ ଦେବୀ, ବିଶେଷତଃ ଚଉଷଠୀ ଯୋଗିନୀ ତଥା ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଦେବୀଙ୍କର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ରୂପ ତଥା ପୀଠର ବିସ୍ତୃତ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି । ସାରଳା ଦାସଙ୍କ ଲେଖନୀର ଯାଦୁକରୀ ସ୍ପର୍ଶରେ ଓଡ଼ିଶାର ଶାକ୍ତ-ସାହିତ୍ୟ ସମୃଦ୍ଧିମନ୍ତ ହୋଇଉଠିଛି ।

ସାରଳା ଦାସ ଚଣ୍ଡୀ ପୁରାଣର ଆରମ୍ଭରେ ଗ୍ରନ୍ଥ ରଚନାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ଝଂଖେରପୁର ବାସନୀ ସାରଳା ଚଣ୍ଡୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାକୁ ଯାଇ ଲେଖଛନ୍ତି—

"ଜମ୍ବୁଦ୍ୱୀପ ଭରଥଖଣ୍ଡ ଓଡ଼ରାଷ୍ଟ୍ର ଈଶାନ ।
ଅର୍କ ତୀର୍ଥକୁ ଉତ୍ତର ସେ ଅପୂର୍ବ ରମ୍ୟ ସ୍ଥାନ ।।
ପର୍ଶୁରାମ ପାଟଣା ସେ କନକାବତୀ ନଗ୍ର ।।
କଳି ଯୁଗ ଗ୍ଚରି ଲକ୍ଷ ବତିଶ ସହସ୍ର ଭୋଗ ।
ଅନାଦି ଶକତି ତହିଂ ଅଛନ୍ତି ବିଜେ କରି ।
ସ୍ୱଇଚ୍ଛାରେ ମହାମାୟା ବିହରନ୍ତି ଆଦି ନାରୀ ।।
ସକଳ ଜନ ତାରଣେ ଶ୍ରୀସାରୋଳା ଚଣ୍ଡୀ ନାମ ।
ଝଂଖେରପୁରେ ରହିଲେ ଯୋଗେଶ ଆଦି ବ୍ରହ୍ମ ।।
ଅଭୟ ମାତଙ୍ଗୀ ଶ୍ରୀସାରଳା ଚଣ୍ଡୀ ଦେବୀ ।
ଶୂଦ୍ରମୁନି ସାରଳା ଦାସ ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ତାକୁ ସେବି ।।

* * *

ଆଜ୍ଞା ହେଲ ମୋତେ ଶୁଣରେ ବାଳୁତ ।
ଏ ମୋହର ମହିମା ତୁ ସଂସାରେ କର ବିଖ୍ୟାତ ।।
ସେ ଦେବୀଙ୍କର ଆଜ୍ଞାରେ ମୁଁ ପୁରାଣର ବାଣୀ ।
ସଂସାର ଜନ ଅର୍ଥେ ବଖାଣି କଲି ପୁଣି ।।

* * *

ସେ ଦେବୀଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ପ୍ରମାଣେ ଗୀତ କରି ।
ଶାସ୍ତ୍ର କଲ ନିର୍ମିତ ସେ ଦେବୀର ନାମ ଧରି ।।
ହେ ବୁଧଜନେ ସେ ମୋତେ ପ୍ରସନ୍ନେ ଯାହା କହଇ ।
ଅଳ୍ପଣ ଅବକାଶେ ମୁଁ ତାହା ପତ୍ରରେ ଲିହଇ ।।
ଯେବଣ ଆଜ୍ଞା ମୋତେ ଦେଲେକ ଭବାନୀ ।
ତାହାଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ପ୍ରମାଣେ ମୁଁ ଲିହଇ ଶୂଦ୍ରମୁନି" ।।

(ଚଣ୍ଡୀ ପୁରାଣ, ରାଜ୍ୟ ସଂଗ୍ରହାଳୟ ପୋଥି O. R. P./101)

Digitized by PPRACHIN, SOA

ବ୍ରହ୍ମଶାପରେ ତକ୍ଷକଦ୍ୱାରା ସାତଦିନ ମଧ୍ୟରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିବା ଲାଗି ଅଭିଶାପ ପାଇଥିବା ପରୀକ୍ଷିତ ରାଜା ଶୁକମୁନିଙ୍କଠାରୁ ଯେପରି ଭାଗବତ ଶୁଣି କୃତାର୍ଥ ହୋଇଥିଲେ, ଠିକ୍ ସେହିପରି ଚଣ୍ଡୀ ପୁରାଣର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଅଙ୍ଗିରା ମହର୍ଷିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଭିଶାପ ପାଇ ରାଜା ପରୀକ୍ଷିତ ଶୁକମୁନିଙ୍କଠାରୁ ଦୁର୍ଗାଙ୍କ ମାହାତ୍ମ୍ୟ ଶୁଣିବା ଲାଗି ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ସାରଳା ଦାସ ଅବତାରଣା କରିଛନ୍ତି । ସେହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସେ ଦୁର୍ଗାଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ରୂପ ଓ ତାଙ୍କର ସହଯୋଗିନୀମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ କୃତ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଶୁଣିବା ଲାଗି ମୃତ୍ୟୁ ପୂର୍ବରୁ ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ ଉଠିଛନ୍ତି । ମହର୍ଷି ଶୁକଦେବ ପରୀକ୍ଷ ରାଜାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁକାଳୀନ ବ୍ୟାକୁଳତାରେ ଦୟାର୍ଦ୍ର ହୋଇ ତାଙ୍କୁ ଚଣ୍ଡୀ ପୁରାଣ ଶୁଣାଇଛନ୍ତି--

"ପରୀକ୍ଷ ବୋଇଲେ ମୁନି ଅପୂର୍ବ କଥା ଏ ଶୁଣିଲି ।
ଅଦ୍‌ଭୁତ ଦୁର୍ଗାଙ୍କର ଅବତାର ରୂପ ବୋଲି ।।
ମହୀଷ୍ୟାସୁର ଦାନବକୁ ବଧିଲେକ ରଣେ ।
ଏହା ମୁଂ ଶୁଣିଲି ମୁନି ହେ ତୁମ୍ଭ ପୁରାଣେ ।।
ମୁନି ହେ ଅନେକ ଜାତ ହୋଇଲେ ନାରାୟଣୀ ।
ଅନେକ ଦାନବ ବଧି ରଖିଲେ ଧରଣୀ ।।
ସେହି ଦୁର୍ଗାଙ୍କର ଚରିତ ଶୁଣିତେ ମୋର ଇଛା ।
ସଂକ୍ଷେପି କରି କହ ପୂରାଅ ମନ ବାଞ୍ଛା ।।"

କବି ସାରଳା ଦାସ ଚଣ୍ଡୀପୁରଣରେ ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଦେବୀଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ହୀରାପୁରର ଚଉଷଠି ଯୋଗ୍ନୀଙ୍କ ନାମ, ବାହନ ଓ ଆୟୁଧ୍ୟାଦିର ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନାରୁ ଜଣାଯାଏ ୧--ଛାୟା, ୨--ମାୟା ୩--ନାରାୟଣୀ, ୪--ବ୍ରହ୍ମାୟଣୀ, ୫--ରୁଦ୍ରାୟଣୀ, ୬--ଇନ୍ଦ୍ରାୟଣୀ, ୭--ଭୈରବୀ, ୮--ଚକ୍ର ବାଶେଳୀ. ୯--ମାହେଶ୍ୱରୀ ବାଶେଳୀ, ୧୦--ତ୍ରିପୁର-ଉଗ୍ରତାରା, ୧୧--ଚର୍ଚ୍ଚିକା, ୧୨--ଅମ୍ବିକା, ୧୩--କୋଠାରୀ ଭଗବତୀ, ୧୪--କମଳା, ୧୫--ଶାନ୍ତି, ୧୬--କାନ୍ତି, ୧୭--ମାଧବୀ, ୧୮--ଶ୍ରମୁଣ୍ଡା, ୧୯--ବିମଳା, ୨୦--ଗ୍ରଚେଶ୍ୱରୀ, ୨୧--ଆନନ୍ଦାୟୀ, ୨୨--ବାରାହୀ, ୨୩--ସ୍ୱରୂପା, ୨୪--ବିରୂପା, ୨୫-ଖେଚରୀ, ୨୬--ଭୂଚରୀ, ୨୭--କଙ୍କାଳୀ, ୨୮--ବେତାଳୀ, ୨୯--ଭଦ୍ରକାଳୀ, ୩୦--ରୋହିଣୀକେଶ୍ୱରୀ, ୩୧--କାମାକ୍ଷୀ, ୩୨--ଉଲ୍ଲକା, ୩୩--ଉଲ୍ଲେଳା, ୩୪--ସମୁଦ୍ର-ତାରେଣୀ, ୩୫--ଅନୁଛାୟା, ୩୬--ଗୋପାଳୀ, ୩୭--ବନଦେବନ୍ଦୀ, ୩୮--ମୋହିନୀ, ୩୯--କାମଶେଣୀ, ୪୦--ସୁଧର୍ମିଣୀ, ୪୧--ସନ୍ଧାୟୀ, ୪୨--ବନ୍ଧାୟୀ, ୪୩--ଜାମଭଦ୍ରା, ୪୪--କାମେନୀ, ୪୫--ଅମ୍ବିକା, ୪୬--ଉଦ୍ରାୟଣୀ, ୪୭--କାପାଳୀ, ୪୮--ଭାସରୀ, ୪୯--ଚନ୍ଦ୍ରାୟଣୀ, ୫୦--ସୋମଭଦ୍ରା. ୫୧--ତ୍ରିଲୋକମୋହିନୀ, ୫୨--ଡ଼ାକେଶ୍ୱରୀ, ୫୩--ପିଙ୍ଗଳେଶ୍ୱରୀ, ୫୪--ସର୍ବାଙ୍ଗିନୀ, ୫୫--କୋୟେଳାନୀ, ୫୬--କୋଠରୀ, ୫୭--ସୁରେଶ୍ୱରୀ, ୫୮--ଭଗବତୀ, ୫୯--ସରସ୍ୱତୀ, ୬୦--ହିଙ୍ଗୁଳା, ୬୧--ଚଞ୍ଚଳାୟୀ, ୬୨--ବିରିଜା. ୬୩--ସୁରେଖା, ୬୪--ତ୍ରିପୁରା, ହେଉଛନ୍ତି ଚତୁଷଷ୍ଠୀ ଯୋଗନୀ ।

"ଶୁଣ ହୋ ପରୀକ୍ଷ ରାଜା ବଦନ୍ତି ଶୁକ ମୁନି
ଏସନକ ନାମ ଅଟେ ଚଉଷଠି ଯୋଗିନୀ ।"

(ଚଣ୍ଡୀ ପୁରାଣ--O. R. P./101)

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଉକ୍ତ ପୋଥିର ଶହେ ଛୟାନବେ ପତ୍ରରେ କବି ସାରଳାଦାସ ପ୍ରାୟ ପଚିଶକିଶଟି ଯୋଗିନୀଙ୍କର ଜନ୍ମ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିଶେଷ ବିବରଣୀ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କବି ଦେବୀଙ୍କ ନାମର ସାମାନ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଛନ୍ତି । ସେ ଏଠାରେ ମହାମାୟା ଦୁର୍ଗାଙ୍କ ଶରୀରସ୍ଥ ଚଉଷଠି ଯୋଗିନୀ ଜାତ ହୋଇଥିବାର ଉଲ୍ଲେଖ କରି କହିଛନ୍ତି –

"ଶୁଣ ହୋ ପରୀକ୍ଷ ରାଜା କହନ୍ତି ଶୁକମୁନି ।
ଏକ ଶରୀରୁ ଜାତ କଲେ ଚଉଷଠି ଯୋଗିନୀ । ।

ଅସୁର ନିସୂଦନ ଲଗି ଦେବୀ ଦୁର୍ଗା ଶ୍ରୀ ଅଙ୍ଗରୁ ଚଉଷଠି ଯୋଗିନୀଙ୍କୁ ଜାତ କରି ସେମାନଙ୍କୁ ବଭିନ୍ନ ବାହନ ସମର୍ପଣ କରିଥିବାର ବର୍ଣ୍ଣନା ସାରଳା ଦାସ ଚଣ୍ଡୀପୁରାଣରେ କରିଛନ୍ତି । ସେହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସେ ମାତ୍ର ତିରିଶଟି ଯୋଗିନୀଙ୍କ ବାହନଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି—•—

"ଚଉଷଠି ଯୋଗିନୀଙ୍କି ବାହନ ସମର୍ପିଲେ ।
ପୂର୍ବେ ଦେବତାମାନ ବାହନ ଦେଇଥିଲେ ।।"

ପୁସ୍ତକ ଆକାରରେ ଛପା ହୋଇଥିବା ସାରଳାଦାସଙ୍କ ଚଣ୍ଡୀପୁରାଣରୁ ଚଉଷଠି ଯୋଗିନୀଙ୍କର ଯେଉଁ ନାମ ମିଳୁଛି, ତାହା ତାଳପତ୍ରରେ ଥିବା ଚଣ୍ଡୀପୁରାଣ ସହିତ କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ମେଳ ଖାଉ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଯୋଗିନୀମାନଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନା ଶହେ ଅଠାଅଶୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିବାର ଦେଖାଯାଏ । ଏହି ସବୁ ବର୍ଣ୍ଣନାରୁ ଜଣାଯାଏ, ସାରଳା ଦାସ ଚଣ୍ଡୀପୁରାଣରେ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଞ୍ଚଳର ଦେବ ଦେବୀଙ୍କ ନାମ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାରେ ଆଦୌ ତ୍ରୁଟି କରି ନାହାନ୍ତି ।

ଚଣ୍ଡୀପୁରାଣର ଶେଷରେ କବି, ସ୍ଥାନ ବିଶେଷରେ ଦେବୀଙ୍କ ନାମ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ଆଲୋଚକମାନଙ୍କ ଆଲୋଚନାର ପରିସରକୁ ବିସ୍ତୃତ କରିଛନ୍ତି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ—– ସେଥିମଧ୍ୟରୁ କେତୋଟି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପୀଠର ଦେବୀଙ୍କ ନାମ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଗଲା ।

"ଝଙ୍କଡ଼େ ରହିଲୁ ମାଗୋ ସାରଳା ନାମ ବହି ।
କାକଟପୁରେ ରହିଲୁ ମାଗୋ ମଙ୍ଗଳା ବୋଲାଇ ।

* * *

କୋଣାର୍କେ ରହିଲୁ ମାଗୋ ଅଭୟେ ରାମଚଣ୍ଡୀ ।

* * *

ପୁରୁଷୋତ୍ତମେ ରହିଲୁ ବିମଳା ବୋଲାଇ ।
ବାଙ୍କୀରେ ରହିଲୁ ମାଗୋ ଚର୍ଚ୍ଚିକା ନାମ ବହି ।
ଯାଜପୁରେ ରହିଲୁ ବିରଜା, କାକଟପୁରେ ମଙ୍ଗଳା ।
ପଶ୍ଚିମ ଦିଗେ ରହିଲୁ ବୋଲାଇ ହେଙ୍ଗୁଳା ।

* * *

ଭୁବନେଶ୍ୱରେ ରହିଲୁ ନାମ ତୋ ଗଉରୀ"

ଇତ୍ୟାଦି ।

ପରିଶେଷରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ସାରଳା ଦାସ ଚଣ୍ଡୀପୁରାଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଶାକ୍ତ ସାହିତ୍ୟର ସୂତ୍ରପାତ କରିଛନ୍ତି ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ କେତୋଟି 'ମାଳଶ୍ରୀ' ଶୀର୍ଷକ କବିତା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ସେଥି ମଧ୍ୟରେ 'ସାରଳା ମାଳଶ୍ରୀ' ଶୀର୍ଷକ ଗୋଟିଏ ଦେବୀଭଜନ ସାରଳା ଦାସଙ୍କ ନାମରେ ଭଣିତ ହୋଇଛି । ମାଳଶ୍ରୀ ଶବ୍ଦ ଦେବୀଙ୍କ ଭଜନ ଅର୍ଥରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇ ଥିବାର ଦେଖାଯାଏ । ଏହି 'ମାଳଶ୍ରୀ' ଶବ୍ଦ ଖୁବ୍ ସମ୍ଭବତଃ 'ମୌଳି ଶ୍ରୀ' ଶବ୍ଦର ଅପଭ୍ରଂଶ ବୋଲି ମନେ ହୁଏ । ମୌଳି ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ଶିର ଓ ପୃଥିବୀ । ତେଣୁ 'ମୌଳିଶ୍ରୀ'ର ଭାବାର୍ଥ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁନ୍ଦର କିମ୍ବା ପୃଥିବୀର ଶୋଭା ହେବା ସ୍ୱାଭାବିକ । ଜଗଜ୍ଜନନୀ ଦେବୀଙ୍କର ସ୍ତୁତି ଏହି ଭଜନ ମାଧ୍ୟମରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଥିବାରୁ ଏପ୍ରକାର ସ୍ତୋତ୍ର ଗୁଡ଼ିକୁ 'ମୌଳିଶ୍ରୀ' ବା 'ମାଳଶ୍ରୀ' କହିବା ଅସମୀଚୀନ ବୋଲି ମନେହୁଏ ନାହିଁ । କେବଳ ସାରଳା ଦାସ କାହିଁକି, ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଦ୍ୱିଜ ନାରାୟଣ, ବାଲୁଙ୍କେଶ୍ୱର ମର୍ଦ୍ଦରାଜ, ହରିହର ମର୍ଦ୍ଦରାଜ ପ୍ରଭୃତି କବିଙ୍କ ନାମରେ 'ଦଶବିଦ୍ୟା ମାଳଶ୍ରୀ', 'ମଙ୍ଗଳା ମାଳଶ୍ରୀ', ଦୁର୍ଗା ମାଳଶ୍ରୀ' ଆଦି ଦେବୀ ଭଜନ ମିଳୁଛି ।

ଆଲୋଚକମାନଙ୍କୁ ଅବଗତି ନିମିତ୍ତ ଶୂଦ୍ରମୁନି ସାରଳା ଦାସଙ୍କ 'ସାରଳା ମାଳଶ୍ରୀ'ରୁ କେତୋଟି ପଦ ଏଠାରେ ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା—

"ଆପଦ ଖଣ୍ଡନୀ ମାଗୋ ବିପଦ ନାଶେନୀ,
ଦୁଃସହ ଦୁର୍ଗତିରୁ ଫେଡ଼ କାତ୍ୟାୟେନୀ ।
ପରମ ଯୋଗେଶ୍ୱରୀ ଗୋ ଆଦି ଯେ ଅପର୍ଣ୍ଣା ।
ମହାମାୟେ ମାହେଶ୍ୱରୀ ଅନାଦି ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା । ।

*　　　　*　　　　*

ତବ ପଦ୍ମପାଦେ ଯେ ବିନୟେ ଭଗତି,
ଜୟ ଜୟ ଦୁର୍ଗା ମାଗୋ ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ପାର୍ବତୀ ।
କରନ୍ତି ଚରଣେ ଯେ ବିନୟେ ଦଣ୍ଡିନି,
ବଦନ୍ତି ସାରଳା ଦାସ କବି ଶୂଦ୍ରମୁନି ।।"

ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ସାରଳା ଦାସଙ୍କ ନାମରେ ମଙ୍ଗଳା ମାଳଶ୍ରୀ, କାଳିକା ସ୍ତୁତି ପ୍ରଭୃତି କେତୋଟି ଦେବୀଭଜନ ମିଳୁଥିବାର ଦେଖାଯାଏ । କିନ୍ତୁ ସେଗୁଡ଼ିକର ଭାଷା, ରଚନା ଶୈଳୀ ସାରଳାଦାସଙ୍କ ସମସାମୟିକ ବୋଲି ମନେ ହୁଏ ନାହିଁ । ସାରଳାଙ୍କ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯୁଗର ପଞ୍ଚସଖାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେ ଜଣ ସ୍ୱରଚିତ ପୁରାଣ ଓ କାବ୍ୟରେ ଶାକ୍ତ ସାହିତ୍ୟର ପରିପୋଷକ ଚିନ୍ତାଧାରାର ବିକାଶ କରାଇଥିଲେ ହେଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାବ୍ୟ ଲେଖିଥିବାର ପ୍ରମାଣ ଅଦ୍ୟାପି ମିଳିନାହିଁ; କିନ୍ତୁ ବଳରାମ ଦାସଙ୍କ ନାମରେ ଦୁର୍ଗାସ୍ତୁତି, ଜୟଦୁର୍ଗା ଜଣାଣ, ଚଣ୍ଡିକା ସ୍ତୁତି, ବିମଳା ମାଳଶ୍ରୀ ପ୍ରଭୃତି କେତୋଟି ଭଜନ ; ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ନାମରେ 'ଦୁର୍ଗା ସ୍ତୁତି' ମିଳୁଥିବାର ଦେଖାଯାଏ । ଏହି କବି ଦ୍ୱୟଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଯେଉଁ କବିମାନେ ଓଡ଼ିଆ ଶାକ୍ତ ସାହିତ୍ୟର ପୁଷ୍ଟପୋଷକତା କରି ଭଜନ, ଜଣାଣ, ଚଉତିଶା ଆଦି ରଚନା କରିଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପୀତାମ୍ବର ଦାସଙ୍କ ଦୁର୍ଗା ସ୍ତୁତି, ବାପୀ ଦାସଙ୍କ ଦୁର୍ଗା କବଚ, ବାଳ କବିଙ୍କ ଭଗବତୀ ଜଣାଣ ଓ ଭଗବତୀ ଚଉତିଶା, ଦ୍ୱିଜନାରାୟଣଙ୍କ ଦଶ ବିଦ୍ୟାମାଳଶ୍ରୀ, କବି ଗୋବିନ୍ଦଙ୍କ ଭଗବତୀ ମାଳଶ୍ରୀ, ବୀରବର ଜଗଦେବଙ୍କ ଦେବୀ ସ୍ତୁତି, ହରିହର ମର୍ଦ୍ଦରାଜ ଓ ନାରାୟଣ ମର୍ଦ୍ଦରାଜଙ୍କ ଦୁର୍ଗା ମାଳଶ୍ରୀ, ସର୍ବମଙ୍ଗଳା ମାଳଶ୍ରୀ, କାଳି ମାଳଶ୍ରୀ, ବୃନ୍ଦାବନ ଦାସଙ୍କ ମଙ୍ଗଳା ସ୍ତୁତି, ବିମଳା ମାଳଶ୍ରୀ, ବଜ୍ରଧର ନରେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଛିନ୍ନମସ୍ତା ମାଳଶ୍ରୀ, ବାଣୀ ଦାସଙ୍କ ମହୀଷମର୍ଦ୍ଦିନୀ ମାଳଶ୍ରୀ, ଦୀନବନ୍ଧୁ ଦାସଙ୍କ କାଳୀ ମାଳଶ୍ରୀ, ବିପ୍ର ବନମାଳୀ ଓ

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଦାଶରଥି ଦାସଙ୍କ ଦେବୀ ସ୍ତୁତି, ବିପ୍ର ହାଡ଼ିବନ୍ଧୁଙ୍କ କାଳିକା ମାଳଶ୍ରୀ, ଗୋବିନ୍ଦ ଦାସଙ୍କ ଚଣ୍ଡୀ ମାଳଶ୍ରୀ ଓ ଦୁର୍ଗା ମାଳଶ୍ରୀ, କବି ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ବିମଳା ମାଳଶ୍ରୀ, ନାଥିଆଙ୍କ ଆଦିଶକ୍ତି ଜଣାଣ ତଥା ଅନାମଧେୟ କବିଙ୍କ ଭଗବତୀ ଠାକୁରାଣୀ ଜଣାଣ, ଦେବୀ ଚଉତିଶା, ବିମଳା ସ୍ତୁତି, ସପ୍ତଶତୀ ଚଣ୍ଡୀର ଅବଲମ୍ବନରେ ଲିଖିତ ମଧୁସୂଦନ ନୃପଙ୍କ 'ଦୁର୍ଗାରହସ୍ୟ' ପ୍ରଭୃତି ଆମର ଆଲୋଚନା–ପରିସର ମଧ୍ୟକୁ ଆସିପାରିଛି ।

କବି ନୀଳକଣ୍ଠଙ୍କ ନାମରେ ଭଣିତ 'ତାରାପ୍ରମୋଦ' ନାମକ ଖଣ୍ଡିଏ ଅପ୍ରକାଶିତ ପୋଥି ରାଜ୍ୟ ସଂଗ୍ରହାଳୟର ପୋଥି ଭଣ୍ଡାରରେ ସଂରକ୍ଷିତ ହୋଇଅଛି । ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ବଶତଃ ପୋଥିଟିର କେତେକାଂଶ ଛିନ୍ନ । ପୋଥିର ପାଠରୁ ଜଣାଯାଏ, ଏହାର ବିଷୟବସ୍ତୁ ଗଞ୍ଜାମଜିଲ୍ଲାର ପୁରୁଷୋତ୍ତମପୁର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଋଷିକୁଲ୍ୟା ତଟବର୍ତ୍ତୀ ତାରାତାରିଣୀ ପୀଠର ଉତ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ଆଧାରିତ । ପ୍ରସଙ୍ଗକ୍ରମେ କବି ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ବଡ଼ଗଡ଼, ଧରାକୋଟ ଓ ସୋରଡ଼ା ରାଜ୍ୟର ଉତ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରାଜା ଦିବ୍ୟସିଂହଦେବଙ୍କ ନାମ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଖୁବ୍ ସମ୍ଭବତଃ ପୋଥିଟି ନୀଳକଣ୍ଠଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭୋଇ ବଂଶର ରାଜା ଗଜପତି ଦିବ୍ୟସିଂହଦେବଙ୍କ ରାଜୁତିରେ ଲିଖିତ ହୋଇଥିବାର ଅନୁମାନ କରାଯାଏ । ଗଜପତି ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବ ଖ୍ରୀ: ଅ: ୧୬୮୮ରୁ ୧୭୧୬ ମଧ୍ୟରେ ରାଜତ୍ୱ କରୁଥିଲେ ।

"ପ୍ରାସାଦ ମଧ୍ୟେ ଦିବ୍ୟସିଂହ ରାଣ,
ରୌପ୍ୟ ପୀଠେ ଅଷ୍ଟରତ୍ନ ନିର୍ମାଣ ।
(ତାରାପ୍ରମୋଦ–ORP/98)

ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ତାରାପ୍ରମୋଦ ପୋଥିର ଦ୍ୱାଦଶ ପତ୍ରରେ କବି ଲେଖିଛନ୍ତି–

"ହିନ୍ଦୁ ରାଜ୍ୟେ ଅଛି ପଠାଣ ରାଜା,
ବିମୁଖ ତାହାଠାରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରଜା ।
ଯୁଦ୍ଧ କରିଣ ତାହାକୁ ଜିଣିବା,
ଏ ପୁତ୍ରକୁ ତହିଂ ରାଜା କରିବା" ।।

ଏହି ଉକ୍ତିରୁ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ, ଦେଶରେ ପଠାଣ ଗୋଳ, ସେ ସମୟରେ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ଅତିଷ୍ଠ କରିଥିଲା । କବି ନୀଳକଣ୍ଠ ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବଙ୍କ ନାମ ଓ ପଠାଣ ଗୋଳ ସଂପର୍କରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିବାରୁ 'ତାରାପ୍ରମୋଦ' ପୁସ୍ତକଟି ଭୋଇ ବଂଶର ରାଜା ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବ (ପ୍ରଥମ)ଙ୍କ ଅମଳରେ ରଚିତ ହୋଇଥିବାର ଅନୁମାନ ଅସମୀଚୀନ ବୋଲି ମନେ ହୁଏନାହିଁ ।

କବି ନୀଳକଣ୍ଠ ତାରାତାରିଣୀଙ୍କ ମହିମା ଏବଂ ସୋମନାଥ ବିପ୍ରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାରିଣୀ ଓ ଉଗ୍ରତାରା ଦେବୀଙ୍କ ଆଗମନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ କୌତୂହଳୋଦ୍ଦୀପକ ଆଖ୍ୟାୟିକା ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି । କବି ତାରାପ୍ରମୋଦର ମଙ୍ଗଳାଚରଣରେ କୁଲଡ଼ଗଡ଼ ବାସିନୀ ବ୍ୟାଘ୍ରଦେବୀଙ୍କୁ ସ୍ତୁତି କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାରାପ୍ରମୋଦ ପୁସ୍ତକର ବିଷୟବସ୍ତୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି—

"ମହା ବ୍ୟାଘ୍ର ଶବ ଉପରେ ତିଷ୍ଠ,
ହେ ମାତା ଏ ବ୍ୟାଘ୍ର ପୃଷ୍ଠେ ଆବିଷ୍ଟ ।
ହୋଇଅଛ ଅଗ୍ନି ବର୍ଣ୍ଣ ଯେସନ,
ତ୍ରିଲୋଚନୀ ଚତୁର୍ବାହୁ ଶୋଭନ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଦୁଇ ବାହୁରେ ଅଛି ଧନୁଶର,
ଦୁଇବାହୁ ମାତା ଅଭୟ ବର ।
ଜିହ୍ୱା ଲହ ଲହ ହୋଇ ଲମ୍ବିତ,
ବଳୀ ପ୍ରୀତିସାଦନ ରକ୍ତବସ୍ତ୍ର ।
ଏହିପରି ରୂପ ଗୁମୁସରରେ,
ଇଷ୍ଟ ହୋଇ ବିଜୟେ କୁଲାଡ଼ରେ ।
ନମୋ ବ୍ୟାଘ୍ରଦେବୀ ନମୋ ନମସ୍ତେ,
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ପଦ କହିବା ମୋତେ ।
ଜୟ ଜୟ ମାତା ଜୟ ତାରିଣୀ,
ଜୟ ଉଗ୍ରତାରା ଦୁଃଖ ଭୟେଣୀ ।
ହିଙ୍ଗୁଳା ଦେଶେ ଯାହାଙ୍କ ନିବାସ,
ପୂର୍ବ ଖଣ୍ଡେ ସେ ମହିମା ପ୍ରକାଶ ।
ସେ କଥା ମାନ କୁହାଉଛ ମୋତେ,
ଖ୍ୟାତ କରିବି ସୁଜନଙ୍କ ହିତେ ।
ସକଳ ଦୋଷ କ୍ଷମା କର ମୋର,
ଗୀତେ ରଖିବି ତୁମ୍ଭ ଆସିବାର ।
ତାରା ତାରେଣୀ ବୋଲନ୍ତି ସେ କେହି,
କେଉଁପରି ତାଙ୍କ ସ୍ଥିତି ଅଟଇ ।
ନମୋ ନମ ଜୟ ତାରେଣୀ ମାତ,
ନିର୍ବିଘ୍ନେ ସୁଜନେ ହେଉ ଏ ଖ୍ୟାତ ।
ତାରା ତାରେଣୀ କହୁଛନ୍ତି ଯାହା,
ବିପ୍ର ନୀଳକଣ୍ଠ ଲେଖଇ ତାହା ।

* * * *

ଦକ୍ଷିଣ ଭାଗ ସେ ତାରା ବୋଲନ୍ତି,
ଉତ୍ତର ଭାଗ ଯେ ତାରେଣୀ ମୂର୍ତ୍ତି ।
ବାମ ଦକ୍ଷିଣ ଯେ ଦୁଇ ଭାଗରେ ,
ସ୍ତନ ପୀଠ ହୋଇଛି ଏହିଠାରେ ।

(ତାରାପ୍ରମୋଦ, ପ୍ରଥମ ଓ ସପ୍ତମ ପ୍ରକାଶ)

କେନ୍ଦୁଝର, ଢେଙ୍କାନାଳ ଓ ଖୋର୍ଦ୍ଧା ରାଜ ଦରବାରର ଖ୍ୟାତନାମା କବି ବ୍ରଜନାଥ ବଡ଼ଜେନାଙ୍କ ଲେଖନୀରୁ 'ଅ' ବର୍ଣ୍ଣ ଆଦ୍ୟାନୁପ୍ରାସରେ ଏକଗ୍ଳିଶ ଛାନ୍ଦ ବିଶିଷ୍ଟ "ଅମ୍ବିକାବିଳାସ" ଓ ଏଗାର ପଦ ବିଶିଷ୍ଟ 'ଚଣ୍ଡୀ ମାଳଶ୍ରୀ' ଶୀର୍ଷକ ଦୁଇଖଣ୍ଡି ପୁସ୍ତକ ନିଃସୃତ ହୋଇଛି । 'ଅମ୍ବିକାବିଳାସ' ପୁସ୍ତକଟି ପ୍ରଥମେ କେନ୍ଦୁଝର ରାଜା ବଳଭଦ୍ର ଭଞ୍ଜଙ୍କ ନାମରେ ଲିଖିତ ହୋଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ କବି ବ୍ରଜନାଥ କେନ୍ଦୁଝର ଦରବାରରୁ ଆସି ଢେଙ୍କାନାଳରେ ରହିବା ପରେ 'ଅମ୍ବିକାବିଳାସ' ଟିକୁ ନିଜ ନାମରେ ଭଣିତା କରି ପ୍ରଚାର କଲେ । ସେ ଅମ୍ବିକା-ବିଳାସର କେତେକ ପଦରେ ବଳଭଦ୍ରଭଞ୍ଜଙ୍କ ନାମରେ କବି ନିଜେ ଭଣିତ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି । ଆଲୋଚକ ଶ୍ରୀ ସୁଧାକର ପଟନାୟକ ବ୍ରଜନାଥ ବଡ଼ଜେନା ଗ୍ରନ୍ଥାବଳୀ ମଧ୍ୟରେ "ଅମ୍ବିକା ବିଳାସ"ଟିର ସଂପାଦନା କରି ମୁଖବନ୍ଧର ଆଲୋଚନାରେ ବ୍ରଜନାଥଙ୍କ

Digitized by PPRACHIN, SOA

କବି ପ୍ରତିଭା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନେକ ପ୍ରାମାଣିକ ତଥ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିଛନ୍ତି । କବି ବଡ଼ଜେନା 'ଅମ୍ବିକା ବିଳାସ'ରେ ତାଙ୍କ ବଂଶର ଉପତ୍ତି, ପିତା ଓ ଭ୍ରାତାଙ୍କ ନାମ ଏବଂ ନିଜର ସଂସ୍କୃତ, ପ୍ରାକୃତ, ହିନ୍ଦୀ, ତେଲଙ୍ଗ, ବଙ୍ଗଭାଷାରେ ଦକ୍ଷତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି ।

"ଅଥ ସଂସ୍କୃତ ପ୍ରାକୃତ ହିନ୍ଦୀ ତେଲଙ୍ଗେ ତ
ବଙ୍ଗ ଭାଷେ ଅଛି କିଛି ବୋଲି ।
ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ଚଉପଦୀ ଗୀତ
ଚଉତିଶାଦି ମୋର କୃଗଡ଼ମାଳି ।
ଅଛି ବୋଲି ଛାନ୍ଦ ସବର୍ଣ୍ଣେ ପ୍ରବନ୍ଧ
ବ ବର୍ଣ୍ଣେ ବଚାଦିକ୍ରମେ ଛନ୍ଦ ।
ଅଥ ଦଣ୍ଡକ ଚୂର୍ଣ୍ଣିକ ରସ କଉତୁକ
ଗୀତ ଆଦି ଉପନ୍ୟାସ ବୃନ୍ଦ ହେ ।
ଅମ୍ବିକା ବିଳାସ ଗୀତ ଏହୁ ଶେଷ
ଏକ ଓ୍ଵଳିଶ ଏ ଛାନ୍ଦ" ।

(ବ୍ରଜନାଥ ଗ୍ରନ୍ଥାବଳୀ—ପୃ—୨୧୧)

ଅମ୍ବିକା ବିଳାସର ବର୍ଣ୍ଣନା ଶୈଳୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାବ୍ୟିକ ବୈଭବରୁ ମନେହୁଏ, କବି ବ୍ରଜନାଥ, ଡିଗିରିଆ ନିବାସୀ ମହାମହୋପାଧ୍ୟାୟ ଗୋବିନ୍ଦଙ୍କ ଲିଖିତ 'ଚନ୍ଦ୍ରସମ୍ଭବ' ମହାକାବ୍ୟ ଓ କାଳିଦାସଙ୍କ 'କୁମାରସମ୍ଭବ' ମହାକାବ୍ୟରୁ ଅନେକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ବିଶେଷତଃ ମହାମହୋପାଧ୍ୟାୟ ଗୋବିନ୍ଦ ଓ ବ୍ରଜନାଥ ସମସାମୟିକ ହୋଇଥିବାରୁ ଦୁହିଁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୁସଂପର୍କ ଥିବା ଅସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । କବି ବଡ଼ଜେନା ବହୁ ପୁସ୍ତକର ରଚୟିତା ରୂପେ ଓଡ଼ିଶାର ସାହିତ୍ୟିକଙ୍କ ମହଲରେ ସୁପରିଚିତ । ତାଙ୍କ କାବ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ବିଷୟବସ୍ତୁର ବିନ୍ୟାସ, ଶବ୍ଦାଳଙ୍କାର ଯୋଜନା, ବିଶେଷତଃ ବ, ଶ, ଅ ଆଦ୍ୟାନୁପ୍ରାସରେ ପଦରଚନା ବିଦଗ୍ଧ ପାଠକ ସମାଜକୁ ଚମତ୍କୃତ କରାଏ । ଅମ୍ବିକା ବିଳାସ ତାଙ୍କ ରଚିତ ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ସର୍ବୋତ୍କୃଷ୍ଟ ବୋଲି କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବନାହିଁ । 'ଅ' ଆଦ୍ୟାନୁପ୍ରାସରେ ସମୁଦାୟ ଏକଓ୍ଵଳିଶଟି ଛାନ୍ଦରେ ପ୍ରାୟ ବାରଶହ ସତସ୍ତରୀ ପଦ ରଚନା କରି କବି ବଡ଼ଜେନା ଅମ୍ବିକା ବିଳାସ ପୁସ୍ତକଟିକୁ ଜନସମାଜରେ ଆଦୃତ କରାଇ ପାରିଛନ୍ତି ।

ଗଣକବି ବଡ଼ଜେନା ସୁଗେୟ ଛାନ୍ଦ ଯୋଜନାରେ ଜଣେ ସୁଦକ୍ଷ କଳାକାର ଥିଲେ । ସେ ଅମ୍ବିକା ବିଳାସର ଏକଓ୍ଵଳିଶଟି ଛାନ୍ଦରେ ବିଭିନ୍ନ ଆଳଙ୍କାରିକ ଚମତ୍କୃତିର ବିନ୍ୟାସ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମଙ୍ଗଳ ଗୁଜ୍ଜରୀ, କେଦାରକାମୋଦୀ, କାଳୀ, ରସକୁଲ୍ୟା, ଚିନ୍ତା କେଦାର, କୁମ୍ଭକାମୋଦୀ, ରାମକେରୀ, ମୁଖାରୀ, କାଫୀ, ପାହାଡ଼ିଆ କେଦାର, ବରାଡୀ, ମଙ୍ଗଳ, କୌଶିକ, ଶ୍ରୀରାଗ, ମାଳଶ୍ରୀ, କନଡ଼ା, କଳହଂସ କେଦାର, ଶଙ୍କରାଭରଣ, କାମୋଦୀ, ରସକଦମ୍ବ, ଭୂପାଳ ପ୍ରଭୃତି ରାଗ ବ୍ୟବହାର କରି କାବ୍ୟଟିକୁ ସୁଗେୟ କରିଛନ୍ତି ।

ପ୍ରସ୍ତୁତ ବିବରଣୀ ତାଲିକାରେ ପଞ୍ଚସଖା ସାହିତ୍ୟ ଓ ଶାକ୍ତ ସାହିତ୍ୟବ୍ୟତୀତ କୃଷ୍ଣଲୀଳା ସଂପର୍କୀୟ ନାବକେଳି ; ଦଧିମନ୍ଥନ ଲୀଳା ପ୍ରଭୃତି, ନିର୍ଗୁଣ ଉପାସନାସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଦୟାସାଗର କୋଇଲି ; ପୋଇ କାବ୍ୟର ପରଂପରାରେ ନବପୋଇ, ଦଶ ପୋଇ, ବାରପୋଇ ଆଦି ;

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଚରିତ ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ଗୀତା, ଦେଉଳ ତୋଳା ପ୍ରଭୃତି କେତେକ ପୁସ୍ତକର ବିବରଣୀ ଦିଆଯାଇଛି । ଭାରତୀୟ ଭକ୍ତ ସାଧକମାନଙ୍କ ବିବରଣୀରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ, ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ମହୁରୀ ଅନ୍ତର୍ଗତ ତୁରୁ ଗ୍ରାମ ନିବାସୀ ରାମଦାସଙ୍କ, ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତ ; ନଳ ରାଜାଙ୍କ ଚରିତ ଅବଲମ୍ବନରେ ଲିଖିତ ଈଶ୍ୱରଦାସ, ଯଦୁଦାସ, ସଦାନନ୍ଦ ଦାସ, ମଧୁସୂଦନ ନୃପ, କପିଳେଶ୍ୱର ନନ୍ଦ ପ୍ରଭୃତି କବିଙ୍କ ନଳ ଚରିତ ; ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର ଓ ଚକ୍ରଧର ଭଞ୍ଜ ସାମନ୍ତସିଂହାରଙ୍କ ବହୁବିଧ ଚଉତିଶା ; ପ୍ରଖ୍ୟାତ ବୈଷ୍ଣବ କବି ସଦାନନ୍ଦ କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ନାମ ଚିନ୍ତାମଣି, ପ୍ରେମତରଙ୍ଗିଣୀ, ପ୍ରେମ କଳ୍ପଲତିକା ; ସୁବର୍ଣ୍ଣରେଖା ତଟବାସୀ କୃଷ୍ଣଦାସଙ୍କ ନାମରତ୍ନଗୀତା, ନାରକେଳି ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର ଓ ଗୋପୀନାଥ ସିଂହଙ୍କ ନୀଳାଦ୍ରି ମହୋଦୟ ଓ ନୀଳାଦ୍ରି ମହୋତ୍ସବ ପ୍ରଭୃତି ପୁସ୍ତକର ବିବରଣୀ ପାଠକ ପାଠିକା ତଥା ଗବେଷକମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଖଣ୍ଡିଏ ଖଣ୍ଡିଏ ମୂଲ୍ୟବାନ ପୁସ୍ତକ । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଓଷା ବ୍ରତ କଥା, ବିଶେଷତଃ ଓଡ଼ିଶାରେ ସୁପ୍ରଚଳିତ ଦୁତିବାହନ ଓଷା ପୋଥିରୁ ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକ ସଂସ୍କୃତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନେକ ଉପାଦାନ ମିଳିପାରିବ ।

ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ରାଜା ଦିବ୍ୟସିଂହଦେବ, ତ୍ରିଲୋଚନ ବଳିୟାର ସିଂହ, ଯୁବ ଭଞ୍ଜ, ଗୋପୀନାଥ ସିଂହ, ନଟବର ଭ୍ରମରବର, ମଧୁସୂଦନ ହରିଚନ୍ଦନ, ପଦ୍ମନ ସିଂହ ପ୍ରଭୃତି ରାଜକବିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚିତ ଗ୍ରନ୍ଥଗୁଡ଼ିକ ଓଡିଶାର ଆଲୋଚକ ମହଲରେ ଆଲୋଡ଼ନ ସୃଷ୍ଟିକରେ । ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ରାଜବଂଶର ରାଜାମାନେ ବହୁ କବି ଓ କୋବିଦଙ୍କୁ ନିଜ ରାଜ ଦରବାରରେ ରଖାଇ ସେମାନଙ୍କ କବି ପ୍ରତିଭାର ପୃଷ୍ଠପୋଷକତା କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ, ନିଜେ ମଧ୍ୟ କାବ୍ୟ ରଚନା କରୁଥିଲେ । କେତେକ କବି ରାଜାଙ୍କ ଅନୁଗ୍ରହ ପ୍ରାପ୍ତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିଜେ କାବ୍ୟ ରଚନା କରି ରାଜାମାନଙ୍କ ନାମରେ ଭଣିତ କରୁଥିଲେ । ପ୍ରସ୍ତୁତ ବିବରଣୀ ତାଲିକା ଏହିସବୁ ଆଲୋଚନାରେ ବନ୍ଧୁର ପଥକୁ କୀୟତ୍ ପରିମାଣରେ ସୁଗମ କରିପାରେ ।

ଏହି ଆଲୋଚନାରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ବିଭିନ୍ନ କବିମାନଙ୍କ କାବ୍ୟ କବିତା ବ୍ୟତୀତ ସମସାମୟିକ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ ଆହୁରି ଅନେକ କବିକୋବିଦ ଓ ସେମାନଙ୍କ ରଚନାବଳୀ ଯେ ନଥିବ ଏହା ନୁହେଁ ; ଏହି ଭୂମିକାର ସୀମିତ ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ସେ ସବୁର ଆଲୋଚନା କରାଯିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

ପ୍ରସ୍ତୁତ ବିବରଣୀ ତାଲିକାର ମୁଦ୍ରଣରେ ଅନେକ ପ୍ରମାଦ ରହିଯାଇଛି ; ଏପରିକି କେତେକ ସ୍ଥଳରେ ଗ୍ରନ୍ଥସଂଖ୍ୟାରେ ମଧ୍ୟ ଭୁଲ ରହିଯାଇଛି । ସେ ଭ୍ରମପ୍ରମାଦ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ନ ଦେଇ ଏହାକୁ ଏକ ସୂଚନାମୂଳକ ବିବରଣୀ ତାଲିକା ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରାଗଲେ ମୋର ଶ୍ରମ ସାର୍ଥକ ହେବ ।

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସଂଗ୍ରହାଳୟ
ଭୁବନେଶ୍ୱର ।

ଶ୍ରୀ ନୀଳମଣି ମିଶ୍ର

Digitized by PPRACHIN, SOA

CONTENTS

OF

ORIYA KAVYA MANUSCRIPTS.

*O. L./1551 ମୂଳ ପାଠରେ ଭୁଲ କ୍ରମେ ଅଛି ।

†O.L./635 ମୂଳ ପାଠରେ ଅଛି ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

*O. R. H./3 ମୂଳ ପାଠରେ ଅଛି ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

Digitized by PPRACHIN, SOA

Digitized by PPRACHIN, SOA

* O.L./279 ମୂଳପାଠରେ ଅଛି

Digitized by PPRACHIN, SOA

Sl. No.	Catalogue No.	Name of the works	Name of the authors	Page
98	O.L./386	ଦେଉଳତୋଳା	ମାଗୁଣି ଜ୍ୟୋତିଷ	96
99	O.L./979	ଦେଉଳତୋଳା	ମାଗୁଣି ଜ୍ୟୋତିଷ	98
100	O.L./1092	ଦେଉଳତୋଳା	ଦୀନବନ୍ଧୁ ଦାସ	100
101	Or. Ms/56	ଦ୍ୱାରିକାଲୀଳା	କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ନରେନ୍ଦ୍ର	102
102	O.L./136	ଦ୍ୱାରିକାଲୀଳା	ଦିବ୍ୟସିଂହ	103
103	Or. Ms/81-D	ଦ୍ୱିତୀୟଗୀତା	କୃଷ୍ଣଦାସ	104
104	O.L./62-C	ଦ୍ୱିତୀୟଗୀତା	କୃଷ୍ଣଦାସ	105
105	O.L./66	ଦ୍ୱିତୀୟଗୀତା	କୃଷ୍ଣଦାସ	105
106	O.L./367-B	ଦ୍ୱିତୀୟଗୀତା	କୃଷ୍ଣଦାସ	106
107	O.L./634-B	ଦ୍ୱିତୀୟଗୀତା	କୃଷ୍ଣଦାସ	106
108	O.L./1196	ଦ୍ୱିତୀୟଗୀତା	କୃଷ୍ଣଦାସ	107
109	O.L./1205	ଦ୍ୱିତୀୟଗୀତା	କୃଷ୍ଣଦାସ	107
110	O.L./1378	ଦ୍ୱିତୀୟଗୀତା	କୃଷ୍ଣଦାସ	108
111	O.L./1404	ଦ୍ୱିତୀୟଗୀତା	କୃଷ୍ଣଦାସ	108
112	O.L./1126	ଦ୍ୱିତୀୟଗୀତା	କୃଷ୍ଣଦାସ	109
113	O.L.1223	ଦ୍ରୋଣପର୍ବ୍ୱ	କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର	110
114	O.L./898	ଧନମାଳାଶ୍ରୀ ଚଉତିଶା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	ଧନୁଦାସ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	111
115	O.L./237	ଧର୍ମସାଗର	ଦୀନକୃଷ୍ଣ ଦାସ	113
116	O.L./830	ଧର୍ମସାଗର	କୃଷ୍ଣଦାସ	114
117	O.L./1186	ଧର୍ମସାଗର	କୃଷ୍ଣଦାସ	115
118	O.L./559	ଧ୍ୱନି ସଂହିତା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ ଦାସ	116

Digitized by PPRACHIN, SOA

Sl. No.	Catalogue No.	Name of the works	Name of the authors	Pages
119	O.L./1537	ଧାନମାଣିକା ବ୍ରତ		119
120	Or. Pr.//65	ଧ୍ରୁବଚରିତ	ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ	121
121	O.L./1438	ଧ୍ରୁବଚରିତ	କାଳୁଦାସ	122
*122	O.L./1394	ଧ୍ରୁବ ଚିନ୍ତାମଣି	ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଦାସ	123
123	O.L./496-C	ଧ୍ରୁବଲୀଳା	ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ	123
124	Or. Ms/167	ନନ୍ଦାବାଇ ଚଉତିଶା	ନନ୍ଦାବାଇ	125
125	O,L./1151	ନନ୍ଦିକାକଳ୍ପଦ୍ରୁ	କପିଳେଶ୍ୱର	126
126	O.L./263	ନ'ପୋଇ	କଣ୍ଠଦାସ	127
127	O.L./269	ନ'ପୋଇ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	କଣ୍ଠଦାସ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	128
128	O.L./1007	ନ'ପୋଇ	କଣ୍ଠଦାସ	130
129	O.L./1357	ନ'ପୋଇ	କଣ୍ଠଦାସ	130
130	O.L./208	ନଳଚରିତ	ମଧୁସୂଦନ	131
131	O.L./287	ନଳଚରିତ	ମଧୁସୂଦନ	131
132	O.L./312	ନଳଚରିତ	ମଧୁସୂଦନ	132
133	O.L./344	ନଳଚରିତ	ମଧୁସୂଦନ	133
134	O.L./659	ନଳଚରିତ	ମଧୁସୂଦନ	134
135	O.L./801	ନଳଚରିତ	ମଧୁସୂଦନ	134
136	O.L./802	ନଳଚରିତ	ମଧୁସୂଦନ	135
137	O.L./1030	ନଳଚରିତ	ମଧୁସୂଦନ	135
138	O.L./1316	ନଳଚରିତ	ମଧୁସୂଦନ	135

* O.L./1393 ମୁଦ୍ରପାଠରେ ଅଛି ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

* O.L./75 ମୂଳ ପାଠରେ ଅଛି

† O.L./800 ମୂଳ ପାଠରେ ଅଛି ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

Sl. No.	Catalogue No.	Name of the works	Name of the authors	Page
159	O.L./398	ନବଧାଭକ୍ତିତତ୍ତ୍ୱ ଗୀତା	ମଣି ଦାସ	158
160	O.L /635	ନବବୃନ୍ଦାବନବିହାର	ଜଗନ୍ନାଥ ନାରାୟଣ ଦେବ	159
161	O.L./1184	ନବବୃନ୍ଦାବନବିହାର	ଦୀନବନ୍ଧୁରାଜ ହରିଚନ୍ଦନ	161
162	O.L./1214	ନବବୃନ୍ଦାବନବିହାର	ଦୀନବନ୍ଧୁରାଜ ହରିଚନ୍ଦନ	162
163	O.L./322	ନବାନୁରାଗ	କାର୍ତ୍ତିକ ଦାସ	162
164	O.L./521	ନବାନୁରାଗ	କାର୍ତ୍ତିକ ଦାସ	163
165	O.L./1034	ନାଗରୀ ପ୍ରେମଭକ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ରିକା		164
166	O. Pr.r/66	ନାଗଲ ଚତୁର୍ଥୀ		164
167	O.L./1559	ନାଗଲ ଚତୁର୍ଥୀ		165
168	Or. Ms./124	ନାଗବଂଶଚରିତ	ପଦ୍ମନସିଂହ	166
169	O.L./182	ନାଗାଷ୍ଟକ		167
170	O.L./430	ନାଗାର୍ଜୁନ ଯୁଦ୍ଧ	ସାରଳା ଦାସ	168
171	O.L,/517	ନାଗାର୍ଜୁନ ଯୁଦ୍ଧ	ମାଧୋଇ	169
172	Or.P.r/4	ନାଗୁଲୀବ୍ରତ କଥା		170
173	O.L./529	ନାମଚିନ୍ତାମଣି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	ସଦାନନ୍ଦ କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମା	171
174	O.L./617	ନାମଚିନ୍ତାମଣି	କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମା ସାଧୁଚରଣ ଦାସ	173
*175	O.L./303	ନାମତତ୍ତ୍ୱସାର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	ସୁଦାମ	173
†176	O·L·/1008	ନାମ ବ୍ରହ୍ମବର୍ଣ୍ଣନା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	ଦୀନକୃଷ୍ଣ ଦାସ	177
177	O.L./819	ନାମଭଜନ	ବଲ୍ଲଭ ଦାସ	178
‡178	O.L./67	ନାମରତ୍ନ ଗୀତା	କୃଷ୍ଣଦାସ	179
*‡179	O.L./310—B	ନାମରତ୍ନ ଗୀତା	କୃଷ୍ଣଦାସ	179

* O.L./307 ମୂଳପାଠରେ ଅଛି ।

† କ୍ରମିକସଂଖ୍ୟା 176 ମୂଳ ପାଠରେ ନାହିଁ ।

‡ କ୍ରମିକସଂଖ୍ୟା 179 ଭୁଲକ୍ରମେ ହୋଇଛି ।

*‡ O.L. 310—13 ମୂଳ ପାଠରେ ଅଛି ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

Digitized by PPRACHIN, SOA

* O.L. 1327 ମୂଳ ପାଠରେ ଅଛି ।

** କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା 273 ମୂଳ ପାଠରେ ହୋଇଛି ।

† O.L. ମୂଳ ପାଠରେ ଅଛି ।

** Or. Pr./L./18 ମୂଳ ପାଠରେ ହୋଇଛି ।

‡* Orms. 206 ମୂଳ ପାଠରେ ଅଛି ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

Sl. No.	Catalogue No.	Name of rhe works	Name of the authors	Pages
222	O.L./1464	ନିତ୍ୟାଗ୍ତର	ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ	212
*223	O.L./849	ନିର୍ଗୁଣ ମାହାତ୍ମ୍ୟ	ଚୈତନ୍ୟ ଦାସ	213
†224	O.L./1061	ନିର୍ଗୁଣ ମାହାତ୍ମ୍ୟ	ଚୈତନ୍ୟ ଦାସ	214
225	O.L./1510	ନିର୍ଗୁଣ ମାହାତ୍ମ୍ୟ	ଚୈତନ୍ୟ ଦାସ	216
226	O.L./412	ନିର୍ମଳ ଗୀତା		217
227	Or. Ms/128	ନିର୍ବେଦ ସାଧନ	ଭୀମଭୋଇ	218
228	O.L./321	ନିର୍ବେଦ ସାଧନ ଗୀତା	ଭୀମଭୋଇ	219
229	Or. Pr./41	ନିଶାମଙ୍ଗଳବାର କଥା		220
230	O.L./544	ନିଷା ନୀଳମଣି	କବିସୂର୍ଯ୍ୟବ୍ରହ୍ମା	221
231	O.L./1371	ନିଷା ନୀଳମଣି	ସଦାନନ୍ଦ କବିସୂର୍ଯ୍ୟବ୍ରହ୍ମା	221
232	O.L./1401	ନିଷା ନୀଳମଣି	ସଦାନନ୍ଦ କବିସୂର୍ଯ୍ୟବ୍ରହ୍ମା	222
233	O.L./80	ନୀଳକଣ୍ଠ ଚଉତିଶା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	ବଡ଼ଜେନା	224
234	O,L./425	ନୀଳକଣ୍ଠ ଚଉତିଶା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	ଗୋକୁଳନରେନ୍ଦ୍ର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	226
‡235	O.L./557	ନୀଳକଣ୍ଠଚଉତିଶା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	ହରିଶରଣଭଞ୍ଜ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	228
236	O,L./1158	ନୀଳକଣ୍ଠ ଚଉତିଶା	ଶରଣଭଞ୍ଜ	231
237	O.L./644	ନୀଳଗିରି ବିହାର	ଗୋପୀନାଥ ସିଂହ	232
238	O.L./673	ନୀଳଗିରି ବିହାର	ଗୋପୀନାଥ ସିଂହ	233
239	O.L./11	ନୀଳସୁନ୍ଦର ଗୀତା	ଶେଖରଦାସ	234

* ନିର୍ଗୁଣ ମହାତ୍ମ୍ୟ ମୂଳ ପାଠରେ ଭୁଲକ୍ରମେ ହୋଇଛି ।

† ନିର୍ଗୁଣ ମହାତ୍ମ୍ୟ ମୂଳପାଠରେ ଅଛି ।

‡ କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା ଭୁଲକ୍ରମେ 935 ହୋଇଛି ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

*O. L.-125 ମୂଳ ପାଠରେ ଭୁଲ କ୍ରମେ ଅଛି ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

Digitized by PPRACHIN, SOA

Descriptive Oriya Catalogue
Manuscript

Cat. No. O. L./141

ଦଣ୍ଡଲୀଳା　　କବି–ମାନଗୋବିନ୍ଦ ଦାସ
ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବ

Dandalila　by—Managovinda Dasa
Divyasinha Deva

Substance—Palmleaf No. of folia—114—Size 21·3×3·5 C. M. Each side contains 2—4 lines. character Oriya. Date of Copy—C. 19th century A, D. Comptete. Condition. Good. Find spot—Provincial Museum, Cuttack.

ଶ୍ରୀ ଜୟଦେବାନୁସାରିଣୀ ପଟିଆ ଦୁର୍ଗେଶକୃତଂ ଗୀତଂ ଲିଖ୍ୟତେ ।

ମେଘୈର୍ମେଦୁରମିତି–

କେଳିରସଜନେ ଗୋପ ନିତମ୍ବିନୀ ଭାବେ ଯେ ହୋଇଛି ବଶ
ଯାହା ନାମ ମୁଖେ ନୀଳାକରେ ସୁଖେ ପଳାଇ ଜିହ୍ୱା କଳୁଷ ।
ହେ ସୁମନେ,
ହରଷେ ସେ ରସେ ରସ ।
ଦଣ୍ଡଧର ଦଣ୍ଡଧରକୁ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଘଟେ ଦୁର୍ଜୟ କୁଳିଶ ।
ହେ ସୁମନେ,

ଦିନକେ ଗୋବିନ୍ଦ ଅଳକର ନନ୍ଦ ସଙ୍ଗେ ବିଜୟେ ଗୋଷ୍ଠକୁ
ଜଳଦେ ପିଧାନ ହେବାରୁ ଗଗନ ଲଭି ପରମ କଷ୍ଟକୁ ।
ହେ ସୁମନେ,
ବିଗ୍ରେ ଗୋପଭୂପତି ।
ହେଲା ନଭକାଳ ତମାଳ ଶ୍ୟାମଳ ବନଭୂ ଭୟଦ ଅତିହେ ।

ମାନସେ ଏମନ୍ତ କରନ୍ତେ ରଚିତ ଅନ୍ତିକେ ରାଧା ସଜନୀ ।
କଟିରେ ସଂଘଟ କରି ଜଳଘଟ ଅସିତଘନଜଘନୀ ହେ ।
ସେକାଳେ,
କରନ୍ତି ନିବେଦନକୁ;
ଭୟାଳୁ ଏବାଳ କରଇ ଜଞ୍ଜାଳ ଚଳ ଘେନି ସଦନକୁ ଗୋ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ବ୍ରଜରାଜ ବାଣୀ ଶୁଣି ସେ ରମଣୀ ହରଷ ପ୍ରକାଶି ମନ
କିଅବା ସାବିତ୍ରୀ ପତି କଲେ ପ୍ରାପ୍ତି ଅକିଞ୍ଚନ ଜନେ ଧନ ସେ ।
ବିଗ୍ରରେ,
ସଙ୍ଗେ ଘେନି ଘନଶ୍ୟାମ;
ରଙ୍ଗେ ରାସ ରସେ ରଙ୍ଗିନୀ ହରଷେ ମଛିଲେ ନିକୁଞ୍ଜଧାମ ।

ନୀଳମଣି ତନୁ ଯୋଗେ ବୃଷଭାନୁତନୟା ହୋଇଲେ ତୋଷ
ସେ ଦମ୍ପତି ଭାବ କବି ଜୟଦେବ ବର୍ଣ୍ଣି ଅଛନ୍ତି ସରସ ।
ହେ ସୁମନେ,
ଭାବି ତାଙ୍କ ପଦ ଶ୍ରେଣୀ ;
ରଚିଲେ ଏରସ ପଟିଆ ଦୁର୍ଗେଶ ରାଜକୁଳ-ଶିରୋମଣି ।

* * *

ଜୟଦେବ କୃତ ମାଧବ ଚରିତ ଅଦ୍ଭୁତ କେଳି ରହସ୍ୟ
ବୃନ୍ଦାବନ ଲୀଳା କରୁ କଣ୍ଠେ ଖେଳା ଭାଷେ ପଟିଆ ଦୁର୍ଗେଶ ।

* * *

ହୋଇ ହୃଷ୍ଟମତି ମାଧବ ଶ୍ରୀମତୀ ପଦକୁ ସୁମନେ ଚିନ୍ତ
ଯା'ର ନାମ ଭବ୍ୟ ସଦାଚିନ୍ତେ ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବ ନରନାଥ ।

* * *

ବିଗତ ହୋଇଛି ଲଜ୍ଜା ବିଳମ୍ବେ ତୁମ୍ଭର
ବିଳପି ରୋଦନ କରେ ବାସକ ସଜ୍ଜାର ।
ଜୟଦେବୋଦିତ ଗୀତ ରସିକ-ଜନର
କରୁ ମୋଦ ଭଣନ୍ତି ପଟିଆ ଦୁର୍ଗେଶ୍ୱର ।

ଆଗୋ ସୁଦନ୍ତୀ ବସନ୍ତେ ଚଞ୍ଚଳିତ ଯହିଁ ପୀକଚୟ ନାଦ ତୋଷରେ
ଦେବ ମଙ୍ଗଳ ମୋହନ ରସ ରସେ ଭଣିତ ଏ ପଦ୍ମାବତୀ ଈଶରେ ।
ସଜନୀ ବଚନ ଶ୍ରବଣେ କିଶୋରୀ ଗମନେ ବଳିଲା ସୁମାନସରେ
ଭାଷେ ପଟିଆ ଭୂମୀଶ ରହୁ ଚିତ୍ତ ସେ ଦମ୍ପତି ସୁପଦ ସାରସରେ ।

* * *

ଆହେ ରସିକ ଜନେ ହୃଷ୍ଟେ ଏ ରସେ ରସ
କହେ ସମୋଦେ ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବ ନରେଶ ।
ନାଶନ୍ତୁ ଏ ମୋ ଦୁଃଖ ଶ୍ରୀମତୀ ପୀତବାସ
ତାହାଙ୍କ ପାଦ-ସାରସେ ରହୁ ମୋ ମାନସ ।
ଇତିଶ୍ରୀ ଗୀତଗୋବିନ୍ଦେ ରସମଞ୍ଜରୀ ସମାପ୍ତ ।

* * *

ଜୟ ତ ଜୟ ବୃନ୍ଦାବନ ଚନ୍ଦ୍ରମା ଜୟ ଶ୍ରୀ ବୃଷଭାନୁ ରାଜ ଜେମା ।

* * * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଭଣି ଗୋବିନ୍ଦ ମାନ ଶୁଣି ସେ ପକ୍ଷୀ ଗାନ ଭାଜି ନିଦ୍ରା
ନ ଭାଜି ପ୍ରେମା ।
ଦ୍ରୁନି(?) ହୋଇ ବର୍ତ୍ତିଲେ ତୁନି ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ବେନି ଅଙ୍ଗ
ମୋଡ଼ିଲେ କି ମା ।

* * *

ଏହି ସେବାରେ ଯେ କେହିଂ ମୁ ହୋଇବି ସଙ୍ଗ
ବୋଲେ ଦ୍ୱିଜ ମାନଗୋବିନ୍ଦ ଅଭାଗ୍ୟବନ୍ତକୁ କାହିଂସେ ଯୋଗ ।

* * * *

ଇତି ଅଷ୍ଟକାଳପ୍ରମିତଂ ମାନଗୋବିନ୍ଦାକ୍ଷ କୃତଂ ଗୀତଂ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣଂ ।

No Colophon.

2

Cat. No. O. L. /387-B

ଦଧିମନ୍ଥନ ନାବକେଳି   କବି—ବୈଶ୍ୟ ହରି

Dadhimanthana Nabakeli   By—Vaisya Hari

Substance —Palm leaf. No. of folia- 8, Size—39·8. ×3 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character—Oriya. Datef of capy—C. 19th Century A. D. Complete, Condition—Not so good. Find spot—Bhubaneswar-2, district-Puri.

ନିଶି ପାହିଲା ଉଠିଲେ ଗୋପୀଗଣ ।
ପ୍ରାତଃକାଳରୁ କଲେ ଦଧି ମନ୍ଥନ ।
ମାଣିକ୍ୟର ଦୀପାବଳୀ ଜାଳି ବହନ ।
ଆଲୋକ ଉଦିତରେ ନିର୍ମଳ ସଦନ ।
ମହଣା ପାତି ଗୋଈ ଗୋରସ ଭରି ତହିଁ ।
ଗଛ ଖୁଆ ଡ଼େରିଣ ଡ଼ୋରି ଏକ ଲଗାଇ ।
ବୁକୁ ଠେଲି ରମଣୀ ସଳଖେ ଉଭା ହୋଇ ।
ଓଟାରନ୍ତି ସେ ବେନି କରେଣ,
ଅଣ୍ଡା ଦୋହଲନ୍ତେ କରେ କିଙ୍କିଣୀ ସୋନ(ସ୍ୱନ)"

* * * *

ଶୁଣି ଗୋପୀଙ୍କର ବାକ୍ୟ ହଜଇ ।
ବୃଷଭାନୁ ଜେମା ମେଲଣ ହୋଇଂ
କୃଷ୍ଣଙ୍କ ପାଶୁ ହୋଇଲେ ମେଲାଣି ।
ଯମୁନା ପାଣି ହେଲା ଆଣ୍ଟୁଆଣି ଗୋ;
ସେ ଅଦିନ ବଢ଼ି,
ନାହିଁ ଉଦ୍‌ବାର୍ଯ୍ୟ (?) ଯାଇଅଛି ଛାଡ଼ି ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ସେ ବ୍ରଜ ସୁନ୍ଦରୀ ସହୀ ସଙ୍ଗତେ ।
ମନ୍ଦିରେ ପ୍ରବେଶ ଉଭୟ(?) ଚିତ୍ତେ"
ମସ୍ତକଚ୍ଛୁଂ ଓଲ୍ୟାଂଇଲେ ପସରା ।
ନିଶ୍ଚିଚିନ୍ତ ହୋଇଲେ ରମଣୀ ହୀରା ଲୋ !
ବଶ୍ୟ ହରି ଭଣେ ।
ଚିତ୍ତ ନିବେଶି ଗୋବିନ୍ଦ ଚରଣେ ।

There are some folia containing ସାଧନା ଦର୍ପଣ and କେଦାର କଳ୍ପ in the manuscript.

No Colophon.

3

Cat. No. O. L. - 200

ଦଧିମନ୍ଥନ ଲୀଳା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

କବି–ଦୁଃଖିଶ୍ୟାମ ଦାସ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

Dadhimanthan lila and others

By—Dukhisyama Dasa and others

Substance —Palm leaf, No. of folia 206. Size 22 × 3 C. M. to 36·6 × 3·7 C. M. (different sizes). Each side contains 2 to 6 lines. Character — Oriya. Date of Copy —C. 19th Century A. D. , Incomplete. Condition — Not so good, find spot — Provincial Museum, Cuttack.

ଦଧିମନ୍ଥନ ଲୀଳା—

ରୋହେନୀ ସୁନ୍ଦେର ଗେଲ ନାମୋ ଯାର ଦାସ
ଗୋବିନ୍ଦ–ମଙ୍ଗଲ ଗାୟେ **ଦୁଃଖିଶ୍ୟାମ ଦାସ** ।

ବକାସୁରବଧ ଲୀଳା—

ଶିଶୁମେଲେ କୃଷ୍ଣରୂପ ଦେଖି ବକାସୁର,
ତତକ୍ଷନି ନିଜକାୟା କରିଲ ବିସ୍ତାର ।
ଦୁଃଖିଶ୍ୟାମ ଦାସ ଭନେ ଗୋବିନ୍ଦ ଶରନେ
ବାରେକ ଉଦ୍ଧାର କର ପ୍ରଭୁ ନାରାୟନେ ।

ଗୋପୀଭାଷା—

ତାକୁ ଅପୂର୍ବ ଦ୍ରବ୍ୟ କେଉଂ ଅବା
ଦାସ ଦନାଇ ନିରନ୍ତରେ ସେବା ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

କାଳୀଦଳନ—

କରେ ଅର୍ଘ୍ୟପାତ୍ର ଯୋଡ଼ି ଦୁଇହାତ ସ୍ତୁତିକରେ ନାଗରାନୀ,
କ୍ରିଷ୍ଣେର ଚରନେ **ଦୁଃଖିଶ୍ୟାମ** ଭନେ ଗୋବିନ୍ଦ ମଙ୍ଗଳବାନୀ ।

ଧେନୁକାସୁର ବଧ—

ଶୁକ କହେ ଶୁନ ହେ ରାଜନ ପରୀକ୍ଷିତ,
କ୍ରୀଡ଼ା ରଙ୍ଗେ ରାମ କାହ୍ନୁ ବନେ ଉପନୀତ ।
ଦୁଃଖିଶ୍ୟାମ ଦାସ ବୋଲେ ଶୁନ ସାଧୁଜନ,
ନା ଲୟଂ ଆମାର ଦୋଷ କରୁ ନିବେଦନ ।

ଗୋଚ୍ଚରଣ ଲୀଳା—

ଗୋବିନ୍ଦ ଦାସେ ତ ବୋଲେ ସେ ହରି ଯଶୋଦାର କୋଲେ
ବେଶ ହୟାଂ ଚରାଇବେ ଗୋଧନ ।

ଅନନ୍ତବ୍ରତ —

ଅନ୍ତଃ କାଳରେ ପତ୍ନୀ ସହିତରେ ପୁନର୍ବସୁ ନକ୍ଷତ୍ର ହୋଇ କଳ୍ପ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ...... ରହିବ । ଏମନ୍ତ ବରପାଇ ଗୃହକୁ ଆସି ଅନନ୍ତଙ୍କୁ ଆରାଧନ କରି ନିଶ୍ଚନ୍ତରେ ରହିଲେ ।

ଅନନ୍ତଶୟନ ଲୀଳା—

ଏତେ କହି ଦେବଗନ ଚଳିଲ ଯେ ଭୁବନ **ଦୁଃଖିଶ୍ୟାମ ଦାସ** ବିରଞ୍ଚନ ।

ତ' ପୋଇ—

କୃଷ୍ଣ ଚରଣେ ମୋର ଆଶ, କହଇ **ଗୋପୀନାଥ ଦାସ** ।
କୃଷ୍ଣନ୍ତୁଂ ନ ଜାଣଇ ଆନ, କୃଷ୍ଣ ଯେ ମୋହର ଜୀବନ
କୃଷ୍ଣ ଚରଣେ ମୋର ଆଶ, କହିଲେ **ଗୋପୀନାଥ ଦାସ** ।

ଏ ପୋସ୍ତକ ଆଠଗଡ଼ ରାଜ ଭିତରମୁଠା କୁଆନନ୍ଦ ଗ୍ରାମର **ପଶ୍ଚିମ ମୁଣ୍ଡରେ** ଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ବେଳ ଚଉଦ ଘଡ଼ି ଠାରେ ଏ ପୋସ୍ତକ **ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । କୃଷ୍ଣ** ପାତ୍ର ସାକ୍ଷର ।

ବୃନ୍ଦାବତୀ ହରଣ—

ଦୁଃଖିଶ୍ୟାମ ଦାସ ବୋଲେ କୃଷ୍ଣ ମୋର ପ୍ରାନ
ମନପ୍ରାନ ବାନ୍ଧିଦେଇ କୃଷ୍ଣେର ଚରନ ହେ ।

ମହାରହାସ—

ଏକଚିତ୍ତ ହୟା ରାଜା ଶୁନ ସାବଧାନେ,
କହିବ କ୍ରିଷ୍ଣେର କାଥା ତୋମା ବିଦ୍ୟମାନେ ।
ଯେ ରୂପେ ଯଶୋଦାନନ୍ଦ ପାଲେ ନାରାୟନ,
ଶୁନିତେ ସୁନ୍ଦର କାଥା ଭୁବନ ପାବନ ।
ତବେ ଯେ କ୍ରିଷ୍ଣ ନନ୍ଦେର ଭୁବନେ,
ଗୋବିନ୍ଦ ମଙ୍ଗଲ **ଦୁଃଖିଶ୍ୟାମ ଦାସ** ଭନେ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଭାଗବତକୃଷ୍ଣଲୀଳା—

ଭାଗବତ କୃଷ୍ଣଲୀଳା ଅପୂର୍ବ କଥନ,
ଭୂଦେବ **ଦୁଃଖିଶ୍ୟାମ** କରେନ ଗାୟନ ।

ପ୍ରଳମ୍ବାସୁର ବଧ—

ଗୋବିନ୍ଦ ମଙ୍ଗଳ ରସେ **ଦୁଃଖିଶ୍ୟାମ ଦାସ** ଭାଷେ
କତପୂର୍ଣ୍ଣ ମାୟାର ପ୍ରସ୍ତର ।

ଫଳଭୋଜନ—

ଧାୟା ଗିୟା ଶବରନୀ ପାଶେ ଯଦୁରାୟେ
ଦୁଃଖିଶ୍ୟାମ ଦାସଦେଖି ଚରନେ ଲୋଟାୟେ ।

ହରଗୌରୀ ପୂଜା— ଓ ବସ୍ତ୍ରହରଣ—

ଅବେଭାର କାଥାକର ଉଲଗ୍ନେ ପଶଂ ଜଳର ପରଜନେ ଦୋଷାଦୋଷ ଦିଅଗୋ
କହେ **ଦୁଃଖିଶ୍ୟାମ ଦାସ** ଶୁନ ଓହେ ପୀତବାସ ଘଞ୍ଚାଲ ନାକରି ବହ୍ର ଦିଅ ହେ

4

Cat. No. O. L. /1546

ଦୟାସାଗର କୋଇଲି: କବି—ତ୍ରିଲୋଚନ ଦାସ

Dayā Sāgara Koili By—Trilochana Dāsa

Substance —Palm leaf. No. of folia 128. Size—20·7 × 3·3 C. M. Each side contains 3 to 7 lines. Character—Oriya. Date of copy C. 18th century A. D. complete. Condition—worm-eaten. Find spot —Mahanga, District Cuttack.

କୋଇଲି, ମୋଛାର କହିବି କିସ,
ଲାଗି ରହିଅଛି ବିଷୟା ବିଷଲେ, କୋଇଲି ।

କୋଇଲି, ପୂର୍ବର କିଛୁଥିଲା ବାସନା
ଭାବି କହିଲେ **ତ୍ରିଲୋଚନ** ସିନା ଲେ, କୋଇଲି ।

ଇତି ଦୟାସାଗର କୋଇଲି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

There are some folia containing ଗୁଣିଗାରତି, ସ୍ତୋତ୍ର କବଚ, ଶ୍ୟାମ ନ ଉଦେ କୋଇଲି by ଲୋକନାଥ to wards the end of the manuscrip

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

5

Cat. No. O. L. /1551

ଦୟାସାଗର କୋଇଲି କବି-ତ୍ରିଲୋଚନଦାସ

Dayāsāgar Koili By—Trilochan Dāsa

Substance —Palm leaf No. of folia 74. Size —14·8 × 2·7 C.M. Each side contains 3 to 4 lines. Character —Oriya. Date fo copy—C. 19th Century A. D. Incomplete. Condition—Good Find spot —Rudrapur, P. O. Chhatia, District Cuttack.

କୋଇଲି, କହିବି କଥାଏ ଶୁଣ,
କାହିଁକି ହେଉ ଉଛନ୍ନ ।

ନାମ ଚିହ୍ନି ଭକ୍ତ ଥାଅ
ଶୁକ ପଢିଲା ପ୍ରାୟେ ଆଉତୁ ନୁହଁ ଲେ, କୋଇଲି !

କର ତୁ ତତ୍ୱ ଗୁରୁଙ୍କୁ ସେବା,
କହିଦେଲୁ ଯେଣୁ ଗତି ପାଇବା ଲେ, କୋଇଲି !

କୋଇଲି, ଅନେକ ଗୁରୁ ଅଛନ୍ତି ,
ଅନ୍ୟ ଅନ୍ୟକେ ବୁଝାନ୍ତି ।

ତାଙ୍କ ବାକ୍ୟେ କାର୍ଯ୍ୟ କିସ,
ନିଷ୍ଫଳ ହେବ ତାଙ୍କ ଉପଦେଶ ଲୋ. କୋଇଲି !

There are some folia containing ଗରୁଡ଼ଗୀତା by ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ at the beginning of the manuscripts.

No Colophon.

6

Cat. No. O. L./763-B

ଦର୍ଶନ ଭୋଗ

Darśana Bhoga

Substance —Palm leaf. No. of folia 16. Size—17·5 × 3·3 C. M. Each side cantains 3 to 4 lines. Character—Oriya. Date of

Digitized by PPRACHIN, SOA

Copy C. 18th Century A. D., Complete, Condition—good.
Find spot—Gada Tapanga, P.-S.—Khurda, District—Puri.

ଶୁଣ ସୁଜନେ ଦେଇ ମନ । ମହେଶ ଦେଖିବ ମଧ୍ୟେଣ ॥
କହୁଣ ଥିବ ଯେତେ ଠାର । କରୁଣ ଥିବ ନମସ୍କାର ॥
ଆଦ୍ୟେଣ ସିଂହ ଦ୍ୱାର ସ୍ଥାନ । ପତିତ୍‌ ପାବନ ଦ୍ରୁଶନ ॥
ବେନି ସିଂହ ସେ ପାବଛେଣ । କାଶୀ ବିଶେଶ୍ୱର ଦ୍ରୁଶନ ॥
କୈବଲ୍ୟ ହାଟକୁ ଦେଖିବ । କୁମ ବେଢ଼ା ପ୍ରବେଶ ହେବ ॥
ଭୋଗ ମଣ୍ଡବ ଦରଶନ । ମହେଶ ଦେଖିବ ମଧ୍ୟେଣ ॥
ବଟକୁ ଦ୍ରୁସନ କରିବ । ପାଖେ ମଙ୍ଗଳାଙ୍କୁ ଦେଖିବ ॥
ବଟ ପୂର୍ବରେ ଦରଶନ । ଦେଖ କୃଷ୍ଣ ନନ୍ଦ ନନ୍ଦନ ॥
ଭୈରୋବ ମୁରତି ଦେଖିବ । ପାଶେ ଗଣେଶଙ୍କୁ ନମିମ ॥
ବଟେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଦରଷନ । ଦେଖିବ ଅନନ୍ତ ଶୟନ ॥
ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ କରିଂ ଦରଶନ । ଭୈରୋବ କ୍ଷତ୍ରପାଳ ଚରଣ ॥
ମୁକତ ମଣ୍ଡପେ ବସିବ । ନୃସିଂହ ଦେଖି ତ ହୁଂ ଯିବ ॥
ଢଡ଼ି ଗଣେଶ ଦରଶନ । କାକ ରୋହିଣୀ କୁଣ୍ଡରେଣ ॥
ଚକ୍ରରେ ଚକ୍ରକୁ ଦେଖିବ । ବିମଳାକ୍ଷୀ ପାଦେ ନମିବ ॥
ଗୋପୀନାଥଙ୍କୁ ଦରଶନ । କୁଲୀ ନାନୀକି ଦେଖିପୁଣ ॥
ସେ ତିନି ଦାରୁ କଳେବର । ଦେଖିବ ଦେଉଳ ପଛର ॥

* * *

ନିତ୍ୟ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଭଜି । ସେ ନିତ୍ୟ ସିଦ୍ଧା ଭକ୍ତ ମଜି ॥
ନାନା ଅବତାର ଭଜଇ । ତାକୁ ସାଧନ ସିଦ୍ଧା କହି ॥
ସର୍ବ ଘଟେ ହରି ଦେଖନ୍ତି । କୃପା ସିଦ୍ଧା ଭକ୍ତ ସେହୁଟି ॥

ଇତି ଜଗନ୍ନାଥ ଚରିତାମୃତ ବିଂଶୋଧ୍ୟାୟ ସମାପ୍ତ

There are some folia Contaning ଆଦ୍ୟ ଚିନ୍ତାମଣି and ବେଢ଼ା ପରିକ୍ରମା towards the end of the manuscript.

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

7

Cat. No. O. L./1272

ଦଶପଟଳ କବି—ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ ଦାସ

Daśapatala By—Achyutananda Dasa

Substance —Palm leaf, No. of folia 66, Size 32·6×3·3 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character—Oriya. Date of copy Sana 1313 sāla or 1906 A. D. Complete. Condition — Good. Find spot -Jenapur area, District Cuttack.

ଶୁଣ ସୁଜନେ ପରମ ଗୁପତ ।
କାହିଂ କେତେଭକ୍ତ ହୋଇବେ ଜାତ ॥
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ ମୋହୋର ଶିଷ ।
ଆମ୍ଭ ଚରଣେ ତା ବଡ଼ ବିଶ୍ୱାସ ॥
ଗୁରୁଶିଷ୍ୟ ବେନି ମୂରତି ହେଲୂଂ ।
ନିଗମ ସ୍ଥାନରେ ଯାଇଂ ବସିଲୁ ॥
ପଗ୍ଭରିଲ ସବୁ ଆଗତ ବାଣୀ ।
ଚରଣେ ପଡ଼ି ଯୋଡ଼ି ବେନି ପାଣି ॥
ଭୋ ଗୁରୁ ବ୍ରହ୍ମଂ ସାକ୍ଷାତେ ଈଶ୍ୱର ।
ମନେ ପଡ଼ିଲ ଯେ କଥାଏ ମୋର ॥
ପଞ୍ଚଶାଖା ତୁମ୍ଭେ ଜନମ ହେଲ ।
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ସଂଗତେ ଜନ୍ମ ଲଭିଲ ॥
କଳିରେ କାହିଂରେ ତୁମ୍ଭ ଜନମ ।
କେତେ ଅଂଶ କାହିଂ ସ୍ଥିତି ପ୍ରମାଣ ॥

* * *

କଳିରେ କଳଙ୍କି ରୂପ ଉଦଏ ।
କଳିଙ୍କି ରୂପକୁ କରିଛି ଲଏ ॥
ପଞ୍ଚସଖାଙ୍କୁ ଘେନି ନିରନ୍ତରେ ।
ବିଜେ ସ୍ୱାମୀ ନୀଳଗିରି ଶିଖରେ ॥
ସେହିଠାରୁଂ ଆମ୍ଭେ ଆଜ୍ଞା ପାଇବୁ ।
ଦେହ ବହିଣ ଯେ ଜନ୍ମ ହୋଇବୁ ॥
ପଞ୍ଚ ଯୁଗକୁ ଯେ ପଞ୍ଚ ଦେବତା ।
ପଞ୍ଚଶାଖା ଯେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ କରତୀ ॥
ସୁଦାମା ଶାଖା ଯେ ମୋହର ନାମ ।
ସତ୍ୟେ କପାଞ୍ଜଳ ଋଷି ଆଶ୍ରମ ॥

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

କଳି ଯୁଗରେ ଚୈତନ୍ୟ ଠାକୁର ।
ଅବତାର ହେଲେ ନବଦ୍ୱୀପର ॥
* * *

ଚୈତନ୍ୟ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ସଙ୍ଗତରେ ।
ମହାପ୍ରଭୁ ପାଶେ ଖଟୁ ନିତ୍ୟରେ ॥
* * *

ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ଜନମ ହୋଇଂ ।
ଦୀନ ଅଚ୍ୟୁତ ମୋ ନାମ ବୋଲଇଂ ॥
* * *

ପଞ୍ଚ ଶାଖା ମୋ ପଞ୍ଚତିଳକଇ ।
ପଞ୍ଚଭୂତ ଆତ୍ମା ଏ ମୋର କହି ॥
ରୁକ୍ମିଣୀ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଗୋସାଇଂ ।
କେମନ୍ତ ଭାବେ ଭକ୍ତ ଥିବେ ରହିଂ ॥
* * *

ଯେତେବେଳେ କଳି ହୋଇବ ଶେଷ ।
ପଞ୍ଚ ଗୋପାଳେ ହେବେ ପ୍ରକାଶ ॥
* * *

ଗୋପରେ ସରୂପାନନ୍ଦଟି ଯେହି ।
କଳିରେ ଅଚ୍ୟୁତ ଜାଣିମ ସେହି ॥
* * *

ବଳରାମ ଦାସର ଯେ ଜନମ ।
ଗୋବିନ୍ଦ ତହୁଂ ଯେ ସେ ଉତପନ ।
କଳ୍କିଙ୍କି ରୂପକୁ ଧ୍ୟାନ ନିଷ୍କଳେ ।
ଏକାମ୍ବର ବନେ ବାହାଡ଼ା ମୂଳେ ॥
ବାହାଡ଼ା ମୂଳେ ଯେ ତାହାର ବାସ ।
ତାରକ ବର୍ଣ୍ଣ ବାଙ୍ଗର ମନୁଷ୍ୟ ॥
* * *

ଦ୍ୱାପର ଯୁଗରେ ଉଦ୍ଧବ ଜାଣ ।
କଳିଯୁଗରେ ଅନନ୍ତ ପ୍ରମାଣ ॥
ପଞ୍ଚଶାଖାରେ ସେ ଦାସଟି ଜାଣ ।
ଶୁଣ ରୁକ୍ମିଣୀ ହୁଅ ସାବଧାନ ॥
* * *

ସୁହାଙ୍ଗ ଦେଶେ ଲେମ୍ବାଳୋ ଗ୍ରାମରେ ।
ଏ ପ୍ରସଙ୍ଗ ହେଲା ଯେତେ ପ୍ରକାରେ ॥
ସୁଦାମା ଶାଖା ମୋ ଦୀନ ଅଚ୍ୟୁତ ।
ମୋହ ଆଜ୍ଞାରେ ରଖିଅଛି କୃତ୍ୟ ॥
* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଅଚ୍ୟୁତ ଦାସର ଗୁପତ ଖେଳ ।
ତୋତେ କହିଲିଂ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ବାଳ ॥
ସଦା ଗୁପତରେ ଚିହ୍ନିଣ ଥିବୁ ।
ଗୁରୁ ଆଜ୍ଞାକୁ ହେଳା ନକରିବୁ ॥
ଇତି ଶ୍ରୀ ଅଚ୍ୟୁତି ଗୋସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦଶପଟୋଳ ପରିଛେଦନ ।

ଶ୍ରୀ ଅଚ୍ୟୁତିଙ୍କ ବିଭୂତି——

ଜୟ ଅନାଦି ଆଦିକନ୍ଦ ହରି ।
ଜୟ ମାଧେବ ମୁକୁନ୍ଦ ମୁରାରି ॥
ଜୟ ଠୂଳଶୂନ୍ୟ ଅରୂପ ରାଶି ।
ମନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଏକାକ୍ଷର ଘୋଷି ॥
ବେଦଙ୍କ ମଧ୍ୟେ କହି ଶିଶୁ ଦେବ ।
ଛନ୍ଦ ମାନଙ୍କରେ ଗାଇତ୍ରୀ ଛନ୍ଦ ॥

*   *   *

ସିନ୍ଧୁ ବାଲି ଅବା ହୋଇବ ଗଣି ।
ହରି ମହିଂମା ନୋହିବ ବଖାଣି ॥
ମୁ ଯେ ହୀନଜନ କହିବି କିସ ।
କେବଳ ସାଧୁଙ୍କ ଚରଣେ ଦାସ ॥
କୋଟି ଜନ୍ମେ ମୋର ଭରସା ଥାଉ ।
ଏଥୁଂ ଅଧିକ ମୋତେ ଆଜ୍ଞା ହେଉ ॥
ଜନ୍ମେ କରି ରଖ କୋଏର ।
ଏହା ମାଗୁଅଛି ଅଚ୍ୟୁତି ଛାର ॥

ଇତି ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦଙ୍କ ବିଭୂତି ସଦାଜଏ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Colophon——ଭୀମ ସ୍ୟାପି ....ନ ବିଦ୍ୟତେ ॥
ଭଗ୍ନପୃଷ୍ଠଃ .... ପ୍ରତି ପାଳୟେତ୍ ।

ହେ ସୁଜ୍ଞଜନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୂରାଇଂ ଗାଇବ । ଲେଖ୍ନକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ । ଯଥା ଦୃଷ୍ଟି ତଥା ଲେଖ୍ନ । ଏ ପୋସ୍ତେକ ପ୍ର——ଶାଇବିରି । ମୌ——ତରତଙ୍ଗ ଶ୍ରୀ ତପୋନିଧି ମହନ୍ତ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭାରଥି ଗୋସାଇଂ ଜୀଉଙ୍କର । ଏ ପୋସ୍ତେକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲେ ସ୍ନ ୧୩୧୩ ସାଇ ମୀନ ଦି ୨୯ ନ ଚଇତ୍ର ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ଚତୁଦଶୀ ବେଳ ଘ ୧୪ ଢ଼ି ସମଏ ଯେ ପୁସ୍ତେକ ଲେଖକ ପ୍ର——ମରଡ଼ । ମୌ——ଶିଘାଂର ପୁର ମଠଶାଇ ହରିଭାରଥି ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦି ଜୀଉଙ୍କ ଅନୁସ୍ୱରଣିଅ ଅଧମ ଅକ୍ଷିତ ଅଟେ । ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ । ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ, ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ । ଏ ପୋସ୍ତେକ ପଢି ମଦ୍ୟ ଆମିଷ ଖାଇଲେ ବଂଶ ନିଶୋଧନ ହୁଏ; ଚକ୍ଷୁ ଫୁଟିଯାଏ । କୋଷ୍ଟ ବ୍ୟାଧି, ହୁଏ, ଯେ ପ୍ରମାଣ ଏମାନ ନିଯମ ଅଛି ଗୋସ୍ୱାମୀଙ୍କର ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

8

Cat. No. O. L./228

ଦଶପୋଇ କବି—ଯୁଗଭଞ୍ଜ

Dasa Poi By—Yuga Bhanja

Substance —Palm leaf, No. of folia 40. Size—30·4 x 3·8 C. M. Each side contains 3 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Complete. Condition—Good. Find spot —Ranapura area, District Puri.

ଦଶପୋଇ

ଯାଉ ପଥିକ ପାତକୀ ପାଞ୍ଚିଲେ କେତକୀ ଯମ ଦାଢ଼େ ଆମ୍ଭେ ପଡିଲୁଇଂ
କହେ ନୃପ **ଯୁଗ ଭଞ୍ଜ** ବିକଶିତ କଞ୍ଜ ସରସୀ ରସିକା ଶୋଭାବହି ।

* * *

ଅଙ୍ଗ କୁସୁମ ପତନ କୁଳିଶ ସମାନ ଘଡ଼ଘଡି ସମ ପିକରଡି,
ଯୁଗ ଭଞ୍ଜ ନରେଶ୍ୱର ବୋଲେ ଦାମୋଦର 'ତନୁ' ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଗଲୁ ସଡି ।

ରସିକ ଉଲାସ ଦଶପୋଇ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ

* * *

ନ' ପୋଇ

କଣ୍ଠରେ ମର୍କତ ସଘନେ ତଡିତ ଗଙ୍ଗା ସାଗରକି ମିଶାମିଶି,
ବେନି ମନତାପ ଘେନିଣ କନ୍ଦର୍ପ ପଳାବନ୍ତେ ନାନା ସୁଖେ ରସି ।

ଗଉର କଜ୍ଜ୍ୱଳ କମଳେ ଭ୍ରଣଳ ବେନି ଅଙ୍ଗ ଯେ କି ନିବିଡ଼ରେ,
ବିପ୍ର କଣ୍ଠ ଦାସ ଚରଣକୁ ଆଶ ଦୀନ ଦାସ ସେବେ ନିରନ୍ତରେ ।

* * *

ଉଦ୍ଧବ ଚଉତିଶା

କ୍ଷିତି ମଣ୍ଡନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଶ୍ରୀକିଶୋରୀ ଶ୍ରୀଚରଣେ ନବନଳୀନ,
କ୍ଷଣକେ ଖଣ୍ଡି ପାରନ୍ତି ଯେ କିଞ୍ଚିତ ମାତ୍ରକେ ମୋହ ପାପ ମାନ ।
ସୁଜନେ,
କ୍ଷେମେ **ରାମକୃଷ୍ଣ** ତା ଭାବି,
ଖଣ୍ଡ ଏ ପାପ ସମୋହକୁ ମୋହର ହେ ପ୍ରଭୁ ନୀଳଘନ ଛବି ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

କୃଷ୍ଣ ଦାସଙ୍କ ଚଉତିଶା—

କ୍ଷେମା ସାଗର ଯେହି କଥାକୁ ସିନା ମୁହିଂ ଛାମୁରେ ଜଣାଉଛି ବାରେ,
କ୍ଷଣେହେଂ ଯେଣୁ ଗ୍ୟାନ ନ କରେ ତୁମ୍ଭ ଧ୍ୟାନ ଗୁଣ ଗାୟନ ମାନଙ୍କରେ ହେ
ମହାପ୍ରଭୁ,
କ୍ଷୋଭ ଯେ ମନେ ନୁହଂ ତା,
କ୍ଷଚ କ ନାମକୁ ତେଜନ୍ତା
ଛାର ହୀନ ପାପର **କୃଷ୍ଣ** କିମ୍ପା ଏ ଛାର ଭବ ସାଗରକୁ ତ଼ରନ୍ତା, ହେ

* * *

ରଘୁନାଥଙ୍କ ଚିଟାଉ—

ମାଲ୍ୟବନ୍ତ ଗିରି ଶିଖେ ରଘୁମଣି ବସି ପ୍ରିୟ ଘନକେଶୀ ଗୁଣଗୁଣି,
ଅତି ଯତ୍ନରେ ଲେଖନ୍ତି ପତ୍ରାବଳୀ ଆରେ ମୋ ମନ ମୋହିନୀ ।

* * *

ରଘୁନାଥ ବଂଶ ପାଦ ଅରବିନ୍ଦ ଚିନ୍ତା କରଇ **କରଣ ଉପଚନ୍ଦ୍ର**

* * *

ସୀତାଙ୍କ ଚିଟାଉ—

ଲଙ୍କ ଭୁବନ ଓଶୋକ ବିପିନରେ ବସି ମଣିମୟ ହେମ ମଣ୍ଡପରେ ।
ତହିଂ ଉପରେ ବଇଦେଇ ପ୍ରିୟ ପଙ୍କଜ-ଚରଣେ ଚିତ୍ତ ଦେଇ ;
ଅତିଅନ୍ତ ସ୍ନେହ ଭରେ ରାମରାଣୀ, କାନ୍ତ ଛାମୁକୁ ଲେଖନ୍ତି ପ୍ରିୟବାଣୀ ।

* * *

ରାମ ସୀତା ପାଦ ଚିନ୍ତାକରି ଚିତ୍ତେ, ତୋଷେ **କରଣ ଉପେନ୍ଦ୍ର** ଭଣେ ଗୀତେ

* * *

ଜାନକୀବିଚ୍ଛେଦ ଚଉତିଶା—

କାନ୍ଦନ୍ତି ବଇଦେଇ ହୃଦୟ ଖେଦ, କଉଂ ଦଇବ ମୋତେ କଲୁ ବିଚ୍ଛେଦ ହେ,
କି ବୁଦ୍ଧି କରିବି ମୁଂ ଯାଉ ଜୀବନ, କେମନ୍ତେ ଦେଖିବି ମୁଂ ପ୍ରଭୁ ବଦନ ହେ

* * *

କ୍ଷଣକେ ଭେଟ ହେଲେ ତିନି ପରାଣି, କ୍ଷମେ ଅଯୋଧ୍ୟାପୁରେ ପ୍ରବେଶ ପୁଣି ହେ
ଛଡ଼ ରସ ମେଞ୍ଚନ ମଣୋହି କଲେ, ଛାର **ଈଶ୍ୱର** ମନ ଆନନ୍ଦ ହେଲେ ହେ

Digitized by PPRACHIN, SOA

9

Cat. No. O. L./635

ଦଶପୋଇ — କବି—ଯୁଗଭଞ୍ଜ

Dasa Poi — By—Yuga Bhanja.

Substance—Palm leaf, No. of folia 59. Size 23 x 3·8 C. M. Each side cantains 3 to 4 lines. Character Oriya. Date of Copy C. 19th Century A. D. Complete. Condition—Not so good, Find spot—Bhadrak, District Balasore.

ଦଶପୋଇ—

କହେ ନୃପ ବିକଶିତ କଞ୍ଜ ସମ ନାହିଂ ସ୍ୱର୍ଗ ତଳ ମଝେ ।

* * *

ଚିହ୍ନି ନାହୁଂକି କଂସ ଏଡ଼େ ସାହାସକୁ ରସେ କହେ ଯୁଗଭଞ୍ଜ ରାଜା ।

* * *

ଯୁଗ ଭଞ୍ଜ ମହେଶ୍ୱର ବୋଲେ ବେଲୁ ବେଳ ଅଧିକ ହେଲା ବିରହ ବ୍ୟଥା ।

ପତିତପାବନାଷ୍ଟକ—

ସତ୍ୱରେ ମୋର ଚରିତ ସ୍ମରଣ, କିଛି ସଚିନ୍ତା କରିଛ ଆପଣ,
ଅତପର କଳିତ ଯେ ସାହାସ, ପତିତପାବନତ୍ୱ ବ୍ରତ ଈଶ ।
ମୁଂ ହୀନ ପୂର୍ବରେ,
ମୋତେ ଗଣନା ନକଲ ମନରେ ।

ଯେବେ ବିଗ୍ରହକୁ ନାହିଂଯେ କାଳ, ବ୍ରତକୁ ନିଷେ ଛାଡ଼ ନନ୍ଦ ବାଳ,
ଅଥବା ବରଜବର ପତିତ ଜନ ଯେ ପାବନ କର ଅଚ୍ୟୁତ ।

ସଦୟ ହୃଦୟ,
କରୁଣାରେ ଯେ ବରୁଣ-ଆଳୟ ।

* * *

ପବିତ୍ର କଲେ ନ କଲେ ପତିତ--ପାବନ ବ୍ରଜ ଯଥା ମହୀ ଜାତ ।
ସେହି ରୂପେ ହୃଦେ ଚିନ୍ତଇ ମୁହିଂ, ଗୁଣ ଘେନି କୃପା କର ଗୋସାଇଁ ·
ଆହେ ହୃଷୀକେଶ,
କେ ଅବା ବିଶେ୍ୱ ନୋହିଣ ସଦୋଷ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଭଜନ—
ଫୁଟଲ କମଲ ବନ ମାତାଲ ଭ୍ରମର ଗନ ବାଞ୍ଛିତ **ଗୋବିନ୍ଦ ଦାସ** ।

* * *

ମୁଖୁଖାନି ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀ ମକରନ୍ଦ ଝରେଂ, ଗ୍ୟାନକଲେ ଶ୍ୟାମରୂପ ପ୍ରାନ କେମନି ଧରେ

* * *

ଗୋବିନ୍ଦ ଦାସ ବୋଲେ ଏହୁ ବଡ଼ି ଧାନ୍ଦା, ତରୁଆ କଦମ୍ବ ତଳେ ପ୍ରାନ ରଇଲ ବାନ୍ଧା ।

* * *

ଗୋବିନ୍ଦ ଦାସ ବୋଲେ ଶୁନ ବିନୋଦିନୀ, ତରୁଆ କଦମ୍ବ ତଳେ ରୂପର ବିଛାନି ।

* * *

ଗୋବିନ୍ଦ ଦାସ ଗାନ ଦୂତୀର ବାଢ଼ାଲମାନ କହ କହ ବୋଲିୟାଂ ପ୍ରଶଂସେ ।

* * *

ନେପୂରେର ରଡ଼ାରଡ଼ି ପଡ଼୍ୟା ଗେଲ ସାରା
ଉଡ଼ିୟାଂ ନାଗର ବୋଲେ ରାୟେ ଆଲ୍ୟନି ପରା ।

* * *

ନିଭୃତ ନିକୁଞ୍ଜ କେଲି କୃଷ୍ଣ ତରୁ ମୂଲେ, କୁହାର ଚରନ ତଳେ **ଗ୍ୟାନ ଦାସ** ବୋଲେ !

* * *

ଗୋବିନ୍ଦ ଦାସେ ବୋଲେ ଅଗ୍ୟାନୀ କେ ଦୂରୁ
ଶୁନନା ଶ୍ୟାମର ବଂଶୀ ବାଜେ ସୁମଧୁରୁ ।

* * *

ବସିଲ ଶ୍ୟାମେର ସଙ୍ଗ
ଶ୍ରମ ଜଲ ଜତ ନୟାନେ ବିକଶିତ ଆପନି ମୁଛଲ ନାଗର,
ଅତେକ ସୁଧାର ସେନା ଜାନି **ରାମ ଦାସେ** ଭାଷିଲ ଅମୀୟ ସାଗର।

* * *

ଶ୍ୟାମେର ବଚନ ଶୁନି ବଲେନ ସମ୍ଭାଷ,
ଇହ ରସ କି କହବ **ଗୋବିନ୍ଦ ଦାସ** ।

* * *

ଗ୍ୟାନ ଦାସେ ବୋଲେ ତବେ ସେ ଜାନିବ ପିରତି ବିଷମ ଜାଲ !

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

କହେନ ଭୁବନ ଶୁନରେଂ ସଜନି ଅଭିମାନ କାରେ କର,
ଗ୍ରେରି କରିଆଛେ ପୂର୍ଣ୍ଣମୀର ଚନ୍ଦ୍ରଂ ଆଞ୍ଚଲେ ଢାଙ୍କିତେ ପାର ।

* * *

କେହେନ **ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ** ସେ ସେହୁଂ ଯେହୁଂ ଶାଖା ବନ୍ଧ କାଲ ବରନ
କବେ ହବେ ଗୋର ।

* * *

କହେନ **ମୋହନ ଦାସ** ମନେ ତେ ଭାବିୟାଂ,
ପରକି ଆପନା ଦେିବେ ପିରତି ନାଗିୟାଂ ।

* * *

ଧରିୟାଂ ଶ୍ରୀଚରନ କରଇ ରୋଦନ **ପଣ୍ଡିତ ଶିନି ବାସୁଦେବ ।**

* * *

କମଳଗୁରୁମୁଖୀ ଚଉତିଶା—

ଛଛନ୍ଦେ, ଗୁଣ ଗୁଣି ଏ ଗୀତ ରସ
ଛଛନ୍ଦେ **ବିଶ୍ୱସିଂହ** ନବ ବୟସ ଯେ,
ଛାଡ଼ିଲ ଚିନ୍ତା ମୋହ ନବ ତରୁଣୀ
ଛଛନ୍ଦେ **ଛୋଟରାୟେ** ଅମୃତ ଭଣି ଯେ ।

ଫୁଲଠାର—

ଯାଇ କେତକୀ ମରୁଆ ଛୁରି-ଅନା ପଦ୍ମ ମନ୍ଦାର ଯୂଇ ନିଆଳୀ
ଟଗର କିଆ ରଙ୍ଗଅୟେଂଳା ସେବତୀ କୁମୁଦ ରଂଗଣୀ କୁରୁବେଲି,
କଣିଅର ଷୋଳ ଜାତି, ମୋ ଧନରେ ।

ମାଧବୀ ଚମ୍ପା ସେବତୀ ଯୂଇ କୁରୁବେଲି କଦମ୍ବାଦୟେଣା ମନ୍ଦାର କୁନ୍ଦ ମାଳତୀ
ରଂଗଅୟେଂଳା ସେବତୀ କୁମୁଦ ପାଟଳୀ ରଂଗ-ଶିମୂଳୀ,
ଛୁରିଅନା ଷୋଳଜାତି, ମୋ ଧନରେ ।

* * *

ଫୁଲସିନା ଫୁଲ ମୋହ କବି **ବାମଦେବ ପଟ୍ଟନାୟେକ**ରେ,
ଫୁଲ ମନାସିଲ କହ, ମୋ ଧନରେ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

10

Cat. No. O. L./853

ଦଶପୋଇ କବି—ଯୁଗଭଞ୍ଜ

Dasa Poi By—Yuga Bhanja

Substance —Palm leaf, No. of folia—35, Size —18·2 x 2·3 C. M. Each side contains 2 to 3 lines throughout the manuscript. Character - Oriya, Date of Copy - C. 19th Century, A. D. Complete. Condition - Badly worm eaten, Find spot -Presented by Shri B. M Mallia, Kapileswar, District - Puri.

ତୋ ସଙ୍ଗ ଛାଡ଼ିବା ଭଲ ଜୀବନ ଯିବାର ଭଲ
ମେଲଣି ହେବାକୁ ଚିଉ ବଡ଼ଇ କେହି ।
କହ ମୁଂ କିସ କରିବି ଦିବ୍ୟଚିତ୍ତେ ପଡୁଥିବି,
ଦୟାଳୁ ମଣିକି ମୋର ମାଗୁଣି ଏହି ।
ଶୁଣି ଭାଳେ ନବୀନ ବାଳୀ
ଏହି ଅବିଧାନ ହେଲେ ମୁଂ ଭଲ ହେଲି ।
ଶାଶୁ ନଣନ୍ଦଙ୍କୁ ଭୟେ ହେଉଛି ଭାନୁ ଉଦୟେ
ଯାଉଛି ବୋଲି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଦେଲେ ଚୁମ୍ବନ ।

* * *

ରାଧିକା ପ୍ରବେଶ ସଦନ, ରସିକ ଉଲ୍ଲାସ ଦଶପଦୀ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Coloph —ସମସ୍ତ ଅଣୀଙ୍କ ମୀନ ଦି୨୨ନ ସ୍ୟମବାର ବେଳ ଚଉଦ ଘଡ଼ିଠାରେ ଜି. ଦାଣ୍ଡିମାଳେ, କି. ଖୁର୍ଦ୍ଧା, ମୁଂ-କପିଳେଶ୍ୱର ଠାରେ ।

11

Cat. No. O. L. /1146

ଦଶପୋଇ କବି—ଯୁଗଭଞ୍ଜ

Dasa Poi By—Yuga Bhanja

Substance —Palm-leaf, No. of folio—45, Size—11.5 x 3 C. M. Each side contains 2 to 5 lines. Character - Oriya, Date of Copy—C. 19th Century A. D., Complete. Condition—Worm eaten, Find spot—Palia, District - Puri, Name of the Scribe—Grahaputra Adi Nayak.

Colophon—ଶ୍ରୀ ରାଧାକାନ୍ତ ଶରଣ, ଶ୍ରୀଗୋପୀଗୋବିନ୍ଦ ଉଦ୍ଧରିବେ ଗହପୁତ୍ର ଆଦି ନାୟକକୁ । ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଗୋବିନ୍ଦ ଶରଣ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚରଣେ ଶରଣ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

12

Cat. No. O. L. /1055-(B)

ଦଶପୋଇ କବି—ଯୁଗଭଞ୍ଜ

Dasa Poi By—Yuga Bhanja

Substance—Palm-leaf, No. of folia—14, Size—30·3 x 3·4 Cm. Each side contains 4 to 5 lines, Character,—Oriya, Date of Copy—C. 19th Century A. D., Complete, Condition—Slightly Worm eaten, Find spot -Presented by Krttivasa Samantaraya, Village—Dakshina Parikheta, P. O.—Deuli, District—Puri. Name of the Scribe—Vrndavana Samantaraya.

The text same as in Cat. No. O. L. -853 discussed previously.

13

Cat. No. O. L. 1411

ଦଶପୋଇ କବି—ଯୁଗଭଞ୍ଜ

Dasa Poi By—Yuga Bhanja

Substance —Palm-leaf, No. of folia—133, Size—42 x 4 C. M Each folio contains 3 to 7 lines. Character—Oriya. Date o Copy—C 18th Century A. D. Complete. Condition—Worm eaten Find spot—Bhubaneswar, District—Puri.

There are some folia containing Chhanda bhushana and Chitrakavya Vandhodaya by Upendra Bhanja and an anonymous work dealing with fight between Ghumusara and Nayagarh in the manuscript.

ଯୁଦ୍ଧଗୀତ—

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ ।

ରାଗ—କଲ୍ୟାଣ ଅହାରୀ

ଯୁଦ୍ଧତର କବିତ୍ୱକୁ ବୁଦ୍ଧବର ବୃନ୍ଦ ଶ୍ରବଣ କର ଡେ଼ରି କର୍ଣ୍ଣ ।
ବଧୂର ଓଷ୍ଠରୁ ମଧୁର ହୋଇବ ପଦେ ବସିବ ଯେତେ ବର୍ଣ୍ଣ ।
ସମର, ବୃତ୍ତାନ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣନା ହୋଇବ ।
କମର କଷିକେ ଲଢିନାହିଁ କେତେ ଆଡ଼ମ୍ବର ଯେତେ ନୋହିବ ।।
ପ୍ରଭା ପ୍ରଭାକରଙ୍କ ବଳି ସର୍ବ ସନମତେ ନୂଆଗଡ଼ ଟେକ ।।
ଶ୍ରୀବନ୍ତ ଶ୍ରୀବ୍ରଜସିଂହ ମାନଧାତା ହୁଅନ୍ତେ ଅଭିଷେକ ।
ମହୀର, ଉଲ୍ଲାସ ହେଲା ଅତିଶୟ ।।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଅହିର ଆଗେ ମଣ୍ଡୁକବ୍ରାତ ବତ ଦେଖା ନ ଦେଲେ ଅରିଚୟ ।।
କୁମୁସ ଘୁମୁଷରର ରଖିବାକୁ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀକର ଦାସ ଗୋସାଇଂ,
ବିଗଡ଼ ହୋଇଛି ଗଡ଼ ନେବେ ବୋଲି ନୂଆଗଡ଼ ଦର୍ପ ଲସାଇ ।।
ଯେମନ୍ତ ମନରେ କରିଣ କପଟ,
ହେମନ୍ତ କରି ବସିଲେ କନ୍ଧ କିରାତଙ୍କ ଓଜେ ହୋଇ ଲମ୍ପଟ ।
ଅଯୋଧ୍ୟା ଚଳିବା ହୁଣ୍ଡି ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ଯୋଦ୍ଧା ଦେଶାନ୍ତରୁ ଅଣାଇ,
ବହୁ ବହୁମାନ କରି ଜଣେ ଜଣେ କହିଲେ ଅନେକ ମଣାଇ ।
ସ୍ୱଦେଶ, ବଳ ବଳହିତ ଅନେକ,
ଉଦ୍‌ବେଗି ହୋଇ ବାହାର ହେଲା ବେଳେ ବୋଇଲେ ତ୍ରିଶାଖା ତିଳେକ ।।

ଗଡ଼କୁ ଯେବେ ଯୁଝି ଯିବ ମତି (?) କୁ ଆଣିମ କେ କରି ହେମନ୍ତ ।
ତୁଣ୍ଡଥାଉ କଥା କହି ନୋହିବଟି ମୁଣ୍ଡକାଟି ନେବେ ଯେମନ୍ତ ।

ମନକୁ, ଆସୁଛି ମୋହର ଏମନ୍ତ ।
ଛନକୁ ଯେମନ୍ତେ ଲଭିବେ ସେ କଥା କରିବା ଆଗ ମସଲତ ।।
ଥାଟ ବାଟ କରି ଆମ୍ଭ ସରଦରେ ରହନ୍ତୁ ଆଗେ ପୋତି ଧଣ୍ଡା ।
ବାଟ ଘାଟ ଜଗି ଯାହାକୁ ଦେଖିବେ ଲାଲ କରିବେ ପାଟ ଖଣ୍ଡା ।

ନିଶାର୍ଦ୍ଧେ, ଗ୍ରାମ ମାନଙ୍କେ କରି ନିୟା
ବିଷାଦେ ବଳାହାରେ ଛାଡ଼ି ଯିବେ ସେ କମସର ଅଳସୁ ଗୁଆ ।।
ପୂରିତ ଅଛି ମୋ ଦେହରେ ସୁକୃତ ଦୁରିତ ମତେ କି କରିବ ।
ମହାରଥୀମାନେ ମହାପାତକକୁ ଆହା କେବଳ ନ କରିବ ।

ଗଡ଼ରେ, ଯୁଝିବା ବେଳ କାଳ୍ ଉଣ୍ଡି,
ବଡ଼ରେ କଥାଏ ରଖି ଯାଇ ଥିବା କରିବା ଥରେ ସଦା ଭଣ୍ଡି ।
ଥାଟରଜାକୁ କହିଲେ ଆଣ୍ଟ ସବୁ ଏହିଠାରେ ଚିହ୍ନା ହୋଇବ ।
ପାଟ ଉପୁଡ଼ିଆ ଗୋବରା ପରାୟେ ନାଟ ସାରି ଆଉ ନୋହିବ ।

ଶିରରେ, ସେ କ୍ଷଣି କହିଲେ ସେ ଆଜ୍ଞା,
ଶିରରେ ଅତିଶୟ କରି କହିଲେ ମହାପରତାପ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ।।
ପହିଲେ ଦହିଲେ ପଲ୍ଲୀମାନ ଶିଶୁ ବାନ୍ଧିଣ ବଧକରି ସଧ ।
ଗଉ ଆଦି ଯଉଂ ପାତକ କଲେ ସେ ଶୁଣିମେ, ନାହିଂ କର୍ଣ୍ଣବେଧ ।।

ଖବର, କହିଲେ ଯାଇ ଗୁର ବାରେ
ଜବରଦସ୍ତ ଶିରୋମଣି ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ସିଂହ ଛାମୁରେ ।

* * *

ବୀର ଅଗ୍ରଣୀ କ୍ଷତ୍ରୀବୀର କେଶ ପରେ ନିବେଶିଲେ ଶ୍ରୀକର ।
ଅରୁଣ ବର୍ଣ୍ଣକୁ ଭଜିଲା ନୟନ ତରୁଣ ବୃଦ୍ଧ କେଶରୀର ।

ହୁକୁମ, କଲେ ମୁଂ କରିବି ସମର
କୁଙ୍କୁମ ଗୋରୀ ଘୁମୁଷର ବାମାଙ୍କ କଟକ ନ ରଖିବି ଶିର ।।
ବଉଦ ଖଣ୍ଡପଡ଼ା ଦଶପଲା ହି ଉଚିତ ନୁହେ ରଣ ତହିଂ
ଯନ୍ତତ ମିତ୍ରଭାବକୁ ଭଜିଛନ୍ତି ରଣପୁର ନରଇନ୍ଦ୍ର ହିଂ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଭଞ୍ଜଙ୍କ, ଦର୍ପ ଶୁଣୁଛୁ ଅତିଶୟ,
ରଞ୍ଜିକ ଉଡ଼ିବା ବିଳମ୍ବହିଂ ହେବ କରିବୁ ଘୁମୁଷର ଜୟ ।।
ଧଣ୍ଡାକୁ ଆଗରେ ଟେକାଇ ପଛରେ ଚଳାଇ ସର୍ବ ସେନାପତି
ଖଣ୍ଡାକୁ ଗୋଦାବରୀରେ ପଖାଳିବୁ ସହଜେ ସିଂହ ବୃହସ୍ପତି ।

ଚଳିଲେ, ଭଲା ପରାକ୍ରମ ଭଲା ସେ,
ରହିଲେ ଯେ ଯାହା ଅନୁରୂପେ ବସା ସଞ୍ଚା ପାଇ ମହାଉଲ୍ଲାସେ ।।
ଏକା ଅବକାଶେ ଲେଙ୍କା ଭେଟାଇଲା ପୁଚ୍ଛୁଂ ଯୋଗ କହେ ।
ଟେକା ମାରିଲେ ଗର୍ବ ଚୂର୍ଣ୍ଣ କରିବ ଏକାଦଶରେ ଶନି ରହେ ।

ଅସିକି, କଣ୍ଠି ଅନୁକୂଳ କରାଇ,
ଶଶୀଙ୍କି ଛିଣିଛି ଯାହାଙ୍କ ଲପନ ନିଶିକି ସେ ସଙ୍ଗେ ପୁହାଇ,

*　　　*　　　*

କରକୁ ବେିଗ(!) ହେବ ବୋଲି ଥରକୁ ବଳି ଯେ ନକରନ୍ତି ଘାତ ।
ଘାତ କେତେ ଜାତି କଲେ ଯହିଂ ପାଇ ଯୋଦ୍ଧାଯେ ଶୁଣ ଏ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ।

ରଖିଣ, ପ୍ରାଣକୁ ହାଣିଲେ ଚେଖାଇ,
ଦକ୍ଷିଣ ମଣ୍ଡଳେ ନୂଆଗଡ଼ ଯଶ ଫେରାଇବେ ଚିହ୍ନ ଦେଖାଇ ।।
ପାଣିକି ତୁଣ୍ଡରେ ଦିଅ ବୋଲି କେହି ବାଣୀକି ଉଚ୍ଚାରଇ ଉଚେ ।।
ମାଆ ମାଆ ବୋଲୁ ବୋଲୁ ଆଂ ଆଂ କରିଣ ପରାଣକୁ ମୁଞ୍ଚେ ।

ଛାଡ଼ଇ, ଖରଶ୍ୱାସ କେ ଘନ ଘନ,
ଗଡ଼ଇ ନରେ କେ ମୁଣ୍ଡେ ତୁଣ୍ଡେ ପିତୃ ଉଚ୍ଚାରେ କେହି ପୁନଃ ପୁନଃ ।।

*　　　*　　　*

ଆସିଲା ବେଳେ କେ ବୋଲଇ ଭାସିଲା ମୋ ବନ୍ଧୁ ଗଲେ ଭିଡ଼ି ଭଙ୍ଗ ।
ଲୁହା ଗ୍ରେବାନ୍ତି ଟି ନୂଆଗଡ଼ ଯୋଦ୍ଧାମାନେ କରନ୍ତି ଯେବେ ଯୁଦ୍ଧ ।

ଦେବତା, ପ୍ରାୟେ ତାଙ୍କୁ ସବୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ,
ଯେବେ ତା କଥା ଯେଡ଼େ ହୋଇ କାଟୁଛି ଘା ପୀଡ଼ା କି ହେବ ଲକ୍ଷ୍ୟ,

*　　　*　　　*

ପିଅର ଜନନୀ ଦେଖି ନ ପାରନ୍ତି କେ ବୋଲେ ମୋ ପ୍ରାଣଧନକୁ ।
ଦିଅରମାନେ ଟାପରା କଲେ କ୍ରୋଧେ ସିଆଡ଼େ କଞ୍ଜ ବଦନକୁ ।

ସେ ଘରେ ସେ ପୁଣି କେମନ୍ତେ ରହିବ,
ସେ ଘରେ ବେଳ ଅଛି ସତେ ଯେମନ୍ତ ଫେରାଇବ ଯେବେ ଦଳଙ୍କ ।।

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

14

Cat. No. O. L. /1446

ଦଶପୋଇ କବି—ଯୁଗଭଞ୍ଜ

Dasa Poi By—Yuga Bhanja

Substance —Palm-leaf, No. of folia -127, Size -22.8 x 3.3 C. M. Each side contains 3 to 5 lines. Character - Oriya. Date of copy -C 19th century A. D. Complete. Condition - Good. Find spot -Village -Ghoradia, District -Puri.

ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଗ୍ରହ୍ମ ବସନ୍ତ ସମୟ ଅତି ରସମୟ ପ୍ରବେଶ ଆବେଶ ଚିତ୍ତ ତହିଂ,
କୁହୁ କୁହୁ ପିକେ ଡ଼ାକିଲେ କାମୁକେ କାମ କୁହୁ ଗୋଟାଇବା ପାଇଂ ।
ଯାଉ ପଥିକ ପାତକୀ ପାଚିଲେ କେତକୀ ଯମା ଦାଢେ ଆମେ ପଡ଼ିଲୁଇଂ,
କହେ ଲେକ ଯୁଗଭଞ୍ଜ ବିକଶିତ କଞ୍ଜ ସରସ ରସିକା ଶୋଭା ଗୃହଂ ।

There are some folia containing ଆଷାଢ଼ଶୁକ୍ଳଗୀତ, ମଥୁରା ବିଜୟ by ରଘୁ ଅରକ୍ଷିତ, ବାରମାସୀ କୋଇଲି by ବଳରାମ ଦାସ, ମଧୁମାଳତୀ by ବ୍ରଜ ଦାସ ଭୂତକେଳି by ରଘୁ ଦାସ. ଅଳଙ୍କାର ବୋଲି by ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ at the end of the manuscript.

Colophon—ଯଥା ଦୃଷ୍ଟ ତଥା ଲେଖନ । ଆହେ ସୁଗ୍ୟଂ ଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୂରୋଇ ଗାଇବ । ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ । ଯେ ପୋସ୍ତକ ଯେ ମାଗିନେଇ ନଦେବ ତାହା ତାହା ସପ୍ତପୁରୁଷ ତଳ ଆମ୍ଭ ସପ୍ତପୁରୁଷ ଉପର । ଯ ପୋସ୍ତକ ଓଡ଼ିଶା ଅର୍ନ୍ତଗତ ପ୍ରଗଣେ ଲେମ୍ବାଇ ମୌଜେ ବେଗୁନିଆପଡ଼ା ରହଣୀ ଭାଗ୍ୟରଥୀ ମିଶ୍ରଙ୍କର । ଯେ ପୋସ୍ତେକ ଜୟେପୁର ଇଲକା ମଲକାରି ଗଡ଼ରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା । ତାରଣ ନାମ ସମ୍ବଛରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା । କାର୍ତ୍ତିକ ମାସ କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ଯେକାଦଶୀ ଦିନେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା ଯେ ଲେଖକ ଓଡ଼ିଶା ଭାଗ୍ୟରଥୀ ମିଶ୍ରେ । ତାହାଙ୍କୁ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଉଦ୍ଧାର କରିବେ ।

15

Cat. No. O. L. /1473

ଦଶପୋଇ କବି—ଯୁଗଭଞ୍ଜ

Dasa Poi By—Yuga Bhanja

Substance —Palm-leaf, No. of folia -129, Size-27.8 x 4.4 Cm. Each side contains 5 to 8 lines. Character - Oriya, Date of copy -1892 A. D. Complete. Condition - Good. Find spot Podamari, District -Ganjam.

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ, ରାଗ ଭୂପାଳ,

ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ବିରଚିତ ଦଶପୋଇ ଲେଖ୍ୟ

ଅଙ୍ଗେ କୁସୁମ ପତନ କୁଳିଶ ସମାନ ଘଡ଼ି ଘଡ଼ି ସମ ପିକ ରଡ଼ି,
ଯୁବ ଭଞ୍ଜ ନରେଶ୍ୱର ବୋଲେ ଦାମୋଦର ତନୁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଗଲ ସଢ଼ି ।

Coiophon—ଦଶପୋଇ ସମାପ୍ତ । ୧୮୯୨ ସମ୍ବତ୍ସର ମାର୍ଗଶିର ଶୁକ୍ଳ ଦଶମୀ-୧ ବାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ । ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜକେଶ୍ୱର ମହାରାଜାଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡବତ । ଶ୍ରୀ କପିଳେଶ୍ୱରଙ୍କ ଜଣାରେ ଅଧମ ଜଗନ୍ନାଥ ପଟନାଏକ ହସ୍ତାକ୍ଷର * * * । ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ସମସ୍ତ ୪୪ ଅଙ୍କ ଫାଲଗୁନ କୃଷ୍ଣ ତୃତୀୟ ରବିବାରେ ଯେ ପୋସ୍ତକ ସଦାଜୟେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ । ହେ ସୁଗ୍ୟଂଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ମିଶାଇ ଗାୟନ କରିବ । ଲେଖୁକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ । । ଯେ ପୋସ୍ତକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ ନିମଖଣ୍ଡିରେ ଥିବା ଘଟଶାଳୀ ଘର ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ମନ୍ଦିରେ ସମାପ୍ତ ହେଲା । ବେଳ ଘ୧୨ଡ଼ି ଉତାରେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସୀତ୍ୟା । * * *

16

Cat. No. O. L./1474

ଦଶପୋଇ — କବି—ଯୁଗଭଞ୍ଜ

DasaPoi — By—Yuga Bhanja

Substance —Palm-leaf, No. of folia-94, Size-23.3 x 3 Cm. Each side contains 3 to 5 lines. Character -Oriya. Date of Copy C 19th century A. D. Complete. Condition-worm eaten. Find spot -Podamari, District -Ganjam.

ଉପେନ୍ଦ୍ରଭଞ୍ଜଙ୍କ ଦଶପୋଇ

ଦୂତୀ ମେଲଣି ମାଗିଲା ନିଜପୁର ଗଲା ନଟବର ବୃନ୍ଦାବନେ ସ୍ଥିତି
କହେ ଯୁଗଭଞ୍ଜ ରାଜା ସାରି କାମପୂଜା କରଯୁଗ ଜୋଡ଼ିକରି ସ୍ତୁତି ।

There are some folia containing ରସପୋଇ by ଗୋବିନ୍ଦ, ଚଉତିଶା ଚଉପଦୀ ଚିଟାଉ by ରାମକୃଷ୍ଣ, ଭାଗୀରଥି, ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବ, ନରସିଂହ ପଟନାଏକ, ବୀରକିଶୋର ଦେବ, ନୃସିଂହ ଭ୍ରମରବର, ବୃନ୍ଦାବନ ଚନ୍ଦ୍ର ରାଜେନ୍ଦ୍ର, ଜନାର୍ଦ୍ଦନ ସିଂହ, ମାନସିଂହ ହରି ଚନ୍ଦନ in the manuscript.

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

17

Cat. No. O. L./852

ଦଶବିଦ୍ୟା ମାଳଶ୍ରୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

କବି—ଦ୍ୱିଜ ନାରାୟଣ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

Dasavidya Malashri and others

By—Dvija Narayan and ofhers

Substance —Palm-leaf, No. of folia -27, Size -12.2 x 3 Cm. ach side contains 4 lines throughout the manuscript, Character Oriya, Date of Copy -C 19th Century, Complete. Condition—Good, Find spot -Bhubaneswar, District -Puri.

ଦଶବିଦ୍ୟାମାଳଶ୍ରୀ—

ଜୟ ମଧୁକଇଟଭ ହାରିଣୀ ମହିଷାସୁର ମାଂରିଣୀ ତାରିଣୀ,
ହୂଂକାରେ ଧ୍ୱଂସିତ ଧୂମ୍ରଲୋଚନା କୃତ ଚଣ୍ଡ ମୁଣ୍ଡ ବଧ ରଚନା ।
ଜୟ ଜୟ କାଳୀ ଧୃତ ମୁଣ୍ଡ ମାଳୀ ପରେତ ଭୂମିବାସିନୀ
ଜୟ ଜୟ ରକ୍ତବୀଜ ନାଶିନୀ ।
ନିଶୁମ୍ଭ ନିସୂଦନ ଘୋରରବା ଶୃଗାଲମନେ ସମ୍ବାଦିତ ଦେବା
ନବ ଗୁଣିତ ନବଭେଦ ତନୁଧରିଣୀ ନିସନ୍ତାନ କୃତ ଦନୁ ।
ଦେବ ସମୁଦୟ କୃତ ଜୟ ଜୟ ଜୟ ଜୟ ଜଗଦମ୍ବା
ନିରାଲବ ଗ୍ୟାନାୟ ଅବଲମ୍ବୀ ।

* * * *

ଦ୍ୱିଜ ନାରାୟଣ ତୁଷ୍ଟି ପରାୟଣ ହୋଇ ମାଗୁଅଛି ଯେତେ
ମାଗୋ ଅନ୍ତେ ନୀଳାଦ୍ରିପଦ ଦେବୁ ମୋତେ ।

ମଙ୍ଗଳାମାଳଶ୍ରୀ—

ଜୟ ତୁ ଜୟ ମଇଂଷାସୁର ମର୍ଦ୍ଦନୀ ଜୟ ତୁ ସର୍ବ ମଙ୍ଗଳା
ମାଗୋ ଜୟତୁ ସିଂହବାହେନୀ ବଗଳା ।
ସୃଷ୍ଟି ପ୍ରଳୟ ହୋଇଲ କାଳରେ ବିଷ୍ଣୁ ନିଦ୍ରାଗଲେ ବଟ ପୃଷ୍ଠରେ
ନାଭିପଦ୍ମରୁ ବ୍ରହ୍ମା ହେଲେ ଜାତ କର୍ଣ୍ଣମଳୁ ବେନିଜଣ ସମ୍ଭୂତ ।
କରନ୍ତି ରଣେ ଯେ ବିନୟେ ଦଇନି
ବଦନ୍ତି **ସାରଳା ଦାସ** କବି ଶୁଦ୍ର ମୁନି ।

ଦୁର୍ଗା ସ୍ତୁତି—

ଶ୍ରୀ ଦୁର୍ଗାକୁ ସୁମରଣା କରନ୍ତି ବହୁତେ
ଅପାଦ ଖଣ୍ଡନୀ ଗୋ ଜାତ ଦେବ ହିତେ ।
ସୁମରନ୍ତି କାତ୍ତାୟେନୀ ଅଭୟେ ମହାମାୟେ,
କୃପାକର ମାଗୋ ଦୁର୍ଗତି କର କ୍ଷୟେ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଦେବବୃନ୍ଦ ବିନତି ଶୁଣି ମାତ ଦୁର୍ଗେ,
ସେ ଅପାଦ ଗୋ ଖଣ୍ଡଣି ସର୍ବ ଯୋଗେ ।
ଅପାଦ ଖଣ୍ଡଣି ଗୋ ଦୁର୍ଗତି ତାରିଣୀ,
ତ୍ରି ଜଗତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ମାଗୋ ତୁହି ଯେ କାରେଣୀ ।
* * * *

ବିପଦୁ ଉଦ୍ଧାର ହେବି ଶ୍ରୀ ସାରଳା ଚଣ୍ଡୀ ପ୍ରସନ୍ନେ
ବଦନ୍ତି ସାରଳାଦାସ ସେବିବି ଜନ୍ମେଂ ଜନ୍ମେଂ ।

ଦେବୀ ଜଣାଣ ଚଉତିଶା—

କରଇ ଦଇନି କେଉ ଅଭାଗିନୀ କାକୁସ୍ୱେ ଆରତ ହୋଇ
କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ି ପଦ୍ମପାଦେ ପଡ଼ି କେଶରୀ ପଛରେ ରହି ଗୋ ।
କରୁଛି ଜଣା ଛାମୁରେ,
କୃପାମୟୀ କୃପାକର ମୋରେ ଗୋ ।
* * * *

କ୍ଷମେ ଦୀନଜନ ନିରନ୍ତରେ ଧ୍ୟାନ କରୁଅଛି ଦିବାନିଶି,
କ୍ଷୟ ଯାଉ ମୋର ଏ ଦୁର୍ଗତି ଘୋର ନିରତେ ରହିଛି ଗ୍ରାସି ଗୋ ।
ଜୟ କରି ଜର୍ଣ୍ଣାବଳୀ
କ୍ଷମେ କପିଳାସେ ଗଲୁ ଚଳି ।

No Colphon.

18

Cat. No. O. L./862

ପ୍ରୀତ ଚନ୍ତାମଣି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
କବ—ଅଭିମନ୍ୟୁ ସାମନ୍ତହିଂହାର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

PritiChintamani and others

By—Abhimanyu Samanta Singhars and others

Substance —Palm-leaf, No· of folia—54, Size—27.6 x 3·1 Cm Each side contains 3 to 7 lines. Character—Oriya, Date of Copy—C 19th Century A. D., Incomplete, Condition—Good, Find spot-Bhubaneswar., District -Puri.

ପ୍ରୀତିଚିନ୍ତାମଣି—

ଶ୍ରୀ ପ୍ରେମଚନ୍ଦ୍ରାୟ ନମଃ

ଧୀର ଚକ୍ର ହୃଦପଦ୍ମ ମିହିର, ରସିକାନନ୍ଦ ସିନ୍ଧୁ କଳାକର,
ଗ୍ରାହକ ପ୍ରେମ ବଣିଜ ପସରା, ମୁମୁକ୍ଷୁ କୈବଲ୍ୟ ଭଣ୍ଡାର ପରା ।
ଏ ଛାନ୍ଦକୁ ଭାଳ,
ପ୍ରେମ ବିଯୋଗୀ ଯୋଗିଜନ ଥାଳ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

The ପ୍ରୀତିଚିନ୍ତାମଣି is nothing but the amalagamation of 39th 42nd and 48th chapter of the ବିଦଗ୍ଧଚିନ୍ତାମଣି of Abhimanyu Samanta Sinihara,

ମସଲାଠାର—

ଯାଇଫଳ ନାଗେଶ୍ୱର ହେଙ୍ଗୁ ମରିଚ ଯେ ତେଜ ପତର ଗୋ
କଳାଜିରା ଜୁଆଣି କର୍ପୁର
ସଜନୀ ଗୋ ।
ପାନ ମହୁରୀ ଲବଙ୍ଗ ଶୁଣ୍ଠି କରପ୍ରୁର ପିପ୍ପଳି ଜିରା ଯେ
ହେଙ୍ଗୁ ଜୁଆଣି ମରିଚ,
ସଜନୀ ଗୋ ।
ମସଲ ମନାସେ ରସି,ବୋଲେ **ବଶ୍ୱମ୍ଭର** ଖଞ୍ଜନ ଦୃଶୀ
ମନାସିଲେ ତୁରିତେ ମୁଂ,
ସଜନୀ ଗୋ ।

ଅଳଙ୍କାର ଠାର—

ରଙ୍ଗ ରାଜୀବ ଚରଣା, କହ କହ ମନ କରି ପୁରୁଣା ରେ
ରସନିଧି
ନୂପୁରରେ ବୁଦ୍ଧି ବଣା ରେ ।
ଝୁଣ୍ଟିଆରେ କରୁ ମତି, କଣ୍ଠିରବ ମଧ୍ୟେ ଲବଣ୍ୟବତୀ ରେ,
ବିମ୍ବଓଷ୍ଠି,
ଦେବି ତା ଅଛି ଝଟତି ରେ ।
ଉପଇନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ କହି, ମନାସି ମନାସି ପ୍ରେମେ ବୁଡ଼ଇ ହେ,
ବିଦୁଜନେ,
ଏ ରସରେ ମନ ଦେଇ ।

ଫଳଠାର —

ଆମ୍ବ ପଣସ କଦଳୀ, ଟଭା କରମଙ୍ଗା ଅରଙ୍ଗ ଗୁଆ ରେ,
ତାଳ କେନ୍ଦୁ ବର କୋଳି, ମୋ ଧନରେ ।
ମିରିଗା କୋଳି ପୋଟଳ କାକୁଡି ନଡିଆ ଲେଖନ କୋଳି ରେ ।
* * * *

ଚତୁରୀ କୁଟିଳ କେଶୀ, ମିରିଗା କୋଳି କି କିମ୍ପା ଗୁଣେ ରସି ରେ,
ଅଣାଇବା ଲେକ ପେଷି ।
ଶ୍ରୀରାମ ଜାନେକୀ ବାଣୀ, ଦୀନ ପାମର ମୂଢ଼ ଜନରେ,
ଫଳ ମନାସିଲ ରସି, ମୋ ଧନରେ ।

ଫୁଲଠାର —

ଯାଇ କେତକୀ ମରୁଆ ପଦ୍ମ ଛୁରିଅନା ମନ୍ଦାର ଯୂଇ ରେ,
ନିଆଳୀ ଟଗର କିଆ, ମୋ ଧନରେ ।
* * * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଫୁଲ ସିନା ମନ ମୋହେ, କବି **ବାମ ଦେବ ପଟ୍ଟନାୟକରେ,**
ମନେ ମନାସିଲି ଫୁଲ କହେ, ମୋ ଧନରେ

There are some folia containing ଛପନ ପଦିଆ, ଅବକାଶ ଛାନ୍ଦ by କେଶବ ଭଞ୍ଜ, ସୁବର୍ଣ୍ଣରେଖା (ଦ୍ୱିତୀୟ ଛାନ୍ଦ) by ଉପେନ୍ଦ୍ରଭଞ୍ଜ and one chhanda of ଯୁଗଳରସାମୃତ ଲହରୀ by ସଦାନନ୍ଦ କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମା in the manscript,

19

Cat. No. O. L./212

ଦାର୍ଢ୍ୟତା ଭକ୍ତିରସାମୃତ କବି—ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By—Ram Dass

Substance —Palm-leaf. No. of folia—230. Size—33.5 x 2·5 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character—Oriya. Date of copy—Sana 1304 sala or 1897 A. D. Complete up to 25th Chapter. Condition—not good. Find spot—Gadamanitri, P.-S. Begunia, District—Puri. Name of scribe—Yugala Charana Das.

ଦାର୍ଢ୍ୟତା ଭକ୍ତି ରସାମୃତ, ପ୍ରାକୃତ ବନ୍ଧେ କଲି ଗୀତ ।
ସଦା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକା କରି, ରାମ ଚିନ୍ତଇ ଏକା କରି ।
ଜାନକୀବଲ୍ଲଭ ଚରଣେ , ମୋ ଚିତ୍ତ ରହୁ ଅନୁକ୍ଷଣେ ।
ସୁଜନେ କ୍ଷମାକର ଦୋଷ, ମୁଂ ତୁମ୍ଭ ଦାସଙ୍କର ଦାସ ।
ମନରେ ନ କର ନିରାଶ, କେବଳ ରଖ ତୁମ୍ଭ ପାଶ ।
ମୋ ଛାର ହୀନ ମୂଢ଼ ମତି, ନ ଜାଣେ ପାଠ ଶାସ୍ତ୍ର ରୀତି ।
* * * *

କହଇ **ରାମ ଦାସ** ଦ୍ୱିଜ, ବିଶ୍ୱାସ ଅଟେ ପୁଣ୍ୟ ବୀଜ ।
ବିଶ୍ୱାସ ବିନା ମୂଳ କର୍ମ, ରସସାଗର କୂଳାଶ୍ରମ ।
ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି କଥା ମାନ, ପଞ୍ଚବିଂଶ ଅଧ୍ୟା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଦାର୍ଢ୍ୟତା ଭକ୍ତି ରସାମୃତେ ମନ ଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦେ ମ୍ଳେଛ ରାଜା ସ୍ୱର୍ଗ ପ୍ରାପତେ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ପଞ୍ଚବିଂଶୋ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Colophon—ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଗଜପତି ଗୌଡ଼େଶ୍ୱର .... ମୁକୁନ୍ଦଦେବ ମୋହାରାଜାଙ୍କ ସମସ୍ତ ଅ୧୯ଙ୍କ ସ୍ନ ୧୩୦୪ ଲେ କକଡ଼ା ୨୪ ଦିନ ଶ୍ରାବଣ ଶୁକ୍ଳ ପକ୍ଷ ଶୁକ୍ରବାର ନବମୀ ଏ ଦିନ ବେଳ ଦ୨୨।୫୬ ଲିତା ସମୟେ ଏ ପୁସ୍ତକ ଲେଖା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲ । ଇତି ରଣପୁର ଚମ୍ପା ଗଡ଼ ମୌଜେ ଜଙ୍କିଆ ଗ୍ରାମ ନିବାସୀ କୃପାସିନ୍ଧୁ ଦାସଙ୍କର ଏ ପୁସ୍ତକ । ଏ ପୁସ୍ତକ ଯେ ମାଗି ନେଇ ଅଥବା ଚୋରିକରି ନେଇ ଗ୍ରାହିଜା କରି ନ ଦେବ ତାହାଙ୍କ ସପ୍ତପୁରୁଷ ତଳ ଏହାଙ୍କ ସପ୍ତପୁରୁଷ ଉପର । ଥାହେ ସୁଜ୍ଞଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୂରାଇ ଗାଇବ, ଲେଖକର ଦୋଷ ନ ଧରିବ । ଏ ପୁସ୍ତକ ଲେଖିକାର ଯୁଗଳ ଚରଣ ଦାସେ । ଶ୍ରୀ ଶୁଭ ମସ୍ତୁ । ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

20

Cat No. O. L./474

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତ   କବି—ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By—Rama Dasa

Substance —Plam-leaf. No. of folia—192, Size—35·2 x 3·5 C.m. Each side contains 4 to 5 lines. Charatcter—Oriya. Date of Copy—C 19th Century A. D. Complete up to 30th Chapter. Condition—not so good. Find spot—Haladia, P.-S.—Khurdha, Districrt—Puri.

ନମସ୍ତେ ଗଉରୀ ନନ୍ଦନ,   ଅଶେଷ ମୁନିଙ୍କ ବନ୍ଦନ ।
ଶ୍ରୀଶିବକୁମର ସୁନ୍ଦର,   ଅଶେଷ ବିଦ୍ୟାର ମନ୍ଦିର ।

ସଦା ଆନନ୍ଦ ସଦା ଭୋଗୀ,   ଓଁ କାର ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ଯୋଗୀ ।
କେ ଜାଣେ ମହିଂମା ତୋହର,   ବ୍ରହ୍ମାଦି ସୁରେ ଅଗୋଚର ।
* * * *

ଯେଣୁ ପାମର ରାମ ଦାସ,   ତୋ ପାଦ ପଦ୍ମେ ବିଶୁଆସ ।
* * * *

ଶ୍ରୀଦେବୀ ସାରଦା ଚରଣେ,   ଶରଣ ମାଗେ ଅନୁକ୍ଷଣେ ।
* * * *

ଯେ ବେନି କଥା ମଧ୍ୟେ ସାର,   ଦାର୍ଢ୍ୟତା ମୁକତି ବିଗ୍ରହ ।
ଦାର୍ଢ୍ୟ ନ ଥାଇ କର୍ମ ଯେତେ,   ଫଳ ନ ପାଇ କଦାଚିତେ ।
* * * *

କହଇ ଦ୍ୱିଜ ରାମ ଦାସ   ମୂଳଟି ଅଟଇ ବିଶ୍ୱାସ ।
* * * *

ସେ ଅଷ୍ଟପଦ୍ମପାଦ ତଳେ,   ପାମର ରାମଦାସ ଲୁଚେ ।
* * * *

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତେ ମନଚୈତନ୍ୟ ସ ମ୍ବାଦେ ସିପୁଟି (?) ପରମେଷ୍ଟି ଦାର୍ଢ୍ୟତା ଭାବ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ତ୍ରିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଭୀମ ସ୍ୟାପି .... ନ ବିଦ୍ୟତେ ।

ଆହେ ସୁଜ୍ଞ ଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ମିଶାଇ ଗାଇବ ।

ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଦେବ ଉଦ୍ଧର, ଶ୍ରୀ ସକଳେଶ ଶରଣ, ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣାୟ ନମଃ,
ଶ୍ରୀରାମାନୁଜାୟ ନମଃ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

21

Cat. No. O. L./475

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତ   କବି—ରାମଦାସ

Dardhyata bhakti Rasamruta By—RamaDas

Substance —Palm-leaf, No. of folia—205, Size—35·3 x 3·2 C. M. Each side conntains 4 to 5 lines. Character -Oriya. Date of Copy—Sana 1317 sala or 1900 A. D. Complete from 26th to 50th Chapter. Condition—not so good. Find spot—Haladia, P.-S.—Khurdha, District—Puri. Name of the scribe-Sasi Bhanja.

....ନମ ସାରଦା ଗଣନାଥ । ତୁମ୍ଭ ଚରଣେ ମୋର ମାଥ ॥
କହେ ଚୈତନ୍ୟ ଅତି ତୋଷେ । ହୃଦୟ ମନ ରାଜା ପାଶେ ॥
ହେ ରାଜା ହୁଅ ସାବଧାନ । କହଇ ଅପୂର୍ବ ବିଧାନ ॥
ଏବେ ଶ୍ରୀ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟରେ । ଚରିତ ଅତି ସୁଧାକରେ ॥
ଏ ମହାରାଜା ରାଜ ବୈଶିଂ । ନୃପତି କୁଳ ଗରୁହଷି (?) ॥
ସମସ୍ତ ରାଜାଙ୍କ ଅଗ୍ରଣୀ । ନୃପତି ପଣେ ତାକୁ ଗଣି ॥

*   *   *   *   *   *

କହଇ ବିପ୍ର **ରାମଦାସ** । ମୂଳଟି ଅଟଇ ବିଶ୍ୱାସ ॥
ଦାର୍ଢ୍ୟତା ବିନା ଯେତେକର୍ମ । ବୃଥା ସକଳ କଥା ଭ୍ରମ ॥
ସାଧୁଜନଙ୍କ ପାଦଗତେ । **ରାମ** ବୋଲଇ ରଖ ମୋତେ ॥

*   *   *   *   *   *

ଇତି ଶ୍ରୀ ଦାର୍ଢ୍ୟତା ଭକ୍ତି ରସାମୃତେ ମନଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦେ କୁଳଶେଖର ରାଜା ଦାର୍ଢ୍ୟ ଭାବ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମୋ ଷଟବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

*   *   *

ଏ ଦାଢ୍ୟଭକ୍ତି ରସାମୃତ । କେବଳ ଶ୍ରବଣ ଅମୃତ ॥
ଶ୍ରୀ ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବ ରାଜାଙ୍କର । ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ତିନି ଯେ ଅଙ୍କର ॥
ମାଘର ମାସେ ହରିବାସେ । ଶ୍ରୀ ବାଲୁଙ୍କେଶ୍ୱରଙ୍କ ପାଶେ ॥
ସଦା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୟ କରି । ରାମ ଚିନ୍ତଇ ରାବଣାରି ॥
ମହୁରୀ ରାଜ୍ୟ ଟୁରା (ତୁରା) ଗ୍ରାମ । ସେ ଗ୍ରାମେ ମୋହର ବିଶ୍ରାମ ॥
ଶ୍ରୀଗୁରୁ ଗଦାଧର ଦାସ । ସେ ପାଦ ପଦ୍ମେ ମୋର ଆଶ ॥
ପିତା ମୋ ଲଛମନ ଦାସ । ମୁହିଂ ଅଟଇ ତାଙ୍କ ଶିଷ ॥
ନାହିଂ ମୋହର ବାଡ଼ି ବୁଡି । ଭରସା ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀପତି ॥

*   *   *   *

Digitized by PPRACHIN, SOA

କେବଳ ସାଧୁଙ୍କ ଚରଣ । ସେହି ସେ ମୋର ପରିତ୍ରାଣ ।।
ଏ ଦୁଇ କୃପାରୁ ଏ ଜାତ । ହେଲା ଏ ଦାଢ୍ୟ ରସାମୃତ ।।
ପ୍ରଥମ ପ୍ରବନ୍ଧ ପଞ୍ଚିଶ । ଅଧ୍ୟାରେ ହୋଇ ଥିଲ ଶେଷ ।।
ତହିଂ ଉତ୍ତାରୁ ସାଧୁଙ୍କର । କୃପାରୁ ବତିଶ ବହ୍ଝର ।।
ତହିଂ ଉତ୍ତାରୁ ପଞ୍ଚବିଂଶ । ଅଧ୍ୟାରେ ଦାଢ୍ୟ ଭକ୍ତି ରସ ।।
ଦଇ ପ୍ରବନ୍ଧ ମିଶିବାରେ । ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପଗ୍ଚଶ ଅଧ୍ୟାରେ ।।
ପଦ ପଦକେ ସୁଧାରସ । ସୁଜନେ ନିରନ୍ତରେ ଘୋଷ ।।
ଏଥେ ନିର୍ମଳ ଚିତ୍ତଯାର । ସେ ନିଶ୍ଚେ ହେବ ଭବପାର ।।
କହଇ ବିପ୍ର ରାମଦାସ । ମୋତେ ଉଦ୍ଧର ପୀତବାସ ।।

ଇତିଶ୍ରୀ............................ ଅଜାମିଳ ବିପ୍ର ମୃତୁକାଳ ଭାବେ ।।
ନାରାୟଣ ନାମ ସ୍ମରଣେ ନାମାବଳୀ କଥା ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ପଞ୍ଚାଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

* * * *

Colophon—ଭୀମସ୍ୟାପି ....ନ ବିଦ୍ୟତେ ।

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ମୁକୁନ୍ଦଦେବ ମାହାରାଜାଙ୍କ ସମସ୍ତ ଅ ୩୫ ଙ୍କ ସ୍ନ ୧୩୧୭ ସାଲ ସିଂହ ମାସ ଦି ୨୯ ନ ଭାଦ୍ରବ ମାସ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ଦଶମୀ ବୁଧବାର ଦିବା ଦ ୨୪ ଠାରେ ଏ ପୁସ୍ତକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ଏ ପୁସ୍ତକ ହରିଦ୍ୱାର ଗଡ଼ ଶ୍ରୀ ରାଜ ପୀତବାସ ବୀରବର ଜଗଦେବ ମହାପାତ୍ର ଖଣ୍ଡାଏ (ତ) ଜମିଦାରଙ୍କର ଲେଖିବା କର୍ତ୍ତା ଶଶୀଭଞ୍ଜର ଦୋଷ ନଧରିବ ।

* * * * *

ଶୁଧ ଅଶୁଧକୁ ପୂରାଇ । ଗାଇବ ପ୍ରାର୍ଥନା କରଇ ।।
ସନ୍ଥଜନଙ୍କ ପାଦେ ପଡ଼ି । ଏହି ମାଗୁଣି କର ଯୋଡ଼ି ।।
କୋବିଦେ କରହେ ଶ୍ରବଣ । ଲେଖିଛି ଗ୍ରନ୍ଥର ପ୍ରମାଣ ।।
ପ୍ରଥମ ଦୁତୀଅରେ ଏହି । ଗ୍ରନ୍ଥ ଦୁଇଖଣ୍ଡ ଅଟଇ ।।
ପଚିଶ ଅଧିଆ ଲେଖାଏ । ବେନି ପଞ୍ଚାଶ ସଂଖ୍ୟା ହୋଏ ।।
ଅଧାକେ ଭଗତ ଗୋଟିଏ । ଅଠଗ୍ଚଳିଶ ସଂଖ୍ୟା ହୋଏ ।।
ଅଧା ବେନି ଏଥିରେ ବୃଦ୍ଧି । କବିଙ୍କ ପ୍ରନାଳୀ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ।।
ଦ୍ୱିତୀୟ ଖଣ୍ଡକ ଦୁଇଶ । ପାଞ୍ଚ ପୁଡ଼ାରେ ପତ୍ର ଶେଷ ।।
ପ୍ରଥମ ଦୁଇଶ ଢିରିଶି । ପାଞ୍ଚ ଅଧିକ ପୃଷ୍ଠା ଅଛି ।।
ଏପରି ଗ୍ଚରିଶ ଗ୍ଚଳିଶି । ଦୁଇ ପ୍ରବନ୍ଧେ ସଂଖ୍ୟା ଅଛି ।।
ଏହି ପୁସ୍ତକ ଯାହାଙ୍କର । ନାମକୁ କରିଛି ପ୍ରଗ୍ଚର ।।
ବଶିଷ୍ଠ ଗୋତ୍ରରେ ସେ ଜାତ । ବାଶିଷ୍ଠ ପ୍ରବର ଏ ସତ ।।
ଶାଖା ତାଙ୍କର ବାମ ଦେବ । ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶରେ ଉଦଭାବ ।।
ଦୁର୍ଗାଙ୍କୁ ଇଷ୍ଟ ବୋଲି କରି । ଲେଖିଲି ଏଥିରେ ବିଗ୍ଚରି ।।
ଦୋଷା ଦୋଷକୁ ସେ ମେ ହର । ନଧର ହେ କୋବିଦ ନର ।।

Digitized by PPRACHIN, SOA

22

Cat. No. O. L. /476

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତ କବି—ରାମ ଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By—Rama Dasa

Substance —Palm leaf, No. of folia -232, Size —35·2 x 3·2 C. M. Each folio contains 1 to 6 lines. Character - Oriya, Date of Copy - C. 19th Century A. D. Complete upto 25th Chapter, Condition - Wormeaten, Find spot - Haladia, P. S.—Khurdha, District-Puri.

ଏକଥା ଅଟଇ ପ୍ରମାଣ । ସୁଜନେ ମନ ଦେଇ ଶୁଣ ॥
କହଇ ରାମ ଦାସ ଦ୍ୱିଜ । ବିଶ୍ୱାସ ଅଟେ ମୂଳ ବୀଜ ॥
ବିଶ୍ୱାସ ବିନା ଯେତେ କର୍ମ । କେବଳ ଅଟେ ବୃଥାଶ୍ରମ ॥
ଏ ଦାର୍ଢ୍ୟଭକ୍ତି କଥା ମାନ । ପଞ୍ଚିଶ ଅଧ୍ୟାରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ॥

ଇତି ଶ୍ରୀ ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତେ ମନଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦେ ମ୍ଲେଛ ହାରାମ ଶବଦ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ପଞ୍ଚବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Colophon—ଭୀମସ୍ୟାପି ....ନ ବିଦ୍ୟତେ ।

23

Cat. No. Or. H/11

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତ କବି—ରାମ ଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By—Rama Dasa

Substance —Palm leaf. No. of folia -156, Size -37·7 x 3·8 C. M, Each side Contains 4 to 5 lines. Character - Oriya. Date of Copy - C. 18th Century A. D. Complete up to 25th Chapter. Condition - Good. Find spot - Government Oriental manuscripts library, Madras.

କହଇ ରାମ ଦାସ ଦ୍ୱିଜ । ବିଶ୍ୱାସ ଅଟେ ମୂଳ ବୀଜ ॥
ବିଶ୍ୱାସ ମୂଳ ବୀଜ କର୍ମ । ରଖ ଅଗର ବୃହାଶ୍ରମ ॥
ପଞ୍ଚିଶ ଅଧ୍ୟାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ । ସୁଗ୍ୟଂ ବିଶ୍ୱାସୀଙ୍କ ଯେ କର୍ମ ॥

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଇତିଶ୍ରୀ ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତେ ମନଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦେ ମ୍ଳେଚ୍ଛ ରାମ ନାମ ଶବଦ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମୋ ପଞ୍ଚବିଂଶୋ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Colophon—ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରାୟ ନମଃ । ଶ୍ରୀଗୋପୀବଲ୍ଲଭାୟ ନମଃ ।

ଭୀମସ୍ୟାପି............ ନ ବିଦ୍ୟତେ ।

ଶୁଣ ହେ ସୁଜ୍ଞ ଜନମାନେ । ମୋ ଦୋଷ ନ ଘେନିମ ମନେ ॥
କି ବା ଅକ୍ଷର ମାତ୍ରାହୀନ । ଲେଖନ୍ତେ ନ ଥିବ ଯେ ମାନ ॥
ମୋହର ପ୍ରାର୍ଥନା ଘେନିବ । ମିଶାଇ ଗାୟନ କରିବ ॥
ପଛନ୍ତେ ନ ବୋଲିବ କିଛି । ମୁ ତୁମ୍ଭ ଏତେକ ମାଗୁଛି ॥
ପ୍ରମାଥି ନାମ ସମ୍ବତ୍ସର । ଚଇତ୍ର କୃଷ୍ଣର ପକ୍ଷର ॥
ତିଥି ଅଟଇ ସପ୍ତମୀର । ବୃଜଙ୍କ ବାର ମୀନ ରାଶିର ॥
ନକ୍ଷତ୍ର ଅନୁରାଧା ନାମ । ଦୁଇ ପହର ଦିନ ସମ ॥
ଶ୍ରୀ ବଲଭନାରାୟଣ ଛାମୁରେ । ସ୍ମରଣା କରି ହୃଦୟରେ ॥
ଶ୍ରୀମୁଖ ଅନାଇଣ ମୁହିଂ । ଏ ଗ୍ରନ୍ଥ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କଲଇଂ ॥
ଶ୍ରୀବାହୁ ବଳୀନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଘର । ଏହୁ ପୋସ୍ତକ ତାହାଙ୍କର ॥
ଶମ୍ଭୁ ରାଜୁକୁ ମନେ ଥିବ । ପୀୟୂଷ ନେତ୍ରେ ଅନାଇବ ॥
ବାହୁ ଛାୟାରୁ କେବେ ମୁହିଂ । ଅନ୍ତର ନ ହେବି ବୋଲଇ ॥
ଅଧମ ଉଦ୍ଧାରଣ ଅର୍ଥେ । ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦେବ ଯେଥେ ॥
ବିଜୟେ ନୃପତି ପଙ୍କଜ । କ୍ଷିତି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଅଥେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ॥
ତାହାଙ୍କ ରତ୍ନ ପାଦ ଦୁଇ । ଆଗରେ କର ଯୋଡ଼ିଥାଇ ॥
ଅନ୍ନ ବସ୍ତ୍ରକୁ ଦୁଃଖ ହୋଇ । ଅଛଇ ବହୁ ଦୁଃଖ ପାଇ ॥
ଦେଇଣ ରକ୍ଷାକର ମୋତେ । ଜଣାଉଂ ଅଛି ମୁହିଂ ଯେତେ ॥
ଲତାକୁ ଆଶ୍ରୟ ନଥିଲେ । ବଞ୍ଚି ପାରେ କି ସେହୁ ଭଲେ ॥
କାହାକୁ କି ଅବା ନ ଦେଇ । ମୋ କର୍ମେ ଫଳ ନ ଫଳଇ ॥
ଶ୍ରୀହରି କେଶରୀ ହୋଇବେ । ମୋ ଆର୍ତ୍ତକରୀ ବିଦାରିବେ ॥
ଶ୍ରୀକାମପାଳ ହଳଧାରୀ । ମୋ ଆର୍ତ୍ତ ହସ୍ତିନାକୁ ଟାଳି ॥
ତୁମ୍ଭ କଣ୍ଠରେ ଉପଗତ । ହରି ହରିବେ ମୋ ଦୁରିତ

ହରେ ଦୁରିତ ନାଶନ ପ୍ରକଟ ପୂତନାମର୍ଦ୍ଦନ !
ପ୍ରଭୋ ଶକଟଭଞ୍ଜନ ବ୍ରଜବଧୂ ମନୋରଞ୍ଜନ !
ଅଶେଷ ସୁରସୁନ୍ଦରୀରମଣକୃଷ୍ଣଗୋପୀପତେଃ ॥
ଭବାବ୍ଧିପତିତଂ ନରଂ କିମପି ମାନସଂ ତ୍ରାୟସେ ॥

Digitized by PPRACHIN, SOA

24

Cat. No. Or. H./21

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତ — କବି—ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By—Rama Dasa

Substance —Palm leaf. No. of folia - 178, Size -39.7 x 3.3 C. M. Each side Contains 4 to 5 lines. Character - Oriya. Date of Copy - Sana 1306 sala or 1899 A. D. Complete up to 25th chapter. Condition - Worm-eaten. Find spot - Jagatsinghapur area, District - Cuttack.

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ, ଅବିଘ୍ନ ମସ୍ତୁ

ନମସ୍ତେ ଗଉରୀ ନନ୍ଦନ, ଅଶେଷ ମୁନିଙ୍କ ବନ୍ଦନ ।
ଶ୍ରୀ ଶିବ ସୁନ୍ଦର କୁମର, ଅଶେଷ ବିଦ୍ୟାର ମନ୍ଦିର ।
ସଦା ଆନନ୍ଦ ସଦା ଭୋଗୀ, ଓଁକାର ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ଯୋଗୀ ।
କେ ଜାଣୁ ମହିମା ତୋହର, ତୁ ବ୍ରହ୍ମ ଦେବେ ଅଗୋଚର ।
ଭଗତ ଆତଙ୍କ ନ ସହୁ, ଚିତ୍ତେ ବାଞ୍ଛିତ ଫଳ ଦେଉ ।

* * * *

କହଇ ବିପ୍ର **ରାମ ଦାସ** ମୂଳଟି ଅଟଇ ବିଶ୍ୱାସ ।
ବାମନ ଅଭୟ ଚରଣେ, ମୋ ଚିତ୍ତ ରହୁ ଅନୁକ୍ଷଣେ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଦାର୍ଢ୍ୟତା ରସାମୃତେ ମନ ଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦେ ଦେବକ ରାଜା ଦାନ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ । ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର ଦାନ ମୋକ୍ଷଣେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ । କର୍ଣ୍ଣରାଜା ଦାନ ମୋକ୍ଷଣେ ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ । ଦୀନବନ୍ଧୁ ଦାସ ଦାଢ୍ୟତା ଭକ୍ତି ଅନ୍ନଦାନ ମୋକ୍ଷଣେ ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ । ଦାମୋଦର ଦାସ ପତିପତ୍ନୀ କ୍ଳେଶମୋଚନେ ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟାୟ । ବିଶ୍ୱମ୍ଭର ଦାସ ପତ୍ନୀ ପୁତ୍ର ସମେତ ଦାର୍ଢ୍ୟତା ଭକ୍ତି ଭାବେ ମୋକ୍ଷଣେ ଷଷ୍ଠ ଅଧ୍ୟାୟ । ଭକ୍ତ ରାମଦାସ ଦାରା ପୁତ୍ରାଦି ଦାର୍ଢ୍ୟତା ଭାବେ ମୋକ୍ଷଣେ ସପ୍ତମ ଅଧ୍ୟାୟ । ରଘୁ ଅର୍କ୍ଷିତ ମୋକ୍ଷଣେ ଅଷ୍ଟମ ଅଧ୍ୟାୟ । ରଘୁ ଅର୍କ୍ଷିତ ପତି ପତ୍ନୀ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ନବମ ଅଧ୍ୟାୟ । ବିପ୍ର ନୀଳାମ୍ବର ଦାସ ମୋକ୍ଷଣେ ଦଶମ ଅଧ୍ୟାୟ । ରଘୁଦାସ ମୋକ୍ଷଣେ ଏକାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଗଙ୍ଗାଧର ଦାସ ପତିପତ୍ନୀ ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭାବେ ମୋକ୍ଷଣେ ଦ୍ୱାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ବନ୍ଧୁ ମହାନ୍ତି ମୋକ୍ଷଣେ ତ୍ରୟୋଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ବଳରାମ ଦାସ ମୋକ୍ଷଣେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ମୋକ୍ଷଣେ ପଞ୍ଚଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ମାଧ ଆଗ୍ରର୍ଯ୍ୟ ପତିପତ୍ନୀ ମୋକ୍ଷଣେ ଷୋଡ଼ଶ ଅଧ୍ୟାୟ । କବୀର ଦାର୍ଢ୍ୟଭାବ ଦାନ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ସପ୍ତ ଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ମଣିଆ ଦାସ ମୋକ୍ଷଣେ ଊନବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ । କୃଷ୍ଣଦାସ ମୋକ୍ଷଣେ ଊନବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ତଳିଛ ମହାପାତ୍ର ମୋକ୍ଷଣେ ବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଅଙ୍କନା ମାଧନା ଦାର୍ଢ୍ୟତା ଭାବେ ଅନ୍ନଦାନ ମୋକ୍ଷଣେ ଏକବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ । କୀର୍ତ୍ତିଚନ୍ଦ୍ର ରାଜାରାଣୀ ମୋକ୍ଷଣେ ଦ୍ୱାବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଗଣପତି ଭଟ୍ଟ ମୋକ୍ଷଣେ ତ୍ରୟୋବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଅନନ୍ତ ଶବର ଶୁକ ପକ୍ଷୀ ମୁଖୁ ଶ୍ରବଣେ ମୋକ୍ଷଣେ ଚତୁର୍ବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ମ୍ଳେଛ ହାରାମ ଶବଦେ ମୋକ୍ଷଣେ ପଞ୍ଚବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Colophon——ଭୀମସ୍ୟାପି...................................ଓନ ବିଦ୍ୟତେ ।

*　　*　　*　　*　　*

ବୀର ଶ୍ରୀମୁକୁନ୍ଦଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କର ବିଜଏ ଶୁଭରାଜ୍ୟେ ସମସ୍ତ ଅ୨୨ଙ୍କ ସନ ୧୩୦୦ ତେରଶ ୬ ସାଲେ ଚଇତ୍ର ୨୮ ଦିନ ସୋମବାରେ ଏ ପୁସ୍ତେକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲେ । ବେଳ ଚଉଦ ଘଡି ସମୟରେ । ହେ ସୁଜ୍ଜନମାନେ ପୋସ୍ତକ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୂରାଇ ଗାଇବ, ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ । ଶ୍ରୀଶାରଦା ରକ୍ଷା କରିବେ । ଅଧମ ଭିକାରୀକି । ଶ୍ରୀସରସ୍ୱତୀ ରକ୍ଷା କରିବେ, ଅଧମ ଭିକାରୀକି । ପ୍ର— ହରିହରପୁର, ମୌଜା —ଧରାଧରପୁର, ବଡ଼ବାଗ ଭିକାରୀ ନାଏକଙ୍କ ଯେ ପୁସ୍ତକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲେ । ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଭଗବତ ଗୋସାଇଂ ରକ୍ଷା କରିବେ, ଅଧମ ଭିକାରୀକି । ଶ୍ରୀଗୁରୁଦେବ ଶରଣଃ । ଶ୍ରୀରାମ ଶରଣଃ, ଶ୍ରୀହରି ଶରଣଃ, ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଶରଣଃ ।

25

Cat. No.—Or. H./23

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତ　　କବି—ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By—Rama Dasa

Substance —Palm leaf. No. of folia -178, Size— 39·9 X 3·. C. M. Each folia Contains 4 to 5 lines. Character - Oriya. Date of Copy - C. 18th Century A. D. Complete up to 25th Chapters Find spot - Presented by Damodara Das. Bhubaneswar, District Puri.

ଶ୍ରୀ ବୀର କେଶରୀ ଦେବଙ୍କ　　ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସତ ଗ୍ଲିଶ ଅଙ୍କ ।
ଯେଉଂ ତୁଳସୀରେ ଦିବସ,　　ଶୁଦ୍ଧି ଶୁକଳ ହରିଦାସ ।
ଚିତ୍ରାନକ୍ଷତ୍ର ରବିବାରେ,　　ତତୁଲ୍ୟ ନାମ କରଣରେ ।
ଶୁଭ ନାମରେ ଯେଉଂ ଯୋଗ,　　ପାଞ୍ଚଶ ଦଣ୍ଡ ଥିଲ ଭୋଗ ।

*　　*　　*　　*

ଯେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲ ଏ ଚରିତ୍ର,　　କହଇ **ଲଛମନସୁତ** ।

*　　*　　*　　*

Digitized by PPRACHIN, SOA

Colophon— କେବଳ ଚିନ୍ତା ଧନ ମନେ ।

ନାହିଂ ସେ ବନେ ମହାସୁଖ, ଦେବା ଦୟାରେ ସେ ବିମୁଖ ।
ପର ହିଂସାରେ ବ୍ୟାଧ କ୍ରୋଧୀ, ସାଧୁ ସେବାରେ ନାହିଂ ବୁଦ୍ଧି ।
ମୋ ମନ ମୋହର ଆୟତ୍ତେ, ରହିଲ ନାହିଂ କଦାଚିତ୍ତେ ।
ଏଣୁ ମୁଂ ସାଧୁଙ୍କ ଚରଣେ, ଶରଣ ମାଗେ ଅନୁକ୍ଷଣେ ।
ସାଧୁସୁଜନେ ଏହାଭାବ, ଏଭବ ସଂସାରୁ ତରିବ ।
ଏ ବଡ଼ ଅପୂର୍ବ ଚରିତ, ଶୁଣି ଶରଧା ଯାର ଚିତ୍ତ ।
ତାର କଲୁଷ ଥିବ ଯେତେ, ରହିବ ନାହିଂ କଦାଚିତେ ।
ଜୀବନ୍ତେ ଇହଲୋକ ଯଶ, ମଲେ ବୈକୁଣ୍ଠେ ହେବ ବାସ ।
ଅପୁତ୍ରୀ ପୁତ୍ରବାନ ହେବ, ଅନ୍ଧ ଯେ ନୟନ ଲଭିବ ।
ଏ କଥା ଅଟଇ ପ୍ରମାଣ ସୁଜନେ ମନ ଦେଇ ଶୁଣ ।
କହଇ **ରାମ ଦାସ ଦ୍ୱିଜ**, ବିଶ୍ୱାସ ଅଟେ ମୂଳ ବୀଜ ।
ବିଶ୍ୱାସ ବିନା ଯେତେ କର୍ମ, ପର ଅପର ବୃଥା କର୍ମ ।

Text same as in Cat - No. Or. H/21 discussed previously.

26

Cat. No. Or. H./24

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତ କବି—ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamrta By—Rama Dasa

Substance —Palm leaf. No. of folia 189. Size —26·1 x 3·4 C. M. Each side contains 1 to 4 lines. Character - Oriya. Date of Copy -Sana 1293 or 1886 A. D. Complete. condition - Worm-eaten. Find spot - Presented by Ravinarayana Panda. Village-Charampa, District—Balasore.

Text Same as in Cat. No. Or. H./21

Colophon—ଭୀମ ସ୍ୟାପି ....ନ ବିଦ୍ୟତେ ।

ଆହେ ସୁଜ୍ଞଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧି ଅଶୁଦ୍ଧି ପୂରାଇ ଗାଇବ ।
ଲେଖନକାର ସାଧୁଚରଣର ଦୋଷ ନ ଧରିବ ।

ଯଥା ଦୃଷ୍ଟି ତଥା ଲେଖନ । ଜିଲ୍ଲେ—କଟକ, ପ୍ର—ଯାଜପୁର, ମୌ—କଟ ସାହି ବିନ୍ଧାତେ ....ସାଧୁଚରଣ ଦାସ—ସମସ୍ତ ୩୩ ଅଙ୍କ ସନ୍ ୧୨୯୩ ସାଲ ମେଷ ମାସ ଦି ୧୪ ନେ କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ତିଥି ସପ୍ତମୀ ରବିବାସରେ ଦିବା ଘ ୯ ସମୟରେ ପୁସ୍ତକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ଏ ପୁସ୍ତକ ଶ୍ରୀ ମାଗୁଣି ନେଙ୍କାଙ୍କର, ସା—କଟସାହି, ପ୍ର—ବୟାଙ୍ଗରେ—ଏ ପୁଥି ମାଗିନେଇ ଯେ ନ ଦେବ ସେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଚରଣରେ ଦୋରେହା ହୋଇବ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

27

Cat. No. Or. H./25

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତ   କବି-ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta   By—Rama Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—149. Size—35·2×3·4 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy Sana 1243 Sala or 1836 A. D. Complete up to 20th Chapter. Condition—Worm-eaten. Find spot -Presented by G. B. Chhatara. Village—Charampa. P.-S. -Bhadrak, District Balasore.

Text Same as in Cat. No. Or. H. /21.

Colophon—ସମସ୍ତ ୨୩ ଅଙ୍କ ସନ ୧୨୪୩ ସାଲେ କର୍କଡ଼ା ମାସ ଦି ୨ ଶ୍ରୀ ଗୁଣ୍ଡିଚ୍ଚ ଯାତ୍ରା ଦିନରେ ଦିବସ ସପ୍ତ ଘଟିକାରେ ବାସର ଭୃଗୁ ବାସରେ ଯେ ପୁସ୍ତକ ସଦାଙ୍ଗଯେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା, ଯେ ପୁସ୍ତକ ମାଗିନେଇ ଯେ ନ ଦେବ ତା ସପ୍ତପୁରୁଷ ନର୍କଗାମୀ ହେବେ । ଯେ ନେଇଥିବ ସେ କୋଷ୍ଟୀ ହେବ । ପୁତ୍ର ଦାରା ନ ଜୀଇବେ । କେହି ତା ବଂଶରେ ନ ରହିବେ । କଳ୍ପେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମନିଷ ଜନ୍ମ ହେବନାହିଂ । ଯେଥିକି ଚେତିଥିବ ହେତୁ କରିବ । ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଉଦ୍ଧାର କରିବେ ଅଧମ ପାମର ଅରକ୍ଷ ହୀନଜନ ଦିଜନ୍ମ କ୍ଷୁଦ୍ରମତି ।

 କର୍କଟେ ଚ ଶୀତେ ପକ୍ଷେ ଦ୍ୱିତୀୟା ଗୁରୁବାସରେ
ଦୁଃଖେନ ଲିଖିତଂ ଗ୍ରନ୍ଥଂ ଶୁକଦେବଦାସ ଶୁକ୍ଳଯୋ ?

28

Cat. No. Or. H./26

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତ   କବି-ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta   By—Rama Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—147. Size—29·5×3·3 C. M. Each side contains 2 to 4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Complete upto 10th Chapter and 209 lines from 11th Chapter. Condition—Good. Find spot. Presented by N. Mishra. Gada Manitri, P.-S. Begunia, district Puri.

Text same as in Cat. No. Or.H./21.

No colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

29

Cat. No. Or. H./27

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତ କବି-ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By—Rama Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—339. Size—25.8—3 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of copy—C. 19th Century A. D. Complete up to 25th Chapter. Condition—Worm eaten. Find spot—Presented by Bholi Jena. Bhubaneswar. district Puri.

Text same as in Cat. No. Or. H./21.

No colophon.

30

Cat. No. Or. H./28

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତ କବି-ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By—Rama Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—191. Size—24.5×3 C. M. Each side contains 5 to 6 lines. Character - Oriya. Date of Copy—Sana 1293 Sala or 1886 A. D. Complete upto 25th Chapter. Condition—Good. Find spot—Presented by Dukhi shyama Mohapatra. Atharanga, P. O.—Botalama, district Puir.

Text same as in Cat. No. Or. H./21.

Colophon—ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଉଦ୍ଧାର କରିବେ ଅଧମ ଅଯୋଗ୍ୟ ବିପ୍ରରଥୀ ମଧୁକୁ । ବୀର ଶ୍ରୀ ଗଜପତି ....ପ୍ରତାପ ଶ୍ରୀ ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବଙ୍କ ଅ ୩୩ ଙ୍କ ୧୨୯୩ ସାଲ ମୀନ ମାସ ଦି ୧୮ ନେ ବୁଧବାରେ ଏକାଦଶୀ ଦିନ ବେଳ ଉଦୟାଦି ଦଣ୍ଡ ଠାରେ ଏ ପୋସ୍ତେକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଲେଖା ହୋଇଲା । ଏ ପୋସ୍ତକ ଲେଖୁକାର ଅଧମ ଅଯୋଗ୍ୟ ଅପାଣ୍ଡୁକ ଭାଗ୍ୟରଥି ମଧୁମହାପାତ୍ରେ । ଆହେ ସୁଗ୍ୟଂ ଜନମାନେ ସୁଧ ଅସୁଧ ପୂରୋଇ ଗାଇବ । ଲେଖୁକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ । ଯଥା ଦୃଷ୍ଟି ତଥା ଲେଖୁ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

31

Cat. No. Or. H./29

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତ   କବି-ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By—Rama Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—191. Size—37·1 × 3·3 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of copy—Sana 1312 Sala or 1905 A. D. Complete upto 25th Chapter. Condition—Good. Find spot—Presented by Hatakishora Dasa, village—Patia, district Puri.

Text same as in Cat. No. Or. H./21.

Colophon—ସମସ୍ତ ୨୨ ଅଙ୍କ ସନ ୧୩୧୨ ସାଲେ ବୈଶାଖ ୨୯ ଦିନ ଗୁରୁବାରେ ବେଳ ଦ୍ୱିପ୍ରହରକ ଠାରେ ଯେ ପୋସ୍ତେକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ଶ୍ରୀ ଭଗବତ ରକ୍ଷା କରିବେ । ପଟିଆ ମୌଜେ ବରିମୁଣ୍ଡ ବାଞ୍ଛାନିଧି ସ୍ୱାଇଁଙ୍କୁ । ଏ ପୋସ୍ତେକ କିଲେ ପଟିଆ ପ୍ରଗନେ ସଭର ମୌଜେ ବରିମୁଣ୍ଡ ,ସାଖିନି ବରଡ଼ିହ ନିବାସୀ ନନ୍ଦ ନାୟେକଙ୍କର । ଏ ପୋସ୍ତେକ ଯେ ମାଗିନେଇ ନଦେବ ତା ସପ୍ତ ପୁରୁଷ ତଳ ଯାଙ୍କ ସପ୍ତପୁରୁଷ ଉପର । ହେ ସୁଗ୍ୟଂଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୂରାଇ ଗାଇବ । ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ ।

32

Cat. No. Or. H./30

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତ   କବି-ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By—Rama Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—189. Size—33 × 3 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. From 26th Chapter to 50th Chapter. Condition—Good. Find spot—Gada Manitri, P.-S. Begunia, district Puri.

କହେ ଚୈତନ୍ୟ ଅତି ତୋଷେ   ଦୁର୍ଜୟ ମନୁ ରାଜା ପାଶେ ।
ହେ ରାଜା ହୁଅ ସାବଧାନ,   କହିବି ଅପୂର୍ବ ବିଧାନ ।
ଯେ ଯେ ଶ୍ରୀ ଓଡିଶା ନବର,   ଚରିତ ଅତି ସୁଧାକର ।
ଯେ ମହାରାଜ୍ୟ ରାଜା ବସି,   ନୃପତି କୂଳ ଗରୁହଂସୀ ।
ସମସ୍ତ ରାଜାଙ୍କ ଅଗ୍ରଣୀ,   ନୃପତି ପଣେ ତାଙ୍କୁ ଗଣି ।
ନାମ ଯେ ଶ୍ରୀକୂଳ ଶ୍ରୀଖର,   ବଡ଼ ପ୍ରତାପୀ ଦଣ୍ଡଧର ।

*   *   *   *   *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଇତି ଶ୍ରୀ ଦାଢ୍ର୍ୟତା ଭକ୍ତି ରସାମୃତେ ମନଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦେ କୁଳଶିଖର ରାଜା ଦାର୍ଢ୍ୟତା ଭବମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ଷଷ୍ଠବିଂଶୋ ଅଧ୍ୟାୟ । ପଠାଣ ସାଲବେଗ ମୋକ୍ଷଣେ ସପ୍ତବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ବାଳିଙ୍ଗା ଦାସ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ଅଷ୍ଟବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ତୁଳସୀଦାସ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ଅଣତିରିଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ପଠାଣ ରାମଦାସ ନାମ ଉଚାରଣେ ନାମ ତିରିଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ବଣିଆ ନାରାୟଣ ଦାସ ପତିପତ୍ନୀ ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭାବ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ଏକତ୍ରିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଗୌରଚନ୍ଦ୍ର ଭଣଜା ମାମୁଂ ଧର୍ମରାଜା ଦୁହିଂଙ୍କ ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭାବ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ବତିଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଗୋବିନ୍ଦଦାସ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ତ୍ରୟତ୍ରିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଦୀନବନ୍ଧୁ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ଚଉତ୍ରିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଗୀତାପଣ୍ଡା ଦାତା ଭକ୍ତିଭାବ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ପଞ୍ଚତ୍ରିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଜଗନ୍ନାଥ ହରିଚନ୍ଦନ ମୋକ୍ଷଣେ ଛତିଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ମଙ୍ଗୁଳି ଗଉଡ଼ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ଷଡ଼୍ତ୍ରିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଦେଉଳି ବାଳକ ରାମଦାସ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ଅଠତ୍ରିଂଶ ଅଣଚାଳିଶ ଅଧ୍ୟାୟ। କୃପାସିନ୍ଧୁ ଦାସ ପତିପତ୍ନୀ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ଚାଳିଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ନନ୍ଦ ପଟ୍ଟନାୟକ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ଏକଚାଳିଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ମୋଚି ରାମବେହେରା ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ବୟାଳିଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଭାଗ୍ୟାଂନନ୍ଦ (?) ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ତେୟାଳିଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ରଘୁଦାସ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ଚଉରାଳିଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ପିପାଦାସ ପତିପତ୍ନୀ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ପଞ୍ଚଚାଳିଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ବିଷ୍ଣୁପ୍ରିୟା ଭକ୍ତିଭାବ କଥନେ ନାମ ଛୟାଳିଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ମୀରାବାଈ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ଶତଚାଳିଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଗ୍ୟାଂନାନନ୍ଦ ଗୋଧଡ଼ୀ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ଅଠଚାଳିଶ ଅଧ୍ୟାୟ । ଆନନ୍ଦା ଶବର ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ଅଣଚାଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଯେ ଦାର୍ଢ୍ୟ ଭକ୍ତି ରସାମୃତ, କେବଳ ଶ୍ରବଣେ ଅମୃତ ।
ଶ୍ରୀ ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବଙ୍କର, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ତେଇଶ ଅଙ୍କର ।
ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ହରିବାସେ, ଶ୍ରୀ ମୁକ୍ତୀଶ୍ୱରଙ୍କର ପାଶେ ।
ସଦା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୟେ କରି, ରାମ ଚିନ୍ତଇ ରାବଣାରି ।
ମହୁରୀ ରାଜ୍ୟ ତୁରା ଗ୍ରାମ, ସେ ଗ୍ରାମେ ମୋହର ବିଶ୍ରାମ ।
ମୋ ଗୁରୁ ଗଦାଧର ଦାସ, ତାହାଙ୍କ ପାଦେ ମୋର ଆଶ ।
ପିତା ମୋ ଲଛମନ ଦାସ, ମୁହିଂ ଅଟଇ ତାଙ୍କ ଶିଷ୍ୟ ।
ନାହିଂ ମୋହର ବାଡି ବୃତ୍ତି, ଭରସା ମୋର ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି ।
କେବଳ ସାଧୁଙ୍କ ଚରଣ, ସେହି ମୋହର ପରିତ୍ରାଣ ।
ଯେ ଦୁଇ କୃପାରୁଟି ଗୀତ, ହେଲା ଏ ଦାର୍ଢ୍ୟ ରସାମୃତ ।
ପ୍ରଥମ ପ୍ରବନ୍ଧ ପଞ୍ଚତ୍ରିଶ, ଅଧ୍ୟାରେ ହୋଇଥିଲା ଶେଷ ।
ତହିଂ ଉତାରୁ ସାଧୁଙ୍କର, କୃପାରୁ ବତିଶ ବସର ।
ପୁଣ କୃପାରୁ ପଞ୍ଚବିଂଶ, ଅଧ୍ୟାରେ ଦାର୍ଢ୍ୟ ଭକ୍ତି ରସ ।
ଦୁଇ ପ୍ରବନ୍ଧ ମିଶିବାରେ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପଞ୍ଚାଶ ଅଧ୍ୟାରେ ।
ପଦ ପଦକେ ସୁଧାରସ, ସୁଜନେ ନିରନ୍ତରେ ରସ ।
ଯେଥେ ନିର୍ମଳ ଚିତ୍ତ ଯାର, ସେ ନିଶ୍ଚେ ହେବ ଭବୁଂ ପାର ।
କହଇ ବିପ୍ର **ରାମଦାସ**, ମତେ ଉଧର ପୀତବାସ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତେ ମନଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦେ ଅଜାମୀଳ ମୃତ୍ୟୁକାଳେ ନାମ ନାରାୟଣ ସୁମରଣେ ନାମ ପଞ୍ଚାଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

Colophon ଭୀମସ୍ୟାପି .... ନ ବିଦ୍ୟତେ । ଯେ ପୋସ୍ତକ ଗଣବେଣାପଞ୍ଜୁରୀ ମୌଜେ ତରାବୋଇ ସା– ପଥର କେଡ଼ା ସାଇ ନିବାସୀ ବିପ୍ର ବନମାଳି ମିଶ୍ରଙ୍କର ।

ଭଗ୍ନପୃଷ୍ଟଃ କଟିଗ୍ରୀବା ତୁଲ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟି ରଧୋମୁଖଃ,
ଦୁଃଖେନ ଲିଖିତଃ ଗ୍ରନ୍ଥଃ ପୁତ୍ରବତ୍ ପରିପାଳୟେତ୍ ।

ବୀର ଶ୍ରୀଗଜପତି ଗୌଡ଼େଶ୍ୱର ନବକୋଟି କର୍ଣାଟ କଳ ବରକେଶ୍ୱର ବୀରାଧି ବୀରବର ପ୍ରତାପ ଶ୍ରୀମୁକୁନ୍ଦଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କର ବିଜୟେ ଶୁଭରାଜ୍ୟେ ସମସ୍ତ ସତର ଅଙ୍କ ମୀନ ସାତଦିନେ ଚୈତ୍ର ଶୁକ୍ଳ **ପକ୍ଷ** ଚତୁର୍ଥୀ ବୁଧବାରେ ଯେ ଦିନ ବେଳ ଦଶ ଦଣ୍ଡ ଠାରେ ଯେ ପୁସ୍ତକ ଲେଖା ବଢିଲେ । ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଉଦ୍ଧାର କରିବେ ଅଧମ ଅପାଣ୍ଡୁକ ଅବିବେକ ବିପ୍ର ବାଳକୃଷ୍ଣ ମୁକୁନ୍ଦକୁ । ଆହେ ସୁଜ୍ଞ ଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୂରେଇ ଗାଇବ । ଲେଖକାର ଦୋଷ ନ ଘେନିମ । ଶ୍ରୀରାଧାକାନ୍ତ ଉଦ୍ଧାର କରିବେ ଅଧମ ବିପ୍ର ମୁକୁନ୍ଦକୁ । ଶ୍ରୀ ଦୁର୍ଗେ ଉଦ୍ଧାର କରିବେ ଅଧମ ଦ୍ୱିଜ ବାଳକୃଷ୍ଣ ମୁକୁନ୍ଦକୁ ।

33

Cat. No. Or. H./31

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତ କବି–ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By—Rama Dasa

Substance —Palm leaf. No. of folia—155. Size—36 × 3·2 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character - Oriya. Date of Copy -C., 18th Century A. D. Complete upto 22nd Chapter. Condition—badly worm—eaten, some folia are broken. Find spot—Presented by Divakara Dasa, At—Pathar Pada, P. O.—Brahmakundi, district—Puri.

No Colophon.

34

Cat. No. Or. H. /32

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତ କବି–ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By Rama Dase

Substance —Palm leaf. No. of folia—268, Size —39·5 × 3·2 C. M. Each side contains 3 to 5 lines. Character Oriya. Date of copy Sana 1259 sala or 1852 A. D. Complete up to 30th Chapter. Condition—Good. Find spot—Presented by Bhagirathi Samgitaray, At—Bhubaneswar., district Puri.

Digitized by PPRACHIN, SOA

ସେ ଷଟ ପଦ ପଦ୍ମ ଚଳେ । ପାମର ରାମଦାସ ଲୁଳେ ॥
ସୁଜନେ ଯେଣେ କର ଲୟେ । ଆଉ ନଥିବ ଯମଭୟେ ॥
ମୁ ତୁମ୍ଭ ଚରଣେ କିଙ୍କର । ମୋର ଅପ୍ରାଧ କ୍ଷମାକର ॥
ସୁଜନେ ଯେଣେ କର ଲୟେ । ପାମର **ରାମଦାସ** କହେ ॥

ଇତି ଶ୍ରୀ ଦାର୍ଢ୍ୟତା ଭକ୍ତି ରସାମୃତେ ମନଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦେ ବରଜି ପରଶ୍ରେଷ୍ଠୀ ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭାବ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ତ୍ରିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Colophon—ଶ୍ରୀ ରାମ ଶ୍ରୀ ଚରଣେ ଶରଣଂ ପ୍ରପଦ୍ୟେ ।

ଭୀମସ୍ୟାପି..............................ନ ବିଦ୍ୟତେ । ସମସ୍ତ ୪୩ ଅଙ୍କ ସ୍ମ ୧୨୫୯ ସାଲ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ମହାରାଜା ରାମଚନ୍ଦ୍ରଦେବ ନୃପତିଙ୍କ ଅମଳେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଦି ୧୩ ନ୍ ମଙ୍ଗଳବାରେ ବେଳ ସାତ ଘଡ଼ିଠାରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲେ । ଶ୍ରୀ ଶୁଭଜୟମସ୍ତୁ । ପ୍ର– ଦେବଗ୍ରାମ, ସା' ଅଥଙ୍ଗା ଯେ ପୋସ୍ତକ ମଧୁମହାରଣାର । ଆହେ ସୁଗ୍ୟଂଜନ ମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୁରାଇ ଗାଇବ । ଲେଖକ ଦୋଷ ନ ଧରିବ । ଲେଖକ ନାମ ଭାଗବତ ସଛ ଜନ ସୁଗ୍ୟଂ ଜନ କୃପାରଖିଥିବ ॥

35

Cat. No. Or. H./3

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତିରସାମୃତ କବି—ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By—Rama Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—186, Size—33·5 × 3·1 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of copy—C., 19th Century A. D. Complete upto 25th Chapter. Condition—Good. Find spot—Presented by Damodar Dasa, Bhubaneswar, district Puri.

Text same as in Cat. No. Or. H./21.

Colophon—ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମହାରାଜାଙ୍କ ଶୁଭରାଜ୍ୟେ ୪୩ ଅଙ୍କ କନ୍ୟ ଦି ୨ନ **ମଙ୍ଗ**ଳବାରେ ବେଳି ଦଶଘଡ଼ି ଠାରେ ବଢିଲା ଯେ ପୁସ୍ତକ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

36

Cat. No. Or.H./34

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତ କବି—ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By—Rama Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—168, Size—33·2 × 3·3 C. M. Each side contains 4 to 6 lines. Character—Oriya. Date of copy—Sana 1260 Sala or 1853 A. D. Complete from 26th to 50th Chapter. Condition—Good. Find spot—Presented by Damodar Dasa, Bhubaneswar, district—Puri.

Text same as in Cat. No. Or.H./30.

Colophon—ଭୀମସ୍ୟାପି....................ନ ବିଦ୍ୟତେ । ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦେବଙ୍କ ୪୪ ଅଙ୍କ ସନ ୧୨୬୦ ସାଲେ କୁମ୍ଭ ଦି ୧ ନେ ଗୁରୁବାର ବେଳ ୧୫ ଘଡ଼ିଠାରେ ଯେ ପୋସ୍ତେକ ସଦାଜୟେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା । ଆହେ ସୁଗ୍ୟଂ ଜନ ମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୁରୋଇ ଗାଇବ ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନଧରିବ । ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବେ ଅଧମ ଅପ୍ରିୟୋଜନ, ଅହଙ୍କାରୀ, ଅବିଗୁଣ, ଅଯୋଗ୍ୟ, ଅରକ୍ଷ ଲକ୍ଷ୍ମଣ କଟୁଆଳକୁ । ଶ୍ରୀ ରାଧାକାନ୍ତ ରକ୍ଷା କରିବେ ଯେ ପୁସ୍ତକ ରହଣି ଦାମୋଦରପୁର ନାଏକାଣି ପଟଣା ଲକ୍ଷଣ କଟୁଆଳର * * * ଯେ ପୁସ୍ତକ ୧୬୮ ପୁଡ଼ା ସମସ୍ତେ ବୋଲ ।

37

Cat. No. Or. H./35

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତ କବି—ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By—Rama Dasa

Substance —Palm leaf. No. of folia -231. Size —33·4 x 3·8 C. M. Each side contains 2 to 4 lines. Character - Oriya. Date of Copy - Sana 1314 Sala or 1907 A. D. Complete upto 32nd Chapter. Condition -Worm -eaten. Find spot - Bhubaneswar, District - Puri.

Colophon—ଭୀମସ୍ୟାପି.............ନ ବିଦ୍ୟତେ । ଆହେ ସୁଗ୍ୟଂଜନ ମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ବିଗ୍ଭରି ଗାଇବ । ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନଧରିବ । ଲେଖନକାର ପ୍ର—କୋଠଦେଶ ନୁହାରକିରୀ ବୈଷ୍ଣବ ଧରମ୍ଭ ଦାସେ । ଯେ ପୋସ୍ତେକ ପ୍ରଗନା— ଅନ୍ତରୋଧ ମ—ଭଦରୋ ନିବାସୀ ଶ୍ରୀ ରଘୁନାଥ ଦାସଙ୍କର । ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ । ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀଚରଣେ ଶରଣ । ଯେ ପୋସ୍ତେକ ୩୩ ଅଙ୍କ ସନ୍ ୧୩୧୪ ସାଲ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ମାସ କୃଷ୍ଣ ପକ୍ଷ ନବମୀ ଦିନ ବେଳ ଦୁଇ ପହରଠାରେ ଯେ ପୋସ୍ତକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

38

Cat. No. O.r. H./36

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତିରସାମୃତ କବି—ରାମଦାସ

Dadhyatabhakti Rasamruta By—Rama Dasa

Substance —Palm leaf. No. of folia -161, Size—38.8 x 3.5 C. M. Each side contains 3 to 5 lines. Character - Oriya. Date of Copy - C., 19th Century A. D. Complete up to 25th chapter Condition Good. Find spot -Gada Manitri, P.-S. Begunia district Puri.

Colophon—ୟେ ପୋସ୍ତକା ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଗଣ ମାଣିତିର ଇଲାକା ମୌଜେ ବାରବାଟୀ ରହଣି ଜଗବନ୍ଧୁ ପଟନାୟକଙ୍କର । ନିଜେ ଲେଖନକାର ଜଗବନ୍ଧୁ ପଟନାୟକ ।

39

Cat. No. Or. H./37

ଦାଢ୍ୟତାଭକ୍ତିରସାମୃତ କବି—ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By—Rama Dasa

Substance — Palm leaf. No. of folia -166, Size —38 x 3.7 C. M. Each side contains 2 to 6 lines. Character - Oriya. Date of copy -C., 19th century A. D. Complete from 26th to 50th Chapter. Condition - worm -eaten. Find spot -Gada Manitri, P.-S. - Begunia, district Puri.

Colophon—ଶ୍ରୀ ରାଧାକାନ୍ତ ଉଦ୍ଧାର କରିବେ ଲେଖନକାର ଅଧମ ଜଗବନ୍ଧୁ ପଟନାୟକଙ୍କୁ ।

40

Cat. No. Or. H./39

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତିରସାମୃତ କବି—ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By—Rama Das

Substance — Palm leaf. No. of folia - 185, Size —33 x 3.4 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character - Oriya. Date of Copy -C., 18th Century A. D. Complete from 26th to 50th Chapter. Condition - worm -eaten. Find spot - Presented by Antaryami Maharana, at / P. O. - Patia, district Puri.

Digitized by PPRACHIN, SOA

Colophon—ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ବିଜେ ଶୁଭରାଜ୍ୟେ ସମସ୍ତ ୧୯ ଅଙ୍କ ତୁଳ ଦି ୨୯ନେ ମାର୍ଗଶୀର ମାସ କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ଚତୁର୍ଥୀ ସମବାରେ ଯେ ଦିନ ବେଳ ଦଂଣ୍ଡ ୩୫ ଲିତା ଠାରେ ଯେ ପୁସ୍ତକ ସଦାକୟେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା । ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ । ଯଥା ଦୃଷ୍ଟି ତଥା ଲେଖ୍ । ଆହେ ସୁଗ୍ୟଂଜନ ମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୁରାଇ ଗାଇବ । ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଘେନିମ । ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ । ଯେ ପୋସ୍ତକ ପଟିଆ ମଧ୍ୟରେ କଳାଝରି ଆତଙ୍ଗ ପାଣିଙ୍କର । ଯେ ପୋହକ ଯେ ମାଗିନେଇ ରଖିବ ତା ସପତ ପୁରୁଷ ଅହିନର୍କେ ପଡ଼ିବ ।

41

Cat. No. Or. H./40

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତିରସାମୃତ କବି—ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By—Ram Das

Substance —Palm leaf. No. of folia - 156, Size —39 x 4 C. M. Each side contains 3 to 5 lines, Character - Oriya. Date of Copy -C., 19th century A. D. Incomplete. Condition. Not so good. Find spot —Presented by Baidyanath Mishra. village-Kalyanapur Sasan, district Puri.

No. Colophon.

42

Cat. No. Or. H./42

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତିରସାମୃତ କବି—ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By—Rama Das

Substance —Palm leaf. No. of folia -213, Size —21.5 x 3.3 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character - Oriya. Date of Copy -C., 19th century A. D. Incomplete. Condition - Badly worm - eaten. Find spot —Presented by G. N. Dasa Goswami Tangi, district - Cuttack.

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

43

Cat. No. Or. H./44

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତ   କବି—ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By—Ram Dasa

Subsatance —Palm leaf. No. of folia —176, Size —37 x 3.4 C. M. Each side contains - 4 lines throughout the manuscripts. Character-Oriya. Date of Copy - C., 19th Century A. D. Complete up to 25th Chapter. Condition - Good. Find spot - Brought from National Archives, New Delhi.

Colophon—ହେ ସାଧୁଜନ ମାନେ ଶୁଣ । ଲେଖକ ନାମ ନାରାୟଣ ।

ବୁଦ୍ଧିଭ୍ରମରେ ଗ୍ରନ୍ଥ ଲେଖି । ବିକି ଆତ୍ମାକୁ କରି ସୁଖୀ ।
ଶ୍ରୀଗୁରୁକୃଷ୍ଣ ପାଦଦୁଇ । ଯେଥୁ ମୋ ଅନ୍ୟଗତି ନାହିଁ ।

ଇତି ଶ୍ରୀଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତିରସାମୃତେ ମନଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦ ମ୍ଳେଛ ଦ୍ୱାରାମ ଶବଦ ମୋକ୍ଷଣେ ନାମ ପଞ୍ଚବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ବିପ୍ର ନାରାୟଣୋ ନାମ ସଜ୍ଞା ମିଶ୍ରଃ ପ୍ରକୀର୍ତ୍ତିତା
ଲିଖିତଂ ପୁସ୍ତକମିଦଂ ରକ୍ଷନ୍ତୁ ପୁରୁଷୋତ୍ତମଃ

44

Cat. No. Or. H./45

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତ   କବି—ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By—Rama Dasa

Substance — Palm leaf. No. of folia -224, Size —37.9 x 3.7 C. M. Each side contains 2 to 4 lines. Character - Oriya. Date of Copy - 1909 A. D., Complete up to 25th Chapter. Condition -badly worm -eaten. Find spot - Presented by K. B. Mohapatra, Khalikote, district Ganjam.

Colophon—ଶ୍ରୀ ସୀତା ରାମ ଉଦ୍ଧରିବେ ଅଧମ..................ଶ୍ରୀ ବାଉତି ଉଦ୍ଧରିବେ ଅଧମ ଲେଖକାରକୁ । ଆହେ ସୁଗ୍ୟଂ ଜନମାନେ ଥିବା ନଥିବା ମିଶାଇ ଗାଇବ । ଲେଖକାର ଦୋଷ ନଧରିବ । ଯଥା ଦୃଷ୍ଟି ତଥା ଲେଖିତ । ୧୯୦୯ ସମ୍ବତ୍ସର ଭାଦ୍ରବ କୃଷ୍ଣ ଦି ୧୫ ନେ ତିନି ବାରେ ବେଳ ୭ ଘଣ୍ଟାଠାରେ ଖଲ୍ଲିକୋଟ ଗଡ଼ କରଣ ସାହିରେ ଯେ ପୁସ୍ତକ ଲେଖା ବଢିଲା ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

45

Cat. No. Or. H./46

ଦାର୍ଢ୍ୟତାଭକ୍ତି ରସାମୃତ   କବି—ରାମଦାସ

Dardhyatabhakti Rasamruta By—Rama Das

Substance — Palm leaf. No. of folia -149. Size —33 x 3.5 C. M. Each side contains 3 to 5 lines. Character - Oriya. Date of Copy - 1910 A. D. Complete—26th to 50th Chapter. Condition worm-eaten. Find Spot - Khalikote, district - Ganjam.

Text same as in Cat. No. Or. H./39 discussed previously.

Colophon—ଶ୍ରୀ ସୀତାରାମ ଉଦ୍ଧରିବେ ଅଧମ ଲେଖକାରକୁ । ୧୯୧୦ ସମ୍ବତର ଭାଦ୍ରବ କୃଷ୍ଣ ଦି ୫ନେ ଶୁକ୍ରବାରେ ବେଳ ଦୁଇ ଘଡ଼ିଠାରେ କରଣ ସାହିରେ ଏ ପୋସ୍ତକ ବଢ଼ିଲା ।

46

Cat. No. O. L./949

ଦାମୋଦର ବ୍ରତ   କବି—ଦୀନ ଜଗବନ୍ଧୁ

Damodar Vrata By—Dina Jagabandhu

Substance — Palm leaf. No. of folia :- 54, Size —20·1 x 3·4 C. M. Each side Contains 2 to 4 lines. Character - Oriya. Date of Copy - 16-2-1932. Complete, Condition - Worm eaten Find spot - Bhapua, District - Dhenkanal. Name of the Scribe Akarana Mahapatra, Killa - Dhenkanal, Llaka - Chhadesa, Mauja - Bhapur.

ଜୟ ଜୟ ଦାମୋଦର ମୁରତି,   ଜୟ ଗୋପୀରମଣ ଯଦୁପତି ।।
ଜୟ ନୀଳାଦ୍ରି ନୀଳଗିରି ବାସୀ,   ଜୟ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ବ୍ରହ୍ମରାଶି ।
ଶୁଣ ସୁଜନେ ହୋଇ ଏକ ମନ,   ଯେହୁ ବାଳ ପୂଜାର ବିଧାନ ।
କୋଟି କାର୍ତ୍ତିକରେ ବ୍ରତ ଆଚରିବ,   ମାଘ ବୈଶାଖରେ ସ୍ନାନ କରିବ ।
ଓଷା ବାରବ୍ରତ ଆଦି ଯେତେକ,   ନିଷ୍ଠା କରି ପାଳୁଥିବ ତେତେକ ।
ଦାମୋଦର ପାଦେ ଚିତ୍ତ ନିଶଚଳ,   କରି ଶୁଣିଲେ ଲଭେ ତପଫଳ ।

*   *   *

ନୀଳଗିରି ଶଂଖନାଭି କଟକ,   ଯେଥି ସଦା ଲୀଳା ନାହିଁ ଅଟକ ।
ଛଡ଼ଗତୁରେ ହେଲା ବାରମାସ,   ସେ ଯେ ତିନିଶ ଷାଠିଏ ଦିବସ ।
ଯେଥି ଦିନେ ହେଁ ଲୀଳା ନାହିଁ ଶୂନ୍ୟ,   ସବୁଠାରୁ କାର୍ତ୍ତିକ ମହା ପୁଣ୍ୟ ।
ଯେ ଯେ କାର୍ତ୍ତିକ ମାସର ମହିମା,   ବାରମାସୁ ଅଧିକ ମହାତମା ।
ଯେହୁ କାର୍ତ୍ତିକ ବ୍ରତ ଛାୟାକରି,   କେତେ ପାପୀ ଯାଇଛନ୍ତି ନିସ୍ତରି ।
ଶୁଣ ସୁଜନେ ହୋଇ ଏକ ମନ,   ଦାମୋଦର ପୂଜା ଅତି ଗହନ ।
ନୀଳଗିରି ନାଥ ପାଦେ ଶରଣ,   ସାଧୁ ସୁଜ୍ଞ ଜନ ପାଦେ ଶରଣ ।

*   *   *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ମୋର ଶ୍ରୀ ଦାମୋଦର ପାଶେକ ଆଶ, ନିତ୍ୟେ ଶରଣ ମୁଂ ପୁରୁଷମ ଦାସ ।
ଯେହୁ ପୁରାଣ ହେଲ ସମାପତ, ତାହି କରିବେ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ ।
ତିନି ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମ ଚରଣ, **ଦୀନ ଜଗବନ୍ଧୁ** ମାଗେ ଶରଣ ।
ତୁମ୍ଭେ ଶରଣ ରଖ ଦୟାନିଧି, ମୋର ଭରସା ଅଁଟ ହେ ବାରିଧି ।

Colophon—ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଶ୍ରୀ ଚରଣେ ଶରଣ । ଶ୍ରୀ ସୁଦର୍ଶନ ଚକ୍ର ଶ୍ରୀ ଚରଣେ ଶରଣ । ଶ୍ରୀ ଗରୁଡ଼ଦେବଙ୍କ ଶ୍ରୀ ଚରଣେ ଶରଣ ।

ଭୀମ ସ୍ୟାପି .... ନ ବିଦ୍ୟତେ ।

ହେ ସୁଜ୍ଞଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧଅଶୁଦ୍ଧ ପୁରଣକରି ପଢିବେ । ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବେ । ଯଥା ଆଦୃଶ ତଥା ଲେଖନ । ଯେ ଗ୍ରନ୍ଥ ସମାପତ ୧୬-୨-୧୯୩୨ ମସିହା ଯେ ପୁରାଣ କି:—ଢେଙ୍କାନାଳ, ଇ—ଛ ଦେଶ, ମୌଜା:—ଭା ପୁର ବିରାଜମାନ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଗୋପୀନାଥ ଜୀଉଙ୍କ ଶ୍ରୀ ଚରଣ ଦାସ ଶ୍ରୀ ଅକାରଣ ମହାପାତ୍ରଙ୍କର

47

Cat. No. O. L./651-B

ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ — କବି—ଦାମଦାସ

Darubrahma — By—Dama Dasa

Substance —Palm leaf, No. of folia -29, Size —31 x 3·2 C. M. Each side Contains 2 to 5 lines. Character - Oriya. Date of Copy - C., 19th Century A. D. Complete - condition - Slightly worm eaten. Find spot - Presented by Sitaram Dasa, Collected from Medinipur area of West Bengal.

ବିଷ୍ଣୁ ଆଜ୍ଞାପାଇ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଯେ ରହି,
ଦାରୁ ରୂପେ ରହିଲେ ଯେ, ତ୍ରଇଲୋକ୍ୟ ଗୋସାଇଂ ।
ତାଙ୍କର ମହିମା ମୁଂ କେତେ କହିଁବଇଂ ।
ବାଉନ ଭଣ୍ଡାରରେ କୁବେର ଅଧିକାରୀ,
ଛପନ କୋଟି ଭୋଗକୁ ତହିଂ ପଣ୍ଡା ପଢିହାରୀ ।
ନୀଳାଚଳେ ନିଶ୍ଚଳେ ରହିଲେ ପୀତବାସ,
କ୍ଷେତ୍ରର ମଧ୍ୟରେ ଗୀତ କଲେ ଦାମ ଦାସ ।
ଶୁକମୁନି ଅଗ୍ରତେ ପରୀକ୍ଷ ପଗ୍ଭରିଲେ,
ଦାରୁ ରୂପେ ମହାପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ନୀଳକନ୍ଦରେ ରହିଲେ ।
ଶିଶୁ ଦାମ ଦାସ ଏହା ଗୀତରେ ଗାଇଲେ,
ଯେ ପଦ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲ ଯେ ଶ୍ରୀ ହରି ଦୟା କଲେ ।

Colophon.—ଶ୍ରୀ ହରି ଚରଣେ ଶରଣ । ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ .

Digitized by PPRACHIN, SOA

Cat. No. O. L./272

ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ଅବତାର   କବି-ଦାମଦାସ

Darubrahma Avatara   By—Dama Dasa

Substance—-Palm leaf No. of Folia -43, Size —39·2 x 3·7 C. M. Each side Contains 3 to 5 lines. Character-Oriya, Date of Copy-C., 19th Century A. D. Complete, Condition - Good. Find spot-Jagatasinghpur Cuttack.

ଶ୍ରୀଦାରୁବ୍ରହ୍ମଅବତାର

ଶ୍ରୀଗଣେଶାଏ ନମଃ

ଅବିଘ୍ନ ମସ୍ତୁ

ଜୟ ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ତୁମ୍ଭ ଧୂପ ବେଳେ,
ଦର୍ଶନ କରିବି ଯାଇଂ କଳାପାଛ ତଳେ ।

ଦିହୁଡି ଗହଳେ ଯାଇଂ ଦିଶଇ ଶ୍ରୀମୁଖ,
ଚୂଳମାଳ କୁନ୍ତଳ ତା କସ୍ତୁରୀର ରେଖ ।

କଟଟି ବାହୁଟି ଶୋହେ ଫୁଲମାଳ ଧଣ୍ଡା,
ତ୍ରିମୂର୍ତ୍ତି ଚୂଳର ନାଥ ଯାବି ପରିମୁଣ୍ଡା ।

କୋଟି କୋଟି ମାଳ ଯେ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗରେ ସାଜଇ,
ସୁନ୍ଦର ଦିଶନ୍ତି ହରି ବଳରାମ ଦୁଇ ।

* * *

ଶୁକମୁନି ଚରଣେ ଯେ, ପରୀକ୍ଷ ପୁଛିଲେ,
କହ ମହାମୁନି ମୋତେ ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ।

ଯୁଗାନ୍ତେକ ଚରିତ୍ର ଅମୃତମୟେ ରସ,
ତୁମ୍ଭ ମୁଖୁଂ ଶୁଣିଣ କରିବି ପାପ ଧ୍ୱଂସ ।

କହନ୍ତି ଯେ ମୋହାମୁନି ଶୁଣ ହେ ରାଜନ,
କଳିଯୁଗ କଥା ଯେ ଯେ, ଅସ୍କନ୍ଦ ପୁରାଣ ।

ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଅଟଇ ଯେ କଳିଯୁଗ ରାଜା,
ବିଷ୍ଣୁଂ ନ ପାଇଣ ଆନ ନ କରଇ ପୂଜା ।

ଶରି ଯେ ଦିଗକୁ ରାଜା ଦୂତ ବରଗିଲ,
ବିଷ୍ଣୁଂ ଯେ ପାଷାଣ ଖୋଜ ବୋଲିଣ ବୋଇଲ

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମନର ଦୂତ ରହିଲା ତା' ଘର,
ଏମନ୍ତେ ପ୍ରବେଶ ହେଲା ବସୁ ଯେ ଶବର ।

ବୋଲଇ ଶବର ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ହେ ବ୍ରାହ୍ମଣ,
ଦୁହିତା ଗୋଟିକି ତୋତେ କରିବି ପ୍ରଦାନ ।

*   *   *

ତାହା ଶୁଣି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଯେ ତବଦ ହୋଇଲା,
ଆଣ ତ ଝିଅକୁ ବିଭା ହୋଇବି ବୋଇଲା ।

ତାହା ଶୁଣି ଶବର ଯେ ମନ୍ଦିରେ ପଶିଲା,
ଲଳିତା କନ୍ୟାକୁ ଯେ ସୁବେଶ କରାଇଲା ।

ମଥାରେ ଖଞ୍ଜିଲା ଆଣି ଦିବ୍ୟ ମଥାପନ୍ତି,
ହୀରା ନୀଳା ପୋଏଳା ଲଗିଛି ଗଜମୋତି ।

ଲଲାଟ ପାଟିରେ ମୋହେ ସିନ୍ଦୁର ଚନ୍ଦନ,
ଗୋରଚନା ଚନ୍ଦନ ହୋଇଛି ଶୋଭାବନ ।

ନୟନେ ଖଞ୍ଜିଲା ଆଣି କଜ୍ଜ୍ୱଳର ଗାର,
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ଅଟଇ ସେହି କାମଦେବ ଶର ।

କର୍ଣ୍ଣମୂଳେ ଖଞ୍ଜିଲା ସେ ରତ୍ନ କାପ ବେନି,
ନାଶାପୁଟେ ଖଞ୍ଜିଲା ସେ ଗଜମୋତି ଆଣି ।

ଦୁଇ ହାତେ ଖଞ୍ଜିଲା ସେ ବଳୟ କଙ୍କଣ,
ଶଂଖା ଦୁଇ ବାହୁ ସାଜେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।

ଗଳାରେ ଖଞ୍ଜିଲା ଆଣି ରତ୍ନ ଅଳଙ୍କାର,
ଚିନା ମାଳି .... ଶ୍ରୁତି ଚନ୍ଦ୍ରହାର ।

କଟିରେ ଖଞ୍ଜିଲା ଆଣି ଦିବ୍ୟ ନେତ ଛନ୍ଦି,
ଦଶ ଅଙ୍ଗୁଳିରେ ଦେଲା ହୀରା ରତ୍ନ ମୁଦି ।

ଚଳନ୍ତେ କିଶୋରୀ ରାମା ଦିଶଇ ସୁନ୍ଦର,
ବେନି ପାଦେ ଖଞ୍ଜିଲା ସେ ବାଜେଣି ନେପୁର

ଅଙ୍ଗୁଳିର ଅଗ୍ରେ ଦେଲା ରତନ ପାଶୁଳି,
ଦିଶିଗଲା କନ୍ୟା ଅବା ସ୍ୱର୍ଗର ବିଜୁଳି ।

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ତୁମ୍ଭେ ମନ ଦେଇ,
ବସୁ ଯେ ଶବର କନ୍ୟା ପ୍ରଦାନ କରଇ

ବିଦ୍ୟାପତି ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ତଡ଼ପେକ ଦେଇ,
ଆପଣେଣ ବରବରି ବେଦୀକି ଆଣିଲା ।

*   *   *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଚହୁଂ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ପ୍ରଭୁ କମଳା ବିଳାସ,
କ୍ଷେତ୍ର ଯେ ମହାତ୍ମ୍ୟ କହେ ....**ଦାମ ଦାସ** ।

ମୋତେ ରକ୍ଷା କର ପ୍ରଭୁ କମଳା ବିଳାସ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ଅବତାରେ ବଡ଼ ଦେଉଳ ଉତ୍ପନ୍ନେ ସଦା ଜୟେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ବଳଦେବ ସୁଭଦ୍ରା ଠାକୁରାଣୀ ଶରଣଃ ।

49

Cat. No. O. L./5

ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ଗୀତା   କବି–ଅପଲ ବେଶାଲ

Darubrahma Gita   By—Apal Besala

Substance —Palm leaf, No. of folia -73, Size —23 x 3 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character - Oriya. Date of Copy - C. 19th Century A. D. Complete, Condition — Badly wormeaten. Find spot - Baripada Museum. District - Mayurbhanj.

Beginning

ଗଣେଶାୟେ ନମଃ

ଜୟ ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ତୁମ୍ଭ ଧୂପବେଳେ,
ଦ୍ରଶନ କରିବି କଳା ପାବଛର ତଳେ ।

ଦିହୁଡ଼ି ଗହଳେ କଳା ଦିଶଇ ଶ୍ରୀମୁଖ,
ଚୂଳମାଳ ଫୁଲ ତାର କସ୍ତୁରୀର ରେଖ ।

କଛଟି ବାଛଟି ଶୋହେ ଫୁଲମାଳ ଧଣ୍ଡା,
ଚୂଳର ରୂପକୁ ନାଥ ଯିବି ପରିମୁଣ୍ଡା ।

*   *   *

ଠାକୁରେ ବୋଇଲେ ରାଜା ହୋଇଲୁକି ବାଇ,
କଳି ଯୁଗେ ଥିବୁ ଆମ୍ଭେ ବଉଂଦ ରୂପ ହୋଇ ।

ତର କାର୍ଯ୍ୟ ଥିଲେ ରାଜା କରିବୁ ଏମନ୍ତଂ
ଦଏଣାର ହାତ ଗୁଡ଼ କରିବୁ ନିୟତ ।

*   *   *

ଅପଲ ବେଶାଲ ଆଷାଢ଼ ମାସ ଚଉଦ ଦିନରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କଲ୍ଲ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

50

Cat. No. O. L./6

ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ଗୀତା　　କବି–ଦାମ ଦାସ

Darubrahma Gita　　By—Dama Dasa

Substance —Palm leaf, No. of folia -65, Size -28·5 x 3·2 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character - Oriya. Date of Copy - 1287 Sala or 1880 A. D. Complete, Condition - Not so good, Some folia are wormeaten. Find spot —Baripada Museum, district - Mayurbhanj. Name of the Scribe - Kalia Vachala Rama Mohanty.

Begininng

ବନ୍ଦଇ ମୁ ଗୋ ଶ୍ରୀୟା ଦେବୀଙ୍କର ପାଦେ
ଚିତ ମୋ ରହୁ ଜଗନ୍ନାଥ ପଦ୍ମପାଦେ ।

*　　*　　*

ବାର ମାସେ ତେର ଯାତ୍ରା ହୋଇବ ଭିଆଣ
ଯେହୁ ବର ଆଗ୍ୟାଂ ହେଉ ପ୍ରଭୁ ନାରାୟେଣ ।
ଦାହ୍ମବ୍ରହ୍ମ ଗୀତା ଯେହୁ ଅମୃତ ମୟେ ରସ
ଭାବରେ ଭଣିଲେ **ଦାମ ଦାସ** ଯେ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ. ଗୀତା ସଦାଜୟେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Colophon—ଆକାଶାତ୍ .. .. ପ୍ରତିଗଛତି ।

ଯେ ପୋସ୍ତକ ଭୋଦୁଅ ହରିଜନମ ଦିନ ଲେଖା ସଇଲା । ବେଳେ ଦୁଇଘଡ଼ି ସମୟରେ ଲେଖାଇଲା । ଆହେ ସୁଗ୍ୟଂଜନ ସୁଧ ଅସୁଧ ପୂରାଇ ଗାଇବ, ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନଧରିବ କାଳିଆ ବାଗ୍ଧଳ ରାମ ମହାନ୍ତି ଲେ........................ଛନ୍ତି । ସମସ୍ତ ୨୫ ଅଙ୍କ ସ୍ତ ୧୨୮୭ ସାଲେ ।.................ତା ଆଖି ଫୁଟିଯିବ, ମରିବ ।

51

Cat. No. O. L. /1014

ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ଗୀତା　　କବି–ଦାମ ଦାସ

Darubrahma Gita　　By—Dama Dasa

Substance — Palm leaf, No. of folia -61, Size —20·6 x 3·2 C. M. Each side contains 3 to 5 lines. Character - Oriya. Date of Copy - 1259 Sala or 1852 A. D. Complete, Condition - wormeaten. Find spot —Presented by Hata Kishora Dasa, Patia, District - Puri.

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଆନନ୍ଦେଣ ବିଜେ ପ୍ରଭୁ ନୀଳଗିରିବାସ
ଜଗନ୍ନାଥ ଆଗ୍ୟାଂରେ କହିଲେ **ଦାମ ଦାସ**

ଯେହୁ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ମୋତେ କମଳାବିଳାସ
କ୍ଷେତ୍ରର ମହିମା ଯେ କହିଲେ **ଦାମ ଦାସ** ।

ଦୈବଗ୍ୟଂ କୁଳରେ ମୁହିଁ ଜନମ ହୋଇଲି
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚରଣେ ମୁ ଯେ ଶରଣ ପଶିଲି ।

ଇତି ଶ୍ରୀ କଳିଯୁଗ ପୁରାଣେ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ସଦାଜୟେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ଭୀମସ୍ୟାପି............................ନ ବିଦ୍ୟତେ ।

ଶ୍ରୀଗୁରୁ ଗୋବିନ୍ଦ ଉଦ୍ଧାର କରିବେ । ସମସ୍ତ ଅ ୪୩ ଙ୍କ ସନ ୧୨୫୯ ସାଲେ **ସିଂହ** ମାସ ଦି ୨୨ ନେ ଶନିବାରେ ।

52

Cat. No. O. L. /1351

ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ଗୀତା   କବି—ଦାମ ଦାସ

Darubrahma Gita   By Dama Dasa

Substance—Palm leaf, No. of folia -88, Size -43·5 x 3·4 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character - Oriya. Date of Copy -C., 19th century A. D. Complete. Condition -Badly worm-eaten. Find spot — Village - Talanga, P.-S. Bhadrak, Distric Balasore. Name of the scribe — Daivajna Lakshmana.

ଇନ୍ଦ୍ର ଯେ ଦ୍ରୁମନ ବୋଇଲା ଯେବେ ଦେବ ବର ।
ସତ୍ୟ ମୋତେ କର ତୁମେ ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରଧର ।।

ତୁମ୍ଭେ ଯେବେ ବର ଦେବ ମାଗୁଅଛି ମୁହିଂ ।
ମୋହର ବଂଶରେ ଦେବ ନଥିବେ କେହି ।।

ଠାକୁରେ ବୋଇଲେ ଏହା ମାଗିଲୁ କିମ୍ପାଇ ।
ତୋତେ ଘେନି କଳିଯୁଗ ରାଜା କରିବଇ ମୁହି ।।

ଇନ୍ଦ୍ର ଯେ ଦ୍ରୁମନ ବୋଇଲେ ତେଣେ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଂ ।
ସବୁଦିଗେ ମୋହୋର କୀରତି ଥିବ ରହି ।।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ପୁତ୍ର ନାତି ଥିଲେ ବୋଲିବେ ଦେଉଳ ମୋହୋର ।
ସେ ହୋଇଥିଲେ ଧର୍ମ ଛାଡ଼ିବ ମୋହର ॥
ଇନ୍ଦ୍ର ଯେ ଦ୍ରୁମନ କହିଲା ଯେହୁ ଏତେ ଆଶ ।
କ୍ଷେତ୍ର ମୋହାତମ ଯେ କହିଲା **ଦାମ ଦାସ** ॥
ମୋତେ ରକ୍ଷା କରିବେ କମଳାବିଳାସ ॥
ଶ୍ରୀ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ଗ୍ରନ୍ଥ ସଦାଙ୍କଏ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Colphon—ହେ ସୁଗ୍ୟ ଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପ୍ରରୋଇ ଗାଇବ । ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ । ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଓଧାର କରିବେ ଦୈବଗ୍ୟ ଲକ୍ଷଣକୁ !

There are some folia Containing Gunasagara by Krushna Das towards the end of the manuscript.

53

Cat. No. O. L./1560

ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ଗୀତା   କବି—ଦାମ ଦାସ

Darubrahma Gita   By—Dama Dasa

Substance — Palm leaf, No. of folia -126. Size —17·7 x 3 C. M. Each side Contains 3 to 5 lines. Character - Oriya. Date of Copy - Sana 1259 Sala or 1852 A. D Com plete. Condition—Good. Find spot -Village Rudrapur, P.-S. Chhatia, District Cuttack. Name of the Scribe - Krupasindhu Mishra, Village Baeranga, Pragana—Kokakhanda.

ଠାକୁରେ ବୋଇଲେ ରାଜା ମାଗିଲୁ ଯେ ଏହା ।
ଯାହାତୁ ମାଗିଲୁ ତୋର ସିଦ୍ଧ ହେଉ କାୟା ॥
ଜୟ ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ଜୟ ନାରାୟଣ ।
ଶିଶୁ ଦାମ ଦାସ ଏବେ ପଶିଲା ଶରଣ ॥
ଇତି ଶ୍ରୀ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ସଦାଙ୍କଏ ସମାପ୍ତ ।

Colophon—ଶ୍ରୀ ନୀଳାଦ୍ରିସିଂହାୟ ନମଃ । ସମସ୍ତ ୪୩/୫୯ ଅଙ୍କ ସ୍ନ ୧୨ ରଘ ଶତାଣ ୫୯ ସାଲ ପ୍ରଗଣେ କୋକାଖଣ୍ଡ ମୌ:—ବଏରାଙ୍ଗ ଗ୍ରାମରେ ରହଣି କୃପାସିନ୍ଧୁ ମିଶ୍ରଙ୍କର ଏ ପୋଥି ହସ୍ତାକ୍ଷର ବିଛା ୨୦ ଦିନ ଏ ପୋସ୍ତକ ବେଳ ଦୂଇଘଡ଼ି ଠାରେ ଆରମ୍ଭରେ ଅଧୀନ ତା ୧୫ × × × ଏପୋସ୍ତକ ଲେଖନକାର ସମାପ୍ତ ଶନିବାର ଏ ପୋସ୍ତକ ଯେ ମାଗିନେଇ ରଖିବ ତା ସପ୍ତପୁରୁଷ ଅହିନର୍କରେ ପଡ଼ିବେ, ଏ ସତ୍ୟ ।

There are some folia containing Atmaparache Gita by Yasovanta Dasa, at the beginning of the manuscript.

Digitized by PPRACHIN, SOA

Cat. No. O. L. /1353

ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ଗୀତା   କବି—ରାମ ଦାସ

Darubrahama Gita   By Rama Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—30, Size—48·5 x 3·5 C. M. Each side contains 2 to 4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C 19th Century A. D. Complete. Condition-Worm-eaten and some folia are broken. Find spot - Village—Talanga, P.-S. Bhadrak—district Balasore.

ଜୟ ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ତୁମ୍ଭର ଧୂପ ବେଳେ ।
ଦ୍ରଶନ କରିବିଂ ଯାଇ କଳା ପାବଛର ତଳେ ॥

ଦିହୁଡ଼ି ଗହଳେଂ ନାଥ ନ ଦିଶେ ଶ୍ରୀମୁଖ ।
ଚୂଳ ମାଳ କସ୍ତୁରୀ କପୋଳ ତିଳେକ ॥

କୋଟି କୋଟି ରତ୍ନହାର ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗେ ଅଛି ପଡ଼ି ।
……………………ଦେଉଳ ବଳରାମ ହରି ॥

ଫୁଲର ଚରିତ ମୁଁ କହିବିଂ କେତେ ଛଟା ।
ବାର ହାତ ଲମ୍ବିଥାଇ ଧଣ୍ଡାମାଳ ଗୋଟା ॥

ତେର ହାତ ଲମ୍ବିଥାଇ କରଡ଼ିଆ ମାଳ ।
ଲମ୍ବି ପଡ଼ିଥାଇ ଦୁଇଭାଇଙ୍କ ବକ୍ଷସ୍ଥଳ ॥

*   *   *

ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମଚରଣ ବନ୍ଦେ ଯଶୋଦା ନନ୍ଦନ ।
ନିରଞ୍ଜନ ପୁରୁଷ ତୋ ନାହିଂ ରାତ୍ରଦିନ ॥

ପରୀକ୍ଷ ରାଜାକୁ କହିଲେ ଶୁକ ହରିବଂଶ ।
……………………କୃଷ୍ଣ ପିଣ୍ଡ କଢ଼ାଇ ଧର୍ମଶିକ୍ଷ ॥

ଦେବତାଙ୍କ ବୋଲେ ସେ ସମୋଦ୍ରେ ମେଲିଦେଲେ ।
ତହୁଂ ମାତାଙ୍କୁ ଘେନି ପାଞ୍ଚ ଭାଇ ହେମବନ୍ତେ ଗଲେ ॥

Digitized by PPRACHIN, SOA

ସକଳେ ପଡ଼ିଲେ ଦ୍ରୌପଦୀ ଖପର ।
ସ୍ୱ ଦେହେ଼ଂ ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଗଲେ ସ୍ୱର୍ଗପୁର ।।

ଭୋ ଶୁକମୁନି ମୋତେ କହିବା ବୁଝାଇ ।
ବିଷ୍ଣୁ ପିଣ୍ଡଂ ସାଗରେ ଭାସି ଭାସି ଯାଇ ।।

କେଉଂ ଠାରେଂ ଲାଗିଲା କେ ତାହାଙ୍କୁ ନିଲା ।
କଳି ଯୁଗେଂ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ କେ ନେଇ ପୂଜିଲା ।।

* * *

ସାବଧାନ ହୋଇ ଶୁଣ ଅଭିମନ୍ୟୁର ସନ୍ତତି ।
କଳିଯୁଗେଂ ଉତ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମନ ନୃପତ ।।

* * *

ମାଳବ ଦେଶରେ ଯେ ଅଟଇ ଚାର ପୁର ।
ଗୁଣ୍ଡିଗ୍ୱ ବୋଲି ରାଣୀ ନାମ ସେ ତାହାର ।।

ଗ୍ୱଚେକଶ୍ୱର ବୋଲି ମନ୍ତ୍ରୀ ତା ଅଟଇ ।
ଜମ୍ବୋଦ୍ୱୀପ ଭୂଧଖଣ୍ଡେ ଏକାଙ୍ଗ ନୃପସାଇଂ ।।

* * *

ପୂର୍ବ ଦିଗକୁ ବିଦ୍ୟାପତି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦୂତ ଗଲା ।
ଖୋଜି ଖୋଜି ଶବର ପଲ୍ଲୀରେଂ ମିଳିଲା ।।

ଶବର ପଲ୍ଲୀରେଂ ଦେଖିଲା ପୁରୁଷ କେହି ନାହିଁ ।
ଶବର ଝିଅ ଲଳିତା ଏକା ବସିଛଇ ।।

* * *

ମନ୍ତ୍ରୀବର ବଚନ ରାଜା କେବେ ହେଂ ନ କଲା ।
ଶ୍ରୀକର ଲଗାଇ ରାଜା ମୁଦ ସେ ଭାଜିଂଲା ।।

ଭିତରକୁ କବାଟେ ରାଜା ପେଲି ଦିଲା ହସ୍ତ ।
ତିନି ମୂର୍ତ୍ତି ଚତୁର୍ଦ୍ଧା ରୂପେ ବସିଛନ୍ତି ଜଗନ୍ନାଥ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଦେଖିକରି ରାଜନ ସେ ସ୍ୟାନନ୍ଦ ହୋଇଲା ।
ନିସ୍ତରିଲିଂ ନିସ୍ତରିଲିଂ ବୋଲିଣ କହିଲା ।।

ଶିଶୁ ରାମଦାସ ଏହା ମଣାଇଂ କହିଛି ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୟୁମନ ରାଜା ଯେ ସ୍ତୁତି ଆରମ୍ଭିଲା ।।

ଆନନ୍ଦେଂ ଦେଉଳକରେଂ ରାଜନ ପଶିଲା ।
ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ତିନିମୂର୍ତ୍ତି ନୟନେ ଦେଖିଲା ।।

ଏଁଅଙ୍କର ହସ୍ତ ଅଙ୍ଗୁଳି ଘଡ଼ା ହୋଇ ନାହିଁ ।
ବୋଇଲା ଯେଡ଼େ ମନ୍ଦ କୃତ୍ୟ କଲିଂ ମୁହିଂ ।।

ଦୁଇଜଣେ ଯାହା ମାଗିଲେ ଦିଲେ ଚକ୍ରଧର ।
ବଳରାମ ଜଗନ୍ନାଥ ସୌଭଦ୍ରା ରହିଲେ ଦେଉଳର ।।

ରାଜା ବୋଇଲେ ଷାଠିଏ ପଉଟି ଅବଡ଼ା ବରଗଡ଼ା ଅନ୍ନ ।
ପ୍ରତିଦିନ ଲାଗୁଥିବ ଆପଣଙ୍କ ମୁଖେଣ ।।

ପ୍ରମାଣ କଲେ ସର୍ବ ରାଜୀବ ଲୋଚନ ।
ଯେତେ ମାଗିଲେ ବର ଅସ୍ତୁ କଲେ ଭଗବାନ ।।

ବଡ଼ାଇ ମାନେ ଗଲେ ରାଜ୍ୟ ଭୋଗ କଲେ ।
ଖଟଣି ସେବାକାରୀ ବିଦ୍ୟାପତି ରହିଲେ ।।

ଜୟ ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ କମଳ ଲୋଚନ ।
ଶିଶୁ ରାମଦାସ ପଦ୍ମଚରଣେ ଶରଣ ।।

ଇତି ଶ୍ରୀ ମହାନାଟକେ ନୀଳାଞ୍ଚଳକ୍ଷେତ୍ରମାହାତ୍ମେ ଶ୍ରୀଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ସଦାଜୟେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Colophon—ଶ୍ରୀ ତିନିମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀଚରଣେ ଶରଣଂ ସର୍ବଦେବ ଚରଣେ ଶରଣଂ ଶ୍ରୀ ସର୍ବଦେବଚରଣେ ଶରଣଂ ।

ଭୀମ ସଦ୍ୟାପି......................ନ ବିଦ୍ୟତେ ।

ଯଥାଦୃଷ୍ଟି ତଥା ଲେଖନ, ଲେଖକୋ ନାସ୍ତି ଦୋଷଃ ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ରକ୍ଷା କରିବେ ମମ ପୁତ୍ର ପୌତ୍ରାଦି ସମସ୍ତ ବଂଶାଦି । ଲିଖିତଂ ଶ୍ରୀ ରାମହରି ଦେବଶର୍ମଣୋ ଅଧମ ଦ୍ୱିଜ । ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣ ଶ୍ରୀ ଚରଣେ ଶରଣଂ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

Cat. No. O. L. /1199

ଦାସିଆ ବାଉରୀ ଭାଗବତ   କବି-ବାଲିଙ୍ଗା ଦାସିଆ

Dasia Bauri Bhagavat By—Balinga Dasia

Substance — Palm leaf. No. of folia—19, Size —42·5 x 4 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—Sana 1300 sala or 1893 A. D. Complete. Condition—Badly wormeaten. Find spot —Bhubaneswar -2, district Puri. Name of the Scribe—Chemei Mahapatra, Village—Purohita Pur, Pragana—Kothadesa.

ଜୟ ତୁ ଶ୍ରୀୟା ଦେବୀ ବର । ବନ୍ଦଇ ନମସ୍ତେ ଶ୍ରୀଧର ।।
ବନ୍ଦଇ ଦେବ ନରହରି । କମଳା ଯାର ମନୋହାରୀ ।।
ବନ୍ଦଇ ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ । ସାରଙ୍ଗ ଗଦା ଶଙ୍ଖ ହସ୍ତ ।।
ନମଇ ଗଦା ପଦ୍ମଧାରୀ । ମଛ କୁରୁମ ରୂପଧାରୀ ।।
ଶୂକ୍ର ଯେ ନୃସିଂହ ବାମନ । ପର୍ଶୁରାମ ଶ୍ରୀରାମ ଧନ୍ୟ ।।
ବନ୍ଦଇ ନମସ୍ତେ ବଉଦ । ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ବଳଭଦ୍ର ।।
ମଧ୍ୟେ ସୋହଦ୍ରା ଦେବୀ ଶୋହେ । ଶେତ କୁଙ୍କୁମ ଚାରକାଏ ।।
ଅନାଦି ରୂପେ ଅବତରି । ନୀଳା ବିହାର ମଞ୍ଚପୁରୀ ।।

* * *

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାଗବତେ ମହା ପୌରାଣେ ବାଲିଙ୍ଗା ଦାସିଆ ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ସମ୍ବାଦେ ଛାହସ୍ତେ ଲେଖନ ନାମ ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

* * *

ଶୁଣି ହୋଇଲେ ମନ ତୋଷ ।
ଭଣିଲେ ବାଲିଙ୍ଗାଆ ଦାସ ।।
ଏ ଅଧ୍ୟା ତେୟା ନବେ ପଦ ।
କେ ଜାଣି ପାରିବ ଅଗାଦ (ଧ) ।।

* * *

ଯେ କଳି ଯୁଗ ଅନ୍ୟାଶ୍ବର ।
ଯେ ଖେଳ ହେବ ଦାମୋଦର ।।
ବାଲିଙ୍ଗା ଦାସ ଠାରୁ ଶୁଣି ।
କହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରପାଣି ।।
ପ୍ରଭୁ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଦାସ ।
କଳିରେ ଯେତେ ଯିବେ ନାଶ ।।
ପ୍ରଥମେ ଯେକ ଯେ ଅସକ୍ଷ ।
ଦ୍ବିତୀୟେ ଦଗା କରି ଭକ୍ଷ ।।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ତୃତୀୟେ ଜନ୍ମ ଯେତେ ବିଧି ।
ଚତୁର୍ଥେ ଅଶ୍ୱ ଚଢି ସାଜି ॥
ପଞ୍ଚମେ ଶାଖା କରି ସଙ୍ଗ ।
ଘୋର ସଂଗ୍ରାମେ ରଣ ରଙ୍ଗ ॥
ଦିଲିରୁ କଳିଙ୍ଗ ଦକ୍ଷିଣ ।
ଲାଗିବ ମହାଘୋର ରଣ ॥
କାକ ଶୃଗାଳ ଘୋର ରଡ଼ି ।
କାନ୍ତାନୀ ମାନେ ଶୂନ୍ୟେ ଉଡ଼ି ॥

* * *

ଆମ୍ଭେ ଚଇତ୍ର ମାସର । ଦ୍ୱିତୀୟା ବୃହସ୍ପତି ବାର ॥
ଅଠରନଳାଠାରେ ଯାଇ । ପଶ୍ଚିମେ ଅଶ୍ୱ ଥିବେ ରହି ॥
ସିଂହଦ୍ୱାର ଠାରେ ସାତ । କଳ୍ପବଟରୁ ଅଶ୍ୱ ଜାତ ॥
ଚଢ଼ିବୁ ତେରଟି ଅଶ୍ୱର । ହସ୍ତରେ ଧରିବୁ କୁଠାର ॥
କ୍ଷେତ୍ରରେ ପଶିବୁ ଧସଂାଇ । ଆମ୍ଭେ ଯେ ଥିବୁ ବେନି ଭାଇ ॥
ତେର ଯେ ଅଶ୍ୱଆର ସଙ୍ଗେ । ରଥ ଚଢ଼ିବୁ ନାନା ରଙ୍ଗେ ॥
ଗୋଡ଼ାଇ ମାରିବୁ ଅସୁର । ଟିକରା ଗୋହରି ମଧ୍ୟର ॥
ହାଣ ଯେ ଟିକରା ଗୋହିରୀ । ଶ୍ରୀହସ୍ତେ ପକାଇବୁ ମାରି ॥
କାଳିଆ ଘାଇ ଯାଏ ପୁଣି । ତେର ଅଶ୍ୱରେ ଯିବୁ ହାଣି ॥

* * *

ଝାଡ଼ରେ ଖଣ୍ଡାୟତ ଥାଇଂ । ପର ପଦାର୍ଥେ ନେବେ ବହିଂ ॥
ଗୁହାର ନ ଶୁଣିବେ ରାଜା । ବିକଳେ ହୋଇବ ପରଜା ॥
କ୍ଷେତ୍ରି ଯେ କରନ୍ତି ଲେଖନ । ବାଲିଙ୍ଗା ଦାସ ନାମ ପୁଣ ॥

* * *

ବାଲିଙ୍ଗା ଦାସ ପାଦେ ଆଶ । ମିଛୁଆ ଚୋକାର ନିବାସ ॥

* * *

ବାଲିଙ୍ଗା ଦାସିଆ ଆଗତ । କହିଲେ ଦେବ ଜଗନ୍ନାଥ ॥
ବାଖର ଛାଟ ପାଞ୍ଚ ଛାନ୍ଦ । ହସ୍ତେ ଲେଖିଲେ ଆଦିକନ୍ଦ ॥
ଲେଖିଲେ ଆଗତ ଭବିଷ । ସିଘାଂସନରେ ପ୍ରଭୁ ବେଶ ॥
ସିଘାଂସନରେ ତିନିଜଣ । ଦାସିଆ ଗରିବ ଶରଣ ॥
ଏ ଅଧ୍ୟା ସତାଶୋଇ ପଦ । ଭାବିଲା ଲୋକଟି ପାଇବ ॥
ସେ ମନ ମୋର ପାଦେ ଆଶ । ବଉଦ ମିଛୁଆ ଯେ ଦାସ ॥
ଆର ଜନ୍ମରେ ନ ଜାଣିଣ । ଏ ଜନ୍ମେ ଭ୍ରମୁ ଅଛି ପୁଣ ॥

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାଗବତେ ମହା ପୌରାଣେ ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ବାଲିଙ୍ଗା ଦାସିଆ ସମ୍ବାଦେ ଆଗତ ଭବିଷ କଥନେ ନାମ ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Colophon ଭୀମ ସ୍ୟାପି .... ନ ବିଦ୍ୟତେ ॥

ସମସ୍ତ ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ସନ ୧୩୦୦ ସାଲେ ମେଷ ମାସ ପଞ୍ଚମୀ ଦିନ ରୋଜ ମଙ୍ଗଳବାରେ ଏ ପସ୍ତ ହେଲା ବେଳ ପାଞ୍ଚ ଘଡ଼ି ଠାରେ ସମାପତ । ପ୍ରଗନ–କୋଠଦେଶେ, ମୌଜା–ପୁରୋହିତ ପୁର ଚେମେଇ ମାହାପାତ୍ରଙ୍କର ଏ ଗ୍ରନ୍ଥ ଯେ ନେବ ନ ଦେଲେ ଗୁରୁ ଦ୍ୱାରେ ଦୋଷୀ ହେବ । ଆହେ ସୁଗ୍ୟଂଜନମାନେ ଦୋଷ ନ ଧରିବ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

56

Cat. No. O. L./665

ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବ ରାଣୀଙ୍କ ଶୋକ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

Divyasingh Deva Raninka Soka and others

Substance —Palm leaf, No. of folia—29, Size—21·3 × 3·1 C. M. Each side Contains 2 to 4 lines. Character—Oriya, Date of Copy—C., 19th Century A. D. Incomplete, Condition—Not so Good. Find spot—Bhubaneswar—2, district Puri.

କରୁଣାସାଗର ହରି, ଅପୂର୍ବ ବାଳକ ଅନାଥ କରି,
ମୋ କାନ୍ତ ପ୍ରାଣ କେଶରୀ,
ହେ ଜଗବନ୍ଧୁ ।

କ୍ଷଣ ନ ଛାଡ଼ଇ ମୁହିଂ, ଖଣ୍ଡି କରି ଗଲେ ଦାରୁଣ ବିହି ଯେ,
ମୋତେ ସେ କାହାକୁ ଦେଇ ।
ହେ ଜଗବନ୍ଧୁ ।

ଗରୁ ଯଉବନ ମୋର, ଯୁବାକାଳେ କାନ୍ତ ହେଲେ ଅନ୍ତର ଯେ
ରହିଲେ ମେଦନୀପୁର,
ହେ ଜଗବନ୍ଧୁ ।

ଘରୁ ଯେତେବେଳେ ଗଲେ, ଚରଣଧରି ମୁ ପଡ଼ିଲି ତଳେ ଯେ
ନାହିଂ ନାସ୍ତି ମୋତେ କଲେ,
ହେ ଜଗବନ୍ଧୁ ।

*   *   *

ଟଙ୍କା ସୁନା ଧନ ମୋର, ନେଲେ ନେବ ପଛେ ସାଇବ ଘର ଯେ
ରାଜନ ଆସନ୍ତୁ ମୋର ।
ଠାବ କରି ନ ପାରିଲି, ଠିକ କଥାକୁ ମୋ ମନେ ଜାଣିଲି ଯେ
ଉଡ଼ିସାକୁ ହରାଇଲି ।

There are some folia Containing ଚଉତିଶା (incomplete) and ତାଲ ନିର୍ଣ୍ଣୟ (incomplete) towards the end of the manuscript.

No. Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

Cat. No. O. L./828

ଦୀକ୍ଷା ସମ୍ବାଦ   କବି-ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ

Diksha Sambada   By—Jagannatha Dasa

Substance — Palm leaf. No. of folia—116, Size—20·7—3·3 C. M. Each side contains 6 to 7 lines. Character—Oriya. Date of Copy—Sana 1288 Sala or 1881 A. D. Complete. Condition—Good. Find spot—Presented by Shri Narasingh Mishra, Village —Gadamanitri, P.-S. Begunia, district Puri. Name of the scribe—Gangadhara Tripathy.

ନମଇଂ ଅଲେଖ ଅବ୍ୟଏ । ନମଇ ପ୍ରଭୁ ବିଷ୍ଣୁ କାଏ ।।
ନମସ୍ତେ ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ । ନମସ୍ତେ ଜ୍ୟୋତିର୍ମଏ ବ୍ରହ୍ମଂ ।।

* * *

କହଇ **ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ** । ସୁଜନ ହିତେ ଭାଗବତ ।।
ମୋହର ନ ଧରିବ ଦୋଷ । ପ୍ରାକୃତବନ୍ଧେ ମହାରସ ।।

ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍‌ଭାଗବତେ ଦୀକ୍ଷାସମ୍ବାଦେ ହରପାର୍ବତୀ କଥନେ ଶୁକପରୀକ୍ଷ ସମ୍ବାଦେ ନାମ ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

* * *

ବୋଲଇ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ । ପିବ ସୁଜନେ ଦିବ୍ୟରସ ।।
ଶ୍ରୁତି ପଥରେ ଚିତ୍ତେ ଧର । ଗ୍ୟାଂନଚକ୍ଷୁରେ ଲଏ କର ।।
ଲଏ ରହିଲେ ଗଲା ଭଏ । ହୋଇଲା ବ୍ରହ୍ମର ଉଦଏ ।।
ବ୍ରହ୍ମ ଉଦଏ ସର୍ବନାଶ । ଭଣଇ **ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ** ।।

ଇତି ଶ୍ରୀଦୀକ୍ଷାସମ୍ବାଦେ ହର ପାର୍ବତୀ କଥନେ ଲଏ ସୂତ୍ର ଉଦାହରଣ ଆଖ୍ୟାନେ ଶୁକପରୀକ୍ଷ ସମ୍ବାଦେ ନାମ ପଞ୍ଚବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Colophon—ଭୀମସ୍ୟାପି..............ନ ବିଦ୍ୟତେ ।
ଆକାଶାତ୍........................ପ୍ରତି ଗଚ୍ଛତି ।।

ବୀର ଶ୍ରୀଗଜପତି ଗୌଡ଼େଶ୍ୱର ନବକୋଟିକର୍ଣ୍ଣାଟକଳେବର ବୀରାଧିବୀରବର ପ୍ରତାପ ଶ୍ରୀଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ସମସ୍ତ ଅ ୨୫ ଙ୍କ, ସନ୍ ୧୨୮୮ ସାଲ ମାର୍ଗଶୀର ମାସ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ପୌର୍ଣ୍ଣମୀ ଗୁରୁବାର ବେଳ ଘ ୨ ଢ଼ି ସମୟରେ ଏ ଗ୍ରନ୍ଥ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ । ଆହେ ସ୍ୱଗ୍ୟଂ ଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୂରାଇ ଗାଇବ ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ । କିଲେ–ଖୁରୁଧା, ଜିଲେ–କୁଟୁପଲା ଗଡ଼ କଡ଼ବ ମଉଜେ ଖଣତି ରହଣି ଗଙ୍ଗାଧର ତ୍ରିପାଠୀ ଏ ଲେଖକ ଶ୍ରୀ ଶୁଭ, ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

58

Cat. No. O. L./829

ଦୁତିବାମନ କଥା ବା ଦୁତିଆ ଓଷା

କବି—ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦାସ

Dutivamana Katha or Dutia Osha

By—Purushottama Dasa

Substance — Palm leaf. No. of folia—54, Size—27·7 × 3·2 C. M. Each side contains—2 to 4 lines. Character—Oriya Date of Copy —C. 19th Century A. D. Complete, Condition—Good. Find spot — Presented by Abhirama Panda, Village—Nischinta Koili, P.-S. Salepur, district Cuttack.

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ । ଅବିଘ୍ନ ମସ୍ତୁ ।

ଜୟ ତୁ ଜୟ ଧର୍ମ ନିରଞ୍ଜନ ।
ଜୟ ତୁ ଜୟ ଦୁତୀ ବାମନ ॥
ଯାହା ନାମ ଗୋଟି ସଂସାରେ ସାର ।
ଶୁଣିଲେ ନାନା ଦୋଷୁ ହୋଏ ପାର ॥
ଦୁତୀୟା ଓଷାର ଚରିତ୍ର ଯେତେ ।
କଥା ରସ କରି ବସାଅ ଗୀତେ ॥
ବାଂଝୀ ମଡ଼ଛୀ ଅଭ୍ୟାଗତ ନାରୀ ।
କାକ ପୁରୁଷ ପେଟଦାହ ସ୍ତିରି ॥

* * *

ଅନ୍ୟ ଓଷାରେ ନାହିଂ ଯେତେ କାଷ୍ଠା ।
ଦୁତିଆ ଓଷାର ଫଳ ବି ଶ୍ରେଷ୍ଠା ॥
ଦୁତିଆ ଓଷାର ଫଳବିଶେଷେ ।
ଗୀତେ କହିଲେ **ପୁରୁଷୋତ୍ତମଦାସେ** ॥

* * *

ସୂର୍ଯ୍ୟ ମଣ୍ଡଳ ବୋଲି ନଗ୍ର ଯେକ ।
ସେ ନଗ୍ରେ ବସନ୍ତି ଯେତେକ ଲୋକ ॥
ଛତିଶ ପାଟକ ବସନ୍ତି ପ୍ରଜା ।
ସୁରଜିତ ବୋଲି ସେ ରାଜ୍ୟେ ରାଜା ॥

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଦୁଲଭା ନାମେ ଯେ ଏକ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ
ବାଳୁତ ବିଧବା ହୋଇଛି ପୁଣି ।
ରୂପ ଲକ୍ଷଣ ଯେ ତାହାର ଶୋଭା,
କି ଅବା ସୁନ୍ଦର ପାର୍ବତୀ ରମ୍ଭା ।
ପକାଇ ଧାନ ସବୁ କୁଟୁଣୀ କି
କୁଟା ଧାନ ଦେଲା ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କି ।
ରାଜା ନଗରକୁ କୁଟା ଖଞ୍ଜିବ,
ଗ୍ୱରି ଦିନେ ସବୁ ଗ୍ୱଉଳ ଦେବ ।
ଖରାକୁ ସିନା ସବୁରି ଭରସା,
ଦଇବେ ସେ କଲା ମେଘ ବରଷା ।
କେହି ନକୁଟିଲେ ବରଷା କଲା ।
ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଦେଖି ଅଧଉର୍ଦ୍ଧ ହେଲା ।

* * *

ମୋ ପତି ହେବ ଧର୍ମ ନିରଞ୍ଜନ,
ଶୁଖାଇ ଦିଅ ମୋ ଉଷୁନା ଧାନ ।

* * *

ଦିବସ ଶେଷେ ହୋଇଲାକ ରାତି,
ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ପୁରକୁ ଧର୍ମ ଆସନ୍ତି ।
ଯେମନ୍ତେ ସତ୍ୟ ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କଲା,
ସତ୍ୟ କରି ପୁଣି ଅସତ୍ୟ ହେଲା ।
ସତ୍ୟ କରି ଅଛି ଆସିବେ ବୋଲି ।
ପୁଣି ବିଗ୍ୱରିଲା କପଟ କଲି ।

* * *

ପୋଇଲୀ ବୋଲି ଚିହ୍ନିଲେ ତାହାକୁ,
ବୋଇଲେ ସତ୍ୟ ଭଣ୍ଡିଲା ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ।
ଆମ୍ଭେକି ଛୁଇଂବା ପୋଇଲି ଅଙ୍ଗ,
ଯେତେ ବିଗ୍ୱରି ବାହୁଡ଼ିଲେ ବେଗ ।

* * *

ଦଶ ମାସ ଯତ୍ନଂ ହେଲା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
ଆଶିଣ୍ୟ କୃଷ୍ଣ ଅଷ୍ଟମୀର ଦିନ ।
ମୂଳା ନକ୍ଷତ୍ର ଅଟେ ଦିନ ମାନ,
ବେଳ ଉଦୟକୁ ଜାତ ନନ୍ଦନ ।
ରୂପ ଗୁଣ କିସ ଉପାମା ଦେବା,
କାମଦେବ ପ୍ରାୟେ ଦିଶଇ ଶୋଭା,
ମୂଳା ନକ୍ଷତ୍ର ଧନୁରାଶି ଜନ୍ମ,
ଦୂତୀବାହାନ ତେଣୁ ହୋୟେ ନାମ ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ବିଧବା ଲକ୍ଷଣ ଅମଙ୍ଗଳ ବାଣୀ,
ତୋଷ ହେବ ଯେବେ ଏ କଥା ଶୁଣି ।
ଯେଉଂ ପୁରୁଷ ଧର୍ମ ନିରଞ୍ଜନ,
ତେଣୁ ଯେ ପୂଜିଲେ ଏ ନିରଞ୍ଜନ ।
ଦୁତିବାହାନଙ୍କ ପର୍ବର ମୂର୍ତି,
ରବିକୁମର ଯେ ପୂଜାର ସ୍ଥିତି ।
ରାଣ୍ଡ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ସ୍ୱେରୀ ରତି ଆସେ ।
ତାହାଙ୍କୁ ପୂଜା କଲେ ଦେଶ ଦେଶେ ।
ଜୟ ବଳଭଦ୍ର କୁମର ତୁହି,
ରାମ ରାମ୍ୟ (ରହିମ) ଦୁହେଂ ଏକୋଇ ଭାଇ ।
ବେଦ ବଉଦ ଦୁଇ ରୂପେ ରହୁ,
ହିନ୍ଦୁ ମୁସଲମାନ ରୂପ ବହୁ ।
ଶୁଣି ବିରୋଧ କରିଥିଲି ମନ ।
ବଳଭଦ୍ର ରୂପ ଦୁତିବାହାନ ।

* * *

ଷଷ୍ଠଦଶ ଛାନ୍ଦ ହୋଇଲା ଶେଷ ।
ଭାବେ ଭଣିଲେ **ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦାସ**
ଇତି ଶ୍ରୀ ଦୁତିବାହାନ କଥା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Colophon—ଭୀମସ୍ୟାପି.....................ନ ବିଦ୍ୟତେ ।

ହେ ସୁଜ୍ଞଜନମାନେ ଅଶୁଧ ଶୁଧ କରି କରି ଗାଇବ ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ ॥

59

Cat. No. O. L./1001

ଦୁତବାହନ ଓଷା କବି—ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦାସ

Dutibahana Osha By—Purusottama Dasa

Substance — Palm leaf. No. of folia—41, Size —28 × 3·4 C. M. Each side contains 4 lines throughout the manuscript. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Complete. Condition—Good. Find spot—Village, Andilo, Post—Balianta, District—Puri.

ବେଦ ବଉଦ ଦୁଇ ରୂପ ହୋଇଂ ।
ହିନ୍ଦୁ ମୁସଲମାନ ଏ ହେଲେ ଦୁଇ ॥
ଶୁଣି ବିରୋଧ କରିଥିଲି ମନେ ।
ବଳଭଦ୍ର ସେ ଯେ ଦୁତିବାହନେ ॥

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଯେଣୁ ଆଗ୍ୟାଂ ଦେଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଂବିଳାସ ।
ତେଣୁ ଏ କଥା ହୋଇଲା ପ୍ରକାଶ ।।
ମନେ ଚିନ୍ତାକର ଦୁତିବାହନ ।
ସକଳ ପାପ ହୋଇବ ଦହନ ।।
ଏ କଥାକୁ ଶୁଣି ରଚିଲି ଗୀତ ।
ଯେହୁ କୃପା କଲେ କମଳାକାନ୍ତ ।।
ମୋହର ଆଏତ ନୁହଇ ଏହିଂ ।
ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦାସ ଗୀତେ କହଇଂ ।।

Colophon—ଏ ପୋସ୍ତେକ ତଳଗଡ଼ ପାଟଣା ମହେଶ୍ୱର ପଣ୍ଡାଙ୍କର ।

60

Cat. No. O. L./1025

ଦୁତିବାହନ ଓଷା ବା ଦୁତିଆ ଓଷା

କବି–ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦାସ

Dutibahana Osha or Dutia Osha

By—Purusottama Dasa

Substance — Palm leaf. No. of folia—32, Size —32·6 × 3·1 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Complete. Condition—Good. Find spot — Presented by Prahlada Panda. Village Andilo, Post—Balianta, District—Puri. Name of the Scribe—Gauranga Nayak, Mauje—Andilo, Pragane Kothadesa.

Text same as in Cot. No. O. L. /1001

Colophon—ମୁକୁନ୍ଦଦେବ ତେଇଶି ଅଙ୍କରେ ।
ଲେଖା ଆଶିନ୍ୟ ମୂଳା ଅଷ୍ଟମୀରେ ।।
କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ଅଟେ ଅଷ୍ଟମୀ ଦିନ ।
ଏହୁ ଗ୍ରନ୍ଥ ଯେ ହୋଇଲା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।।

ଆହେ ସୁଗ୍ୟଂଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୂରାଇ ଗାଇବ । ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ । ଶ୍ରୀଗୁରୁଦେବ ଉଦ୍ଧାର କରିବେ ଅଧମ ଗୌରାଙ୍ଗ ନାୟକକୁ । ଶ୍ରୀ ରାଧାକାନ୍ତ ଶରଣ । ଏ ଦୁତିଆ ଓଷା ପୋଥି କଣ୍ଣ ପଡିଙ୍କର, ମୌ—ଅଣ୍ଡିଲୋ, ପ୍ର—କୋଠ—ଦେଶେ । ଲେଖିତଂ ଗୌରାଙ୍ଗ ନାୟକ, ମୌ—ଅଣ୍ଡିଲୋ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

61

Cat. No. Or. Pr/5

ଦୁତିବାହନ ଓଷା କଥା

Dutibahana Osha Katha

Substance — Palm leaf. No. of folia—62, Size —33·1 × 4 C. M. Each folia contains 5 to 8 lines, Character—Oriya. Date of copy—C. 18th Century A. D. Complete. Condition—Good. Find spot — Puri Town.

ଦୁତିବାହନ କଥା—ଯେକ ରାଜ୍ୟରେ ଯେକ ନଗର । ଚକୁଳିଆ ପଣ୍ଡା ବୋଲି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଜଣେ ଅଛି । ତାହାର ଗ୍ରରି ପ୍ରାଣୀ । ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଭିକ୍ଷା ମାଗି ବଞ୍ଚଇ । ତାହାର କର୍ମ ଏମନ୍ତ । ପାଞ୍ଚ ଗାଂ ବୁଲିଲେ, ଗ୍ରଉଳ ଅବା ସେରେ ଧାନ ଅବା ସେରେ, ରବି ଅବା ସେରେ, ମାତ୍ର ମିଳଇ । ଯେହି ରୂପେ ତିନି ଗାଂ ବୁଲି ସେରେ । ସାତ ଗାଂ ବୁଲି ସେରେ ମିଳଇ । * * * ଶୁଣ ପ୍ରାଣୀମାନେ ସେହି ରାଜ୍ୟରେ ରାଜାଘରେ ବିଭାଘର ହୋଇଲା । ରାଜା ସେ ନଗ୍ରରେ ଧାନ କୁଟାଇଲା । ଯେମନ୍ତ ସମୟରେ ସେ ରାଣ୍ଡ ବ୍ରାହ୍ମଣୀର କେହି ନାହିଂ । ତାହାଘରେ ଧାନ ଉଆ ପଡ଼ିଅଛି । ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଧର୍ମ ଦେବତାଙ୍କୁ ସୁମରଣାଇଲା । ବୋଇଲା, ହେ ଧର୍ମଦେବତା, ଯେ ନଗ୍ର ବରଷା କରୁ । ମୋହ ଦୁଆରେ ଖରା କରିଥାଉ । ମୁଂ ତୋତେ ଆପଣା ଅଙ୍ଗ ସମର୍ପିବି । ଯେମନ୍ତେ ସେ ବ୍ରହ୍ମଣୀ ଯାହା ବିଗ୍ରରିଲା ସେହି ମାଫକେ ଯେହା ଦୁଆରେ ଖରା କରି ଥାଇ । ନଗ୍ର ଯାକରେ ବରଷିଲା । ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଧାନକୁଟି ରଜାଙ୍କ ଘରେ ଗ୍ରଉଳ ଦେଇ ଆସିଲା । * * * ଯେମନ୍ତେ ଈଶ୍ୱର କୃପାରୁ ଯେ ଦୁତିବାହନ ଓଷା ସଦାଜୟେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଇତି କଥା ସମାପତ । ଶ୍ରୀଗୋପୀନାଥ ଉଦ୍ଧାର ହେ ।

There are some folia containing ପୁଷ ରବିବାର କଥା, ବିନାୟକ ବ୍ରତ କଥା, ନାଗଲ ଚଉଠୀ କଥା, ସୋମନାଥ ବ୍ରତ କଥା, ତେରପାଳି ବୁଧ ମଙ୍ଗଳବାର କଥା, ସୁବୁଦ୍ଧି ବୁଧବାର କଥା, ଶ୍ରୀରାମ ଜନ୍ମ କଥା, ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ପଞ୍ଚକ କଥା, ସଙ୍କଟାଇ କଥା, ଉଉରାଣୀ କଥା, ବାଲି ତୃତୀୟା କଥା, କେଦାର ବ୍ରତ କଥା, ରାଧାଜନ୍ମ କଥା, ମୁଗପାଟ ସଙ୍କରାନ୍ତି କଥା in the Manuscript,

No Colophon.

62

Cat. No. Or. Pr. /40

ଦୂତିବାହନ ଓଷା କଥା

Dutibahana Osha Katha

Substance — Palm leaf. No. of folia—17, Size—31·4 × 33 C. M. Each side contains 2 to 4 lines. Character—Oriya

Digitized by PPRACHIN, SOA

Date of Copy—Sana 1302 Sala 'or 1895 A. D. Complete. Condition—not so good. Find spot —Presented by Pandit Damodara Dasha. Bhubaneswar,—2, district Puri.

Text same as in Cat. No. Or. Pr./35.

Colophon—ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ରାମ ଶିବ ମଣ୍ଡପଠାରେ ଏ ପୁସ୍ତକ ସମାପ୍ତ । ସନ ୧୩୦୦ ଦୁଇ ୨ ସାଲେ ଭାଦ୍ରବ କୃଷ୍ଣ ପକ୍ଷ ଷଷ୍ଠୀ ରବିବାରେ ଏ ପୁସ୍ତକ ସମାପ୍ତ ।

63

Cat. No. Or. Pr. /35

ଦୂତିବାହନ କଥା

Dutibahana Katha

Substance —Palm leaf. No. of folia -18, Size —20·2 x 3·8 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character —Oriya- Date of copy - C. 19th Century A. D. Complete. Condition . worm eaten. Find Spot - Presented by Abhirama Panda, collected from Salepur area, district Cuttack.

ଶ୍ରୀଦୁତିଆ ଓଷା କଥା ଲିଖ୍ୟତେ

ଆଶ୍ୱିନ୍ୟ ମାସେ କୃଷ୍ଣ ପକ୍ଷେ ରାଜାଙ୍କର ପିତୃପକ୍ଷ ପଡ଼ିଲା । ରାଜାଙ୍କ ଘରେ ଶ୍ରାଦ୍ଧ ନିମନ୍ତେ ଧାନ ଓରା ପଡ଼ିଲା । ଅଘର ଦ୍ୱାରେ ଉଆ ଉଷୁନା ଓରା ପଡ଼ିଲା । ସେଦିନ ବହୁତ ଝଡ଼ି ଦୁର୍ଗମ କଲା । ଧାନ ନଶୁଖିଲା । କେହି କୁଟି ନ ପାରିଲେ । ଗ୍ଊଳ ନମିଳିଲା । ମ ଘାସି (?) ନାମେ ଏକ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଥିଲା । ବହୁତ କାଷ୍ଟା କଲା । ଗ୍ଊଳ ନିମିତ୍ତେ ଧାନ ଓରା ପଡ଼ିଲା । ସେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ବହୁତ କାଷ୍ଟା କଲା । ବୋଇଲା ଭୋ ଦେବ ଈଶ୍ୱର, ମୋହୋ ଦୁଆରେ ଖରା କରିବ । ଉଆ ଉସୁନା ଧାନ ଶୁଖିବ । ମୁଂ ରାଜାଙ୍କୁ ଗ୍ଊଳ ଦେବି । ଏମନ୍ତେ ବହୁତ କାଷ୍ଟାରେ ଖରା କଲା । ଉଆ ଉଷୁନା ଧାନ ଗ୍ଊଳ ଦେଲା । ରାଜାଙ୍କ ଠାରେ ବହୁତ ପୌରସ ପାଇଲା । ଈଶ୍ୱର ତାକୁ ଜାଗ୍ରତେ କହିଲେ ତୁ ଯେ ଆମ୍ଭକୁ ସତ୍ୟ କଲୁ । ଆମ୍ଭେ କେଉଂଦିନ ତୋହଠାକୁ ଯିବୁ । ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ସେହିଦିନ ଗୋଟିଏ କରାଳ ଦେଇଥିଲା । * * *

ଅପୁତ୍ରିକ ଲୋକ ପୁତ୍ରପାଏ । ବାଂଝୀମତ୍ରୀ ମଡ଼ିଛି କୁଷ୍ଠରୋଗ ନାଶ ହୁଏ । ଯେ କଥା କହିବ ତାଙ୍କୁ ଉତ୍ତମ କରି ବିଦା କରାଇବ । ଦୁତିବାହନଙ୍କ ପାଇଁ ଉତ୍ତମ କରି ଗୋଟିଏ ଲୁଗା କରିବ । ତାହା ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ଦେବ ; ସବୁଫଳ ଫୁଲ ଦେବ । ଶ୍ରୀ ଦୁର୍ଗା ବ୍ରତ * * ସଂବାହନ ଗୋସାଇଂଙ୍କ ଓଷା କଥା ସମାପ୍ତ ।

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

64

Cat. No. Or. Pr./ 19

ଦୂତିବାହନ ବ୍ରତ କବି—ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦାସ

Dutibahana Vrata By—Purusotama Dasa

Substance — Palm leaf. No. of folia -112, Size —33·8 x 3·2 C. M. Each side contains 3 to 6 lines. Character - Oriya. Date of Copy - C. 18th Century A. D. Complete. Condition - Badly worm eaten. Find spot - Presented by Dev Mohapatra, Dharadharpur, district Cuttack.

ଦୂତିବାହନଙ୍କ ଜନମ ଛାନ୍ଦ ପଢ଼ନ୍ତେ ଶୁଣନ୍ତେ ହୋଏ ଆନନ୍ଦ ।

ସେ ଧର୍ମ ନିରଞ୍ଜନଙ୍କ ଚରଣେ **ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦାସ** ପଶେ ଶରଣେ ।

There are some folia Containing ସିଦ୍ଧ ବିନାୟକ ବ୍ରତ, ସୋମନାଥବ୍ରତ, ନାଗଚତୁର୍ଥୀ, ସୁଦଶାବ୍ରତ, ରବିନାରାୟଣବ୍ରତ, ଅନନ୍ତବ୍ରତ, ରାଧାଷ୍ଟମୀବ୍ରତ । in the manuscript, No Colophon.

65

Cat. No. O. L. /282

ଦୂତିଆ ଓଷା କବି—ବଳଭଦ୍ର ଦାସ

Dutia Osha By—Balabhadra Das

Substance —Palm leaf, No. of folia—46, Size —15·8 x 3·2 Cm. Each side contains 3 to 5 lines. Character—Oriya, Date of the Copy—C. 18th Century A. D., Complete. Condition—Badly worm-eaten. Find spot—Gada Manitri, P.-S. Begunia, district Puri.

ବିପ୍ର କହିଲେ ଏମନ୍ତ ଭାଷା, ପ୍ରଭୁ ରଖିବେ ମଢ଼ଛାଙ୍କ ଆଶା ।

ବଳଭଦ୍ର ଦାସ ପଶେ ଶରଣ, ସବୁ ଓଷାଇଟିକି ମାଗୁଛି ପୁଣ ।

ଇତି ଶାଧର୍ମ ପୁରାଣେ ଧର୍ମସୁତ ଦୂତୀୟା ଓଷା କଥନେ ଚଉଦ ଛାନ୍ଦ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Colophon ଶ୍ରୀ ଗୋପୀନାଥ ଶରଣ ରଖିବେ ଅଧମ ଜନମାନଙ୍କୁ । ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଚରଣେ ଶରଣ ରଖିବେ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

66

Cat. No. O. L. /876

ଦୁତିଆ ଓଷା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କବି—ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦାସ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

Dutia Osha and others By Purusottam Das and others

Substance —Palm leaf, No. of folia—128, Size —23·2 x 2·6 Cm. Each side cantains 3 to 4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century, Complete. Condition—Good. Find spot—Presented by Maheswar Misra, Raja Sunakhala, district Puri.

ଦୁତିଆ ଓଷା—

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଅବିଘ୍ନ ମସ୍ତୁ

ଜୟ ତୁ ଜୟ ଧର୍ମ ନିରଞ୍ଜନ, ଜୟ ତୁ ଜୟ ତୁ ଦୁତିବାହନ ।
ଯାହା ନାମ ଗୋଟି ସଂସାରେ ସାର, ଶୁଣିଲେ ନାନା ଦୋଷୁଂ ହୋଯେ ପାର
ଦୁତିୟା ଓଷାର ମହିଂମା ଯେତେ, କଥାବନ୍ଧ କରି କହିବା ଗୀତେ ।

* * *

ଦୁତିୟା ଓଷାର ଫଳ ବିଶେଷ, ଗୀତେ ଛନ୍ଦିଲେ ପ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଦାସ ।

* * *

ନାଗଲ ଚତୁର୍ଥୀ ବ୍ରତ —

ଶୁଣ ସୁଜନେ ଗ୍ୟାନର ବିଧାନ, ଅନନ୍ତଙ୍କ ଠାରୁ ଗ୍ୟାନ ପୁଣ୍ୟମାନ ।
ଅନନ୍ତକୁ ଚିତ୍ତେ ସୁମରଣା କଲେ, ସକଳ ପାତକ ହରଇ ଭଲେ ।
ଅନନ୍ତର ନାମେ ଏ ଓଷା ହେଲା, କହିବା ତହିଂର ଚରିତ୍ର ଭଲ ।
ଅନନ୍ତଠାରୁ ସର୍ବନାଗ ଜାତ, କହିବା ତହିଂର ଚରିତ୍ର ଯାକ ।
କାର୍ତ୍ତିକ ଶୁକଳ ଚଉଠି ଓଷା, ତହିଂର ଚରିତ୍ର କହିବା ଭାଷା ।
ତୃତୀୟା ଦିନ ଅଧିବାସ କରିବ, ଚତୁର୍ଥୀ ଦିନ ସେ ଓଷା କରିବ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ସ୍କନ୍ଦପୁରାଣେ ନାଗୁଲୀଚତୁର୍ଥୀ କଥା ସମାପ୍ତ ।

There are some folia containing ଚିଢବ୍ରତ କଥା according to ଶିବ ପୁରଣ and first few chapters of ଦଶମସ୍କନ୍ଦ of the Bhagabata by ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ towards the end of the manuscript, No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

67

Cat. No. O. L. /1296

ଦୁତିଆ ଓଷା କବି—ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦାସ

Dutia Osha By—Purusottam Das

Substance —Palm leaf., No. of folia—31, Size —34 x 3·3 Cm. Each side contains 1 to 4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D., Complete. Condition—Slightly damaged. Find spot—Presented by—Upendra Pati, village Gangeswarapur, P.-S. Bhubaneswar, district Puri.

ଜୟ ତୁ ଜୟ ଧର୍ମ ନିରଞ୍ଜନ,
ଜୟ ତୁ ଜୟ ଦୁତିବାହନ ।
ଯେହି ନାମ ଗୋଟି ସଂସାରେ ସାର, ଶୁଣିଲେ ନାନା ଦୋଷୁ ହୋଇବ ପାର ।
ଦୁତିୟା ଓଷାର ମହିଂମା ଯେତେ,
କଥା ଭାଙ୍ଗି କରି କହିବି କେତେ ।

* *

ଦୁତିବାହନଙ୍କ ମହିଂମା ଶେଷ,
ଗାତେ ଛନ୍ଦିଲେ ପୁରସ୍ତମ ଦାସ ।

* *

ଦୁତିବାହନଟି ଫଇକୀର ପୁତ୍ରୀ,
ରହିବ ପୁରାଣେ ଯେ ନାମ ଛିତି ।
ରାଣ୍ଡ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଗ୍ଭେରୀ ରତି ଦୋଷେ,
ଏ ଘେନି ହୋଇଲେ ମୁଗଲ ଅଂଶେ ।

ଜୟ ବଳଭଦ୍ର ମହିଂମା ମୁହିଂ, ରାମ ରହିମ ଦୁହେଂ ବେନି ଭାଇ ।
ବଦ ଉଦିତ କି ରୂପେ ରହୁ, ହିନ୍ଦୁ ମୁସଲମାନ ଯେହୁ ମାରୁ ସେହୁ ।
ଶୁଣି ବିରେଧ କରିଥିଲେ ମନେ, ବଳଭଦ୍ର ରୂପେ ଦୁତି ବାହନେ ।
ଏକଥା ଯହୁଂ ଯେତେ ହେଲେ ଦୃଶ୍ୟ, ଗାତେ ଛନ୍ଦିଲେ ପୁରସ୍ତମ ଦାସ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଦୁତିୟା ଓଷା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Coiophon—ଭୀମସ୍ୟାଦି .. .. ନ ବଦ୍ୟ୦ ତ

Digitized by PPRACHIN, SOA

68

Cat. No. O. L. /1434

ଦୁତିଆ ଓଷା କବି—ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦାସ

Dutia Osha By—Purusottam Dasa

Substance —Palm-leaf., No. of folia—44, Size —27·5 x 3·2 Cm. Each side contains 3 to 4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Incomplete. Condition—Slightly damaged. Find spot —Presented by Lingaraja Sahu, village—Pathuri Pada, Kaia Pathara, P.-S. Banki, district Cuttack.

ଦୁତିୟା ଓଷାର ଫଳ ବିଶେଷ,
ଗାଏ ଛନ୍ଦିଲେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦାସ
ଆଶ୍ୱିନ୍ୟ କୃଷ୍ଣ ସପତମୀ ଦିନ,
ଯେକବାର କରି ଓଷା ବିଧାନ ।
ନାନା ମେଷ୍ଟନରେ ହୋଯେ ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ,
କ୍ଷୀରି ପିଠା ଆଦି ଘୃତାଦି ଅନ୍ନ ।
ଯେକା ଲେଉଟିଆ ଶାଗକୁ ଛାଡି,
ସବୁ ପରିବା ଯେ ଯାହାକୁ ଲୋଡି ।
ଏ ମାନ ସଂଯୋଗ କରି ଥୋଇବ,
ସୁଗନ୍ଧ ଘେନି ସ୍ନାହାନକୁ ଯିବ ।
ହଳଦୀ ଅୟେଳା ସାବେତ୍ରୀ ମାନ,
ନବଗ୍ରହ ଆଦି ଯେତେ ବିଧାନ ।
ଏ ମାନ ଘେନି ସ୍ନାହାନ ସାରିବ,
ଚୀଲ ଶିଆଳଙ୍କୁ ଆଗେ ରଖିବ ।
ପୋଖରୀ କୂଳ ଓଳିଆଇ ଦେବ,
ବାଲିରେ ଚୀଲ ଶିଆଳ ଲେଖିବ ।

* * *

ତେଣୁ ସେ ଦୁତିବାହାନଙ୍କ ରସ,
ଗାଏ ଛନ୍ଦିଲେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦାସ ।

No Colophon

69

Cat. No. Or. Pr./11

ଦୁତିୟା ଓଷା କବି—ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦାସ

Dutia Osha By—Purusottam Das

Substance — Palm-leaf. No. of folia—62, Size — 30 x 3·1 Cm. Each side contains 2 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Complete. Condition—Badly worm-eaten. Find spot—Gadamanitri area, P.-S. Begunia, district Puri.

Text same as in Cat. No. O. L. /1434.

Colophon—ଗାଏ ପଦର ଛାନ୍ଦ, ପାଞ୍ଚଶହ ଅଠଷଠି ପଦରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

There are some folia containing Somanatha Vrata and Ananta Vrata at the beginning of the manuscript.

Digitized by PPRACHIN, SOA

70

Cat. No Or. Pr./31

ଦୁତିୟା ଓଷା   କବି—ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦାସ

Dutia Osha   By—Purusottam Das

Substance — Palm-leaf. No. of folia 63., Size —21·8 x 3 Cm. Each side contains 3 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C., 19th Century A. D. Complete, Condition—Slightly damaged. Find spot — Khurdha area, district Puri.

ଆର ଦିନ ପ୍ରାତଃ କାଳରୁ ଉଠି ନଦୀ ତୀରକୁ ଯିବ,
ଚୀଲ ଶିଆଳୀଙ୍କି ଫୁଲଫଳ ଦାନ୍ତକାଠି ଦେବ ।
ଏ ଉତାରୁ ଦାନ୍ତ ଘଷି ଆପଣା ସ୍ନାନ କରିବ,
ହରଗଉରାଙ୍କୁ ତୋଳି ଜଳରେ ମେଲିବ ।

ଏ ଉତାରୁ ଓଷା ପୂଜାରେ ଯେତେ ଗନ୍ଧ ସିନ୍ଧୁର ଦ୍ରବ୍ୟ ତାହା ରନ୍ଧନ କରି ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବଙ୍କୁ ଦେଇ ଆପଣେ ଭୋଜନ କରିବ । ଆଗ୍ରର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ଦକ୍ଷିଣା ଦେବ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଭବିଷ୍ୟାନ୍ତରେ ଦୁତିଆ ଓଷା କଥା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Colophon—ହର ଯେ ମହାଦେବ ଉଦ୍ଧାର କରିବେ ଅଧମ ଲେଖକକାରକୁ ।

There are some folia containing Balitrutiya Vrata and worship at the beginning of the manuscript.

71

Cat No. Or. Pr /45

ଦୁତିୟା ଓଷା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

କବି ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦାସ

Dutia Osha and others

By—Purusottam Das

Substance — Palm leaf., No. of folia—62., Size — 26.5 x 3.3 Cm. Each side contains 3 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Complete. Condition—not so Good. Find spot—Presented by Chaitanya Das, village—Andilo, Post—Balianta, district Puri.

Digitized by PPRACHIN, SOA

ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କାହାଣୀ—

ଆଶ୍ୱିନ ମାସରେ କୃଷ୍ଣ ପକ୍ଷରେ ମୌଳା ଶ୍ରାଦ୍ଧ ପଡ଼ିଲା । ଅଷ୍ଟମୀ ଦିନ ରାଜାଘର ଶ୍ରାଦ୍ଧ ହୋଇଲା । ରାଜ୍ୟରେ ଧାନ କୁଟା ପଡ଼ିଲା । ସେ ନଗ୍ରେ ଏକ ରାଣ୍ଡୀବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଥିଲା । ତାହା ଘରେ ଅରୁଆ ଗୁଣ୍ଡଳ ପାଇଂ ଧାନ କୁଟା ଦେଲେ । ମେଘ ବରଷା କଲା । ଝଡ଼ି ହୋଇଲା ଧାନ ନ ଶୁଖିଲା । ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ବହୁତ ଆରତ ହୋଇଂ ଧର୍ମଦେବତାଙ୍କୁ ଗୁହାରି କଲା ।ବୋଇଲା ହେ ମହା ପ୍ର(ଭୁ) ମୁ ବଡ଼ ଅରକ୍ଷିତ । ରାଜାଘରେ ମୁଂ ଗୁଉଳ ନଦେଲେ ମୋ ବେପାର ସରିବ । ହେ ଧର୍ମ ଦେବତା ତୁମ୍ଭେ ଯେବେ ସତ୍ୟ ତେବେ ମୋ ଗୁହାରୀ ଶୁଣିମ । ମୋ ଘରଦ୍ୱାର ଛାଡ଼ି ଇନ୍ଦ୍ର ସବୁଠାରେ ବର୍ଷା କରିବ । ବ୍ରାହ୍ମଣୀର ଭକ୍ତି ଭାବ ଘେନି ଧର୍ମଦେବତା ତା ଦୁଆରେ ଖରା କଲେ । * * * * ତାହା ଦୁଆରେ ଲେଉଟିଆ ଶାଗ କିଆରିଏ ଥିଲା । ତହିଂ ଧର୍ମଦେବତାଙ୍କର ମନ ଉହିଥିଲା । ସେ ଶାଗକୁ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଖାଇଲା । ତହିଂ ହେତୁରୁ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଗର୍ଭବାସ ହୋଇଲା ।

There are same folia containing Somanatha Vrata, Kukkuti Vrata, Ravi Narayana Vrata and Mruguni Stuti in the Mansuscript.

No Colophon.

72

Cat. No. O. L./1029-B.

ଦୁତିଆ ଓଷା

କବି—ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦାସ

Dutia Osha By—Purusottama Das

Substance — Palm leaf, No. of folia -38, Size — 24·7 x 3.. Cm. Each side contains 2 to 4 lines. Character—Oriya Date of Copy—C. 19th Century A. D. Complete. Condition—worm-eaten. Find spot—Gadamanitri, P.-S. Begunia, district Puri.

ସତ୍ୟ କରାଇଲେ ଦୂତୀ ବାମନ । ପୂଜିବେ ହିନ୍ଦୁ ମୁସଲମାନ ।।
ମହିଂମା ତେଣୁ ହୋଇଲା ବିଖ୍ୟାତ । ଗୀତେ ଛନ୍ଦିଲେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦାସ ।।
ଏମନ୍ତ ଭାବେ ଯେ ଦୁତିଆ ଓଷା । ଦୂତୀ ବାମନଙ୍କୁ ପୂଜାର ଭାଷା ।।
* * *

ଯେ ଓଷା ସାମିଗିରି ଖାଇବ ନାହିଂ । ରାତ୍ରଥାଉ ସ୍ନାନ କରିବ ଯାଇ ।
ଆସି ରାନ୍ଧିବ ବିବିଧ ବେଞ୍ଜନ । ଖିରି ପିଠା ଆଦି ଘୃତାଦି ଅନ୍ନ ।
ପୁତ୍ର ଗୁରୁଷ୍ଟ ଏମାନଙ୍କୁ ଦେବ । ଆପଣେ ପୁଣି ଭୁଞ୍ଜି ବସିବ ।
ଏମନ୍ତ ହୋଇ ଯେ ଦୁତିଆ ଓଷା । କଲା ଲୋକର ପାଲଟଇ ଦଶା ।
ଏ ରୂପେ ମୋତେ ହୋଇଲାକ ଦୃଶ । ଗୀତେ ଛନ୍ଦିଲେ **ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦାସ** ।

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

73

Cat. No. O. L./291-B.

ଦୁତୀୟ ଗୀତା କବ—କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Dutiya Gita By—Krushna Das

Substance — Palm leaf, No. of folia—30., Size—41·3 x 3·4 Cms. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—1207 Sala or 1800 A. D.. Complete. Condition—Badly worm-eaten, Find spot — Dharadharapur, P.-S. Jagatsinghpur, district Cuttack. Name of the Scribe—Maguni Dasa.

ନମଇ ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ ।
ଏ ଦେବ ସଂସାର ଧାରଣ ।

ନୀଳ ଜଳଦ ନିନ୍ଦେ କାୟେ ।
ଶ୍ରୀମୁଖ ସୁଧାକର ପ୍ରାୟେ ।

ସୁସଞ୍ଚ ନାସାପଦ୍ମନେତ୍ର ,
ସୁରଙ୍ଗ ଅଧର ପବିତ୍ର ।

କଣ୍ଠେ କଉସ୍ତୁଭମଣିହାର ,
ଭୂଷଣ ନାନା ଅଳଙ୍କାର ।

* * *

ସେ ପାଦପଦ୍ମକୁ ମୋ ଆଶ,
ଶରଣ ପଶେ କୃଷ୍ଣ ଦାସ ।

* * *

ପ୍ରଥମେ ଗୀତା ଯହୁଂ ଗଲା
ଦୁତୀଅ ଗୀତା ଉଦେ ହେଲା ।
ଅର୍ଜୁନ ଦ୍ଵାରକାରେ ଥାଇ
ବୋଲଇ କୃଷ୍ଣ ମୁଖ ଗ୍ଵହିଂ ।

* * *

ଦୁତୀୟଗୀତା ଏବେ କହ,
ମନରୁ ଫେଡ଼ ମୋ ସନ୍ଦେହ ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଇତିଶ୍ରୀ ଦୁତୀଅଗୀତା ଗ୍ରନ୍ଥେ ମହାପୁରାଣେ ହରିଅର୍ଜୁନସମ୍ବାଦେ କ୍ରୋଧ ଅବସ୍ଥା କଥନେ ନାମ ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ । ଇତି ଶ୍ରୀ...............ପ୍ରହଲ୍ଲାଦ ଚରିତ କଥନେ ନାମ ଦୁତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ, ଇତିଶ୍ରୀ.................

ବଡ଼ଇ ଯବା ଫିରି ଆଶ୍ରୟ,
ଉଣେ ନୃସିଂହ ଦାସ ଶିଷ୍ୟ ।
ପାମର **କୃଷ୍ଣ ଦାସ** କହି
ଦୁଇଶ ପଦେ ଯେହୁ ରହି ।

* * *

ଇତିଶ୍ରୀ..................ଗୂରୁମାତାଙ୍କ କାମନାବୋଧନେ ନାମ ଦ୍ୱାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ପ୍ରଥମ ଗୀତା ଦୁତୀୟ ଗୀତା ମିଶି ଚଉବିଶ ଅଧ୍ୟା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ । ଦୁତୀୟ ଗୀତା ସମାପ୍ତ ।

Colphon—ୟେ ପୁସ୍ତକ ପଙ୍କପାଳ ଶାସନ ମଧ୍ୟେ ଶାଳ ଦକ୍ଷିଣ ଶାଲ ମାଗୁଣି ଦାସଙ୍କର ଅଧମ ଅପାଣ୍ଡୁକ ଲେଖନ ଧରି ଆସେ ନାହିଂ ସମସ୍ତ ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ବିଜେ ଶୁଭରାଜ୍ୟେ ସମସ୍ତ ବାଇଶି ଅଙ୍କ ସନ ୧୨୦୭ ସାଲେ କକଡ଼ା ବାର ଦିନେ ଶ୍ରାବଣେ ମାସି ଶୁକ୍ଳ ପକ୍ଷେ ଅଦ୍ୟ ଷଷ୍ଠି ଆଡିଥୋଉ ବ୍ରୋହସୋତି ବାସରେ ଶ୍ରବଣା ନକ୍ଷତ୍ରେ ଏ ପୋଥି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଉଧାର କରିବେ ଅଧମ ମାଗୁଣି ଦାସକୁ ।

ଭୀମସ୍ୟାପି......................... ପ୍ରତି ପାଳୟତେ ।

There are some folia Containing ଛତ୍ରରସଗୀତା by କୃଷ୍ଣ ଦାସ, ଏକାଦଶୀ ମାହାତ୍ମ୍ୟ by କୃଷ୍ଣ ଦାସ, ଲଖବିନ୍ଧା by ଦାମ ଦାସ and ଅଷ୍ଟାଦଶାକ୍ଷର ଗୋପାଳ ମନ୍ତ୍ର in the manuscript.

74

Cat. No. O. L./585

ଦୁତୀୟ ଗୀତା କବି—କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Dutiya Gita By—Krushna Dasa

Substance—Palm leaf, No. of folio -93, Size —17·3 x 3·4 Cm. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Complete, Condition—Very badly worm-eaten. Find spot—Madhupura, district Cuttack.

Text same as in Cat. No. O. L. /367-B discussed previously.

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

75

Cat. No. O. L./633

ଦୁତୀୟ ଗୀତା   କବି—କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Dutiya Gita   By—Krushna Dasa

Substance — Palm leaf., No. of folia—69, Size — 30 x 3·3 Cm. Each side contains 2 to 4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Complete. Condition—Not so good. Find Spot—Presented by Damodara Dasa, Bhubaneswar-2, district Puri.

ଇତି ଶ୍ରୀଦୁତୀୟ ଗୀତା ରହସ୍ୟେ ମହାପୁରାଣେ ହରିଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ଯମପୁର ମହିମା କଥନେ ମଥୁରା ପ୍ରବେଶେ ନାମ ଦ୍ୱାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

The text same as in Cat. No. O. L. 367 B.

No Colophon.

76

Cat. No. O. L./1126

ଦୁତୀୟ ଗୀତା   କବି—କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Dutya Gita   By—Krushna Dasa

Substance — Palm leaf. No. of folia -103, Size —19 x 3·1 Cm. Each side Contains 4 to 5 lines. Character - Oriya. Date of Copy - C., 19th Century A. D. Incomplete. Condition - worm eaten. Find spot - Presented by Dr. Bansidhara Mahanty, Head of the Department, Oriya, Utkal University, Vani Vihar, Bhubaneswar, district—Puri.

ବନ୍ଦଇ ଦେବ ନାରାୟଣ । ତୁ ଦେବ ସଂସାର କାରଣ ।
ନୀଳେନ୍ଦି ପଦ୍ମ ଜିଣି କାୟେ । ଶ୍ରୀମୁଖ ସୁଧାକର ପ୍ରାୟେ ।
ସୁସଞ୍ଚ ନାସା ପଦ୍ମନେତ୍ର । ସୁରଙ୍ଗ ଅଧର ବିଚିତ୍ର ।
କଣ୍ଠେ କୌସ୍ତୁଭ ମଣିହାର । ଭୂଷଣ ନାନା ଅଳଙ୍କାର ।।

*   *   *

ସୁଜନେ ହରିନାମ ଘୋଷ । ଭାବେ ଭଣଇ କୃଷ୍ଣ ଦାସ ।

ଇତି ଶ୍ରୀମତ୍ ଦୁତୀଅ ଗୀତା ମାହାପୁରାଣେ ହରିଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ କ୍ରୋଧ ବେବସ୍ଥା ନାମ ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

No Colphon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

77

Cat. No. O. L./558-C

ଦୁତୀୟ ରସ

କବି— ତ୍ରିଲୋଚନ ବଳୟାର ସିଂହ

Dutiyarasa

By—Trilochana Baliarasingh

Substance — Palm leaf., No. of folia - 63, Size — 42·2 x 3·6 C. M. Each side Contains 4 to 5 lines. Character—Oriya, Date of Copy - C. 18th Century A. D. Complete Condition—Badly worm eaten. Find spot—Gadamanitri, P. S. Begunia, district Puri.

ଶ୍ରୀଗୁରୁଭ୍ୟୋ ନମଃ

ରାଗ—ଗୁର୍ଜରୀ—ପଢ଼ିତାନ୍ତ

ସଙ୍ଗମ ତିଆରି ବାଣୀରେ ଗାଇବ ।

ଜୟ ମଙ୍ଗଳ ନିଧାନ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ।
ନବଘନ ଶ୍ୟାମ ଶଙ୍ଖ ରଥାଙ୍ଗ ହାଥ ।
ଦକ୍ଷିଣଜଳଧିତଟ ବଟ ନିକଟ ।
ମହତେଜ ରୂପମୟ ତେଜ ପ୍ରକଟ ।
ନୀଳଗିରି ଗଗନ-ନିର୍ମଳ-ଚନ୍ଦ୍ରମା ।
ମହତତ୍ତ୍ୱ-ବିଭୁ-ଭବ-ଲାବଣ୍ୟ-ସୀମା ।
ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଶଙ୍ଖକାର ନଗରେ ।
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେଶ ତୁଛରାଜ (?) ନିତ୍ୟେ ବିହରେ ।
ବନ୍ଦାରୁ ବୃନ୍ଦାରକ—ବୃନ୍ଦ ବନ୍ଦ୍ୟ ବିଭୁ ।
ସମସ୍ତ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପ୍ରତିପାଳକ ପ୍ରଭୁ ।
ମୁନିମାନସର ପଦ ଶୋଣାରବିନ୍ଦ ।
ସ୍ୱର୍ଦ୍ଧୁନି ନୀର ନିକର ତା ମକରନ୍ଦ ।
ସାଧୁ ଜନ ମନ ମଧୁକରକୁ ଥାନ ।
କାମ ମୋକ୍ଷ ଧର୍ମାର୍ଥ ପରାଗ ଯେସନ ।
ଆନନ୍ଦ କନ୍ଦ ସମ୍ଭବ ଜ୍ଞାନାଦି ନାଳ ।
ସତ୍ତ୍ୱ ରଜ ତମ ତହିଂ କଣ୍ଟକ ଜାଲ ।
ପ୍ରଣବ ପ୍ରକାଶ ଅଣିମାଦି ତା ଦଳ ।
ଦଳେ ସମ ସଂଖ୍ୟା ଆର ନିତ୍ୟ ଅମଳ ।

* * *

ସେ ପ୍ରଭୁ ପୁରୁଷୋତ୍ତମେ ପ୍ରାସାଦ ଗର୍ଭେ,
ନିର୍ଭରେ ନିର୍ଲକ୍ଷେ ବିଜେ ଦାସ ସନ୍ଦର୍ଭେ ।
ଅବତାରୀ ରୂପେ ଏଥେ ବିଜେ ଅଚ୍ୟୁତ ।
ଯେଥୁ ଅବତାରମାନ ହୋଏ ସମ୍ଭୂତ ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଶ୍ରୀପଦ୍ମପୁରାଣେ ସତାବନ ଅଧ୍ୟାରେ
ଅଛି ଏକ ଚରିତ୍ର ବିଚିତ୍ର ରସରେ ।
ପାର୍ବତୀଙ୍କି କହିଛନ୍ତି ନୀଳଲୋହିତ ।
ଶିଶୁପାଳ ଦନ୍ତବକ୍ର ହତ ଚରିତ ।
ଶୁଣ ବରାରୋହେ ପୁଣି ବଦତି ଶିବ ।
ପ୍ରକାଶିଲେ ଗୋପଲୀଳା ବିବିଧ ଭାବ ।
ଭାଷାମତେ ସେ ଚରିତ କରିବି ଗୀତ ।
ଏମନ୍ତ ପଥେ ପ୍ରସ୍ତର କରୁଛି ଚିତ ।
ପାରେଶ୍ୱର କହିଛନ୍ତି ବିଷ୍ଣୁ ପୁରାଣେ
ମନ ବଳୁଅଛି ଯେଥେ ସେହି କାରଣେ ।
କରଯୋଡ଼ି କହୁଅଛି ଖଳମାନଙ୍କୁ ।
ବିଦ୍ୟାଗର୍ବ ନ ବହିବ ଏହୁ ଗୀତକୁ ।
ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ କରଯୋଡ଼ିଲେ ହୋଇବ କିସ ।
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣପେଟି ସର୍ପ ବିଷ ନକରେ ନାଶ ।
ସାଧୁଙ୍କୁ ଏଥି ଉତ୍ତାରୁ ଯୋଡୁଛି କର ।
ଭାଷା ଦୋଷ ଥିଲେ ସଦୟାରେ ଉଦ୍ଧର ।
ତ୍ରିଲୋଚନ ଦାସର ବିପତ୍ତି କାରଣ ।
ଦାରଣେ ବାରଣ ଅରି ହରି ଚରଣ ।
ଜୟ ନୀଳାଚଳ ଶିରି ବିଚିତ୍ରଇନ୍ଦୁ ।
ତ୍ରିଲୋଚନ ଦାସ ମନ-ନୟନ-ବିନ୍ଦୁ ।

* * *

ଅଷ୍ଟ ନାଏକା ବର୍ଣ୍ଣନା କହିଲି ଏ ଛାନ୍ଦେ ।
ଅଷ୍ଟବିଧି ସାତ୍ୱିକ କହିଲି ସଙ୍ଗେ ବନ୍ଧେ ।
ତ୍ରିଲୋଚନ ଦାସ ବଳଆର ସିଂହ ମନ
ଗୋପୀପତି ପଦାମ୍ବୁଜ ନିତ୍ୟେ କରେ ଧ୍ୟାନ ।

* * *

ସମସ୍ତଙ୍କୁହି ଯୋଗପୀଠେ ବସାଇ ବୋଇଲେ ବଇକୁଣ୍ଠ ଯାଅ ।
ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଆଶ୍ରୟ କଲାଫଳ ତୁମ୍ଭେ ଅଚ୍ୟୁତ ହୋଇ ରହିଥାଅ ।
ଆଗ୍ୟାଂ ହୋଇଲା ବୈକୁଣ୍ଠପୁର ତାଙ୍କୁ ବାସ ।
ଗୋ ଗୋପ ଗୋପୀ ରହିବାରୁଂ ସେ ପୁର ଗୋଲକ ନାମରେଂ ପ୍ରକାଶ ।
ତହୁଂ ଦ୍ୱାରକା ଗମନ ମନୋଗତ ସକଳ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଈଶ୍ୱର ।
ତେଜି ଗୋପ ଦେଶ ବିମାନେ ପ୍ରବେଶ ବିମାନ ମଣ୍ଡିଲା ଆମ୍ବର ।
ଦିବ୍ୟ ଦେବତାଗଣରେ ସ୍ତୂୟମାନ ହୋଇ ।
ଦ୍ୱାରକା ନଗରକୁ କଲେ ବିଜୟେ ଅଶେଷ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଗୋସାଇଂ ।
ପ୍ରବେଶେ ବସୁଦେବ ଉଗ୍ରସେନକୁ କଲେ ଯଥାବିଧି ଆନନ୍ଦ ।
ବଳଭଦ୍ର ପ୍ରଦଗ୍ନ (ପ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ) ସହିତେ ନିକଟେ ପ୍ରବେଶ ହୋଏ ସୁତବୃନ୍ଦ ।
କଲେ ଯେ ଯାହା ପୂଜା ପୂଜ୍ୟତମମାନଙ୍କୁ ।
ଯୁବତୀ-ଜଳଧି ଦେଖି ସାନନ୍ଦିତ ଶ୍ୟାମଚନ୍ଦ୍ର କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ପ୍ରମବ୍ରହ୍ମ ପରମାନନ୍ଦ ଆନନ୍ଦ କନ୍ଦ ଶଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ବିଭୁ ।
ଯୋଗୀ ମାନସ ଅରବିନ୍ଦ କଳିନ୍ଦ ଭଗତ ଜନ ପ୍ରିୟ ପ୍ରଭୁ ।
ପାଦ କମଳେ ଶରଣ **ତ୍ରିଲୋଚନ ଦାସ** ।
ବଳିଆର ସିଂହ ଏ ଚରିତ ରସ ଗୀତ ବାଟେଂ କଲା ପ୍ରକାଶ ।

Colphon—ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶରଣଂ ମମ । ନନ୍ଦ ନନ୍ଦନ ପଦେ ଶରଣ ।

78

Cat. No. O. L./1558-E

ଦୁର୍ଗା ଆର୍ତ୍ତତ୍ରାଣ **କବି—ବାଳକବି**

Durga Arttatrana **By—Balakavi**

Substance — Pal m leaf. No. of folia - 90 Size 24·6 x 3·6 C. M. C. M. Each folia contains 2 to 4 lines. Character - Oriya. Date of copy - C., 19th Century A. D. Complete. Condition - Good. Find spot - Rudrapur, Chhatia., district—Cuttack.

ଦୁର୍ଗାଆର୍ତ୍ତତ୍ରାଣ ଲେଖ୍ନ—

କୃପାମୟୀ ବଦନ କରିଣ ଦରଶନ
କେଉଂ ଅଭଗ୍ୟ ଦୀନଜନ ।
କରିରିପୁ ପଛରେ କର ଦେଇଣ କରେ
କହୁଛି ନିଜ ଗୁଣମାନ ହେ ।
ଭଦ୍ରକାଳି !
କଲତ ଅନୀତି ବିପତ୍ତି ।
କହିବାକୁ ନାହିଂନା କ୍ଷିତି ।
କରି ମନ ଫୁରୁଣା କଲ ନାହିଂ କରୁଣା
କେତେ ହେଂ ଛାର ମୋ ଦୁଗତି ଗୋ !

* * *

ଛ ଛନ୍ଦେ ଛାର **ବାଲକବି** ।
ଭଗବତୀଙ୍କ ଚିତ୍ତେ ଭବି ।
କ୍ଷଣେ ମନେ ବିଗ୍ଭରି ବିଷୟା ଦୂର କରି
କ୍ଷମେ ମୁଂ ଅନ୍ତର ନୁହଇ ଗୋ !

There are some folia ଶିବ ଆର୍ତ୍ତତ୍ରାଣ ଭଜନ by କୃଷ୍ଣ ଦାସ, କୃପାସିନ୍ଧୁ ଜଣାଣ by କୃଷ୍ଣ ଦାସ, ବ୍ରହ୍ମନାରାୟଣ ମହିମା by ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ, ଧ୍ରୁବସ୍ତୁତି by ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ, ବୃନ୍ଦାବନ ପରିକ୍ରମା by ବଳରାମ ଦାସ, ଆଳତି ପରିକ୍ରମା by ଗଙ୍ଗା in the manuscripts.

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

79

Cat. No. O. L./833

ଦୁର୍ଗା କବଚ   କବି–ବାପୀ ଦାସ

Durga Kabacha   By—Bapi Dasa

Substance — Palm leaf. No. of folia -17, Size —22·2 x 3 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character - Oriya. Date of Copy - C. 16th Century A. D. Incomplete, Condition - Not so Good. Find spot - National Library, New Delhi.

ଦୁର୍ଗାକପଚ ଯେ କପଚରୁ ସାର ।   ସାତ ବାତୁରି ଗର୍ଜିତା ଘର ।

*   *

ଯେ କପଚ ବିଧି ଦକ୍ଷିଣା କରି । ଆମ୍ଭେ ନପଢ଼ି ପଢ଼ାୟ ଯାବୁରି ।।
ଯେଉଂ ଦୀକ୍ଷାର ମନରେ ଅଇ ।   ସୋର୍ପ୍ନୟ ମାସକେ ପ୍ରାପତ ହଇ ।
ଗୋତ ଜନ୍ମଯାର ବାସନା ଥିବ ।   ସେ ସିନା କବଚ ଦୃଢ଼ କରିବ ।
ଯେଉଂ ଶାସ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ୟମର ହଇ ।   ଯୋ ସାଧ୍ୟ ବିଦ୍ୟା ସାଧ୍ୟକୁ ୟଯି ।
ଏ କପଚହାର ହନ୍ତି ଯାର ।   କାଳମୃତି ଭୟ ନାହି ତାହାର ।

*   *   *

ଦାଣ ସିଂହାର ଭେଦ ମଥା ମୁଡ଼ି । କେହି ନକାଟନ୍ତି କପଚ ପଢ଼ି ।
ୟାପଣେ ପଢ଼ିବ ଗୁପତ କରି । କେବେ ହେ ପରହସ୍ତେ ନକରି ।

*   *   *

ଯେ କପଚ କହେ ଦେବାଧିରାଜ ।
କହେ **ବାପୀନାଥ** କପଚ ସାଜ ।

Colphon—ୟରକ୍ଷିତକୁ ସୁରକ୍ଷା କରିବ ।   ଥିଲ ନଥିଲ ପୁରାଇ ଗାଇବ
ଲେଖନଗାର ଦଶ ନଧରିବ ।   ମାତା ସୁରକ୍ଷା କରି କରିବ ।

80

Cat. No. O. L./299

ଦୁର୍ଗା ରହସ୍ୟ   କବି–ମଧୁସୂଦନ

Durga Rahasya   By—Madhusudan

Substance — Palm leaf, No. of Folia -31, Size —30.6 x 3.7 C. M. Each side contains 3 to 5 lines. Character—Oriya, Date of Copy—Sana 1256 sala or 1849 A. D., Complete, Condition wormeaten,. Find spot—Dharadharapur, Jagatasinghpur, District Cuttack. Name of the Scribe—Hari Panigrahi.

Digitized by PPRACHIN, SOA

ରାଗ—ମଙ୍ଗଳ

ଜୟ ଜୟ ଉମାସୁତ ଜୟ ବିଘ୍ନରାଜ,
ଜୟ ସୁର-ନିକର ବନ୍ଦିତ ପାଦ ଯୁଗ ହେ ।

ଜୟ ସଦାଶିବ ହୃଦମୋଦ ହି ବର୍ଦ୍ଧନ,
ଜୟ ଦେବ ସିନ୍ଦୁର ସୁନ୍ଦର ସୁବଦନ ହେ

* * *

ପୂର୍ବେ ତୁମ୍ଭ ମୁଖୁଂ ସର୍ବ ଧର୍ମ ଅଛୁ ଶୁଣି,
ଦୁର୍ଗା ଭଗବତୀଙ୍କ ଚରିତ କହ ପୁଣି ହେ ।

କେଉଂଠାରୁ ଉତପତି କି କର୍ମ ତାଙ୍କର,
କି କି କର୍ମ କରିଛନ୍ତି ଫଳ କି ପ୍ରକାର ହେ ।

ସେବା କରି ତାଙ୍କୁ କେ ବର ଅଛି ପାଇ,
ବିସ୍ତାରିଣ କହ ସର୍ବ ଗ୍ୟାଂତା ତ ଗୋସାଇଂ ହେ ।

* * *

ଯେତେ କହି ଚଣ୍ଡିକା ଚରଣେ ଦେଇ ମନ,
ଆରମ୍ଭିଲେ ଚଣ୍ଡୀପାଠ ମୁକୁନ୍ଦନନ୍ଦନ ହେ ।

ଶ୍ରୀମଧୁସୂଦନ ଦେବ ନୃପତି ବୋଲନ୍ତି,
ଯେ ଘୋର ସଙ୍କଟ୍ ମୋତେ ରଖନ୍ତୁ ପାର୍ବତୀ ହେ !

* * *

ଏହି ରୂପେ ମହା ପ୍ରଭାବରେ ମାୟା ହୋଇଲକ ଉତପତି,
ସତ, ରଜ, ତମ ଗୁଣ ଅବଲମ୍ବ କରି ପ୍ରକଟ ହୁଅନ୍ତି,
ସେ ସଦା,
ସୁରମାନଙ୍କ ମଙ୍ଗଳପ୍ରଦା ସେ,
ମହାଭୟ କାଳେ ଅଭୟଦା ସେ,
ଭକ୍ତଜନମାନଙ୍କ କାମପ୍ରଦା ସେ ।

ମାରକଣ୍ଡ ଋଷି ଚଣ୍ଡୀଗୁଣ ଭାଷି ପ୍ରକାଶିତ ପୁଣ୍ୟ ବନେ,
ଶୁଣି ମୁନିବୃନ୍ଦ ହୋଇଣ ଆନନ୍ଦ, ଚଳିଲେ ଯେ ଯାହା ସ୍ଥାନେ,
ସେ ଜନେ,
ଏଥି ବିଶ୍ୱାସ କର ଯତନେ ହେ,
ତୁମ୍ଭେ ବୁଦ୍ଧି ନ ଧର ଅଗ୍ୟାନେ ହେ,
ହେବ ଭୁକ୍ତି ମୁକ୍ତି ଏ ଗାୟନେ ସେ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଧରଣୀ ମଣ୍ଡଳୁ ଶ୍ରୀମଧୁସୂଦନ ଦେବକୂଳ ନୃପମଣି,
ଚଣ୍ଡିକାଚରଣ ତଳରେ ଶରଣ ହୋଇଂ ଦେଲେ ତୋଷେ ଭଣି
ସେ ଗ୍ୟାନୀ
ମାନେ ଗାଇବ ଭକ୍ତି କି ଘେନି ସେ,
ବାଞ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବ ଜନନୀ ହେ,
ସୁଖେ ନେବ ଦିବସ ରଜନୀ ହେ,
ଭୃତ୍ୟ କରୁଛି ଯେତେ ଦୟିନି ହେ ।

Colophon —ସମସ୍ତ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦେବଙ୍କ ୩୯ ଅଙ୍କ ସ୍ବ ବାରଶ ଛପନ ସାଲେ ତୁଳ ୱ୦ର ଦିନେ କାର୍ତ୍ତିକ ଶୁକ୍ଳ ପଞ୍ଚମୀ ପଣ୍ଡିତ ବାସରେ ବେଳ ବାର ୧୨ ଦଣ୍ଡ ଭିତରେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଚଣ୍ଡୀଗୀତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା । ଶ୍ରୀ ମାଆ ଦୁର୍ଗା ରକ୍ଷା କରିବେ ଅଧମଂ ବିପ୍ର ହରି ପାଣିଗ୍ରାହୀଙ୍କୁ । —— ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ ——

81

Cat. No. O. L./315

ଦୁର୍ଗା ରହସ୍ୟ କବି–ମଧୁସୂଦନ ଦେବ

Durga Rahasya By—Madhusudan Deva

Substance —Palm leaf, No. of folia -24, Size —20.5 x 3.5 C. M. Each side contains 2 to 5 lines. Character—Oriya, Date of Copy - C. 19th Century, Incomplete, Condition—Badly, worm-eaten, Find spot —Dharadharapur Area, Jagatasinghapur, District Cuttack.

ଯେତେ କହି ଚଣ୍ଡିକା ଚରଣେ ଦେଇ ମନ,
ଆରମ୍ଭିଲେ ଚଣ୍ଡୀପାଠ ମୃକୁଣ୍ଡ ନନ୍ଦନ ହେ ।

ମଧୁସୂଦନ ଦେବ ନୃପତି ବୋଲନ୍ତି,
ଏ ଘୋର ସଙ୍କଟୁ ମୋତେ ରଖନ୍ତୁ ପାର୍ବତୀ ହେ ।

No Colophon.

The text is Same as in Cat. No. O. L./299

Digitized by PPRACHIN, SOA

82

Cat. No. O. L./1164

ଦୁର୍ଗ ରହସ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

କବି—ମଧୁସୂଦନ ନୃପ

Durga Rahasya and others

By—Madhusudan Nrupa

Substance —Palm leaf, No. of folia -62, Size —31·4 x 3·3 C. M. Each side contains 2 to 5 lines. Character - Oriya, Date of Copy - C., 19th Century A. D., Complete, Condition - Not so good. Find spot —Gadamanitri, P.-S.—Begunia, District -Puri.

ମାରକଣ୍ଡ ଋଷି ଚଣ୍ଡୀ ଗୁଣରାଶି ପ୍ରକାଶିଲେ ପୂର୍ଣ୍ୟବଳେ,
ଶୁଣି ମୁନିବୃନ୍ଦ ହୋଇଣ ଆନନ୍ଦ ଯେ ଯାହା ଆସ୍ଥାନେ ଗଲେ,
ହେ ଜନେ,
ଏଥି ବିଶ୍ୱାସ କର ଯତନେ ହେ,
ତୁମ୍ଭ ବୁଦ୍ଧି ନ ରହୁ ଅଜ୍ଞାନେ ହେ,
ହେବ ଭୁକ୍ତି ମୁକ୍ତି ଏ ଗାୟନେ ହେ ।

ଧରଣୀମଣ୍ଡନ ଶ୍ରୀ ମଧୁସୂଦନ ଦେବ ନୃପ କୁଳମଣି,
ଚଣ୍ଡିକା ଚରଣ ତଳରେ ଶରଣ ହୋଇ ତୋଷେ ଦେଲେ ଭଣି,
ହେ ଜ୍ଞାନୀ
ମାନେ ଗାଇବେ ଭକ୍ତି କି ଘେନି ହେ,
ବାଞ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବେ ଜନନୀ ହେ,
ସୁଖେ ନେବ ଦିବସ ରଜନୀ ହେ ।

Colophone—ଯଦକ୍ଷରଂ ପରିଭ୍ରଷ୍ଟଂ ମାତ୍ରା ହୀନଂଚ ଯଦ୍ ଭବେତ୍,
କ୍ଷନ୍ତୁମର୍ହସି ମେ ଦେବୀ କସ୍ୟ ନ ସ୍ଖଳିତଂ ମନଃ ।

ମାତ୍ରାପଶ୍ଳୋକ ବିଗତେ ନ୍ୟୂନାଧିକା ଯେ ମମ ପାଠ ଦୋଷାଃ,
ଅନ୍ୟେପି ଦୋଷା ମମ ଦେବି ସହ୍ୟା ଯତୋଽହମଜ୍ଞୋ ଜନିତ ହ୍ୱୟୈବ ।

ଭୀମସ୍ୟାପି .... ନ ବିଦ୍ୟତେ

ଶ୍ରୀ ଦୁର୍ଗା ଦେବ୍ୟୈ ନମଃ

ଭଗବତୀ ଜଣାଣ —

କୃପାମୟୀ ଚରଣ କରିଣ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କେବଳ କର୍ମହୀନ ଜନ,
କରିରିପୁ ପଛରେ କର ଦେଇ କପୋଳେ କହୁଛି ନିଜ କଷ୍ଟମାନ ଗୋ
ଭଗବତି
କଳତ ଅତିହିଁ ବିପତ୍ତି,
କହିବାକୁ କେ ଅଛି କ୍ଷିତି,
କରି ମନ ଦୁଃଖୁଣା କଲେ ନାହିଂ କରୁଣା କେତେ ହେଂ ଛାର ମୋ ବିଧଛି ଗୋ.

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

କ୍ଷେମାକର ଷୋଡ଼ଶକଳା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିନ, କ୍ଷୀର, ଖାର, ଆର୍ଦ୍ର ଆଣିଲି,
କ୍ଷୀଣଚନ୍ଦ୍ର ନିଶିରେ ଖଗଚରଣାଗ୍ଧ୍ରେ ଦିଶିତେ ମଧୁ ସମର୍ପିଲି ଗୋ,
ଭଗବତି
କ୍ଷାତ ଖେଚଡ଼ କୂଳ କଲି,
ଖଳଙ୍କ ସଙ୍ଗ ଦୂର କଲି,
କ୍ଷଷଦ୍ରେ **ବାଲକବ୍ର** ଛାଡି ସକଳ ଆଶା ଶ୍ରୀଭଗବତୀ ଆଶ୍ରେ କଲି ଗୋ ।

There are some folia containing ଯଜ୍ଞୋପବୀତ ମନ୍ତ୍ର, ଦୀପଦାନ ବିଧି ଶ୍ଳୋକାବଳୀ, ମନଶିକ୍ଷା towards the end of the manuscript.

83

Cat. No. Or. Pr./14

ଦୁର୍ଗାବ୍ରତ

Durgavrata

Substance — Palm leaf., No. of folia -34, Size —30·5 x 2·8 C. M. Each side contains 4 lines throughout the Manuscript Character—Oriya, Date of Copy—C. 18th Century, A. D. Condition—worm eaten. Incomplete. Find spot—Presented by Deva Mohapatra, Dharadharapur, District—Cuttack.

There are some folia containing କୁକ୍କୁଟୀବ୍ରତ and ଅନନ୍ତବ୍ରତ in the Manuscripts.

କୁକ୍କୁଟୀ ବ୍ରତ—ଯୁଧିଷ୍ଠିର ପଚ୍ଚରୁଂ ଅଛନ୍ତି—ହେ ପରମେଶ୍ୱର, ପୁରୁଷମାନଙ୍କୁ ନାନା ବ୍ରତମାନ କହିଅଛ । ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଯେ ଭବସାଗରରେ ପାରି ହୋଇବାକୁ ଉପାୟେ କି କୁହ । ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଯେ ଭବସାଗରରେ ଜାତ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି । କି ବ୍ରତ କରିବେ, କି ପୁଣ୍ୟ କରିବେ, ତାହା କହିବାକୁ ହୋଉ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କହୁଅଛନ୍ତି—ହେ ଯୁଧିଷ୍ଠିର, ପୁରା ପୂର୍ବକାଳରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବଂଶରେ ଜାତ ହୋଇଂ ଲୋମଶ ନାମ ଋଷି ମଥୁରାକୁ ଆସନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ବସୁଦେବ ଦେବକୀ ପୂଜାକଲେ । ଆସନରେ ବସାଇଲେ । ଦେବକୀ ପଚ୍ଚରୁ ଅଛନ୍ତି—ଭୋ ଋଷେ ନହୁଷ ବୋଲି ରାଜା କେ ତାହା ଭାର୍ଯ୍ୟା ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ସେ ଅବା କେଉଂଦିନ ଦୁଃଖୀ ହୋଇଥିଲା । ସେ ଅବା କି ବ୍ରତ କଲା, କି ପୁଣ୍ୟ କଲା, ତହୁଂକରି କେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେଣ ହୋଇ ସୌଭାଗ୍ୟବନ୍ତୀ ହୋଇ ରୂପବନ୍ତୀ କେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ହୋଇଲା । ଯେହା ମୋତେ କହିବାକୁ ହୋଉଂ । .... ଇତି ଶ୍ରୀ ଭବିଷ୍ୟ ପୁରାଣେ କୁକ୍କୁଟୀ ବ୍ରତକଥା ସମାପ୍ତ ।......................ଇତି ଶ୍ରୀ ଦେବୀ ପୁରାଣେ ଦୁର୍ଗାବ୍ରତ କଥା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ..........................ଶୁଣ ହେ ଯୁଧିଷ୍ଠିର—ତୁମ୍ଭେ ଯେ ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ବ୍ରତ ପଚ୍ଚରିଲ । ଯେଥକୁ ବିଷ୍ଣୁର ସମ୍ବନ୍ଧୀ ଏକ ବ୍ରତ ଅନନ୍ତ ବ୍ରତ ଅଛି । ସେ ବ୍ରତ ପୂର୍ବକାଳରେ ଇନ୍ଦ୍ର କରିଅଛନ୍ତି । ସେ ବ୍ରତ ଭାଦ୍ରବ ମାସ ଶୁକ୍ଳ ପକ୍ଷରେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ଦିନରେ ହୋଅଇ ।

No Colophon

Digitized by PPRACHIN, SOA

84

Cat. No. Or. Pr./26

ଦୁର୍ଗାଷ୍ଟମୀ ବ୍ରତ

Durgastami Vrata

Substance —Palm leaf, No. of folia—270. Size —23·2 x 3·1 C. M. Each side contains 3 to 5 lines. Character—Oriya, Date of Copy—C. 18th Century A. D. Complete. Condition—worm-eaten. Find spot—Bhawanipatna, District—Kalahandi.

କେଉଂ ନିଶି କାଳରେ ଦେବତା ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବସି ନାରଦ ନାନା କଥା ମାନ କହନ୍ତେ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ । ସେ ନାରଦଙ୍କୁ ଦେବତା ମାନେ ପଗ୍ଚରିଲେ ! ନାରଦ ଉବାଚ—ଦେବତାଏ କହୁଛନ୍ତି, ହେ ନାରଦ ! ଶୁମ୍ଭ ନିଶୁମ୍ଭ ଆଦି ଯେତେ ଦୁଷ୍ଟ ଜନ୍ତୁମାନେ ଥିଲେ ସେ ଅସୁର........................ସେହୁମାନେ ମହା ବଳୀଆର ଅଟନ୍ତି........................ହେ ନାରଦ, ସେ ଦୁର୍ଗାମାହାତ୍ମ୍ୟ ଶୁଣିମାକୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ଇଛା କରୁଅଛୁ । ତୁମ୍ଭେ ସମସ୍ତ କଥା ଜାଣ । ସମସ୍ତେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ପୂଜା କରନ୍ତି । ତେଣୁ କରି ଆମ୍ଭେମାନେ ପଗ୍ଚରୁଅଛୁ । ତୁମ୍ଭେ କହ । ଦେବତା ମାନଙ୍କର ବଚନ ଶୁଣି ନାରଦ ଧ୍ୟାନ କଲେ । ଦେବୀଙ୍କର ଉତ୍ତମ ଚରିତ୍ର କଥା ମାନ ପୁରାଣ କରି ସବୁ କହିଲେ । ନାରଦ କହୁଅଛନ୍ତି ଦେବତାମାନଙ୍କ ଆଗରେ—ହେ ଦେବତାମାନେ ସେ ଦୁର୍ଗାଙ୍କ ଚରିତ୍ର ଶୁଣ । ସେ ଚରିତ୍ର ସକଳ କାର୍ଯ୍ୟମାନ ଦିଅଇ । ପୂର୍ବେ ସୋମ ଶାସନ ବୋଲି ସତ୍ୟ ଯୁଗେ ପାଟଣାଏ ଥିଲା । ରାଜା ସେ ମନ୍ତ୍ରୀକି ପଗ୍ଚରିଲେ—ଯମଲୋକ ଭୟ ନ ଲାଗିବ ଯେମନ୍ତେ ତାହା ଆମ୍ଭଙ୍କୁ କହ ।

There are some folia Containing ଗଣେଶ ବ୍ରତ କଥା, ସୋମନାଥ ବ୍ରତ କଥା, ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ଉପବାସ କଥା, କୃଷ୍ଣ ଜନ୍ମକଥା, ସାବିତ୍ରୀ ବ୍ରତ କଥା, ସୋମନାଥ ବ୍ରତ କଥା, ଏକାଦଶୀ ବ୍ରତକଥା, ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣ ବ୍ରତକଥା, ରବି ନାରାୟଣ ବ୍ରତକଥା, ଧାନମାଣିକା ଗୁରୁବାର କଥା, ତିଜ ବ୍ରତକଥା, ଗୁରୁବାର ଓଷା କଥା, ସୁଦଶା ବ୍ରତକଥା, ଦୁତି ବାହାନ ବ୍ରତକଥା, ଚୈତ୍ର ମଙ୍ଗଳବାର କଥା, ବୁଧବାର କଥା, ମହାଦୁର୍ଗା ମଙ୍ଗଳବାର କଥା, ଉତ୍ତରାୟଣୀ କଥା in the manuscript.

No, Colophon

85

Cat. No. O. L./1195

ଦୁର୍ଗାସ୍ତୁତି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

କବି—ଦୀନ ଜଗନ୍ନାଥ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

Durgastuti and others

By—Dina Jagannath and others

Substance —Palm leaf. No. of folia -19, Size —32·1 x 3·5 C. M. Each side contains 2 to 4 lines. Character Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Complete. Condition—Good. Find spot—Village - RanaSinha Pur., P. S. Bhubaneswar, District - Puri.

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଶ୍ରୀଦୁର୍ଗାସ୍ତୁତି—

ଜୟ ଜୟ ଦୁର୍ଗା ମାଗୋ ଜଗତ ତାରିଣୀ ।
ଦୁଷ୍ଟଦୈତ୍ୟ ନାଶ କରି ରଖିଲ ଧରଣୀ ॥
ଦେବତାଙ୍କୁ ରଖିଣ ଯେ ଭକ୍ଷିଲ ଅସୁର ।
ରକ୍ଷଣୀ ଭକ୍ଷଣୀ ନାମ ଅଟେ ଯେ ତୁମ୍ଭର ॥
ସ୍ଥାବର ଜଙ୍ଗମ କୀଟ ଆଦି ସ୍ୱରିଖାନି ।
ତୁମ୍ଭର ଅଙ୍ଗରୁ ଜାତ ହେଲେ ରୂପ ଘେନି ॥
ତେଣୁ କରି ତୁମ୍ଭ ନାମ ଅଟଇ ଅରୂପା ।
ପାଇଲୁ ପରମ ଗତି ଜପିଣ ଅଜପା ॥
ପ୍ରଥମରେ ଦୁର୍ଗାଦେବୀ ଦ୍ୱିତୀୟରେ ଉମା ।
ଅନନ୍ତ ନାମ ତୋହର ଅପାର ମହିମା ॥

* * *

ତୁମ୍ଭର ଚରଣ ମାଗୋ ରହୁ ମୋର ଚିର ।
କହେ **ଦୀନ ଜଗନ୍ନାଥ** ଭକ୍ତ ଆଦିମାତ ॥

ବୃନ୍ଦାବତୀ ସ୍ତୁତି—

ମାଗୋ ତୁଳସୀ ଦେବୀ
ଅଟୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପ୍ରାଣ ବଲ୍ଲଭୀ ॥
ପ୍ରଭାତୁ ଉଠିଣ ତୋ ମୁଖ ଗ୍ରହିଂଣ ସନ୍ଧ୍ୟାକାଳେ ସଞ୍ଜଦେଇ
ଓଦା ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧି ତୋ ପାଦ ସେବିଲେ ବୈକୁଣ୍ଠ ଲଭିବା ପାଇଂ ॥

* * *

ମୂଳେ ତୋର ବ୍ରହ୍ମା ଡ଼ାଳେ ତୋର ବିଷ୍ଣୁ
ପତ୍ରେ ଦେବତାଙ୍କ ବାସ ॥

ତୋ ପତ୍ର ପଡ଼ିଲେ ମଣୋହିଂ ହୁଅଇ
ଭଣଇ **ଗୋଲୋକ ଦାସ** ॥

ସର୍ବମଙ୍ଗଳା ସ୍ତୁତି—

ଅନୁଗ୍ରହ କର ସାରଳା ଦେବୀ କାଇ (?)
ଭଣିଲେ **ସାରଳା** ଦେବୀ ରଖନ୍ତୁ ମହାମାଇ ॥

* * *

ତୁମ୍ଭ ଚରଣେ ମୋର ରହୁ ମନ ସ୍ଥିତ ।
କହେ **ବୃନ୍ଦାବନ (ନ)** ଯେ ଉଦ୍ଧାର ଆଦିମାତ ॥

Digitized by PPRACHIN, SOA

86

Cat. No. O. L./420

ଦୁର୍ଜନରଞ୍ଜନ ପାଲି   କବି—କବିକର୍ଣ୍ଣ

Durjana Rajana Pala By—Kavikarnna

Substance — Palm leaf, No. of folia - 174, Size - 37·2 x 3·5 C. M. Each side contains 3—5 lines. Character - Oriya, Date of Copy - Sana 1307 Sala or 1900 A. D. Incomplete. Condition Badly worm-eaten. Find spot -Dharadharapur, District - Cuttack. Name of the scribe—Guru Prasada Rath.

ରାଜାର ମନ୍ଦିରେ ପ୍ରଭୁ ବିଜେ କଲେ ଯାଇ '
ଦେଖିଯା ଦୁର୍ଜନ ରାଜା ମନେ ବିସ୍ମରଇ '
କେଉଁ ପଥେ ଫକୀର ଚଳିଲ ନିଜ ଧାମ '
ହୀନ କବି ହେଟ ଭଜେ ପୀରେର କାଲାମ '

There are some folia containing ଭ୍ରମରବର ପାଲା, ରଙ୍ଗଲତା ପାଲା, ଲକ୍ଷ୍ମଣ କୁମର ପାଲା, ବିଦ୍ୟାଧର ପାଲା, ସତ୍ୟନାରାୟଣ ଜନ୍ମପାଲା and ମଦନସୁନ୍ଦର ପାଲା in the manuscripts.

Colophon—ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବଙ୍କ ୨୩ ଅଙ୍କ ସନ ୧୩୦୭ ସାଲେ ମାହେ ମାର୍ଗଶୀର ଦି୨୫ନ ରବିବାରେ ବେଳ ଦ୨୪ଣ୍ଡ ସମୟରେ ଯେ ପୁସ୍ତକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା । ଲେଖନକାର ଗୁରୁପ୍ରସାଦ ରଥ ।

87

Cat. No. O. L./1070

ଦୁର୍ଜନରଞ୍ଜନ ପାଲି   କବି—କବିକର୍ଣ୍ଣ

Durjan Rajan Pala By—Kavikarnna

Substance — Palm leaf, No. of folia -37, Size —19·9 x 3. C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character - Oriya, Date of Copy - C. 19th Century A. D. Incomplete, Condition - Not so good. Find spot - Presented by Krsna Chandra Das. Village - Bachhara, Post - Nuagaon, District - Puri.

ଏହି ମତି ଦୁର୍ଜନ ଯେ ଦୟା ନ ବସିଲ '
ଡ଼ଗରାକୁ ଆଜ୍ଞା ଦେଇ ଘରକୁ ଚଳିଲ ।
ଶ୍ରୀ କବିକର୍ଣ୍ଣେଟେ ବୋଲେ ସତ୍ୟପୀର କଥା '
ଶୁଣିଲେ କଲୁଷ ଯାଏ ସୁଖ ମିଳେ ଯଥା !

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

87

Cat. No. O. L./1079 (C)

ଦୁର୍ଜନରାଜନ ପାଲି   କବି-କବିକର୍ଣ୍ଣ

Durjan Rajana Pala   By—Kavikarnna

Substance —Palm leaf, No. of folia -14, Size 37·7 x 3·9 C. M. Each side contains 2 to 5 lines. Character - Oriya, date of Copy - C., 18th Century A. D., Complete, Condition - Badly wormeaten, Find spot -Presented by Kulamani Panda, village - Basantapur, Post - Nimapada, district - Puri.

The text same as in Cat. No. O. L. -1077 (B) discussed previously.

No Colophon.

88

Cat. No. O. L./1276

ଦୁର୍ଜନରାଜନ ପାଲି   କବି-କବିକର୍ଣ୍ଣ

Durjan Rajana Pala   By—Kavikarnna

Substance—Palm leaf., No. of folia -188, Size 28·6 x 3·2 C. M. Each side contains 4 to 6 lines. Character Oriya, date of Copy - C. 18th Century A. D., complete. condition—Good. Find spot—Gada Manitri, P. S.—Begunia, district—Puri.

ଆଗେ ବନ୍ଦିଲୁ ଆମି ପରମ ପୁରୁଷ ।
ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟେ ହେନ ଭାବି ଯାହାର ସ୍ୱରୂପ ।
ଶୁଣ ସର୍ବେ ସଭାଜନେ ହୟା ଏକ ମନେ,
ଦୁର୍ଜନ ରାଜନ ବସିୟାଛେ ସିଂହାସନେ ।
ଆନନ୍ଦ ମନ ହୟା ରାଜା ରାଜ୍ୟେଶ୍ୱର,
ଅନେକ ଧନ ତାହାର ସଞ୍ଚିୟା ମନ୍ଦିର ।

*   *   *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଭିକ୍ଷା ସେ ସତ୍ୟପୀର ଚଳିଲେ ମନ୍ଦିରେ,
ସୁନ ହେ ଦୁର୍ଜନ ରାଜା ଭିକ୍ଷା ଦେବ ନରେ ।
ଦୁର୍ଜନ ଆଗେନ ତବେ କହେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବର,
ଭିକ୍ଷା ଦେବା ମୋରେ ରାଜା ତୁମି ତତପର ।
ଦୁର୍ଜନ ବୋଲେନ ଆମାର ଘରେ ନାହିଂ ଧନ,
କେମନ କରିୟାଂ ଆମି ଦିବେ ତତଖନ ।

* * *

ଅପରାଧ କ୍ଷମା କର ଆମି ଦୀନଜନ,
ଶ୍ରୀସତ୍ୟନାରାୟଣ ପୂଜା ଦୁର୍ଜନ ରାଜନ ।

ଶହେ ଏକାନବେ ପଦରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା ।

There are some folia containing ବନ୍ଦନା, ଜନ୍ମପାଲ, ମର୍ଦଗାଜୀ ପାଲ, ବିଦ୍ୟାଧର ପାଲ, ପଦ୍ମଲୋଚନ ପାଲ, ଶ୍ୱେତ ବସନ୍ତ ପାଲ, ଗୁଡ଼ିଆ ଶଙ୍କର ପାଲ, ଚନ୍ଦ୍ରଜିତ ପାଲ, ମନୋହର ଫାଶିଆର ପଲା, by କବି କର୍ଣ୍ଣ in the manuscript

No colophon.

89

Cat. No. O. L./1077 (B)

ଦୁର୍ଜନସିଂହ ପାଲ୍ — କବି-କବିକର୍ଣ୍ଣ

Durjana Sinha Pala — By—Kavikarnna

Substance —Palm leaf, No. of folia—23, Size 41·7 x 3·5 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character Oriya, date of Copy—C., 19th Century A. D. Complete, Condition — Good. Find spot—Bhubaneswar, district—Puri.

ଯେ ଦୁର୍ଜନ ସିଂହ ପାଲ ଲେଖନ ହୋଇ ।
ହରି ହରି ବୋଲ ହେ ସକଲ ବନ୍ଧୁଗନ ॥
ହୁଲହୁଲି ଦିଅଲେ ସକଲ ନାରୀଗନ ।
ଶୁନଶୁନ ସଭାଜନେ ହୋଇ ଏକମନ ॥
ଚନ୍ଦ୍ରାଜିତ ପାଲ ଆମି କରିବୁଂ ଗାୟନ ।
ଚନ୍ଦ୍ରାଜିତ ପିତା ନାମ ଦୁର୍ଜନ ରାଜନ ।
ବସଇ ସେ ମହାରାଜା ରତ୍ନ ସିଂହାସନ ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଯେହି ରୂପେ ସର୍ବ ପାଲ୍ଲ ଅପୂର୍ବ କାହାନୀ
ଭବିଷ୍ୟପୁରାନ ଯେହା କହେ ବ୍ରହ୍ମ ମୁନି ।

* * *

ବଉଦ ରୂପରେ ପ୍ରଭୁ ବିଜେ ନୀଳଗିରି
ତୁମାର ନାମ ଧରିୟାଂ ପାପୀ ଗେଲ ତରି ।
ଶ୍ରୀ କବି ପଣ୍ଡିତ ଗାଏ ସତ୍ୟପୀର ପାଏ
ହରି ହରି ବୋଲ ଭାଇ ପାଲ୍ଲ ହେଲ୍ୟା ସାଯେ ।

* * *

ଇତିଶ୍ରୀ ଦୁର୍ଜ୍ଜନସିଂହ ପାଲ୍ଲ ସମାପ୍ତ ।

There is only one folio containing two Brajavoli Bhajanas

ବାଂଶୋରୀ ଭୟେଲୋ ସାରା ଦିନ ଘୁମୁ ଯାୟା ହୋ,
ଜଲକ ବିହିନେ ପଦ୍ମନ ନ ଫୁଟେ ଯେସନେ ଚନ୍ଦ୍ର ଚକୋରା ହୋ ।
ପୀତ ପତନୀ କେ ସେଜ ବିଛାୟାଂ
ତଦଗତ ଗିତ ହାମାର ହୋ ।
ବୃନ୍ଦାବି ବନ କେ କୁଞ୍ଜେ ଗଲି ମେ
ନୟନୁ ବହେ ପ୍ରେମ ଧାରା ହୋ ।
ଚନ୍ଦ୍ରସଖୀ ହିତ ବାଲକୃଷ୍ଣୋହବ
ଚରନେ କମଲ ଚିତଚୋରା ହୋ ।

* * *

ତୁମାର ବିନା ମେରୋ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଖବର ନିଯେ
ଗୋବରଧନ ଗିରିଧାରୀ ।
ଗୋବରଧନ ଗିରି ମାଥ ପରେ ରାଖୋ
ଗୋକୁଲ କୁଲ ହିତକାରୀ ।
ଗୋପେ ରହିୟୋ ବୈଂଶରୀ ବାଜାୟୋ
ବଧ କିୟୋ ପୂତନା ଅସୁରୀ ।
କେଶୀ ଅଘା ବକା · ସହିତ ନାଶିଲ
ପାଦେ ମର୍ଦ୍ଦିଇ କାଲୀ ।
ମୀରା କହେ ପ୍ରଭୁ ଗିରୀଧର ନାଗର
ଚରନ କମଲେ ବଲିହାରୀ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

Cat. No. O. L./751

ଦୂତୀ ଚଉତିଶା   କବି-ସଦାନନ୍ଦ ଦାସ

Duti Chautisha   By—Sadananda Dasa

Substance — Palm leaf, No. of folia - 159, Size 32·5 x 3·4 C. M. Each side contains 3 to 5 lines. Character Oriya. Date of Copy - C., 19th Century A. D. Complete. Condition - Some folia are broken. Find spot - Kapileswara, Bhubaneswar, district Puri.

କହନ୍ତି ରାଧିକା ଦୂତୀ ଗଲି ନୀର ଆଣି ।
କାଳନ୍ଦୀରେ ସ୍ନାନ କରି ବୁଡ଼ାଇଲି ପାଣି ॥
କାଖେ କୁମ୍ଭ ଘେନି ମୁଂ ଆସିବାର ବେଳେ ।
କୋଟିଏ କନ୍ଦର୍ପ କଳା ଉଭା ତରୁ ମୂଳେ ॥
ଦୂତୀ ଗୋ
ମୁହିଂ ଦେଖିଲି କଦମ୍ବ ତରୁ ମୂଳେ ।
ସେହି ନନ୍ଦନନ୍ଦନଙ୍କୁ ଆଣିବ ନା ବେଳେ ॥

*   *   *

ଛଛନ୍ଦେ ଛାଡ଼ିଲ ଅଙ୍ଗୁ ଅନଙ୍ଗ ବାଧା ।
ଛଛନ୍ଦେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ରତି କଲେଟି ଶରଧା ॥
ଛଛନ୍ଦେ ଗାଇଲ କବି **ସଦାନନ୍ଦ** ରସି ।
ଛଛନ୍ଦେ ଶ୍ରୀ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ପୀରତିରେ ଭାଷି ।

There are some folia containing ପିକବର ଚଉତିଶା by ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ, କୁନ୍ଦଫୁଲ ଚଉତିଶା by ଭଗବାନ, ଉଦ୍ଧବ ଚଉତିଶା by ବଂଶୀ ଦାସ, କଂସଦୂତ ଚଉତିଶା by ଯଦୁ ଦାସ, ହନୁମାନ ଚଉତିଶା by ରାମାନୁଜ ଦାସ and others in the manuscript.

No colophon

Digitized by PPRACHIN, SOA

91

Cat. No. O. L./690

ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତର ଚଉତିଶା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

କବି-ଦୀନକୃଷ୍ଣ ଦାସ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

Drustantar Chautisha and others

By—Dinakrushna Das and others

Substance — Palm leaf, No. of folia -171, Size —37·7 x 3·7 C. M. each side contains 1 to 7 lines. Character - Oriya, Date of Copy - C., 19th Century. Complete, Condition - Badly worm eaten. Find spot - Gada Tapanga, P.-S. Khurda, District Puri

ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତର ଚଉତିଶା—

ରାଗ—ବଙ୍ଗାଳଶ୍ରୀ

କମଳ ନୟନ ଦୂତୀକର ଧରି କହନ୍ତି ବିନୟ କରି,
କେଉଁ ଦୋଷକୁ ମୋ ବିଷୟରେ ରୋଷ କରିଅଛି ଜୀବେଶ୍ୱରୀ ।
କାରଣ ନ ଥାଇ ପ୍ରଭୁ କୋପକଲେ ଚହିଁକି ନାହିଁ ଉପାୟେ ।
କେବଳ ଜାଣିଲି କୁମତି ଗୁଆଂର କବିତ୍ୱ ବୁଝିବା ପ୍ରାୟେ ।

*   *   *

କ୍ଷେମେ ଚଳ ମୁଂ ଏହି କୁଞ୍ଜେ ରହିଲି ତୋହେ ଆସିବାକୁ ଗ୍ରହିଂ
ଛନ୍ଦ ରହିତ ପକ୍ଷୀ ପୋତ ପରାୟେ ଅକଥ୍ୟ ଦଶାକୁ ବହି ।
ଛଛନ୍ଦ ହୋଇ ଦୂତୀ ବେଗେ ଚଳିଲା କ୍ଷିତି ମଣ୍ଡନକୁ ରଖି,
କ୍ଷୀନ ମତି **ଦୀନକୃଷ୍ଣ** କହେ ଯେହେ ଆନନ୍ଦେ ବସାଇ ଭୋଖି ।

ପଣ୍ଡିତବୋଧ ଚଉତିଶା—

ରାଗ—ଗୁର୍ଜ୍ଜରୀ

କଞ୍ଜ ଲୋଚନୀ ଅଗ୍ରତେ କହେ କାନ୍ତ ଗ୍ରଟୁବାଣୀ କିକାରଣେ ମୋରେ ରାଗ କରିଛ ରମା
କୁରଙ୍ଗଧର ବିପକ୍ଷ କରିବ ମୋ ତନୁ ନାଶ କମଳସୁତବଦନୀ କରତୁ କ୍ଷମା ।
କାଳ କାଳ କାଳ ଏ ଘନ—
କେସନେ ତୋ ସଙ୍ଗ ବିନୁ ଥିବୁ ଜୀବନ ।

*   *   *

କ୍ଷିତିବଳୟମଣ୍ଡନୀ କାନ୍ତ ଅନୁନୟ ଘେନି ଛାଡ଼ିଲା ହୃଦରୁ ମାନ ରମଣୀମଣି,
କ୍ଷୀରସିନ୍ଧୁସୁତମୁଖୀ କାନ୍ତରେ ହୋଇଣ ସୁଖୀ ଚଟକେ ଚଳିଲା ଗଳେ ସୁବାହୁ ବେନି
କ୍ଷୀରଜା ପତିର ଚରଣ
କ୍ଷେମେ ନୃପ **ଧନଞ୍ଜୟ** ପଶେ ଶରଣ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ପାଦାନ୍ତ ଯମକ ଚଉତିଶା—

ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀରେ ଗାଇବ ।

କୃଷ୍ଣ ଦୂତୀକି କହିଲେ ନିବେଦନା, କହିବୁ ରାଧା ଆଗେ ମୋ ବେଦନା,
କୁରଙ୍ଗନୟନୀ ଚନ୍ଦ୍ରବଦନା, କାମଶାସ୍ତ୍ରଦୀକ୍ଷା କୁନ୍ଦରଦନା ।
କାମିନୀବନ୍ଦନା,
କିମ୍ବା କ୍ରୋଧ କଲା କେଳିସଦନା ।

* * *

କ୍ଷଟକ ହାସୀକି ଗଲି ଶରଣ, କ୍ଷେମାଦିନ୍ଧୁ ନାଶୁ କାମ ମାରଣ ।
କ୍ଷୋଭ ନାଶି ଗତି ଜିତ ବାରଣ, ଛାଡ଼ୁ ରୋଷ ଦୁଃଖୁ କରୁ ତାରଣ ।
କ୍ଷେତ୍ରଜ୍ଞ ଚରଣ
କ୍ଷେମେ ଚିନ୍ତେ ଭଞ୍ଜ ହରିଶରଣ ।

ନୀଳକଣ୍ଠ ଚଉତିଶା—

ରାଗ——କାମୋଦୀ

କ୍ଷୋଭନାଶିନୀ ଆଗେ କହିଦୁ ତୋର ଦାସ ଜଣାଉ ଅଛି କର ଯୋଡ଼ି
ଛଟକ ବେଣୀ ତୋର ପାଦ ଧୂଳି ତା ଶିରେ ଦେଲେ ପାଇବ ଜରି ଶାଢ଼ୀ ।
ଗୋ ଠାକୁରାଣି !
ଛଛନ୍ଦେ ଦେଇ ଭାବରସ ।
କ୍ଷତି ମଣ୍ଡନୀ ପାଶେ ଘୋଷ ।
କ୍ଷନ୍ଦେ ଗୋପୀଚରଣ ସେବି **ହରି ଶରଣ ଭଞ୍ଜ** କହଇ ଯେହୁ ରସ ।

ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତର ଚଉତିଶା—

ରାଗ—ବଙ୍ଗାଳଶ୍ରୀ

କହଇ ଦୂତୀ ରାଧିକା କର ଧରି କୃଷ୍ଣର ବିରହ ଦୁଃଖ ।
କଉଂ ଦୋଷକୁ ରୋଷ କରି କାନ୍ତକୁ କଲୁଟୁ ଏତେ ବିମୁଖ ।
କେ ସେ କାହାକୁ କେତେ ଦୂର ଅନ୍ତର ଯେହା ନ ବିଗରୁ ମନେ ।
କଞ୍ଜ କୁମୁଦକାନ୍ତ ରବି ଚନ୍ଦ୍ରମା କହନ୍ତି ଜଗତ ଜନେ ।
କାନକଟା କୀଟ କା କାନ କାଟିଛି କେହି ନକରେ ବିବେକ ।
କଳଙ୍କ ଦିଅନ୍ତି ଅକଳଙ୍କ ଜନେ ଏହି ରୂପେ ଅବିବେକ ।
କଲେ ହେଂ ଦୋଷ ନିଜ ଦାସେ କରିବା ଭୟ ଦେଖାଇ ସଦୟେ ।
କଠିଣ କୋମଳ ବାହିଜ ଅନ୍ତରେ କଓଦରୀ ଫଳ ପ୍ରାୟେ ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଛିଡ଼ଇ ଗୁଣ ଟାଣ ଧନୁ ମଧ୍ୟରୁଂ ଛନ୍ଦିବା ଓଟାରି ବଳେ
ଛାର ସାମୁକ ପଙ୍କ ପାନ..................ମୁଖ କମଳେ ।
ଛାଡ଼ି କର୍କଶ ହୃଦ କରି କୋମଳ ପ୍ରେମ ଅଙ୍କୁର ପ୍ରକାଶ
ଛଛନ୍ଦେ ମନ ମୁକୁରକୁ ମାଜି ତୁ ହରି ପ୍ରତିବିମ୍ବ ବିଃ ।
ଛାଡ଼ ଧର ହୋଅ ଅସାଧୁ ସାଧୁଙ୍କ ଗରଳ ଅମୃତ ଭୋଗ
.......................ଶ୍ୱେତ ପକ୍ଷରେ ହେଲେ ସଂଯୋଗ ।
ଛାଇ ଯେସନେ ଯେମନ୍ତକୁ ତେମନ୍ତ କ୍ଷେମାନିଧି ସେହି ରୂପ ।
କ୍ଷଣକେ ଭଗତି ଭୂମି ଦାନ ଦ୍ୟନ୍ତି କୃପାକଲେ ଭକ୍ତ ଭୂପ ।

ପୂରବୀ ଚଉତିଶା—

କଉଂ କାମୁକ ବିରହେ ରହେ କାନ୍ତା ଚିନ୍ତା କରି ବାଧା ସହେ
କାମେ ଉନ୍ମାଦ ଦଶା...................................କହେ।

ରେ କାମଦୂହା,

କଳାଗୋରୀ କାମକେଳି କାମଦୁହାରେ ।
କରି ଏକା ତଟେ କଳି ଦେହ ଲହେ ।
କାମ କାଣ୍ଡ ସୁହାନିକି ଯାଇ କୁହାରେ ।

* * *

ଆରେ କ୍ଷମାଳୟା

କ୍ଷମା ଭୂଷା ମୋତେ କରିଥିବୁ ଦୟା ।।
କ୍ଷୟକୃତ ମୋର ଚିତ୍ତ ସୟଭୟ 1

No Colophon

92

Cat. No. O. L./170

ଦେଉଳ ତୋଳା — କବି-ଦାମ ଦାସ

Deula Tola — By—Dama Dasa

Substance —Palm leaf, No. of folia—122, Size 38·1 x 3·6 C. M. Each side contains 3.-4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—1763 A. D. Complete. Condition—Good. Find spot—Puri Town.

ଠାକୁରେ ବୋଇଲେ ରାଜା ମାଗ ତୁମ୍ଭ ହିତେ
ତୋର ପାଇଂ ବର ମାଗ ବୋଇଲେ ଜଗନ୍ନାଥେ ।।
ଇନ୍ଦ୍ର ଯେ ଦ୍ୟୁମନ ବୋଇଲା ଯେବେ ଦେବ ବର ।
ସତ୍ୟ ଯେବେ କରିଥିବ ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରଧର ।।
ତୁମ୍ଭେ ଯେବେ ବର ଦେବ ମାଗୁଅଛି ମୁହିଂ ।
ମୋହୋର ବଂଶରେ କେହି ନଥିବେ ଗୋସାଇଂ ।।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଠାକୁରେ ବୋଇଲେ ଏହା ମାଗିଲୁ କିଂପାଇଂ ।
ତୋତେ ଘେନି ଯୁଗ ରାଜ୍ୟ କରୁଥିବି ମୁହିଂ ॥
ଇନ୍ଦ୍ର ଯେ ଦ୍ୟୁମନ ବୋଇଲା ତେଣେ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଂ ।
ସବୁ ଦିନକୁଇ ଯେହୁ କଥା ଥିବ ରହି ॥
ପୁଅ ନାତି ଥିବେ ବୋଲିବେ ଦେଉଳ ମୋହୋର ।
ମୋହୋର ବୋଇଲେ ଧର୍ମ ଛାଡ଼ିବ ଶ୍ରୀରୀର ॥
ଇନ୍ଦ୍ର ଯେ ଦ୍ୟୁମନ ରାଜା କହିଲା ବିଶ୍ୱାସ ।
ଜଗନ୍ନାଥ ଆଜ୍ଞାକୁ କହିଲେ **ଦାମ ଦାସ** ॥

Colophon—ଶ୍ରୀ ବୀରକେଶରୀ ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ବିଜେ ଶୁଭ ରାଜ୍ୟେ ଯମସ୍ତ ୩୩ ଅଙ୍କ ମିଥୁନ ଦି ୩୧ ନେ ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ତୃତୀୟା ବୁଧବାରେ ଯେ ଦେଉଳ ତୋଳା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ଯଥା ଦୃଷ୍ଟ ତଥା ଲେଖନ । ଭୀମସ୍ୟାପି———— ନବିଦ୍ୟତେ । ଶ୍ରୀ ରାମକୃଷ୍ଣ ଉଦ୍ଧର ଅଧମ ସେବକକୁ ।

There are some folia containing ଜଳଧର ଚଉତିଶା by ଲୋକନାଥ ଗୋବିନ୍ଦ ବିଳାସ by ଗୋପୀନାଥ, ସର୍ବାଙ୍ଗସୁନ୍ଦରୀ by ଲୋକନାଥ towards the end of the manuscript.

93

Cat. No. O. L./279

ଦେଉଳ ତୋଳା   କବି–ଦାମ ଦାସ

Deula Tola   By—Dama Dasa

Substance — Palm leaf, No. of folia—78, Size 27·8 x 3 C. M. Each side contains 3 lines throughout the manuscript. Character—Oriya, Date of Copy—C. 19th Century A. D. Complete. Condition - Good. Find spot - Dharadharpur, area, Jagatasinghpur, District—Cuttack. Name of the scribe—Anadi Nayaka.

ତୁମ୍ଭେ ଯେବେ ବରଦେବ ମାଗୁଅଛି ମୁହିଂ,
ମୋହର ବଂଶରେ କେହି ନଥିବେ ଗୋସାଇଂ ।

* * *

ପୁଅ ନାତି ଥିଲେ ବୋଲିବେ ଦେବତା ଆମ୍ଭର
ଏମନ୍ତ ବୋଇଲେ ଧର୍ମ ଛାଡ଼ିବ ମୋହର ।
ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମନ ବୋଇଂଲା ବର ମାଗୁଅଛି ମୁହିଂ
ଏମନ୍ତ ଆଗ୍ୟାଂ ଗୋଟି ମତେ ଦେବାକୁ ଗୋସାଇଂ
ହଉ ବୋଲି ଆଗ୍ୟାଂ ଦେଲେ କମଳା ବିଳାସ,
କ୍ଷେତ୍ର ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଶରଣ **ଦାମ ଦାସ** ।

Colophon—ସମସ୍ତ ସତେଇଶି ଅଙ୍କ ଶାହୀ ବିଛା ଦି୯ନେ ଚନ୍ଦ୍ରମାନେ ମାର୍ଗଶୀର କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ସମବାରେ ପଞ୍ଚମୀ ଏ ଦିନ ବେଳ ଦ[illegible]ଲିତା ଠାରେ ଏ ପୋସ୍ତେକ ଲେଖା ବଢ଼ିଲା । ଶ୍ରୀରାଧାକାନ୍ତ ରକ୍ଷାକରିବେ ଅନାଦି ନାଏକକୁ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

94

Cat. No. O. L/487

ଦେଉଳ ତୋଳା   କବି—ଦାମ ଦାସ

Deula Tola   By—Dama Dasa

Substance —Palm leaf, No. of folia—51, Size 21·5 x 4 C. M. Each side contains 4 to 7 lines. Character - Oriya. Date of Copy -C., 19th Century A. D. Complete. Condition—Wormeaten Find spot—Haladia, P. S. Khurda, District—Puri. Name of the Scribe - Vidyadhara.

ଏହା ଯେ ଶୁଣିମ ତାର ପାପ ହୋଏ ଧ୍ୱଂସ,
କ୍ଷେତ୍ରମାହାତ୍ମ୍ୟ କହେ ଶିଶୁ ଦାମ ଦାସ ।

ଶ୍ରୀ ଦେଉଳ ତୋଳା ପୋସ୍ତେକ ସଦାଙ୍ଗଏ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Colophon—ଶ୍ରୀବୀର ଶ୍ରୀଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ସମସ୍ତ ୨୩ ଅଙ୍କ ସିଂହ ଦି୨୦ନେ ଅଶିଣ ମାସ ଶୁକଳ ପକ୍ଷ ଏକବାର ଦିନ ଲେଖା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ଆହେ ସୁଗ୍ୟଂଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୁରୋଇ ଗାଇବ, ଲେଖନକାର ବିଦ୍ୟାଧର ଦୋଷ ନ ଧରିବ, ଏ ପୁସ୍ତେକ ବଡ଼ମା ଜିଲେ ପଛିମ ଦିଗ ମୌଜେ ଖଏରପଙ୍ଗା ଭଜମନ ବଳିଆର ସିଂହଙ୍କର । ଏ ପୋସ୍ତେକ ଯେ ମାଗିନେବ ତା ସପ୍ତପୁରୁଷ ତଳ, ଏହାଙ୍କ ସପ୍ତପୁରୁଷ ଉପର । ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥେ ରକ୍ଷାକରିବେ ଅଧମ ବିଦ୍ୟାଧରକୁ । ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଶରଣ ।

95

Cat. No. O. L./654

ଦେଉଳ ତୋଳା   କବି—ଦାମ ଦାସ

Deula Tola   By—Dama Dasa

Substance —Palm leaf, No. of folia 56, Size—26·4 x 3·7 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character - Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Incomplete. Condition—Not so Good. Find spot—Presented by Shri Damodara Dasha Sharma' Bhubaneswar-2, District—Puri.

No Colophon.

The text is same as in Cat. No. O. L./297 discussed previouslp.

Digitized by PPRACHIN, SOA

96

Cat. No. O. L./1044

ଦେଉଳତୋଳା କବି—ଦାମ ଦାସ

Deula Tola By—Dama Dasa

Substance — Palm leaf, No. of folia -47, Size 25·4 x 2·8 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character - Oriya. Date of Copy - C. 19th Century A. D. Incomplete. Condition - Badly wormeaten. Find spot - Presented by Shri Narayana Behera, Ranasinghpur, P.-S. -Bhubaneswar, district—Puri.

The text same as in Cat. No. O. L./297, discussed previously.

No Colophon.

97

Cat. No. OL/1282

ଦେଉଳ ତୋଳା କବି—ଦାମଦାସ

Deula Tola By—Dama Das

Substance —Palm leaf, No. of folia—85, Size 15.7 x 3.2 C. M. Each side contains 3 to 5 lines. Character - Oriya. Date of Copy - C., 18th Century A. D. Complete, Condition - Badly wormeaten. Find spot - Presented by Shri G. B. Jena, village Orakala, P.-S. - Bhubaneswar, district Puri.

ନୀଳାଞ୍ଚଳେ ବିଜେ କଲେ ତ୍ରୈଲୋକ୍ୟ ଗୋସାଇଂ
ବାରମାସ ଛତିସ ଯେ ପରବ ଭିଆଇଂ ।।

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମନ କହିଲ ତହିଂର ସନ୍ଦେଶ,
ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରସନ୍ନେ କହିଲେ **ଦାମ ଦାସ** ।।

କ୍ଷେତ୍ର ମାହାତମ ଯେ କହିଲେ ଇତିହାସ୍ୟ,
ଜଗନ୍ନାଥ ସେବି କହିଲେ **ଦାମ ଦାସ** ।।

ହରି ଚରଣ ଅମୃତ ରସ ଧ୍ୱନି ।
ମହାପାପ ଖଣ୍ଡିବ ଏ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ଶୁଣି ।।

ଶର୍ବଣେ ଶୁଣିଣ ଦାନ ପୁଣ୍ୟ କରୁଥିବ ।
ଜଗନ୍ନାଥ ବଚନେ ଯେ ଏ ଫଳ ପାଇବ ।।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଦେଉଳ ତୋଳା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Colophon—ଆହେ ସୁଗ୍ୟଂଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୂରାଇ ଗାଇବ । ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବେ । ଯଥା ଦୃଷ୍ଟି ତଥା ଲେଖ୍ନ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

୨୪

Cat. OL./386

ଦେଉଳ ତୋଳା

କବି—ମାଗୁଣି ଜ୍ୟୋତିଷ

Deula Tola By—Maguni Jyotisa

Substance — Palm leaf, No. of folia -61, Size 31·2 x 3·3 C. M. Each side contains 2 to 5 lines. Character - Oriya, Date of Copy - C., 19th Century A. D., Complete, Condition - worm-eaten. Find spot - Bhubaneswar, district—Puri.

ଶ୍ରୀଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଅବିଘ୍ନ ମସ୍ତୁ

ନମଇ ଶାରଦା ଚରଣ, ଆଜ ମୁ ପଶିଲି ଶରଣ ।
ନମୋ ଶାରଦା ପାଦେ ପଡ଼ି, ବର ମାଗଇ କର ଯୋଡ଼ି ।
ତୋ ଅନୁଗ୍ରହ ମୋତେ ହେଉ, ସଂସାରେ ମୋର ଯଶ ରହୁ ।

* * *

ଶୁକ ମୁନିଙ୍କ ପାଦେ ପଡ଼ି, ବୋଲେ ପରୀକ୍ଷ କର ଯୋଡ଼ି ।
ହେ ମୁନି ନମୁ ତୋ ଚରଣେ, ସଂଶୟ ହେଲା ମୋର ମନେ ।

କହ ହେ କଳିଯୁଗ ଗତି, ଶୁଣିଲେ ଲଭିବା ମୁକତି ।
କଳିଯୁଗରେ ବିଷ୍ଣୁ ଜାତ, କି ରୂପେ ହୋଇବେ ବିଖ୍ୟାତ ।

କହନ୍ତି ଶୁକ ମହାମୁନି, ଶୁଣ ପରୀକ୍ଷ ରାଜା ଧ୍ୟାନୀ ।
କଳିଯୁଗରେ ଅବତାର, ବିଜୟେ ଶ୍ରୀନୀଳକନ୍ଦର ।
ଗୁପତେ ନୀଳ ଯେ ମାଧବ, ପୂଜେ ଶବର ବସୁଦେବ ।।

* * *

କେବଳ ଆଶ୍ରେ ଚକ୍ରପାଣି, କହିଲ **ଜ୍ୟୋତିଷ ମାଗୁଣି** ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଅସନ୍ଦ ପୁରାଣେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଦୂତ ବିଦ୍ୟାପତି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଶବର ଶବରପଲ୍ଲୀରେ ପ୍ରବେଶ ନାମ ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଦେଉଳତୋଳାର ପୁରାଣ, ଶୁଣନ୍ତେ କଳୁଷ ନାଶନ ।
ଅସନ୍ଦ ପୁରାଣେ ଯେ ରସ, କହିଲ **ମାଗୁଣି ଜ୍ୟୋତିଷ** ।

ଇତି ଶ୍ରୀଅସନ୍ଦ ପୁରାଣେ ବିଦ୍ୟାପତି ବ୍ରାହ୍ମଣ ରାଜା ଆଗେ ଶ୍ରୀନୀଳକନ୍ଦର ମାହାତ୍ମ୍ୟ କଥନେ ନାମ ଦ୍ୱିତୀୟଅଧ୍ୟାୟ ।

* * *

ଦେଉଳ ତୋଳାର ଚରିତ, କହିଲ **ମାଗୁଣି** ପଣ୍ଡିତ ।
ଯେତେର ମୋହର ମାଗୁଣି, ଶରଣ ରଖ କମ୍ବୁପାଣି ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ମଦ୍ ଭାଗବତେ ମହାପୁରାଣେ ଦେଉଳ ତୋଳା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବିଧାନେ ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମା ଇନ୍ଦ୍ର ଗାଲମାଧବ କଳି କଥନେ ନାମ ତୃତୀୟଅଧ୍ୟାୟ ।

* * *

ଇତି ଶ୍ରୀ ......ଶ୍ରୀଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ବିଷୟ ବୃଦ୍ଧ ବଢ଼ାଇ ଅନନ୍ତ ମାହାରଣା ନିର୍ବାଣ କଥନେ ନାମ ଚତୁର୍ଥଅଧ୍ୟାୟ ।

* * *

ଦେଉଳ ତୋଳାର ପୁରାଣ, ଶୁଣନ୍ତେ କଳୁଷ ନାଶନ ।
ହୃଦରେ ତତ୍ତ୍ୱ କରି ଘେନ, ପାଇବ ବୈକୁଣ୍ଠେ ଥାନ ।
ଅପୁତ୍ରୀ ହୋଏ ପୁତ୍ରବନ୍ତ, ନିର୍ଧନ ଲଭେ ବହୁ ବିତ୍ତ ।

* * *

ଦେଉଳ ତୋଳାର ଯେ ରସ, କହିଲ **ମାଗୁଣି ଜ୍ୟୋତିଷ** ।
ଏ ଅଧ୍ୟା ପାଞ୍ଚ ସମାପତ, ଦେଉଳ ତୋଳାର ଚରିତ ।

ଇତି ଶ୍ରୀଅସନ୍ଦ ପୁରାଣେ ଦେଉଳ ତୋଳାର ଚରିତ କଥନେ ଶ୍ରୀଦାରୁ ବ୍ରହ୍ମ ବଉଦରୂପ ସିଂହାସନ ବିଜୟେ ନାମ ପଞ୍ଚମଅଧ୍ୟାୟ ।

* * *

No Colphon

There are some folia Contaning ମୃଗୁଣୀ ସ୍ତୁତି by ବଳରାମ ଦାସ at the begining of the manuscript.

Digitized by PPRACHIN, SOA

99

Cat. No. O. L. 979

ଦେଉଳତୋଳା କବ—ମାଗୁଣି ଜ୍ୟୋତିଷ

Deulatola By Maguni Jyotisha

Substance—Palmleaf, No. of folia—82, Size 19·5 X 3·1 Cm. Each side contains 2 to 5 lines. Character Oriya, Date of copy—Sana 1319 sala or 1912 A. D. Complete, Condition—wormeaten Findspot—Bhubaneswar, Dist.—Puri, Name of the scribe—Gauranga Kundu.

ଯେଥି ଉତାରୁ ଯେବେ ଶୁଣ, କହିବା କ୍ଷେତ୍ରର ବିଧାନ ।
କେବଣ କ୍ଷେତ୍ର ଏ ବୋଲଇ, କହ ତୁ ମୋତେ ତ ବୁଝାଇ ।

* * *

ଯେ ଶଂଖ ଲଭିର ମଧ୍ୟର, ସମସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରଙ୍କର ସାର ।

* * *

ଯେହୁ କରନ୍ତି ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ, ହୁଅଇ କଲୁଷ ଖଣ୍ଡନ ।
ତା ପରେ ନୀଳଚକ୍ର ଦେଖି, ଭଯେ ବୁଜିଲେ ବେନି ଆଖି ।

ଦକ୍ଷିଣ ବେଢ଼ା ପାଶ୍ବରେ, ଅଛନ୍ତି ବରେହା ସେଠାରେ ।
ପଶ୍ଚିମ ପାଶ୍ବରେ ଯାଇଂ ନୃସିଂହ ଅଛନ୍ତି ସେ ରହି ।

* * *

ଉତର ବେଢ଼ା ପାଶ୍ବରେ, ବାମନ ଅଛନ୍ତି ସେଠାରେ ।
ଯେମନ୍ତେ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରି, ଦଉଳେ ଦେଖିବ ଶୀହରି ।

* * *

ବଟ ମହିମା ଯେବେ ଶୁଣ, ସେ ବଟ ବିଷ୍ଣୁ ନାରାୟେଣ ।
ବଟମୂଳରେ ବଟେଶ୍ୱର, ସେ ବଟେ ତାଙ୍କ ଅଧିକାର ।

ନିର୍ମଳ ମନ କରି ଶୁଣ, ରୋହେଣୀ କୁଣ୍ଡର ବିଧାନ ।
ସେ କୁଣ୍ଡେ କାକ ଚତୁଭୁଜ, ଅମର ହୋଇ ପକ୍ଷୀରାଜ ।

ଏ ଅଗ୍ନିକୋଣେ କ୍ଷେତ୍ରପାଳ, ଦ୍ରଶନେ ନ ଦଣ୍ଡଇ କାଳ ।
ତହୁଂ ବାହୁଡିଣ ଆସିବ, ଅନନ୍ତଶେଯ୍ୟାରେ ଭେଟିବ ।

ଏହାଙ୍କ ନଇରତ କୋଣେ, ଅଛନ୍ତି କପିଳମୋଚନେ ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଯହୁଂ ସେ ଶଙ୍ଖପ୍ରନାଳରେ, ଅଛନ୍ତି ନୀଳକଣ୍ଠେଶ୍ୱରେ ।

* * *

ଏଥି ଉତ୍ତାରୁ ବେଲେଶ୍ୱରେ, ଅଛନ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରର ପ୍ରାନ୍ତରେ ।

* *

ଉତ୍ତରେ ଛନ୍ତି ମହେଶ୍ୱର, ମାର୍କଣ୍ଡ ନାମଟି ଯାହାର ।
ବ୍ରହ୍ମଂ ପ୍ରଳୟ ଯାର ନାହିଂ ଉତ୍ତର ମାଡିଛନ୍ତି ରହି ।

କ୍ଷେତ୍ରେ ପରିଛା ତାକୁ ଜାଣି, ଦର୍ଶନ କରେ ଯେଉଂ ପ୍ରାଣୀ ।
ଈଶାନେ ଛନ୍ତୀଶାନେଶ୍ୱର, ମହା ମହିମା ଯୋଗେଶ୍ୱର ।

* * *

ଶୁଣ ନୃପତି ମନହିରେ, ଦକ୍ଷିଣେ ଛନ୍ତି ଯମେଶ୍ୱରେ ।
ଦକ୍ଷିଣ ମାଡି ସେ ଅଛନ୍ତି, ଯେ କ୍ଷେତ୍ରେ ପ୍ରଧାନ ଅଟନ୍ତି ।

* * *

ପଶ୍ଚିମେ ଛନ୍ତି ଲେକେଶ୍ୱର, କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାଙ୍କ ଅଧିକାର ।
ନୃପତି ଯେବେ ହୋ ଶୁଣିବା, ଅଷ୍ଟଚଣ୍ଡୀଙ୍କି ଯେ କହିବା ।
ଅଛନ୍ତି ପଶ୍ଚିମେ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ସର୍ବମଙ୍ଗଳାଇ ସେଠାରେ ।

* * *

ଦକ୍ଷିଣେ ଛନ୍ତି ଚଣ୍ଡୀ ମୁଣ୍ଡୀ, ତାଙ୍କୁ ସେବିଲେ ପାପ ଖଣ୍ଡି ।
କାଳିକା ଛନ୍ତି ବାବ୍ୟ କୋଣେ, କାଳ ନ ରହେ ତା ଦ୍ରଶନେ ।

ବିମଳା ନୈଋତେ ଅଛନ୍ତି, ସେ ମହାମାୟୀ ଯେ ଅଟନ୍ତି ।
ତାହାଙ୍କୁ ବିଷ୍ଣୁ ଅଙ୍ଗିକାର, ବିମଳା ନାମ ଯେ କ୍ଷେତ୍ରର ।

* * *

ଉତ୍ତରପାରୁଶରେ ପୁଣି, ରହିଛି ଯେ ଉତ୍ତରାୟଣୀ ।
ବାମପାରୁଶେ ଅଛି ମାଡି, କାଳକୁ ଦେଇଛି ଘଉଡି ।

ବଟମଙ୍ଗଳା ବଟରାଣୀ, ଦ୍ରଶନେ କଳୁଷ ନାଶେନି ।
ଦେଉଳ ତୋଳାର ପୁରାଣ, ସୁଜନେ କଳୁଷ ନାଶନ ।

* * *

ସୁଜନେ ନ ଧରିବା ଦୋଷ, ମୁଂ ତୁମ୍ଭ ଭୃତ୍ୟଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ ।
ଦେଉଳ ତୋଳାର ଯେ ରସ, କହିଲ **ମାଗୁଣି କେୟାଭଷ** ।
ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟା ସମାପତ, ଦେଉଳତୋଳାର ଚରିତ୍ର ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଇତି ଶ୍ରୀଅଚ୍ଛନ୍ଦ ପୁରାଣେ, ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ର ବଧାନେ ଦେଉଳ ତୋଳା ଚରିତ୍ର କଥନେ ନାମ ପଞ୍ଚମଅଧ୍ୟାୟ ।

Colophon—ଇତି ଶ୍ରୀ ଦେଉଳ ତୋଳା ସଦା ଜୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା । ଆହେ ସୁ୍‌ଜ୍ଞ୍ୟ ଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୂରାଇ ଗାଇବ । ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ । ଲେଖନକାର ଘର ପ୍ର : ଅନ୍ତରୋଧ, ମୌଜା ଉଭୟେମୁଖୀ, ଅଧୀନ ଅପାଣ୍ଡୁତା, ଅଯୋଗ୍ୟ ଅଧମ ଗୌରାଙ୍ଗ କୁଣ୍ଡୁଙ୍କୁ ଶ୍ରୀ ବାସୁଦେବ ଉଦ୍ଧାର କରିବେ । ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ, ସମସ୍ତ ଅଡ଼ତିରିଶ ଅଙ୍କ ସନ ୧୩୧୯ ସାଲ ବୃଷ ଏଗାର ଦିନ ରୋଜି ଶନିବାର ଏ ପୋସ୍ତକ ବେଳ ଚଉଦ ଘଡ଼ିରେ ସଦାଜଏ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା । ଇତି ଏ ପୋସ୍ତକ ପ୍ର—ଅନ୍ତରୋଧ, ମୌଜା—ଉଭୟମୁଖୀ ନିବାସୀ ରହଣି ଚଇତନ ଶତପଥୀଙ୍କର ଏ ପୋସ୍ତକ ଯେ ମାଗିନେବ, ଅଥବା ଗେରଇ ନେବ ତାହାର ସପ୍ତ ପୁରୁଷ ଚଳ । ଏହାର ସପ୍ତ ପୁରୁଷ ଉପର । ବାସୁଦେବ ଉଦ୍ଧାର କରିବେ ଅଧମ ଗୌରାଙ୍ଗକୁ ଓ ବିଶ୍ୱନାଥକୁ ।

100

Cat. No. O. L. 1092

ଦେଉଳତୋଳା କବି—ଦୀନବନ୍ଧୁ ଦାସ

Deulatola By—Dinbandhu Das

Substance—Palmleaf, No. of folia—70 Size—37.4 X 3.6 Cm. Each side contains 4 to 5 lines. Charactor—Oriya, Date of copy—C. 19th Century A. D. Complete. Condition—worm-eaten, Find spot Bhubaneswar, Dist. Puri.

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ନମ ଶାରଦା ପାଦେ ପଡ଼ି । ବୋଲେ ପରୀକ୍ଷ କର ଯୋଡ଼ି ॥
ତୋ ଅନୁଗ୍ରହ ମୋତେ ହେଉ । ସଂସାରେ ମୋର ଯଶ ରହୁ ॥
କହିବ କ୍ଷେତ୍ରର ବିଗ୍ରର । ତୁ ଅନୁଗ୍ରହ ମୋତେ କର ॥

* * *

କହ କଳିଯୁଗର ଗତି । ଶୁଣିଲେ ଲଭିବି ମୁକତି ॥
କଳିଯୁଗରେ ବିଷ୍ଣୁଜାତ । କି ରୂପେ ହୋଇଲେ ବିଖ୍ୟାତ ॥

* * *

କଳିଯୁଗରେ ଅବତାର । ବିଜୟେ ଶ୍ରୀନୀଳକନ୍ଦର ॥
ଗୁପତେ ନୀଳମାଧବଙ୍କୁ । ବସୁ ଶବର ପୂଜେ ତାଙ୍କୁ ॥
ଗୁପତ କରିଣ ପୂଜଇ । ସଂସାରେ କେହି ନ ଜାଣଇ ॥

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଧନ୍ୟ ମାନବ ଦେବରାଜା । ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ କରେ ନିତ୍ୟେପୂଜା ।।
ନାରଦ ଯେକ ଦିନକରେ । ମିଳିଲେ ରାଜାଙ୍କ ଛାମୁରେ ।।
ଦେଖିଣ ଭଗତି ରାଜାର । କଲ୍ୟାଣ କଲେ ମୁନିବର ।।

* * *

ଶୁଣ ରାଜନ ସାବଧାନେ । ବିଷ୍ଣୁ ଅଛନ୍ତି ଯେଉଂ ସ୍ଥାନେ ।।
ନୀଳମାଧବ ରୂପେ ହରି । ନୀଳ ଶରୀରେ ବିଜେ କରି ।।
ଗୁପତେ ପୂଜଇ ଶବରେ । କେହି ନ ଜାଣନ୍ତି ସଂସାରେ ।।

* * *

ଶ୍ରୀନୀଳଗିରିରେ ରାଜନ । ଦେଉଳ ତୋଳାଅ ବହନ ।।
ବିଳମ୍ବ ନକର ତୁ ରାଜା । ନୀଳମାଧବ କର ପୂଜା ।।

* * *

ପୂର୍ବଦିଗକୁ ବିଦ୍ୟାପତି । ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ଖୋଜୁଣ ଅଛନ୍ତି ।।
ଗଙ୍ଗା ଯମୁନା ପାରି ହେଲେ । ନିଗମ ଅରଣ୍ୟେ ପସିଲେ ।।

* * *

ଅରଣ୍ୟେ ତିନିଦିନ ଗଲେ । ଶବର ପଲ୍ଲୀରେ ମିଳିଲେ ।।
ବସୁ ଶବର ଘରଠାରେ । ମିଳିଲେ ଯାଇ ସେ ସତ୍ୟରେ ।।
ସେଦିନ ଶର୍ବ ଶବରଣୀ । ଘରେ ନାହାନ୍ତି କେହି ପୁଣି ।।
ଲଳିତା କୁମାରୀ ନାମେଣ । ଘରକୁ ଥାଇ ସେ ଜଗିଣ ।।
ଯେଣୁ ସମୟେ ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣ । ମିଳିଲା ଲଳିତା ପାଶେଣ ।।

* * *

ଅମୃତମୟେ ହାରି ରସ । ସୁଜନ ଜନେ ଏଣେ ଘୋଷ ।।
ହିଂସା କପଟ ଦୂରେ ତେଜ । ନିରତେ ତୁମ୍ଭ (?) ପାଦେ ଭଜ ।।
ଯେ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ଯେ ପୁରାଣ । ଶୁଣନ୍ତେ କଳୁଷ ନାଶନ ।।

* * *

ଦେଉଳତୋଳାରେ ଯେ ରସ । ଭଣଇଂ ଦୀନବନ୍ଧୁ ଦାସ ।।
ଏ ପାଞ୍ଚଅଧ୍ୟା ସମାପତ । ଦେଉଳତୋଳାର ଚରିତ ।।

ଇତିଶ୍ରୀ ଭବିଷ ପୁରାଣେ ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ

କ୍ଷେତ୍ରର ବିଧାନ ଦେଉଳତୋଳା ଚରିତ୍ର କଥନେ ନାମ ପଞ୍ଚମୋଽଧ୍ୟାୟ ।

There are some folia containing first five Cahapters of the ଭାଗବତ (୧୦ମ ସ୍କନ୍ଦ) at the beginning of the Manuscript.

Colphon—ଆହେ ସୁଜ୍ଞଜନମାନେ ଶୁଧ ଅଶୁଧ ଚଳାଇ ବୋଲିବ । ଲେଖନକାରୀର ଦୋଷ ନ ଘେନିମ । ମନକୁ ଲେଖିନାହିଁ, ଆଦୃଶରେ ଯାହା ଲେଖାଥିଲା ତାହା ଲେଖିଲି, ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରଭୁ ବଳଭଦ୍ର ପ୍ରଭୁ, ଶ୍ରୀ ସୁଭଦ୍ରା ପ୍ରଭୁ ରକ୍ଷା କରିବେ ଅଧମ ନାରଣ ମିଶ୍ରକୁ ଲିଖିତଂ ଶ୍ରୀ ନାରଣ ମିଶ୍ରେ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

101

Cat. No. Or. Ms/56

ଦ୍ୱାରକା ଲୀଳା   କବି–କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ନରେନ୍ଦ୍ର

Dvarika Lila

By—Krushnachandra Narendra

Substance—Paper. No. of pages—66. Size—26·6 X 24·2 C. M· Each side contains 13 to 20 lines, Character—Oriya, Date of copy· 1922 A. D. Complete. Condition—good. Find spot—Oriental manuscripts library, Madras.

ଦ୍ୱାରିକା ଲୀଳା ପ୍ରାରମ୍ଭ

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଆଦୌ ଦେବକୀ ଦେବୀ ଗର୍ଭ ଜନନଂ ଗୋପୀଗୃହେ ବର୍ଦ୍ଧନଂ
ମାୟାପୂତନଜୀବତାପହରଣଂ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନୋଦ୍ଧାରଣମ୍ ।

କଂସୋଚ୍ଛେଦନକୌରବାଦିନିଧନଂ କୁନ୍ତୀସୁତାପାଳନଂ
ଏତଦ୍ ଭାଗବତଂ ପୁରାଣକଥିତଂ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଲୀଳାମୃତମ୍ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଂ କରୁଣାକରଂ ଜନହିତଂ ରାଧାପତିଂ ସୁନ୍ଦରଂ
ଶ୍ୟାମଂ କାମଜିତଂ ପ୍ରସନ୍ନବଦନଂ ବଂଶୀଧରଂ ମୋହନମ୍ ।

ଭାଲେ ଚନ୍ଦନବିନ୍ଦୁମିନ୍ଦୁ ସଦୃଶଂ କର୍ଣ୍ଣେ ଲସତ୍ କୁଣ୍ଡଳଂ
ଚଂ ଦିବ୍ୟାମ୍ବରଭୂଷଣଂ ନଟବରଂ ତ୍ରୈଲୋକ୍ୟନାଥଂ ଭଜେ ।

* * * *

ଜୟ ଜୟ ନାରାୟଣ ମତ୍ସ୍ୟରୂପ ହେଲ ।
ଶଙ୍ଖାସୁରକୁ ନିବାରି ବେଦକୁ ଆଣିଲ ।
ପୀତବାସ ହେ !
ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ମନକଲ ତୋଷ ହେ ।
ଜୟ ଜୟ ନାରାୟଣ କୂର୍ମ ଅବତାର ।
ସପତ ଦ୍ୱୀପା ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠଦେଶେ ଧର ।
ନାରାୟଣ ହେ !
ଦୁଷ୍ଟକୁଳ କଲ ଯେ ନିଧନ ହେ ।

ଶ୍ରୀ ଦ୍ୱାରିକା ଲୀଳା ଯେ ଅଟେ ସିନ୍ଧୁସମ ।
ମୁଁ ଛାର ଅଧମ ଏହା କରିବି ବର୍ଣ୍ଣନ ହେ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଶୁକ ବେଦ ବ୍ୟାସଙ୍କ ନନ୍ଦନ ମହାଯତି ।
ପାଦେ ପଡ଼ି ମହାରାଜା ହୋୟାଛେ ବିନତି ହେ ।
ରାଜା ଭକ୍ତି ଦେଖି ମୁନି ଆନନ୍ଦିତ ମନ ।
ବୋଇଲେ ଶୁଣ ହେ ରାଜା ଅପୂର୍ବ ବିଧାନ ହେ ।
କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ନରଇନ୍ଦ୍ର ଭାଷନ୍ତି ଏ ଗିର ।
ଶ୍ରୀ ରାଧାକାନ୍ତ ଚରଣେ ନିତ୍ୟେ ନମସ୍କାର ହେ ।

* * * *

There are some pages containing ଚଉତିଶା by Kishore Chandra Rajendra and ପଦ୍ମନାଭ ଦେବ towards the end of the mansuscript.

କିଶୋର ଚନ୍ଦ୍ର ଭାଷେ ଶ୍ୟାମ ରହି ବିଦେଶେ ।
କହିଲେ ପ୍ରିୟ ସହଚରଙ୍କୁ ବିରସେ ହେ ।

* * * *

ପଦ୍ମନାଭ ଦେବ କହି ରାଧାଭାବ ମନେ ଧ୍ୟାୟି ।
ନାଗର ଚିତ୍ତ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲା ହେ ।

No Colophon.

102

Cat. No. O. L./136

ଦ୍ୱାରିକା ଲୀଳା **କବି—ଦିବ୍ୟ ସିଂହ**

Dvarika Lila **By—Divya Sinha**

Substance—Palm leaf, No. of folia—72, Size—37·5 X 3 C. M. Each side contains 3 lines throughout the manuscript. Character—Oriya. Date of Copy—Sana 1282 Sala or 1875 A. D. Complete. Condition—Not so good. Find spot—Puri town.

ଶ୍ରୀ-ଇଷ୍ଟଦେବତାୟେ ନମଃ
ଗଣେଶଙ୍କ ମଙ୍ଗଳାଚରଣଂ

ଆତଙ୍କହର ଶଙ୍କର ନନ୍ଦନ ଜଣାଉଁଛି ଏ ମାତଙ୍ଗ ବଦନ,
ଅମର ନିବାସୀ ପାଦପଦ୍ମେ ଆସି ସର୍ବଦା କରନ୍ତି ଧ୍ୟାନ

Digitized by PPRACHIN, SOA

ମୋର ବିଘ୍ନ ହତ କରତା ଅନାଥ ତୁମ୍ଭ ବିନା ନଜାଣଇ ମୁ ଆନ ।
ମୋ ନିବେଦନ ହୃଦୟେ ଘେନ,
ଭାଷିଲି ଭାଷିଲି ସନ୍ତାପ ବନ ।

* * * *

ତା ପଦ୍ମ ଚରଣେ ଅନୁଗତ ଧ୍ୟାଇ ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବ ଭୂପତି କହଇ,
ଶ୍ରୀ ପଟିଆଦୁର୍ଗେଶ ରଚିତଂ
ଦ୍ୱାରିକା ଲିଳାକ୍ଷଂ ସମାପ୍ତଂ ୧୨୮୨ ।

103

Cat. No. Or. Ms/81-D

ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୀତା କବି—କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Dvitiya Gita By—Krshna Dasa

Subtance—Paper. No. of pages—59. Size—23·5X17·7 C. M. Each page contains 9 to 22 lines. Character—Oriya. Date of Copy—Sana 1250 Sala or 1843 A. D. Complete. Condition—good. Find spot—Baptist Mission, Balasore. Name of the scribe—Madhusudana Pattanaik. Village—Karali, Pragana Remuna, Dist. Balasore.

ପାମର କୃଷ୍ଣ ଦାସ କହି । ଏକାଣୋଇ ପଦେ ଏ ରହି ॥

ଇତିଶ୍ରୀ ମୋହାପୁରଣେ ଦ୍ୱତୀଅ ଗୀତା ରସେ ହରି ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ଗୁରୁକାମେଳୀ ବୋଧନେ ନାମ ଦ୍ୱାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Colophon—ଭୀମସ୍ୟାପି................................ନ ବିଦ୍ୟତେ ।

ଏକବୃକ୍ଷସମାରୂଢ଼ା ନାନାପକ୍ଷୀବିହଙ୍ଗମାଃ ।
ପ୍ରଭାତେ ଦଶଦିଶଂ ଯାନ୍ତି କା କସ୍ୟ ପରିବେଦନା ॥

ହେ ସୁଗ୍ୟଂଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୁରୋର ଗାଇବ, ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ । ଏ ପୋସ୍ତେକ ସଦା ଜଏ ସପୂର୍ଣ୍ଣ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ରାମ ଚନ୍ଦ୍ର ଦେବୋ ମାହାରାଜାଙ୍କ ବିଜେ ଶୁଭ ରଜ୍ୟେ ସନ ୧୨୫୦ ସାଲେ ମୀନ ମାସ ଦି୮ନେ ରବିବାର ଦିନ ଦୁଇଘଡ଼ି ସମୟରେଂ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ ଏ ପୋସ୍ତେକ ଲେଖିଲେ ଅଧମ ମଧୁସୋଦନ ପଟନ୍ନାଏକ, ସାଖିନ କରଳୀ, ପ୍ର ରେମୁଣା, ଶ୍ରୀଗୁରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବା ହୋଇବ ।

ଭଗ୍ନ ପୃଷ୍ଠଃ......................................ପ୍ରପାଳୟେତ୍ ।

There are some pages containing Karttika Mahatmya, Chhatisa Gupta gita, Tulabhina and Lakshmi Purana in the manuscript.

Digitized by PPRACHIN, SOA

104

Cat. No. O. L./62-C.

ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୀତା — କବି-କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Dvitiya Gita — By—Krusna Dasa

Substance—Palm leaf, No. of folia—84, Size—36·4x2·8 C. M. Each side contains 2 to 5 lines. Characher—Oriya, Date of Copy—1214 Phasali or 1807 A. D. Complete. Condition—Badly wormeaten Find spot—Government Oriental Manuscripts Library, Madras.

Biginning— ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମ ରାଜ ନମଃ ।

ନମଇଂ ପ୍ରଭୁ ନାରାଏଣ, ତୁ ଦେବ ସଂସାର ଧାରଣ ।
ନୀଳ ଜଳଦ ଯାର କାଏ, ସର୍ଗର ଶୁଭାକର ପ୍ରାଏ ।
ସୁସଞ୍ଚ ନାସା ପଦ୍ମ ନେତ୍ର, ସୁରଙ୍ଗ ଅଧର ପବିତ୍ର ।
* * * *

କହଇ ଛଡ଼ରସ ଖଣ୍ଡଂ, ହେଲେ ମେଣ୍ଟିବ ଯମ ଦଣ୍ଡଂ ।
ସଂସାରେ କ୍ରୀତି ମୋର ଥାଉ,......................... ।
* * * *

Colophon— * * * * * * ସମୟରେ ରାମ ମାହାନ୍ତିଙ୍କ ଗୃହରେ * * * * * ଲେଖନକାର ଭିକାରୀ ମାହାନ୍ତିଙ୍କର ଜାଣିବ । ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନୃସିଂହ ଉଧର ଅଧମ ଅରକ୍ଷିତ ଲେଖନକାର ଭୀକାରୀ * * * ଶ୍ରୀ ରକ୍ତାକ୍ଷୀ ନାମ ସମ୍ବତ୍ସରେ କାର୍ତ୍ତିକ କୃଷ୍ଣ ସପ୍ତମୀ .. .. ବାରେ ମହୁରୀପୁର ଗ୍ରାମରେ ଲେଖା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ଲେଖନକାର ଇଛାପୁର କରଣ ଭିକାରୀ ମାହାନ୍ତି, ସନ ୧୨୧୪ ଫସଲି ।

There are two other works entitled ଧର୍ମ ସାଗର and ନାମରତ୍ନଗୀତା by କୃଷ୍ଣ ଦାସ in the manuscript.

105

Cat. No. O. L./66

ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୀତା — କବି-କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Dvitiya Gita — By—Krusna Dasa

Substance—Palm-leaf, No. of folia—61, Size—31·3x3·2 C. M. Each side contains 4 lines throughout the manuscript. Character—Oriya, Date of Copy—C.19th Century A. D. Complete. Condition—Worm eaten. Pind spot—Puri town.

ବଢ଼ଇ ଯଶ ଶ୍ରୀ ଆୟୁଷ, ଭଣ ନୃସିଂହ ଦାସସ୍ୟ ।
ପାମର କୃଷ୍ଣ ଦାସ କହି, ଦୁଇଶ ପଦେ ଯେହୁ ରହି ।

ଇତିଶ୍ରୀ ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୀତା ଗ୍ରନ୍ଥେ ମହାପୁରାଣେ ହରି ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ଗୁରୁ କାମିନୀ ବୋଧନେ ନାମ ଦ୍ୱାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Colophon—ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୀତା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ । ସକଳେଶ୍ୱର ଶରଣ, ଉଦ୍ଧରିବେ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

106

Cat. No. O. L./367 (B)

ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୀତା　　　　କବି-କୃଷ୍ଣଦାସ

Dvitiya Gita　　　　By—Krusna Dasa

Substance—Palm-leaf, No. of folia—89, Size—21.5x3.7 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya, Date of Copy—C. 19th Century A. D., complete. Condition—Warm eaten, find spot—Khallikota, Dist. Ganjam.

ଶୁଣହେ ବୀରଙ୍କ ଉତ୍ତମ, ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୀତା ଯେହା ନାମ ।
ଯେଣେ ଯେ କରେ ଦୃଢ଼ ମତି, ଶ୍ରବଣେ ଶୁଣୁଥିବି ନିତି ।
ସକଳ ଦୁର୍ଗତି ନାଶଇ, ଅନ୍ତେଣ ବୈକୁଣ୍ଠେ ବସଇ ।
ବଢ଼ଇ ଯଶ ଶ୍ରୀ ଆୟୁସ, ଭଣେ ନୃସିଂହ ଦାସ ଶିଷ ।
ପାମରକୃଷ୍ଣ ଦାସ କହି, ଦୁଇଶ ପଦେ ଯେହୁ ରହି ।

ଇତିଶ୍ରୀ ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୀତା ରସେ ମହା ପୁରାଣେ ହରି ଅର୍ଜ୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ଗୁରୁ କାମେନୀ ବୋଧନେ ନାମ ଦ୍ୱାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Colophon—ଭାଦ୍ରବ ଶୁକ୍ଳ ପଞ୍ଚମୀ ରବିବାର ଦିନ ଯେ ପୋସ୍ତକ ସଦାଙ୍କଯେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ।

There are same folia Containing ଅଙ୍ଗଦ ଚିଟାଉ by ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର ଦାସ at the beginning of the manuscript.

107

Cat. No. O. L.—634-B

ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୀତା　　　　କବି-କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Dvitiya Gita　　　　By—Krusna Dasa

Substance—Palm-leaf, No. of folia—55, Size-23·x3·1 C. M. Each side contains ,3 to 5 lines. Character—Oriya, Date of Copy—C. 18th Century A. D. Complete, Condition—Good, Find spot.—presented by Sitarama Dasa Collected from Medinapur Area of West Bengal.

Colophon—ଭୀମସ୍ୟାପି.............................. ନ ବିଦ୍ୟତେ

ବୀରଶ୍ରୀ ଗଜପତି ଗୌଡେଶ୍ୱର ନବକୋଟୀ କର୍ଣ୍ଣାଟ କଳେବର କିଶୋରବୀରାଧି ବୀରବର ଶ୍ରୀ ପ୍ରତାପ ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ଅ ୨୮ଙ୍କ କୁମ୍ଭଦି ୪ ନେ ଗୁରୁବାରେ ବେଳ ଦ ୯/୨୪ ଠାରେ ଏ ପୋସ୍ତକସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

The text is same as in Cat. No. O.L—367(B) discussed previously.

Digitized by PPRACHIN, SOA

108

Cat. No. O. L./1196

ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୀତା   କବି-କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Dvitiya Gita   By—Krusna Dasa

Substance—Palm-leaf No. of folia—142 Size—31·7x3·3 C. M. Each side Contains 3 to 6 lines. Character—Oriya. Date of copy—17th Amka year of the king Mukunda Deva of the Khurdha dynasty or C. 19th Century A. D. Complete. Condition—Worm eaten. Find spot—Village—Geruala, P.-S. Brahmagiri, Dist. Puri.

ଶୁଣହେ ବୀରଙ୍କ ଉତ୍ତମ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୀତା ଏହା ନାମ ।।
ଏଣେ ଯେ କରେ ଦୃଢ଼ମତି ।ଶର୍ବଣେ ଶୁଣୁଥାଇ ନୀତି ।।
ସକଳ ଦୁଃଖ ବିନାସଇ । ଅନ୍ତେଣ ବୈକୁଣ୍ଠେ ବସଇ ।।
ପାମର କୃଷ୍ଣ ଦାସ କହି । ପାଞ୍ଚ ଉଣା ଦୁଇଶ ହୋଇ ।।
ବଢ଼ଇ ଯଶ ଶ୍ରୀ ଆୟୁଷ । ଭଣେ ନୃସିଂହ ଦାସ ଶିଷ ।।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୀତା ରହସ୍ୟେ ମହାପୁରାଣେ ହରି ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ଗୁରୁ କାମିନୀ ବୋଧନେ ନାମ ଦ୍ୱାଦଶୋ ଅଧ୍ୟାୟ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୀତା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Colophon—ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ, ବୀର ଶ୍ରୀ ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ବିଜେ ଶୁଭ ରାଜ୍ୟେ ସମସ୍ତ ଅ୧୭ଙ୍କ ମକର ଦି୨ନେ ଏ ପୋସ୍ତକ ଲେଖା ବଢ଼ିଲା । ହେ ସୁଜ୍ଞ ଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧପୂରାଇ ଗାଇବ । ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ । ଯଥା ଦୃଷ୍ଟି ତଥା ଲେଖନ । ମୁହି ଯେ ଅଧମ ଜନ । ଭରସା ମୋର ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ ।

There are two folia containing Bhagavati Janana in the from of Chautisa towards the end of the manuscript.

109

Cat. No. O. L./1205

ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୀତା   କବି-କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Dvitiya Gita   By—Krushna Dasa

Substance—Palm-leaf. No. of folia—64. Size—24·1x3·3 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Incomplete. Condition—Slightly worm eaten. Find spot—Presented by Sri Damodara Dasa, Bhubaneswar-2. Dist.—Puri.

Text is same as in Cat. No. oz/1196.

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

110

Cat. No, O. L./1378

ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୀତା — କବି-କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Dvitiya Gita — By—Krushna Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—77 size—21·8×3 C. M.f Each side Contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Complete. Condition—Worm eaten. Find spot—Puri town.

Text is same as in Cat. No. Or. Ms/81-D.

Colophon—ଶ୍ରୀ ରାମ ଶ୍ରୀଚରଣେ ଯେ ଖେଦ(?) ଅଧମ ଜନଙ୍କୁ । ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ କୃଷ୍ଣ ଉଦ୍ଧରିବେ । ଶ୍ରୀ ରାଧାକାନ୍ତ ଶ୍ରୀ ଚରଣେ ଶରଣଂ । × × × ୬୩ ଅଙ୍କ କୁମ୍ଭ ଦି....ନ ଶନିବାରେ ସୂର୍ଯ୍ୟୋତ୍ୱାଦି ବେଳ ତିନିପହର ସରିକି × × × ଶ୍ରୀ ଗୋପୀନାଥ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ମନ୍ଦିରଠାରେ ପୋସ୍ତକ ଲେଖା ବଢ଼ିଲା । ଆହେ ସୁଗ୍ୟଂ ଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ମିଶାଇ ଗାଇବ । ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଘେନିମ । ଶ୍ରୀ ବୃନ୍ଦାବନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାପ୍ରଭୁ ଉଦ୍ଧରିବେ । ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁ ଉଦ୍ଧରିବେ ହେ ।

111

Cat. No. O. L./1404

ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୀତା — କବି—କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Duitiya Gita — By—Krushna Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia-101. Size—33·3×3·4 C. M. Each side contains 1—4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19thCentury A. D. Complete. Condition—Worm eaten. Find spot—Presented by Kruttivasa Deo, Bauda. Dist. Phulbani.

Text is same as in Cat. No. O.Z./1378.

Colophon—ଶ୍ରୀ ସରସ୍ୱତୀ ଗଣପତି ଶ୍ରୀ ସାରଳାଦେବୀ ଚରଣେ ଶରଣ । ଶ୍ରୀ ଅଷ୍ଟ ଦିଗପାଳ ଚରଣେ ଶରଣ । ଶ୍ରୀ ବଉଦ ସହର ଦେବାଦେବୀ ଚରଣେ ଶରଣ । ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଦେବ ଚରଣେ ଶରଣ । ଏ ପୁରାଣ ବଢ଼ିଲା ଅଶ୍ୱିଣ ମାସ ଶୁକ୍ଳ ପକ୍ଷ ସମବାର ନବମୀଦିନ ।

There are some folia Containing a Chautisa by Balaram alias Balia son of Jagannatha Dasa towards the end of the manuscript.

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଶ୍ରୀ ସପତ ରାଗ—ରାଗ—ଆଷାଢ଼ଶୁକଳ

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାଏ ନମଃ

କେତେ କେତେ ଦୁର୍ଭାର ସଙ୍କଟୁ କରି ପାର
ରକ୍ଷା କରିଛ ଭାବଗ୍ରାହୀ ।
କାଳେ ହେଲି ନିଆଶା ଯେହ୍ନେ ଘୃଚେକ ଦଶା
କୋଟି କଷ୍ଟ ପାନ୍ତେ(?) ଯାଉ ନାହି ।।
ହେ ମୋହାପ୍ରଭୁ ।
କାହିଂତେ ନୋହିଛ ସାହା ।

* * * *

କ୍ଷିଦ୍ର ବୁଦ୍ଧି ମୋର ଅଗ୍ୟାନ ପାମୋର
ସାଧୁକୁ ସେବା ନ କଲି ।
ଶ୍ରୀ ବିନ୍ଧ୍ୟ ବାସେନୀ କିଛୁ ଦୟା କଲେ
ସପତ ରାଗ ବୋଇଲି ।
ଛନ୍ଦ ଛ ଏବେ ଛନ୍ଦେ ଭଜିଲି
କ୍ଷଏ ଯିବ ପାପଦଶା ।
ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ସୁତ ବଳିଆର
ଏକା ଗୋବିନ୍ଦ ଭରସା ।

112

Cat. No. OI. 1126

ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୀତା   ଲେ:—କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Dvitiya Gitaboli   By—Krushna Das

Substance—Palm leaf, No. of folia—103. Size—19x3·2 C. M Each side Contains 3 to 4 lines. Character—Oriya. Date of copy—C. 19th Century A. D. incompletely, Condition—Worm eaten. Find spot—Presented by Dr. B. D. Mohanty, Professor and Head of the Department, Oriya, Vanibihara Bhubaneswar.

ବନ୍ଦଇ ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ । ତୁ ଦେବ ସଂସାର ତାରଣ ।।
ନୀଳେନ୍ଦି ପଦ୍ମ ଜିଣି କାୟେ । ଶ୍ରୀମୁଖ ସୁଧାକର ପ୍ରାୟେ ।।
ସୁସଞ୍ଚନାସା ପଦ୍ମନେତ୍ର । ସୁରନାଥଧର ବିଚିତ୍ର ।।

* * * *

ସୁଜନେ ହରିନାମ ଘୋଷ । ଭାବେ ଭଣଇ **କୃଷ୍ଣଦାସ** ।

ଇତି ଶ୍ରୀମତ୍ ଦ୍ୱିତୀଆ ଗୀତାରସେ ମାହା ପୁରାଣେ ହରି ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ଜ୍ଞୋଧ ବେବସ୍ଥା କଥନେ ନାମ ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

113

Cat. No. O. L./1223

ଦ୍ରୋଣ ପର୍ବ   କବି—କୃଷ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ର

Drona Parva   By—Krushna Chandra

Substance—Palm leaf. No. of folia—20. Size—30·3x3·2 C. M· Each side contains 1 to 4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Complete. Condition—Good. Find spot—village—Ranasimhapur. P.-S. Bhubaneswar, Dist. Puri.

ଶ୍ରୀଗଣେଶ ପାଦେ ରହୁ ମୋ ଧ୍ୟାନ ।
ଇନ୍ଦୁର ବାହାନ କି ଶୋଭାବନ ।।
ଲିହି କାଠିଏ ଆପଣ ପଢ଼ିଲ ।
ବେଦ ବିଦ୍ୟାରେ ତ୍ରିପୁର ଜିଣିଲ ।।
ସୁରଗୁରୁ ବୃହସ୍ପତି ଯେ,
ବୁଦ୍ଧି କି ତୁମ୍ଭର ସମାନ ନୋହିଲେ ହାରିଲେ ଅଙ୍ଗିରା ଯତୀ ଯେ ।।

*   *   *   *

ଜଉତିଷ କୃଷ୍ଣ କଲା ରଞ୍ଜନ କଟକ ଜିଲା ନିବାସୀ ଯେ ।।

*   *   *   *

ସେହିଠାରେ ମିଳିଗଲେ ବୀର ଅଭିମନ୍ୟୁ ।
କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ବୋଲେ ସେ ତ ଅର୍ଜୁନର ତନୁ ।।

*   *   *   *

ବହନ ଯଦ୍ୟରଥ ବୀର ।
ଧାଇଂ ଆସେ ଧାଡିକାର ।।
ହସ୍ତେ ଗଦା ଧରିଣ, ପିଟେ ଅଭିମନ୍ୟୁକୁ ବହନ ।।
ହୋଇ ଗଲା ହତ ଅର୍ଜୁନର ସୁତ,
ମାଆ ମାଆ ଡାକେ ଖରେ ।
କୁରୁଗଣ ଯେତେ ହରଷ ହୋଇଲେ,
ହେଲେ ବସିଣ ସତ୍ରରେ ।
କୃଷ୍ଣ ଜ୍ୟୋତିଷ ଭଣି ।
ତ୍ରାହି କରିବେ ମୁରଲୀ ପାଣି ।।

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

114

Cat. No. OI. 898

ଧନମାଳୀଶ୍ରୀ ଚଉତିଶା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

ଲେ:—ଧନୁ ଦାସ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

Dhanamalisri Chautisa and Others

By—Dhanu Dasa and Others

Substance—Palm leaf. No. of folia—143. Size—37·5x3·9 C. m. Each side Contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C 18th Century A. D. Complete. Condition—Good. Find spot—Bhubaneswar, Dist Puri, Name of the scribe—Lokanatha Misra.

ରାଗ—ମାଳଶ୍ରୀ

କ୍ଷୀରୋଦ ସୁତା ଶେଖର ଭାବିନୀ, କ୍ଷଣେ ନଛାଡୁ ଅର୍ଦ୍ଧଅଙ୍ଗ ଘେନି ।
କ୍ଷରିତ ଅଧରୁଂ ଏ ଅମୃତ ପାନେ, ଛ ଛନ୍ଦେ ମତ୍ତ ଶଙ୍କର ତୁମ୍ଭେନେ ।
କ୍ଷୀର ନିଧିଜଳ ମନ୍ଥନେ ଗରଳ ଅମର ହର ରକ୍ଷିଣ ।
କ୍ଷିତି ରହିଲା ଯଶ ଶ୍ରବଣଭୂଷଣ ।

ହୁତାଶନରୁଁ ହୋଇଲୁ ଅବତାର, ହରିଣଧର ବଦନ ରୁଚିର ।
ହାଟକ ହେମ ପୁଷ୍ପଆଦି ପୁଞ୍ଜ, ହାସକରେ ତବ ସୁଭଗ ଅଙ୍ଗ ।
ହଟକାରଣେ ନିଶାକାଳେ ଭ୍ରମଣ ହରଷେ ସୁର ଭିଆଇ
ହରିଲୁ ମହୀ ଭାରା ମାହାମାୟୀ ।

* * * *

କୋପେଣ ସେନାପତି ଆଗୁସାର । କହେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଶୁଣ ନୃପବର ।
କଟିରେ ଥିବେ ରାଜାଏ ତୁମ୍ଭର । କରି ଘୋର ରଣ କାମିନୀମାର ।
କେଶରୀ-ବାହିନୀ ପାଦକମଳରେ ମଧୁବ୍ରତ ମୋର ଶିର ।
କହେ **ଧନୁଦାସ** କରୁଣାକର ।

ହଂସଦୂତ-ଚଉତିଶା—

କ୍ଷୀରୋଦ ସୁତା-ପତି ପତିତ ଜନପତି ରତି ପତିରେ ମନଭଳି
କ୍ଷପାକର-ବଦନୀ କୁନ୍ଦରଜନୀ ବୃଷଭାନୁନନ୍ଦନୀ ଗୁଣଭାଳି ସେ ।
ବନମାଳୀ
ଛ ଛନ୍ଦେ ଦିନେ ମଧୁପୁରେ କ୍ଷିରେନ୍ଦୁ ସମ ମଣ୍ଡପରେ ।
କ୍ଷପାକର କିରଣେ କୁସୁମ ବନିକାରେ
ଯେମନ୍ତ ମନରେ ବିସ୍ମରେ ସେ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ହରିଣ ବିଲୋଚନା ମତ୍ତ ପୀକବଚନା ଛାମୁରେ ଯେ ମୋର ବେଦନା
ହୋଇ ଯେକାନ୍ତ କାନ୍ତ ବଚନ କାନ୍ତା ଆଗେ କେହୁ କରିବ ନିବେଦନ ସେ
ବନମାଳୀ

ହୃଦରେ ବିଗ୍ଭରି ଏମନ୍ତ ।
ହଂସକୁ ଦେଖିଣ ଅଗ୍ରତ ।
ହୋଇ ହରଷ ହଂସଗମନୀକି ଉଦେଶ କହିଲେ ଯେମନ୍ତ ଉଦନ୍ତ ।

* * * *

କୃଷ୍ଣବଚନ ଶୁଣି କାଦମ୍ବବୃନ୍ଦ ମଣି –ପୂଜିତ କରି ଶୂନ୍ୟେଗଲା ।
କାଳନ୍ଦୀତୀରେ ବୃନ୍ଦା ବିପୀନେ କଦମ୍ବରେ କିଞ୍ଚିତ କାଳ ବିଶ୍ରାମିଲା ସେ ।
କଳହଂସ ।

କୃଶୋଦରୀକି ତହୁଁ ଦେଖି,
କୃଷ୍ଣବିରହେ ସେ ଯେ ଦୁଃଖୀ
କହିଲା ଯେତେକ ଉଦନ୍ତ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରର କହିଲା ଶ୍ୟାମଘନ ଲକ୍ଷି ହେ ।

ଗଗାର୍ଣ୍ଣବ ଚଉତିଶା————ରାଗ-କୌଶିକ

କ୍ଷୋଣୀବଲ୍ଲଯା ତନୟାକାନ୍ତ ସୁତା ସନ୍ନିଧ ଗହନ କାନନେ ।
କ୍ଷଣଦାପିତୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗ୍ଭରୁବଦନୀ ଛଳି ନିର୍ମିତମାନ କୃଷ୍ଣେ ।
ଛିଦ୍ରପେସିଣ ତନୁ ଶ୍ୟାମରେ ସ୍ୱେଦବୃନ୍ଦ
କ୍ଷମା ଅବଶେଷ କେଳିରେ ଲଳସ ଘୂର୍ମିତ ନେତ୍ର ଅରବିନ୍ଦ ।

* * * *

କେଶବବାମା କରଧରି ବିଜୟେ କଲେ ଗମନ ମଧୁପୁର, ।
କମଳମୁଖୀ ମୁଖ ଗ୍ଭହିଁମେଲଣି ଦେଇ ବିଜେ କୃଷ୍ଣନଗର ।
କଲେ ଶୟନ
ନିଶି ଉନିଦ୍ର ବହୁ ଶ୍ରମ ।
ଭୂଷକମଳ ବେନିପାଦ ଧରିଣ ଧୀରେ ଘ୍ଭପଇ ଶିଶୁରାମ ।

ଉଦ୍ଧବ ଚଉତିଶା

କୃଷ୍ଣ ଗୁଣଗୁଣି ବରଜ ତରୁଣୀ ଉଦ୍ଧବେ କହନ୍ତି ଯେକ
କଳାଲୋକଙ୍କର ସଙ୍ଗତେ ସେନେହ କଲାଲୋକ ଅବିବେକ ।
ଉଦ୍ଧବ ହେ ।

କସ୍ତୁରୀଭୃଙ୍ଗ କୋକିଳ ।
କେଶ କୃଷ୍ଣଫଣୀ ରାହୁ ଯମ, ଶନି, କାଳିଆ କେଉଁଟା ଭଲ ।

* * * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

କ୍ଷମାନିଧି କହେ ଶୁଣ ଉଦ୍ଧବ ମୁଁ ନିରନ୍ତରେ ଅଛି ଗୋପେ
ଛାଡ଼ି ନିଦ୍ରାଭାବ ସ୍ୱପନେ ଯେସନେ ମନଖେଳେ ଦିବ୍ୟ ରୂପେ ।
ଉଦ୍ଧବ ହେ ।
କ୍ଷଣେ ଗୋପୀଗାଳି ଶୁଣି,
ଛାର ପ୍ରାୟେ ମୋତେ ଦେବ ସ୍ତୁତିପ୍ରତେ କବି ଭୂପତି ବଖାଣି ।

There are 124 folia containing ରସକଲ୍ଲୋଳ by ଦୀନକୃଷ୍ଣ ଦାସ at the beginning of the manuscript.

No Colphon.

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଉଦ୍ଧରିବେ ।

ଭୀମସ୍ୟାପି——————ନ ବିଦ୍ୟତେ ।

ପୁସ୍ତକଂ ହରତେ——————ନରକଂ ନୟେତ୍ ।

ଭଗ୍ନପୃଷ୍ଠଃ——————ପରିପାଳୟେତ ।

ଶ୍ରୀଲୋକନାଥ ମିଶ୍ରେଣଂ ଲିଖିତଂ ଇଦଂ
ପୁସ୍ତକଂ । ଏ ପୋଥି ବ୍ରାହ୍ମଣ କପିଳିସାହୁଙ୍କର ।
ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଉଦ୍ଧରିବେ ।

115

Cat. No. O. L./237

ଧର୍ମ ସାଗର କବି—ଦୀନକୃଷ୍ଣ ଦାସ

Dharma Sagara By—Dinkrushna Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—289.Size-16·3x3·4C. m. Each side contains 2 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Complete. Condition—Worm eaten, Some folia are brittle. Find spot—Jagasinghpur area. Dist.—Cuttack.

ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଶରଣେ ଶରଣ ଅରକ୍ଷିତ କୃଷ୍ଣଦାସ ।
ଇତି ଶ୍ରୀଧର୍ମପୋସ୍ତେକସଦା ଜୟେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

No Colophom.

Digitized by PPRACHIN, SOA

116

Cat. O. L./830

ଧର୍ମ ସାଗର   ଲେ:—କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Dharma Sagara   By—Krusna Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—84. Size—32·2x3·4 Cm. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya, Date of Copy—C 19th Century A. D. Complete. Condition—Wormeafen Find spot—Sundaragrama, Dist—Cuttack. Name of the scribe—**Dhav Malce.**

ଶୁଣି ଯୁଯେଷ୍ଠି ହୋଇଲୁ ଟିକି ତୁଷ୍ଟି ।
ପ୍ରତେ ପାଇଲୁକି ଚିତେ ।
ଶୃଣ୍ଡାଳୀ ବୋଲି ଆମ୍ଭଙ୍କୁ କାହିଂ ପାଇଂ
ନିନ୍ଦା କଲୁ କୋନ୍ତି ସୁତେ ।।
ଧର୍ମକ ବଚନେ ଯୁଯେଷ୍ଠି ବୋଇଂଲେ
ନ ଜାଣି ହୁଡ଼ିଲା ବାବା ।
କେଉଁଠ ଦେବତା ମୋତେ ବିଡ଼ିବାକୁ ।
କପଟେ ଅଇଲୁ ଅବା ।।
ସରୂପ କହ ନୋହିଲେ ମୋର ଦେହ
ବିନାଶ କରିବି ଏଣେ ।
ମାହା ପାତକ ଦୋଷ ତୋତେ ଲାଗିବ
ବେଦ ଶାହାସ୍ତ୍ର ପ୍ରମାଣେ ।।
ଯୁଯେଷ୍ଟିଙ୍କ ବାଣୀ ଧର୍ମଦେବ ଶୁଣି
ବୋଇଲେ ଆମ୍ଭେ ତୋ ପିତା ।
ତୁହୋ ଆମ୍ଭ ପୁତ୍ର ସତ ପାଳୁ ଆମ୍ଭେ
ହାଦେ ଜଗତେ ହୋଇଂଲୁ ଜିତା ।।
ଲକ୍ଷେ ରାଜାଙ୍କୁ ବରଣ କରି ଆଣି
ରଞ୍ଚିଲୁ ରାଜୁସି ଯାଗ ।
ତେଣୁ କରି ଆମ୍ଭେ ଦେଖିତ ଅଇଂଲୁ
ଆମ୍ଭର ବହୁତ ଭାଗ୍ୟଂ ।।
ଶୁଣି ଯୁଯେଷ୍ଠି ହୋଇଣ ମହାତୁଷ୍ଟି
ପାଦେ ପ୍ରଳମ୍ଭିତ କଲେ ।
କୋଟି ଦଣ୍ଡବତ କରିଣ ପିତାଙ୍କୁ
ଆପଣା ପୁରକୁ ନେଲେ ।।
ଶୃଣ୍ଡାଳ ରୂପ କରିଣ ଦେବ ଗୋପ୍ୟ
ବିଜେ କଲେ ଦେବ ଧର୍ମ ।
ଯୁଯେଷ୍ଠି ବୋଇଂଲେ ନିସ୍ତାର ପାଇଲି
ଆଜି ମୋ ସୁଫଳ କର୍ମ ।।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ପିତା ପୁତ୍ରେ ଆସି ଏକ ସ୍ଥାନେ ବସି
କହନ୍ତି ସରୂପ କଥା ।
ଯାଗ ଅର୍ଣ୍ଣ ଖାଇ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ
ଆପଣେ ଧର୍ମ ଦେବତା ।।
ସେ ଦିନ ତହିଂ ହରଷ ମନ ହୋଇ
ରହିଂଲେ ଧର୍ମ ଗୋସାଇଂ ।
ଆର ଦିନ ନିଶିପ୍ରଭାତୁ ଚଳିଲେ
ଯୁଧେଷ୍ଟି ଦେବଙ୍କୁ କହିଂ ।।
ସ୍ୱର୍ଗ ଭୁବନେ ଅମର ନିଜ ସ୍ଥାନେ ।
ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇଂ ।
ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଚରଣେ ଶରଣ
ଦୀନକୃଷ୍ଣ ଦାସେ କହି ।

Colphon—ପୁସ୍ତକ ହରତେ——————————ବୃଦେତ୍ । * * * ଈଶର ସାହୁ ଏ. ପୋଃ ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ * * * ଉଦ୍ଧାର କରିବେ ଅରକ୍ଷିତ ଧର୍ମ୍ମକୁ ଶ୍ରୀ ବିମଳା ରକ୍ଷା କରିବେ ଅର * *

117

Cat. No. O. L./1186

ଧର୍ମ ସାଗର ଲେ:—କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Dharmasagara By—Krusna Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folio—99. Size—42x4 Cm. Each side contains 4 t o 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—1908 A. D. Complete. Condition—Worm eaten. Find spot—Geruala P.-S. Brahmagiri, Dist.—Puri. Name of the Scribe—Bhagirathi Misra

ସୁଜନ ଯେ ପ୍ରାଣୀ ହୃଦପରେ ଶୁଣି ନ ଘେନିମା ମୋର ଦୋଷ ।
ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଶରଣ ପଶିଲି ଅରକ୍ଷିତ **କୃଷ୍ଣଦାସ** ।

ଯେ ଧର୍ମ ସାଗର ବୋଲି ସଦାଜୟେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Colphon—ଭୀମସ୍ୟାପି—ନବିଦ୍ୟତେ । ସ୍ନ ୧୯୦୮ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ମାସ ୬ ତାରିଖେ ସ୍ନ ୧୩୧୬ ସାଲ ତୁଳ ମାସ ଦି ୨୧ ନେ ଶୁକ୍ଳ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାଦଶୀ ବୃହସ୍ପତି ବାସରେ ବେଳ ଘ ୧୨ ୱା ଦ ୧ ୱ ମି ୧୨ ନିଟ ସେ ୮ କଣ୍ଡ ସମୟେ ଯେ ପୋସ୍ତେକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା । ଲେଖନକାର—ଭାଗ୍ୟରଥି ମିଶ୍ରେ । ଯଥା ଦୃଷ୍ଟି ତଥା ଲିଖ । ପ୍ରଚବିଶିକୁଦ ମୌ—ଗେରୁଆଳ ନିବାସୀ ଚୈତନ୍ୟ ଜେନା ପୁତ୍ର ପରମାନନ୍ଦ ଜେନାଙ୍କର ଯେ ପୋସ୍ତେକ । ଯେ ପୋସ୍ତେକ ପରମାନନ୍ଦ ନ ନେବାରୁ ଟଙ୍କା ଦେଇ ମୋହର ରହିଲା ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

118

Cat. No. O. L./559

ଧୁନି ସଂହିତା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

ଲେ:—ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ ଦାସ

Dhuni Samhita and others

By—Achyutananda Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—121.Size—27·5x3·5 Cm. Each side contains 1 to 6 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Complete. Condition—Worm eaten. Find spot—village Tureintra. P.-S. Balipatna. Dist. Puri.

ଧୁନି ସଂହିତା—

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ ତଳେ କରିବା
ଅନ ହତ ଧୁନି ଭେଦାଇ ଦେବା ।
ଧୁନି ଅନହତ କହିବା ଭେଦ,
ନ ଥିବ ଭ୍ରାନ୍ତି ତୋ ନ ଥିବ ଖେଦ ।
ଯାହା ଶୁଣିଲେ ଅନ୍ୟ ନ ଶୁଣିମ୍ବ ,
ଅବିନାଶୀ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ହୋଇବୁ ।

*　　*　　*

ଅନହତରେ ଦେଇ ଥାଅ ଚିତ୍ତ ।
ଅନ ହତ ଗୀତା କହେ ଅଚ୍ୟୁତ ।।

ଛାୟା ସଂହିତା—

ସାବଧାନ କରି କହିଲି ତୋତେ ।
ଜାଗ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ବୋଲେ ଅଚ୍ୟୁତେ ।

ଛାୟା ସଂହିତା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ଜ୍ୟୋତି ସଂହିତା:—

ଜ୍ୟୋତି ମଣ୍ଡଳେ ଯେ ବଜାଅ ଚିତ୍ତ,
ରାମଚନ୍ଦ୍ର କହେ ଦୀନ ଅଚ୍ୟୁତ ।।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ବୀଜ ସାଗର ଗୀତା:—

ବେଳ ବୁଡ଼ିଯିବ କହୁଂ ଯେ ତୋର,
ବଳବନ୍ତା ପଣ ହୋଇବ ଦୂର ।

ବେଳୁ କର ନାଶ ।
ଦୀନ ଅଚ୍ୟୁତ ବୋଲେ ହରି ଘୋଷ ।।

ଢସାଣ:—

ଅଚ୍ୟୁତ ଦାସର ଏଠାକୁ ଧ୍ୟାନ,
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ କରେ ଭାବନ ।।

ଅଣାକାର ବ୍ରହ୍ମ ଯନ୍ତ୍ର:—

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ ବିନୟ ହୋଇଣ ଶ୍ରୀଗୁରୁ ଚରଣେ ପଡ଼ି ।
ଆଗ୍ୟାଂ ହୋଇବ ମୋତେ ଶ୍ରୀଗୁରୁ ବ୍ରହ୍ମଂ ଯେ ତନ୍ତ୍ରଂ ମନ୍ତ୍ରଂ ଯନ୍ତ୍ରଂ ଧାଡ଼ି ।

* * *

ପାମର ଅଚ୍ୟୁତ ପଦ୍ମଂପାଦେ ଚିର ପଦ୍ମଂ ବନରେ ନିବାସ ।
ଯନ୍ତ୍ରଂ ମନ୍ତ୍ରଂ ତନ୍ତ୍ରଂ ହୋଇଲେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭଣିଲେ ଅଚ୍ୟୁତ ଦାସ ।

ଭଗବତୀ ଜଣାଣ:—

କ୍ଷପାକର ଷୋଡ଼ଶ କଳା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୀନଭକ୍ତିରେ କେତେ ପୂଜାକଲି
କ୍ଷୀଣ ଚନ୍ଦ୍ର ନିଶିରେ ପଦ୍ମଂ ଚରଣ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱେ ଇଷିତେ ମଧୁ ସମର୍ପିଲି ଗୋ
ଭଗବତୀ,

* * *

ଖଳକୁ ସଙ୍ଗ ଦୂର କଲି
ଛନ୍ଦଳେ ବାଳକବି ଛାଡ଼ି ସକଳ ଆଶା ଶ୍ରୀଭଗବତୀ ଆଶ୍ରେ କଲି ଗୋ ।

ପଦ୍ମକଣ୍ଟୀକା:—

ଜୟ ତୁ ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ଅଶେଷ ପ୍ରାଣୀ ତାତ ମାତ,
ନମଇଂ ତୁମ୍ଭର ଚରଣ ତୁମ୍ଭେ ଅଶେଷ ପ୍ରାଣୀ ପ୍ରାଣ ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଆମ୍ଭ ରାମରେ ଯାର ଭକ୍ତି, ସେ ଲୋକେ ରୋଷାଇ କରନ୍ତି ।
* * *

ଭାଗବତର ପଦ ଅର୍ଥ, ଯେ ପ୍ରାଣୀ ବୁଝେ ପଦ ଅର୍ଥ
ଅଧିକାରୀଟି ସେହି ହେବ, ସକଳ ନ୍ୟାୟ ସେ କରିବ ।
ସକଳ ଘଟେ ନାରାୟଣ, ଜାଣଇଂ ଶ୍ୟାସ୍ତ୍ର ବିଧିକ୍ରମ ।
* * *

ପଦ୍ମକଳ୍ପେ ଟୀକାରସ ମାରକଣ୍ଡ ମୁନି ଉପଦେଶ
ତହିଁରୁ ସାରସ୍ୱତ ବାଣୀ ମୁଁ ଏବେ ଗ୍ରନ୍ଥ କଲି ଆଣି ;
ଭଣଇ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ସୁଜନେ କ୍ଷେମାକର ଦୋଷ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମକଳ୍ପ ଟୀକାୟା କୃଷ୍ଣ ଉଦ୍ଧବ ସମ୍ବାଦେ ସତ୍‌ସଙ୍ଗ ବିଗ୍ରହଣେ ଭାବ-କଥନେ ନାମୋ ସପ୍ତମୋଧ୍ୟାୟ ।

ବ୍ରହ୍ମ ଜ୍ଞାନ ଚଉତିଶା–

କହନ୍ତି ଉଦ୍ଧବକୁ ହରି । କର ଆସନ ଦୃଢ଼ କରି ।।
ଖଞ୍ଜାଅ ଅଣଗ୍ରଶ ବାଇ । ତିନ ନାଳରେ ରଖ ନେଇ ।।
ଗଙ୍ଗାକୁ ବୁହାଅ ଉଜାଣି । ଗଗନ ଶିଖେ ରହୁ ପାଣି ।।
ଘାଟ ମୁଣ୍ଡରେ ବନ୍ଧ ବାନ୍ଧି । ଘେନି ପରସୁକୁ ନିରୋଧି ।।
ଓଁକାର ମଧ୍ୟେ ରଖ ହେତୁ । ଉଡ଼ନ୍ତା ପକ୍ଷିକୁ ଧରନ୍ତୁ ।।
* * *

କ୍ଷକ୍ଷ ଚନ୍ଦ୍ର କହଇ **ଦ୍ୱାରିକା** । ଛାଡ଼ ତୋହର ମନୁ ବ୍ୟଥା ।।

ଭଗତି ଟୀକା–

ଚୈତନ୍ୟ କହୁଁଛି ମନକୁ । କିଂମ୍ପା ଖୋଜୁଛ ସେ ନାମକୁ ।।
ଗ୍ଋରିବେଦକୁ ଅଗୋଚର । ସକଳ ସାହା ମୁଁ ବାହାର ।।
ବଚନେ ତାହାଁକୁ ହେଁ ନ ପାଇଁ । ଜିହ୍ୱା ଅଗ୍ରତେ ନ ବସଇ ।।
* * *

କହଇ **ଅରକ୍ଷିତ ଦାସ** । ସେ ନାମ ଯେ କରଇ ଆଶ ।।
ତାହାର ମହିଂମା କହିବା । ଆର ଅଧ୍ୟାରେ ବୁଝାଇବା ।।

ଇତି ଶ୍ରୀ ହରି ଭକ୍ତି ଟୀକା ହରି ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ନାମ ବ୍ରହ୍ମଂ କଥନେ ନାମ ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ବ୍ରହ୍ମ ଜ୍ଞାନ କୋଇଲି–

ଛାଡ଼ ତୁ ଏବେ ମୁକତି ବାଟ । ଛାର **ନାଥିଆ** ଖୀଦ୍ର ବୁଦ୍ଧି ଖଟ ଲୋ ।।

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

119

. at. No. O. L./1537

ଧାନ ମାଣିକା ବ୍ରତ

Dhanamanika Vrata

Substance—Palm leaf. No. of folia—27. Size—20·2x3·5 C. M Each side Contains 2—6 lines. Character—Oriya. Date of copy C. 18th Century A. D. Incomplete. Condition—Badly worm-eaten Find spot—Chatrapada, Narendrapur. Dist. Balasore.

ନମସ୍ତେ ଶ୍ରୀ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଘରଣୀ ।
ତ୍ରିପୁର ସୁନ୍ଦରୀ ମୁଖ ଦରିଦ୍ର ନାଶନୀ ॥

ନମସ୍ତେ ଶ୍ରୀ ଜଗତ ଜନନୀ ଜଗତ ମାତ ।
ସିନ୍ଧୁ ରାଜା ଦୁହିତା କମଳା ନାମେ ଖ୍ୟାତ ॥

ତୁମ୍ଭେ କୃପା ଦୃଷ୍ଟି ମାଗୋ ହୁଏ ଯାହା ଠାର ।
କୋବେର ସଂପତ୍ତି ତାକୁ କେତେକ ମାତର ॥

ଯେଉଁ ଜନ ଠାରେ ମାତ ହେଉ ତୁ ବିମୁଖ ।
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ବୁଲିଲେ ନମିଳଇ ଭିଖ ॥

ମୋର ଠାରେ କୃପା ଦୃଷ୍ଟି କର ଜଗତ୍ ମାତ ।
କହିବି ଧାନ ମାଣିକ ଉଷାର ଚରିତ ॥

କାର୍ତ୍ତିକର ଅନ୍ତେ ମଗୁଶୀର ଗୁରୁବାର ।
ପ୍ରଥମ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବିଜେ କଲେ ସାଧବ ଦୁଆର ॥

ବୃଦ୍ଧା ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ରୂପ ଧରି ମୋହା ମାଇ ।
ସାଧବାଣୀ ସନ୍ନିଧେ ପ୍ରବେଶ ହେଲେ ଯାଇ ॥

* * *

କି ଗୋ ସାଧବାଣୀ ଯେ କି କର୍ମ ଯେ ତୋହର ।
ଆଜ ଲୋ ପ୍ରଥମ ମଗୁଶୀର ଗୁରୁବାର ।

ଧାନ ସିଝାଇଣ ଧାନ ଦେଉଛୁ ଝିଣାଇ ।
ଆଜ ଦିନ ଯେ କର୍ମ ତୋ କରି ନ ଯୋଗାଇ ।

* * *

ପ୍ରମଲକ୍ଷ୍ମୀ କହୁଛନ୍ତି ଉଷାର ବିଧାନ ।
ଗୋମୟେ ଲେପିଣ ପୁର କରିବୁ ମାର୍ଜନ ।

କୁଙ୍କୁମ କସ୍ତୁରୀ ଘେନି ସ୍ନାହାନ କରିବୁ ।
ପାଟ ଯେ ପଡନି ଝୀନ ବସନ ପିନ୍ଧିବୁ ॥

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଯେକ ବର୍ଣ୍ଣ ଶୁକ୍ଳ ଧାନ ମାଣରେ ଭରିବୁ ।
ଗନ୍ଧହଳଦୀରେ ବେନି ଚକ୍ଷୁ ନିର୍ବାଣିବୁ ॥

ନେତ୍ରକୁ ବେନି କଉଡ଼ି ନିର୍ବାଣ କରିବୁ ।
ସିଂହାସନେ ବସାଇଣ ସୁଚିରେ ପୁଜିବୁ ॥

ଦାସ ଯେ କରାଣ୍ଟି ଫୁଲ ବଦରୀ ପଲ୍ଲବ ।
ଅଏଁଳା ଫୁଲ ଗନ୍ଧ ପୁଷ୍ପ୍ୟ ଧୂପ ଦୀପ ॥

ନାରିକେଳ କଦଳୀ ଶାକର ଦଧି ଘୃତ ।
ପଞ୍ଚାମୃତ କରି ଆଗେ ବାଢ଼ିବୁ ତୁରିତ ॥

ପୁର ଅଗଣାରେ ଖଣ୍ଡେ ଗୋମୟ ଲେପିବୁ ।
ଶୁକ୍ଳ ସୁସଞ୍ଚ ଧାନ ମାଣେ ସୁଖାଇଣ ଦେବୁ ॥

କାକ ଯେ ପାରୁଆ ତାହା ଖାଉ ଥିବେ ପଡ଼ି ।
କୋପଭର ହୋଇ ତାଙ୍କୁ ନ ଦେବୁ ଘଉଡ଼ି ॥

ତାହାଙ୍କ ଭୋଜନୁ ଯେ ଉବୁରିବ ଧାନ ।
କୁଟି କାଣ୍ଡି ଯତନେ ତା କରିବୁ ତରଣ ॥

ମୋହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାମେ ବାଢ଼ି ପାଣି ଛଡ଼ାଇବୁ ।
ବେନି ଘଡ଼ି ବସି ଉଷା ଚରିତ ଶୁଣିବୁ ॥

ପ୍ରଥମ ପାଳିରେ ବାଢ଼ିବୁ ତରଣ ।
ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ପଦ୍ମ ପାଦେ ପସିବୁ ଶରଣ ॥

ଦ୍ୱିତୀୟ ପାଳିରେ ଏହି ସଞ୍ଚା ମାନ କରି ।
ଚିତଉ କରିଣ ତୁ ପୂଜିବୁ ବିଷ୍ଣୁନାରୀ ॥

ତୃତୀୟ ପାଳିରେ କହି ପୂଜା ବିଧି ଯାହା ।
ଦଧି କଢି ଅନ୍ନରେ ଭୁଞ୍ଜାଇ ହରିପ୍ରିୟା ॥

ଚତୁର୍ଥ ପାଳିରେ ମଣ୍ଡା ଗଈଁଠା କରିବୁ ।
ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଣ ବ୍ରତ ଉଷା ଉଝାଇବୁ ।

ଯେ ଧାନ ମାଣିକା ଉଷା ଏମନ୍ତ ବିଧାନ ।
ଯେ ନାରି କରଇ ଉଷା ଧନ୍ୟ ତା ଜୀବନ ॥

There are some folia Containing ଭଜନ by ରାଧୁଦାସ, ଭରତ and others at the begining of the manuscript.

No. Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

120

Cat. No. Or. Pr./65

ଧ୍ରୁବ ଚରିତ କବି—ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ

Dhruba Charitra By—Jagannath Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia-52. Size—28·7x3·3 C. M Each side contains 4 lines throughout the manuscript. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th century A. D. Complete. Condition—Good. Find spot—Podamari, Dist. Ganjam.

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ନମଇ ଅମ୍ବିକା ସୁତ ଚରଣ ପଙ୍କଜ ।
ସର୍ବ ଦେବ ମଧ୍ୟେ ଯା'ର ନାମ ବିଘ୍ନରାଜ ।।

* * *

ଭକ୍ତିଯୋଗ ମଧ୍ୟେ ଯେ ଉତ୍ତମ ଭାଗବତ ।
କହିବି ଚତୁର୍ଥ ସ୍କନ୍ଦେ ଧ୍ରୁବ ଚରିତ ।।

ସପତ ବରଷ ପୁଅ ଘୋର ବନ ଗଲା ।
ମାତୃ ସପତଣୀ ବାକ୍ୟେ ହରି କି ଭଜିଲା ।।

ପିତା ଜାନୁ ଆରମ୍ଭରେ ଭଗ୍ନ ଦୁଃଖ ମନେ ।
ସପ୍ତ ଋଷି ଉର୍ଦ୍ଧେ ଯାଇ ବସିଲେ ଗଗନେ ।।

* * *

ସେ ହରି ଚରଣେ ନିତ୍ୟେ ହୃଦେ କର ଭାବ ।
ଭଗତି ପୋତରେ ଭବ ସିନ୍ଧୁ ତରି ଯିବ ।।

* * *

(୧) ସେ ହରି ଚରଣ ଯୁଗ ହୃଦେ ଧ୍ୟାନ କରି ।
ବିପ୍ର ଯଗନ୍ନାଥ କହେ ଗୋବିନ୍ଦ ସ୍ମରି

There are some folia containing ଫୁଲେଇରୀ ଓଷା କେଦାର ବ୍ରତ In the manuscript.

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

121

Cat. No. O. L./1438

ଧ୍ରୁବ ଚରିତ   କବି—କାଳୁ ଦାସ

Dhruba Charita   By—Kalu Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—159. Size—42·3x3·7 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Incomplete. Condition—Not so good. Find spot—Village Chandipur, P. O. Kakhara, Dist.—Balasore.

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନାରାୟଣ ଶରଣ

ବନ୍ଦଇ ଦେବ ଗଣେଶ୍ୱର । ମହିମା ଅପାର ଅପାର ।।
ଦେବାଧି ଦେବଙ୍କ ତନୁଜ । ଅଗ୍ରେ ତୁମ୍ଭେ ପୂଜ୍ୟ ।।
ତୋର ମହିମା ମୁଖେଂ କହିଂ । କେ ପାରୁ ନରଦେହ ବହିଂ ।।
କର ସଦଏ ଗଣନାଥା । କହିବି କୃଷ୍ଣ ଗୁଣ ଗାଥା ।।
ମୋ ଛାର ହୀନ ମୂଢ଼ ମତି । ତୋ ନାମ କରି ଦିନ ଚିନ୍ତି ।।
ତୁ ଏବେ ରଖ ହରି ମୋତେ । ପଶଇ ତୋର ଚରଣା ଗ୍ରତେ ।।

*   *

ଏମନ୍ତେ ପରୀକ୍ଷ ରାଜନ । ଧରିଣ ଶୁକଙ୍କ ଚରଣ ।। ।
ବୋଇଲେ ଶୁଣ ତପୋବନ୍ତେ । ଧ୍ରୁବର ଜନ୍ମ କହ ମୋତେ ।

*   *   *

ଏବେ ହେ! ଶୁଣ ନୃପ ମଣି । ଧ୍ରୁବର ଜନ୍ମ କର୍ମ ବାଣୀ ।।

*   *   *

ସୁଜନେ ନ ଧରିବା କୋପ । ମୋ ଛାର ବୁଦ୍ଧିରେ ଅଳପ ।।
କେବଳ ବ୍ୟାଧି କୁଷ୍ଠି ହୋଇଁ । ଦିନ ବଞ୍ଚଇ ନାମ ଗାଇଁ ।।
ହେ ସନ୍ଥେ ନ ଧରିବା ରୋଷ । ଭଣେ ଅଧମ **କାଳୁ ଦାସ** ।।

ଇତିଶ୍ରୀ ଧ୍ରୁବ ଚରିତେ ଶୁକ ପରୀକ୍ଷ ସମ୍ବାଦେ ଧ୍ରୁବତୀର୍ଥ ଗମନେ ଗୋବିନ୍ଦ ଦ୍ରଶନେ ଧ୍ରୁବପୁର ସୁବର୍ଣ୍ଣେ ନାମ ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

122

Cat. No. O. L./1393

ଧ୍ରୁବ ଚିନ୍ତାମଣି   କବି—ରାଧା କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Dhruba Chintamani   By Radha Krushna Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—91. Size—29·5x3·5 C. M. Each folia containing 3 to 6 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Incomplete. Condition—Worm-eaten. Find spot—Nimapada, Dist. Puri.

ଶ୍ରୀ ଗଣଶାଏ ନମଃ

ଗୁରୁବ୍ରହ୍ମା ଗୁରୁବିଷ୍ଣୁର୍ଗୁରୁ ଦେବୋ ମହେଶ୍ୱରଃ
ସାକ୍ଷାତ୍ ଗୁରୁ ପରଂବ୍ରହ୍ମ ତସ୍ମୈ ଶ୍ରୀଗୁରବେ ନମଃ ।।

ନମଇ ଦେବ ଗଣପତି । ତୋ ପାଦେ କରୁଅଛି ତୁଷ୍ଟି ।।
ତୋହୋର ପିତା ସଦାଶିବ । ଦୁର୍ଗତି ନାଶନ ତୁ ଦେବ ।।
ପାର୍ବତୀ ଦେବୀ ଯାର ମାତ । ମଇଂଷାସୁର ନାମେ ଦତ୍ୟ ।।
ତାହାକୁ ବଧ କଲେ ହେଳେ । ମହୀରେ ଯଶ ସେ ରଖିଲେ ।।
ତୋହୋର ପାଦେ ଆଶ୍ରେ କରି । ଲୁଡ଼ଇ ଯିବି ସ୍ୱର୍ଗପୁରୀ ।।

*   *   *

ହେ ଦେବ ଦେବ ଚକ୍ର ପାଣି । ଲେଖଇ ଧ୍ରୁବ ଚିନ୍ତାମଣି ।।
ମୋହର ଦୁଷ କ୍ଷେମା କର । ପଦ ଯୁଡ଼ଇ ନିରନ୍ତର ।।

*   *   *

ଶୁଣିଣ ପରୀକ୍ଷିତ ବାଣୀ । କହନ୍ତି ଧ୍ରୁବ ଚିନ୍ତାମଣି ।।

*   *

ଭଣଇ **ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଦାସ** । ସାଧୁଜନଙ୍କ ପାଦେ ଆସ ।।

Cat. No. O. L./496-C   123

ଧ୍ରୁବଲୀଳା   କବି—ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ

Dhruvalila   By—Achutananda

Substance—Palm leaf,. No. folia—24 Size—25·2x3·5 C. M., Each side containing 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Incomplete. Condition—Worm-eatsn. Find spot—Haladia, P.-S. Khurda, Dist. Puri.

Digitized by PPRACHIN, SOA

ହରି ହରି ବୋଲ ଯେ ସକଳ ସଭାଜନ,
ହୁଳହୁଳି ଦିଅ ଗୋ ସକଳ ମାତା ମାନ ।
ଶୁଣ ସଭାଜନମାନେ ଦେଇ ମନକର୍ଣ୍ଣ,
ଯେ ଚରିତ୍ର ଶୁଣି ହେବ ପରମ କାରଣ ।
ଭାଗବତ ଚରିତ୍ର ଅମୃତ ରସବାଣୀ,
ଏକ ମନ ହୋଇ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ସର୍ବ ପ୍ରାଣୀ ।
* * *

ଶ୍ରୀଭାଗବତ ଚରିତ ଅଟେ ସୁଧାବାଣ୍ଡ,
କେଉଁ ଚରିତ୍ର ଶୁଣିମା କୁହ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
ପରୀକ୍ଷ କହନ୍ତି ମୁନି କରିବାକ ତ୍ରାହି,
ଧ୍ରୁବର ଚରିତ୍ର ମୁନି କହିବ ବୁଝାଇ ।
* * *

ନାସ୍ତି ନକର ମୁ ଯିବି,
ରାଜ ସିଂହାସନେ ବସି ଆସିବି ହେ
କୋଟି ତୀର୍ଥର ଫଳ ପାଇବି,
ଜନନୀ ଗୋ ।

ମାତାଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ସୁତ,
ପିତା ଠାକୁ ଯିବା ଆନନ୍ଦ ଚିତ୍ତ ହେ,
କହେ ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ ଏ ଗୀତ,
ସୁଜନେ ହେ ।
* * *

ବାଳେକର ମୁଖ ଶୁହିଂ ସୁରୁଚି କହଇ
ଜାଣିଲି, କୁମର ମୋର ତୋର ତପ ନାହିଂ ହେ ।।
ଧ୍ରୁବ ବୋଲେ ଜନନୀ ଲୋ ତପ ଯେବେ ମୂଳ
ତପ ନକରିଲେ ଆମ୍ଭେ ଲଭିବି ନିଷ୍ଫଳ ହେ ।।
ଏ ଜନ୍ମ ବିଫଳ ପୁଣ୍ୟ ବିଅର୍ଥରେ ଗଲା
ଉତ୍ତମ ଜନ୍ମିଲା କୋଳେ ପୂର୍ବେ ତପ କଲା ।।
ଏବେ ତପ କରିବାକୁ ଯିବି ଘୋର ବନ ।
ତପ ଫଳେ ଲଭିବି ମୁ ରାଜ ସିଂହାସନ ।।
ସୁମଙ୍ଗଳେ ବିଦାକର ବନସ୍ତକୁ ଯିବି ।
ବୋଲଇ ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ ତପ ମୁ କରିବି ହେ ।।
* * *

ଶୁଣଣ ଯେ ଧ୍ରୁବ କହେ ମାତଳିକି ଗୁହିଁ ।
ରାଜ୍ୟ ଦେଶ ପିତା ମାତା ଘେନି ଯିବି ମୁହି ହେ ।।
ନୋହିଲେ କେବେ ହେଂ ମୁ ନଯିବି ସ୍ୱର୍ଗ ପୁରୀ ।
ରଥ ଘେନି ମାତଳି ତୁ ଯାଅ ସ୍ୱର୍ଗ ପୁରୀ ହେ ।।
ଶୁଣିଣ ମାତଳି ପୁଣି ରଥ ଘେନି ଯାଇ ।
ଅଚ୍ୟୁତାନ୍ଦ ଦାସ ପୁଣି ଭାଗବତେ କହି ହେ ।।
* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଗଣ ଯେ କିଙ୍କର ଗଣ ରାଇ ।
ଭୂତ ରୂପ ହୋଇ ଦୂତେ ଗଲେକ ଚଳାଇ ।।
ଅନେକ ଭୟ କରାଇ ଧ୍ରୁବକୁ ଡ଼ରାନ୍ତି ।
ବ୍ରହ୍ମ ମନ୍ତ୍ର ଘାତେ କେହି ପଶି ନ ପାରନ୍ତି ।।
ଫେରି ଯାଇ ଦୂତମାନେ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ କହିଲେ ।
ପିଶାଚକୁ ଗୃହିଂ ପଠାଇଣ ଦେଲେ ।
ଆଗ୍ୟାଂ ପାଇ ପିଶାଚ ଯେ ଭୟାକାର ମୂର୍ତି ।
ନାନା ଉପାୟ କରିଣ ଧ୍ରୁବକୁ ଡ଼ରାନ୍ତି ।

* * *

ଶ୍ରୀହରି ଚରଣେ ଇନ୍ଦ୍ର ପଶଇ ଶରଣ ।
ଭାଗବତ ଭାବି କହେ ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ ହୀନ ।

Cat. No. Or. Ms./167 **124**

ନନ୍ଦା ବାଇ ଚଉତିଶା କବି—ନନ୍ଦାବାଇ

Nanda bai Chautisa **By— Nandabai**

Substance—Paper, No. of pages—17, Size—20·5x16·3 C. M. Each page contains 12 to 16 lines, Character—Oriya, Complete, Condition—good, Find spot—Bhubaneswar, Dist.—Puri.

କହେ ରାଧା ଶୁଣ ଦୂତି ମିତଣି ।
କୃପା ଜଳଧି କୃଷ୍ଣ ଗୁଣ ଗୁଣି । ।
କରିଛନ୍ତି ବିଜେ ଗୋପରେ ଆସି ।
କମଳ ଭେଦି ମଞ୍ଜେ ଶୂନ୍ୟେ ବାସୀ । ।
କହିବି ତାହାଙ୍କ ଗୁଣ
ବିଶ୍ୱରୂପ ଦେଖି ଭୁଲିଯିବ ଆଖି ଧନ୍ୟ ସେ ମମ ଜୀବନ ।

* * *

ସ୍ୱଛନ୍ଦେ ମଜି କ୍ଷମାନିଧି ପାଦେ ।
ଛାର ରଙ୍ଗରେ ତରିବୁ ଆନନ୍ଦେ ।
ସ୍ୱଛନ୍ଦେ ଜ୍ୟୋତିରାନନ୍ଦ ପ୍ରକାଶ
କ୍ଷଣେ ଚଳିଗଲେ ଆପଣା ଦେଶ
କ୍ଷମା ଚରଣ କମଳେ

ଛାର ନନ୍ଦାବାଈ ସୁଧାରେ ବୁଡ଼ିଲା ମଧୁ ମକରନ୍ଦ ଭୋଳେ ।
ଇତି ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦାବାଈ ଚଉତିଷା ସମାପ୍ତ ।

No. Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

125

Cat. No. O. L./1151

ନନ୍ଦ କାଳରୁଦ୍ର　　କବି–କପଳେଶ୍ୱର

Nandi Kalarudra　　By—Kapileswara

Substance—Palm leaf, No. of folia—236, Size—27·8x3·3 C. M Each side contains 4 to 7 lines, Character—Oriya, Date of Copy—C. 19th Century A. D. Complete, Condition—good, Find spot-Bhubaneswar, Dist.—Puri.

ନନ୍ଦିକାଳ–ରୁଦ୍ର ଗଣନା

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ କପିଳେଶ୍ୱର ବିଦ୍ୟାଭୂଷଣଙ୍କ ରଚିତ ।

ଜୟଦେବ ସଦାଶିବ ଭକତ ବତ୍ସଳ ।
ସୃଷ୍ଟି ସ୍ଥିତି ଅନ୍ତକର୍ତ୍ତା ପ୍ରଭୁ ଆଦିମୂଳ ।।
କରି ଅନୁଗ୍ରହ ଦେବ ଘେନି ମୋ ଭକତି ।
ନନ୍ଦି କାଳ ରୁଦ୍ର କହିବାକୁ ହୋଏ ମତି ।।
ପୂରଣ କର ମୋ ବାଞ୍ଛା ଆହେ ତ୍ରିଲୋଚନ ।
ତୁମ୍ଭ ପାଦ ପଦ୍ମେ ସଦା କରଇ ମୁଁ ଧ୍ୟାନ ।।
ଶୁଣ ଜନେ ନନ୍ଦିକାଳ ରୁଦ୍ର କଥା ଧୀରେ ।
ମନୁଷ୍ୟ ଆଜନ୍ମ କଥା ଜାଣନ୍ତି ଯହିଁରେ ।।
ଦିନେ କୈଳାଶେ ଶିବ ଦ୍ୱାରପାଳ ନନ୍ଦି ।
କାଳରୂପୀ ରୁଦ୍ରଦେବ ପାଦେ ପୁଛେ ବନ୍ଦୀ ।।
ଆହେ ଦେବ ସଦାଶିବ କରି ଅନୁଗ୍ରହ ।
ରାଶି ନକ୍ଷତ୍ରର ଫଳାଫଳ ମତେ କହ ।।

*　　*　　*

ରେବତୀ ମୀନର ଫଳ ହୋଇଲା ଯେ ଶେଷ ।
ନନ୍ଦି କାଳରୁଦ୍ର ଗୀତେ ବୋଲେ **କପିଳେଶ** ।।
ନନ୍ଦି କାଳରୁଦ୍ର ଗୀତ ସଦାଜୟେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Colphon—ବୀର ଶ୍ରୀ............................ପ୍ରତାପ ଶ୍ରୀ ବାଳ ମୁକୁନ୍ଦଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ବିଜେ ଶୁଭରାଜ୍ୟେ ସମସ୍ତ ଚଉତିଶଙ୍କ ସନ ୧୩୧୭ ସାଲେ ମିଥୁନ ଦି ୮ ନେ ବେଳ ଦୁଇ ପ୍ରହରଠାରେ ଲେଖା ବଢ଼ିଲା । ଏ ପୁସ୍ତକ ଶ୍ରୀ କପିଳ ମୁନି ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ସେବକ ଦକ୍ଷିଣବା ମହାସୁଆର ହରିହର ଖୁଣ୍ଟିଆଙ୍କର । ଏ ପୁସ୍ତକ ମାଗିନେଇ ଯେ ଗ୍ରହଣ କରି ଗସ୍ତଭାବରେ ରଖିବ ନ ଦେବ ତାହାର ସପ୍ତ ପୁରୁଷ ରୌରବ ନର୍କରେ ପଡ଼ିବେ । ଏ ପୁସ୍ତକ ଲେଖନ କାର ଘର–ଜି–କଟକ କି–ଖୋରଧା ମଉ—ଦାଣ୍ଡୀମାଳେ ଶ୍ରୀ କଳୀଶ୍ୱର ନିବାସୀ ଗୋପାଳ ଖୁଣ୍ଟିଆଏ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ ।

ଶ୍ରୀ କପିଳେଶ୍ୱର ରକ୍ଷା କରିବେ ଅଧମ ଗୋପାଳ ଖୁଣ୍ଟିଆଙ୍କୁ ଯଥା ଆଦଶ ତଥା ଲେଖନ । ଆହେ ସୁକି ଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୁରାଇ ଗାଇବ । ଲେଖନ କାର ଦୋଷ ନଧରିବ ।
ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ । ଶ୍ରୀ କାଳିକା

There are some folia containing the Oriya translation of Srimad Bhagavad Gita, by Sadhu Charana Dasa and Vaidyasastra at the beginning of the manscripts

---

126

Cat. No. O. L./263

ନ' ପୋଇ **କବି–କଣ୍ଠ ଦାସ**

Na' Poi **By—Kandha Dasa**

Substance—Palm leaf, No. of folio—82Size—36·2x3·2 C. M. Each side contains 4 to 5 lines, Character—Oriya, Date of Copy—C. 18th Century. A. D. Incomplete, Condition—Badly worm-eaten, Find spot—S. K. C. G. College, Parlakhemundi.

ନବୀନ ପଲବ ତରୁ ଫଳ ଭରେ । ଶାଖା ଅବନୀ ଶୋଭିତ ଅବଲମ୍ବେ ।
ପ୍ରଫୁଲ କୁଳ କୁସୁମ କୁଳ ମଧୁକର । ସୁଖ ପରାଗେ ଧୂସର ମନୋରମସେ ।

* * *

ଯେହ୍ନୁ ବନେ ହରି ଚରନ୍ତି ବାଛୁରୀ ସଙ୍ଗେ ଘେନି ସର୍ବ ବ୍ରଜ କାଳ ।
ଯୂଥ ଯୂଥ ହୋଇ ବନେ ବନେ ଯାଇ ବୃନ୍ଦାବନେ ଏକା ନନ୍ଦ ବାଳ ।

* * *

ରାଧା ପ୍ରୀତି ଆସେ ମୋ ଜୀବ ଆବେଶେ ଝୁରଇ କଦମ୍ବତଳେ ବସି ।
ବିପ୍ର କଣ୍ଠ ଦାସ ଭଜେ ପୀତବାସ ରାଧାସନ୍ନିଧକୁ ମନ ପେଷି ।

There are some folia containing ଷୋଳପୋଇ by ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ, ବାର ପୋଇ by ଯୁଗ ଭଞ୍ଜ, ଛ ପୋଇ by ଅଚ୍ୟୁତ ଦାସ, ଗୋପୀ ଚିନ୍ତା ବୋଲି by ବାମଦେବ ପଟ୍ଟନାୟକ at the beginning at end of the mansctript.

No. Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

127

Cat. No. O. L./269

ନ' ପୋଇ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

କଣ୍ଠ ଦାସ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

Na' poi and oth ers

Kantha Dasa and others

Substance—Palm leaf, No. of folia—79, Size—38·3X4·5 C. M. Each side contains 2 to 5 lines, Character—Oriya, Date of Copy—C. 19th Century A. D. Complete, Condition—good, Find spot—Khallikote, District—Ganjam, Name of the scribe—Brajabandhu Badajena Pattanaik.

ନ ପୋଈ

କୁଚରେ କଜ୍ଜ୍ୱଳ   କମଳେ ଭ୍ରଶଳ
ବେନିଅଙ୍ଗ ନିବିଡ଼ରେ ।
ବିପ୍ର କଣ୍ଠ ଦାସ ଭଜେ ପୀତବାସ
ଚରଣକୁ ଆସ ନିରନ୍ତରେ ।

ଷୋଳପୋଈ—

ଶୁଣ ସୁଜନେ ବିଚିତ୍ର କଉତକ ଶାସ୍ତ୍ର
ଗ୍ରନ୍ଥ ରାମାୟଣ ରାମାୟଣ ।
କଲେ ରାମ ରାମାୟଣ ନାମ ରାମାୟଣ
ଶିବ କହନ୍ତି ପାର୍ବତୀ ଶୁଣ
ଶାସ୍ତ୍ର ଆମେ ବାଲମିକ ସିଦ୍ଧ ବାଲମିକ ।
ପୁରାଣ ପୁରାଣ ପରସିଦ୍ଧି ॥
ନାମ ଅଟେ ଷୋଳ ପୋଇ ପଦ ଷୋଳ ପୋଇ ।
ପୋଇରେ ସମସ୍ତ ବିଧି ॥

ଛ' ପୋଈ—

ପଶ୍ଚ ପୋଇ ଠିକ ହୋଇଛି ଜମକ ।
ମଧ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତରେ ବିଦିତ ॥
ମାନସ ପ୍ରମୋଦେ ଘେନହେ କୋବିଦେ ।
ଛେକାନୁ ପ୍ରାସରେ ଗୀତ ହେ ।
ସାଧୁ !

ଚିତ୍ତ ନିବର୍ତ୍ତାଇବ ବିରୋଧୁ ହେ ।
ମୁଁ ଯେ କହିଲି ତୁମ ପ୍ରସାଦୁ ହେ ।
ଭୁଙ୍ଗବର ରାୟ ମୁଁ ଅସାଧୁ ହେ ॥

ସାତ ପୋଈ—

ଅଧମ ଉଦ୍ଧାରଣ ସେହି ।
ଦ୍ୱିଜ ସତ୍ୟବାଦୀ କହେ କରିବେ ତ୍ରାହି ॥

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଦଶପୋଈ—

ଯୁବ ଭଞ୍ଜ ନରପତ ଭଣନ୍ତି ବିନତି
ବେଣୁଧର ଧରି ରାଧାଗଲ ।

ବାରପୋଈ—

ହେଲ ଘନାଘନ କାଳ ବିରହୀଙ୍କ କାଳ ଦମକି ଘମକି ପ୍ରକାଶିଲ ।
ଘନ ଗଗନ ଗରାସି ନିଶିଦିନ ରସି
ଭାନୁ ଶିତଭାନୁ ନ ଦିଶିଲ ।

* * *

ପଗ୍ଗୁ ସେ କୃଷ୍ଣ କାହିଂ ପାଶେ ହେଲେ ଯାଇଂ ।
ପଶି ପୁରରେ ବାହୁଡ଼ି ବାଳା ।
ଯୁବଭଞ୍ଜ ମହୀପତ ରସେ କହେ ଦୂତୀ ଯେ ।
ବୋଇଲ ପାଛୋଟି ଆସିଥିଲ ॥

ଯମକରାଜ ଚଉତଶା—

କୁଞ୍ଜବନ କଳାନିଧି କଳାନିଧି କଳାନିଧି ଦେବ ଶ୍ରୀ ହରି ।
କହନ୍ତି ସେ କଳକଣ୍ଠ କଳକଣ୍ଠ କଳକଣ୍ଠ ପ୍ରୀତି ସୁମରି ॥
କୋକିଳ,
କୋକିଳ,
କି କରୁଥିବ ରାମାମଣି ।
କୁସୁମ-ଶାୟକ ଶାୟକ ସାୟକ ବିନ୍ଧୁଥିବ ଟାଣି ।

* * *

କ୍ଷମାନିଧି ଥାଉ ବୃଷାଙ୍କ ବୃଷାଙ୍କ ବୃଷାଙ୍କ ପର ଦହୁ ଅଛି ।
କ୍ଷତି-ମଣ୍ଡଳୀ ପାଶେ ଯେହ୍ୱା କହିବ କରଧରି ଏତେ ମାଗୁଛି ॥
କୋକିଳ,
କ୍ଷମେ ଆଗମନ ବ୍ରଜକୁ ।
କ୍ଷମେ ରକ୍ଷାକର ଉପଇନ୍ଦ୍ର ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜକୁ ॥

ଭଜନ—

କ୍ଷଣଦା ବାସରେ ଯେହିମନ ।
କ୍ଷନ୍ତ୍ରିବର ଭାଷେ ଭଜି ଯାଉ ଦିନ ହେ ॥

Calophon—ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ବଡ଼ଜେନା ପଟନାୟକ ଏବଂ ପୁସ୍ତକ ଲେଖ୍ନକାରୀ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

128

Cat. No. O. L/1007

ନ' ପୋଇ କବି-କଣ୍ଠ ଦାସ

Na' poi By—Kantha Dasa

Substance—Palm leaf. No. of Folia 11, Size 23 X 2·8 C. M. Each side contains 3 to 5 lines, Character—Oirya, Date of copy 1815 centnry A. D.. Incomplete. Condition—worm-eaten. Find spot—Presented by Chaitanya Dash, village Andilo, P. O. Balianta, district—Puri.

ଶାଶୁଙ୍କ ଗଞ୍ଜଣା କେତେକ ଭୁଛନା ।
କାହା ବାପବେଳେ ସହୁ ତାହା ।।
ବିପ୍ର **କଣ୍ଠଦାସ** ଭଜେ ପୀତବାସ
ରାଧା କହିଲେ ଗୋବିନ୍ଦ ପାଶେ ଯାହା ।।

No Colophon.

129

Cat. No. O. L./1357

ନ' ପୋଇ କବି-କଣ୍ଠ ଦାସ

Na' poi By—Kantha Dasa

Substance—Palm leaf, No. and folia—75, Size 18·2 X2·8 C. M., Each side contains 3 lines thorughout the manscript. Character—Oriya, Complete, Date of Copy—C. 19th century, A. D., Condition—Badly worm-eaten, Find spot—village Talanga, P.-S. Bhadrakha' district—Balasore.

ମଦନ ଅନଳ ଜଳଇ ଶରୀର ।
ବେଣୁ ଧ୍ୱନି ହେଲ ଘୃତଧାର ।।
ବିପ୍ର କଣ୍ଠ ଦାସ ଭଜେ ପୀତବାସ ।
ଦୀନ ଦାସ ବୋଲେ ତ୍ରାହି କର ।।

No. Colophon

There are some folia contaiarng ଛ' ପୋଇ by ଅଚ୍ୟୁତ ଗୋକୁଳ ନାୟକ and Gopala Stava Raja at the beginning and the end of the manuscript.

Digitized by PPRACHIN, SOA

130

Cat. No. O.L./208

ନଳ ଚରିତ — କବି-ମଧୁସୂଦନ

Nala Charita — By—Madhusudan

Subsfance—Palm leaf, No. of folia—30, Size—19·7 X 3·3 C. M· Each side contains 4 to 5 lines, Character—Oriya, Date of Copy—C 19th Centuray A. D. Incomplete, Condition—worm-eaten Find spot—Gadamanitri, district—Puri.

ରାଗ—ଚକ୍ରକେଳି

ରାମବୋଲି ବାଣୀରେ ଗାଇବ

ଶୁଣ ସୁଜନେ ଅତି ଅପୂର୍ବ ରସ , ଯାହା ଶୁଣନ୍ତେ ପାତକ ଯିବ ନାଶ ।
ରାମ ପିତା ବଚନେ ଅରଣ୍ୟେ ଗଲେ , ମାୟା ମୃଗ ଦେଖି ମାରି ମନ କଲେ ।
ତେଣୁ ଜାନକୀ ରାବଣ ନେଲା ହରି , ରାମ ଲେଉଟିଲେ ମାୟା ମୃଗ ମାରି ।

* * *

ଏହା ଜାଣିଲେ ମାରକଣ୍ଡ ଋଷି , ପ୍ରଭୁ ଛାମୁରେ ସେ ବୋଇଲେ ଆସି ।

* * *

ମାରକଣ୍ଡ ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ଶୁଣ ରାମ, ତୋତେ କହିବାକ ପୁଣ ତାର ନାମ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶେ ବୀରସେନ ରାଜା ମାତ, ନଳନାମେ ତାହାର ଏକଇ ସୁତ ।

* * *

ନଳ ଚରିତ୍ର ଏହୁ ବିଚିତ୍ର ରସ , କର୍ଣ୍ଣେ ଶୁଣନ୍ତେ ପାତକେ ହୋଏ ନାଶ ।
ରାମ ନାମ ସୁମରଣ କର ମନେ , କୃଷ୍ଣ କୀର୍ତ୍ତନ ଏକା ଶୁଣିମ କର୍ଣ୍ଣେ ।
ମାୟା ସଂସାର ଏ ମିଛ ଖେଳଘର , ନାରାୟଣ ନାମ ଧରି ହୁଅ ପାର ।
ସର୍ବ ମଙ୍ଗଳ ପ୍ରଭୁ ନାମ ତୁମ୍ଭର , ମଧୁସୂଦନକୁ ରକ୍ଷ ଚକ୍ରଧର ।

No. Colopjhon.

131

Cat. No. O. L./287

ନଳ ଚରିତ — କବି-ମଧୁସୂଦନ

Nalachatita — By—Madhusudana

Substance—Palm leaf. No. of folia—97, Size 23.6 X 3 C. M. Each side contains 3 lines throughout the manuscript. Date of copy—C. 18th Century A. D. Incomplete. Condition—Badly worm-eaten. Find spot—Jagatsimhapur area, district--Cuttack.

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଦିଶ ନଟ ନାରାୟଣ—ପୋଛ ବାଣୀରେ ଗାଇବ

ଶୁଣ ସୁଜନେ ଏକ ଅପୂର୍ବ ରସ ।
ଯାହା ଶୁଣନ୍ତେ ପାତକ ହୋଏ ଧ୍ୱଂସ ॥
ରାମ ପିତା ବଚନେ ଅରଣ୍ୟେ ଥିଲେ ।
ମାୟା ମୃଗ ଦେଖି ମାରିବାକୁ ଗଲେ ॥

* * *

ମାରକଣ୍ଡ ଋଷି କହେ ଶୁଣ ରାମ ।
ତୋତେ କହିବାକ ଶୁଣ ତାର ନାମ ॥
ସୂର୍ଯ୍ୟ ବଂଶ ବୀରସେନ ରାଜା ଜାତ ।
ନଳ ନାମେ ତାର ଏକଇ ସୁତ ॥

* * *

ମାୟାସଂସାର ଏ ସର୍ବ ଖେଦଘର ।
ନାରାୟଣ ନାମ ଧରି ହୁଅ ପାର ॥
ସର୍ବମଙ୍ଗଳ ପ୍ରଭୁ ନାମ ତୁମ୍ଭର ।
ମଧୁଶୋଧନକୁ ରଖ ଚକ୍ରଧର ॥

No. Colophon.

132

C9r. No. O. L./312

ନଳ ଚରିତ — କବି—ମଧୁସୂଦନ

Nalacharita — **By—Madhusudana**

Substance—Palm leaf, No. of folia—65, Size—35·6 X 3-5 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oirya, Date of Copy—C. 18th Century A. D. complete, Condition—Good. Find spot—Gadamanitri. P.-S. Begunia, district.—Puri.

ଶ୍ରୀଗଣେଶାୟ ନମଃ
ରାଗ—ନଟ ନାରାୟଣ ବାଣୀ

ଶୁଣ ସୁଜନେ ଯେବେ ଅପୂର୍ବରସ ।
ଯାହା ଶୁଣନ୍ତେ ପାତକ ହୋଯେ ନାଶ ॥
ରାମ ପିତା ବଚନେ ଅରଣ୍ୟେ ଥିଲେ ।
ମାୟାମୃଗ ଦେଖିଣ ସେ ମାରି ଗଲେ ॥

* * *

ଦଶଗ୍ରୀବ ନେଇ ଜାନକୀ କି ମୋର ।
ନିଶ୍ଚେ ଛେଦିବି ତାହାର ଦଶଶିର ॥

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଯେବେ ଶୁଣିମା ନରେ ହେ ଦିବ୍ୟରସ ।
ଯେକ ଦିନେ ରାମ ବସିଣ ବିରସ ।।
ଯେହା ଜାଣିଲେ ମାରକଣ୍ଡେୟ ଋଷି ।
ରାମ ଛାମୁରେ ମିଳିଲେ ଯେ ଆସି ।।

* * *

ମାର୍କଣ୍ଡେୟ କହନ୍ତି ଶୁଣ ହେ ରାମ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶେ ବୀରସେନ ସେ ରାଜନ ।।
ନଳ ନାମେଣ ତାହାର ଯେକ ସୁତ ।
ସର୍ବ ଗୁଣରେ ଅଟଇ ସେ ସମ୍ଭୃତ ।।

* * *

ତାଙ୍କ ପଦ୍ମପାଦ ତଳେ ଥାଉ ମୋର ଶିର ।
ମଧୁସୂଦନକୁ ରକ୍ଷାକର ଚକ୍ରଧର ହେ ।।
ଏ ନଳ ଚରିତ ମୁହିଁ ନ ଜାଣି କହିଲି ।
ଅଜ୍ଞାନ ମୁରୁଖ ମୁହିଁ ଶିଶୁବୁଦ୍ଧି କଲି ହେ ।।

* * *

ଏମନ୍ତ କରିଣ ମୁହିଁ କଲି ସାତଛାନ୍ଦ ।
ଭାବରେ ଭଣିଲେ ମୁହିଁ ରଖ ଆଦିକନ୍ଦ ହେ ।।
ଇତିଶ୍ରୀ ନଳଚରିତ ସଦାଜୟେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

No colophon.

133

Cat. No. O. L./344

ନଳ ଚରିତ **କବି-ମଧୁସୂଦନ**

Nala Charita **By—Madhusudana**

Substance—Palm leaf. No. of folia—54, Size—34.2 X3·4 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character—Oriya. Date of Copy C. 18th Century A. D. Incomplete. Condition—Worm-eaten, Find spot—Presented by Narasimha Misra., At Gadamanitri, P.-S. Begunia, district Puri.

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ । ଅବିଘ୍ନମସ୍ତୁ ।

ବୋଲି ବାଣୀରେ ଗାଇବ

ଶୁଣ ସୁଜନେ ଯେହୁ ଅପୂର୍ବ ରସ ।
ଯାହା ଶୁଣନ୍ତେ ପାତେକ ହୋଯେ ଧ୍ୱଂସ ।।
ରାମ ପିତା ବଚନେ ଅରଣ୍ୟେ ଥିଲେ ।
ମାୟାମୃଗ ଦେଖି ମାରିବା ବିଷ୍ଣରିଲେ ।।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ତେଣେ ରାବଣ ଜାନକୀ ନେଲା ହରି ।
ରାମ ଲେଉଟିଲେ ମାୟାମୃଗ ମାରି ।।

*　　　*　　　*

ତାଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମ ତଳେ ଥାଉ ମୋର ଶିର ।
ମଧୁସୂଦନକୁ ତ୍ରାହି କର ଚକ୍ରଧର ହେ ।।

No colophon.

134

Cat. No. O. L./659

ନଳ ଚରିତ　　　କବି-ମଧୁସୂଦନ

Nalacharita　　　By—Madhusudana

Substance—Palm leaf. No. of folia—85. Size—16·8 X3 C. M. Each side contains 3 to 6 lines. Character—Oriya. Date of copy—Sana 1292 Sala or 1885 A. D. Complete. Condition—Both the sides are worm-eaten. Find spot—Presented by Raja of Haladia, district—Puri, Name of the scribe—Mahadeva Mahanty,

Colophon—ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଶ୍ରୀଚରଣେ ଶରଣ । ଶ୍ରୀ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଶ୍ରୀଚରଣେ ଶରଣ । ଶ୍ରୀରାମ ଉଦ୍ଧାର କରିବେ ପୋଥି ଲେଖା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ । ବେଳ ତିନି ପ୍ରହର ଠାରେ ଏ ପୋଥି ଲେଣ୍ଟୁ ମାହାଦେବ ମାହାନ୍ତିଙ୍କର । ଏହା ନିଜେ ଲେଖି ଅଛନ୍ତି * * * ସ୍ନ ୧୨୯୨ ସାଲ, ତୁଳର ଦି ୧୬ ନ * * * ।

135

Cat. No. O. L./801

ନଳ ଚରିତ　　　କବି-ମଧୁସୂଦନ

Nalacharita　　　By—Madhusudana

Substance—Palm leaf. No. of folia—75. Size—26·3 X 4 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of copy—C 19th Century A. D. Complete. Condition—Good. Find spot—Presented by Narasimha Mishra, At. Gadamanitri, P.-S—Begunia, district.—Puri.

ଏ ନଳଚରିତ ମୁହିଁ ନ ଜାଣି ଲେଖିଲି ।
ଅଗ୍ୟାଂନ ମୂରୁଖପଣେ ଶିଶୁବୁଦ୍ଧି କଲି ହେ ।।
ପଣ୍ଡିତେ ଶୁଣିଣ ଦୋଷ ନ ଘେନିବେ ମୋର ।
ପୂରୋଇ ଗାଇବ ମୁହିଁ ସେବକ ତୁମର ହେ ।

No colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

136

Cat. No. O. L./802

ନଳ ଚରିତ — କବି—ମଧୁସୂଦନ

Nala charita — **By—Madhusudan**

Substance—Palm leaf. No. of folia—93. Size—23. X 3.5 C. M. Each side cantains 3 to 5 line. Character —Oriya. Date of copy—Sana 1305 Sala. Complite. Condition—Good. Find spot—Presented by Narasimha Misra, At—Gadamanitri, P.-S.—Begunia, Dist.—Puri.

Colophon—ଇତି ଶ୍ରୀ ନଳଚରିତ ସଦାଳଏ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ । ସ୍ନ ୧୩୦୫ ସାଲ ମେଷ ମାସ ଦି ୧୫ ନେ ପ୍ର—ରାଖିଗେ.................. ।

137

Cat. No. O. L./1030

ନଳ ଚରିତ — କବି—ମଧୁସୂଦନ

Nala charita — **By—Madhusudhan**

Substance—Palm leaf. No. of folia—52, Size—21.1 X 3 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Incomplete. Condition—Good. Find spot—Presented by K. C. Das, At.—Bachara, P.-O. Nuagan, Dist. Puri.

ତୁମ୍ଭର ବିପତ୍ତି ନାଶ କରିବା ପାଇଁ ।
ଅନଳ ଭିତରେ ଆସି ତୋତେ ଭେଟିଲଇଂ ହେ ।
ତୋର ତହୁଁ ଅତି ଦୁଃଖ ନଳ ସେ ରାଜନ ।
ଆଦ୍ୟପ୍ରାନ୍ତ କରି କଥା ଶୁଣ ଏକମନ ହେ ॥
ଦଶଗ୍ରୀବ ହତ କରି ସୀତ୍ୟାଙ୍କୁ ଆଣିବ ।
ନିଶ୍ଚଏଂ ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗ୍ରେ ରାଜନ ହୋଇବ ହେ ।
ଏତେ କହିଂ ଋଷି ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇଗଲେ ।

No colophon.

138

Cat. No. O. L./1316

ନଳଚରିତ — କବି—ମଧୁସୂଦନ

Nalacharita — **By Madhusudana**

Substance—Palm leaf. No. of folia—78, Size—18.9X2.6 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Charatcer—Oriya. Date of copy—C. 18th Century A. D. Complete. Condition—Not so good. Find spot—Presented by Somanatha Misra, Kotapalla P.-S. Khurdha, Dist.—Puri.

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ରବର ସେ ରାଜ୍ୟରେ ।
ତହିଁ ହୋଇଛନ୍ତି ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ଅବତାରେ ହେ ।।
ଶ୍ୱେତପଦ୍ମଡ଼ୋଳା ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀରଙ୍ଗା ଅଧର ।
ଯେହୁ ଅବଲୋକନ କରନ୍ତି ନୟନର ହେ ।।
ତାଙ୍କ ପାଦରଜ ତଳେ ଥାଉ ମୋର ଶିର ।
ମଧୁସୂଦନକୁ ଜଗନ୍ନାଥେ ରକ୍ଷାକର ହେ ।।
ନଳର ଚରିତ ମୁହିଁ ନ ଜାଣି କହିଲି ।
ଅଗ୍ୟାଂନ ମୂରଖ ପଣେ କିଛୁ ବଖାଣିଲି ହେ ।।
ପଣ୍ଡିତେ ଶୁଣିଲେ ଦୋଷ ନ ଘେନିମ ମୋର ।
ପୂରୋଇ ଗାଇବ ମୁହିଁ ସେବକ ତୁମ୍ଭର ହେ ।।

No colophon.

139

Cat. No. O. L./1485

ନଳଚରିତ **କବି—ମଧୁସୂଦନ**

Nalacharita **By— Madhusudana**

Substance—Palm leaf No. of folia—64, Size—32.4 X3.2 C. M. Each side contains 3 to 4 lines, Character—Oriya. Date of copy—C. 19th Century A. D. Complete. Condition—Good. Find spot—Presented by G. N. Dasa Gosvami Adhikari, Tangi, Dist.—Cuttack.

ନଳଚରିତ୍ର ମୁହିଁ ଯେ ନ ଜାଣି କହିଲି ।
ଅଗ୍ୟାଂନ ମୂରୁଖ ପଣେ ଶିଶୁ ବୁଦ୍ଧି କଳି ।

* * *

ପୂରାଇ ଗାଇବ ତୁମ୍ଭ ସେବା ଯେ ମୋହର ।।
ଶ୍ରୀଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ବିଜେ ଶ୍ରୀନୀଳକନ୍ଦର ।
ତାଙ୍କ ପାଦ ପଦ୍ମେ ସେବା କରେ ଯେଉଁ ନର ।।
ସୁଜନ ଜନଙ୍କ ପାଦେ ଲାଗୁ ମୋର ଶିର ।
ହୀନ ଶମ୍ଭୁକୁ ମାଗୁଅଛି ମୁଁ ନିକର ଯେ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ନଳଚରିତ୍ର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

Cat. No. O. L./75 140

ନଳଚରିତ କବି—ମଧୁସୂଦନ

Nala charita By—Madhusudan

Substance—Palm leaf No. of folia—113. Size—34·8 X 4·1 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Complete. Condition—badly worm eaten. Find spot—Manjusa. Andhra Pradesh.

ବୈଷ୍ଣବ ଯେହୁ ବୋଲାନ୍ତି, ନାମ କୀର୍ତ୍ତନ କରନ୍ତି ।
ମଧୁସୂଦନ ତାଙ୍କର ପାଦତଳର ଯେ ।
ସୁଗ୍ୟଂ ଜନମାନେ ହରି କୀର୍ତ୍ତନ କରିବ ।
କୃଷ୍ଣ ନାମ ଅହର୍ନିଶି ଶ୍ରବଣେ ଶୁଣିବ ।
ଜଗନ୍ନାଥ ସୁମର ପାତକ ନ ଲାଗଇ ।
ମଧୁସୂଦନକୁ ରଖିବେ ଭାବଗ୍ରାହୀ ।

Colophon—ବୀର ଶ୍ରୀ..........................ପ୍ରତାପ ଶ୍ରୀ ବୀରକେଶରୀ ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ବିଜେ ଶୁଭରାଜ୍ୟେ ସମସ୍ତ ୪୩ ଅଙ୍କ କୁମ୍ଭ ଦିୟନେ ଶ୍ରାବଣ ଶୁକ୍ଳ ୨ ମଙ୍ଗଳବାରେ ସେରଗଡ଼ ରାଜ୍ୟରେ ଚାକଡ଼ା ଗ୍ରାମରେ ଲେଖା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

There are some folia containing ବେତାଳ ପଚିଶା at the beginning of the Manuscript.

ଦକ୍ଷିଣ ଦେଶରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନାମେ ପୁର ଅଛି । ସେ ରାଜ୍ୟରେ ଗନ୍ଧର୍ବସେନ ବୋଲି ରଜା । ସେ ରାଜା ମୃଗୟା ବିନୋଦକୁ ଗଲେ । ସେ ବନରେ ବକଳାସନ ଋଷିଙ୍କି ଦେଖିଲେ ମନରେ ବିଚାରିଲେ ମୋ ଜନ୍ମ କାଳରୁ ବହୁତ ପାପ କରିଅଛି । ଯେ ମୁନିଙ୍କ ଦର୍ଶନେ ସମସ୍ତ ପାପ ମୋହର ଯିବ । ଯେମନ୍ତ ବିଚାରି ମୁନିଙ୍କ ପାଶକୁ ଗଲେ । ସେ ମୁନିଙ୍କି ଦେଖିଲେ । ସେ ମୁନି ବ୍ରହ୍ମ ଲୋକ ପ୍ରାୟେ ସ୍ୱତେଜରେ ଭିମ ବୃକ୍ଷ ମୂଳରେ ତପସ୍ୟା କରୁଅଛନ୍ତି । ସେ ମୁନିଙ୍କି ଦେଖି ରାଜା ବିଚାରିଲେ ଏହାଙ୍କ ଧ୍ୟାନ କେତେବେଳେ ଭାଙ୍ଗିବ । ମୁଁ କେତେବେଳେ ଦର୍ଶନ କରିବି ।

Cat. No. O. L./435 141

ନଳଚରିତ କବି—ଈଶ୍ୱର ଦାସ

Nala charita By—Isvara Dasa

Substance—Palm leaf No. of folia—174. Size—19·4 X 3·3 C. M. Each side contains 5 to 7 lines. Character —Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Complete. Condition—worm eaten Find spot—Bhawani Patana, Dist. Kalahandi. Name of the scribe—Lingaraja Acharya at Udita Pratapapur Sasana.

Digitized by PPRACHIN, SOA

Colophon—ପଞ୍ଚିଶି ଅଙ୍କ ମାଘ ଶୁକ୍ଳ ଦ୍ୱିତୀୟା ସୋମବାରେ ବେଳ ପାଞ୍ଚଘଣ୍ଟା ସମୟରେ କୁଲାଷ୍ଟ ଭାଜନ ଦେଶ ଇଛା କେଦାର ଉଦିତ ପ୍ରତାପପୁର ଶାସନ ଶ୍ରୀ କେଦାରନାଥ ମହା–ପ୍ରଭୁଙ୍କର ମନ୍ଦିରରେ ସମାପତ ହେଲା ।

ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଉଦ୍ଧାର କରିବେ ଅଧମ ଲିଙ୍ଗରାଜ ଆଗ୍ରର୍ଯାଙ୍କୁ । ଶ୍ରୀ ମଧୁସୂଦନ ରକ୍ଷା କରିବେ ଅଧମ ଲିଙ୍ଗରାଜକୁ ।

There are some folia Containing Nala charita by Madhusudana towards the end of the Manuscript.

142

Cat. No. O. L./444

ନଳ ଚରିତ **କବି—ଈଶ୍ୱର ଦାସ**

Nala charita **By—Isvara Dasa**

Substance—Palm leaf. No. of folia—152 Size—22·9 X 3·5. C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C 18th Century A. D. Complete. Condition—worm-eaten. Find spot—Jemadei Matha, Dist. Ganjam.

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ, ଅବିଘ୍ନମସ୍ତୁ ।

ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ । ସଂସାର ପରମକାରଣ ।
ତୋ ଲୀଳା ଜଗତେ ବିଖ୍ୟାତ । ନମସ୍ତେ ପଦ୍ମାଳୟା କାନ୍ତ ।।

* * * *

ଏଥୁ ଉତ୍ତାରେ ଶୁଣ ରସ । ପାଣ୍ଡବେ ଯାଇ ବନବାସ ।।
କାମ୍ୟେକ ବନେ ଛନ୍ତି ରହି । ବ୍ୟାସ ବିଜୟେ କଲେ ତହିଁ ।।

* * * *

ବ୍ୟାସେ ବୋଇଲେ ତୁକି କଷ୍ଟି । ତୋ ତହୁଂ ଅଛି ମହା କଷ୍ଟି ।।

* * * *

ବୈଦର୍ଭ ଦେଶେ ରାଜା ନଳ । କ୍ଷତ୍ରିପଣକୁ ଅର୍ଗଳ ।
ରୂପେଣ କନ୍ଦର୍ପ ସମାନ । ତୁଲ୍ୟ ଦେବାକୁ ନାହିଂ ଆନ ।।
ସୁନ୍ଦର ଶୂର ତେଜବନ୍ତ । ସକଳ ସୁବିଦ୍ୟା ପଣ୍ଡିତ ।।
ଦୟାଳୁ ଦାତା ପରହିତ । ବିପ୍ର ପୋଷଣେ ଅବିରତ ।।
ପ୍ରଜାପାଳଇ ସତ୍ୟବାଣୀ । ସ୍ୱଧର୍ମ ବେଦମତ ଘେନି ।।

* * *

ଇତି ଶ୍ରୀ ନଳଚରିତ୍ରେ ଈଶ୍ୱର ଦାସ କୃତ୍ୟେ ବ୍ୟାସଧର୍ମ ମାର୍କଣ୍ଡ ଶଚୀ ନାରଦ ସମ୍ବାଦେ ଶ୍ରୀରାମ ବନବାସ ଖଣ୍ଡନେ ଅଯୋଧ୍ୟା ପ୍ରବେଶେ ଶ୍ରୀରାମ ଅଭିଷେକେ ନଳପତି ମୋକ୍ଷଣେ ସ୍ୱଦେଶ ପ୍ରବେଶ ଉହବ ଆନନ୍ଦ ସୁଦଶାବ୍ରତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଥନେ ନାମ ପଞ୍ଚଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Colop hon—ନଳ ଚରିତ ପାଠ ଏଠାରେ ୧୫ ଅଧ୍ୟା ସମାପ୍ତ । ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ମିଶାଇ ଗାଇବ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

Cat. No. O. L./697 143

ନଳ ଚରିତ କବି—ଈଶ୍ୱର ଦାସ

Nala charita By—Isvara Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—71. Size—26·2 X 3 C. M. Each side contains 5 to 6 lines. Character—Oriya. Date of Copy—Sana 1185 Sala or 1778 A. D. Complete up to 5th to 8th Chapter. Find spot—Midnapur, West Bengal. Name of the scribe—Krushna Kanta Devasarma.

Colophon—ସନ୍ ୧୧୮୫ ସାଲ କାର୍ତ୍ତିକ ୧୯ ଦିନ ସମାପ୍ତ । ସମାପ୍ତୋଽୟଂ ଗ୍ରନ୍ଥଃ । କୃଷ୍ଣକାନ୍ତ ଦେବ ଶର୍ମଣୋ ହସ୍ତାକ୍ଷରମିଦମ୍ ।

144

Cat. No. O. L./698

ନଳ ଚରିତ କବି—ଈଶ୍ୱର ଦାସ

Nala charita By—Isvara Dasa

Substance—Plam leaf. No. of Folia—118. Size—35·6 X 2·5 C.M· Each side contains 3 to 4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C 18th Century A. D. Complete up to 12th Chapter. Condition—good Find spot—Midnapur, West Bengal. Name of the scribe—Aniruddha Dvija.

ଏ ନଳରାଜାର ଚରିତ୍ର । ଶ୍ରୀରାମ ମଧୁର ଚରିତ୍ର ॥
ଗାୟନ କଲେଂ ଶୁଣିବାରେ । ବିପତ୍ତି ସଙ୍କଟୁ ନିସ୍ତରେ ॥
ବିଶ୍ୱାସେ ଗାଇବ ଶୁଣିବ । ଧର୍ମକୁ କେବେ ନ ଲଘିବ ॥

* * * *

ଯୁଧିଷ୍ଠି ବ୍ୟାସ ମୁଖୁ ଶୁଣି । ତାଙ୍କ ବିପତ୍ତି ଗଲା ପୁଣି ॥
ଶିଶୁ ଈଶ୍ୱର ଗୀତ ବାଣୀ । ଭାଷା ପ୍ରବନ୍ଧେଂ ଏହୁ ଭଣି ॥

* * * *

ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଏ ଦ୍ୱାଦଶ ଛାନ୍ଦ ।
ଇତି ନଳ ଚରିତ୍ରେ ଦ୍ୱାଦଶ ଛାନ୍ଦ ।

Colophon—କର୍କଟେ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷେ ଚ
ସପ୍ତମ୍ୟାଂ ଭୌମ ବାସରେ ।
ବିଲିଖତ୍ ନଳ ଚରିତ୍ରଂ
ଅନିରୁଦ୍ଧ ଦ୍ୱିଜନ୍ମନା ॥

Digitized by PPRACHIN, SOA

Cat. No. O. L./699 **145**

ନଳ ଚରିତ **କବି—ଈଶ୍ୱର ଦାସ**

Nala charita **By—Isvara Dasa**

Substance——Palm leaf. No. of folia——91. Size——53·8 X 3·1 C. M. Each side contains 3 lines through out the Manuscript. Character——Oriya. Date of Copy——C 18th Century A. D. Complete up to 11th Chapter. Condition—worm eaten. Find spot——Midnapur West, Bengal.

Colophon—ସଂପୂର୍ଣ ଏକାଦଶ ଛାନ୍ଦ । ଇତି ନଳଚରିତ୍ରେ ଏକାଦଶ ଛାନ୍ଦ ।
କର୍କଟେ ଶୁକ୍ଳ ପକ୍ଷେଚ ସପ୍ତମ୍ୟାଂ ଭୌମ-ବାସରେ ।
ବିଲିଖତ୍ ନଳଚରିତ୍ରଂ ଚ ଅନିରୁଦ୍ଧ ଦ୍ୱିଜନ୍ମନା ।
ଏକାଦଶାଖ୍ୟ ମିଶ୍ରସ୍ୟ ପୁସ୍ତକଂ ନଳଚରିତ୍ରକମ୍ ।
ହରଣଂ କୁରୁତେ ଯସ୍ତୁ ସବଂଶଂ ନାଶୟେଦ୍ଧ୍ରୁବମ୍ ॥
ଭଗ୍ନପୃଷ୍ଠ.................. ପରିପାଳୟେତ୍ ॥

146

Cat. No. O. L./1442

ନଳ ଚରିତ **କବି—ଈଶ୍ୱର ଦାସ**

Nala charita **By—Isvara Dasa**

Substance——Palm leaf, No of folia——116. Size——20·5 X 3·4 C. M. Each side contains 3 to 5 lines. Character——Oriya. Date of Copy——C. 18th Century A. D. Complete. Condition——worm-eatrn. Find spot——Village Guhali pala P.-S. Dhamanagara. Dist. Balasore. Name of the scribe——Radha ballabha Nayaka.

ମୁହିଂ ଈଶ୍ୱର ମୋର ନାମ ,
ସୁଜନେ ଦୋଷ କର କ୍ଷମ ॥
ନିଧି ରାଉତ ନାମ ଯାର ,
ଦୟା କରିବ ଦାମୋଦର ॥

Colophon—ହେ ସୁଗ୍ୟଂଜନ ପୁରେଇ ଗାଇ । ଲେଖନକାର ରାଧାବଲ୍ଲଭ(ଭ) ନା(ଯ)କ ଦୋଷ ନ ଧରିବ । * * * ତୁଳ ୧୨ ଦିନେ ବୁଧବାରେ ବେଳ ଛଅଘଡ଼ି ସମୟରେ ନିବେଦନ କଲୁ ଏହିକି ଅ ୨୪ ଙ୍କ ସନ୍ ୧୨୮୬, ସାଲ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଶରଣ ଶ୍ରୀ ରାଧାବଲ୍ଲଭ ନାଏକ ଶରଣ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

147

Cat. No. O. L./1476

ନଳ ଚରିତ — କବି—ଈଶ୍ୱର ଦାସ

Nala Charita — By—Isvara Dasa

Substance——Palm leaf. No. of folia——125. Size—38.6 X 3.7 C. M. Each side Cantains 3 to 5 lines. Character——Oriya. Date of copy——C 19th Century A. D. Complete up to 8th Chapter. Condition——good. Find spot——Podamari Dist Ganjam.

There are some folia containing Adhyatmya Ramayana by Gopala Telanga towards the end of the manuscript.

148

Cat. No. O. L./1153

ନଳ ଚରିତ — କବି—କପିଳେଶ୍ୱର୍

Nala Charita — By—Kapilesvar

Substance——Palm leaf. No. of folia——89. Size——37·8 X 3·4 C. M. Each side contains 5 to 7 lines. Character——Oriya Date of Copy—Sana 1306 sala. or 1899 A. D. Complete. Condition—not so good. find spot——Bhubaneswar, Dist. Puri. Name of the scribe——Gopala Khuntia.

ଯେ ନଳଚରିତ ହେଲା ସମାପତ ତେତିଶ ଛାନ୍ଦରେ ଜାଣ ।
ଶୁଣିଲେ ମାନସ ଲଭିବ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଂବ ଦୁଃଖ ହରଣ ।।
ଯେ ଚରିତ ମହାଭାରତରେ ଯାହା ଯାହା ଅଛି ଶୁଣି କରି ।
କହିଲି ଭାଷାରେ ଛାନ୍ଦ ପ୍ରବନ୍ଧରେ ମାନସେ ମୋର ବିଗ୍ରହି ।।
ସାଧୁଜନେ ମୋର ଦୋଷକୁ ନ ଧର ଚଞ୍ଚଳ ସ୍ୱଭାବେ ମୁହିଂ ।
ଲେଖିଗଲି ଯାହା ଯାହା ସବୁ ତାହା ଆଉ ଥରେ ଭାଳି ନାହିଂ ।।

* * * *

ମହମଦ ସନ ବାରଶତ ପୂର୍ଣ୍ଣ ପଞ୍ଚାନବେ ସାଲଠାରେ ।
ଆଶିନ ଶୁକଳ ସପତମୀ ବେଳ ସକାଳ ଓଳି ମଧ୍ୟରେ ।
ହେଲା ସମାପତ ଯେ ନଳଚରିତ ଶୁଣହେ ସୁବୁଦ୍ଧି ଜନେ ।।

* * * *

ଧର୍ମେ ଦେଇଂ ଚିତ୍ତ ଦ୍ୱିଜ ରଘୁନାଥ ନନ୍ଦ ନନ୍ଦନ ଅଧମ ।
କପିଳେଶ ବୋଲେ ଶିବକୁ ଭଜିଲେ ଦେଖା ନ ଦିଅଇ ଯମ ।।

* * * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

Colophon—ସମସ୍ତ ଅ ୩୪ ଙ୍କ ସନ ୧୩୦୬ ସାଲେ କକଡ଼ା ଦିନେ ରୋଜ ବୁଧବାରେ ବେଳ ଚଉଦ ଘଡ଼ିଠାରେ ଲେଖା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା । ଯେ ପୁସ୍ତକ ଜି: କଟକ କି : ଖୋରଧା ମ : କପିଳିଶ୍ଵର ଗୋପାଳ ଖୁଣ୍ଟିଆଙ୍କର * * * ଯେ ଲେଖନକାର ନିଜେ ଗୋପାଳ ଖୁଣ୍ଟିଆଯେ ॥

There are some folia containing Samkara Lila and Tripuramohini Harana by the some author at the beginning of the MS.

149

Cat. No. O. L./1249

ନଳ ଚରିତ **କବି—କପିଳେଶ ନନ୍ଦ**

Nala Charita **By—Kapilesa Nanda**

Substance—Palm leaf No. of falia 99—Size—37·5 X 3·2 C. M. Each side contarins 4 to 6 lines. Character——Oriya. Date of Copy——C. 19th Century A. D. Complete. condition——good Find spot——Bhubaneswar, Dist. Puri.

ହେ ଜନେ ଏ ନଳ ଚରିତ କେବଳ ପୁରାଣରେ ଶୁଣିଥିଲି
ଇଷ୍ଟ ଗୁରୁ ପିତାମାତାଙ୍କ କୃପାରୁ ତା ଛାନ୍ଦ ବନ୍ଧେ ବିରଚିଲି ।
ମହମଦ ସନ ବାରଶତ ପୁନ ପଞ୍ଚାନବେ ସାଲଠାରେ
ଆଶିନ୍ୟ ଶୁକଳ ସପତମୀ ବେଳ ସକାଳ ଓଳି ମଧ୍ୟରେ ।
ହେଲା ସମାପତ ଏ ନଳ ଚରିତ ଶୁଣହେ ସୁବୁଦ୍ଧି ଜନେ
ନାହିଂ ପଦ ଗୂଢ଼ ସରଳ ଯେ ବଡ଼ ପଢ଼ିଲେ ଜାଣିବ ମନେ ।
ହେଉ ଯାହା ତାହା ପଦ ଯୋଡ଼ି ଏହା କହିବା କଷଣ ଯେତେ
ଗ୍ରାହକ ବିନାରେ ଏହା ମାନସରେ କରିବ କେ ବା ପରତେ ।

* * * *

ଧର୍ମେ ଦେଇ ଚିତ୍ତ ଦ୍ଵିଜ ରଘୁନାଥନନ୍ଦ ନନ୍ଦନ ଅଧମ
କପିଳେଶ ବୋଲେ ଶିବଙ୍କୁ ଭଜିଲେ ଦେଖା ନଦିଅଇ ଯମ ।
ସେ ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଚିତ୍ତେ ଭଜି ମୁଂ ନିରତେ ପାଇଲି ବାଞ୍ଛିତ ଫଳ
ଗୀତ ରଚନାରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ବଳିବାରେ ଲଭି ତହିଂ କୁତୁହଳ ।
ସେହି ଦେବ ପାଦେ ଭଜି ଅପ୍ରମାଦେ ଏଛାନ୍ଦ ପୂରଣ କଲି
ମୋ ଦୋଷ ସୁଜନେ ନ ଧରିବ ମନେ ମୁଂ ତୁମ ଶରଣ ହେଲି ।

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

150

Cat. No. O. L./630

ନଳ ଚରିତ କବି—ସଦାନନ୍ଦ ଦାସ

Nala Charita By—Sadananda Dasa

Substance——Palm leaf. No. of folia——186. Size——25· X 3·3 C. M. Each side contains 2 to 6 lines. Character ——Oriya. Date of copy——sana 1211 sala or 1804 A. D. Complete. Condition ——sligtly worm-eaten Find spot——presented by Damodara Dasa, Bhubaneswar. Dist, Puri. Name of scribe——Krupasindhu Dasa at Phulagorada.

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ ଅବିଘ୍ନମସ୍ତୁ ।

ରା ୀ—ମଙ୍ଗଳ ଗୁଜ୍ଜରୀ

ଜୟ ଜୟ ମୀନ ଅବତାର ।
ଶଂଖାସୁର ମାରି ବେଦ ଉଦ୍ଧରିଣ ଧର ହେ ॥

* * * *

ନବମେ ବଉଦ୍ଧ ରୂପେ ଯୋଗ ସିଂହାସନେ ।
ଦଶମେ କଲ୍କି ରୂପେ ଦୁଷ୍ଟ ନିବାରଣେ ହେ ॥

* * * *

ମାରକଣ୍ଡ ବୋଇଲେ ଶୁଣିମାଂ ରଘୁସାଇଂ ।
ଆମ୍ଭର ବିଗ୍ଧରେ ତୋର କିଛି କଷ୍ଟ ନାହିଂ ହେ ॥

* * * *

ପୂର୍ବେ ଥିଲ୍ଲ ନଳ ରାଜା ବୀରସେନ ଶିଷ ।
ରାଜ୍ୟ ଭ୍ରଷ୍ଟ ହୋଇଣ ସେ କଲା ବନବାସ ହେ ॥

* * * *

ଶୁଣ ରଘୁନାଥ ସତ୍ୟ ଯୁଗର ଚରିତ ।
ବୈଧେଦସନ୍ଥ (ବିଦେହ ଦେଶର) ରାଜା ବୀରସେନ ନାଥ ହେ ॥

ନଳ ତାହାଙ୍କର ନିଜ ତନୁଜ ଅଟଇ ।
ରୂପ ଗୁଣେ ରତିପତି ସମାନ ନୁହଇ ଯେ ॥

* * * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ନୀଳଗିରି ଶିଖେ ଶଂଖନାଭି ମଣ୍ଡଳେ ।
ଚତୁର୍ଦ୍ଧା ମୂରତି ସିଂହାସନରେ ॥
ଛାମୁରେ ବିନତାସୁତ ଲଭିଣ ସୁଖ ।
ତହିଂ ପଞ୍ଚୋନରେ ଥାଇ ଶ୍ରୀମୁଖ ଦେଖ ॥
ସେ ପଦ୍ମ ଶ୍ରୀମୁଖ ଶୋଭା ପଦ୍ମଲୋଚନ ।
ସଦାନନ୍ଦ ଆଶ (ଦାସ) ଆଶା କରିଛି ମନ ॥

* * * *

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ମାରକଣ୍ଡ ଋଷି ନିଜ ଆଶ୍ରମ ଚଳିଗଲେ ।
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ହି ଆସି ସୁଗ୍ରୀବର ଘେନି ମାଲ୍ୟାବନ୍ତରେ ପ୍ରବେଶିଲେ ॥
ଯାଇ ସମୁଦ୍ରେ ବାନ୍ଧିଲେ ସେତୁବନ୍ଧ ।
ଲଙ୍କାଗଡ଼ରୁ ସର୍ବଦ (ଦୈ) ତ୍ୟ ନାଶିଣ ଛେଦିଲେ ରାମ ଦଶକନ୍ଧ ।

Colophon—ଶ୍ରୀ ନଳ ଚରିତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା ଏଠାରୁ । ଆହେ ସୁଗ୍ୟଂ ଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୂରାଇ ଗାଇବ, ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ । * * * ଫୁଲ ଗୋରଡ଼ା ରହଣି କୃପାସିନ୍ଧୁ ଦାସେ । ଭୀମସ୍ୟାପି.................ନ ବିଦ୍ୟତେ । ଆହେ ସୁଗ୍ୟଂ ଜନମାନେ ଗାଇବ, ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ । * * * ବୀର ଶ୍ରୀ ଗଜପତି ....ଶ୍ରୀ ମକୁନ୍ଦଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ବିଜେ ଶୁଭ ରାଜ୍ୟେ ସମସ୍ତ ଅ ୨୮ ଙ୍କ ସ୍ନ ୧୨୧୧ ଶାଲ କନ୍ୟ ଦି ୭ ନେ ଏ ପୋସ୍ତକ ସମା(ଦୋ) ଜଏ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ବେଳ ଷାଠିଏ ଦ ୬୦ ଣ୍ଡ ଭିତରେ ।

There are some folia containing solapoi by Upendra Bhanja and Visnupurana by Prahallda Dasa at the beginning and the end of the manuscript.

151

Cat. No. O. L./1545

ନଳ ଚରିତ — କବି—ଯଦୁ ଦାସ

Nala Charita — **By—Yadu Dasa**

Substance—Palm leaf, No. of folia —95. Size—33·3X3·4 C. M. Each side contains 5 to 7 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C 18th Century A. D. complete. Condition—Not so good. Find spot—Berhampur, Dist. Ganjam.

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ ।

ଜୟଦେବ ଦାମୋଦର ବାଣୀରେ ଗାଇବ ।

ଜୟତୁ ସକଳ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ନାଥ ।
ଶୟଳ ଯାର ପ୍ରକୃତିଗତ ॥

Digitized by PPRACHIN, SOA

ମନ ବଚନେ ଅଗୋଚର ନୋହି ।
ସହଜା ନନ୍ଦ ସରୂପ ବିହି ।।
ମୁନି ମନଚକୋର ପୂର୍ଣ୍ଣଶଶୀ ।
ସକଳ ଭାବେ ଅଭାବେ ବସି ।।

* * * *

ରସକ ସୋଦର ଯଦୁ ଦାସ ।
ହରି ପ୍ରସନ୍ନେ କରଇ ପ୍ରକାଶ ।।
ପ୍ରଥମେ ନୃପ ଜନ୍ମ ନାମ ବହି ।
ଭାଷ୍ୟ ପ୍ରବନ୍ଧେ ପ୍ରବନ୍ଧ ଏହି ।।
ହରି ଚରଣେ ନିରନ୍ତର ଧ୍ୟାନ ।
ରସିକ ଶୁଣି ଆନନ୍ଦ ମନ ।।

* * * *

ବତୀଶ ଛାନ୍ଦ ଏ ନଳ ଅଖ୍ୟାନ ।
ସର୍ବ ଶୁଭରେ ହୋଇଲା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।।
କୃଷ୍ଣପାଦେ ଆଶ ।
ରସିକ ସୋଦର ଏ ଯଦୁ ଦାସ ।।
ନଳ ଦମୟନ୍ତୀ ଆଦି ସ୍ୱୟଂବର ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ୱୟଂବର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Colophon—ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ ।
ଭୀମସ୍ୟାପି ....ନ ବିଦ୍ୟତେ ।।
ଶ୍ରୀ ନାରାୟଣ ରକ୍ଷା କରିବେ କାଶୀନାଥ ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କି
ଶ୍ରୀ ରାମଲିଙ୍ଗେଶ୍ୱର ରକ୍ଷା କରିବେ କାଶୀନାଥ ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କି

There are some folia containing 118 verses on Shri Jagannath with a Sansrit Commentary at the begining of the manuscript

1st Verse—ବିଲୋକନ କଦମକଂ ଯଦୁପଲଭ୍ୟ ଲୁଭ୍ୟତ୍ କିମା–
ଲିଲେହ ନହି କିଂ ପପୌ ନହି ମମଜ୍ଜ କିଂବା ନହି ।
ପରଂ ତୁ କିମିବା ଭବନ୍ନବ ତମାଳ ଲକ୍ଷ୍ମୀତିର–
ସ୍ତ୍ରିୟା ନିଗମ ସାଂପ୍ରଦାୟକ ମୁପାସ୍ମହେ ତନ୍ମହଃ ।।

Commentary—ବଲୋକନ ଇତି । ତନ୍ ମହଃ ତେଜଃ ପଦାର୍ଥଂ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଂ ଉପାସ୍ମହେ ଧ୍ୟାୟାମଃ । କିଂ ଭୂତଂ ନବା ଯା ତମାଳ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସ୍ତସ୍ୟ ତିର ସ୍କ୍ରିୟାୟାଂ ପରାଭବେ ବିଷୟେ ନିଗମ–ସାଂପ୍ରଦାୟକଂ ବେଦ ସଂପ୍ରଦାୟ ପ୍ରବର୍ତ୍ତକଂ ତତ୍ ପରାଭବକାରଣ ମିତ୍ୟର୍ଥଃ । ଯଦବା ନବା ଯା ତମାଳସ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀଃ ଶୋଭା ଶ୍ରୀଷ୍ଚ ତସ୍ୟା ସ୍ତିର ସ୍କ୍ରିୟା ନିଗମୋ ଽନାଦର ବେଦସ୍ତସ୍ୟ ସାଂପ୍ରଦାୟିକଂ ତଦ୍ ବିଜୟୀତ୍ୟର୍ଥଃ । ତଦିତି କିଂ—ବିଲୋକନ କଦମକଂ ଦ୍ରଷ୍ଟୃଣାଂ ନୟନ ନିକୁରମ୍ବଂ ଯନ୍ମହଃ ଉପଲଭ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ୟ ଲୁଭ୍ୟତ୍ କି ମା ଲିଲେହ ଆସ୍ୱା ଦୟାମାସ । ନହି କିଂ ପପୌ ନହି ବା ମମଜ୍ଜ ମଗ୍ନମଭୂତ୍ । କିମ୍ବା ନହି ପ୍ରକାର ତ୍ରୟ ମନ୍ୱଭୂଦିତ୍ୟର୍ଥଃ । ପରଂତୁ ଅନନ୍ତରଂ ପୁନଃ କିମିବା ଭବତ୍ କିଂବା ଽନନ୍ଦ ନବାନନ୍ଦଂ ପ୍ରାପ ଇତ୍ୟର୍ଥଃ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

152

Cat. No. O. L./766

ନଳରାମ ଗୀତା — କବି—ମଧୁସୂଦନ

Nalarama Gita — By—Mdhusudana

Substance—Palm leaf. No. of folia—90, Size—23·5X3 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. character—Oriya Date of copy—C. 18th Century A. D. Incomplete. Condition —Some folia are badly broken towards the end, Find spot—Village—Tureintra, P.-S. Balipatana, Dist. Puri.

Colophcn—ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ରଖିବେ ଅଧମ ନନ୍ଦକୁ ।

There are some folia containiing Ravana Chautisa and Yasoda Koili by Jagannatha at the beginning of the manuscript.

153

Cat. No. O. L./56

ନଳରାମ ଚରିତ — କବି—ଈଶ୍ୱର ଦାସ

Nala Rama Charite — By —Isvara Das

Substance—Palm leaf. No. of folia—146. Size—32.9X3.5 C.M Each side contains 4 lines throughout the manuscript, Character—Oriya, Date, of copy—8-11-1778 A. D. complet, Condition good, Find spot—Oriental manuscripts library Madras, Name of the scribe—Rama Chandra Panda, Gunupura Dist. Koraput.

ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ ।

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ, ଶ୍ରୀ ଦୁର୍ଗେ ନମଃ ।

ଶ୍ରୀ ରାଧାକୃଷ୍ଣାଭ୍ୟାଂ ନମଃ ।

ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ନାରାୟେଣ, ସଂସାର ପରମ କାରଣ ।
ତୋ ଲୀଳା ଜଗତେ ବିଖ୍ୟାତ । ନମସ୍ତେ ପଦ୍ମାଳୟା କାନ୍ତ ।

* * * *

ଏଥ ଉତାରେ ଶୁଣ ରସ । ପାଣ୍ଡବେ ଯାଇ ବନବାସ ।
କାମ୍ୟେକ ବନେ ଛନ୍ତି ରହି । ବ୍ୟାସ ବିଜଏ କଲେ ତହିଂ
ଦେଖି ଉଠିଲେ ପଞ୍ଚଭ୍ରାତ । ବ୍ୟାସ ଚରଣେ ପ୍ରଣମିତ ।
କଲ୍ୟାଣ କଲେ ମହାମୁନ୍ୟ । ବିପତ୍ତି ଯାଉ ତୋ ବହନ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ମୁନି ପଶ୍ନରନ୍ତେ ବାରତା । ବୋଇଲେ ଦେଖ ମୋ ଅବସ୍ଥା ।
ବ୍ୟାସେ ବୋଇଲେ ତୁ କି କଷ୍ଟି । ତୋ ତୋହୁଂ ଅଛି ମହା କଷ୍ଟି ।

* * * *

ଶ୍ରୀରାମ କେତେକ ବିପତ୍ତି । ଏହା କହିବା ବ୍ରହ୍ମପତି ।
ଆବର ଚରିତ ନଳର । କହି କୃତାର୍ଥ ମୋତେ କର ।

* * * *

ଏ ପାଠ ଶୁଣି ହୁଅ ତୋଷ । କହେ **ଶିଶୁ ଈଶ୍ୱର ଦାସ ।**

ଇତି ଶ୍ରୀ ନଳରାଜା ଚରିତ୍ରେ ଈଶ୍ୱର ଦାସ କୃତେ ବ୍ୟାସ ଧର୍ମ ମାର୍କଣ୍ଡ ରାମ ସମ୍ବାଦେ, ଶଚୀ ନାରଦ ସମ୍ଭାଷଣେ ଶ୍ରୀରାମ ବନବାସ ଖଣ୍ଡନେ ଅଯୋଧ୍ୟା ପ୍ରବେଶେ ମୁର୍ଦ୍ଧନା ଅଭିଷେକେ ନଳବିପତ୍ତି ମୋକ୍ଷଣେ ସ୍ୱଦେଶ ପ୍ରବେଶ ଉଛବ ଆନନ୍ଦେ ସୁଦୁଶାବ୍ରତ ନିର୍ଣ୍ଣୟେ ନାମ ପଞ୍ଚଦଶୋଧ୍ୟାୟ ।

Colphon—ଭୀମସ୍ୟାପି............................ନ ବଦ୍ୟତେ ।

ଭଗ୍ନପୃଷ୍ଠ............................ପରିପାଳୟେତ୍ ।

ଗ୍ରନ୍ଥକର୍ତ୍ତା ସ୍ୱୟଂ ବ୍ୟାସୋ ଲେଖକସ୍ତୁ ବିନାୟକଃ ।

ତୟୋର୍ବିଚଳିତା ବୁଦ୍ଧି ମନୁଷ୍ୟାଣାଂ ଚକା କଥା ।

ବିଳମ୍ବିତ ନାମ ସମ୍ବଛରେ ମାର୍ଗଶୀର କୃଷ୍ଣ ପଞ୍ଚମୀ ରବିବାରେ ବେଳ ତିନି ପହର ସମୟରେ ଗୁଡ଼ାରି ଗ୍ରାମରେ ଗୋପୀନାଥ ସାହୁଙ୍କର ପିଣ୍ଡାରେ ଶ୍ରୀ ନଳ ଚରିତ୍ର ପୁରାଣ ସଦାଜୟେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ହେ ଶୁଦ୍ଧ ଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ମିଶାଇ ଗାଇବ । ଏ ଆଦ୍ଶରେ ଯାହାଥିଲା, ତାହା ଲେଖିଲି । ଶ୍ରୀ ରାଧାକାନ୍ତ ଉଦ୍ଧରିବେ ଗୁଣୁପୁରୁ ତାଲୁକା ଗାଦାଖଲା ଗାମସ୍ଥିତ ହେବାର ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡାଙ୍କୁ ନୀଳକଣ୍ଠେଶ୍ୱର ଉଦ୍ଧାରିବେ ।ଲେଖନ-କାରକୁ ଦୋଷ ନ ଧରିବେ । ଅଧମ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡାଙ୍କୁ ଏ ପୋସ୍ତକ ଯେ ମାଗିନେଇଂ ରଖିବ, ତା'ର ସପ୍ତପୁରୁଷ ନର୍କରେ ପଡ଼ିବ । ମୁରୁଖ କିଛି ନଜାଣଇ । ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ । ଏ ପୁସ୍ତକ ନୀଳକଣ୍ଠ ସେନାପତି ଲେଖାଇଛି । ସୁକା ଦେଇ ଖଦି ଯଥାଟେ ।

154

Cat. No. O. L./57

ନଳରାମ ଚରିତ — କବି—ଈଶ୍ୱର ଦାସ

Nalarama Charita — By—Isvara Das

Substance —Palm leaf, No. of folia -164, Size -36 x 3.4 C. M. Each side Contains 2 to 4 lines. Character - Oriya, Date of Copy —C. 18th Century A. D. Complete, Condition—Good, Find spot —Government Oriental Manuscripts Library,

Digitized by PPRACHIN, SOA

Madras. Name of the scribes — Sarathi Patra and Dasarathi Samal, Gurandi, Paralakhemendi, District - Ganjam.

The text is same as in Cat. No. O. L. -56 dtscussed previously

Colophon—କ୍ରୋଧୀନାମ ସମ୍ବତ୍ସର କାର୍ତ୍ତିକ ଶୁଦ୍ଧ ୧୦/୧ ବାରେ ଯେ ପୁସ୍ତକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ଆହେ ସୁଗ୍ୟାଂଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ମିଶାଇ ପଢିବ । ଲେଖନକାର ସାରଥୀ ପାତ୍ର ଦାଶରଥି ସାମଲଙ୍କୁ ଦୋଷ ନ ଘେନିବ । ଯେ ପୁସ୍ତକ ପାରଳା ପୂର୍ବମୁଖା ଗୁରାଣ୍ଡିସ୍ଥିତ ନାରାୟଣ ପାତ୍ରଙ୍କର ଜାଣିବ । ଶ୍ରୀ ରାମାନୁଜାୟ ନମଃ । ଶ୍ରୀମତେ ରାମାନୁଜାୟ ନମଃ । ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣେ ଶରଣ ।

155

Cat. No. O. L./660

ନଳରାମ ଚରିତ   **କବି—ମଧୁସୂଦନ**

Nalarama Charita   **By—Mdhusudana**

Substance —Palm leaf. No. of folia—147. Size 26·6 x 3·5 C. M. Each side contains 2 to 4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Complete. Condition—worm. eaten. Find spot—Presented by Raja of Haladia, District Puri.

ମଧୁସୋଦନକୁ ଚକ୍ରଧର ରକ୍ଷାକର ହେ ।

*   *   *

ଯେ ନଳଚରିତ ମୁହିଂ ନ ଜାଣି କହିଲି ।
ଅଗ୍ୟାଂନେ ମୁଂ ମୁର୍ଖ ପଣେ ଶିଶୁ ବୁଦ୍ଧି କଲି ହେ ।
ପଣ୍ଡିତେ ଶୁଣିଲେ ଦୋଷ ନ ଧରିବେ ମୋର ।
ମଧୁସୋଦନକୁ ପ୍ରଭୁ ହରି ରକ୍ଷା କର ହେ ।

Colophon—ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଉଦ୍ଧରିବେ । ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣାୟ ନମଃ । ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୂରୋଇ ଗାଇବ । ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ ।

There are some folia containing Rama Janana by Hari Priya Janana by Dinakrushna, Karunakar, Jagannath, and Samanta Simhara at the beginning of the manuscript.

Digitized by PPRACHIN, SOA

156

Cat. No. O. L./1800

ନଳରାମ ଚରିତ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
କବି—ବଳଭଦ୍ର ନୃପ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

Nalarama Charita and others

By Balabhadra Nrupa and others

Substance — Palm leaf. No. of folia—120. Size—40·5 x 3·5 C. M. Each side contains 3 to 6 lines. Character—Oriya. Date of Copy—Sana 1150 Sala or 1743 A. D. Complete, Condition Worm-eaten. Find spot—Bhubaneswar, District—Puri. Name of the scribe—Gopinatha Dasa.

ନଳରାମ ଚରିତ

ନମଃ ଶିବାୟ

(ସଙ୍ଗମ ତିଆରି ବାଣୀରେ ଗାଇବ)

ଜୟ ଜୟ ଗୋପୀନାଥ ଗୋକୁଳ ପତି । ଗୋପୀକୁଳ କୁମୁଦକୁ ଯେ ନିଶାପତି ।
ମଦନ ମୋହନ ମୁଦ୍ରା ତ୍ରିଭଙ୍ଗୀ ରୂପ । ଧ୍ୟାନେ ଚିନ୍ତା କଲେ ଛାଡ଼େ ସକଳ ପାପ ।

* * *

ସେ ପଦ କମଳେ ଥାଉ ମୋହୋର ବୁଦ୍ଧି । **ବଳଭଦ୍ର ନୃପ** ସେବେ ଦୟା ପୟୋଧି ।

* * *

ବୋଲନ୍ତି ରାଜନ ଶୁଣ ପକ୍ଷିବର । ଯେମନ୍ତେ ପାଇବା ତାକୁ ଉପାୟେ କର ।
ରାଜାର ଅଗ୍ରତେ ହଂସ ସୁକୃତ କରି । ତର ତରେ ଗଲା ସେହୁ କୁଣ୍ଡି ନଗରୀ ।
ହଂସ ପେଷି ନଳରାୟେ ଗଲେକ ପୁର । **ବଳଭଦ୍ର ନୃପ** ସେବେ ସାରଙ୍ଗଧର ।

ନଳ ଚରିତ

ନମୋ ଗଣପତୟେ ।

ରାଗ—ନଟନାରାୟଣ ବାଣୀରେ ଗାଇବ ।

ଶୁଣ ସୁଜନେ ଯେଥୁ ଅପୂର୍ବ ରସ । ଯାହା ଶୁଣନ୍ତେ ପାତେକ ଯିବ ନାଶ ।
ରାମ ପିତା ବଚନେ ଅରଣ୍ୟେ ଥିଲେ । ମାୟାମୃଗୀ ସୀତା ବୋଲେ ମାରିଗଲେ
ଯେଣେ ଜାନକୀ ରାବଣ ନେଲା ହରି । ରାମ ଲେଉଟି ଅଇଲେ ମୃଗୀ ମାରି ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଯେବେ ଶୁଣିବାନରେ ଅପୂର୍ବ ରସ । ଏକ ଦିନେ ବସି ରାମ ଅମରସ ।
ତାହା ଜାଣିଲେକ ମାରକଣ୍ଡ ଋଷି । ରାମ ଛାମୁରେ ସେହୁ ମିଳିଲେ ଆସି ।
ମାରକଣ୍ଡ ବସି କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣ ରାମ । କହୁଂ ଶୁଣିବା ରାମ ତାହାର ନାମ ।
ସତ୍ୟଯୁଗେ ବୀରସେନ ରାଜା ସୁତ । ନଇଷେଧ ଦେଶରେ ଅଟଇ ନାଥ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶରେ ରାଜା ସେ ଉତପନ । ସୁଖେ ପାଳଇ ନଗର ପୁରଜନ ।

* * *

ମାରକଣ୍ଡ କହୁଛନ୍ତି ରାମ ଆଗେଂ । ନଳ ଚରିତ୍ର କହିବା ଶୁଣ ଯେବେଂ ।

* * *

ନଳ ଚରିତ ମୁଇଂ ନ ଜାଣଇ କହି । ଅଗ୍ୟାନ ମୁରୁଖ ପଣେ ଗୀତ ବଖାଣଇ ହେ
ତାଙ୍କ ଚରଣେ ଏ ମୋହୋର ଶିର । ମଧୁସୂଦନକୁ ରକ୍ଷାକର ଚକ୍ରଧର ହେ ।
ପଣ୍ଡିତେ ଗାଇଲେ ଦୋଷ ନ ଧରିବ ମୋର । ପୂର୍ଣ୍ଣକରି ଶୁଣିବ ମୁ ସେବକ ତୁମ୍ଭର ହେ ।

ନଳ ଚରିତ—

ନଳଚରିତ ମାରକଣ୍ଡ ଭାଷିତ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଗୋସାଇଂଙ୍କି ଶୁଣାଇଲେ ।
ରାମ ଚରିତ ବ୍ୟାସଋଷି ଯୁଦ୍ଧେଷ୍ଟି ଦେବଙ୍କୁ ଶୁଣାଇଲେ ।

ଯେହା ଶୁଣି ଦୁଇଜଣଙ୍କ ବିପତ୍ତି ଗଲା । ନରମାନେ ଏକମନେ ଶୁଣିଲେ ବିପତ୍ତି ଯିବ ।

ଶୁଣ ସୁଜନେ ସାଧୁ ଧୀର, ଅପ୍ରାଧ ଖଣ୍ଡିବ ମୋହୋର ।
ମୁ ତୁମ୍ଭ ଭୃତ୍ୟଙ୍କର ଭୃତ୍ୟ, ଖଣ୍ଡିବ ମୋହୋର ଦୁଷ୍କୃତ ।

* * *

ଯୁଦ୍ଧେଷ୍ଟି ପାଶେ ମୁନିବର । ଶୁଣ ତୁ ଧର୍ମର କୁମର ।
ଗୋବିନ୍ଦ ଦୟା ମୋତେ ବହିଂ । କହିଂ ଦିଅନ୍ତି ପଦ ସେହି ।
ଲୋକେ କରନ୍ତି ମୋତେ ହୀନ । ଗୋବିନ୍ଦ ଫେଡ଼ ମୋ କଷଣ ।
ତୋ ପାଦେ ପଶୁଛି ଶରଣ । ଷଷ୍ଠମ ଛାନ୍ଦ ହୋଏ ପୂର୍ଣ୍ଣ
ଶ୍ରୀଗୁରୁ ଚରଣ ଶରଣେ । ଦାସ ଈଶ୍ୱର ପଦ ଭଣେ ।
ଶ୍ରୀରାମ ପାଦ ମୁହିଂ ଧରି । ପଶିଲି ଶରଣ ସୁମରି ।
କାକୁସ୍ଥ ଜନକୁ ରଖଇଂ । ଭଗତ ପିତା ମାତା ସେହିଂ ।
ତା ବିନୁ ନାହି ମୋର କେହି । ମୋର ପିଅର ମାତା ସେହି ।
ଶିଶୁ ଈଶ୍ୱର ନାମ ବହେ । ସପ୍ତମ ଛାନ୍ଦ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଏ ।

* * *

Colophon—୯ ଅଙ୍କ ସ୍ନ ୧୧୫୦ ସାଲ, ଧନୁ ଦି ୧୩ ନ ମାହାବରଜଙ୍ଗ ବରଗି କି ଭଗାଇ ଆଣିଲା । ପୋଥି ସେ ଦିନୁ ଲେଖା ହୋଇଲା ।

* * *

ଗୋପୀନାଥ ଉଦ୍ଧରିବେ ଗୋପୀନାଥ ଦାସକୁ । ରାଧା ମାଧବାୟ ନମଃ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

157

Cat. No. O. L./899

ନବଘନ ଚଉତିଶା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

କବି-ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର

Navaghana Chautisha and others

By—Lokanatha Vidyadhara

Substance—Palm leaf. No. of folia—III, Size—39·3 x 3·4 C. M. Each side contains 3 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Complete. Condition—Not so Good. Find spot—Village & Post—Bhapur, District—Dhenkanal.

ନବଘନ ଚଉତିଶା—

ରାଗ—କଉଶିକ

କଜ୍ଜଳବରନ ଆଷାଢ଼ନ ଘନ ଲୋକନ କରିକେ ବିଦେଶୀ ॥
କାମେ ପୀଡ଼ା ପାଇ...........ଯେ ହୋଇଂ କହଇ ଘନକୁ ଆଶ୍ବାସି ।
ନବଘନ ହେ !
କଳାକର ମୁଖୀ ଛାମୁକୁ ।
କୁଶଳେ ଗମନ କରିବ, ବହନ କହିବ ଉଦନ୍ତ କାନ୍ତାକୁ ॥
* * * *

କ୍ଷଣକେ ଯେତେକ ସୁରସ କଲେକ କବି କବି ହୋଇ କହିଲେ ।
କ୍ଷେମେ ହେବେ କାହୁଂ ଅନୁକ୍ଷଣେ ସେହୁଂ ପରମ ସୁଖରେ ରହିଲେ ।
ଆହେ ସୁଜନେ !
ଛଛନ୍ଦେ କହେ ଯେହୁ ରସ ।
କ୍ଷମେ ଲୋକନାଥ ପାଦେ ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଭରେ ଦେଇଂ ମାନସ ॥

ପାଉଯମକ ଚଉତିଶା—

ରାଗ—ବରାଡ଼ି

(ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀରେ)

କାନ୍ତା ବିଚ୍ଛେଦରୁଂ କେଉଂ ନାୟକ
କୃଶ କରି ଦିନୁ ଦିନୁ କାୟକ ।
କରେ ବିଳାପ କୁରରୀ ପ୍ରାୟେକ ।
କ୍ରମେ ହୋଇ ଲୋକ ଆନୁପ୍ରାୟକ ।
: କନ୍ଦର୍ପ ଶାୟକ,
କେ ତାକୁ ନୋହିଲା ଦୁଃଖ ଦାୟକ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

କ୍ଷୋଭ ହେଲା ପୁଷ୍ପଶରାୟୁଧର ।
ଛାଡ଼ି ଗର୍ବ ଧୀରେ ଏହୁଂ ବନ୍ଧର ।
କ୍ଷେମେ ଶ୍ରମ ବୁଝି ଦୋଷ ନ ଧର ।
କ୍ଷନ୍ଦିଲେ ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର ।
କ୍ଷିତି ଧର ଧର, ଛଛନ୍ଦେ ଭବସାଗରୁ ଉଦ୍ଧର ।

ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ ଚଉତିଶା—

ରାଗ—ଆଶାବରୀ

କମଳ ଲୋଚନ ଦୁର୍ବାଦଳ ଶ୍ୟାମ ରାମ ।
କାନନେ କରନ୍ତି କରନ୍ତି ଚିନ୍ତା ପ୍ରିୟତମା ନାମ ।
ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁରେ ! କେତକୀ ବରନୀ !
କେମନ୍ତେ ମୋ ବିନା ନେବୁ ରଜନୀ ଅହନି ?

* * *

କ୍ଷୋଣୀ ନନ୍ଦନୀ କ୍ଷେମେ ମୋ ସଙ୍ଗତି ଲଭିବୁ ।
ଛଛନ୍ଦେ ପୁଣି ବିବିଧ ବିନୋଦ କରିବୁ ।
ପ୍ରାଣ ବନ୍ଧୁରେ !
ଛାଡ଼ିବୁ ବିରସ ।
କ୍ଷେମେ ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର କହେ ରସ ।

ବିପରୀତ ନିଧି ଚଉତିଶା—

ରାଗ—କେଦାର

(ଚକ୍ରକେଳୀ ବାଣୀରେ)

କେଉଁ ପୁରୁଷ ହୋଇ ନାରୀ ବେଶ ।
କାନ୍ତା ଚିନ୍ତି କରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ।
ଖଣ୍ଡେ ଦୂରୁ ଦେଖି କହେ ଯେମନ୍ତ ।
କ୍ଷୀଣୋଦରି ତୁ ହେବୁ ମୋର କାନ୍ତ ।

* * *

କ୍ଷେମେ ଚିନ୍ତି କୃଷ୍ଣ ପଦ୍ମପୟର ।
ଛନ୍ଦିଲେ ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ବରଷା ଘଟ୍ଟଚଉତିଶା—

ରାଗ—ଚିନ୍ତାଦେଶାକ୍ଷ

କୃପାଲୋଳନେତ୍ରୀ ମହୀ ମୁକୁର କରି ।
କି କାରଣେ ବସିଅଛୁ କହ କିଶୋରି !

ଖମଣ୍ଡଳେ ଦେଖୁ କା ଜଳଦମାଳା ॥
ଖେଳୁଅଛି ତହିଁ ଘନ୍ଷ ଚପଳା ॥

* * *

ଛାଡ଼ି ଦୁଃଖ କଲେ ନାନାବିଧ ସୁରତି ।
କ୍ଷେମେ **ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର** ବଦତି ॥

ପ୍ରିୟସଖା ଚଉତିଶା—

କେଉଁ ସୁକୃତରେ ଯେକ ଦିନକରେ ଯେକ ରସିକ ନୃପସୁତ ।
କେଳୀ କଳା କାନ୍ତ କେଳୀକାରୀ କାନ୍ତ କଳେବର କଲା ଲୋକିତ ॥
ପ୍ରିୟ ସଖାକୁ, କହଇ ଯେକାନ୍ତେ ଯେମନ୍ତ ;
କି କହିବି ତତେ କେ କରିବ ପ୍ରତେ ଦେଖିଲି ଆଜ ମୁଁ ଯେମନ୍ତ ॥

* * *

କ୍ଷଣେ ହେ ଯେମନ୍ତ କାନ୍ତାକୁ ଚିନ୍ତିତ କରଇ ଯେ ଧ୍ୟାନ ତାହାର ।
କ୍ଷିତିଜନ୍ମ ସାର୍ଥ ହୋଇଲା ତାହାର କଲାଯେ ତା ସଙ୍ଗେ ବିହାର ।
ଆହେ ସୁଜନେଁ ! କ୍ଷେମେ ଚିନ୍ତି କୃଷ୍ଣପୟର ।
ଛନ୍ଦେ **ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର** ଜଗନ୍ନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର କୁମର ॥

ପାନ୍ତ ଯମକ ଚଉତିଶା—

ରାଗ—ପଟହମଞ୍ଜରୀ

କନ୍ଦର୍ପ ମତେ ଯେତେକ ଦେଲାନି ବେଦନା ।
କାହା' ଆଗେ ଯେହା କରିବି ନିବେଦନା । ।
ଖଞ୍ଜନ ନୟନୀ ଯେବେ ଥାନ୍ତା ମୋ ପାଶରେ ।
ଖଳ କାମ ତେବେ ଅବା କିକରନ୍ତା ଶାରେ ଯେ ।

* * *

କ୍ଷଣକୁ କ୍ଷଣ ହୋଇଲେ ସେ ମହାହରଷ ।
କ୍ଷମେ **ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର** କହେ ରସ ହେ ॥

Digitized by PPRACHIN, SOA

ପ୍ରୀତିପ୍ରିୟା ଚଉତିଶା

ରାଗ—ଦକ୍ଷିଣକାମୋଦୀ

କମଳ କୁମର ସିକି ? ଯେହା କଲା ।
କାନ୍ତାମଣି ମୋର ଯେବେ କାହିଂଗଲା ?
ଖେଦ ସାଗରେ ମୋତେ ଭସାଇଂ ଦେଲା ।
ଖୀଣୋଦରୀ ମୋର ଯେବେ କାହିଂଗଲା ?

* * *

କ୍ଷଣେ ମନ ଆନେ କାହିଂ ନ ରମିଲା ।
ଛନ୍ଦେ ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର ଲୀଳା ॥

ପଞ୍ଚାନରଙ୍ଗ ଚଉତିଶା—

ମୁଖାରି ରାଗେ—ଏକତାଳୀ

କହଇ ଯେକ ପୁରୁଷ କାଲି ମୁ ଯିବି ବିଦେଶ
ଯେବେ କେ ତୋର ମାନସ କରିବ ତୋଷ ।
ସଜନି ! ।
ଖୀନ ହୀନ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ଆହା ଆଜନମ ସୁଖୀ ।
କେହି ଏବେ ହେବୁ ଦୁଃଖୀ ମତେ ନ ଦେଖି ।
ସଜନି !

* * * *

କ୍ଷତ୍ରିୟବର ସୁନ୍ଦର ଶ୍ରୀରାମ ପଦ୍ମପୟର
ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର ଅଭୟ କର ।
ସଜନି !

ପ୍ରୀତି ସାଗର ଚଉତିଶା—

ରାଗ—ବରାଡ଼ି—ଆଷାଢ଼ ଶୁକଳବାଣୀ

କଳ ହାନ୍ତରିତା କାନ୍ତର କାନ୍ତ । କହଇ ଦୂତୀକି ଡ଼ାକି ଯେମନ୍ତ ।
କି କାରଣେ କୋପ କରି କିଶୋରୀ । କଥା ନ କହିଲା ପ୍ରୀତି ପାଶୋରୀ ।
କେତକୀ ବରନୀ !
କି ରୋଷ କରିଛୁ କି ଦୋଷ ଘେନି !

* * *

ପଞ୍ଚାନ ଭଙ୍ଗ ଚଉତିଶା—

ରାଗ—ଦକ୍ଷିଣ କାମୋଦୀ—ଏକତାଳୀ

କୁସୁମକାଳେ କମଳଦଳ ନୟନ । ଖୀଣୋଦରୀ ରାଧାକୁ କହିଲେ ଏସନ । ।
ଗୋପରୁ ମଥୁରାକୁ କାଲି ଆମ୍ଭେ ଯିବୁଂ ।
ଘନ ଋତୁ ଆଗତରେ ପୁଣି ଆସିବୁ !

* * *

ହରିଣ ଇକ୍ଷଣୀ ସଙ୍ଗେ ରଙ୍ଗେ ରହିଲେ । କ୍ଷେମେ ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର କହିଲେ ॥

Digitized by PPRACHIN, SOA

ନବଘନ ଚଉତିଶା—

ରାଗ—ପଞ୍ଚମବରାଡ଼ି

କେବଣ ବିଦେଶୀ ଜନ କାମକାଣ୍ଡେ ହୋଇ ଖୀନ
ଚିନ୍ତଇ କାନ୍ତାକୁ ନିଶିଦିନ ।
କେତେ କାଳ ଅବଶେଷେ କାଳସ୍ୱରୂପ ଆକାଶେ
ବିଲୋକନ କଲା ନବଘନ ସେ, ନୃପସୁତ
କରଯୋଡ଼ି କହେ କାଳିକାକୁ ।
କର ଅନୁକୂଳ ମୋ ବାଳା ଛାମୁକୁ । ।

* * *

କ୍ଷଣକ ତାଙ୍କର ସୁଖ ହେଲେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ମୁଖ
କେ କହି କରିବ ଲେଖ ଶେଷ ।
କ୍ଷୀରଜ ଆସନୀ ନାଥ ପାଦଚିନ୍ତି **ଲୋକନାଥ-
ବିଦ୍ୟାଧର** ଭଣେ ଯେହୁ ରସ ହେ !
ସାଧୁଜନେ !
କ୍ଷଣେ ହେ କ୍ଷୀଣ ନକରି କାଳ ।
କ୍ଷେମେ ଚିନ୍ତାକର କମଳା ଗୋପାଳ ହେ !

ଦୋଳଯାତ୍ରା ଚଉତିଶା—

ରାଗ—ବସନ୍ତ

କୃପାସିନ୍ଧୁ କୃପା କୃପଣ ହୋଇଲେ କେମନ୍ତେ ସଂସାରେ ରହିବା ।
କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପତି ଦେଲେ ବିପତ୍ତି କାହାକୁ କି ବୋଲି କହିବା ।
ସଙ୍ଗାତ !
କେତେ ଦୁରିତ କରିଛାଇଂ ।
କମଳାକାନ୍ତ କାନ୍ତ ଦୋଳ ଉତ୍ସବ ଅବଲୋକନ ନ କଲାଇଂ ।

* * *

ଛଛନ୍ଦେ ଯେ ରସ ଭାବନା ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତେ ପାପ କ୍ଷୟ ଗଲା ।
କ୍ଷମାସାଗର ମହିମାବ୍ଧି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଙ୍ଗଦରଶନ ହୋଇଲା ।
ସଙ୍ଗାତ
କ୍ଷମେ ଚଉତିଶା ବଢିଲା ।
ଛନ୍ଦିଲେକ **ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର** ପାପ ପୁରେ ପୀଡ଼ା ପଡ଼ିଲା । ।

ଧନୁଭଗ୍ନ ଚଉତିଶା—

ରାଗ—କଉଶିକ

କମଳ ନୟନ ଦୂର୍ବାଦଳ ବର୍ଣ୍ଣ ସକଳ ଲୋକ ଅଭିରାମ ।
କରୁଣା କରୁଣାବାସ ପୀତବାସ କୋଟି କାମଧାମ ଶ୍ରୀରାମ । ।
କ୍ରମେ ତାଡ଼କୀ ତାଡ଼ନା କରି କଉଶିକ ।
କ୍ରତୁ ରକ୍ଷାକରି ଘେନି ସଉମିତ୍ରୀ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ରଘୁତିଳକ । ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

କ୍ଷିତିଭାର ନାଶ ସାଧୁଜନ ତୋଷ କାରଣେ ବ୍ରହ୍ମ ଅବତାର ।
ଛଛନ୍ଦେ ତାଙ୍କ ପଙ୍କଜ ପୟର ଚିନ୍ତା କରି ନିଶା ବାସର ।
ଛନ୍ଦିଲେ ଧନୁଭଗ୍ନ ଚଉତିଶା ସାର ।
କ୍ଷେମେ **ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର** ଜଗନ୍ନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର କୁମର ।

ପଦ ମୁକ୍ତାବଳୀ ଚଉତିଶା—

କମଳ କମଳ ଅମଳ ବିଶାଳ ଚଞ୍ଚଳମଂଜୁଳ ନେତ୍ରୀରେ ।
କନକ କନକ କେତେକ ଚଂପକ ସଂପକ ସଂପାକ ଗାତ୍ରୀରେ ।
ସୁନ୍ଦରି !
କିଂପା ଅନିଦାନ ମାନରେ ।
କହ ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ କୃପା ରସସିନ୍ଧୁ ଏକାଳେ ଅଧୋ ଆନନରେ ।

* * *

କ୍ଷିତୀଶ ଲକ୍ଷ ଅଲକ୍ଷ ମୋକ୍ଷ ରାକ୍ଷ ମୋକ୍ଷ ଦରକ୍ଷ ଅରକ୍ଷ ହେ ।
କ୍ଷମାର୍ଣ୍ଣବଦକ୍ଷ ପେକ୍ଷ ପଦାବେ୍ଜମନ କରି ମଧୁରକ୍ଷ ହେ ।
ସୁଜନେ !
ଛନ୍ଦିଲେ ଏ ରସ ସାର ହେ ।
କ୍ଷେମେ ଜଗନ୍ନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର ସୁତ **ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର** ହେ ।

ପ୍ରାଣ ସଖା ଚଉତିଶା—

ରାଗ—ଦେଶୀ କାମୋଦୀ ।

କେଉଂ ନବ ବିଦେଶୀ ଚିତ୍ତଇ ଅହର୍ନିଶି ରସିକା ଗୁଣ ଗଣ ସେ ।
କହେ ପ୍ରାଣସଖାକୁ କମଳ ବଦନାକୁ କେମନ୍ତେ ମୁ ପାଇବି ହେ ।
ପ୍ରାଣ ସଖା !
କାମକେଳୀ କୁଶଳା ସେ ।
କେହି ମୋ ସଙ୍ଗ ରଙ୍ଗବିନା ନବୀନା ଅଙ୍ଗ ଦଣ୍ଡେ ରଖି ପାରିବ ହେ ।।

* * *

କ୍ଷେମେ ଯେ ଜଗନ୍ନାଥ କରିବେ **ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର** ମଙ୍ଗଳ ହେ ।।

There are some more Chautisas and Chaupadis written by Lokanatha Vidyadhara in the manuscript which will be discussed in their respective places.

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

158

Cat No. O. L./901

ନବଘନ ଚଉତିଶା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

କବି—ଚକ୍ରଧର ଭଞ୍ଜ ସାମନ୍ତ ସିଂହାର ମହାପାତ୍ର

Navaghan Chautisha and others

By—Chakradhara Bhanj

Samanta Simhara Mahapatra

Substance—Palm-leaf, No. of folia—91, Size—31 x 3·3 C. M. Each side contains 4 lines throughout the manuscript. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Complete, Condition—worm-eaten and some folia are broken. Find spot—Bhubaneswar, District—Puri. Name of the scribe—Gadai Mahanti.

ନବଘନ ଚଉତିଶା—

କେଉଂ କାମୁକଜନ କାମେ କାତର ହୋଇ ବିଷ୍ଣୁପଦରେ ଦେଖି ଘନ ।
କାନ୍ତାର କାନ୍ତଗତ ଭାବ ଭାବନା କରି କହଇ ବିନୟ ବଚନରେ ।
ନବଘନ !
କର ଗମନ ରାମା ପାସ ।
କୁନ୍ଦ କୋରକ ଶୁଭ୍ରଦନ୍ତୀ ଦନ୍ତୀଗମନୀ ଛାମୁରେ କହିବୁ ସନ୍ଦେଶରେ ।

* * *

କ୍ଷୀରଧିସୁତାପତି ପତିତ ଜନଗତି ଯାଦବପତି ମହୀପତି ।
କ୍ଷମାସାଗର ଗୋପକୁଳ ରକ୍ଷଣ ପାଇଂ କରେ ଧଇଲେ ଗିରିପତି ସେ ।
ଖଗପତି !
ଛନ୍ଦେ ତାଙ୍କ ପାଦ ଧ୍ୟାୟିଂ
କ୍ଷମେ **ଚକ୍ରଧର ଭଞ୍ଜ** ଭଣଇଂ ଯେହୁ ରସ ରସିକଜନ ପାଇଂ ହେ ।।

ପ୍ରାଣମଣି ଚଉତିଶା—

ରାଗ—ଆଶାବରୀ

କେଉଂ କାମୀବର ଚିର ବିଦେଶରୁଂ ଆସି ।
କାନ୍ତା କର ଧରି କହେ ବଚନ ଆଶ୍ୱାସି । ।
ପ୍ରାଣମଣିରେ !
କମଳ ବଦନ,
କହ କିଂପାଇଂ ତୁ କରିଛୁ ମଳିନ ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଛନ୍ଦିଲେ ସେ ବେନିଜନ ରତିରସ ସାର ।
ଛାର ମାର ଚଟକାଇ ହୋଇଲା କିଙ୍କର ।
ସାଧୁଜନେ ହେ !
କ୍ଷମେ ଚିନ୍ତି ହରି ।
ଛନ୍ଦେ **ଚନ୍ଦ୍ରଧର ଭଞ୍ଜ** ଯେ ରସ ସୁମରି ॥

There are some folia Containing different Chautisa's such as ସପ୍ତରାଗ, ଜଳଦ, ରସବାରିଧି, ରସିକପ୍ରିୟା, ମୁକୁଳାବନ୍ଧ, ରସକଲୋଳ, ରସନିଧି, ମଧୁପବନ, ରସିକ ଜୀବନ, କୋକିଳ and ବନପ୍ରିୟା ଚଉତିଶା in the manuscript.

No Colphon.

159

Cat. No. O. L./398

ନବଧା ଭକ୍ତିତତ୍ତ୍ୱ ଗୀତା କବି—ମଣି ଦାସ

Navadhabhaktitatva Gita By—Mani Das

Substance—Palm leaf-No. of folia—43. Size—19·6X3·1 C. M. Each side contains-3 to 4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Complete. Condition—Worm-eaten. Find spot—Khurdha area, Dist Puri.

ମନ ଯେ ପ୍ରେମ ଭାବ ଭୋଳେ,
ପଡ଼େ ଚୈତନ୍ୟ ପାଦତଳେ ।
ଭୋ ନାଥ ଶରଣ ତୋହୋର,
ଶରଣ ଗଲି ତୋ ପୟର ।
ନବଧାଭକ୍ତିର ବୃତ୍ତାନ୍ତ,
କହ ତୁ ତହିଁର ଚରିତ ।

* * *

ମନ ଯେ ଗ୍ୟାନରସ ପାଇ,
ପୁଣି ଚୈତନ୍ୟେ ପଗ୍ବରଇ ।
ଭୋ ସ୍ୱାମୀ ହୋଇଲି ନିସ୍ତାର,
ଯେବେ ତୁ ଅନୁଗ୍ରହ କର ।
ଜ୍ୟୋତି ସାଧନା ମୋତେ କହ,
ଅମୃତ ପାନ ମୋତେ ଦିଅ ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ସୁମନ ଯେହି ପାଦେ ନିତ୍ୟେ,
ସେବା,ତୁ କର ଅବିରତେ ।
ତୁଟିବ ମାୟା ଅନ୍ଧକାର,
ଫିଟିବ ଗ୍ୟାନର ଭଣ୍ଡାର ।
କହଇ **ବଣ୍ୟ ମଣିଦାସ,**
ସେ ପାଦ ପଦ୍ମେଂ ମୋର ଆସ ।

* * *

ଇତି ଶ୍ରୀ ଭକ୍ତି ତତ୍ୱ ଗୀତା କଥନେ ମନ ଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ବାଦେ ଘଟ ଯନ୍ତ୍ର ବୋଧନେ ନାମ ଷଷ୍ଠମୋ ଅଧ୍ୟାୟ ।

No Colophon.

160

Cat. No. O. L./635

ନବ ବୃନ୍ଦାବନ ବିହାର
କବି—ଜଗନ୍ନାଥ ନାରାୟଣ ଦେବ

Navabrundabana Bihara

By—Jagannatha Narayana Deva

Substance—Palm-leaf, No. of folia—214. Size—37·4X3·6 C. M. Each side contains—4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of copy—C.18th Century A. D. Complete. Condition—Worm-eaten. Find spot—Midnapur, West Bengal.

ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣର ବାଣୀ,
ମନୁ ସଂଶୟ ଚେଜିଲେ ଶୁଣି ।
ନାରଦ ପାଦପଦ୍ମ ପୂଜା କରନ୍ତି ତୋଷେ ବ୍ରଜ ଲୀଳା ଶୁଣି,
ସେ ସୁମନ !

ନଳକୁବର ମଣିଗ୍ରୀବଂ ବେନି ଯେ ନାରଦ ପ୍ରଣମିତ ।
ପୂର୍ବ ବାସନାରୁ ବ୍ରଜଚରିତ ।
ଉପଦେଶ କହି ନାରଦ ଚଳିଲେ ଗାଇ ଗୋବିନ୍ଦଙ୍କ ଗୀତ,
ସେ ହରଷେ,

ଏହୁ ବୃନ୍ଦାବନ ଚନ୍ଦ୍ର ବେହାର ହେଲା ଦଶମ ପ୍ରକାଶ ବିସ୍ତାର ।
ଶ୍ରୀଗୁରୁ କୃପାରୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କଲି ମୁଂ ସୁଜନ ଜନେ ଘେନ ମନର
ହେ ଯେ ରସ,

Digitized by PPRACHIN, SOA

ନିଗମ କଳ୍ପ ତରୁବରେ ଯେ ଫଳ ହୋଇଛି ଭାଗବତେ ଠୂଳ ।
ଶୁକ ମୁଖୁ ସ୍ରବିଣ ଅତି ମଂଜୁଳ,
ପାନ କରନ୍ତେ ସକଳ ଦ୍ରବ ହେଲେ ମାନସ ହୋଇ ନିଶ୍ଚଳ,
ହେ ସୁଜନେ !

ଅତି ମଧୁର ରସ ସୁଧା ସମ,
ଘେନ ସୁମତି ହୋଇ ଅତି ପ୍ରେମ ।
ବିବେକ ଉପାସିକ ପରିମାଣିବ ନ ଜାଣେ ଖଳ ଅଧମ,
ହେ ଏ ରସେ,

ଷର୍କରା ସ୍ୱାଦୁ ଶୂକର ନ ଜାଣିଲା ପରାଯେ ନ ରୁଚେ ଖଳକୁ
ଏହୁ ପୀରତି ସଞ୍ଚେ ସୁଜନକୁ ।
ବ୍ରଜ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ସାଧୁ ସଙ୍ଗ ମୁଂଯେ ହୋଇଲି ଏଥି ଯୋଗ୍ୟକୁ
ହେ ସୁଜନେ ।

କଳି ଗ୍ୱରି ସହସ୍ର ଆଠଶତ ।
ସତଷଠି ବରଷ ସମାପତ ।
ଶକାବ୍ଦ ଷୋଳଶ ଅଣନଭ ସମ୍ବତ୍ସର ନାମ ସର୍ବଜିତ,
ହେ ସୁଜନେ !

କାର୍ତ୍ତିକ ଶୁଦ୍ଧ ପଞ୍ଚମୀରେ ଆରମ୍ଭ କଲୁ ଏ ଗ୍ରନ୍ଥ ବିଧାନ,
ମାଘ ବସନ୍ତ ପଞ୍ଚମୀରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ,
ମଙ୍ଗଳବାର ଦ୍ୱାଦର୍ଶ ଦଣ୍ଡ ଭୋଗ ବତୀଶ ଲିତା ପ୍ରମାଣ,
ହେ ସୁଜନେ !

ବସି ଶ୍ରୀରାମ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଛାମୁରେ ।
ଅତି ତୋଷେ ଖେମୁଣ୍ଡି ପଟ୍ଟନରେ ।
ଗଙ୍ଗବଂଶୋଦ୍ଭବ **ଜଗନ୍ନାଥ ନାରାୟଣ ଦେବ** ସୁଚିରରେ,
ହେ ସୁଜନେ !

ବୃନ୍ଦାବନେ ରାଧାକୁଣ୍ଡ ଶ୍ୟାମ କୁଣ୍ଡ ପ୍ରତିକୁଞ୍ଜ କରି ଦ୍ରଶନ
ପୁଣି ଯେତେ ସଙ୍କେତ ସ୍ଥଳମାନ,
ରାସ ସ୍ଥଳ ଧୂଳି ସେବି ପରିକ୍ରମା କରି ଗିରି ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ,
ହେ ସୁଜନେ !

କରି ଲୋକନ ସେବନ ସମୂହ,
ବିହି ଯମୁନା ଜଳେ ଅବଗାହ,

* * *

No colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

161

Cat. No. O. L./1184

ନବବୃନ୍ଦାବନ ବିହାର

କବି—ଦୀନବନ୍ଧୁ ରାଜ ହରିଚନ୍ଦନ

Navabrundabana Bvihara

By—Dinabandhuraja Harichandan

Substance—Palm leaf. No. of folia—112. Size 26·6X3·2 C. M Each side contains 4 to 5 lines. Character. Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Complete. Condition—Not so good. Find spot—Nimapara, Dist. Puri.

ସଙ୍ଗ ବିଛେଦ ହେବାରୁ ସେ ସକଳେ ଅତ୍ୟନ୍ତରେ ହୋଇ ବିମନ
ନିଶାନ୍ତ ନିରେଖି ଦୁଃଖେ ଅଲକ୍ଷିତେ ନିଶାନ୍ତକୁ କଲେ ଗମନ ।
ନବ ଶ୍ରୀ ବୃନ୍ଦାବନ ବିହାର ଗୀତ,
ହେ ରସଜ୍ଞ ଜନେ ଶୁଣ ଏ ଷୋଡ଼ଶ ଛାନ୍ଦ ହୋଇଲା ସମାପତ ।
ସୁରଙ୍ଗୀ ରାଜ୍ୟ ଅଧିପତି ବୀର ଶ୍ରୀ ପୋଲରାୟ ହରିଚନ୍ଦନ ।
ବିବେକୀ ଦାତା ଧୀର କବି ସୁଶାନ୍ତ ବଂଶଙ୍କ ଗୁଣଜ୍ଞ ମଣ୍ଡନ
ସୁଜନେ, ସେ ହରିଚନ୍ଦନଙ୍କ ସୁତ
କେଶବ ରାଜ ହରିଚନ୍ଦନ ନାମେ ଅଟନ୍ତି ଜଗତ ବିଦିତ
ସେହୁ ଶ୍ରୀ ହରିଚନ୍ଦନ ଅଭିନବ ମହୀମଣ୍ଡଳ କଳ୍ପତରୁ
ସେ କେବଳ ଦେବା ଗୁଣରେ ମଣ୍ଡିତ ଏ ନାନା ଗୁଣ ଗଣେ ଗୁରୁ ।
ସେ ଅଟେ ଜଡ଼ ଅତିଶୟ ନୀରସ,
ଏ ଲୀଳା ଗତିରେ ରୁଚିର ଗୁଣଜ୍ଞ ହୃଦୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସରସ ।
ଯେଣୁ ଏ ହରିଚନ୍ଦନ କଳ୍ପତରୁ ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଦେବ ଭକ୍ତିମୂଳ ।
ତହୁଂ ଉତ୍‌ଥିତ ଶ୍ରୀ ରାଧାକାନ୍ତ ସେବା ଅନୁପମ ଶାଖା କେବଳ
ସେ ଗୁଣ ଗଣ ପଲବରେ ମଣ୍ଡିତ,
ବିରକ୍ତି କଳିକାରେ ଅତି ଶୋଭନ ବିମଳ ପ୍ରେମ ପୁଷ୍ପବନ୍ତ

* * *

ତାହାଙ୍କର ଅଟେ ନନ୍ଦନ ଶ୍ରୀନବ ବୃନ୍ଦାବନ ବିହାର ।
ଭଣେ **ଦୀନବନ୍ଧୁ** ହରିଚନ୍ଦନ
ଷୋଡ଼ଶ ଚଉତ୍ତରିଶାକ ପ୍ରବେଶେ ଚିତ୍ରଭାନୁ ସମ୍ବତ୍ସରରେ ।
ଚୈତ୍ର ଶୁକ୍ଳ ଷଷ୍ଠୀ ମଙ୍ଗଳ ବାସରେ ସୌଭାଗ୍ୟ ନାମ ଯୋଗରେ
ଶଶାଙ୍କ ରୋହିଣୀ ରୁକ୍ଷ ପାଶସ୍ଥିତ
ଶ୍ରୀ ବୀର କେଶରୀଦେବ ଉନବିଂଶ ଅଙ୍କେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ଏ ଗୀତ ।

* * *

ମୁନି ହେଲେ ହେଂ ମତିଭ୍ରମ ହୁଅନ୍ତି ମୋ ଦୋଷ ନଘେନିବ ମନେ
ବିନତି କରି କହୁଛି ହେ ରସିକ କବି ଗୁଣଜ୍ଞ ଜନମାନେ
ଏ ଗୀତେ ଯେବେ ଅଶୁଦ୍ଧ ଆଦି ଥିବ
ତୁମ୍ଭର ଏ ଗୀତ ଏତେକ ବିଗ୍ଭରି ଅବଶ୍ୟ ଶୋଧିବା ହୋଇବ ।

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

162

Cat. No. O. L./1214

ନବ ବୃନ୍ଦାବନ ବିହାର

କବି—ଦୀନବନ୍ଧୁ ରାଜ ହରିଚନ୍ଦନ

Nava Brundabana Bihara

By—Dinbandhu Raj Harichandan

Substance—Palm leaf. No. of folia—92. Size—27·5X3·3 C. M· Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—Sana 1259 Sala or 1852 A. D. Complete. Condition—Badly worm-eaten. Find spot—Cuttack.

Tent same as in Cat No. O. L./1184 discussed previously.

Colphon—ସମସ୍ତ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ବିଜେ ଶୁଭରାଜ୍ୟେ ସମସ୍ତ ୪୩ ଅଙ୍କ ସନ ୧୨୫୯ ସାଲ କକଡ଼ା ୨୩ ଦିନେ ବୃହସ୍ପତି ବାସରେ ବେଳ ୧୫ ଦଣ୍ଡ ୩୭ ଲିତାଠାରେ ଯେ ପୁସ୍ତକ ଦେଓଗାଂ ପ୍ରଗନା କୋରୋତୋଳ ଚିନ୍ତାମଣି ମହାନ୍ତିଙ୍କର । ଏହାଙ୍କ ପୁଅ ଚୈତନ ମହାନ୍ତିଙ୍କର । ଏହାଙ୍କ ପୁଅ ବରଜ ଯେ ପୁସ୍ତକ ପଢିବ । ଆହେ ସୁ ଛଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୁରୋଇ ଗାଇବ । ଲେଖକ ଦୋଷ ନ ଧରିବ ।

ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ରକ୍ଷା କରିବେ ଅଧମ ନେତ୍ରାନନ୍ଦ ନାଏକକୁ । ଶ୍ରୀ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ । ଶ୍ରୀ ବୈଷ୍ଣବ ଗୋସାଇଂ ରକ୍ଷା କରିବେ ।

163

Cat. No. O. L./322

ନବାନୁରାଗ କବି—କାର୍ତ୍ତିକ ଦାସ

Navanuraga By—Kartika Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—98. Size 29·6X3·3 C. M. Each side Contains 4 lines throughout the manuscript. Character—Oriya. Date of Copy—C. 17th Century A. D. Complete. Condition—Badly worm-eaten. Find spot—Bhubaneswar dist. Puri.

ଜୟ ଜୟ ଗୋକୁଳ ସୁନ୍ଦର ଗୋବିନ୍ଦ ।
ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ଧରିଣ ରଖିଲେ ଗୋ ବୃନ୍ଦ ।।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଅଘାବକାସୁର ଆଦି ଯେତେ ଅସୁର
ମାରି ଉଶ୍ୱାସିଲ ମହୀ ଗୋକୁଳ ବର ।
ବାହୁ ଦଣ୍ଡେ କେଶୀ ପିଣ୍ଡ କଲ ମନ୍ଥନ
ଅତିକାୟ ଅରଷ୍ଟିର ପ୍ରାଣ ନିଧନ ।

* * *

ରାଧାକୃଷ୍ଣ କେଳି କଥା କହିବି ମନ ।
କୃପା ଜଳନିଧି ମତେ ହୁଅ ପ୍ରସନ୍ନ ।

* * *

ବିଷୟ ବିକାସ ଚିତ୍ତ କରଇ ଶୁଦ୍ଧି
ଗାଇଲା **ଦୀନ କାର୍ତ୍ତିକ** ଅଳପ ବୁଦ୍ଧି ।

There are some folia containing the translation of ଗୀତ ଗୋବିନ୍ଦ by ଧରଣୀଧର ଦାସ at the beginning of the manuscripts.

No. Colophon.

164

Cat. No O. L./521

ନବାନୁରାଗ କବି—କାର୍ତ୍ତିକ ଦାସ

Navanuraga By—Karttika Das

Substance—Palm leaf. No. of folia—186. Size—36·4X3·3 C. M. Each side contains 4 to 6 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Incomplete. Condition—good. Find spot—Haladia, Dist. Puri.

ରାଧାକୃଷ୍ଣ କେଳୀରସ ଯେ ଗୀତର ନାମ ।
ଶୁଣିମାକୁ ମଧୁର ଶ୍ରବଣେ ଅଭିରାମ ॥
ନୟନେ ଦେଖିଲି ଯହୁଂ ନୀଳଗିରି ଚନ୍ଦ୍ର ।
ତାଙ୍କ ଅନୁରାଗେ କଲି ଯେହୁ ପାଞ୍ଚ ଛାନ୍ଦ ॥
ସାଧୁଜନମାନେ ମୋର ନ ଘେନିମା ଦୋଷ ।
କେବଳ ଅଟଇ ଯେ ପୀରତି ମହାରସ ॥
ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଚରଣ କମଳେ ଦେଇ ମଥା ।
ମନ୍ଦବୁଦ୍ଧି **କାର୍ତ୍ତିକ** କହିଲା ଯେହୁ କଥା ॥

There are ଉଷାଭିଳାଷ by ଶଙ୍କର ଦାସ, ଚିତ୍ରକଳା by ଲୋକନାଥ, କଳାବତୀ by ବିଷ୍ଣୁଦାସ, ଲୀଳାବତୀ by ବିଷ୍ଣୁଦାସ, (both the works dedicated in the name of ପାର୍ଥ ଶ୍ରୀଚନ୍ଦନ and ରଘୁନାଥ ହରିଚନ୍ଦନ respecfively) in the manuscript.

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

165

Cat. No. O. L,/1034

ନାଗରୀ ପ୍ରେମଭକ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ରିକା

Nagari Premabhakti Chandrika

Substance—Palm leaf. No of folia—23. Size—16.5X2.8 C. M. Each side contains 2—4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—Sana 1307 Sala or 1900 A. D. Incomplete. Condition—worm-eaten. Find spot—Presented by Damodar Dash, Bhubaneswar, District Puri.

ଏହିପରି ସମସ୍ତ ସଖୀମାନଙ୍କ ସିଦ୍ଧ ଦେହ ଭାବନା କରିବ । ଏହିପରି ସଖୀମାନଙ୍କ ସିଦ୍ଧ ଦେହ ଭାବନା କରି ନମସ୍କାର କରିବ । ତନ୍ମଧ୍ୟରେ ଏମନ୍ତ ବିଗ୍ୱରି ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଦେବଙ୍କ ଆଜ୍ଞାରେ ସିଦ୍ଧ ଦେହରେ ଅମୂକ ମଞ୍ଜରୀ ମୋର ନାମ । ଏମନ୍ତ ବିଗ୍ୱରି ଆପଣା ସିଦ୍ଧ ଦେହ ରୂପକୁ ଭାବନା କରିବ । * * * ଏଥି ଉତାରୁ ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଦେବଙ୍କୁ ଅଜ୍ଞା ମାଗିବ । ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ହେଲେ ସିଦ୍ଧ ଦେହ ଲଭି ଶ୍ରୀ ବ୍ରିନ୍ଦାବନରେ ପ୍ରବେଶ ହେବି । ଏମନ୍ତ ବିଗ୍ୱରିବ । ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଦେବଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ହେଲା କିନ୍ତୁ ସିଦ୍ଧ ଦେହ ଲଭି ଶ୍ରୀ ବ୍ରିନ୍ଦାବନକୁ ଯା । ତହିଂ ଉତାରୁ ଏମନ୍ତ ବିଗ୍ୱରିବ । ଶ୍ରୀଗୁରୁଙ୍କ ଆଜ୍ଞାରେ ଯେ ଦେହ ଛାଡ଼ି ସିଦ୍ଧ ଦେହ ଲଭିଲି । ଗୁରୁ ରୂପା ସଖୀ ଗଣମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ସହିତ ହୋଇ ଶ୍ରୀ ବ୍ରିନ୍ଦାବନରେ ପ୍ରବେଶ ହେଲି ବିଗ୍ୱରିବ । ତହିଂ ଉତାରୁ ଶ୍ରୀ ବ୍ରିନ୍ଦାବନକୁ ନମସ୍କାର କରିବ ।

Colophon—ଶ୍ରୀ ଦୀନବନ୍ଧୁ ସାଉଙ୍କର ଶ୍ରୀ ଅନନ୍ତଠାରେ ** ସନ ୧୩୦୭ ସାଲ ସିଂହ ମାସ ୪ ଦିନେ * * * ।

166

Cat. No. Or. Pr,/66

ନାଗଲ ଚତୁର୍ଥୀ

Nagala Chaturthi

Substance—Palm leaf. No. of folia—19. Size 21.9X2.7 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th century A. D. Incomplete. Condition—Some folia are broken. Find spot—Presented by G. N. Dasa Goswami, Tangi, Dist. Cuttack.

ଶ୍ରୀ କୈଳାସ କନ୍ଦରେ ଗଣେଶ୍ୱର ନନ୍ଦୀଭୃଙ୍ଗୀ କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ୱର ସମସ୍ତେ ତାଣ୍ଡବନୃତ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି । ଏମନ୍ତ ସମୟେ ଜଗତ ମାତ ଯେ ପାର୍ବତୀ କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ି ପଗ୍ୱରୁ ଅଛନ୍ତି । ସଂସାରେ ପ୍ରାଣୀମାନେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ସେବା କରି କି ଫଳ ପାଆନ୍ତି । ଈଶ୍ୱର କହୁଅଛନ୍ତି ମୋହର ନାଗଲ ଚତୁର୍ଥୀ ବ୍ରତେକ ଆରମ୍ଭ କର । ଅଳପ ସେବା କଲେ ବହୁତ ଫଳ ପାଆନ୍ତି ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

କାର୍ତ୍ତିକ ମାସରେ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ଚଉଠୀ ନିକଟ ହୋଇଲା । ସାଧବ ଭାରିଯା ଓଷା ସାମିଗ୍ରୀ ସଜାଡ଼ି ଘର ବଖୁରିଏ ଲିପି ଦେଇ କବାଟ କିଳି ପୁଷ୍କରଣୀକି ସ୍ନାନ କରିଗଲା ।

* * *

ଯେମନ୍ତେ କେତେଦିନେ ଆଶୀନ୍ୟ ଗଲା । କାର୍ତ୍ତିକ ହେଲା । ପିଂପଇ ଅମାବାସ୍ୟା ଗଲାର ଘରିଦିନେ ନାଗୁଲୀ ଚତୁର୍ଥୀ ବ୍ରତ ହେବ । ଶାଶୁ ସକାଳୁ ସ୍ନାନ କଲା । ସମସ୍ତ ସଜୁଡ଼ି କଲା । ଯେକାରଣେ ଦୁଃଖ ପାଇଲା । ତୁ ମୋ ସେବା କରି ବହୁତ ଗୁହାରି କଲୁ ।

No Colophon.

167

Cat. No. O. L./1559

ନାଗଲ ଚତୁର୍ଥୀ

Nagala Chaturthi

Substance—Palm leaf. No. of folia 67. Size 21.6X3.3 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Complete. Condition—good. Find spot—Rudrapur. Chhatia. Dist. Cuttack.

ସୂତ କହୁଅଛନ୍ତି ଶୌନକ ଋଷି ଯେ ତାହାଙ୍କୁ । ହେ ଶୌନକ, କାର୍ତ୍ତିକ ମାସ ଶୁକ୍ଳ ପକ୍ଷ ଚତୁର୍ଥୀ ଦିନରେ ବ୍ରତ କାମନାରେ ହୃଷ୍ଟ ହୋଇ ଅପ୍‌ସରୋ ଗଣମାନେ ଯେ ସେ ଯମୁନାକୁ ସ୍ନାନ କରିବାକୁ ଗଲେ । ସେ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ସ୍ନାନ କରି ଯାହାର ଯେ ବସ୍ତ୍ର ଅଳଙ୍କାର, ଯେମାନଙ୍କୁ ଆଭରଣ କଲେ, କରି ସେ ଯମୁନା ତଟଭୂମିରେ ପଞ୍ଚବର୍ଣ୍ଣରେ କରି ସ୍ୱସ୍ତିକ ମଣ୍ଡଳ ଲେଖିଲେ । ସେହି ଅରଣ୍ୟରେ ଯୋଉଂ ଫଳମାନେ ପୁଷ୍ପମାନେ ଥିଲେ ତାକୁ ତୋଳି ଆଣି କରି ପିଙ୍ଗଳ ହୋଇ ନାମ ନାଗ ଯେ ତାକୁ ପୂଜା କଲେ ।

* * *

ହେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପୂର୍ବକାଳରେ ହୟ ଦେଶରେ ନହୂଷାର୍ଜ୍ଜୁନ ହୋଇ ନାମ ଏକରାଜା ଥିଲେ । ତାହାଙ୍କ ଭାର୍ଯ୍ୟା ଯମ ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀ । ସେ ଦୁଇଜଣେ ପୁତ୍ର ଯେ ତାକୁ କଦାଚିତ ନ ଲଭିଲେ । ସେ ରଜାରାଣୀ ଦୁହେଂ ପୁତ୍ର ପାଇବେ । ଏଥିପାଇଂ ଆପଣା ଧର୍ମକୁ ଜାଣି ଦେବତା ବ୍ରାହ୍ମଣ ଏମାନଙ୍କୁ ପୂଜା କରୁଥାନ୍ତି । ଚିରରେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ଆଶ୍ରୟ କରି ବହୁତ ଦିନ ରହିଲେ ।

* * *

ତହିଂ ଉତାରୁ ସମସ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ ଆସି ସେ ପୁତ୍ରକୁ ପିଙ୍ଗଳକ ନାମ ଦେଲେ । ବ୍ରତ ବିଧାନ କଲେ । ବିଦ୍ୟାବସୁଙ୍କ ନିମିଜା ନାମ କନ୍ୟାକୁ ବିଭା କରିଦେଲେ । ହେ ଇନ୍ଦ୍ର, କିଛି କାଳ ଗଲା ଉତାରୁଂ ସେ କନ୍ୟା ଯେ, ସେ ଶଯ୍ୟାରେ ସର୍ପ ସ୍ୱରୂପ ହୋଇଅଛି ଏମନ୍ତ ଯେ ପତି ତାକୁ ଦେଖିଲା । ଦେଖି ପତିକି କହିଲା, ହେ ସ୍ୱାମିନ୍, ତୁମ୍ଭେ କେ ମୋତେ କହ, ମୁଂ ଯେବେ ତୁମ୍ଭର ବଲ୍ଲଭା ତେବେ କହିବ । ପିଙ୍ଗଳ ଉବାଚ, ପିଙ୍ଗଳ କହୁଅଛନ୍ତି—ହେ ପ୍ରିୟେ, ପିଙ୍ଗଳ ହୋଇ ନାମ ନାଗ ମୁଂ । ଗରୁଡଙ୍କ ଭୟରୁ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଅନୁଜ୍ଞାରେ କରି ମନୁଷ୍ୟାକୃତି ହୋଇ ମୁଂ ଜନ୍ମ ହେଲି ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଯେ ରୂପେ ଅପ୍ସରାମାନେ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ କହିଲେ ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଆନନ୍ଦ ହୋଇ ଭାର୍ଯାକୁ ଯାବଜ୍ଜୀବ କରି ବ୍ରତ କରାଇଲେ । ତହିଂ ଉତାରୁ ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ସେହି କାଳରେ ପୁତ୍ର ଧନ ଆରୋଗ୍ୟକୁ ପାଇଲେ । ନାଗ ବ୍ରତକୁ ଭକ୍ତିରେ କରି ପ୍ରକାଶ କରାଇଲେ । ଇତି ଶ୍ରୀ ନାଗବଳି ବ୍ରତ ପୂଜା ତତ୍ତ୍ୱ କଥା ସମାପ୍ତ । ଶ୍ରୀ ସଦାଶିବ ରକ୍ଷା କରିବେ ।

There are some folia Containing ଖୁଦୁରୁକୁଣି ବ୍ରତ and ସୁଦଶାବ୍ରତ କଥା at the beginning of the manuscripts.

168

Cat. No. Or.-Ms./124

ନାଗବଂଶ ଚରିତ   କବି-ପଦ୍ମନ ସିଂହ

Nagavansa Charita By—Padmana Simha

Substance—Paper No. of Pages—205. Size 21.6X16.6 C. M. Each page contains 15 to 20 lines. Character—Oriya. Date of Copy—26-1-1946. Complete. Condition—good. Find spot—Balangir.

ଜୟ ଜୟ ଅମ୍ବିକା ଦେବୀଙ୍କ ନନ୍ଦନ
ଜୟ ନାଗ ନର ଅମର ବନ୍ଦନ ।
ଜୟ ପାର୍ବତୀଶ ଆନନ୍ଦ ବରଧନ
ଜୟ ଭକ୍ତଜନ ପାତକ ବିମୋଚନ ।

*   *   *

ପୂରୁବ ପୁରୁଷଙ୍କ ଚରିତକୁ ଗୀତ
କରିବି ବୋଲି କରି ବଳିଛି ମୋର ଚିତ ।
ଆହେ ନାଗବଂଶ ଉପତି କରତା
ପୁଣିତ ବେଦ ବିଦ୍ୟାମାନଙ୍କରେ ବେତ୍ତା ।।
ନାଗମାନଙ୍କର ଅଟତ ପ୍ରଧାନ
ଏ ଘେନି ତୁମ୍ଭ ନାମ ଅଟଇ ନଳିନ ।।
ଆପଣଙ୍କ ବଂଶରେ ହୋଇଛି ଜନମ ।
ଯୁବରାଜ ପଦ୍ମନସିଂହ ମୋର ନାମ ।।
ପିତାଙ୍କର ନାମ ସିଂହ ରାମଚନ୍ଦ୍ର
ଦେବ ବ୍ରହ୍ମ ଭକ୍ତିରେ ଅଟଇ ଚିତ୍ତ ସାନ୍ଦ୍ର ।।

*   *   *

ଦିନେ ମହାଭାରତ ପଠନ ହେଉଥିଲା ।।
ସୋମବଂଶ ପୂର୍ବ ଚରିତ ପଢ଼ିଲା ।।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଏହି କାଳେ ବିଜେ ଆନନ୍ଦ ଧରି ମଜା
ପଗ୍ଭରିଲେ ଆହେ ଥୁଆମୂଳ ରାଜା
ଆପଣଙ୍କ ପୂର୍ବ ପୁରୁଷ ଚରିତ
ଶୁଣିବାକୁ ଇଛା ହେଉଛି ଆମ୍ଭ ଚିତ ।

* * *

ସେ ସରିକି ସମତ ବାଷଠୀ ସମ୍ଭର
ଅଧିକ ଥାଇ ଭୋଗ ଗୋଟିଏ ହଜାର ।
ଶୁଣିଲ ତ ମୋ ଠାରୁ ସକଳ ଦ୍ଵିଜବର ।
ଗଣନାରେ କେତେ ହୋଇଲା ବିଗ୍ଭର

No Colophon.

169

Cat. No. O. L./182

ନାଗାନ୍ତକ

Nagantaka

Substance—Palm leaf. No. of folia—69. Size—21·8X3·5 C. M. Each side contains 4 lines throughout the manuscript. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Incomplete. Condition—Badly worm-eaten. Find spot—Puri town.

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ବୋଲନ୍ତି ଗଣନାଥ ଶୁଣ ହୋ ତ୍ରିଲୋଚନ ।
ଦେଖିଲୁ କି ଚିତ୍ର ଯେ ମୃତ୍ୟୁ ଭୁବନ ।।

ଡଂଶିଲା କାଳୀ ଢଳିଲେ ଚକ୍ରଧର ।
ମତ୍ତ ଗର୍ବେ ଧରନ୍ତି କିଂପା ନର ।।

ଆଦି ମନ୍ତ୍ରନେ.........ଲାଗିଲା ଦେବ ତୋତେ ।
ଦାବାନଳ ତେଜ ଯେ ବିଷର ସଙ୍ଗତେ ।।

There are different mantras in the manuscript.

No colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

170

Cat. No. O. L./430

ନାଗାର୍ଜ୍ଜୁନ ଯୁଦ୍ଧ   କବି-ସାରଳା ଦାସ

Nagarjuna Yuddha   By—Sarala Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—74. Size—26·4X3·3 C. M Each side contains 3 to 4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 17th Century A. D. Complete. Condition—Worm-eaten. Find spot—Bhawani patna, Dist. Kalahandi.

ବନ୍ଦଇଂ ଯେ ଦେବଗଣ ପାର୍ବତୀଙ୍କର ସୁତ
ପଶୁ ଯେ ଅଙ୍କୁଶ ପାଶ ଭଗ୍ନ ଯେକଦନ୍ତ ।
ବନ୍ଦଇ ଯେ ବିଷ୍ଣୁନାଥ ଧବଳ ମୂରତି
ଧବଳ ବୃଷଭ ପିଠି ଗର୍ବନ ଯୋ ନିତି ।
ଡ଼ିବି ଡ଼ିବି ଡ଼ମ୍ବରୁ ଯେ ବଜାଇ ବାହାର
ପାର୍ବତୀ କି କୋଡ଼ରେ ଘେନିଣ ଶୂଳଧର ।
ନିତ୍ୟେ [illegible] ହେଂ ବନ୍ଧୁ ସ୍ୱାମୀ ଯଦୁକୁଳ ନାଥ
ସନ୍ଥଜନ [illegible] ପ୍ରତିପାଳି [illegible] ବଧିଲୁ ଦଇତ ।

*   *   *

ସୁଦୟା କରିବା ମୋତେ ପ୍ରସନେ ସାରଳା
ସଂସାରୁ ତରିବି ଗୋ ତୋହୋର ନାମ ଭେଳା ।
ବେଦଶାସ୍ତ୍ର ପୁରାଣ ମୁଂ ନ ଜାଣଇ କିଛି
ସାରଳାର ନାମ ଗୋଟି ହୃର୍ଦେ ଜପୁଅଛି ।
ନାଗା ଅରଜୁନ ଯୁଦ୍ଧ କହିବାକୁ ମନ
ଭାରଥ କହିବି ଗୋ ହୋଇଲେ ପ୍ରସନ୍ନ ।

*   *   *

ଅର୍ଜ୍ଜୁନ ଯୁଜେଷ୍ଟି ଯେ ଭୀମ ମହୀବର
ଶୁଭ ଯୋଗେ ଚଳିଗଲେ ଆପଣା ରାଜ୍ୟର ।

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

171

Cat. No. O. L./517

ନାଗାର୍ଜୁନ ଯୁଦ୍ଧ   କବି-ମାଧୋଇ

Nagarjuna Yuddha   By—Madhoi

Substance—Palm leaf. No. of folia—155. Size—37·8X3·2 C. M. Each side contains 3-4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Complete. Condition—Worm-eaten. Find spot—Haladia, P.-S. Khurdha. district Puri.

ବନ୍ଦଇ ଯେ ବିଶ୍ୱନାଥ ଧବଳ ମୂରତି
ଧବଳ ବୃଷଭ ପିଠି ବାମନ ତୋ ନୀତି ।
ଡ଼ିବି ଡ଼ିବି ଡ଼ମ୍ବରୁ ବାଜଇ ନିରନ୍ତର
ଧବଳ ପାର୍ବତୀ କୋଳେ ଭ୍ରମ ତିନିପୁର ।
ନିତ୍ୟେ ହେ ବନ୍ଦଇଂ ସ୍ୱାମୀ ଯଦୁକୂଳ ନାଥ
ସନ୍ଥ ଜନ ପ୍ରତିପାଳି ନାଶିଲୁ ଦଇତ ।
ନାମ ଚଣ୍ଡିକା ଦେବୀ ସିଦ୍ଧ ଗୋ ସାରଳା
ଗଙ୍ଗାଧର ଉଂକାରେ ଗୋ ପ୍ରସନ୍ନ ମୋତି ଭେଳା ।

*   *   *

ନାଗା ଅର୍ଜ୍ଜୁନ ଯୁଦ୍ଧ କହିବାକୁ ମର୍ତି
ଭାରତ କହିବାକୁ କାହିଂ ମୋହର ଶକତି ।
ତୁ ମୋତେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇବା ମହାମାୟେ
ପୁଣ ପୁଣ ନିବେଶୀ ପଡ଼ଇ ତୋର ପାୟେ ।
ପ୍ରସନ୍ନ ସାରଳା ମାଗୋ ଚରଣେ ତୋର ସେବା
ନିରେଖ **ମାଧୋଇ** କି ପୁରାଣ ମତି ଦେବା ।

*   *   *

ଦେଖି ଜଗନ୍ନାଥ ହୋଇଲେ ତୋଷ ଚିତ୍ତ
ନିରେଖ **ମାଧୋଇ** କି ଉଦ୍ଧର ଜଗନ୍ନାଥ ।

ନାଗା ଅର୍ଜ୍ଜୁନ ଯୁଦ୍ଧ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Colophon—ଶ୍ରୀ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଉଦ୍ଧରିବେ ଆହେ ସୁଗ୍ୟଂ ଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ମିଶାଇ ଗାଇବ । ଶ୍ରୀ ସକଳେଶ୍ୱର ଉଦ୍ଧରିବେ । ବାଲୁକେଶ୍ୱର ଉଦ୍ଧରିବେ ।

There are some folia containing ପରିମଳା by ନରସିଂହ ଶେଣ at the beginning of the manuscript.

Digitized by PPRACHIN, SOA

172

Cat. No. Or. Pr./4

ନାଗୁଲୀ ବ୍ରତକଥା

Nagulivrata Katha

Substance—Palm leaf. No. of folia—151. Size—38·5X3·1 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Complete. Condition—Badly worm-eaten. Find spot—Puri town.

ନାଗୁଲୀ ବ୍ରତକଥା—

ବୋଇଲା ବେଳକୁ ସାଧବ ଭାରିଯା ନାଗମାତା ତୁଲେ ସଙ୍ଗାତ । ନାଗମାତା ବୋଇଲା—ସଙ୍ଗାତ ମୁଂ ତମ ସାତେ ଯିବି ଗୁଣ୍ଡିଚ୍ଚକୁ । * * *
ଏତେ କହି କରି ଡ଼ିମ ଦେଇ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଗଲା । ଗୁଣ୍ଡେଚ୍ଚ ଦର୍ଶନ କରିବା ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲା । ବୋଇଲା—ସଙ୍ଗାତ ଡ଼ିମ୍ବ ସାତଗୋଟା ଦିଅ । ସଙ୍ଗାତ ଡ଼ିମ୍ବ ସାତଗୋଟା ଦେଲା । ତା' ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ଡ଼ିମ୍ବ ସାତଗୋଟା କାଞ୍ଜିଆ ହୋଇଯାଇଛି । ବୋଇଲା ସଙ୍ଗାତ ମୋ ଡ଼ିମ୍ବ ସାତଗୋଟା କାଞ୍ଜିଆ କରିଦେଲ । ମୋର ପୁଅ ସାତଗୋଟା ହୁଅନ୍ତା । ଏତେ ବୋଲି କାନ୍ଦିଦେଲା । ଗାଳି ଦେଇକରି ଘରକୁ ଗଲା । ଡ଼ିମ୍ବ ସାତଗୋଟା ଭାଙ୍ଗି ପକାଇଲା । ତହିଁରୁ ଖଣ୍ଡେ ନାଗୁଣୀଟିଏ ବାହାରି ହେଲା । ତାକୁ ପ୍ରତିପାଳିଲା ।

ଧାନମାଣିକା କଥା—

କାର୍ତ୍ତିକ ଯାଇ ମାର୍ଗଶୀର ପଶିଲା । ବିହି ମାହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅଡ଼ା ଗଉଣି ଘେନି ଘରେ ଘରେ ପଶିଲା । ଯେମନ୍ତରେ ଏକ ଘରେ ଦିନକରେ ଲକ୍ଷ ଶ୍ରୀ ସାଧବ ଦ୍ୱାରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ । ସାଦବାଣୀକି ଦେଖି ତାକୁ ବୋଇଲେ । ଆଗୋ ମା' ଯା ଧାନମାଣିକା ଓଷା ଏହା ତୃ କର । ତାହା ଶୁଣି ସାଧବାଣୀ ବୋଇଲା । ଧାନବୋଲି ମାତାଙ୍କର ଓଷା । ତାହା ମୁଂ ଛାର କରିବିନି । ସାହି ଦେବି ପଡ଼ିଶା ଦେବି, ଗୋତି ଦେବି, ଈଶାଣ ଦେବି, ନାତି ଦେବି, ନାତୁଣୀ ଦେବି । ଏମନ୍ତ ଶୁଣି ଠାକୁରାଣୀ ବୋଇଲା । ଆଲୋ ମାଏ ଓଷାର ନାଂ ସିନା ଧାନମାଣିକା । ଯେ ଯେତେ ପାରଇ ସେ ତେତେ ଲଗାଇ ଓଷା କରଇ । ତୃ ଯେବେ ଯେତେ ଇଚ୍ଛା ତେତେ ଲଗାଇ ଓଷା କର ।

ଦୁର୍ଗାଷ୍ଟମୀ କଥା—

କେଉଣିସି କାଳରେ ଦେବତା ବୃନ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ଭଗବାନ ଯେ ନାରଦ ଋଷି କୌତୁକାବିଷ୍ଟ ହୋଇ ବିଧି ଯେନ କଥାମାନ କହିଲେ । ସନ୍ତୋଷ ହୋଇ ବସିଲେ । ସେ ନାରଦ ଋଷିକି ତାହାଙ୍କୁ ଦେବତା ଗଣମାନେ ଯେମନ୍ତ ପଚ୍ଚରିଲେ । ହେ ମୁନି, ଶୁମ୍ଭ ନିଶୁମ୍ଭ ଆଦିରୁ ଆଉ ଯେ ଆନ ଆନ ଦୁଷ୍ଟ ଦାନେବମାନେ ତାହାଙ୍କୁ ଯୁଦ୍ଧରେ ମାରିକରି ମାହାବଳ ଯେ କୃପାଦେବୀ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଅଭୟେ ବର ଦେଲେ । ଯଥା ସୁଖେ ଗଲେ । ତାହାଙ୍କ ଚରିତ୍ର ମାହାତ୍ମ୍ୟ ଶୁଣିମାକୁ ତୁମ୍ଭଠାରୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଅଛୁ । ଆପଣନ୍ତ ସମସ୍ତ ଜାଣନ୍ତି । ସବୁଠାକୁ ଯାଇପାର । ତା' ତା' ଆମ୍ଭକୁ କହ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ନିତିଆନି ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ କଥ —

ଶ୍ରୀ ଯେ ଲକ୍ଷ ଶ୍ରୀ ସାଧବଘର । ବହୂ ନା ଶ୍ରୀଧର । ପୁଅନା ଶ୍ରୀକର, ଶାଶୁ ନା ଶ୍ରିୟା, ସାଧବ ନାଂ, ଶ୍ରୀବନ୍ତ । ଯେମନ୍ତ ହୋଇ ଗ୍ରରି ଶ୍ରୀବନ୍ତ ଏକା ଘରେ ଥାନ୍ତି । ଗୁରୁବାରଦିନ ବହୂ ବୋଇଲା ଶାଶୁ ମୁ ପଦୁତୋଳି ଯିବି । ଶାଶୁ ବୋଇଲା ଗୁରୁବାର ପରା ଦିନ ଥାଉଂ ଥାଉଂ ଯେହା ବୋଲୁ । ମୋହ ତୁଲେ ଅଷ୍ଟ ଅପସରା ଭୁଂଜିବେ । ଶଶୁର ତୁଲେ ଅଷ୍ଟ ମହାଜନ ଭୁଂଜିବେ । ଯଦି ଯିବୁ ଖରେ ଯିବୁ ଖରେ ଆସିବୁ । ବିପ୍ର ବୈଷ୍ଣବ ଦେଖିଲେ ମାନ୍ୟ ଧର୍ମ କରିବୁ । ପଡ଼ିଶା ଲୋକ ଦେଖିଲେ କୋଳାଗ୍ରତ କରିବୁ ।

There are some folia contajning କାଞ୍ଚିଅଁଳା କଥା, ଷଷ୍ଠୀ ଓଷା କଥା, ପୌଷ ରବିବାର କଥା, ଭୋଦୁଆ ଭୋଦେଇ କଥା, ଜାଡ଼ୀ ଖନୀ କଥା, ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ କଥା, ରବିନାରାୟଣ ବ୍ରତ କଥା, ବୁଧ ମଙ୍ଗଳବାର କଥା, ଷୋଳପାଳି ମଙ୍ଗଳବାର କଥା erc. in the manuscripts.

No. Colophon.

173

Cat. No. O. L./529

ନାମ ଚିନ୍ତାମଣି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

କବି-ସଦାନନ୍ଦ କବିସୂର୍ଯ୍ୟବ୍ରହ୍ମା

Nama Chintamani and others

By—Sadananda Kavisurya Brahma

Substance—Palm leaf. No. of folia—125. Size 34·5 X3·3 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Incomplete. Condition—Badly worm-eaten and most of the folia are broken and brittle. Find spot—Bhubaneswar, district Puri.

ନାମ ଚିନ୍ତାମଣି—

ଶ୍ରୀରାଧାକୃଷ୍ଣୌ ଜୟତଃ ।

ରାଗ—କେଦାର, ଚକ୍ରକେଳି ବାଣୀ ବୃତ୍ତେ ।

ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀଗୁରୁ ଶ୍ରୀଚରଣ । ଜୀବରକ୍ଷା ବିନା ନାହିଂ କାରଣ ।।
ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀଗୁରୁ ଚିନ୍ତାମଣି । ସଖୀ ସଖା ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଯେ ମଣି ।।
ସଖୀ ଆସ୍ୱାଦନ ମହୀ ଘଟଇ । ଭାବନାରେ ଭବରୋଗ ତୁଟଇ ।।
ଭଗବାନ ଘେଞ୍ଚ ଭକ୍ତି ଦ୍ରୁମର । ଗୁରୁମୂଳେ ସର୍ବେ ଶାଖା ଯାହାର ।।
ବୃକ୍ଷ ମୂଳେ ଜଳ ଯେମନ୍ତ । ତୃପ୍ତି ଲଭନ୍ତି ସ୍କନ୍ଧ ଶାଖା ପତ୍ର ।।
ଗୁରୁ ମାତା ପିତା ଗୁରୁ ଈଶ୍ୱର । ଗୁରୁ ପ୍ରାଣ ପତି ଗୁରୁ ଠାକୁର ।।
ଗୁରୁ ଆଜ୍ଞାରେ ସର୍ବ ହୋଇଂ ପାନ୍ତେ । କୃପା କରି କହିଲେ ଏ ପ୍ରକାରେ ।।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ନାମ ଚିନ୍ତାମଣିଙ୍କର ଭଜନ । ବାମିନୀ ସ୍ୱାମୀ ସର୍ବ କାମ ପୂର୍ଣ୍ଣ ॥
ସତ୍ୟ ଯୁଗରେ ଧ୍ୟାନେ ପାପ ନାଶ, । ତ୍ରେତୟାରେ ଯଜ୍ଞରେ ସେହି ଆଶ ॥
ଯୁଗ ଦ୍ୱାପରେ ପରିଚର୍ଯ୍ୟା କଲେ । ହୋଇଂ ପାତକ ବିନାଶ ସମୂଳେ ॥
କଳିଯୁଗେ...............ଅତି ଘୋର । ନାହିଂ ସମ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ମାତର ॥
ଯେତେ ବେଦନା ତେତେ ଅପରାଧ । କୃଷ୍ଣ ନାମେ ଅଘ, ହୋଏ ନିରୋଧ ॥
ଋଷି ଆଗ୍ୟଂ। ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଯେ ପ୍ରମାଣ । ହରିନାମ ଭବାବ୍ଧକ ତାରଣ ॥
ଦୃଢ ଲାଗି କହିଲେ ତିନିବାର । ନାହିଂ ନାହିଂ ନାହିଂ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାର ॥
ତେବେ ଭବ ରୋଗାର୍ଥେ ଭଜନ୍ତି । ତେଣୁ ନାମ ମହିମା ନ ଜାଣନ୍ତି ।
କୃଷ୍ଣ ନାମ ହୋଇ ଯେଣୁ ଚିନ୍ତାମଣି । ସର୍ବ କାମ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରେ ଜାଣି ।
ନାମ ଭାଷାରେ ଯହିଂ ହୋଏ ମୁକ୍ତି । ନାମ ସାକ୍ଷାତେ-ରହେ କେଉଂ ଶକ୍ତି ।
ଗ୍ୱରି ଧାମ ବଇକୁଣ୍ଠ ସହିତ । ଯଉଂ କୃଷ୍ଣ ନାମେ ହୋଏ ପ୍ରାପତ ।

* * *

ହରି ନାମ ଚିନ୍ତାମଣି ଯେ ଗୀତ । ହେଲା ପ୍ରଥମେ ଛାନ୍ଦ ସମାପତ ।
ଆର ଛାନ୍ଦରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇ ବାର । **ସଦାନନ୍ଦ କବିସୂର୍ଯ୍ୟ** ବ୍ରହ୍ମାର ।

* * *

ପ୍ରେମ ତରଙ୍ଗିଣୀ—

ବ୍ରଜ ବ୍ରଜବଧୂ ଭାବ ମୂଳ ହେ ଭଗତ । ଜଗ ଜଗତ ରସକୁ ନଯାଉ ସ୍ୱ ଚିତ୍ତ ଯେ ।
ସଦାନନ୍ଦ କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମା ଭାଳେ । ସେବା ସେ ବାମାକୁ କରିବିକି ଦାସୀ ମେଳେ ହେ ।

* * *

ପ୍ରେମ ତରଙ୍ଗିଣୀ ଚତୁର୍ଦଶ ଛାନ୍ଦ । **କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମା** ହସେ ମନ୍ଦ ମନ୍ଦ ।

* * *

ରସେ ସଦାନନ୍ଦ ନନ୍ଦନନ୍ଦନ ଅଧୀନ । କବି ସୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମା ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ଦୀନ ।

* * *

ଭଣେ **ସଦାନନ୍ଦ କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମା** ଯେ ସର୍ବ ମନ ମୋହିତ ।
ହରିବୋଲ ହରିବୋଲ ହରିବୋଲ ଗ୍ରନ୍ଥ ହେଲା ସମାପତ ।

ପ୍ରେମକଳ୍ପ ଲତିକା

ଇତି ଶ୍ରୀ ପ୍ରେମକଳ୍ପ ଲତିକା ସମାପ୍ତ ।

No Colophon

Digitized by PPRACHIN, SOA

174

Cat. No. O. L./617

ନାମଚିନ୍ତାମଣି

କବି—କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମା ସାଧୁଚରଣ ଦାସ

Nama Chintamani

By—Kavisurya Brahma Sadhu Charana Dasa

Substance—Palm laef. No. of folia—27. Size—26·3X3·3 C. M. Each side contains 4 lines throughout the manuscript. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Complete. Condition—Not good. Find spot—Madhupur, District Cuttack.

ଗୋବିନ୍ଦ ଗୋପୀନାଥ ମଦନମୋହନ ତିନିମୂରତି ।
ନିଜ ଭକ୍ତ ସୁଖଅର୍ଥେ ନନ୍ଦସୁତ ପ୍ରକାଶ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି
ହେ ମନ ।

ଦ୍ୱାଦଶଛାନ୍ଦ ଯେ ନାମ ଚିନ୍ତାମଣି ହୋଇଲା ଏହୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।
ଯେ ଯେଉଂ କାମରେ ପଢ଼ିବେ ଶୁଣିମେ କରିବେ ତା ଘନବର୍ଣ୍ଣ
ହେ ମନ ।

ଶ୍ରୀଗୁରୁ କିଶୋର ଦାସ ପଙ୍କଜ ପୟର ଆଶ୍ରୟ କରି
ଶାକ୍ତକୁଳେ ଜନ୍ମ ମୁଂ ସାଧୁଚରଣ ଦାସ ଯେର ଅଧିକାରୀ
ହେ ମନ ।

Colophon—ଶ୍ରୀ ରାଧାକୃଷ୍ଣାଭ୍ୟାଂ ନମଃ ।
ଚଳଂ ଚିତ୍ତଂ ଚଳଂ ବିତ୍ତଂ
ଚଳଂ ଜୀବନଯୌବନମ୍ ।।
ଚଳାଚଳତି ସଂସାରଃ
ଅଚଳଂ କୃଷ୍ଣସେବନମ୍ ।।

175

Cat. No. O. L./307

ନାମତତ୍ତ୍ୱ ସାର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ   କବି—ସୁଦାମ

Namatattvasara   By—Sudama

Substance—Palm leaf. No. of folia—155. Size 20·7X3 C. M. Each side contains 2 to 6 lines. Character—Oriya. Date of Copy—13-1-1923. Complete. Condition—Worm eaten and some folia e broken. Find spot—Khallikote, Dist. Ganjam.

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଶ୍ରୀଗୁରୁଭ୍ୟୋନମଃ

ଶ୍ରୀବିଘ୍ନରାଜାୟ ନମଃ ।

ଶ୍ରୀଗୁରୁଙ୍କୁ ଗ୍ରହିଂ ସୁଦାମା କରଯୋଡ଼ି । ପଦପଦ୍ମ ଧରି ଭୂମିରେଣ ପଡ଼ି ।
କାର୍ପୁର୍ଣ୍ୟ ବିନୟ ହୋଇ କହଇ ବଚନ । ନମସ୍ତେ ପରମବ୍ରହ୍ମ ଗୁରୁ ହେ ଶରଣ ।

* * *

ବୋଲଇ **ସୁଦାମାବାଇ** ମୁଁତେଯେ ଅଧମ । ମହାପ୍ରଭୁ ଦୋଷ ମୋର କରିବାକ କ୍ଷମ ।

ଗୁରୁବଚନ ମହାମନ୍ତ୍ର—

ଶୁଣରେ କୁମର ମଣି ପଗ୍ଭରିଲୁ ଯାହା । ପଦେ ପଦେ କରି ତୋତେ ବୁଝାଇବା ତାହା ।
ପଗ୍ଭରିଲୁ ଷୋଳ ନାମ ବତିଶ ଅକ୍ଷର । ତ୍ରିବୀଜ ଚତୁର୍ଦ୍ଧାମୂର୍ତ୍ତି ରତିର ବିଗ୍ଭର ।

* * *

ବୋଲଇ ଯେ ସୁଦାମା ମୋ ସନ୍ଥ ପାଦେ ଆଶ । ଶ୍ରୀଗୁରୁଙ୍କ ପ୍ରସାଦେ ମୁଂ କରଇ ପ୍ରକାଶ ।
ଶ୍ରୀ ମହାପ୍ରଭୁ ମୋର ଦୋଷ କର କ୍ଷମା । ବାଇପ୍ରାୟେ ଗୀତକହେ ମୁରୁଖ **ସୁଦାମା** ।

* * *

ବନମାଳୀ ଦାସ ବୋଲେ । ରାଧା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପାଦ ସେବିଲେ ।

ଷୋଳ ଚଉପଦୀ—

ଅନନ୍ତ ସ୍ଥଳ ଆତ୍ମା ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଶି । କପଟେ ଦାରୁରୂପ ପରକାଶି ।
ଗୋପୀମଣ୍ଡଳୀ ବେଢ଼ି ଚଉପାଶ । ମୋର ନିତ୍ୟ ନାୟକ ସୁଖ ରସ ।
ଭାନୁ ସୁତା ମିଶି
ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ସେଠାରେ ଦାସୀ ।

ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସଙ୍କ ଷୋଳ ଚଉପଦୀ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ବଳଭଦ୍ର ବର୍ଣ୍ଣନା—

ଯଶ ଆୟୁର୍ବଳ ପରମ ମଙ୍ଗଳ ଘେନି କରି ସର୍ବ ଠୁଳ
ବଳଭଦ୍ର ନାମ ଅଚି ଅନୁପାମ ଅଶେଷ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ମୂଳ ।
ଶ୍ରୀ ବଳଭଦ୍ରର ଗୋଚର ନୁହଇ ନାମ————
ଯୋଗ **ଅଷ୍ଟାଙ୍ଗରେ** ପ୍ରାଣାୟାମ ବେଦ ମଧ୍ୟେ ଏକାକ୍ଷର ବ୍ରହ୍ମ ।

ପାହାନ୍ତି ଅବକାଶ—

କହେ **ଗନ୍ନାଥ ଦାସ** ଆହେ ଶ୍ରୀରାଧା ବିଳାସ
ଯେ ଦୁର୍ଜ୍ଜୟ କାଳ ପାଶ କେକରି ପାରେ ବିନାଶ ।
ତୁମ୍ଭବିନା ଅଛି କେ ଧରଣୀ । ହେ ବେନୁପାଣି ।

ଦଧି ମନ୍ଥନ—

ଗମ୍ଭୀରି ଭିତରେ ବୋଲେ ନନ୍ଦନ । ମୋତେ ମାରି କେତେ ଅର୍ଜ୍ଜିବୁ ଧନ ।
ଜଗତେ ପାଇବୁ ତୁ ଅପଯଶ । ମାର ଯେବେ ମନେ ହୋଇବୁ ତୋଷ ସେ ।
କହେ ଯୋଡ଼ି ବେନି କର ଯେ ।
ଯେହା ଶୁଣି ମାୟେ କ୍ରୋଧ ଉପେକ୍ଷିଲେ ଭଣିଲେ **କରୁଣାକର** ଯେ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଭଜନ ଚଉପଦୀ—

ବିସିଦୁର୍ଗ ନୃପତି ବିଶ୍ୱନାଥ ବଦତି ବଦତି କରି ଗୋବିନ୍ଦ ପଦ ଧ୍ୟାନକୁ ଗୋ ।

* * *

ବୋଲେ **ବନମାଳୀ** ଶୁଣଗୋ ରାଧିକା ଏ ବେଶ ତୁମ୍ଭର ପାଇଁ ।

* * *

ଜନାର୍ଦ୍ଦନ ଗତି ବୋଲେ **ହନୂମାନ** ଏକା ଭରସାରେ ।

* * *

ବଳରାମ ଦାସ ଭାବରେ ଭଣିଲେ ପ୍ରଭୁପଣ ଲୁଚି ଯାଇ ହେ ।

* * *

ଶ୍ରୀଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣ ଶ୍ରୀ **ଭୀମଦେବ ରାଣି** କେତେ ସେ ଶ୍ୟାମଗୁଣ ସ୍ମରିବିରେ ।

* * *

ଦୁଃଖିଶ୍ୟାମ ଦାସ ବୋଲେ ଗୋଧନ ବାହୁଡ଼ାବେଳେ
ବନ୍ଧାଇ ଜନନୀ କୋଳ କରିନେବାର ।

* * *

ତୁମ୍ଭବିନା ନାହିଁ ପ୍ରତିକାର, ହେ ରାଧାବର ।
ଶଂଖାସୁର ଦୁରାଚାର ଚୋରି କଲା ଶ୍ରୁତିସାର
ଭୟରେ ହୋଇ ଆତୁର ଚିନ୍ତିବାରୁ ବେଦବର
ମୀନରୂପ ମାଇଲ ସତ୍ୱର ହେ, ରାଧାବର ।

* * *

ଅଧର୍ମେ କଳିଙ୍କେଶ୍ୱର ଛାଡ଼ି ବ୍ରତ କୁଳାଚାର
କରବାଳ ଧରିକର ଛେଦିବ ମ୍ଳେଚ୍ଛ ନିକର ।
କଲ୍କିଂ ରୂପେ ହେବ ଅବତାର ହେ, ରାଧାବର ।

* * *

ଭଣିଲେ **ବୀରକିଶୋର** ପାଶୋରିଲ ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ।

* * *

ସଦା ପରପୁରୁଷେ ମତି ବଳାଏ ଯେ ସେ
ମର୍ଦ୍ଦରାଜ ଏ ରସେ ଭାଷଇ ଗୋ ।

* * *

ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷେ ଗୋପୀନ୍ଦ୍ର ନନ୍ଦନ ହେ
ଲୁଚିଛନ୍ତି ପରା ହେଟି ଗୋ ମା ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଅଖଣ୍ଡ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି କି ବୋଲେ **ଜଗଦେବ** ଏ ଭାରତୀ ଗୋ ।

*　　*　　*

ବୋଲେ **କୱରବ** ହେବଟି ଅସାର ହସିବେ ଭଗାରିମାନେ ହେ ।

*　　*　　*

ବଦତି **ନୃସିଂହ ମର୍ଦ୍ଦରାଜ** ରେ ମୂଢ଼ମନ କହୁଛି ଆଜ ।
ମିଥ୍ୟାକୁ ତୁହି ସତ୍ୟ ନମଣ ହରି ଚରଣକୁ ଧ୍ୟାରେ ।

*　　*　　*

ନରେଶ ମଣ୍ଡନ **ଶ୍ରୀହରିଚନ୍ଦନ ଜଗଦେବ** ସ୍ତବ ଘେନ ।

*　　*　　*

ବୋଲେ **ଜୟକୃଷ୍ଣ** ହୀରା ପ୍ରାୟ ଦିଶୁଛି ।

*　　*　　*

ଭାବରେ ଭଣିଲେ ଏହା **ଅବଧୂତ ଗ୍ରନ୍ଥ** ରେ ।

ବୋଲେ **ଦୀନକୃଷ୍ଣ** ପାଦରେ ଶରଣ ଖୋଜିଲେ ଏ ଦେହେ ପାଇବୁ ନାହିଁ ।

*　　*　　*

କହେ **ଚଣ୍ଡୀଦାସ** କରିଛନ୍ତି ଆସ ସାଧୁସନ୍ଥଙ୍କର ପଦରଜକୁ ।

କହଇ **ଗୋରେଖ** ଶୁଣରେ ବାଇ ।
ସଦଗୁରୁ ସେବା କଲେତ ପାଇ ।

କହଇ **ବାହୁଡ଼ା** ଶ୍ରୀଗୁରୁ ଶରଣ ନଥିଲେ ପୂର୍ବରୁ ନମିଳେ କିଛି ।
ହରି ନାମେ କି ରସ ଅଛି ।

ଗୀତ ତିନିପଦ ଅର୍ଥ ବହୁତ ଭାବରେ ଭଣିଲେ **ଦୀନ ଅଚ୍ୟୁତ** ।

କହେ **ହରିଦାସ** ଗୁରୁ ସେବିଥିଲେ କି କରିବ ଯମରାଜା ।

ବୋଲଇ **ମଦନ** ଶ୍ରୀଗୁରୁ ଚରଣ ଯେହୁ ସେବିଥିବ ସେହୁ ପାଇବ ।

There are some folia Containing the translation of the ଶ୍ରୀମଦ ଭଗବତ ଗୀତା by Krsna Sinha ଗାୟତ୍ରୀ ନିୟମ, ତ୍ରିପୁରାମନ୍ତ୍ର, ଅର୍ଣ୍ଣପୂର୍ଣ୍ଣା ମନ୍ତ୍ର, ଗୋବିନ୍ଦ କୀର୍ତ୍ତନ, ମଧୁସୂଦନ ମନ୍ତ୍ର, ନାଗାନ୍ତକ and ଗୋବିନ୍ଦ ମନ୍ତ୍ର ।

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

Cat. No. O. L./1008

ନାମବ୍ରହ୍ମ ବର୍ଣ୍ଣନା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ   କବି—ଦୀନକୃଷ୍ଣ ଦାସ

Namabrahma Varnnana and others

By—Dina Krushna Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—60. Size—13·5X3 C. M. Each side contains 3 lines throughout the manuscript. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Incomplete. Condition—Badly worm-eaten. Find spot—Nabati, P.-S.—Balipatna. Dist.—Puri.

ନାମ ବ୍ରହ୍ମ ବର୍ଣ୍ଣନା—

ପାଦ ଅଟେ ଉଦେ ଅସ୍ତ ଗିରି ।
ଭଣେ ଦୀନକୃଷ୍ଣ ଅଧମ ପାମର ନ ପାଇଲା ପାଦଧରି ।
ନାମ ବ୍ରହ୍ମର,
ଧନ୍ୟ ପାଦୁକା ନଗରୀ
ଇତି ଶ୍ରୀ ନାମ ବ୍ରହ୍ମ ବର୍ଣ୍ଣନା ବୈଷ୍ଣବ ସଗୁଣ ବିଦ୍ୟାୟାଂ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Colophon—ଭୀମସ୍ୟାପି ....ନ ବିଦ୍ୟତେ ।

ବଳଭଦ୍ର ବର୍ଣ୍ଣନା—

ଯଶ ଆୟୁ ବଳ ପରମ ମଙ୍ଗଳ ଘେନି କରି ସର୍ବ ଠୁଳ ।
ବଳଭଦ୍ର ନାମ ଅତି ଅନୁପାମ ଅଶେଷ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ମୂଳ ।
ବଳଭଦ୍ରର,
ଗୋଚର ନୋହଇ ନାମ ।
ଯୋଗ ଅଷ୍ଟାଙ୍ଗରେ ପ୍ରାଣାୟାମ
ବେଦମଧ୍ୟେଂ ଏକାକ୍ଷର ବ୍ରହ୍ମ
କାର୍ଯ୍ୟ କାରଣ କର୍ତ୍ତା ରୂପେ ବର ସେ ଅନୁକ୍ଷଣେ ପୂର୍ଣ୍ଣକାମ ।

*   •   *   •

ଅନନ୍ତ ବିଦ୍ୟା ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପୁରୁଷ ଅନୁଗ୍ରହେ ଅନ୍ତନାହିଂ ।
ଅନନ୍ତ ଆୟୁଧ କରେ ବିଭ୍ରମିତ ମାୟାକୁ ମୋହିବା ପାଇଁ ।।
ବଳଭଦ୍ରର,
ଚରଣ ପଙ୍କଜ ତଳେ ।
ସାଧୁଜନଙ୍କ କରୁଣା ବଳେ ।।
ଗୁରୁ ଗୋବିନ୍ଦ କରୁଣା ଫଳେ ।
କୃପାସମୋଦ୍ର ଦାସ ପଶିଲା ଶରଣ ଭବାବ୍ଧି ତରିବା ହେଳେ ।।
ଇତି ବଳଭଦ୍ର ବର୍ଣ୍ଣନା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Colophon—ଭୀମସ୍ୟାପି..........................ନ ବିଦ୍ୟତେ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

Cat. No. O. L./819

ନାମଭଜନ   କବି—ବଲ୍ଲଭ ଦାସ

Nama Bhajana   By—Vallabh Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—93, Size—22.2X4·3 C. M. Each side contains 5 to 6 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Complete, Condition—Worm-eaten. Find spot—Presented by Raja Saheb of Haladia, P.-S. Khurda, Dist. Puri.

ମାଧବ ଦୀନବାନ୍ଧବ କୃଷ୍ଣ କେଶବ ଦୈତାରୀ ।
ଶ୍ରୀ ମୁକୁନ୍ଦ ଆଦିକନ୍ଦ ଗୋବିନ୍ଦ ଗିରିଧାରି ।।
ନାରାୟଣ ବାସୁଦେବ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ପଦ୍ମନାଭ ।
ଦାମୋଦର ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଶ୍ରୀ କର ଚକ୍ରଧାରୀ ।।

*   *   *

କହଇ ଦାସ ଜଗନ୍ନାଥ ଦ୍ୱାଦଶ ସ୍କନ୍ଧେ ଭାଗବତ ।

There are some folia Containing ଭଗବତ୍‌ଗୀତା by କୃଷ୍ଣସିଂହ, ଜଗନ୍ନାଥ ଅଷ୍ଟକ by କୁଞ୍ଜ ବିହାରୀ ଗଜେନ୍ଦ୍ର ଜଣାଣ by ବାଲୁଙ୍କେଶ୍ୱର, ବିଷ୍ଣୁ ଜଣାଣ by ମହାଦେବ ଦାସ, ବିଷ୍ଣୁ ପଞ୍ଚକ by ବଳରାମ ଦାସ, ଅବକାଶ ଭଜନ by ରଘୁ ଅରକ୍ଷିତ and ଧ୍ରୁବସ୍ତୁତି by ମହାଦେବ ଦାସ in the manuscript.

ଧ୍ରୁବସ୍ତୁତି—

ନାରାୟଣ ପାଦେ ଚିତ୍ତବୃତ୍ତି ଦେଇ ।
ପଢ଼ଇ ଧ୍ରୁବ ତୁଷ୍ଟି ଯେକ ମନ ହୋଇ ।।
ଜୟତୁ ନାରାୟଣ ଜଗତ ତାରଣ ।
ଅଶେଷ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଯାହାର ଭିଆଣ ।।
ସକଳ ଜନ୍ତୁଙ୍କର ପରାଣ ପୁରୁଷ ।
ଯୋଗୀମାନଙ୍କ ମନ ସର୍ବଦା ରହସ୍ୟ ।।
ଚଉରାଶୀ ଗଣ୍ଡ ଗ୍ୟାଂନ ଯାହାର ଭାବନା ।
ଆତଙ୍ଗ ନାଶକ ନାଥ ବକ୍ରସେହ୍ନା ।

*   *

ମହାଦେବ ଦାସ ନାରାୟଣ ଭଗତି ।
ଏ ଭବସାଗରୁ ମୋତେ ଉଦ୍ଧର ଶ୍ରୀୟାପତି ।

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

179

Cat. No. O. L./67

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା　　କବି—କୃଷ୍ଣଦାସ

Namaratna Gita　　By—Krusna Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—67 Size 31·3X3·1 C. M. Each side contains 2 to 4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—12th Amka year of Divyasimha Deva III or 19th Century A.D. Complete. Condition—Badly worm-eaten. Find spot—Puri Town. Name of the scribe—Pruthvi Sinha.

ବନ୍ଦଇ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ନୀଳଗିରି ପତି,
ଅଭିନବ ଜଳଧର ସୁନ୍ଦର ମୂରତି ।

କଣ୍ଠତଟରେ ଶୋଭା ସୁବର୍ଣ୍ଣର ସୂତା,
ଚୂଳରେ ଦୟଣାଗଭା କସ୍ତୁରୀର ଚିତା ।

ତଳ ହଳ ଦିଶଇ ମୁକୁତା କଣ୍ଠୀମାଳ,
ଶ୍ରବଣ ପୁଟରେ ବେନି ମକର କୁଣ୍ଡଳ ।

*　　*　　*

କର୍ଣ୍ଣକୁ ପବିତ୍ର ଯେ ଅମୃତ ସୁଧାରସ,
ନାମ ରତ୍ନ ଗୀତାରେ ଭଣିଲେ **କୃଷ୍ଣ ଦାସ** ।

Colophon—ଦିବ୍ୟ ସିଂହ ଦେବଙ୍କ ୧୨ ଅଙ୍କ ବୈଶାଖ ଶୁକ୍ଳ ଦି ୧୦ ନେ ଗୁରୁବାରେ * * * କି ଦେବଙ୍କ ମଣ୍ଡପଠାରେ ଯେ ପୋସ୍ତକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ସେ ସକଳଶ୍ଵରେ ଉଦ୍ଧରିବେ ଅଧମ ପୃଥ୍ଵୀ ସିଂହଙ୍କୁ ।

There are some folia Containing ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ସ୍ତୋତ୍ର towards the end of the manuscript.

179

Cat. No. O. L./310-13

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା　　କବି—କୃଷ୍ଣଦାସ

Namaratna Gita　　By—Krushna Dasa

Substance—Palm leaf . No. of folia—36. Size—37·3X3·8 C. M. Each folio contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date. of Copy—Sana 1224 or 1817 A. D. Incomplete. Condition Badly worm eaten. Find spot—Dharadharapur area, Dist. Cuttack. Name of scribe—Abhirama.

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ସାଧୁ ସୁଗ୍ୟଂ ଜନ ।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଗ୍ରହିଂ ପଗ୍ରଚନ୍ତି ଅର୍ଜୁନ ।
ସାବଧାନ ହୋଇ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ନନ୍ଦବଛା ।
କେବଣ ଗତିକି ଗଲେ ପ୍ରାଣୀ ହୋନ୍ତିଂ ମୋକ୍ଷ ।।
ସ୍ଥାବର ଜଙ୍ଗମ ଯେ ପତଙ୍ଗ ଆଦି କୀଟ ।
ଗ୍ରରିଖାନି ଭିତରେ କେବଣ ଜନ୍ତୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।।

* * *

ଶ୍ରୀହରି ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ପଣ୍ଡୁ ଶିଷ ।
ଯୋଗକୁ ଆରମ୍ଭ ଦଶ ସହସ୍ର ବରଷ ।।

* * *

ନାମ ଆଶ୍ରେ ନ କରି ଯେ ପ୍ରାଣୀ ଯାନ୍ତି ନାଶ ।
ଦରହୁଟି କୁସୁମେ କି ଥାଇ ଗନ୍ଧଂ ବାସ ।।

Colophon—ସନ୍ ୧୨୨୪ ସାଲ ୪୨ ଅଙ୍କ ଧନୁ ୧୪ ଦିନ କଲିକତା ରହଣିରେ ଥାଇ ଏ ପୁସ୍ତକ ଲେଖା ହେଲେ । ଶ୍ରୀଗୁରୁ ରକ୍ଷା କରିବେ ଅଧମ ଅଭିରାମକୁ ।

There are some folia containing ସୁଧାମୃତଗୀତା by ଅରକ୍ଷିତ ଶିବ ଦାସ at the begininng of the manuscript.

180

Cat. No. O. L./334

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା — କବି-କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Namaratna Gita By—Krushna Dasa

Substance —Palm leaf. No. of folia—106, Size 17·5 x 3·3 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—Sana 1305 or 1898 A. D. Complete up to 12th chapter. Condition—Slightly worm eaten. Find spot—Presented by Narasimha Mishra, village—Gada Manitri, P.-S. Begunia, district—Puri. Name of the scribe - Kurshna Behera, village—Baidyesvara, Banki, district—Cuttack.

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ ।

ବନ୍ଦଇ ଯେ ଜଗନ୍ନାଥ ନୀଳଗିରିପତି ।
ଅଭିନବଜଳଧରସୁନ୍ଦରମୂରତି ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ସୁକଣ୍ଠ ଠାଣିକି ଶୋହେ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ସୂତା ।
ଚୂଳରେ ଦୟଣା ଗଭା କସ୍ତୁରୀର ଚିତା ॥
ଉଳ ହଳ ବିରାଜେ ମୁକୁତା କଣ୍ଠମାଳ ।
ଶ୍ରବଣ ତଟରେ ଶୋହେ ମର୍କତ କୁଣ୍ଡଳ ॥

* * *

ଇତି ଶ୍ରୀନାମରତ୍ନଗୀତା ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ନାମସାର ନୀଳଗିରି ମହିମ ବର୍ଣ୍ଣନେ ନାମ ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ସାଧୁ ସୁଗ୍ୟଂ ଜନ ।
ଶ୍ରୀମୁଖକୁ ସ୍ତୁହିଁ ପୁଛା କରଇ ଅର୍ଜୁନ ॥

End—ଅର୍ଜୁନ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣିମା ଗୋସାଇଂ
ଯେତେଦିନେ ନିସ୍ତାର ପାଇଲି ପ୍ରଭୁ ମୁହିଂ ॥

* * *

ଅବୋଧମାନଙ୍କ ବୋଧ ଶୁଣ ପଣ୍ଡୁ ବଛି ।
ସବୁ ଶାସ୍ତ୍ରମାନଙ୍କର ବୀଜ ଏଥି ଅଛି ॥
ନାମ ରତ୍ନ ଗୀତା ଯେ ପାରିବ ମନେ ଘେନି ।
ଯେଣେ ଯିବ ଯଶ ତା ଲେଶେ ନୋହେ ହାନି ॥

* * *

ଅମୃତହୁଂ ଅଧିକ ଯେ ସୁଧାରସ ବାଣୀ ।
ସଂସାରଜନଙ୍କ ହିତେ **କୃଷ୍ଣଦାସ** ଭଣି

ଇତି ଶ୍ରୀ ନାମ ରତ୍ନ ଗୀତା ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ନାମ ଦ୍ୱାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Colophon—ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାୟ ନମଃ । ଶ୍ରୀ ରାଧାକାନ୍ତ ଉଦ୍ଧରିବେ । ଅଧମ ଅପାଣ୍ଡୁକ କୃଷ୍ଣ ବେହେରା କଇବର୍ତ୍ତ ଲେଖନକାରର ଦୋଷ ନ ଧରିବ । ଆହେ ସୁଗ୍ୟଂ ଜନମାନେ ଯାହା ଆଦ୍ୟଶରେ ଥିଲା ତାହା ଲେଖିଲି । ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ମିଶାଇ ଗାଇବ । ଲେଖନ କାରର ଦୋଷ ନ ଘେନିବ ।

ଭୀମସ୍ୟାପି.............ନ ବିଦ୍ୟତେ ।

ସମସ୍ତ ଅଙ୍କ ୨୧ ସ୍ନ ୧୨୦୫ ସାଲ ମକର ବା ୧୨ ଦିନେ ରୋଜ ରବିବାରେ ବେଳ ବାର ଘଣ୍ଟା ସମୟରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ଲେଖିତ କୃଷ୍ଣବେହେରା ବୁଢ଼ୀ କଣ ଠାରେ । ଜିଲେ— କଟକ, କିଲେ—ବାଙ୍କି, ମୌଜେ—ବଦିଶ୍ୱର ରଙ୍ଗଣୀ ସାହି, ମୋହାଜନ କୃଷ୍ଣବେହେରା । ଏ ପୁସ୍ତକ ଯେ ମାଗି ନେଇଂ ରଖିବ ତା ସପତ ପୁରୁଷ ଅହିନର୍କରେ ପଡ଼ିବ ।

———

Digitized by PPRACHIN, SOA

181

Cat. No. O. L./335

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା   କବି—କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Namaratna Gita   By—Kurshna Das

Substance —Palm leaf, No. of folia—68, Size—20·5 x 3 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of copy—Sana 1249 or 1842 A. D. Incomplete. Condition—badly worm-eaten. Find spot—Presented by R. N. Panda, Bhadrak, district—Balasore. Name of the scribe—Bairagi Barik.

Text same as in Cat. No. O. L. /310 Colophon.

Colophon—ଏ ପୋସ୍ତେକ ନେଖା ବଡିଲା ସନ୍ ୧୨୪୯ ସାଲ କନ୍ୟା ମାସ ୧୯ ଦିନ କଲିକତା ବଇଠଖାନା ରହଣୀରେ । ଏ ପୋସ୍ତକ ବଇରାଗୀ ବାରିକର ।

182

Cat. No. O. L./348

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା   କବି—କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Namaratna Gita   By—Krashna Dasa

Substance — Palm leaf,. No. of folia—76, Size—26·5 x 3 C. M. Each side Contains 3 lines. Character—Oriya. Date of copy C. 19th Century A. D. Incomplete, Condition—badly-worm eaten. Find spot—Presented by Narasimha Mishra, Village Gada Manitri. P. S.—Begunia, district—Puri.

No Colophon.

183

Cat. No. O. L./428

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା   କବି—କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Numaratna Gita   By—Krushna Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—214, Size—35 x 3·3 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Complete up to 25th Chapter, Condition—Slightly worm eaten. Find spot—Bhawanipatna, district-Kalahandi.

Digitized by PPRACHIN, SOA

Beginning of 13th Chapter —

ଅର୍ଜୁନକୁ ଗ୍ରହିଂ ପୁଚ୍ଛାକଲେ ଚକ୍ରପାଣି ।
ତୁ ଯେ ପୁଚ୍ଛା କଲୁ ମୃତ ମନିଷଙ୍କ ବାଣୀ ॥
କିଆଇଲା ବିଧି ପାର୍ଥ କହିଦେଲୁ ତୋତେ ।
ଏ କଥାକୁ ମନେ ତୋର ଗଲୁ ଟିକି ପ୍ରତେ ॥

* * *

ଅର୍ଜୁନ କହିଲେ ଶାନ୍ତିପନି ପୂର୍ବ କଥା ।
ତାହାତ ଶୁଣିଲେ ମୋର ମନୁ ଯାଇ ବ୍ୟଥା ॥
ପୂର୍ବଜନ୍ମେ ପତି ପତ୍ନୀ ହୋଇଥିଲେ କିସ ।
ଏହା ମୋତେ ବିସ୍ତର କହିବା ନନ୍ଦଶିଷ ॥

* * *

25th Chapter—ଅର୍ଜୁନ ବୋଇଲେ ପ୍ରଭୁ ପରଂବ୍ରହ୍ମ ଗୁରୁ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପାଷାଣ ହୋଇଥିଲ ଟିକି ମେରୁ ॥
କଳ ପୁଣି ତାହାକୁ କେମନ୍ତେ ଭଗ୍ନ କଲ ।
ଏ କଥାକୁ ମନେ ମୋର ପରତେ ନଗଲ ॥
ଶ୍ରୀହରି ବୋଇଲେ ଯେବେ ନଗଲୁ ପରତେ ।
ଆଦି ଅନ୍ତ କରି ପାର୍ଥ କହିଦେବା ତୋତେ ॥

No Colophon.

184

Cat. No. O. L./429

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା — କବି-କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Namaratna Gita — By—Krushna Dasa

Substance — Palm leaf, No. of folia—159, Size—35 x 3·3 C. M. Each side 3 to 4 lines. Character—Oriya,. Date of copy—1937 A. D. Complete from Chapter 26th to 48th. Condition—Good. Find spot—Bhawanipatna, district Kalahandi. Name of the scribe—Somanatha Dasa, village—Syamasundarpur Sasan, Khallikote, district—Ganjam.

End—ଅଧିକ ରୂପ ମାଧୁରୀ ନାମ ରହେ ସ୍ୱାଦୁବାଣୀ ।
ଦୀନକୃଷ୍ଣ ଦାସ ପୁତ୍ର **କୃଷ୍ଣଦାସ** ଭଣି ॥

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଇତି ଶ୍ରୀ ନାମ ରତ୍ନ ଗୀତା ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜ୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ଭୃଷଣ୍ଡ କାକ ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ଆଗରେ ଜ୍ଞାନବୁଦ୍ଧିଯୋଗ କହନ୍ତେ ଫଳଶ୍ରୁତି ବିସ୍ତରଣେ କୃଷ୍ଣଦାସ ଭଣଇ ନାମରତ୍ନଗୀତା ନାମ ଅଠସ୍ତରିଶି ଅଧ୍ୟାୟ ।

Colophon—ବୀର ଶ୍ରୀ ଗଜପତି....................ପ୍ରତାପ ବୀରବର ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ବିଜୟେ ଶୁଭ ରାଜ୍ୟେ ଅଙ୍କ....................ଶ୍ରାବଣ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ପଞ୍ଚମୀ ବୁଧବାର ସନ୍ ୧୯୩୭ ସାଲ ବେଳ ବ ୫ ଜା ୩୦ ମିନିଟ୍ ସମଏ ସୁରଙ୍ଗ, ପଦର ଗ୍ରାମ ହାଲ ନିବାସୀ ଗୋବରିଆ ମୌଜାରେ ପୁସ୍ତକ ନାମ ରତ୍ନ ଗୀତା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । * * * ଲେଖନକାର—ସୋମନାଥ ଦାସ, ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦରପୁର ଶାସନ ଜି—ଗଞ୍ଜାମ, ପୋ—ଖଲିକୋଟ ଗଡ଼ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀ ସର୍ବ ଦେବଗଣ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ସୋମନାଥ ଦାସଙ୍କୁ ।

185

Cat. No. O. L./482

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା କବି—କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Namaratna Gita By—Krushna Dasa

Substance —Palm leaf, No. of folia,—91, Size—36·3 x 3·3 C. M. Each side contains 3 to 6 lines. Charater—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Incomplete, from 23rd to 35th Chapters only. Condition—Worm eaten. Find spot—Haladia district—Puri.

ଏ ଗୀତାର ଫଳଶ୍ରୁତି ଅଛି ପାର୍ଥ ଯେତେ ।
ଆଦି ଅନ୍ତ କରିଣ କହିବା ତାହା କେତେ ।।
ସର୍ବ ଶାସ୍ତ୍ର ବୀଜ ମିଶି ହୋଇଅଛି ଯୋଡ଼ା ।
ଗ୍ରହ ରୋଗ ଶାନ୍ତି ହୋଇ ନ କରଇ ପୀଡ଼ା ।।

* * *

ନାମ ରତ୍ନ ମହିମା କହିବି କେତେ ପୁଣ ।
ବେଦ ଶାସ୍ତ୍ର ଆଦି କରି ସବୁଠାରୁ ଲୀନ ।।
ଅମୃତରୁ ଅଧିକ ମାଧୁରୀ ସାଧୁବାଣୀ ।
ଦୀନବନ୍ଧୁ ଦାସ ପୁତ୍ର **କୃଷ୍ଣଦାସ** ଭଣି ।।

ଇତି ଶ୍ରୀ ନାମରତ୍ନଗୀତାୟାଂ ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜ୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ନାମରତ୍ନଗୀତା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣେ ନାମ ପଞ୍ଚତ୍ରିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟ ।

ଶ୍ରୀ ନାମରତ୍ନ ଗୀତା ସମାପ୍ତ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

186

Cat No. O. L./483

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା କବି—କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Namaratna Gita By—Krushna Dasa

Substance —Palm leaf, No. of folia—185, Size—35·4 x 3·2 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character - Oriya. Date of Copy —C. 18th Century A. D. Incomplite, 1st to 22nd Chapters only. Condition—Slightly worm eaten. Find spot —Haladia, P.-S. Khurda, district. Puri.

Beginning —

ଜୟ ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ନୀଳଗିରି ପତି
ଅଭିନବ ଜଳଧର ସୁନ୍ଦର ମୁରତି ।
ସୁସଞ୍ଜ ଠାଣିରେ ଶୋହେ ମୁକୁତାର ସୂତା ।
ଚୂଳରେ ଦୟଣାଗଭା କସ୍ତୁରୀର ଚିତା ।।

* * *

ଶ୍ରୀହରି ବଚନ ଶୁଣି ଅର୍ଜୁନ ହିଂ ତୋଷ ।
ନାମରତ୍ନ ଗୀତାରେ ଭଣିଲେ **କୃଷ୍ଣ ଦାସ** ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ନାମ ରତ୍ନ ଗୀତାୟାଂ ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ମେରୁ ପାବଚ୍ଛ ଅଷ୍ଟକିଳା ଧାରଣେ କୃଷ୍ଣଦାସ ଉକ୍ତୋ ନାମ ଏକବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

No Colophon.

187

Cat. No. O. L./484

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା କବି—କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Namaratna Gita By—Krushna Dasa

Substance — Palm leaf, No. of folia —239, Size—38·1 x 3·7 C. M. Each side Contains 4 to 7 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Complete from 1 to 35 Chapters. Condition—Slightly worm eaten. Find spot —Haladia, P.-S.—Khurda, district—Puri. Name of the scribe—Bhagavata Santara.

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଏ ଶାହାସ୍ର ଶୁଣିମ ଯେ ହୃଦପଦ୍ମେ ନିତି,
ଦେବତାମାନେ ହେ ଶୁଣି ପାଇବେ ମୁକତି ॥
........ମନେ ଶୁଣି ମୁକତି ହୋଇଲ,
ଦୀନକୃଷ୍ଣ ଦାସ ଏହା ଗୀତରେ ଭଣିଲ ॥

ଇତି ଶ୍ରୀ ନାମରତ୍ନଗୀତାୟାଂ ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ବଶିଷ୍ଠ ଋଷିଙ୍କ ଭୁଷଣ୍ଡଠାକୁ ସେ ଯାଆନ୍ତେ ପୂର୍ବ ଚରିତ ଜନ୍ମ ଏ ଯୁଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଥନେ ନାମ ପଞ୍ଚତ୍ରିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Colphon—ଭଟ୍ଟାରିକା ରକ୍ଷା କରିବେ ଅଧମ ଭାଗବତ ସାଆନ୍ତାଙ୍କୁ ।

188

Cat. No. O. L./584

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା କବି—କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Namaratna Gita By—Krushna Dasa

Substance —Palm leaf. No. of folio -287-Size —35·9 x 3·8 Cms. Each side contains 4 to 5 lines, Character—Oriya. Date of copy —Sana **1136** Sala or **1729** A. D. Complete from **1** to 36 Chapters. Condition—Worm-eaten. Find spot —Madhupur-district - Cuttack. Name of the scribe—Samkarsana Satapathy, Soliha Sasana.

Beginning of 36th Chapter —

ବନ୍ଦଇ ଯେ ଜଗନ୍ନାଥ ଜଗତ ସୁନ୍ଦର,
ଅଭୟ ଅଚ୍ୟୁତ ଯେ ନିରାକାର ଈଶ୍ୱର ॥
ଜୟ ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ କମଳଲୋଚନ,
ଜଗତ ଈଶ୍ୱର ଯେ ନମୋ ଭଗବାନ ॥

* * *

ଓଁକାର ଶବଦରୁ ଯେ ମକାର ଜନମିଲ,
ଯେଣୁକରି ସେ ନାମ ଗୋଟି ଶୟନେ ସ୍ଥାପିଲ ॥
ସେ ଅକ୍ଷର ଗୋଟି କି ଯେ କେହି ଲୟ କରିବାକୁ ନାହିଁ,
ତାହା ଚିନ୍ତି ଗୁଣି ମନେ ଲଭିଲେ ଭାବଗ୍ରାହୀ ॥

* * *

ଯେହୁ ନାମ ଗୋଟିକି ଯେ କହିବ ବଖାଣି,
ରକ୍ଷାକର ମୋତେ ଆହେ ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରପାଣି ॥
ନାମରତ୍ନଗୀତା ଯେବେ ହୋଇଲ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ,
ଯେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ପଢ଼ଇ ଏହା ଜୀବ ତାର ଧନ୍ୟ ॥

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଅନ୍ତେ ବିଷ୍ଣୁପାଦପଦ୍ମେ ହୋଇବ ସେ ଲୀନ,
ଯେ ଜନ୍ମରେ ଜୀବ ତାର ପରଜନ୍ମେ ଧନ୍ୟ ।।

ନାମ ରତ୍ନ ଗୀତା ସମାପ୍ତ ।

Colophon—ଭୀମସ୍ୟାପି ....ନ ବିଦ୍ୟତେ ।।
ପୁସ୍ତକଂ ହରତେ................ନରକଂ ବ୍ରଜେତ୍ ।।

ପୁସ୍ତକ ଲିଖିତମିଦଂ ଶୋଳିହା ଶାସନ ଶ୍ରୀ ସଙ୍କର୍ଷଣ ଶତପଥୀ । ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ସ୍ନ ୧୧୩୬ ସାଲ ସମାପ୍ତ । ଏ ନାମ ରତ୍ନ ଗୀତା ପୁସ୍ତକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀଲ ମଧୁପୁର ଦୁର୍ଗସ୍ଥିତ ଶ୍ରୀ ମହିମାର୍ଣ୍ଣବ ରାଜରାଣୀ ଶ୍ରୀ କନ୍ୟା ମଣିମା ସାହେବଙ୍କର ।

189

Cat. No. O. L./868

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା — କବି—କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Namaratna Gita By—Krushna Dasa

Substance —Palm leaf, No. of folia —61, Size—29·5 x 3 Cms. Each side contains 3 to 4 lines. Character—Oriya. Date of Copy —C. 19th Century A. D. Incomplete. Complete up to 527 Padas. There is no separate chapter as found in other Ms. Condition,—Good, Find spot —Presented by A. Panda, Nischinta Koili, Dist. Cuttack.

No Colophon.

190

Cat. No. O. L./956

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା — କବି-କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Namaratna Gita By—Krushna Dasa

Substance —Palm leaf. No. of folio—181. Size—35 x 3·3 C. M. Each side contains 3 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Complete. up to 20th Chapter. Condition —Worm-eaten. Find spot —Presented by L. N. Ratha. Puri town.

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

191

Cat. No. O. L./1102

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା   କବି-କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Namaratna Gita   By—Krushna Dasa

Substance —Palm leaf. No. of folia - 76. Size—19·7 x 3.5 C. M. Each side contains 2 to 5 lines. Character—Oriya, Date of Copy —C. 19th Century A. D. Incomplete. complete up to 5th Chapter only. Condition—Worm-eaten. Find spot —Gada Manitri, P.-S. - Begunia, district—Puri.

No Colophon.

192

Cat. No. O. L./1108

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା   କବି-କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Namaratna Gita   By—Krushna Dasa

Substance —Palm leaf., No. of folia -152. Size — 39·3 x 3·6 C. M. Each side contains 1 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy —C. 18th Century A. D. Complete up to 21st Chapter, Condition—Slightly worm · eaten, Find spot—Presented by Dinabandhu Dasa, Village—Rencha, District—Puri.

ଇତି ଶ୍ରୀ ନାମ ରତ୍ନ ଗୀତା ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ସୁଧର୍ମା ସଭାର ମହିମା ପ୍ରସ୍ତାବେ ବ୍ରହ୍ମ ପ୍ରଳେ କଥା ହୁଅନ୍ତେ କାରୁଣ୍ୟଜଳଧି ଉପଜାତ ହୁଅନ୍ତେ ସ୍ଥାବର ଜଙ୍ଗମ କୀଟ ପତଙ୍ଗ ସମସ୍ତ ନାଶ ଯାନ୍ତେ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରଭୁ ବଟ ପୁଟ ବିଶ୍ରାମ କରନ୍ତେ କାରୁଣ୍ୟ ଜଳଧି ନିଜ· ସ୍ଥାନକୁ ଗମନ କରନ୍ତେ ଶ୍ରୀ ନାମ କାରଣ ଠାକୁରଙ୍କ ଶ୍ରୀ ଅଙ୍ଗ କାର୍ଯ୍ୟ ହୁଅନ୍ତେ ଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ନାଭି କମଳକୁ ବ୍ରହ୍ମ ଉପଜାତ ହୁଅନ୍ତେ ପୁଣ୍ୟ ଋଷି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ସ୍ଥାପନ ବିଗ୍ରହଣେ ମେରୁ ଅଷ୍ଟକିଳା ସହିତେ ....ନାମ ଏକବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ।

193

Cat. No. O. L./1122

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା   କବି-କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Namaratna Gita   By—Krushna Dasa

Substance —Palm leaf. No. of folia—46. Size —28·8 x 3·6 C. M. Each side contains 3 to 6 lines. Character—Oriya. Date of Copy —C. 19th Century A. D. Incomplete, Condition Slightly worm-eaten. Find spot —Presented by Dvijabar Panda. Village—Injana, Post—Patia, District—Puri.

Text is same as in Cat. No. O. L. /62 (B) discussed previously

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

194

Cat. No. O. L./1200

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା କବି-କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Namaratna Gita By—Krushna Dasa

Substance —Palm leaf. No. of folia—286. Size —32·1 x 3·8 C. M. Each side Centains 4 to 5 lines. Character - Oriya. Date of Copy —Sana 1302 Sala or 1893 A. D. Complete up to 34th Chapter. Condition —worm-eaten. Find spot —Presented by Satyabadi Mallik, Village - Kurutanga, Post - Tarapur, District - Cuttack. Name of the scribe - Ananda Kunde.

ଆମ୍ଭ ପୂର୍ବ ବିଧି ଯେବେ ପଗ୍ଭରିଲୁ ମୋତେ ।
ଘ୍ରରି ପୁରୁଷର କଥା କହିଦେଲୁ ତୋତେ ॥
ଶୁଣି କରି ବସିଣି ଯେ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ ।
ଦୀନ କୃଷ୍ଣ ଦାସ ଏହା ଗୀତରେ ଗାଇଲେ ॥

ଇତି ଶ୍ରୀ ନାମ ରତ୍ନ ଗୀତା ହରି ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ କୃଷ୍ଣ ଦାସ ଭଣଇ ନାମ ଚଉତିରିଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Colophon—ସଦାଙ୍କଏ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ । ସମସ୍ତ ୧୫ ଅଙ୍କ ସ୍ ୧୩୦୨ ସାଲେ ଏ ପୋସ୍ତକ ରବିବାରେ ବେଳ ଘ ୩ ସମୟେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା । ଲିଖିତଂ ଆନନ୍ଦ କୁଣ୍ଡେ * * * ଏ ପୋସ୍ତକ ଯେ ମାଗିନେଇ ନ ଦେବ ତା' ସପ୍ତ ପୁରୁଷ ତଳ, ଦେବା ଲୋକ ସପ୍ତ ପୁରୁଷ ଉପର । ଏ ପୋସ୍ତକ ବାଳ ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବ ରାଜାଙ୍କର ଅଠର ଅଙ୍କରେ ଲେଖା ହୋଇଲା । ବାର ଅଧ୍ୟା ଧୋବା ଦାସ ଘର ପୋଥିରୁ ଲେଖା ହୋଇଥିଲା । ବାକି କୁସୁପଦା ଫକୀର ଜେନା ପୋଥିରୁ ଲେଖା ହୋଇଲା । ଏ ନାମ ରତ୍ନ ଗୀତାକୁ ଲେଖିଛି କାଳିଆ ।

195

Cat. No. O. L./1257

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା କବି-କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Namaratna Gita By—Krushna Dasa

Substance —Palm leaf. No. of folia —172. Size —30·7 x 2·8 C. M. Each side contains 1 to 5 lines. Character - Oriya. Date of Copy - C. 19th Century A. D. Complete. Condition - worm-eaten. Find spot —Presented by Antaryami Maharana, At/Post - Patia, District - Puri.

There are some folia containing ଅଶ୍ୱମେଧ ଯାଗ, ବିରଟ ଗୀତା by ବଳରାମ ଦାସ, ପ୍ରସ୍ତାବ ସିନ୍ଧୁ by କୃଷ୍ଣ ଦାସ at the beginning and the end of the manuscript.

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

196

Cat. No. O. L./1281

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା **କବି-କୃଷ୍ଣ ଦାସ**

Namaratna Gita **By—Krushna Dasa**

Substance — Palm leaf. No. of folia — 144. Size —32 x 3·1 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character - Oriya. Date of Copy —C. 18th Century A. D. Incomplete. Condition — Slightly worm eaten. Find spot —Orakal, Post—Kuha, District Puri.

ଇତି ଶ୍ରୀ ନାମରତ୍ନ ଗୀତାୟାଂ ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ଶ୍ରୀହରିମନ୍ଦିରତିଳକକଥନେ ନାମ କ୍ଷୁଧା ତୃଷା ପ୍ରସ୍ତାପେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦାନ ବିସ୍ତରଣେ ଧନବନ୍ତ କଥନେ ନାମ ଷଷ୍ଠଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଇତ ଶ୍ରୀ ନାମରତ୍ନ ଗୀତାୟାଂ ଅଦୃଷ୍ଟ କଥନେ ନାମ ସପ୍ତଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

No Colophon.

197

Cat. No. O. L./1318

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା **କବି-କୃଷ୍ଣ ଦାସ**

Namaratna Gita **By—Krushna Dasa**

Substance — Palm leaf, No. of folia -218, Size —39·9 x 3·8 C. M. Each side contains 3 to 5 lines. Character - Oriya. Date of Copy —C., 18th Century A. D. Complete up to 35th Chaptrer and some portion from 36th Chapter. Condition - Slightly worm eaten. Find spot — Presented by Somanatha Mishra, Village - and Post - Kotapalla, District - Puri.

ଇତି ଶ୍ରୀ ନାମ ରତ୍ନ ଗୀତା ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ବଶିଷ୍ଠ ଭୁଷଣ୍ଡ ପୂର୍ବ କଥା ପଗ୍ରରନ୍ତେ ଭଷଣ୍ଡ ବଶିଷ୍ଠଙ୍କୁ କହନ୍ତେ ନିରାକାର ପ୍ରଭୁଙ୍କ ନିଃଶ୍ୱାସରୁ ପବନଚଣ୍ଡ ଜନମ ହୁଅନ୍ତେ ପୁଣି ହିଂ ନିରାକାର ପ୍ରଭୁଙ୍କ ବାମ ନିଃଶ୍ୱାସରୁ ବାମ କାକିନୀ ଜନ୍ମ ହୁଅନ୍ତେ ତାଙ୍କ ତହୁଂ ପ୍ରଚଣ୍ଡ କାକ ଜନ୍ମ ହୁଅନ୍ତେ ପ୍ରଚଣ୍ଡ କାକ ତହୁଂ ଭୁଷଣ୍ଡ କାକ ଜନ୍ମ ହୁଅନ୍ତେ................ଭୁଷଣ୍ଡକାକ ପୂର୍ବ ବିଧିମତ ବିସ୍ତରନ୍ତେ ଯୁଗମାନଙ୍କ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଭୁଷଣ୍ଡ ବଶିଷ୍ଠ ରହିଙ୍କି କହନ୍ତେ ଶ୍ରୀ ନାମ ରତ୍ନ ଗୀତା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପଞ୍ଚତ୍ରିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

198

Cat. No. O. L./1319

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା — କବି-କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Namaratna Gita — By—Krushna Dasa

Substance — Palm leaf., No. of folia —103, Size —27·2 x 2·8 C. M. Each side Contains 2 to 3 lines. Character - Oriya. Date of Copy —Sana 1304 Sala or 1897 A. D. Complete up to 12th Chapter. Condition - Slightly worm eaten and Some folia are broken. Find spot —Presented by Somanatha Mishra, Village - and post—Kotapalla, District - Puri. Name of the scribe-Vanchanidhi.

ଇତି ଶ୍ରୀ ନାମ ରତ୍ନ ଗୀତା ହରି ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ଭକ୍ତଜନ ଉଦ୍ଧାରଣେ ନାମ ଦ୍ୱାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Colophon—ଶ୍ରୀ ନାମ ରତ୍ନ ଗୀତା ସଦାଳୟେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ । ଯଥା ଦୃଷ୍ଟ ତଥା ଲେଖ । ଆହେ ସୁଗ୍ୟଂ ଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୂରାଇ ଗାଇବ । ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ । ଯାହା ଆଦ୍ରଶେ ଥିଲା ତାହା ଲେଖାଗଲା । ସମସ୍ତ ସନ୍ ୧୩୦୪ ସାଲେ ସିଂହ ଦି ୨ ନ ସୋମବାରେ ବେଳ ପ୍ରହରକ ଠାରେ ସଦା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ । ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷେଶ୍ୱର ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଚରଣଠାରେ ବାଞ୍ଛାନିଧି କି ରକ୍ଷା କରିବେ । ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଚରଣେ ଶରଣ । ଶ୍ରୀଗୁରୁ ରକ୍ଷା କରିବେ ମୋହର ଦୋଷ ନ ଘେନିବେ ।

199

Cat. No. O. L,/1326

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା — କବି-କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Namaratna Gita — By—Krushna Dasa

Substance — Palm leaf, No. of folia - 18., Size —30 x 3·2 C. M Each side Contains 4 to 5 lines. Character - Oriya. Date of Copy -C., 18th Century A. D. Incomplete, only a portion, Condition - Good. Find spot —Presented by Somanatha Mishra, at and Post - Kotapalla., District - Puri.

No Colophon.

200

Cat. No. O. L. 1350

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା — କବି-କୃଷ୍ଣ ଦାସ

Namaratna Gita — By—Krushna Dasa

Substance — Palm leaf., No. of folia - 69, Size —36·3 x 3·3 C. M. Each side Contains 3 to 4 lines. Character - Oriya. Date of Copy — C., 18th Century A. D. Incomplete, three chapters only. Condition - Same folia are broken and worm eaten. Find spot —Village - Talanga, P -S. - Bhadrak, District—Balasore.

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

201

Cat. No. O. L./1327

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା   କବି—କୃଷ୍ଣଦାସ

Namaratna Gita By—Krushna Dasa

Substance — Palm leaf, No. of folia —289, Size - 41 x 3·4 C. M. Each side contains 3 to 5 lines. Character - Oriya. Date of Copy — Sana 1286 or 1879 A. D. Complete up to 34th Chapter. Condition - worm eaten. Find spot — Patia, District - Puri. Name of the scribe - Rama Nayak, village, - Medhodi, Pragana - Cabisa Kuda.

Colophon—ଇତି ଶ୍ରୀ ନାମ ରତ୍ନ ଗୀତା ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ପରମହଂସ ସଂହିତାୟାଂ ବୟାସିକ୍ୟାଂ ପ୍ରବେଶେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ ଗ୍ୟାଂନବାଟ ବୁଝାଇବା ନିମନ୍ତେ ଶ୍ରୀ ନାମରତ୍ନଗୀତା ଚଉତିରିଶ ଅଧ୍ୟାୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ଏ ଗ୍ରନ୍ଥ ଲେଖା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା ଶ୍ରୀ ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ଅ ୨୪ ଙ୍କ ସ୍ନ ୧୨୮୬ ସାଲ ବିଛା ମାସ ଦି ୨୮ ନେ କୃଷ୍ଣ ଦୁତୀୟା ବୁଧବାରେ ବେଳ ଦଶଘଡ଼ିଠାରେ ଏ ଗ୍ରନ୍ଥ ଲେଖା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା । ଏ ପୁସ୍ତକ ପ୍ର—ଚବଶ କୁଦ, ମୌ—ମେଧୋଡ଼ି, ପ୍ରକାଶ ନାମ ଧାମ ପାଟଣା ରହଣି ରାମନାଏକ ।

202

Cat. No. O. L./1383

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା   କବି—କୃଷ୍ଣଦାସ

Namaratna Gita By—Krusna Dasa

Substance — Palm leaf, No. of folia—292., Size—36 × 3.3 Cm. Each side contains 3 to 5 lines. Character—Oriya. Date of copy—Sana 1282 Sala or 1875 A. D. Complete up to 36th Chapter, Condition—Good. Find spot — Presented by Bhagirathi Mishra, At / Post—Ghoradia, District—Puri.

Colophon—ଇତି ଶ୍ରୀ ନାମ ରତ୍ନ ଗୀତା ହରିଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ଅର୍ଜୁନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ବୁଝାବନ୍ତେ କୃଷ୍ଣଦାସ ଭଣଇ ନାମ ଛତିଶୋ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଭୀମସ୍ୟାପି ....ନ ବିଦ୍ୟତେ ।

ଆହେ ସୁଗ୍ୟ ଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୂରାଇ ଗାଇବ । ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ । ଲେଖକ ସଦାଶିବ ମଣ୍ଡେ ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ସନ୍ ୧୨୮୨ ସାଲେ ରିଷଭ ଦି ୧୦ ନେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠମାସ କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ଦୁତୀଆ ଶନିବାର ବେଳ ୬ ଘଡ଼ିଠାରେ ଏ ପୋସ୍ତେକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ।

ଏ ପୋସ୍ତେକ ଗଡ଼ ଘୋରଡ଼ିଆ ମଉଳେ ସାଉତିଆରେ ରହଣି ତଳସାହି ପୀତବାସ ଶତ୍ରୁଶଲଙ୍କର ଏ ପୋସ୍ତେକ ଯେ ମାଗିନେଇ ନ ଦେବ ତା ସପ୍ତ ପୁରୁଷ ଅହିନର୍କେ ପଡ଼ିବେ । ଏହା ସପ୍ତ ପୁରୁଷ ସ୍ୱର୍ଗରେ ସଂସ୍ଥିତା । ଶ୍ରୀ ରାଧାକାନ୍ତ ଶରଣ, ଶ୍ରୀ ଚଣ୍ଡିକେ ଶରଣ, ଶ୍ରୀ ସୋମନାଥେ ଶରଣ, ଶ୍ରୀ ବକ୍ରେଶ୍ୱରେ ଶରଣ, ଶ୍ରୀ ନୀଳକଣ୍ଠେଶ୍ୱରେ ଶରଣ, ଶ୍ରୀ ବାଲିଙ୍କିଶ୍ୱରେ ଶରଣ, ଶ୍ରୀ ଭଗବତୀ ଶରଣ । ଶ୍ରୀ ଗୋପୀନାଥ ମଦନ ମୋହନ ଶରଣ । ଶ୍ରୀ ଶୁଭ—ମସ୍ତୁ ।

203

Cat. No. O. L./1406

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା କବି—କୃଷ୍ଣଦାସ

Namaratna Gita By—Krushna Dasa

Substance — Palm leaf, No. of folia 217, Size—37 × 3·5 C. M. Each side contains 5 to 7 lines. Character—Oriya. Date of copy — 1869, A. D. Incomplete. Condition—Badly worm eaten, Some folia are broken. Find spot—Bauda, District Phulabani.

Colophon—ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ସମସ୍ତ ଅ ୧୩ ଙ୍କ ସନ୍ ୧୮୬୯ ସମ୍ବତ୍ସର ଭାଦ୍ରବ ଶୁକ୍ଳ ୧୩ ଶନିବାର ଦିନ ବେଳ ଉଦୟାଦି ଦ ୨୫ ଣ୍ଡ ସମୟେ କୁରୁଳାଗ୍ରାମ ବଡ଼ଦାଣ୍ଡ ଘଟଶାଳୀଠାରେ ପୂର୍ବ ମୁଖେ ଏ ପୋସ୍ତେକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ ।

204

Cat. No. O. L./1427

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା କବି—କୃଷ୍ଣଦାସ

Namaratna Gita By—Krushna Dasa

Substance — Palm leaf, No. of folia—188, Size—43.6 × 3·7 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date

Digitized by PPRACHIN, SOA

of copy —C. 18th Century A. D. Incomplete. Condition -Good. Find spot —Village—Pathuripada, Kalapathara, Banki, District Cuttack.

ଇତି ଶ୍ରୀ ନାମରତ୍ନ ଗୀତା ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ଶ୍ରୀ ଦ୍ୱାରକାପୁରେ ତୁଳସୀ ମାହାତମ୍ୟେ ବିସ୍ତରଣେ ଦ୍ୱାରକାପୁରେ ବିଷ୍ଣୁ ନିତ୍ୟସ୍ଥଳ ପ୍ରବେଶ ପ୍ରସ୍ଥାପେ ତ୍ରିପୁରାକୁ ନିରାକରଣେ ପ୍ରଯାନ୍ତ ହୋଅନ୍ତେ ଶ୍ରୀ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ବିସ୍ତରଣେ ପ୍ରମାଣେ ମାନବ ବିଷ୍ଣୁକୁ ଘେନି ମୃତ୍ୟୁପୁରେ ତ୍ରିପୁରା ପ୍ରବେଶ ହୁଅନ୍ତେ **କୃଷ୍ଣଦାସ** ଭଣଇ ତେଇଶି ଅଧ୍ୟାୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଅଇ ।

No Colophon.

205

Cat. No. O. L./1509

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା କବି—କୃଷ୍ଣଦାସ

Namaratna Gita By—Krushna Dasa

Substance — Palm leaf, No. of folia—229, Size—36 x 3·5 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of copy — C. 18th Century A. D. Complete up to 36th Chapter. Condition—Good. Find spot —Presented by S. R. Dasa, Devimatha, Paralakhemundi, District Ganjam.

Colophon.—

ଭୀମସ୍ୟାପି.................................ନ ବିଦ୍ୟତେ

ଭଗ୍ନପୃଷ୍ଠ.................................ପରିପାଳୟେତ୍ ।

ଖରନାମ ସମ୍ବତ୍ସର ଫାଲ୍‌ଗୁନ ଶୁକ୍ଳ ୫ ଗୁରୁବାରରେ ପାର୍ଲାଖେମୁଣ୍ଡି ତାଲୁକା ପୂର୍ବ ମୁଠା ବ୍ରାହ୍ମଣ ସୀତାପୁର ସାହାସନରେ ଶ୍ରୀ ଗୋପୀନାଥଙ୍କ ମନ୍ଦିରେ ସଦାଜୟେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ । ଏ ପୁସ୍ତକ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣ ଦାସଙ୍କର । ଏଥିରେ ଅଧ୍ୟାୟ ୩୬ ପତ୍ର ଦୁଇଶହ ଅଣତିରିଶ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

206

Cat. No. O. L./1518

ନାମରତ୍ନ ଗୀତା କବି—କୃଷ୍ଣଦାସ

Namaratna Gita By—Krushna Dasa

Substance — Palm leaf, No. of folia—221, Size —34·2 x 3 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character—Oriya. Date of copy —C., 18th Century A. D. Complete up to 20th Chapter. Condition—Wormeaten. Find spot—National Archives., New Delhi.

ଇତିଶ୍ରୀ ନାମରତ୍ନଗୀତା ଶ୍ରୀହରିଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ବିଂଶ ପାଣ୍ଡବନ୍ଧେ ବିପ୍ର ବୈଷ୍ଣବ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବର୍ଣ୍ଣନେ ନାମୋ ବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Colophon—ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ, ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ, ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ, ଶ୍ରୀରାଧାକାନ୍ତଶରଣ

There are some folia contains Dohas on Shri Chaitanya towards the end of the manuscript.

207

Cat. No. O. L./1045

ନାମରତ୍ନାବଳୀ କବି—କୃଷ୍ଣଦାସ

Namaratnavali By—Krushna Dasa

Substance — Palm leaf, No. of folia—102, Size —20·3 x 3·1 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character—Oriya. Date of copy - Sana 1272 Sala or 1865 A. D. Complete. Condition - Good. Find spot —Presented by Narayana Behera, Ranasinghapur, P.-S. Bhubaneswar, District—Puri.

ଯେବଣ ସାହସ୍ର ଗୋଟି ନାମ ରତ୍ନାବଳୀ ।
ଅପୁତ୍ରିକ ପୁତ୍ର ଯେ ଦେବାକୁ ବନମାଳୀ ।।
ରାଜଦ୍ୱାରେ ଯଶସ୍ଥାନେ କରିବ ଯେ ଲୟେ ।
ଯାହା ଯେ ପଢ଼ଇ ବିପତ୍ତି ଯାଇ କ୍ଷୟେ ।।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ସାଧୁଜନ ପ୍ରାଣୀମାନେ ହୋଇବ ମୁକତ ।
ଧ୍ରୁବ ତା ବଚନ ବ୍ରହ୍ମଗ୍ୟାନ ତତ୍ତ୍ୱ ।।
ନାମରତ୍ନ ଗୀତାରେ କହିବା କେ ଗୁଣ ।
ବେଦ ସାଶ୍ତ୍ରଠାରୁ ସବୁ ଏହି ପୁଣ ।।
ଅମୃତହୁଂ ଅଧିକ ଯେ ମଧୁ ରସ ବାଣୀ ।
ସଂସାର ଜନଙ୍କ ହିତେ **କୃଷ୍ଣରସ** ବାଣୀ ।।

ଇତି ଶ୍ରୀ ନାମ ରତ୍ନାବଳୀ ସଦାଳୟେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Colophon—ହେ ସୁଦ୍ଧ ଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୁରାଇ ଗାଇବ । ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ । ଯଥା ଆଦ୍ଦ୍ଶ ତଥା ଲେଖନ । ସମସ୍ତ ଅ୮ଙ୍କ ୧୨୭୨ ସାଲ ମେଷ ମାସ ୧୨ ଦିନେ ସଂବାରେ ଏଦିନ ବେଳ ଦୁଇପ୍ରହର ସମୟରେ ଯେ ପୁସ୍ତକ ସଦାଜୟେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା । ଯେ ପୁସ୍ତକ ଲେଖନକାର ଶଙ୍କୁରୁ ବେହେରା । ଗଜ ଗିରାମରେ ତା ଘର । ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଶ୍ରୀଚରଣେ ଶରଣ ।

208

Cat. No. O. L./396

ନାୟକ ଚ୍ଛଟୁ କବି—ବାଲାଜୀ ପଟ୍ଟନାୟକ

Nayak Chatu By—Balaji Pattanaik

Substance —Palm leaf, No. of folia —101, Size —26·7 x 3·2 C.M. Each side Contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy — 1875 A. D. Complete. Condition—Badly worm-eaten and most of the folia are broken. Find spot—Dharadharapur-District—Cuttack.

କାମୋଦୀ ରାଗ । ଆଦି ତାଳ ।

ବରଦ ମୋରେ ଶିବ ହେବାରୁ କରେ ଭାବ
ଶରଦ ଚନ୍ଦ୍ରାନନା ତୋତେ ପାଇଁ ।
ମରଦ ଚକ୍ରେ ପାର ନ କରେ ମୁଂ ଯେ ମୋର
ବରଦ ଜୟ ଶିକ୍ଷା ପାଇଂ ।।
ଥରକୁ ଥର ବିନା ଦୋଷରେ ନ ବାଦ୍ୟ ନାଦ
ସ୍ମରୁ ଦେବା ଯେ କି ରୀତି ।।
କରକୁ ସ୍ତନ ଦେଶେ ନଦିଲ ଆଉଜାଇ ସେ
ତାରକୁ ଦିଅ କରେ ଥାଉ କୀର୍ତ୍ତି ।।

Digitized by PPRACHIN, SOA

କଳପଲତା ଧନୀ ବୁଝ ନୁହ ମାନିନୀ
ଅଳପ ମୋ ସେବାରେ ଦୋଷ ଥିଲେ । ।
ତଳପ ମୋ ଛାତିକି କର ଆରେ ବିବେକୀ
ବାଲ୍ଜୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ମୁଁ ବୋଲେ । ।

There are some folia containing ଭଜନ by ଭାଗୀରଥି, ଚଉପଦୀ ଚନ୍ଦ୍ର by ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ, କିଶୋର ଚନ୍ଦ୍ରାନନ୍ଦ ଚଂପୂ by କବିସୂର୍ଯ୍ୟ, ଚଉପଦୀ ଭୂଷଣ by ନୃସିଂହ ପଟନାୟକ, ଗୋପୀଚିନ୍ତା by ବଇରାଗୀ, ରାଧାବିରହ ବାଣୀ by ପଦ୍ମନାଭ, ରାଧାକୃଷ୍ଣ କେଳୀ by ବାଲଜୀ ପଟନାୟକ, ମାନଭଞ୍ଜନ by ବୃନ୍ଦାବନ, ମଧୁଦାସ, ରାମକୃଷ୍ଣ, ପଦ୍ମନାଭ, ଭୂପତି କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର, ଦ୍ୱିଜବର, ଗୋବିନ୍ଦ and others at the beginning and the end of the manuscript.

Colophon—ଯେ ପୋଷ୍ଟେକ ଶଏକ ପତ୍ର ବୈରାଗୀ ଚରଣ ବିଶୋଇଁକର । ସା— । ଜଗନ୍ନାଥ ପୁର, ପ୍ର—ବାଲିବିଶି ଜି—କଟକ ୧୮୭୫ ମସିହା

209

Cat. No. O. L./674

ନାୟକ ଗ୍ରୃଟୁ ଚଉତଶା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

କବି—ହରିଦାସ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

Nayak Chatu Chautisha and others

By—Hari Das and others

Substance —Palm leaf., No. of folia—102, Size —35·2 x 3.3 C. M. Each side contains 2 to 6 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C., 18th Century A. D. Complete, Condition—Good. Find spot —Khallikote, District—Ganjam.

ନାୟକଗ୍ରଟୁ ଚଉତିଶା :—

କହନ୍ତି କୃଷ୍ଣ ଦୂତୀ ଅଗ୍ରତେ କୋମଳ ମୃଦୁବାଣୀ ।
ଆରେ,
କି ଦୋଷେ ରୋଷ କରି ଅନ୍ତର କଲ ମୋ ପ୍ରାଣମଣି ।
କାହାର ଆଗେ କହିବି ଦୁଃଖ କେ ଫେଡିବ ମାନ ।
କମଳ ମୁଖୀ ଆରେ ନିର୍ଦ୍ଦୟାକଲ ଜୀବର ଧନ । ।

* * * *

ଠିକେ ହରିଦାସ ଭଣଇ ଉଦ୍ଧର ରାଧାକାନ୍ତ । ।

* * * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

କ୍ଷୋଭ ପାଇଲ ପୁଣି କାହାର ବୋଲ ଶୁଣି କ୍ଷଡ଼ାଇ ଏତେ ପ୍ରତିଆଶ ।
କ୍ଷଇଙ୍କ ଅନୁସରି ସେବାରେ ଥିଲି ମୋରି କ୍ଷଟକେ ଭାଙ୍ଗର୍ଲି ମୁଂହାସରେ,
ଜୀବଧନ !
କ୍ଷାର କରି ଡେଜିଲ ମୋତେ ।
କ୍ଷାଇବ ଅଙ୍ଗ ସେ କେମନ୍ତେ !
କ୍ଷୋଭ ମଣିଲ ଅବା କେଉଂ ଅବଗୁଣରୁ କ୍ଷଦିଲ **ହରିଦାସ** ଗୀତରେ ।
ଜୀବଧନ !

ନ ପୋଇ

ଗଉରେ କଜଳ କମଳେ ସ ଭ୍ରମକେ
ବେନି ଅଙ୍ଗ ଏକ ନିବିଡ଼ରେ ।।
ବିପ୍ର କଣ୍ଠଦାସ ଚରଣକୁ ଆଶ
ଦୀନ ଦାସ ସେବେ ନିରନ୍ତରେ ।।

ପ୍ରିୟା ବିରହ

ଦେଖୁଥିଲେ ତତେ ଧନ ଯା ହୋଉ ଥାଇ ମନ
ଜଗନ୍ନାଥ ବିର୍ନିଲ ଆନ କେ ଜାଣଇ ଲଆର ମଦନ ।।
କି ଆରେ ଧନ !
ଯେତେବେଳେ ଘେନି କୋଳେ କେଳୀ କଳା ରସ ଭୋଳେ ।
ଚୁମ୍ବନ ଦେଇ ଆଲିଙ୍ଗନ କରଇ ଘୂମତ ନୟନ ଢ଼ୋଳେ ।
କି ଆରେ ଧନ !
ବରଷା ନିଶାରେ ଆସୁ ସୁପାତି କତିରେ ବସି ।।
ପଙ୍କଜ ପୟରେ ଧୋଇ ପୋଛି ଦେଲେ ଅଳପ ଅଳପ ହସୁ ।
କି ଆରେ ଧନ !

* * *

ପାଇବା ଯାଏ ମୁ ତତେ ମନେତନାହିଂ ପରତେ ।
ବୋଲେ **ରାମଚନ୍ଦ୍ର ନରୀନ୍ଦ୍ର** ଦଇବ ସତେ ହେ ସହିବ ମୋତେ ।।
କି ଆରେ ଧନ !

There are some folia containing ଚନ୍ଦ୍ରକଳା by ତ୍ରିଲୋଚନ ବଳିୟାର ସିଂହ, କୋକିଳ ଚଉତିଶା by ବଳରାମ ଦାସ, ଗଉରୀ କଳସା by ବଂଶୀଦାସ, କୃଷ୍ଣ ବିରହ ଚଉତିଶା by ହରିପ୍ରିୟାଦାସୀ, କୋଳିବୋଲି by ଦୀନଭଗବାନ, ଛପୋଇ by ଅଚ୍ୟୁତ ଦାସ, କୃଷ୍ଣଲୀଳା by ଧରଣୀଧର ଗଜେନ୍ଦ୍ର, ଦୀନକୃଷ୍ଣ ଦାସ in the manuscript

No colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

210

Cat. No. O. L./461

ନାୟିକା ଚାଟୁ   କବି--ମାନସିଂହ

Nayika Chatu   By—Mana Singh

Substance — Palm leaf, No. of folia—108, Size—16·8 x 3·6 C. M. Each side contains 1 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—1883 A. D. Complete. Condition—Badly worm eaten. Find spot —At—Haladia, P. S.—Khurda, District—Puri.

ଗୃହଂାରେ ମନ୍ଦେ ହସି ବାଣୀ ଭାଷି ମଦାଳସୀ ।
ନ ରଖିଲେ ଗଲି ଭାଷି ।
ନ ରସି ଗୁମ୍ଫାନେ ଯୋଷା ବରଷି ରମଣୀ ଭୂଷା
ପରଶିକ୍ଷା ତନୁ ରୁଷା । ।
ଭରସି କହୁଛି ଯେଅେ ସର ସୀମଂନ୍ତିନୀ ଚିରେ
କର ସିଉକାର ରତେ ସରସି ରୁହ ନେତ୍ରାନ୍ତେ । ।

* * *

ଦ୍ୱିଜ ପୀତାମ୍ବର ଭାଷେ ଦ୍ୱିଜରାଜମୁଖୀ ତୋଷେ
ବିଜେ ହୋଉ କେଳୀବାସେ ଵିଜନେ ସ୍ତନ ଉଲ୍ଲସେ । ।

* * *

ମୂର୍ଚ୍ଛି ଅଇଲି ଯା ଗୁଣମଣି କି
ଲୟେ ମୀନନୟନା ମୋ ଗୁଣମଣି କି
ମେଲଣି ବେଳକୁ ମୁଖମଣ୍ଡଳକୁ ନେତ୍ର ଯୁଗଳକୁ
ସେ ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳକୁ ମଣ୍ଡନ୍ତି ଥିଲି ନିଶାମଣି କି । ।

* * *

ବୋଲେ **ମାନସିଂହ** ବୀରମଣି କି
ଭେଟିବ ଯାଇ ସେ ସୁଲକ୍ଷଣୀ କି
ଦେଇ ଅବଧିକି କଲି ଅବିଧି କି
ବରଜି ନିଧିକି ପରାଣୁ ଅଧିକି
ସେ ରସ ସାଧକି ପାଶୋରିଲି ଶୋଭାଶ୍ରେଣୀ କି ।।

Digitized by PPRACHIN, SOA

Colophon—୧୮୮୩ ସମ୍ବତର...........୨୯ ଅଙ୍କ କକଡ଼ା ୧୨ ଦିନ ଶ୍ରାବଣ କୃଷ୍ଣଷଷ୍ଠୀ.....................ବେଳ ତିନି ପ୍ରହରଠାରେ................
ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଚରଣେ ଶରଣ ।

There are some folia containing ରସପଞ୍ଚକ by ଉପେନ୍ଦ୍ରଭଞ୍ଜ, ମାନଭଞ୍ଜନ by ଦୀନ କାଶୀନାଥ, କୃଷ୍ଣଲୀଳା by ଜଗନ୍ନାଥ ନୃପତି and ଦ୍ୱିଜପୀତାମ୍ବର at the beginning of the manuscript.

ମାନଭଞ୍ଜନ—

କୃଷ୍ଣବାଣୀ ଶୁଣି ରାଧା ମାନ ତୁଟିଲ,
ଦୀନ କାଶୀନାଥ ସେ ଚରଣେ ଲେଟିଲ ।

ରସପଞ୍ଚକ—

କହଇ ଉପେନ୍ଦ୍ରଭଞ୍ଜ ସଜନୀ କି ଭାଷେ କଞ୍ଜ
ନେତ୍ରା ହେଉ ଯେଉଂ ଗୁଣ
ସରିବ କି ଜଳପନେ ।

211

Cat. No. O. L./1535

ନାରଦ ପୁରାଣ **କବି—ଉପେନ୍ଦ୍ରଭଞ୍ଜ**

Narada Puran **By—Upendra Bhanja**

Substance—Palm leaf, No. of folia—45. Size 26·6 x 4·2 C. M. Each side contains 6 lines throughout the manuscript. Date of Copy—C., 18th Century A. D. Incomplete. Condition—Badly wormeaten. Find spot—Chhatrapada. Narindrapur District—Balasore.

ନମୋ ସରସ୍ୱତୀ ହରିବଲ୍ଲଭୀ ବନ୍ଦୁଛି ତୋ ପାଦ ମୁହିଂ,
ମୋ କଣ୍ଠେ ବିଜୟେ କର ଆଦି ମାୟେ କବିତ୍ୱରେ ଚିତ୍ତ ହୋଇ ।
ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ନନ୍ଦନ ନାରଦ ଯେ ନାମ ତିନିପୁରରେ ଭ୍ରମଣି,
ତାଙ୍କର ସମ୍ବାଦ ବଖାଣ କରିବି ଶରଧା ବଳିଲ ପୁଣି ।
ଗରୁଡ଼ ରଚିଲ ଶ୍ରୀହରି କହିଲେ ସଂସାରରେ ଖ୍ୟାତି ନାହିଂ,
ଯେହି ସଂସାରରେ ଖ୍ୟାତି ପ୍ରଗ୍ରରକୁ ତୋ ପାଦ ସେବିଲି ମୁହିଂ ।
ଅଦୃଶ୍ୟକୁ ଦୃଶ୍ୟ କରାଇବୁ ମାତ ମୋ କଣ୍ଠେ ଆସନ ତୋର,
ତୁହି ବିଜେ କଲେ ଏହୃଦ ମଧ୍ୟରେ ଏଭାବେ ହେବ ପ୍ରଗ୍ରର ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଗରୁଡ଼ ପୁଛିଲ ଶ୍ରୀହରି କହିବେ ବେନି ଛାନ୍ଦ ମିଳୁଥିବ,
ନାରଦଙ୍କଠାରୁ ନିଆରି ଜନ୍ମିଲେ ନିର୍ବାଚ ଚରିତ ହେବ ।
ଯେହି ହେତୁ ମାତ ତୋ ପାଦ ସେବିଲି ଅର୍ଥେ ଅନର୍ଥ ନୋହିବ,
ଶୁଣିବା ଲୋକେ ଯେ ହାସ୍ୟ ନ କରିବେ ବୈଷ୍ଣବ ଚରିତ ଭାବ ।

* * *

ସରସ୍ୱତୀଙ୍କର ବନ୍ଦନା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହରିବୋଲ ସଭା ଜନ,
ଉପଇନ୍ଦ୍ରଭଞ୍ଜ ସରସ୍ୱତୀ ପାଦେ କାକୁସ୍ଥେ ହେଲେ ନିମଗ୍ନ ।

* * *

ନାରଦ ସମ୍ବାଦ କହୁଅଛି ହରି ଉପଇନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ କହି,
କହେ ଉପଇନ୍ଦ୍ର ମାଳବ ନରିନ୍ଦ୍ର ବକତା ଯେ ଭାବଗ୍ରାହି ।

No, Colophon.

212

Cat. No. O. L./1536

ନାରଦ ପୁରାଣ କବି—ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ

Narada Puran By—Upendra Bhanja

Substance — Palm leaf No. of folia—24., Size —34.2 x 3.8 C. M. Each side contains 4 to 6 lines. Character—Oriya. Date of Copy - C., 19th Century A. D. Incomplete. Condition—Badly worm eaten. Find spot—Narindra pur, District—Balasore.

କହ ମୋତେ ପ୍ରଭୁ କୌଶଲ୍ୟା ଦୁଲଳ ନାରଦ ଚରିତ ବାଣୀ,
ପ୍ରଥମ ଛାନ୍ଦ ଯେ ସମାପତ ହେଲ ଉପଇନ୍ଦ୍ରଭଞ୍ଜ ଭଣି ।

* * *

ତେତିଶକୋଟି ଯେ ଦେବଗଣ ହେତୁ ଗୁପତ ଚରିତ ଯେହି,
ଦ୍ବିତୀୟ ଛାନ୍ଦ ଯେ ଶ୍ରୀହରି କହିଲେ ଶୁଣ ବିନତା ତନୟୀ ।
ବୈଷ୍ଣବ ଦୀକ୍ଷା ନାଗାନ୍ତ ଚରିତ ଯେକାଦଶ ପଦ ଯେହି,
ନାରଦ ସମ୍ବାଦ କହୁଅଛି ହରି ଉପଇନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ କହି ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଚତୁର୍ଦଶ ପଦ ଏ ଛାନ୍ଦ ଅଟଇ ଶ୍ରୀହରି ଶ୍ରୀମୁଖ ବାଣୀ,
ଶ୍ରୀପାଦ ପଦ୍ମରେ ଲୟ ରଖି ପୁଣ ଉପଇନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ଭଣି ।

* * *

ପୂଣ୍ୟବନ୍ତ ସେହି ପାପ ଦୂରହେଲ ବ୍ରହ୍ମ ତା ପୃଷ୍ଠେ ଆସନ,
କହେ ଉପଇନ୍ଦ୍ର ତ୍ରୟୋଦଶ ପଦ୍ୟେ ଯେ ଛାନ୍ଦ ହେଲ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

* *

ଗୃହାରମ୍ଭ ବିଧି ବ୍ରହ୍ମା କରିଥିଲେ ସନ୍ତାନ କି ବିଧି ନୋହି,
ସେହୁ କଥା ମୋତେ ସଂଶୟ ଲଗିଲ କହହେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ସାଇଂ ।
ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ସନ୍ତାନ ଚରିତ କହିବ ବିସ୍ତାରି ଶୁଣିବି ମୁହିଂ,
ଶୁଣିଲ ମାତ୍ରକେ ସଂଶୟ ଲଗିବ କହିବା ହେଉ ଗୋସାଇଂ ।
ଏମନ୍ତ ପଗ୍ୱରି ବିନତା ଦୁଲ୍ଲଳ ପାଦତଳେ ପରିଣାମି,
କହିବା କହିବା ଉଠ ପକ୍ଷୀରେ ବିନତି ନକର ପୁଣି ।
ଗରୁଡ଼ ଏ ଛାନ୍ଦ ପଗ୍ୱରିଲ ମୁଖେ ଶ୍ରୀହରି ଉତ୍ତର ବାଣୀ,
ସପ୍ତମ ଛାନ୍ଦ ଯେ ସମାପତ ହେଲ ଉପଇନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ଭଣି ।

No. Colophon.

273

Cat. No. O. L./415

ନାରଦ ସପ୍ତାଙ୍ଗ ଲେଖକ—ଜୟରଥ

Narada Saptanga By—Jayaratha

Substance — Palm leaf, No. of folia—148, Size —23.2 x 4 C. M. Each side contains 3 to 7 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C., 19th Century A. D. Complete Condition—Good. Find spot—Dharadharapur, P. S.—Jagatsingh'pur, District—Cuttack.

ଓଁ ନମୋ ଗଣେଶାୟ

ନାରଦ ଉବାଚ—ପାଦରୁ ଶିର ପରିଯନ୍ତେ । କହ ବୁଝାଇ ନାଥ ମୋତେ,
ଚଉଦ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ସ୍ଥିତି । କହ ହେ ସ୍ଥିର ହୋଇ ମତି ।
ଡ଼ମ୍ବରୁ କେତେ ପରିମାଣ । ପଞ୍ଜରା କେତେକ ଭିଆଣ,
ଯେଥିରେ କେତେ ଅଛି ନାଡ଼ି । ପ୍ରଧାନ ହୋଇ କେତେ ଢ଼ଡ଼ି ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ସାଧୁ ଜନଙ୍କର ଯେ ଭେଦ । ବ୍ରହ୍ମା ନାରଦଙ୍କ ସମ୍ବାଦ ।।
ସୁଜନ ଜନଯେଣେ ରସ । ତୁମ୍ଭ ଚରଣ ମୋର ଆଶ ।।
କହନ୍ତି **ବିପ୍ର ଜଗନ୍ନାଥ** । ନାରଦ ସର୍ଗ ପ୍ରାକୃତ ।।
ସୁଜନେ କ୍ଷେମା କର ଦୋଷ । ମୁଂ ଯେହା କହିବାକୁ କସା ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାନାରଦ ସମ୍ବାଦେ ସପ୍ତାଙ୍ଗ ଯୋଗ କଥନେ ଶରୀରାଦି ନାଡ଼ି ଲକ୍ଷଣେ ପବନ ଭେଦାଭେଦ କଥନେ ସମାପତ ।

There are some folia containing ଭବିଷ୍ୟ ମାଳିକା by ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ, ଭଗବତ ଗୁପ୍ତ ଚବିଶ b ଜଗନ୍ନାଥଦାସ, ସପ୍ତାଙ୍ଗ by ଗୋରଖନାଥ, ଛାୟାପରଚେ by ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦଦାସ at the beginning of the Manuscript.

No Colophon.

214

Cat. No. OL./276

ନାରାୟଣ ଜନ୍ମ ପାଲି କବି—କବିକର୍ଣ୍ଣ

Narayana Janma Pala By—Kabikarna

Substance — Palm leaf, No. of folia—111, Size—47·3 x 3·8 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character—Oriya. Dato of Copy—Sana 1308 Sala or 1901 A. D. Complete. Condition Good. Find spot —Dharadharapur, P. S. - Jagatasinghpur, District—Cuttack.

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ । ଅବିଘ୍ନମସ୍ତୁ ।
କୃଷ୍ଣର ପ୍ର ।ତ୍ୟର୍ଥେ ହରି ବୋଲ ସର୍ବଜନ ।
ହୁଳ ହୁଳି ଦିଅ ମାଗୋ ସିମନ୍ତିନୀ ଗଣ ।
ରାମ ବୋଲ ହରେ ହେ ଗୋବିନ୍ଦ ବୋଲ ହରେ ।
ପତିତ ପାବନ ବାନା ଉଡ଼େ କତ ଦୂରେ ।

* * *

ସ୍ବଜନ ସର୍ବେ ବିରାଦରେ ଦେଇ ଯେକ ମନ ।
ନାରାୟଣ ଜନ୍ମ ପାଲା କରିବ ଗାୟନ ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଶୁନ୍ୟେ ଥାଇ ଡ଼ାକ ଦିଲ ସତ୍ୟ ନାରାୟନ ।
ଅବେରେ ଓଜରି ପୁତ୍ର ପାଇଲ ଜୀବନ ।
ଯତ ଦିନ ଥାକିବରେ ଜୀବନ ତୁମାରେ ।
ମୋରେ ପୂଜୁଥିବ ତବେ ବଡ଼ ହରଷରେ ।
ତ୍ରିଜୀବ ହଇବେ ତୋର ଏକଟି ନନ୍ଦନ ।
ରାଜଦ୍ୱାରେ ଯଶ କରେ ପ୍ରଭୁ ନାରାୟନ ।
ପ୍ରଭୁର ମହିମା କତ କହନା ନାଂ ଯାଏ ।
ହରି ହରି ବୋଲ ସର୍ବେ ପାଲହୈଲ ସାଏ ।
ଇତି ଶ୍ରୀ ଜନ୍ମପାଲ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Colophon—ସନ ୧୩୦୮ କାର୍ତ୍ତିକ କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ସୋମବାର ପଞ୍ଚମୀ ଦିନ ଏ ପୋଥି ସମାପ୍ତ ହେଲ ।

There are some foiia containing ଗୁଡ଼ିଆ ଶଙ୍କର ପାଲ, ଲକ୍ଷ୍ମଣ କୁମାର ପାଲ and ଶ୍ୱେତ ବସନ୍ତ ପାଲ towards the end of the manuscript.

215

Cat. No. O. L./715

ନାରାୟଣ ସ୍ତୁତି କବି—ବିପ୍ରସୁନ୍ଦର ଶର୍ମା

Narayana Stuti

By—Vipra Sundar Sharma

Substance — Palm leaf., No. of folia—52, Size —32.5 x 3.3 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C., 19th Century A. D. Complete. Condition—Good. Find spot —Midnapur, West Bengal.

ସୁଖ ଇଛଇ ଯେହୁ ନରେ ।
କ ଠାରୁ ଚଉତ୍ରିଶ ଅକ୍ଷରେ । ।
ସର୍ବାତ୍ମା ପରଂ ବିଷ୍ଣୁ ଏହି ।
ସ୍ତୁତି କରିବ ନାମ ଗାଇ । ।
ତ୍ରୈଲୋକ୍ୟ ନାଥକୁ ନମଇ ।
ଯେ ସୃଜି ପାଳି ସଂହାରଇ । ।
ଯେ ସର୍ବରୂପ ତାଙ୍କୁ ନମ ।
ହେ ବିଭୋ ଦୁଃଖନାଶ ନାମ ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ନାହିଁ ଉପାୟ ତୁମ୍ଭ ବିନେ ।
ହେ ଦୀନବନ୍ଧୁ ରଖ ଦୀନେ ।।
ସମୂହ କଷ୍ଟରୁ ଉଦ୍ଧର ।
ଏହି ପ୍ରାର୍ଥନା ବାରମ୍ବାର ।।
ଷଷ୍ଠ ପ୍ରାର୍ଥନା ଏହୁ ଶେଷ ।
ଗ୍ରହଣ କର ପୀତବାସ ।।

ଇତି ସୁନ୍ଦର ଶର୍ମା ଚରିତ ଷଷ୍ଠ ପ୍ରାର୍ଥନା ।

There are some folia containing Harini Stuti at the end of the Manuscript.

No Colophon.

216

Cat. No. O. L./1083

ନାରୀମନାସ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

ଲେଖକ—ଦାମଦୋର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

Narimanas and others

By—Damodar and others

Substance —Palm leaf, No. of folia—182. Size—30·9 x 2·8 C. M. Each side contains 4 lines through out the manuscript. Character—Oriya. Date of Copy—C., 18th Century A. D. Complete. Condition—worm eaten,. Find spot—Village / Post—Bhapur. district—Dhenkanal.

ନାରୀମାନସ—

ଛୋଟୀ, ଦାନ୍ତୁଡ଼ୀ, ଉଷ୍ଟକପାଳୀ, କାଳୀ, ସାଉଁଳୀ, ତନୁପାତଳୀ, ପିଙ୍ଗଳାକ୍ଷୀ, ଅଉଗାଈ, ଚିତ୍ରିଣୀ, ଗୁରୁମୁହୀଂ ଡ଼େଙ୍ଗାଁ, କଷ୍ଟତରୁଣୀ, ବିଦ୍ୟାଧରୀ, କଳକଣ୍ଠୀ, ପଦ୍ମିନୀ, କୋକିଳଭାଷୀ ମିଶି ଷୋଳଜାତି ।

ନିଶିଦିନ ଭାଳି ଭାଳି, ମନେ ଭାବି ଭାବି ପାଇଲି କାଳୀରେ !
ତାକୁ କର କଣ୍ଠେ ଗଳାମାଳୀ ରେ ।
କିମ୍ପାଇ ରୁଷି ବସିଲି, କନକଗୋରୀ କି ମନେ ଭାଳିଲିରେ ।
ତାକୁ କଉଂ ଠାବରେ ନ ଦେଖିଲି, ସଜନିରେ
ମନରେ କରିଣ ବାଞ୍ଛା, ସାଉଂଳୀ ସ୍ତିରୀକି କରିଛୁ ଇଛାରେ,
କାମ ତାପରୁ କରିବ ରକ୍ଷା, ମୋ ଧନରେ !

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ନବୀନ ନବ କିଶୋରୀ, ଚିତ୍ତେ ଧରିଅଛୁ ତୁ ବିମ୍ବାଧରୀରେ !
ମୁଖେ ଚୁମ୍ବନ ଦିଅ ବିହରି, ମୋ ଧନରେ !
କହେ ହୀନ **ଦାମୋଦର,** ପଣ୍ଡିତମାନେ ମୋ ଦୋଷ ନ ଧରରେ !
ତୁମ୍ଭ ପାଦେ ସର୍ବଦା କିଙ୍କର, ମୋ ଧନରେ !

ଦେବତାମନାସ—

ରାଗ—ଗଡ଼ମାଳିଆ

ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ମହେଶ୍ୱର, ଚଣ୍ଡୀ ଚନ୍ଦ୍ରଭାନୁ କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ୱର ହେ
ଇନ୍ଦ୍ର ବରୁଣ କୁବେର, ମୋ ଧନରେ !
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ହନୁମାନ ବିନାୟକ ଧନୁର୍ଜ୍ଜୟ ପବନ ଯେ,
ଶ୍ରୀଯୁତ ରାଧାମୋହନ, ମୋ ଧନରେ !

* * *

ସୁମନେ ସୁମରି ଭଦ୍ର, ହରଷରେ କହେ ଦେବ ମନାସରେ !
କ୍ଷିତିଦେବ ବଳଭଦ୍ର, ମୋ ଧନରେ !

ନାୟକ ଗ୍ଧଟୁ—

('ପ' ଆଦ୍ୟାନୁପ୍ରାସରେ)

ରାଗ—ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ

ପ୍ରବଳ ଘନେ କାନ୍ତ ଦୁଃଖୀ ହୋଇ ।
ପ୍ରିୟା ପ୍ରୀତି ପ୍ରତିକ୍ଷଣେ ଚିତୋଇ
ପୂରେ ଦୂତୀରେ କହେ ସ୍ୱୟଂ ଭାଷା ।
ପ୍ରାଣ ପ୍ରଭୁ ମୋର ସେ ମୃଗ ଦୃଶା !
ପଗ୍ଧରିବୁ ତାକୁ ରେ !
ପରାଣ ଗଲେ ରୁଷିବ କାହାକୁ ରେ !

* * *

ପ୍ରସନ୍ନ ଯେବେ ହେବେ ସଦାଶିବ ।
ପ୍ରାଣଧନ ମୁଖ ଦର୍ଶନ ହେବ ।
ପ୍ରୀତୀ ଉଦନ୍ତ ଦେଇଣ ଦୂତୀକି
ପୁରୁଷବର ଭାଷେ ସେ ଏତିକି,
ପଗ୍ଧରିବୁ ତାକୁରେ !
ପରାଣ ଗଲେ ରୁଷିବ କାହାକୁ !

Digitized by PPRACHIN, SOA

କାକଚରିତ—

କାକରାବଶୁଣି ମାପିବ ଛାଇ ।
ଛାଇ ଠୁଳକରି ତେର ମିଶାଇ । ।
ରତୁରେ ଗୁଣିମ ହରିବ ସାତେ ।
ଅଂଶ ଫଳାଫଳ ଜାଣି ତୁରିତେ । ।
ଏକ ରହିଲେ ତା ଘରେ ଆନନ୍ଦ ।
ଦୁଇ ରହିଲେ ତା ପଡ଼େ ଆପଦ । ।
ତୃତୀୟେ ଘରେ ଅନର୍ଥ ହୋଇ ।
ଚତୁର୍ଥେ ମୃତ୍ୟୁ ବାରତା ଆସଇ । ।
ପଞ୍ଚମେ ପ୍ରବାସୀ ଆସଇ ଘର ।
ଷଷ୍ଠେ କାକ ମାଗଇ ଆହାର । ।
ସପ୍ତମେ କାକର ଉଦନ୍ତ ଜାଣି ।
ପାର୍ବତୀ ଆଗେ କହେ ଶୂଳପାଣି । ।

There are some folia containing and କୋଟିବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ସୁନ୍ଦରୀ, ମହାପ୍ରସାଦମନାସ and ଜଣାଣ in the end of Manuscript.

217

Cat. No. O. L./55

ନାବକେଳୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

ଲେଖକ—କୃଷ୍ଣଦାସ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

Nabakeli and others

By—Krushna Das and others

Substance — Palm leaf, No. of folia—130., Size —24 x 3·2 C. M. Each side contains 3 to 6 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C., 18th Century A. D. Complete, Condition—Badly worm eaten. Find spot —Baripada Museum, district—Mayurbhanja.

ନାବକେଳୀ—

ଗୋପୀ ବଇଲେ ଶୁଣ ପରାଣ । ସେ କାହ୍ନୁ କଥାଗୋ ତୁମ୍ଭେ ନଜାଣ ।
ଏକଦିନେ ଆମ୍ଭେ ସର୍ବ ଗୁଆଳୀ । ରାତ୍ରେ ଉଠି ଦୀପାବଳୀ ଜାଳି ।
ମଥୁରା ହାଟକୁ ଯିବାର ପାଇଂ । ଦଧି ମନ୍ଥନରେ ପଶିଲୁ ଗୋଇ ।

* * *

କେବୋଲେ ଛଛନ୍ଦ୍ର ପଦ୍ମଚରଣ । ଛିଦ୍ର **କୃଷ୍ଣଦାସ** ପାଶେ ଶରଣ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ନଳଚରିତ—

ଶିଶୁ ଈଶ୍ୱର ନାମ ମୋର । ପଣ୍ଡିତେ ଦୂଷ ମ ଧର ।
ମହର ନଧରିବ ଦୂଷ । ପ୍ରଥମ ଛାନ୍ଦ ହେଲା ଶେଷ ।
ନଳରାଜାର ଯେହି ରସ । ପଦ୍ମପାଦକୁ ମର ଆଶ ।

There are some folia containing ଅଳଙ୍କାର ବୋଲି by Dinabandhu Dass, at the beginning of the manuscript.

ଗୋପୀ ଗୋପରେ ହଇଲେ ପ୍ରବେଶ । ହେଳେ ଭଣିଲେ ଦୀନବନ୍ଧୁ ଦାସ ।
ଇତି ଶ୍ରୀ ଅଳଙ୍କାର ବୁଲି ସ୍ତୋତ୍ରଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଂ ।

—Colophon

ଶ୍ରୀ ରାମହରି ତ୍ରିପାଠୀ ପୁସ୍ତକ ଲେଖାଇ ଅଛନ୍ତି ।
ଯେହୁ ପୁସ୍ତକୁ ତୁମ୍ଭ ମନ, ଲେଖିଲି ପରିଶ୍ରମେ ପୁଣ ।
ଆଶ୍ରେଯେ କରିଅଛି ମୁତ, ତୁମ୍ଭର ଅଟଇ ମୁ ପୁତ୍ର ।
ଯେଉଂ ପୁଥିରେ ତୁମ୍ଭ ଇଛା । ମୋଠାରେ ଦେବଇ ବାରତା ।
ଆଦୃଶ୍ୟ ଭାବରେ ଲେଖନ । ତମ୍ଭ ରାମହରି ଶରଣ ।
ବହୁତ କଷ୍ଟି ଅଟେ ମୁହି । ମ ଠାରେ ଦୟା ଥିବ ରହି ।
ଇତି ।

218

Cat. No. O. L./218

ନାବକେଲୀ **କବି—କୃଷ୍ଣଦାସ**

Nabakeli **By—Krushna Das**

Substance — Palm leaf, No. of folia—35., Size —26 x 2·8 C. M. Each side contains 3 lines throughout the manuscript. Character—Oriya. Date of Copy—C, 19th Century A. D. Incomplete. Condition—Good. Find spot —Kotapalla, district—Puri.

ଗୋପୀଏ ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଗୋ ମିତ ।
ଦିନେ ସେହି କାହ୍ନୁ କଲେ ଯେମନ୍ତ । ।
ତା ଟହ୍ଳୁଂ ମନକୁ ଆନ ନରସେ ।
କହିଲା ଲୋକର ହିଆ ଉଲ୍ଲସେ । ।
ଦିନେ ଯାହା କଲେ କରୁଣା ସିନ୍ଧୁ ।
କହିଲେ ହସିବ ପରାଣ ବନ୍ଧୁ । ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଏକ ଦିନ ପରେ ସର୍ବ ଗୁଆଳି ।
ମଥୁରା ହାଟକୁ ଯିବାର ପାଇଁ ।
ଦଧି ମନ୍ଥନରେ ପଶିଲୁ ଗୋଇ । ।
ସମୋଦ୍ର ପ୍ରାୟେ ଶୁଭେ ଦଧିମୁଂହା ।
ଯେକାଘରେ ବୁଲେ ପଞ୍ଚାଶ ଖୁଆ । ;
* * *

କହି ନ ସରଇ ସେଦିନ ଛଟା ।
ଦେଖିଲୁ ବୋହିଅଛି ନଦୀ ଗୋଟା । ।
* * *

ଏମନ୍ତ ବୋଲିଣ ଶ୍ରୀ ବାସୁଦେବ ।
ମଝି ନଦୀକି ବାହିଦେଲେ ନାବ । ।
ବିଷ୍ଣୁ ମାୟାକଲେ ନାବ ବାହୁଡ଼ି ।
ଅକାଳ କୁହୁଡ଼ି ଅଇଲା ମାଡ଼ି । ।
* * *

ଗୋପୀ ସମସ୍ତେ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲୁ ।
ମଥୁରା ହାଟକୁ ଯିବୁ ବୋଇଲୁ । ।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବୋଇଲେ ବହନ ଯାଅ ।
ରାଧିକା ଅଛନ୍ତି ସଙ୍ଗତେ ନିଅ । ।

No Colophon.

There are some folia containing ପୁରବୋଲି by ଗୋବିନ୍ଦ ଦାସ at the beginning of the manuscript.

219

Cat. No. O. L./1482

ନାବକେଳୀ **କବି—କୃଷ୍ଣଦାସ**

Nabakeli **By—Krushna Das**

Substance — Palm leaf, No. of folia—69, Size—4·1 43·1 x 3·6 C. M. Each side contains 3 to 5 lines. Character—Oriya. Date of the Copy—C, 19th century A. D. Incomplete. Condition—Not so good. Find spot —Presented by G. N. Dasa Goswami, at—Tangi, district—Cuttack.

ଯଶୋଦା ସୁତର ମହିମା ଭଲ ।
ସେହିଠାରେ ପୁଣ ବୁଦ୍ଧି ଏ କଲ ।
ଶୁଣିଣ ଗୋପୀମାନେ ତୋଷ ହୋଇ ।
କ୍ଷୁଦ୍ର **କୃଷ୍ଣଦାସ** ସେପାଦେ ଧ୍ୟାୟି । ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

Colphon—ଇତି ଶ୍ରୀ ନାବକେଳି ସଦାଙ୍ଗୟେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ । ହେ ସୁଜ୍ଜନମାନେ, ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୂରୋଇ ଗାଇବ । ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଘେନିବ । ଯଥା ଦୃଷ୍ଟି ତଥା କଲି ଲେଖନ । ଯେହି ପୋସ୍ତେକ ପଞ୍ଚୁ ସାହୁଙ୍କର ।

ଅମୃତ ମଣୋହି ପଟଣା ଜାଣ ।
ଯେହିଠାରେ ତାଙ୍କ ନିବାସ ପୁଣ ।
ଯେହି ପୋସ୍ତେକ ମାଗିନେଇ ନ ଦେବ ।
ଗୋହତ୍ୟା ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା ପାଇବ ।

There are some folia containing ଉଚକେଳି by କୃଷ୍ଣ ଦାସ and ଅଳଙ୍କାର ବୋଲି towards the end of the manuscript.

220

Cat. No. Or. Pr. L.18

ନିତିଆନି ଗୁରୁବାର କଥା

Nitiani Gurubar Katha

Substance — Palm leaf, No. of folia—138., Size—29·8 x 3·1 C. M. Character—Oriya. Each side contains 4 to 5 lines. Date of Copy—C, 18th century A. D., Complete, Condition—worm eaten. Find spot—Khalikote, district—Ganjam.

ନିତିଆନି ଗୁରୁବାର କଥା—

ଶ୍ରୀ ନିତିଆନି ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ନମୋ ନମଃ । ଶାଶୁ ନାଂ ଶ୍ରୀୟା, ବହୂନାଂ ପ୍ରିୟା । ସାହୁ ନାଂ ଶ୍ରୀଧର, ପୁଅ ନାଂ ଶ୍ରୀକର । ଘରି ଶ୍ରୀବନ୍ତ ଯେକାଘରେ ଥାନ୍ତି । ଗୁରୁବାର ଦିନ ବହୂ ବୋଇଲା ଶାଶୁଏ, ମୁଂ ପଦ୍ମତୋଳି ଯିବି । ଶାଶୁ ବୋଇଲା କିଲେ ମାଏ, ଯେତେ ଦିନ ଥାଇ ଥାଇ ଯେହା କଲୁ । ଆଦ୍ୟ ଗୁରୁବାର ଆଜି । ମୋ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସାଙ୍ଗେ ଅଷ୍ଟ ବେତାଳେ ଅଷ୍ଟ ଅପସରି ଥାନ୍ତି । ଶଶୁରଙ୍କ ତୁଲେ ଅଷ୍ଟ ମହାଜନ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି । ମୁଂ ଯାଇ ନପାରିବି । ଯଦି ଯିବୁ ଖରେ ଯିବୁ ଖରେ ଆସିବୁ । ବଡ଼ ଲୋକ ଦେଖିଲେ ମାନ୍ୟ ଧର୍ମ କରିବ । ସରି ଲୋକ ଦେଖି କୋଳ ସମ୍ଭାଷଣ କରିବୁ । ବାଳକ ଦେଖି ମୁଖେ ଚୁମ୍ବନ ଦେବୁ । ବିଡୁଠେ ପଶି ତୁଠେ ବାହାରିବୁ । ଯେଳା ଦାନ୍ତକାଠି ଖାଇବୁ । ଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦନ ଘେନି ସ୍ନାନ କରିବୁ । ଆଗ୍ୟା ପ୍ରମାଣେ ବହୂ ଗଲା । ପାଟେ ପିନ୍ଧି ପାଟେ ଉପୁରାଣ ଦେଲା ।

* * *

ପୋଇଲି ବୋଇଲା ରଜା ବାଟେ ଯାଉଥିଲେ । ରଜା ଥାଟ ନ ଛିଡ଼ଇ । ଯେତେବେଳେ ଅଇଲି । ସାଧବାଣୀ ବୋଇଲା ମୋହରି ଦ୍ୱାରେ ରଜା ଗଠଲା ବାଦ୍ୟ ବଡ଼ କାଠ ମୋତେ ନ ଶୁଭିଲା । ମନେ ବିଗ୍ଭରିଲା ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ବର ମୋତେ ଯେତେ ସିଦ୍ଧ ହେଲା । ରଜା ଯାଉଛନ୍ତି ଦାଣ୍ଡେ । ତାହା ନ ଶୁଣିଲି କାନେ । ଯେତେ ବୋଲି ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କି ବହୂ ତୁଷ୍ଟି କଲା । ଚତୁଶତେ ଗୁଣେ ନରଶ୍ରେଷ୍ଠ କରି ରହିଲା । ଶ୍ରୀ ନିତିଆନି ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ କଥା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

There are some folia containing ଚତୁର୍ମାସ୍ୟ । ବ୍ରତ କଥା, ଗୁରୁପଞ୍ଚମୀ କଥା, ସୁଦଶାବ୍ରତ କଥା, ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ବ୍ରତ କଥା, ବିରଞ୍ଚି ନାରାୟଣ ବ୍ରତ କଥା ରବିନାରାୟଣ ବ୍ରତ କଥା ପୁଷରବିବାର କଥା, ଅର୍ଥ ଉଦିଆ କଥା, ନିଶା ମଙ୍ଗଳବାର କଥା, ଷୋଳ ପାଳି ମଙ୍ଗଳବାର କଥା, ମହାଦୁଃଖୀ ମଙ୍ଗଳବାର କଥା, ଉତ୍ତରାଣୀ କଥା, ବୁଧବାର କଥା, ଜନ୍ମାଷ୍ଟମୀ କଥା and others towards the end of the manuscript.

No Colophon.

221

Cat. No. Or. M. S./206

ନିତ୍ୟରାହାସ କବି—ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ

Nitya Rahasa By—Achutananda

Substance — Paper. No. of pages—30. Size —29·7 x 20·7 C. M. Each side Contains 20 to 26 lines. Character—Oriya. Date of Copy—20th Century, Incomplete. Condition—Good. Find spot —Balakati, P.-S.—Bhubaneswar, district—Puri.

ବିରଞ୍ଚି ନନ୍ଦନ ଶୁଣ ବଚନ । କହିବା ତୋତେ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱଯନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାନ
ସତ ରଜ ତମ ଚଉଦ ପୁର । ଅଠର ଭୁବନ ପୁରେ ମୋ ଘର । ।
ଚଉଦ ଭୁବନ ଚଉଦ ଦିନେ । ମାସକେ ସଞ୍ଚର ହୋଇଲା ମନେ । ।
ଉଦରେ ଥିଲା ବେଳି ରଜବୀଜ । ଖସିଲା ରଜବୀଜ ଆଦି ହେଜ । ।
ମାତାର ତିନି ପିତା ବୀଜ ପାଞ୍ଚ । ଅଷ୍ଟାଙ୍ଗ ଯୋଗ ଆଠ ଆଠ ଉଞ୍ଚ । ।
ମେରୁ ଶିଖରୁ ବୀଜ ପଡ଼େ ଖସି । ମାତା ଗର୍ଭେ ଆସି ରଜରେ ମିଶି । ।

* * *

ଯେ ଯେଡ଼େ ହୋଇ ସେ ତେଡ଼େ ହୋଉ ।
ଅଚ୍ୟୁତ ଦାସ ମନେ ଯେକା ରହୁ । ।

* * *

କୀଟର କୀଟଟି ମୂଢ଼ ଅଚ୍ୟୁତି ।
ସୁଜନ ଗୋଷ୍ଠିରେ ନ ଥାଇ ମତି । ।

* * *

କହିଲା ଶୁଣିଲା ଦୋଷ ନ ଧର ।
ଭଣିଲା ଅଚ୍ୟୁତି ତୁମ୍ଭ ପୟର । ।

* * *

କହିଲେ ନ ସରଇ ନିତ୍ୟ ରାହାସ ।
ଭାବରେ ଭଣିଲେ **ଅଚ୍ୟୁତ ଦାସ** । ।
ସ୍ୱହାଙ୍ଗ ବିଶେ ଚିତ୍ରୋପଳା ସ୍ଥାନ ।
ନେମାଳ ଗ୍ରାମରେ ମୋର ଆସନ । ।

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

222

Cat. No. O. L./1464

ନିତ୍ୟାଚାର   କବି—ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ

Nityachara   By—Jagannath Dasa

Substance — Palm leaf. No. of folia—96. Size —38·5 x 3·3 C. M. Each side contains 1 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C, 19th Century A. D. Complete, Condition—Good. Find spot —Jenapur, district Cuttack.

ଯେମନ୍ତରେ କେଉଁ କାଳରେ କେଉଁ ଦିଗକୁ ମୁଖକରି ବହି ଭୂମି ବସି ଏହି ଦ୍ୱାଦଶ କଷ୍ଟରେ ଦନ୍ତଧାବନ କରିବ । ଯେ ମନ୍ତ୍ର ଜପି ଅରଣ୍ୟରୁ ଦନ୍ତଧାବନ କାଷ୍ଠ ଆଣିମ । ଯେହାକୁ ଦଶପର୍ବ ସ୍ମରଣ କରିବ । ଯେ ମନ୍ତ୍ର ପଢି ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ତିନି ଆଞ୍ଜୋଳି ଜଳ ଦେବ । ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଙ୍କୁ ତିନି ଆଞ୍ଜୋଳି ଜଳ ଦେବ ।

* * *

ଏବେ ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ ପ୍ରଣାଳୀ କହିବା ।

ଶ୍ରୀ ଉଦ୍ଧବଦେବ ଗୋସଇଂ, ଶ୍ରୀ ଯୁଗଳ ଚରଣ ଦେବ ଗୋସାଇଂ, ଶ୍ରୀ ବାସୁଦେବ ଗୋସାଇଂ, ଶ୍ରୀ ବାମନ ଦେବ ଗୋସାଇଂ, ଶ୍ରୀ ଶିଷ୍ୟ ଜଗନ୍ନାଥ ଦେବ ଗୋସାଇଂ, ଶ୍ରୀ ଅତିବଡ଼ ଜଗନ୍ନାଥ ଦେବ ଗୋସାଇଂ, ଶ୍ରୀ ହୃଦୟାନନ୍ଦ ଦେବ ଅଧିକାରୀ, ଶ୍ରୀ ଗୌରଦାସ ପଣ୍ଡିତ ଗୋସାଇଂ, ଶ୍ରୀ ଲ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଠାରେ ଇତି ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ ପ୍ରଣାଳୀ ବିଧି ।

There are some folicl containing ଅବନାରସ ତରଙ୍ଗ by ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ, ମହାମନ୍ତ୍ର ବସାଣ by ଗୋବିନ୍ଦ, ସପ୍ତାଙ୍ଗ by ଗୋରଖନାଥ ଭଜନ by କରୁଣାକର, ବଲ୍ଲଭ ଦାସ, ଅବକାଶ by ରଘୁ ଅରକ୍ଷିତ, ମନବୋଧ ଚଉତିଶା by ଭକ୍ତଦାସ, ଗ୍ୟାନଉଦେ କୋଇଲି ଲୋକନାଥ ଦାସ, ଛାୟା, ସଂହିତା, ଅବାଡ଼ସଂହିତା, ଜ୍ୟୋତି ସଂହିତା, ଅନହତ ହିତା, ଅଣାକାର ସଂହିତା by ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ ଦାସ, ଅନହତ ଧ୍ୱନିସଂହିତା by ଜଗୁ ଦାସ, ଚତୁର୍ଦ୍ଧା ମୂର୍ତ୍ତି ବର୍ଣ୍ଣନା by କୃପାସିନ୍ଧୁ ଦାସ in the manuscript.

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

223

Cat. No. O. L./849

ନୃର୍ଗୁଣ ମହାତ୍ମ୍ୟ   କବି—ଚୈତନ୍ୟ ଦାସ

Nirguna Mahatmya By—Chaitanya Dasa

Substance — Palm leaf. No. of folia—178. Size—22 x 3·4 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—Sana 1313 Sala or 1906 A. D., Complete. Condition—Good. Find spot—Bhusandapur, district—Puri.

ନିର୍ଗୁଣ ଗ୍ରିବେଦ କହି,   ବୃକ୍ଷ ଗୋଟିଏ ହେଲା ତହିଂ ।
ସେ ବୃକ୍ଷ ନାମ କଳ୍ପତରୁ,   ଉତ୍ପତି ବିରଞ୍ଚି ମୁଖରୁ ।
ଦ୍ୱାଦଶ ହୋଇଲା ତା ଡ଼ାଳ,   ଅମୃତ ଜାଣି ତାର ଫଳ ।
ସେ ଫଳ ପାଚି ବୋହୁ କାଳେ,   ବୃକ୍ଷୁଂ ପଡିଲା ବାହୁ ବଳେ ।
ଶୁକ ଧାଇଂଲେ ତାହା ଦେଖି,   ପକ୍ଷୀଙ୍କ ସଙ୍ଗତୁ ଉପେକ୍ଷି ।
ଫଳରେ ଦନ୍ତଘାତ କଲେ,   ଭିତରେ ସୁରଙ୍ଗ ଦେଖିଲେ ।
ତହୁଂ ଗଳିଲା ରସସାର,   କି ଅବା ଦେବା ପଟାନ୍ତର ।
ତାହାକୁ ମକରନ୍ଦ କହି,   ସୁଜନେ ପିଅ ମନ ଦେଇ ।

* * * * * * *

ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟା ଅର୍ଥ ଭେଦ,   ଏକଶ ବାଇଶ ଏ ପଦ ।
ସୁତ ସୌନକଙ୍କ ସନ୍ଦେଶ,   କହଇ **ଚଇତନ ଦାସ** ।
ନିର୍ଗୁଣ ବ୍ରହ୍ମ ମଯେ ଗତି,   ସୁଜନେ ଶୁଣ ଦେଇ ମତି ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ନୃର୍ଗୁଣ ମହାତ୍ମ୍ୟେ ସୁତସୌନକ ସମ୍ବାଦେ ଚଇତନ ଦାସ କୃତ୍ୟେ ନାମ ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Colophon—ସମସ୍ତ ୩୧ ଅଙ୍କ ସନ ୧୩୧୩ ସାଲେ କନ୍ୟ ୨୭ ଦିନେ ନିର୍ଗୁଣ ମାହାତ୍ମ୍ୟ ସଦା ଜୟେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା ।

ଭୀମସ୍ୟାପି ....ନ ବିଦ୍ୟତେ

ଭଗ୍ନପୃଷ୍ଠ .... ପ୍ରତିପାଳୟେତ୍

ଶ୍ରୀ ସୀତା ରାମ ରାମ ରାମ   କହୋ ମନ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

224

Cat. No. O./L. 1061

ନିର୍ଗୁଣ ମହାତ୍ମ୍ୟ   କବି—ଚୈତନ୍ୟ ଦାସ

Nirguna Mahatmya   By—Chaitanya Dasa

Substance — Palm leaf. No. of folia—177. Size—31·1 x 3·5 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C, 19th Century A. D. Complete. Condition—worm eaten. Find spot —Gadamanitri, district—Puri.

ନମସ୍ତେ ତ୍ରଇଲୋକ୍ୟ ମୋହନ,   ସକଳ ଭୂତେ ଅଭିରାମ ।
ଅଶେଷ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ନାଥ,   ତୋର ମାୟାରେ ଏ ଜଗତ ।

* * *

ନିର୍ଗୁଣ ମହାତମ ଗୀତ,   ମାଧୁ ଜନଙ୍କୁ ହେବ ହିତ ।

* * *

ଶୁଣ ସୂତ ସୌନକ ଭାବରସ,   କହଇ ଚଇତନ୍ୟ ଦାସ ।
ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟା ଅର୍ଥ ଭେଦ,   ଶଏ ପନ୍ଦର ଲେଖା ପଦ ।

* *

ସୂତ ସନକଙ୍କ ସମ୍ବାଦ,   ଶଏ ଏକତିରିଶ ପଦ ।
ଶୁଣ ସୁଜନେ ଦେଇ ମନ,   କହଇ ଦାସ ଚଇତନ୍ୟ ।

* * *

ସୂତ ସୌନକର ସମ୍ବାଦ: ଶଏ ସତାଇଶ ଏ ପଦ ।

* * *

ସୂତ କହେ ସୌନକ ପାଶ,   ଲେଖଇ ଚଇତନ୍ୟ ଦାସ ।
ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟା ପଦ ଭେଦ,   ଶଏ ଶତଗ୍ଳିଶ ପଦ ।

* * *

ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟା ପଦ ଯୋଖା,   ଶଏ ତିରିଶ ପଦ ଲେଖା ।

* * *

କହଇ ଚଇତନ୍ୟ ଦାସ,   ଷଷ୍ଠମ ଅଧ୍ୟା ହେଲା ଶେଷ ।
ଜ୍ୟୋତି ମଣ୍ଡଳର ସମ୍ବାଦ,   ଶଏ ଚଉତିରିଶ ପଦ ।

* * *

ଶୁଣ ସୁଜନେ ଗ୍ୟାଂନ ରସ,   କହଇ ଚଇତନ୍ୟ ଦାସ ।
ସପତମ ଅଧ୍ୟା ପଦ ବାଣୀ,   ଶଏ ଅଣଗ୍ଳିଶେ ଭଣୀ ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ସୂତ କହେ ସୌନକ ପାଶ, ପତି ପତ୍ନୀ ଶୁଣ ହରଷ ।
ନିର୍ଗୁଣ ମହାତମ ଗୀତ, ଶୁଣିଲେ ଦିଶେ ମୁକ୍ତି ପଥ ।

* * *

କହନ୍ତି ବୁଦ୍ଧେଶ୍ୱର ବଳା, ଧ୍ୟାନ ଦାସ ଗୋସାଇଂ ଚେଲା ।
ଯେ ଦିନ ଉପଦେଶ କଲେ, ମୋ ନାମ ଚଇତନ୍ୟ ଦେଲେ ।
ଯେ ଅଧ୍ୟା ପଦ ଲେଖା ହୋଏ, ପଦ ଏକଚାଳିଶା ଶଏ ।

* * *

ଯେ ଅଧ୍ୟା ପଦ ଅର୍ଥ ଭେଦ, ହୋଏ ଯେ ଛୟାଶୋଇ ପଦ ।

* * *

ଶଏ ସତର ଲେଖା ପଦ, ଯେ ଅଧ୍ୟା ହୋଇଲା ସମ୍ବାଦ ।
କହଇ ଚଇତନ୍ୟ ଦାସ, ପଣ୍ଡିତେ ନ ଧରିବ ଦୋଷ ।

* * *

ସତୁରି ପଦେ ଅଧ୍ୟା ଗୀତ, ଯେତେକ ହେଲା ସମାପତ ।

* * *

ଯେ ଅଧ୍ୟା ଭାବ ଯେହୁ ଭେଦ, ବୟାଅଶିରେ ଶଏ ପଦ ।

* *

ତ୍ରିୟଦଶ ଅଧ୍ୟା ସମ୍ବାଦ, ଶଅକେ ଅଣାଅଶି ପଦ ।

* * *

ଯେ ଅଧ୍ୟା ପଦର ସମ୍ବାଦ, ଶଏ ଶତଚାଳିଶ ପଦ ।
ହରିଶଙ୍କର ପାଦେ ନମ, ଭାବେ କହିଲେ **ଚଇତନ** ।

* * *

ପଞ୍ଚଦଶ ଅଧ୍ୟା ସମ୍ବାଦ, ଯେ ଅଧ୍ୟା ଶଏ ଏକପଦ ।

* * *

ହୃଦ ପଦ୍ମରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି, ଜିହ୍ୱା ଅଗ୍ରତେ ସରସ୍ୱତୀ ।
କଣ୍ଠ କମଳେ ଗଣଦେବ, ଯେମନ୍ତେ ପଦ ହୋଏ ଠାବ ।

* * *

ଯେ ତିନି ଦେବଙ୍କ ଆଦେଶ, କବିଙ୍କି ପଦ ହୋଏ ଦୃଶ ।
ତେଣୁ ଲେଖଇ ପଦ ଜାଣି, ଆପଣା ନାମେ ଅଧ୍ୟା ଭଣି ।

* * *

ଦୁଇଶ ବାଇଶ ଏ ପଦ, ଯେ ଅଧ୍ୟା ହୋଇଲା ସମ୍ବାଦ ।

* * *

ଯେ ଷୋଳ ଅଧ୍ୟାର ସମ୍ବାଦ, ଯେକୋଇଶ ପଞ୍ଚସ୍ତରି ପଦ ।

* * *

ଇତି ଶ୍ରୀ ନିର୍ଗୁଣ ମାହାତ୍ମ୍ୟେ ସୂତ ସୌନକ ସମ୍ବାଦେ ଚୈତନ୍ୟ ଦାସ କୃତେ ନିର୍ଗୁଣ ବ୍ରହ୍ମଗ୍ୟାନ କଥନେ ନାମ ଷୋଡ଼ଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

There are some folia containing ପାର୍ଥିବ ଗୀତା by ଭାବଗ୍ରାହୀ, ଜ୍ଞାନ ସମ୍ବାଦଗୀତା by ମହେଶ୍ୱର ଦାସ towords the end of the manuscript.

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

225

Cat. No. O. L./1510

ନିର୍ଗୁଣ ମହାତ୍ମ୍ୟ   କବି—ଚୈତନ୍ୟ ଦାସ

Nirguna Mahatmya By—Chaitanya Dasa

Substance — Palm leaf. No. of folia—126. Size—29 x 3·6 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—1899 A. D., Complete, Condition—Good. Find spot —Presented by S. R. Dasa, Mahanta, Devi Math, Paralakhemundi—District—Ganjam.

ଏଥୁ ଅନ୍ତରେ ଶୁଣ ଯଥା, କହିବା ଆବର ବ୍ୟବସ୍ଥା ।
ଏ ଗୀତ ଉକତ ଯହିଂରେ, ନାମ ବଡ଼ମୂଳ ଗ୍ରାମରେ ।
ଭାଗୀରଥି ବାବୁଙ୍କ ଦେଶ, ତହିଂରେ ମୋର ଗୃହ ବାସ ।
ଯେ ତିନି ଦେବଙ୍କ ଆଦେଶ, କବିଙ୍କ ପଦ ହୋଏ ଦୃଶ୍ୟ ।
ତେଣୁ ଲେଖନ୍ତି ପଦ ଆଣି, ଆପଣା ନାମେ ଅଧ୍ୟା ଭଣି ।
ଏ ଗୀତ ହୋଇଲା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ, ଭଣିଲେ **ଦାସ ଚଇତନ୍ୟ** ।
ଦୁଇ ସେ ରହୁ ନିର୍ଗୁଣଦ, ଯେ ଅଧ୍ୟା ହୋଇଲା ସମ୍ବାଦ ।
ସେ ପ୍ରଭୁ କରୁଣା ସାଗର, ମୋ ମନ ବାଞ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ନିର୍ଗୁଣ ମହାତ୍ମ୍ୟେ ସୂତ ସୌନକ ସମ୍ବାଦେ ଚୈତନ୍ୟ ଦାସ କୃତେ ନିର୍ଗୁଣ ବ୍ରହ୍ମଗ୍ୟାଂନ କଥନେ ନାମ ଷୋଡ଼ଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

Colophon—

ଭୀମସ୍ୟାପି..ନ ବିଦ୍ୟତେ

କାବ୍ୟକର୍ତ୍ତା ସ୍ୱୟଂ ବ୍ୟାସଃ ଲେଖକସ୍ତୁ ବିନାୟକଃ ,
ତୟୋର୍ବିଚଳିତା ବୁଦ୍ଧିଃ ମନୁଷ୍ୟାଣାଂ ଚ କା କଥା ।

ବୀର ଶ୍ରୀ ଗଜପତି ଗଉଡ଼େଶ୍ୱର .... ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଗଜପତି ନାରାୟଣ ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ସମସ୍ତ ୫୯ ଅଙ୍କ ଶ୍ରାହିକି ସମ ହେବା ବିକାରୀ ନାମ ସମ୍ବତ୍ସରେ ଚୈତ୍ର ଶୁକ୍ଳ ଦଶମୀ ଗୁରୁବାସରେ ବେଳ ତିନି ପହରକ ଠାରେ ପାରଳା ଖିମୁଣ୍ଡି ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ମହାରାଜାଙ୍କ ଗନ୍ତାଘର ଘାଟରେ ଶ୍ରୀ ନିର୍ଗୁଣ ମହାତ୍ମ୍ୟ ସଦାଜୟେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ । ହେ ସୁଗ୍ୟଂ ଜନମାନେ, ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ମିଶାଇ ଗାୟନ କରିବା ହେବେ । ପୁରୁଣା ଆଦୃଶ୍ୟରେ ଯାହାଥିଲା ମୁଂ ତାହା ଲେଖିଲି । ମୋର ଦୋଷ ନାହିଂ । ହେ ସନ୍ଥ ଜନମାନେ ଲେଖନକାର କରଣ ଗଉରି ଦାସ ହସ୍ତାକ୍ଷର । ୧୮୯୯ ସମ୍ବତ୍ସରେ ଏପ୍ରିଲ ମାସ ୨୦ତାରିଖ ଯେ ପୁସ୍ତକ ଦେିମଠ ମହନ୍ତ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଦାସ ବାବାଜୀଙ୍କର ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

226

Cat. No. O. L./412

ନିର୍ମଳ ଗୀତା

Nirmal Gita

Substance—Palm leaf. No. of folia—92. Size—25·2X3·3 C. M. Each side Contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Incomplete. Condition—Wormeaten. Find spot—Dharadhara Pur. P. S. Jagatsimhapur,—Dist.—Cuttack.

ଗୁରୁ ଦେବାୟ ନମଃ

ଗରୁଡ଼ ପଚ୍ଚରନ୍ତି ଗୋବିନ୍ଦ କହନ୍ତି ମଣୋହିର ସଂଘାର,
ଯହୁଂ ଯେ ସଂସାର ଉପତ୍ତି ହୋଇଲ କହିବା ଏଥି ବିଚ୍ଚର,,

ଯେତେବେଳେ ପୃଥ୍ୱୀ ଯେ ଭିଆଣ ହୋଇଲ
ଆକାଶ ଧରିତ୍ରୀ ଆଉ କେହି ନଥିଲ । ।

ଯେଣିକି ଗୃହିଂଲେ ଦିଶେ ଜଳମୟେ ।
ତାହା ଦେଖି ବିଷ୍ଣୁଂ ଯେ ଧଇଲେ ନିଜ କାୟେ । ।

ଶ୍ରମ ଯେ ଝାଳରୁ ମଧୁକୈଟଭ ଜାତକଲେ ।
ସଂଗ୍ରାମେ ହରି ତାକୁ ପ୍ରାଣରେ ମାଇଲେ । ।

ଅସୁର ମାରି ଯେ ପ୍ରଭୁ ଜଗ ଜୋତି ।
ବିଷ୍ଣୁରୂପ ଧରି ଯେ ମେଦିଲେ ଦାଶରଥି । ।

ଶୂନ୍ୟମାର୍ଗ କରି ଜଳେ ବିଷ୍ଣୁ ବସାଇଲେ ।
ସେହି ଦିନ ଯେ ପୃଥିବୀ ଉଦିଯୋଗକଲେ । ।

No Colophon.

There are some folia containing ଆତ୍ମାପରଚେ ଗୀତା by ଯଶୋବନ୍ତ, ଅଣାକାର ବ୍ରହ୍ମ ସଂହିତା by ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ, ଗୁପତ ଗହନ ଗୀତା by ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ at the beginning of the manuscript.

ପଦକୁ ପଦ ବହୁତ ଛାଡ଼ୁଛି ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

227

Cat. No. Or. ms./128

ନିର୍ବେଦସାଧନ — କବି—ଭୀମଭୋଇ

Nirveda Sadhan — By—Bhima Bhoi

Substance—Paper. No. of pages—101. Size—20·6X16 C. M. Each page contains 14 to 22 lines. Character —Oriya. Date of Copy—25-4-1916 A. D. complete Condition good. Find spot Balangir museum.

ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଚରଣେ ଶରଣ । ରାଗ—ନବାକ୍ଷରୀ

ନମସ୍ତେ ଅନନ୍ତ ଅରୂପ । ନାମ ତୋ ଅଜପା ଅଲେଖ । ।
ଜନ୍ମ ଅଜନ୍ମରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ । ନାମ ତୋ ଅବର୍ଣ୍ଣ ଅଚିହ୍ନ । ।
ଜଗତ ଅଦେହ ସମ୍ଭୂତ । ଅକର୍ମ ଅବିକାର ମତ । ।
ଅନାଦି ବ୍ରହ୍ମ ମୟେ ଜ୍ୟୋତି । ମହା ଶୂନ୍ୟରେ ତୋର ସ୍ଥିତି । ।

* * *

ସେ ଧ୍ୱନି ମନ୍ଦିରେ ଶରଣ । ଭଣେ ପାମର ଭୀମ ହୀନ । ।

* * *

ଯେ ଜ୍ଞାନ ଉପଦେଶ ମନ୍ତ୍ର । କହିଲେ ହୋଇବି ପବିତ୍ର । ।
ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ ଗୋବିନ୍ଦ ଚରିତ । ଭଣିଲେ ଭୀମ ଅରକ୍ଷିତ । ।
ସୁଜନେ କର ଏଥି ଲୟେ । ନଥିବ ଜନ୍ମ ମୃତ୍ୟୁ ଭୟେ । ।

* * *

ଗୁରୁ ବୋଇଲେ ଯାଅ ଶିଷ । ବୌଦ ପଛିମର ଦେଶ । ।
ବଳା ସିଂହାର ଗ୍ରାମ ତଟ । ନିର୍ଭା ହୋଇଛି ତହିଂ ମଠ । ।
ଗ୍ରାମର ଦକ୍ଷିଣ ପାରୁଶେ । ଧରି ପଛିମ ସୀମା ଦେଶେ । ।
ତହିଂ ଆମ୍ଭର ମୂଳଗାଦୀ । ଭଗତ ଥାଅ ହୋ ସମ୍ବାଦୀ । ।

* * *

ଆମ୍ଭେ ଯାଉଛୁ ପୁବ ଦିଗେ । ତୁ ଯାଅ ପଛିମର ଭାଗେ । ।
ଅସ୍ଥାନ ଏକା ମୋର ପୁରୀ । ରହିବୁ କପିଳାସ ଗିରି । ।
ଶ୍ର ଗୁରୁ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହେଲେ । ଗୋବିନ୍ଦ ଦାସ ଚଳିଗଲେ । ।
ସେ ଅବଧୂତ ଦୀକ୍ଷା ଧନ୍ୟ । ଭଣେ ପାମର ଭୀମ ହୀନ । ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ସୁମରି ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ ଚରଣ । ଭଣେ ପାମର ଭୀମ ହୀନ ।।
ଦୃଷ ନ ଦେବ ସୁଜ୍ଞ ଜନ । ତୁମ୍ଭ ଚରଣେ ମୋ ଶରଣ ।।
କରୁଣା କଲେ ନାରାୟଣ । ଲେଖିଲି ନିର୍ବେଦ ସାଧନ ।।
ଏ ତେର ଅଙ୍କ ସମୟରେ । ଜ୍ୟେଷ୍ଠର ଶୁକ୍ଳ ପକ୍ଷରେ ।।
ଏ ଗୀତା ହୋଇଲା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ । ଶୁଣ ସୁଜନେ ଦେଇ ମନ ।।
ଏହା ଯେ ପଢ଼ିବେ ଶୁଣିବେ । ସକଳ ପାପୁ ନିସ୍ତରିବେ ।।
ଅନାଦି ଗୋବିନ୍ଦ ସମ୍ବାଦ । ଶୁଣନ୍ତେ ନଲଗେ ପ୍ରମାଦ ।।
ସୁଜନେ ନିତ୍ୟେ ପଢ଼ ଏହା । ତୁଟିବ ଭବ ବନ୍ଧ ମାୟା ।।

ଇତି ଶ୍ରୀ ନିର୍ବେଦ ସାଧନ ଗୀତା ଶ୍ରୀ ଅନାଦି ଗୋବିନ୍ଦ ସମ୍ବାଦେ ଗତ ଆଗତ ବର୍ଣ୍ଣନେ ସାର ଅସାର ବିଗ୍ରହଣେ ସତ୍ୟ ଯୁଗ ଆଖ୍ୟାନ କଥନେ ନାମ ବିଂଶତି ଅଧ୍ୟାୟ ।

Colphon—ଏ ପୁସ୍ତକ ଲେଖା ବଢ଼ିଲା ବୈଶାଖ କୃଷ୍ଣ ପକ୍ଷ ଚତୁର୍ଥୀ ଶନିବାର ଦିନ ବେଳ ଘ ୧୪ ଡ଼ି ଠାରେ । କିଲ୍ଲା—ଆଠ ମଲିକ ରାଜ୍ୟ ମୌ—ଝିଙ୍କି ବାହାଲ ମଉଜାରେ ଜି—କଟକ କି—ଆଠମଲିକ ପ୍ର—ବାରପାଲି ମୌ—ଝିଙ୍କି ବାହାଲ ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବଙ୍କ ଅଙ୍କ ୪୧ ଠାରେ ସମାପ୍ତ ଇଙ୍ଗ୍ରାଂଜ ୧୯୧୬, ୨୫-୪-୧୬ ମସିହାରେ ସମାପ୍ତ ।

228

Cat. No. O. L./321

ନିର୍ବେଦ ସାଧନ ଗୀତା କବି—ଭୀମ ଭୋଇ

Nirveda Sadhana Gita By—Bhima Bhoi

Substance—Palm leaf No. of folia—154. Size 24·8X3·3 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—25-4-1916 A. D. Complete. Condition—worm-eaten. Find spot—Kapileswara. Bhubaneswar, Dist. Puri.

ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଦେବ ଶ୍ରୀଚରଣେ ଶରଣ । ରାଗ ନବାକ୍ଷରୀ ।

ନମସ୍ତେ ଅନନ୍ତ ଅରୂପ । ନାମ ତୋ ଅଜପା ଅଲେଖ ।
ଜନ୍ମ ଅଜନ୍ମରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ । ନାମ ତୋ ଅବର୍ଣ୍ଣ ଅଚିହ୍ନ ।
ଜୟତୁ ଅଦେହ ସମ୍ଭୂତ । ଅକର୍ମ ଅବିକାର ମତ ।
ଅନାଦି ବ୍ରହ୍ମମୟେ ଜ୍ୟୋତି । ମହାଶୂନ୍ୟରେ ତୋର ସ୍ଥିତି ।
ଜୟତୁ ଏକାକ୍ଷର ଭେଦ । ଅବ୍ୟକ୍ତ ଅକଳନା ସିଦ୍ଧ ।

*   *   *

କହିବି ନିର୍ବେଦ ସାଧନ । ବଖାଣ କରି ଅନୁମାନ ।

•   •   •

Digitized by PPRACHIN, SOA

ସେ ଧ୍ୱନି ମନ୍ଦିରେ ଶରଣ । ଭଣେ ପାମର ଗ୍ରାମହୀନ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ନିର୍ବେଦସାଧନ ଗୀତା ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଶିଷ୍ୟ ସମ୍ବାଦେ ଅନାଦି ବ୍ରହ୍ମ ପ୍ରସଙ୍ଗେ ଜମ୍ବୁଦ୍ୱୀପେ ବ୍ରହ୍ମଧ୍ୱନି ସ୍ଥାପନେ ନାମ ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ । * * *

ଇତି ଶ୍ରୀ........................ଅନାଗତ ଆଗତ ବର୍ଣ୍ଣନେ ସାର ଅସାର ବିଗ୍ରହଣେ ସତ୍ୟ ଯୁଗ ଆଖ୍ୟାନ କଥନେ ନାମ ବିଂଶତି ଅଧ୍ୟାୟ । * * *

Colphon—ଆହେ ସାଧୁ ସୁଗ୍ୟଂ ଜନମାନେ । ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ମିଶାଇ ଗାଇବ । ଲେଖନକାରକୁ ଦୋଷ ନଦେବ । * * * ଯେ ପୁସ୍ତକ ଲେଖ ବଢିଲ ବୈଶାଖ୍ୟ କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ଚତୁର୍ଥୀ ରବିବାର ଦିନ ବେଳ ୧୪ ଘଡ଼ିଠାରେ କି—ଆଠ ମଲିକ ରାଜ୍ୟେ ଝିଙ୍କି ବାହାଲ ମଉଜାରେ ଜି—କଟକ—ପ୍ର—ବାରପାଲି ମୁକୁନ୍ଦଦେବଙ୍କ ଅଙ୍କ ୪୧ ଠାରେ ସମାପ୍ତ । ଗୁରିମାସ ୧୯୧୬ । ୨୫.୪.୧୬ ମସିହାରେ ସମାପ୍ତ । ଶ୍ରଗୁରୁ ମାତା ପିତା ରକ୍ଷା କରିବେ ଅଧମ, ଦୁରାଗ୍ରର, ପାମର, ହୀନମୂର୍ଖ, ଅଗ୍ୟାଂନ ଭୁବନଶ୍ୱେରକୁ । ଏ ପୁସ୍ତକ ଶ୍ରୀ ଯୋଗୀନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଧାନଙ୍କର । ସା—ଝିଙ୍କି ବାହାଲ । ଯେ ପୁସ୍ତକ ଯେ ମାଗିନେଇ ଗୁପ୍ତକରେ ତାହାର ସପ୍ତପୁରୁଷେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନର୍କେ.. ପଡ଼ନ୍ତି । ମୂଲ୍ୟ ମାତ୍ର ଏକଟଙ୍କା ଗ୍ରରିଅଣା ।

229

Cat. No. Or. Pr./41

ନିଶା ମଙ୍ଗଳବାର କଥା

Nisa Mangalabara Katha

Substance—Palm leaf. No. of folia—58. Size—31·6X3·2 C. M Each side contains—3 to 5 lines. Character—Oriya. Date o Copy—C. 19th century A. D. Complete. Condition—good. Find spot—gadamanitri. P. S.—Begunia, Dist.—Puri.

ଭୋଦୁଅ ଗଲ ଆଶିନ୍ୟ ପଶିଲ । ଇନ୍ଦ୍ର ଗୋବିନ୍ଦ ଗୁନ୍ଦୁଆ ଟାଣିଲ । ମାଣିକ୍ୟର ଦୀପାବଳୀ ଜାଳିଲ । ଆଠକେରା ଦୂବ କଲ । ଆଠଖେ ସୂତା କଲ । ଆଠଗୋଟି ଗଣ୍ଠି ପଡ଼ିଲ । ଗୁଆ ଆଠଗୋଟି ବାଢିଲ । ଗୁଆ ଆଠଗୋଟି ଫୁଲ ଦେଉଳ ଉଠୁଚିଲ । ଏହି ପାଳି କି ପାଳି ଲେଉଟାଇ କରୁଥିବ । ନିଶା ଭାଗ ରାତିରେ । କୁମ୍ଭ ବୁଡ଼ାଇ ଆଣିବ । ଓଷା ପୂଜୁ ପୂଜୁ ଦୁଲଣା ଅଇଲ । ଗୋଇଠାଏ ମାଇଲ । ଖୋଲ ଲେ ବୋଲି ବୋଇଲ । ମୁଂ ସର୍ବମଙ୍ଗଳାକୁ ସେବା କରୁଅଛି । ତୁ ଆସି ଭାଙ୍ଗିଲୁ । ଠାକୁରାଣୀ ବୋଇଲେ—ମୁଂ ଏହାର ଗରବ ଗଞ୍ଜିବି । ରାଜା ଆଂଗ୍ୟା ଦେଲେ ସାଧବଙ୍କୁ ।

There are some folia Containing ଢାଙ୍କିଅଁଛା ବ୍ରତକଥା, ଚୈତ୍ର ମଙ୍ଗଳବାର କଥା, ପୋଇରୀ ଅମାବାସ୍ୟା କଥା, ବିନାୟକ ବ୍ରତକଥା, କକୁଟୀ ବ୍ରତକଥା and ଗୌରୀ ବ୍ରତକଥା in Oriya Prose towards the end of the manuscript.

Digitized by PPRACHIN, SOA

230

Cat. Nc. O.L./544

ନିଷ୍ଠା ନୀଳମଣି — କବି—କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମା

Nistha Nilamani

By—Kavisurya Brahma

Substance—Palm leaf No. of folia—36. Size—26·1X3·3 C. M· Each side Contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—sana 1329 sala or 1922 A. D. Complete. Condition—worm-eaten. Find spot—Kapileswara. P.-S. Bhubaneswar, Dist. Puri.

ଜୟ ଜୟ ସରସ୍ୱତୀ କୃପାକର ବାରେ ।
ତବ ସ୍ତୁତି କି ସମର୍ଥ କେ ଅଛି ସଂସାରେ ।

ସକଳ କଣ୍ଠେ ନିବାସ ଯେଣୁଟି ତୁମ୍ଭର ।
ତୁମ୍ଭେ ଯା ପ୍ରକାଶ ହୁଅ ତାହା ନାମ ଗିର ।।

*

ନିଷ୍ଠା ନୀଳମଣି ଗ୍ରନ୍ଥ ଅଳପ ଘଟଣା ।
କରିବାକୁ ହେଉଅଛି ମୋହର କାମନା ହେ ।।

* * *

ବାଞ୍ଛା କଳ୍ପତରୁ କୃଷ୍ଣ କହିଲେ କେବଳ ।
କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମା ଦୁଃଖ ଦେଖିଣ ବ୍ୟାକୁଳ ହେ ।।

Colphon—ଶ୍ରୀ ଶୁଭ ମସ୍ତୁ । ସନ୍ ୧୩୨୯ ସାଲ କକଡ଼ା ଦି ୩୨ ଦିନ ଏ ଗ୍ରନ୍ଥ ସଦାଜୟେ ସମାପ୍ତ,ନିଷ୍ଠା ନୀଳମଣି ଛାନ୍ଦ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ...................... ।

231

Cat. No. O. L./1371

ନିଷ୍ଠା ନୀଳମଣି — କବି—ସଦାନନ୍ଦ କବିସୂର୍ଯ୍ୟବ୍ରହ୍ମା

Nistha Nilamani

By—Sadananda Kavisurya Brahma

Substance—Palm leaf No. of folia—69. Size 18·5X3·3 C. M. Each side contains 3-4 lines. Chartacter Oriya. Date of Copy—C. 18th century A. D. Complete. Condition—worm-eatnen. Find spot—Patia, Dist.—Puri.

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଶ୍ରୀ ହରି ଗୌରାଙ୍ଗ

ରାଗ—ମଙ୍ଗଳ ଗୁଜ୍ଜରୀ

ଜୟ ଜୟ ସରସ୍ୱତୀ କୃପାକର ବାରେ,
ତବ ତୁଷ୍ଟି କି ସମର୍ଥ କେ ଅଛି ସଂସାରେ ।

ସକଳ କଣ୍ଠେ ନିବାସ ଯେଣୁଟି ତୁମ୍ଭର,
ତୁମ୍ଭେ ଯା ପ୍ରକାଶ ହୁଅ ତାହା ନାମ ଗିର ।

ବହୁ ଛନ୍ଦ ବନ୍ଧ କାବ୍ୟ ପରାକୃତ ମତେ,
ମୋ ମୁଖେ ପ୍ରକାଶିଲ ସଂସ୍କୃତ ସମିଳତେ ।

ପୁଣ୍ଡରିକ ବାସୁଦେବ ପରା ବାସୁଦେବ ବୋଲାଇବା ନାହିଁ
ସଦାନନ୍ଦ କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମା ମୁକତି କି ଇଚ୍ଛାନୁହି ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ନିଷ୍ଠା ନୀଳମଣି ସମ୍ବନ୍ଧନିଷ୍ଠା ଦ୍ୱିତୀୟ ଛାନ୍ଦ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

* * *

ନିଷ୍ଠା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ କହୁ ବାର ବାର, ବାର ଛାନ୍ଦରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇବାର ।
ଭଣେ ସଦାନନ୍ଦ କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମା, ହରି ହରି ଧ୍ୱନି କର ହେ ମାନସ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ନିଷ୍ଠା ନୀଳମଣି ଗଣନିଷ୍ଠା ଦ୍ୱାଦଶ ଛାନ୍ଦ ସଦାଜୟେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲେ ।

· No Colophon.

232

Cat. No. O. L./1401

ନିଷ୍ଠା ନୀଳମଣି **କବି-ସଦାନନ୍ଦ କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମା**

Nishtha Nilmani

Ry—Radananda Kavisurya Brahma

Substance—Palm leaf No. of folia—125 size—26·8X3·1 C. M. Each side contains 2 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Complete. Condition—good. Find spot—Ghoradia, Dist.—Puri.

ଜୟ ଜୟ ସରସ୍ୱତୀ କପା କର ବାରେ ।
ତବ ସ୍ତୁତି କି ସମର୍ଥ କେ ଅଛି ସଂସାରେ ।।
ସକଳ କଣ୍ଠ ନିବାସ ଯେଣୁଟି ତୁମ୍ଭର ।
ତୁମ୍ଭେ ଯା ପ୍ରକାଶ ହୁଅ ତାହା ନାମ ଘାର ।।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ବହୁ ଛନ୍ଦ ବନ୍ଧ କାବ୍ୟ ପରାକୃତ ମତେ ।
ମୋ ମୁଖେ ପ୍ରକାଶିଲ ସଂସ୍କୃତ ସମ୍ମିଳିତେ ।।

* *

ନିଷ୍ଠା ନୀଳମଣି ଗ୍ରନ୍ଥ ଅଳପେ ଘଟନା ।
କରିବାକୁ ହୋଉଅଛି ମୋହର କାମନା ।।

ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଉଜ୍ଜଳ ଗୁଣେ ସହିତ ଅଟଇ ।
ଅଦଭୁତ ରଙ୍ଗ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତୀତ ହୋଇ ।।

ବିଦଗ୍ଧ ସୁନାରୀ ଚିହ୍ନି ପାରିବେଟି ମାତ୍ର ।
ଶ୍ରବଣେ ନୟନେ ହେବ ସୁଖଦ ବିଚିତ୍ର ।।

ଶିରୋଧାର୍ଯ୍ୟ କାହାର ନୁହଇ ଉଚିତରେ ।
ପ୍ରାପତ ହୋଇବ ଯିନା ସୁ ଭାଗବତରେ ।।

ସବୁ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଧାନ ମନ ସେ ।
ଯାହାର ବିଗ୍ରହ ହେଲା ଯେବେ ଏହି ଆଶେ ।।

କେ ଶ୍ରୋତା ବକ୍ତା ଯେଥି କିଛି ନ ବର୍ଣ୍ଣିବି ।
ବାତୁଳ ପରାଏ ମାତ୍ର ପ୍ରଳାପ କରିବି ।।

ଯେବେ ଇଛା ହୋଇବ ଶୁଣିବେ ସାଧୁଜନେ ।
ବଳେ କହି ନ ପାରଇ ମୁଂ ଆପେ ଗୁମାନେ ।।

* * *

ବାଞ୍ଛା କଳ୍ପତରୁ କୃଷ୍ଣ କହିଲେ କେବଳ ।
କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମା ଦୁଃଖ ଦେଖିଣ ବ୍ୟାକୁଳ ।।

ନିଷ୍ଠା ପ୍ରତ୍ୟେକେ କହୁ ବାର ବାର
ବୀର ଛାନ୍ଦରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇବାର ।

ଭଣେ **ସଦାନନ୍ଦ କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମା**
ହରି ହରି ଧ୍ୱନି କରି ହେ ମାନସ ।

Colphon—ଶ୍ରୀ ନିଷ୍ଠା ନୀଳମଣି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ । ଗୁରୁଦେବ ରକ୍ଷା କରିବେ ।

There are some folia Containing ପାଷାଣ ଦଳନ in currupt Sanskrit at the beginning of the manuscript.

Digitized by PPRACHIN, SOA

233

Cat. No. O. L./80

ନୀଳକଣ୍ଠ ଚଉତିଶା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

Nilakantha Chautisa and Others କବି-ବଡ଼ଜେନା

By—Badajena

Substance—Palm leaf. No. of folia-22. Size—35·7X3·5 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya, Date at Copy—C. 18th Century A. D. Compilete Condition—Not so good,. . Find spot—Puri Town.

ରାଗ——କାମୋଦୀ

କାଳିକା ଧ୍ୱନି ଶୁଣି କେଉଂ ବିଦେଶୀ ମଣି କହଇ କେକି ଦେଖି ବାଣୀ
କହିବୁ ପରାଣକୁ କିଂପାଇ ତା ଦାସକୁ ମଦନ ପକାଉଛି ହାଣିରେ ।
ନୀଳକଣ୍ଠ !
କଲେ ନିର୍ଦ୍ଦୟା ସୁନୟନା
କେ ମୋର ଘେନିବ ବେଦନା
କାଳେ ହୋଇଲା ବେଳେ ସଂଖୁଳାଇଲା ନାହିଂ ମୋତେ ସେ ଚନ୍ଦ୍ରମା ବଦନାରେ ।

* * *

କ୍ଷୋଭ ନାଶିନୀ ଆଗେ କହିବୁ ତୋର ଦାସ ଜଣାଉଅଛି କରଯୋଡ଼ି
ଛଟକେ ବସିତୋର ପାଦ ଧୂଳି ତା ଶିରେ ଦେଲେ ପାଇବି କରି ଶାଢ଼ୀରେ
ନୀଳକଣ୍ଠ !
ଛଛନ୍ଦେ ଦେଇ ଭାବ ରସ
କ୍ଷୀତି ମଣ୍ଡନି ପାଶେ ପେଷ
ଛାର **ହରିଶରଣ ଭଞ୍ଜ** ଗୋପୀରମଣ ସେବି କହଇ ଏହୁ ରସ ରେ ।

ବା’ ଚଉତିଶା—

କହଇ ଏକ ପ୍ରଦେସୀ କୋକିଳକୁ ଘେନିଣ କାନ୍ତାସନ୍ଦେଶ
କହିବ କମଳମୁଖୀର ଛାମୁରେ ନାହିଂ ମୋର କିଛି ଦୋଷ ବା ।
କାଳ କରିଣ ଅଛି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ
କିଛି ନ ଧରିବ ମନେ ଆନ ବା ।।

* * *

ଛଛନ୍ଦେ ବେନି ଜନେ ଭେଟ ହେବାର ବଚନ କହି ନୁହଇ
କ୍ଷୋଭମାନ ଥିଲା ଶରୀରେ ଯେତେକ ସବୁଗଲା ଦୂର ହୋଇ ବା ।
କ୍ଷୋଭ ଛଡ଼ାଇଲେ ନାରାୟଣ,
କ୍ଷମେ **ମୁକୁନ୍ଦଦେବ** ଶରଣ ବା ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ   ଚଉତିଶା—   ରାଗ—ଆଶାବରୀ ।

କେବଣ କୁମର ବିଦେଶରେ ରହିକରି, କହଇ କି କରୁଥିବ କନେକ ଗଉରୀ
ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁରେ
କେମନ୍ତରେ   ନିଶି
କରୁଥିବ ଆଲିଙ୍ଗନ କାହାକୋଳେ ବସି ।

* * *

କ୍ଷୀରୋଦ ନନ୍ଦିନୀସୁତା-ପତି ପାଦଧ୍ୟାୟି । ଛାଡ଼ିଣ ସକଳ ଚିନ୍ତା କ୍ଷୋଭ ମନେ ନାହିଁ
ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁରେ ।
କ୍ଷିତିପତି ସେବା
ଛାଡ଼ି ନପାରଇ କରେ ନିରନ୍ତରେ ସେବା ।

* * *

ପବନ   ଚଉତିଶା—   ରାଗ—ବସନ୍ତ   ଆହାରୀ

କହିବୁ ପବନ କେତକୀ ଗୋରୀକି ଯହିଁ ଥିଲେ ମୁହିଁ ତାର ।
ଖଟିଥିଲି ତାର ପାଦେ ଅନୁବ୍ରତେ କି ଦୋଷୁ କଲୁ ଏତେ ଦୂର ।
ଗଜ ପବିନ   ଗମନୀ ପ୍ରାଣ ସହୀ
ଘେନି ଥିଲୁ ମତେ ପ୍ରାଣସରି କରି ଦୂର କରିବା ନ ଯୋଗାଇ ।

* * *

ହଂସ ଗମନୀ ଭାବ ଭାବ ଗୁଣିଣ କେବଳ ଧରିଅଛି ଦେହ
ପବନ
କ୍ଷିତିଧର   ପାଦେ   ଶରଣ
କ୍ଷେମେ ଭଣିଲେ **ଭଞ୍ଜ ହରି ଶରଣ** କେବଳ ରାମା ମୋ ପରାଣ ।

* * *

ପ୍ରବାସୀ   ଚଉତିଶା—   ରାଗ—କାମୋଦୀ

କେଉ ବିଦେଶୀ ଚତୁରୀ ଶିରୋମଣି ଚରିତାମୃତ ଚିତୋଇରେ
କୁସୁମକାଳେ   କଢାରେ କିରଣେ କହଇ ବିକଳ ହୋଇରେ ।
ଅଭିନା !
କେହୁ   ବଞ୍ଚୁଥିବ ଦିନରେ ।

କେଉଠାରେ   ବସି କି ବିସ୍ମରୁଥିବ କେଉଥିବଟି ତା ମନରେ ।

* * *

କ୍ଷଣେ ନ ଦେଖିଲେ ମୋହ ଶ୍ରୀମୁଖକୁ ଦ୍ୱାରେ ଗହୁଂଥାଉ ଆସିରେ
କ୍ଷମାକର ମୁଖୀ ରଜନୀ ଦିବସେ ମୋ କଥାରେ ଆଉ ରସିରେ
ଅଭିନା !
କ୍ଷଚି ମଧ୍ୟରେ   ଚୁ ସାରରେ
କ୍ଷମେ କହେ **ବିପ୍ର ଦାଶରଥି ଦାସ** ତୋତେ ତୁହି ପଟାନ୍ତରରେ

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ପ୍ରବାସ ବାହୁଡ଼ା ଚଉତିଶା—

କ୍ଷମାକର ବଦନୀ ମୋ ପ୍ରାଣମଣି, କ୍ଷମାକରଇ ଦୋଷ କଲେ ମୁ ଜାଣିଲେ
କ୍ଷମେ ତା ପାଶେ ଯାଇ ହେଲି ପ୍ରବେଶ,କ୍ଷମେ ଭଣଇ **ବୀରବର** ଏ ରସରେ ।

* * *

ପ୍ରବାସ ବାହୁଡ଼ା ଚଉତିଶା—

କ୍ଷୀନ ଉଦରାର ମନ୍ଦାକ୍ଷଭୂଷଣ ଯେମାନ ଦକ୍ଷିଣା ଦେଲେ ।
କ୍ଷୟେ ହୋଇଲା ମନୁ ସବୁ ସନ୍ତାପ ଆନନ୍ଦ ହୋଇ ରହିଲେ ।।
କ୍ଷମାଶୀଳ ଜଗନ୍ନାଥ ପାଦେ ଭଜି **ବିଷ୍ଣୁଦାସ** ରସେ ଭଣେ ।
କ୍ଷମେ ଚଉତିଶା ସଂମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା ବିରହୀ ସୁଖ କାରଣେ ।।

* * *

ପ୍ରିୟା ବିଚ୍ଛେଦ ଚଉତିଶା— ରାଗ—ଆଶାବରୀ ।

କ୍ଷମା କରି ପ୍ରିୟା ଦୋଷ କି ଆରେ ବନ୍ଧୁ କ୍ଷୋଭକରି ମୋର ନାଶ
ଷମେ **ନୃସିଂହ ଭ୍ରମରବର** ବୋଲେ ରହିବ ତୋହର ଯଶ ।

234

Cat. No. O. L./425

ନୀଳକଣ୍ଠ ଚଉତିଶା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

କବି-ଗୋକୁଳନରେନ୍ଦ୍ର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

Nilakantha Chautisa and Other

By—Gokula Narendra and Others

Substance—Palm leaf. No. of folia—111. Size—34.3X4 C. M. Each side contains 4 to 7 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Complete. Condition—worm eaten. Find spot—Khallikote. Dist. Ganjam.

ନୀଳକଣ୍ଠ ଚଉତିଶା—

ରାଗ—କାମୋଦୀ

କେବଣ ସୁରସିକ ସୁକୁମାର ସୁନ୍ଦର କୁସୁମଶରେ ତାପି ହୋଇ ।
କୁନ୍ଦଦନ୍ତୀ ସୁନ୍ଦରୀ କଳାବତୀ ସୁମରି କହେ ନୀଳକଣ୍ଠକୁ ଗୁହିଁ ହେ ।।
ନୀଳକଣ୍ଠ !
କାମକୁ କରିଥିବ ଶଙ୍କା ।
କାଳିକା କାଳ ଦେଖି ଶରଦ ଶଶିମୁଖୀ କି କରୁଥିବ ବସି ଏକା ।

* *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଛନ୍ଦେ ନୀଳକଣ୍ଠ କଳକଣ୍ଠ ବଚନୀ ସମୀପେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇବୁ ,
କ୍ଷେମା ମୋହୋର ଶିର ମଣ୍ଡନୀ ଆଗେ ବହୁ ବିନୟ କରି ଜଣାଇବୁ ହେ,
ନୀଳକଣ୍ଠ ,
କ୍ଷେମେ ଗୋକୁଳ କହେ ରସ,
କ୍ଷଣକରେମୁଖୀ ଏତେ ବାରତା ଶୁଣି ମନରେ ହୋଇବ ସନ୍ତୋଷ ।

ନାୟକନାୟିକାସନ୍ଦେଶ
ରାଗ—ଦକ୍ଷିଣ କାମୋଦୀ

ପ୍ରାଣ ବାନ୍ଧେବୀକି ଲେଖିଲେ ଲେଖ,
ସତେ କି ଦେଖିବି ପଦ୍ମମୁଖ ।
ରାତ୍ର ଦିବା ସି ତୁମ୍ଭ ନାମ ଗୋ ମନେ ଗାଉଥାଇ ମାହାସୁଖ ।
ସେ ପ୍ରଣମଣି !
ତୁମ୍ଭ ବିନୁ ମୋ ଆନ ନ ବଳେ ମତି ସେ ।
ମୁ ଯେ କୁମୁଦ ତୁ ପରା ନିଶାପତି ହେ ।।

* * *

ରାଧାକୃଷ୍ଣ ପାଦେ ଚିତ୍ତ ଆଉ ସତେ କି ବନ୍ଧୁ ଦେଖିବି ଆଉ,
କହଇ ଅଧମ ସନ୍ଦେହ ଫିଟିବ ତୁମ୍ଭ ଘେନି ପଛେ ଜୀବ ଯାଉ ହେ,
ପ୍ରଣପତି !

ନାୟକ ବିରହ ଚିନ୍ତା—

ରାଗ—ମୁଖାରି

ଜବା ଅଧରକି, ଗୁରୁ ଘନପୀନ ପୟୋଧରୀ କି ;
ସତେ ସଙ୍ଗରେ କରି ବେନି ସଙ୍କଟେ (?) ବସିବି ଅଙ୍କରେ ଧରି କି,
ଦୂର କରିବି ଯେ ଦୁରନ୍ତ ବେଦନା ଲେଖିବି ମୋ ଜୀବେଶ୍ୱରୀ କି !
ମନୋଜ ଯାତନା ସହି ସହି ଜୀବ ଧରିଥିବି ଯିବ ସରିକି !

* * *

ମୁଞ୍ଜମୁଞ୍ଜ ବୋଲୁଥିବ କୁଚେ ଗଣ୍ଡେ ଲେଖିବି ଚିତ୍ର ମକରୀ କି,
ରତାନ୍ତେ ମନାଇ ମନାଇବ ନାଇ ବିନିକି (?) ବେଣୀ କବେରୀ କି ।
ନିମିଷ କରି ସବୁ ସାରିବି ଯେହେମନ୍ତ ସରବରୀ କି !
ଏ ଦିଗରୁ ଯାଇ ନ ଦେଖିଲେ ସ୍ୱରସରସଗିନରୁ ତରିକି (?)
ଦ୍ୱିଜ ନାରାଏଣ ବୋଲେ ଏ ନୋହିଲେ ବିଷମ ଦୁଃଖରୁ ତରିକି !

There are some Chautisas and Chautis as like ମନ୍ଦାକିନୀ ଚଉତିଶା ସୁମୁଖୀ ଚଉତିଶା by ବିଷ୍ଣୁ ଦାସ, କାନ୍ତା ବିରହ ଚଉତିଶା by ହରି ଦାସ, କୋକିଳ ଚଉତିଶା by ବଂଶୀଧର । ମେଘ ଚଉତିଶା by କ୍ଷତ୍ରିୟ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ସିଂହ, କୋକିଳ ଚଉତିଶା by ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବ, ଛବିଶ ପଦିଆ by କୃପାସିନ୍ଧୁ ମେଘଦୂତ ଚଉତିଶା by ଗୁଣସାଗର, ଚିଟାଉଭାଷା by ବାମଦେବ ପଟନାୟକ, etc. in the manuscript.

No Colophon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

935

Cat. No, O. L./557

ନୀଳକଣ୍ଠ ଚଉତିଶା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

କବି–ହରି ବାରଣ ଭଞ୍ଜ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

Nilakantha Chautisa and Others

By—Hari Sarma Bhanja and others

Substance—Palm leaf, No. of folia—149, Size—37X3.2 C. M. Each side Contents 2 to 5 lines. Character—Oriya, Date of Copy—C. 18th Century, Complete, Condition—Good, Find spot—Haladia, P.-S.—Khurdha, Dist.—Puri.

ନୀଳକଣ୍ଠ ଚଉତିଶା—

ରାଗ–କାମୋଦୀ

କାଳିକା ଧ୍ୱନି ଶୁଣି କଉଂ ବିଦେଶୀମଣି କହଇ କେକୀ ଦେଖି ବାଣୀ ।
କହିବୁ ପରାଣକୁ ତୁ ଆଉ ଦାସକୁ ମନେ ପକାଇଛି ହାଣି ରେ ।
ନୀଳକଣ୍ଠ,
କଲେ ନିର୍ଦ୍ଦୟା ସୁଲୋଚନା ।
କେ ମୋର ଘେନିମ ବେଦନା ।
କାଳେ ହୋଇଲ ଏତେ ଶଙ୍କୁଳାଇଲ ନାହିଂ ମୋତେ ସେ ଚନ୍ଦ୍ରମା-ବଦନା ରେ

*　　*　　*

କ୍ଷୋଭ ନାଶିନୀ ପାଶେ କହିବୁ ତୋର ଦାସ ଜଣାଉଁ ଅଛି କରଯୋଡ଼ି ।
ଛଟକ ହାସୀ ତୋର ପାଦଧୂଳୀ ତା ଶିର ଦେଲେ ପାଇବ ଜରି ଶାଢ଼ୀ ରେ ।
ନୀଳକଣ୍ଠ,
ଛଛନ୍ଦେ ଦେଇ ଭାବ ରସ ।
କ୍ଷିତି ମଣ୍ଡନୀ ପାଶେ ଘୋଷ ।
ଛଳ ଗୋପୀବାରଣ **ହରି ବାରଣ ଭଞ୍ଜ** କହଇ ଏହୁ ଗୀତ ରସରେ ।

କମଳଲୋଚନ ଚଉତିଶା—

କମଳନୟନ ଦୂତିକା ଆଗରେ କହନ୍ତି ବିନୟ କରେ ।
କେଉଂ ଦୋଷକୁ ମୋଠାରେ ଯେଡ଼େ ରୋଷ କରିଅଛି ବିମ୍ବାଧରୀ ଯେ ॥
କହିବୁଟି ବନ୍ଧୁ ଆଗେ ।
କିଣା ଜନ ମୁଂ ତା ଅନୁରାଗେ ଯେ ॥

Digitized by PPRACHIN, SOA

କାମଦୁହା ଚଉତିଶା–

ରାଗ-ପୁରବୀ

କଉଂ କାମୁକ ବିଦେଶେ ରହେ କାନ୍ତା ଚିନ୍ତାକରି ବାଧା ସହେ ।
କାମେ ଉନ୍ମାଦ ଦଶାଲଭି ବଲ୍ଲଭ ସଙ୍ଗ ଅନୁଭବ ରସ କହେ ।।
ଆରେ କାମଦୁହା,
କଳାବତୀକାମକେଳୀ କାମଦୁହା ।
କରି ଏକା କଲି ତୋତେ ଦେହ ଲୁହା ।।
କାମକାଣ୍ଡ ନିକିଦେହ ଯାୟେ ସୁହା ।।

*   *   *

କ୍ଷୋମ ଦୁକୂଳା ଜୀବନ ଶାଖା କ୍ଷୋଭ ସ୍ୱପନେ ନ ଥାଇ ଦେଖା ।
କ୍ଷମା ଗୀର୍ବାଣ **ନାରାୟଣ** କହଇ ମୋର ନୟନେ ହୋଇଛୁ ଲେଖା ।।
ଆରେ କ୍ଷମାଳୟା,
କ୍ଷପାକର ମୁଖୀ ତୁ ନୋହୁ ନିର୍ଦ୍ଦୟା ।।
କ୍ଷୟ କୃତ ମୋର ଚିର କାୟଭୟା । ?
କ୍ଷମାଭୂଷା,
କରିଥିବୁ ମୋତେ ଦୟା ।

ଦଶବିଦ୍ୟା ମାଳଶୀ–

ଜୟ ମଧୁ କଇଟଭ-ହାରିଣୀ । ଜୟ ମହିଷାସୁର ମାରଣୀ ତାରିଣୀ ।।
ହୁଂକାର ଧ୍ୱଂସିତ ଧୂମ୍ରଲୋଚନା । କୃତ ଚଣ୍ଡମୁଣ୍ଡ ବଧରଚନା ।।
ଜୟ ଜୟ କାଳୀଧୃତ ମୁଣ୍ଡମାଳୀପରେଢ଼ ଭୂମି ବାସିନୀ ।
ଜୟ ଜୟ ରକ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟ ନାଶିନୀ ।।

ରସିକ ହାରାବଳୀ–

କହେ ଉପଇନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ବୀରବର କ୍ଷେତ୍ରେ ପ୍ରବେଶ କେତେଦିନେ ।

*   *   *

ଉପଇନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ବୀରବର ବିରଚିତ ଅତି ତୋଷ ଚିତରେ ।
ରସିକ ହାରାବଳୀ ନାମ ଉଚିତ ବୋଲିବାର ଏହୁ ଗୀତରେ ।।
ପଦ ସଂଖ୍ୟାରେ
ତିନିବା ପଞ୍ଚଷଠୀ ଜାଣ ।
ରୂପକ ଯମକ ଆଶୟ ବିରୋଧ ଶ୍ଳେଷ ଛଳେ ଗୀତ ନିପୁଣ ।।

ପ୍ରେମ ସୁଧାନିଧି–

ଆହେ ପ୍ରଭୋ କୃପା ଅକୂପାର କୃପାକର । ଖ୍ୟାତ ହେଉ ପ୍ରେମ ସୁଧାନିଧି ଗୀତ
ଏ ପ୍ରବନ୍ଧ ତିନିଶତ ପଞ୍ଚାଳୋଇ ପଦ । ସଦନ କରୁ ଉତ୍ତମ ଜନଙ୍କର ହୃଦ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ରସ ପଞ୍ଚକ—

ଜଗୁ ସରସ ହୃଦୟ ବିଦୂଷ, କର୍ଣ୍ଣ ବିବରେ ଗୀତ ନିରସ ।
କୃତ ଭଞ୍ଜ ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ, କରେ ଧ୍ୟାନ ତାଙ୍କ ଚରଣକଞ୍ଜ ।।
କୁମାର ବୋଲେ ଜନକ ନୋହିଲେ, କୁଜା ଭାଇ ଘେନି ବନକୁ ଗଲେ ।
କର ସଦୟ ବିଗ୍ୟଂ ସମୁଦାୟ, କର ଏ ଗୀତ ଜଗତେ ଉଦୟ ।।

ରସରେଖା—

ଜୟ ମକର କୁଣ୍ଡଳ କୁଣ୍ଡଳୀ କୁଣ୍ଡଳୀ । ଘନସାର ଶ୍ୟାମ ଘନ ସାର କାନ୍ତି ଝଳି ।।
ଜୟ ତ୍ରିପୁର ମୋହନ ତ୍ରିପୁର ଦହନ । ଖଗ ପୁଙ୍ଗବ ବାହାନ ପୁଙ୍ଗବ ବାହାନ ।।

* * *

ପ୍ରିୟ ଉଦନ୍ତ ବେନିଦନ୍ତ ଗମନା କରରେ ଦେଇ ସେ ନେଇ ।
ଆର ଛାନ୍ଦକୁ ଏ ଚରିତ ରହିଲ ବିଧୁ ବିଧୁନ୍ତୁଦ ଧ୍ୟାୟୀ ।।
ଯେ ରସ,
ଉପଇନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ କଲ ଶେଷ ।
ଗୁଣି ରସିକ ହୁଅ ଉଲ୍ଲସ ।।

ଭାବବତୀ—

ଜୟ ଜୟ ଶୁଭରତ ଭରତ ବନ୍ଦିତ, ଜୟ ଜୟ ସଲକ୍ଷଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମୋଦିତ ହେ ।

* * *

ସେ ପ୍ରଭୁ ପଦାର ବିନ୍ଦ ଚିତ୍ତେ ଧ୍ୟାନ କରି ।
ଭାବବତୀ ଚଉତକୁ କହଇ ବିସ୍ତାରି ହେ ।।

ସୁବର୍ଣ୍ଣରେଖା—

ଜୟ ଜୟ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଅସୁର କରି ପାରିନ୍ଦ୍ର ।
ସୀତା ହୃଦୟଚନ୍ଦନ ଜଗବନ୍ଦନ ଯେ ।
ନବୀନ ନୀରଦ ଶ୍ୟାମ କାମଜିତ ଅଭିରାମ ।
ଉଗତି ମୁକତି ଧାମ ଅଣଉପମ ଯେ ।
ଉପଇନ୍ଦ୍ର ବୀରବର ମାଗଇ ଯୋଡ଼ିଣ କର ।
କଇବି ରସ ରହିବ କରୁଣ ଗୀତ ଯେ ।।

* * *

ସୁବର୍ଣ୍ଣରେଖାରେ ବର୍ଣ୍ଣନ୍ତେ ଟେଟେକ ରସ ଏହୁ ତିନି ଗୀତ ।
କହେ **ଉପଇନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ** ବୀରବର ଅନୁଭବୁ ଏ ଉଦିତ ।।
ରାମଶ୍ୟାମ ପ୍ରିୟା ପ୍ରେମକୁ ଜାଣନ୍ତି ଜାଣନ୍ତି ବିଚ୍ଛେଦ ଦୁଃଖ ।
ସେ ପ୍ରଭୁ ପଦ୍ମ ପାଦେ ପଶି ଶରଣ ଜାତ ମୋ ପରମ ସୁଖ ।।

No Colophon

Digitized by PPRACHIN, SOA

236

Cat. No. O. L./1158

ନିଳକଣ୍ଠ ଚଉତିଶା   କବି—ଶରଣଭଞ୍ଜ

Nilakantha Chautisa By—Sarana Bhanja

Substance—Palm leaf. No. of folia—141. Size—32.6X3.5 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 1815 Century A. D. Complete. Condition—worm-eaten. Find spot—Bhubaneswar, Dist. —Puri.

ନୀଳକଣ୍ଠ ଚଉତିଶା—

ରାଗ—କାମୋଦୀ

କାଳିକା ଧ୍ୱନି ଶୁଣି କେଉଁ ବିଦେଶୀ ମଣି କହଇ ଦେଖି କେକି ବାଣୀ
କହିବୁ ପରାଣକୁ କିମ୍ପାଇଁ ତା ଦାସକୁ ମଦନ ପକାଉଛି ହାଣି ରେ
ନୀଳକଣ୍ଠ !

କଲେ ନିର୍ଦ୍ଦୟା ସୁନୟନା ।
କେ ମୋର ଘେନିବ ବେଦନା ।

କାଳେ ହୋଇଲା ବେଳେ ସଂଖୁଳାଇଲା ନାହିଁ ମୋତେ ସେ ଚନ୍ଦ୍ରମା କଦନା ରେ ।

*   *   *

କ୍ଷୋଭ ନାଶନୀ ଆଗେ କହିବୁ ତୋର ଦାସ ଜଣାଉ ଅଛି କର ଯୋଡ଼ି
ଛଟକେ ବସି ତୋର ପାଦଧୂଳି ତା ଶିରେ ଦେଲେ ପାଇବି ଢରି ଶାଢ଼ୀ ରେ
ନୀଳକଣ୍ଠ,
ଛଛନ୍ଦେ ଏହି ଭାବ ରସ
କ୍ଷିତି ମଣ୍ଡନୀ ପାଶେ ପେଷ ।
ଛଳଗୋଟି ଚରଣ ସେବି ହୋଉ ଶରଣ ଭଞ୍ଜ କହଇ ଏହୁ ରସରେ ।

There are some folia Containing ଉଦ୍ଧବ ଚଉତିଶା by ଦୀନକୃଷ୍ଣ ଦାସ, ହଳଧର ଚଉତିଶା, ମଧୁପ ଚଉତିଶା by ଗୋକୁଳ ମାନ୍ଧାତା, କୋକିଳ ଚଉତିଶା by ଉପଇନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ଅଠତିରିଶ ପଦିଆ, ଗୀତାଭିଧାନ by ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ, ଶବ୍ଦମାଳା, ଅନେକାର୍ଥ ଧ୍ୱନିମଞ୍ଜରୀ, ରାଧା କୃଷ୍ଣାଷ୍ଟକ, ସୂର୍ଯ୍ୟାଷ୍ଟକ at the begining and the end of the Manuscript.

No Colphon.

Digitized by PPRACHIN, SOA

237

Cat. No. O. L./644

ନୀଳଗିରି ବିହାର   କବି-ଗୋପୀନାଥ ସିଂହ

Nilagiri Bihara   By—Gopinatha Simha

Substance—Palm leaf No. of folia—104. Size—21.7X3.4 C. M. Each side Contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Complete. Condition—good. Find spot—Khallikote, Dist.—Ganjam.

ଜମ୍ବୁଦ୍ୱୀପେ ଲବଣସାଗର ଉତ୍ତର ।
ତୀରରେ ସେ ଉତ୍କଳ ନାମେ ଦେଶ ସାର ଯେ ।।
ତହିଂରେ ସୁନ୍ଦରତର ଦେଶଙ୍କର ବର ।
ଦୁଃଖ ଆବଳୀ କ୍ଷୟକ ଅତି ମନୋହର ଯେ ।।

* * *

କରିବାକୁ ସଖ୍ୟ ମୁଂକି ସେ ନଗ୍ରବର୍ଣ୍ଣନା ।
କିଛୁ ଠିକେ ଠିକ କରି କରୁଛି ରଞ୍ଜନା ହେ ।।

* * *

ସେ ପ୍ରଭୁ କମଳାକାନ୍ତ କମଳପାଦରେ ।
ଗୋପୀନାଥ ନୃପମାନ ଭୃଙ୍ଗ ମଜ୍ଜେ ଧୀରେ ହେ ।

* * *

ଯେବଣ କୁଳରେ ଶସ୍ତ ଇଷ୍ଟ ଦୁର୍ଗାଦେବୀ ।
ପରାଶର ଗୋତ୍ରେ ନଳବଂଶରେ ସମ୍ଭକି ହେ ।।
ସେ ବଂଶରେ ବଳିଆର ସିଂହ ନାମେ ରାଜ ।
ପ୍ରଶୁରାମସିଂହ ନୃପ ତାହାଙ୍କ ତନୁଜ ହେ ।।
ଜଗନ୍ନାଥ ସିଂହ ନୃପ ହେଲେ ତାଙ୍କ ସୁତ ।
କୃପାସିନ୍ଧୁ ନରପତି ତହିଂରୁ ସମ୍ଭୃତ ହେ ।।
ତାହାଙ୍କ ତନୟ ହରେକୃଷ୍ଣ ନାମେ ଭୂପ ।
ଅରି ଅନ୍ଧକାର ଧ୍ୱଂସେ ହଂସ ଯାର କୋପ ହେ ।।
ତାହାଙ୍କର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୁତ୍ର ଅଟଇ ଯେ ମୁହିଂ ।
ଗୋପୀନାଥ ସିଂହ ନରଇଶ ନାମ ବହି ଯେ ।।
ଯୁଗ୍ମ ଅଭ୍ର ଗିରି ଚନ୍ଦ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଶକାବ୍ଦରେ ।
କର୍କଟ ମାସ ବିରୋଧିକୃତ ସମ୍ବତ୍ସରେ ଯେ ।।
ପୂର୍ଣ୍ଣ କଲି ଯେହୁ ଗୀତ ବୁଧ ନର ହିତେ ।
ଦୋଷ ଥିଲେ ରୋଷ ନ ଘେନିମ ବୁଧେ ଚିତ୍ତେ ହେ ।।

Colphon

ଭୀମସ୍ୟାପି...................... ନ ବିଦ୍ୟତେ

ଶ୍ରୀ ରାଧାକୃଷ୍ଣାଭ୍ୟାଂ ନମଃ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

238

Cat. No. O. L./673

ନୀଳଗିରି ବିହାର   କବି—ଗୋପୀନାଥ ସିଂହ

Nilagiri Bihara   By—Gopinatha Sinha

Substance—Palm leaf No. of folia—92. Size—25.3X3.4 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. complete. Condition—good. Find spot—Khallikote. Dist—Ganjam.

ଯେବଣ କୁଳରେ ଶସ୍ତ ଇଷ୍ଟ ଦେବୀ
ପରାଶର ଗୋତ୍ର ନଳବଂଶରେ ସମ୍ଭବି ହେ ।

ସେ ବଂଶରେ ବଳିୟାର ସିଂହ ନାମେ ରାଜ
ପର୍ଶୁରାମ ସିଂହେ ନୃପ ତାହାଙ୍କ ତନୁଜ ଯେ ।

ଜଗନ୍ନାଥ ସିଂହ ନୃପ ହେଲେ ତାଙ୍କ ସୁତ
କୃପାସିନ୍ଧୁ ନରପତି ତହିଂରୁ ସମ୍ଭୂତ ହେ ।

*   *

ତାହାଙ୍କର ଜ୍ୟେଷ୍ଠପୁତ୍ର ଅଟଇ ଯେ ମୁହିଂ
ଗୋପୀନାଥ ନରଈଶ ନାମ ବହି ହେ ।

*   *

ଏ ପ୍ରବନ୍ଧ ଆଠଷଠ ଗୃରିପଦେ ଶେଷ
ଶ୍ରବଣେ କରିବ ସର୍ବଜନେ ମନତୋଷ ଯେ ।

ନୀଳଗିରି ବେହାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Colphon—ଭୀମସ୍ୟାପି..................ନର୍ବଦ୍ୟତେ । ଶ୍ରୀ ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ୨ ଅଙ୍କ ବୈଶାଖ କୃଷ୍ଣ ଗୁରୁବାରେ ଏ ପୁସ୍ତକ ବଢିଲେ ।

ଶ୍ରୀ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଉଦ୍ଧରିବେ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

239

Cat. No. O. L./11

ନୀଳ ସୁନ୍ଦର ଗୀତା   କବି--ଶିଖର ଦାସ

Nila Sundra Gita   By—Sikhara Dasa

Substance—Palm leaf No. of folia—29. Size—31.3X3,2 C. M. Each side contains 3-5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Complete. Condition—badly worm—eaten. Find spot—Puri town.

ଶ୍ରୀ ବିଘ୍ନରାଜାୟ ନମଃ ।

ଶ୍ରୀ ନୀଳ ସୁନ୍ଦର ଦ୍ବିତୀୟ ବୈକୁଣ୍ଠ ତ୍ରିଭୁବନର ଯେ ସାର
ଦେବ ମାନବେ ଗର୍ବ ଦେଖି କରି ଭବ ଭୟୁ ହୋନ୍ତି ପାର ।
ଦ୍ରଶନେ କୃତାର୍ଥେକ ଦଣ୍ଡ ଈଶ୍ବର ସୋୟେଂ ବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରକାଶ ।
କଳା ବଦନକୁ ରଙ୍ଗମୁଖ ଶୋଭା ଭଣିଲେ ଶ୍ରୀକର ଦାସ ।
ଅର୍ଜୁନ ବାଣୀ ଶୁଣିମା ଚକ୍ରପାଣି କଥାଏ ପୁଛଇ ତୋତେ
କଳିଯୁଗ କେତେଦିନ ଭୋଗ୍ୟ ହେବ ଯେହା କହିଦେବା ମୋତେ ।
ତୁମ୍ଭେ କେଉଂରୂପେ ବିହରିବ ହରି କେ ଥିବ ତୁମ୍ଭର ସଙ୍ଗେ
ମୋତେ କେଉଂଠାବେ ଜନମ କରିବ କହ ଗୋସାଇଂ ମୋ ଆଗେ ।

* * *

ଯୋଗ୍ନୀ ଗଣ ରାଇ ଗର୍ଭରେ ରୋଇ ପ୍ରତିମାମାନେ ଗୋମ୍ୟ ଯିବେ ।

* * *

ଚାଉଦ ରୂପେ ବସିବି ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମନ ନାମେ ମୋରଭଗତ ।

ଶ୍ରୀହରି ବଚନ ଶୁଣି ଅରଜୁନ ଶରୀରକୁ କଲା ତୋଷ
ଶିରେ କର ଧରି ଶରଣ ମାଗଇ ମୂରୁଖ ଶିଖର ଦାସ ।

* * *

ଶୁଣି ବୋଧ ହୋଏ ପାର୍ଥ ମନେ ବିଶ୍ୱାସ
ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ସେବେ **ଶିଖର ଦାସ** ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ନୀଳସୁନ୍ଦର ଗୀତା ସଦା ଜୟେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

No Colophon

Digitized by PPRACHIN, SOA

240

Cat. No. O. L./290

ନୀଳ ସୁନ୍ଦର ଗୀତା   କବି--ଶେଖର ଦାସ

Nila Sundara Gita   By—Sekhara Dasa

Substance—Palm leaf No. of folia—86. Size 33·8X3·6 C. M. Each side contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—Sana 1275 Sala. or 1868 A. D. Complete. Condition-worm-eaten. Find spot—Jagat simppur area. Dist.—Cuttack.

ଶ୍ରୀ ନୀଳସୁନ୍ଦର ଦ୍ୱିତୀୟ ବୈକୁଣ୍ଠ ତ୍ରିଭୁବନ ଦିବ୍ୟ ସାର
ଦେବ ମାନବେ ଦେଖିକରି ଭକ ସିନ୍ଧୁ ହୁଅ ପାରି ।
ଦ୍ରଶନେ କୃତାନ୍ତ ବୁହଇ ସାମର୍ଥ୍ୟ ସ୍ୱୟଂ ବିଷ୍ଣୁ ଯେ ପ୍ରକାଶ
କଳା ବଦନକୁ ଅଧରପଟ କିଛି ଭଣଇ **ଶିଖର ଦାସ** ।

There are some folia Containing ଆଗତ ଭବିଷ୍ୟ by ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ ଦାସ towards the end of the manuscript.

Colohon—ଭୀମସ୍ୟାପି................................ ନ ବିଦ୍ୟତେ ।

ବୀର ଶ୍ରୀ ବୀରକେଶରୀଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ୧୧ ଅଙ୍କ ସନ ୧୨୭୫ ସାଲେ ଆଷାଢ଼ ମାସ ଗୁରିଦିନେ ମଙ୍ଗଳବାର ଦିନ ଯେ ପୁସ୍ତକ ବଡିଲ ଶ୍ରୀ ଉପଡ଼ା ଗ୍ରାମରେ । * * * * * * ହେ ସୁଗ୍ୟଂ ଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁ ପ୍ରରାଇ ଗାଇବ । ଲେଖକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ । ଶ୍ରୀ ଅଧମ ଅପାଣ୍ଡୁକ ଶ୍ରୀ ରକ୍ଷା କରିବେ ଭଗବାନ ନାଥଙ୍କୁ ଶ୍ରୀ ରକ୍ଷା କରିବେ ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଚରଣେ ଶରଣ ।

241

Cat. No. O. L./940

ନୀଳସୁନ୍ଦର ଗୀତା   କବି- ଶିଖର ଦାସ

Nila Sundara Gita   By—Sikhara Dasa

Substance—Palm leaf No. of folia—63. Size-34·2X3·2 C. M. Each side contains 2-8 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Complete.. Condition—good. Find spot—Alasana, Dist.—Puri.

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଶୁଣିଣ ସମ୍ଭତ କର ଶ୍ରୀମୁଖ ଭାଷା
ଭାବିଲେ ତରିବୁ ପାର୍ଥ ଫିଟିବ ନିଶା ।
ଶୁଣି ବୋଧ ହୁଏ ପାର୍ଥ ମନେ ବିଶ୍ୱାସ
ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତରେ ସେବା **ଶିଖର ଦାସ** ॥
ଶ୍ରୀ ନୀଳ ସୁନ୍ଦର ଗୀତା ସଦାଜୟେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

There are some folia containing ନାମ ମାଳିକା by ବାଲିଙ୍ଗା ଦାସ at the beginning of the manuscript.

ନାମ ମାଳିକା—

କହନ୍ତି ବାଲିଙ୍ଗା ଦାସେ ଶୁଣିମା ଗୋସାଇଂ
ଭକତ ଜନ୍ମ ଚରିତ କହିବା ବୁଝାଇ ॥
ଶ୍ରୀ ଅତି-ବଡ଼ ଯଶୋବନ୍ତ ନାମ ବଳରାମ
ଅଚ୍ୟୁତ ଅନନ୍ତ ଶିଶୁ ପଞ୍ଚୁ ସଖା ଜାଣ ।
ମନ୍ତ୍ର ଯନ୍ତ୍ର ଉପାସିକ ଉପବେଶ ଧାମ ।
ପ୍ରଣାଳୀ ବିଳାଶ କରି କହିବା ପ୍ରମାଣ ।
ଚଉରାଶୀ ମନ୍ତ୍ର ଯନ୍ତ୍ର ଉପାସିକ ଯେତେ
ନାମ ମୂଳ ବର୍ଣ୍ଣଉ ଓଂକାର ସହିତେ ।
ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ନୀଳଗୀରି ଗୁଣ୍ଡୀଚ୍ଚ ନଗର
ବ୍ରହ୍ମା ରୁଦ୍ର ଦେବତା ବୁଝଇ ଏକଇ ଅଙ୍ଗର ॥

* * *

ଶ୍ରୀଅତିବଡ଼ ଗୁରୁ ଯାହା ଥିଲେ ମୋତେ କହି
ଆସନ ଯେ ଶୁଦ୍ଧିମୋର କରନାସ ନାହିଂ ।

* * *

ସ୍ତୁତି ଭବ ଧ ।ନ ଜାଣି ପ୍ରଭୁ ବିଜେ କଲେ
ବାଲିଙ୍ଗା ଦାସ ମନେ ଯାଇଣ ମିଳିଲେ ।

No Colphon.

242

Cat. No. O. L./1011

ନୀଳ ସୁନ୍ଦର ଗୀତା   କବି—ଶିଖର ଦାସ

Nila Sundara Gita   By—Sikhara Dasa

Substance—Palm leaf No. of folia—28. Size- 26·9X3.4 C. M. Each side contains 4-5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—Sana 1284 Sala or 1877 A. D. Incomplete. Condition—badly worm-eaten. Find spot—Presented by Dharanidharu Dasa, Panikheta. Jhininti. Dist.—Puri.

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଶ୍ରୀନୀଳସୁନ୍ଦର ଦ୍ୱିତୀୟ ବୈକୁଣ୍ଠ ତିନି ଭୁବନର ସାର
ଦେବ ଗନ୍ଧର୍ବମାନେ ଦେଖି ହୁଅନ୍ତି ଭବ ଦୁରିତରୁ ପାର ।
ଦ୍ରଶନେ କୃତାର୍ଥ ଚଉବର୍ଗ ଅର୍ଥ ସ୍ୱୟେଂ ବିଷ୍ଣୁ ପରକାଶ
କଳା ବଦନକୁ ରଙ୍ଗା ଅଧରକୁ ଭଣଇ **ଶିଖର ଦାସ** ।।

There are some folia Containing ଗୀତ ଗୋବିନ୍ଦ (in complete) at the beginning of the Manuscript.

Colphon–ଭୀମସ୍ୟାପି..............................ନବିଦ୍ୟତେ । ଲେଖକୋ ନାସ୍ତି ଦୋଷଃ । ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣ ମାମୁନ୍ଦର । ଶ୍ରୀ ରାଧା କାନ୍ତ ଉଦ୍ଧରିବେ ଅଧମ ପତିତକୁ ଯେ ପୁସ୍ତକ ସମାପ୍ତ । ଶ୍ରୀଦିବ୍ୟ ସିଂହ ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ଅ୨୨ଙ୍କ ସନ ୧୨୮୪ ସାଲ ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ଶ୍ରୀ ଗୁଣ୍ଡିଗ୍ର ଯାତ୍ରା ଗୁରୁବାର ଦ୍ୱିତୀୟାଦିନ ଦ୧୨ଣ୍ଡ ଠାରେ ଯେ ପୋସ୍ତକ ସଦାଜୟେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

243

Cat. No. O. L./1087

ନୀଳ ସୁନ୍ଦର ଗୀତା କବି—ଶିଖର ଦାସ

Nila Sundara Gita By—Sikhara Dasa

Substance—Palm leaf No. of folia—81. Size—33. X3.3 C. M. Each side Contains 1-4 lines. Character—Oriya. Date of Copy—Sana 1007 Sala or 1600 A. D. Incomplete. Condition—Not so good. Find spot—Presented by Dr. Ratnakara Sahoo. Village—Nuapatna. P. O. Chhatia. Dist.—Cuttack.

ଯେ ତିନି ଲୋହିତ ଶୁକଳ କୁସୁମ ପାଞ୍ଚୁରୟେ ପଞ୍ଚଧାତୁ ।
କହନ୍ତି କେଶବ ଶୁଣ ହୋ ଅର୍ଜୁନ ଯେହା କର ମନେ ହେତୁ ।।
ଚକ୍ରପାଣି ରଣି ଅରଜୁନ ଶୁଣି ଶ୍ରୀରେ ହୋଇଲ ତୋଷ ।
ଶିରେ କର ଯୋଡ଼ି ଶରଣ ମାଗଇ ଅଜ୍ଞାନ **ଶିଖର ଦାସ** ।।

Colphon—ଲେଖନ କାର ଦୋଷ ନାସ୍ତି । ଶ୍ରୀ ମାହାଳିଆ ମକୁନ୍ଦଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ବିଜେ ଶୁଭରାଜ୍ୟେ ସମସ୍ତ ଅ୨୪ଙ୍କ ସନ ୧୦୦୭ସାଲେ ମାହେ ପୌଷମାସ ଦି୨୨ନେ ରୋଜ ରବିବାରେ ବେଳ ପ୍ରହରକ ସମୟରେ ଯେ ପୋସ୍ତକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା । ଜିଲେ–ମୋଦିନୀପୁରୁ, ସାକିନୀ–ଜଗନ୍ନାଥ ପୁରୁ, ପ୍ରଗନେ ବାଲିଜଡ଼ା, ଥାନା–କାନ୍ଥି (ନ୍ଥି) ରହିଣି ମୁକାମ–ହର ପଣ୍ଡାଙ୍କ ଘରଠାରେ ପିତା-ଓଂ ଗୋପାଳ ପଣ୍ଡାଙ୍କ ଘରଠାରେ ରହଣି ଆଗୁ ଗାଇବା ପାଇ ମାଗିଲେ ନଦେଲେ ତାହା ସପାତପୁରୁଷ ତାହା ସପତ ପୁରୁଷ ନରକା ଗତି ହେବ । ଯେ ପୁସ୍ତକ ଲେଖିଲେ ଶ୍ରୀ ବିପ୍ର ଅଧମ ଉଦ୍ୟନାଥ ଆଗ୍ରର୍ଯ୍ୟେ ସାକିନି-କଲ୍ୟାଣପୁର, ଜିଲେ–କଟକ, ପ୍ରଗନେ—ବାଲିବିଶି ଥାନା–କନ୍ଦରାପାଡ଼ା ପୋଷ୍ଟ–ଅପୁସି ପେଣ୍ଡାକଡ଼ା ଭଗ୍ନପୃଷ୍ଟ.......................ପରିପାଳୟେତ୍ । ଆହେ ସୁଗ୍ୟଂ ଜନ ମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୂରାଇ ଗାଇବ । ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ । ଯଥା ଦୃଷ୍ଟି ତଥା ଲେଖନ । ଭୀମସ୍ୟାପି...................ନ ବିଦ୍ୟତେ ।

There are some folia containing ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୁଗୋଳ by ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ at the beginning of the Manuscript.

Digitized by PPRACHIN, SOA

244

Cat. No. O. L./1554

ନୀଳ ସୁନ୍ଦର ଗୀତା   କବି—ଶେଖର ଦାସ

Nila Sundara Gita   By—Sekhara Dasa

Substance—Palm leaf No. of folia-93. Size 32·4X3·3 C. M. Each side contains 1 to 5 lines. Character Oriya. Date of Copy—Sana 1261 Sala or 1854 A. D. Complete. Condition—good. Find spot—Rudrapur. Chhatia. Dist.—Cuttack.

ଜାଗିଣ ପରତେ ଶ୍ରୀମୁଖ ଭଷା
ଭାବିଲେ ତରିବ ପାର୍ଥେ ଫିଟିବ ନିଶା ।
ଶୁଣି ବୋଧ ହୋଇ ପାର୍ଥେ ମନେ ବିଶ୍ୱାସ
ହରି ପାଦେ ସେବି ଭଣେ **ଶେଖର ଦାସ** ।

Colophon.—ଭୀମସ୍ୟାପି...............ନ ବିଦ୍ୟତେ ।

ଶ୍ରୀ ନୀଳସୁନ୍ଦର ଗୀତା ସଦାଜୟେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ । ସମସ୍ତ ୪୫ଅଙ୍କ ସନ ୧୨୬୧ ସାଲ ପ୍ରଗଣେ—କୋକାଖଣ୍ଡ, ମୌଜେ–ବୟେରୁଆ, ଗ୍ରାମରେ ରହଣୀ ଉପେନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ରଙ୍କର, ଯେ ପୋସ୍ତକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା । ଭାଦ୍ରବ ମାସ, ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ଦିତୀୟା ଦିନ । ଯେ ପୋସ୍ତକ ଯେ ମାଗିନେଇ ହରିବ ତା ସପ୍ତପୁରୁଷ ତଳ । ଆମ୍ଭ ସପ୍ତପୁରୁଷ ଉପର, ଶ୍ରୀ ବଟେଶ୍ୱରାୟ ନମଃ, ଶ୍ରୀ ସିଦ୍ଧେଶ୍ୱରାୟ ନମଃ ।

There are some folia containing ପରତେ ଚୂଡ଼ାମଣି by ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ ଦାସ, ବ୍ରହ୍ମ ଚଉଷଠୀ ଅଚ୍ୟୁତ ମହିମା at the beginning of the manuscripf.

ପରତେ ଚୂଡ଼ାମଣି—ଗୁରୁ କହନ୍ତି ଶିଶ୍ୟ ଶୁଣନ୍ତି ତତ୍ତ୍ୱ କଥା ପଗ୍ୱରିଲୁ । ଗୁପତୟେ, ତାହା କହିବା ଡ଼ାହାଣ ପୁଡ଼ା ନାସିକାରେ ଶନିବାର, ଗୁରୁବାର, ମଙ୍ଗଳବାର ଏ ତିନି ବାରେ ଯେବେ ପବନ ବହିଂ, ତେବେ ଜାଣିମୁଂ କି ମରଣ ଆଛୁଂ ଛମାସେ ହୋଇବ ହେତୁ କରୁଥିବୁ । ବ୍ରହ୍ମ ଚଉଷଠୀ ଅଚ୍ୟୁତ ମହିମା-

ପ୍ରଥମ ଦଳ ଚଉଷଠୀ ବିସ୍ୱରେ
କହିବା ମନ ତୋତେ ଗ୍ୟାନ ପ୍ରକାରେ ।
ଅଷ୍ଟଦଳ ପରଛିନ ଅବନା ହୋଇ
ଶ୍ୟାମ ଯଜୁ ଋକ ଅର୍ଥବ ଯେହି ॥
ଗରୁ ବୀଜ ଉପରେ ଦଳ ପଞ୍ଚିଶ
'ର' 'ଅ' ଶବଦରେ ପରମ ହଂସ ।

* * *

'ଶ' ଅକ୍ଷରୁ ଶବଦ ନାମ ବହିଲୁ
ପାମର ଅଚ୍ୟୁତ ଏହା ଗ୍ୟାନରେ କହିଲୁ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

245

Cat. No. O. L./99

ନୀଳାଦ୍ରି ମହୋତ୍ସବ କବି—ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର

Niladri Mahotsava By—Lokanatha Vidyadhara

Substance—Palm leaf. No. of folia.—63. Size—34·33X3·2 C. M. each side contains 4 to 7 lines. Character—Oriya. Date of Copy—Sana 1294 Sala or 1897 A. D. Incomplete. Condition-Worm-eaten. Find spot—Puri town. Name of the scribe-Chaudhuri Janarddana Mohapatra.

Beginning of the Chhanda—

ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀରେ

ଶୁଣ ସାଧୁ ରସ ଯେଥୁ ଅନନ୍ତରେ । ତାଟି ବନ୍ଧାଇଂ ଛାମୁରେ ସତ୍ୱରେ ॥
ପଟି ଦେବତାଙ୍କୁ ରଖି ଆଗରେ । ବିଜୟେ କଲେ ଅଣ ଅପସରେ ॥
ଏମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ
ପନ୍ଦର ଦିବସ ଯାଏ ସେଠାରେ

* * * * *

ତାହାଙ୍କ ବେନି ଚରଣ ନଳିନ । ସ୍ମରଣା କଲ ନିଶିଥିନୀ ଦୀନ ॥
ଜଗନ୍ନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର ନନ୍ଦନ । ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର ରଞ୍ଜନ ॥
ଶୁଣ ସାଧୁଜନ,
ଚତୁର୍ଥ ଛାନ୍ଦ ହୋଇଲା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ॥

* * * * *

ସାମରାଜ ଅଭିଷେକୀ କ୍ଷତ୍ରିୟ ତିଳକ ।
ଅନେକ ଲୋକନାୟେକ ଯାହାର ସେବକ ॥
ଅବନୀ ମଣ୍ଡଳେ କେ ତାହାକୁ ଅଛି ସମ ।
ରାଜା ନାମସ୍ଥ ହେ ସାକ୍ଷାତ ପୂର୍ଣ୍ଣସୋମ ପ୍ରତିମ ॥
ସୁକବି କୋବିଦ କୁମୁଦ କୁମୁଦକର ।
ବିଲୋକେ ପରିକର କର କରକଞ୍ଜ ଯଥା ଆକାର ॥
ଯଶ ବିଶଦ ତାନ୍ତରେ ଧବଳ ଧରଣୀ ।
କାନ୍ତାଶ୍ରେଣୀ କାନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ କାନ୍ତ ମଣି ମଣି ॥
ଅରାତି ସଘଂାତ ଅନ୍ଧତମସ ନାଶକ ।
ପରିବାର ନିକର ତାରକାର ପ୍ରାୟେକ ॥
ଯାଚକୟେ କାର ସ୍ୱକୁଳ ଆକାଶ ।
ଉତ୍କଳ ବିଭାବରୀ ପ୍ରଜାପାରାବାର ସଦୃଶ ॥
ଯେବଂଭୂତ ଦେବଦେବ ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବ ।
ତାହାଙ୍କ ମହିମାଲବ କେ କହିଂ ପାରିବ ॥

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଏ ନରେଶ ଚତୁଦଶ ଅଙ୍କରେ ଏ ଗୀତ ।
କମ୍ବୁକଟକ କଟକରେ ହୋଇଛି ବିରଞ୍ଚିତ ॥
ସର୍ବଦା ଯେ ରାଜନ ଭାଜନ ଅନୁଦିନ ।
ବିଖ୍ୟାତ ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର ସୁଅଭିଧାନ ॥
ସୁଜନ ମନରଞ୍ଜନ ହୋଇବା ହେତୁରେ ।
କଲି ଯେ ପ୍ରବନ୍ଧ ନାନା ଲକ୍ଷଣ ଯୁକ୍ତରେ ॥
ଘୋର ସଂସାର ସାଗର ତରିବା ଅର୍ଥରେ ।
ଗୋବିନ୍ଦ ଗୁଣାନୁବାଦ କଲି ଯେହ୍ନେ ପ୍ରକାରେ ॥
ମନଦେଇ ବୁଝରସ ବିଦଗଧ ଜନ ।
ନୀଳାଦ୍ରି ମହୋତ୍ସବ ନାମେ ଗୀତେ ହେଲ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ॥

Colophon—ଭଗ୍ନପୃଷ୍ଠ........................ ପରି ପାଳୟେତ୍ ।

ସମସ୍ତ ୩୪ ଅଙ୍କ ସ୍ନ ୧୨୯୪ ସାଲେ ମାହେ ଭଦ୍ରବ ସୁ—କକଡ଼ା ୨୨ ଦିନ ଶୁକ୍ରବାରେ ଇଙ୍ଗରେଜୀ ମାହେ ଅଗସ୍ତ ତା୫ରିକ ରୋଜ ଶୁକ୍ରବାର ଯେ ଗ୍ରନ୍ଥ ଲେଖା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲ । ଯେ ପୋସ୍ତେକ ପ୍ର—ଖଣ୍ଡିତୋ ସା—ଗୃଟରା ନିବାସୀ ଶ୍ରୀ ଚଉଧୁରୀ ଜନାର୍ଦ୍ଦନମାହାପାତ୍ରଙ୍କର ଏ ପୋସ୍ତକ ଲେଖନକାର ନିଜେ ଶ୍ରୀ ଚଉଧୁରୀ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ ମହାପାତ୍ରେ ।

246

Cat. No. O. L. 1493

ନୀଳାଦ୍ରି ମହୋତ୍ସବ କବି—ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର

Niladri Mahotsava By—Lokanatha Vidyadhara

Substance—Palm leaf. No. of folia—140. Size—30·8X3·1 C. M. Each side contains 3 to 5 lines. Character.—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Complete. Condition-worm-eaten Find spot—Presented by G. N. Dasa Goswami. Vill—Tangi Dist.-Cuttack.

ଜୟ ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ଦୁରିତ ଦର
ନ ଜାଣନ୍ତି ତୁଷ୍ଟୁ ଗ୍ରତି ଚରିତ ହରା ॥
କଳିତକର ରଥାଙ୍ଗ ପଦ ଅମ୍ବୁଜ
ଶ୍ରୀ ମୁଖ କାନ୍ତି ନିନ୍ଦିତ ଜମ୍ବୁ ଅମ୍ବୁଜ ॥
ତମାଳ ଶାଦ୍ବଳ ସୁରସୁତା କମଳ
ଅସିତ କୁସୁମ ଅସିତ ସୁକମଳ ॥
ସଜଳ ଜଳଦ ଜାଳ ଦଳିତ ଅଞ୍ଜନ
ଆଖଣ୍ଡଳ ଶ୍ୟାମଳ ଉପଳ ଗଞ୍ଜନ ॥
ରାହୁ ରେଖା ବଦନକୁ ଦିଶେ ଏସନ
ଘନ ସମ୍ପା ଆକୃତରେ ଶୋଭା ଯେସନ ॥

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଏମନ୍ତ ଅନୁଜ୍ଞା ହେବ ରମା ନାୟକ
ଦ୍ୱାଦଶ ଯାତ୍ରା କହିବି ସୁଖ ଦାୟକ ।
ପୂର୍ବେ ଯେ ଚରିତ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଆଗରେ
ଅନୁଜ୍ଞା ହୋଇଛି ଅତି ଅନୁରାଗରେ ।।
ସ୍ନାନ ଯାତ୍ରା ଠାରୁ କହିବି ପ୍ରଥମରେ
ଯହିଂ ସମାନ ହୁଅନ୍ତି ନର ଅମରେ ।।
ଯେତେ ମାତ୍ର ଆଜ୍ଞା ହୋଇଥିବ ଗୋବିନ୍ଦ
ମନ ଭଜୁଥିବ ତୁମ୍ଭ ପଦାରବିନ୍ଦ ।।

* * *

ରମାରମଣ ବେନି ଚରଣ ନଳିନ
ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର ମନ ଅଳୀନ ।।

* * *

କେବେହେଂ ମାନବମାନେ ଦେଇ ତହିଂ ମତି
ବିନାଶ କର ସତ୍ୱରେ ପିତୃ ପତି ଭୀତି ।।
ସେ ଚରିତ ଦିବ୍ୟସିଂହ ଦେବ ଗଜପତି
ମନ ବଚନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ନିରନ୍ତରେ ଚିନ୍ତନ୍ତି ।।
କମ୍ଭୁ କଟକରେ ରାଜା ହୋଇଛନ୍ତି
ଭୂତେଶ ଲୋକେଶ ବାଞ୍ଛିତ ସେବା ନିତ୍ୟେ କରନ୍ତି ।।
ସାମ ରାଜ ଅଭିଷେକ କ୍ଷତ୍ରିୟ ତିଳକ
ଅନେକ ଲୋକ ନାୟକ ଯାହାର ସୋୟକ ।।

* * *

ସର୍ବଦା ଯେ ରାଜନ ଭାଜନ ଅନୁଦୀନ
ବିଖ୍ୟାତ ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର ସୁଅବିଧାନ,
ସୁଜନ ମନରଞ୍ଜନ ହୋଇବା ହେତୁରେ
କଲିଯେ ପ୍ରବନ୍ଧ ନାନା ଲକ୍ଷଣ ଯୁକ୍ତରେ ।
ଘୋର ସଂସାର ସାଗର କରିବା ଅର୍ଥରେ
ଗୋବିନ୍ଦ ଗୁଣାନୁବାଦ କଲି ଯେହ୍ନେ ପ୍ରକାରେ, ।।
ମନ ଦେଇ ବୁଝ ରସ ବିଦଗ୍ଧ ଜନ ।
ନୀଳାଦ୍ରି ମହୋଦବ ନାମେ ଗୀତ ହେଲ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।।

Colophon—ଭଗ୍ନପୃଷ୍ଠଃ କଟିଗ୍ରୀବା ତୁଲ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରଧୋମୁଖଃ
ଦୁଃଖେନ ଲିଖିତଂ ଗ୍ରନ୍ଥଂ ପୁତ୍ରବତ୍ ପରିପାଳୟେତ୍ ।
ଜଳାଦ୍ରକ୍ଷ ତୈଳାଦ୍ରକ୍ଷ ରକ୍ଷ ମାଂ ଶ୍ଳଥବନ୍ଧନାତ୍
ଆଖୁଭ୍ୟଃ ପରହସ୍ତେଭ୍ୟଃ ଏବଂ ବଦତି ପୁସ୍ତକମ୍

ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣାୟ ନମଃ । ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ରକ୍ଷା କରିବେ। ଯେ ପୁସ୍ତକ ରାଧାଚରଣ ଦାସଙ୍କର ଯେ ପୁସ୍ତକ ଯେ ମାଗିନେଇ ନ ଦେବ ତାହା ସପ୍ତପୁରୁଷ ତଳ, ଆମ୍ଭ ସପ୍ତପୁରୁଷ ଉପର ।। ଶ୍ରୀ ଗୋପାଳ ଶର୍ମା ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

247

Cat No. O. L./442

ନୀଳେନ୍ଦ୍ରୀ ହରଣ   କବି—ସାରଳଦାସ

Nilendi Harana   By—Sarata Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—102. Size—27·4X3 C. M. Each side Contains 4 lines throughout the manscript. Character—Oriya. Date of Copy—C. 17th Century A. D. complete. Condition—Very badly Worm eaten and most of the folia are broken. Finid spot—Jemadei Matha. Chikiti. Dist.—Ganjam.

ଶ୍ରୀଚଣ୍ଡୀ ସାରୋଳା ପଞ୍ଚମନେ
କାଳଭୟ ମୋର ନ କଲି ହିଙ୍ଗୁଳା ପ୍ରସନେ,
ଶ୍ରୀ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ ଦେବ କର ଚରଣେ ପରଣାମି ।
ବଦନ୍ତି ଶାରେଳା ଦାସେ ଯାହାର ନାମ ଶୂଦ୍ରମୁନି ।।

*   *

ଶ୍ରୀ ରାମନାମ କୋଟି ଭାବଇ ଅନୁବ୍ରତେ,
ଶୂଦ୍ରମୁନି ସାରୋଳା ଦାସ ଶରଣ ପଶେ ନିତ୍ୟେ ।।

No Colophon

248

Cat. No. O. L./756

ନୀଳେନ୍ଦ୍ରୀ ହରଣ   କବି—ରାମଚନ୍ଦ୍ର

Nilendi Harana   By—Ramachandra

Substance——Palm leaf No. of Folia-21. Size—28·1X3·3 C. M. Each side contains 3 to 4 lines. Character-Oriya. Date of Copy—C. 1915 century A. D. Complete. Condition—good. Find spot—Tapanga, Dist.—Puri.

ଜୟତୁ ଦୁର୍ଗା ଜଗତପାବେନୀ ।
ଜୟତୁ ଦୁର୍ଗା ବିପତ୍ତି ଖଣ୍ଡନୀ ।।
ଜୟତୁ ଦୁର୍ଗେ ଭାରା ନିବାରେଣୀ ।
ଜୟତୁ ଦୁର୍ଗା ମୈଷାସୁରମର୍ଦ୍ଦନୀ ।।

*   *   *

Digitized by PPRACHIN, SOA

କୋଟିଏ ସିଂହର ପ୍ରାକ୍ରମ କରି ।
ମନ୍ଦର ପରାୟେ କାୟା ବିସ୍ତାରି ॥
ଚକ୍ରପ୍ରାୟେ କରି ବୁଲଇ ଡ଼ୋଳା ।
ପ୍ରଚଣ୍ଡ ମୂରତି ତେଜ ଅନଳା ଯେ ॥
ଜୟ ଅନନ୍ତ ମୂରତି,
ରାମଚନ୍ଦ୍ର କବି ଏହି କରେ ପାଦ ତଳେ ରହୁ ମତି ॥

* * *

ଅଷ୍ଟ ପାଟ ବଂଶୀ ଆସିଣ ତହିଁ ।
ପୁତ୍ର ବୋହୂକୁ ନେଲେକ ବନ୍ଦାଇ ।
ମନ୍ଦିରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇ ।
ନୀଳେନ୍ଦୀ ହରଣ ହୋଇଲା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଗୀତେ କହି ।

There are some folia containing Krihsnalila, to-wards the end of Manuscript.

No Colophon.

249

Cat. No. O. L./1159

ନୀଳେନ୍ଦୀ ହରଣ କବି-ଉଦୟନାଥ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

Nilendi Harana By—Udayanath and Others

Substance—Palm leaf, No. of folia—295 Size—38·5X3·3 C. M. Each side Contains 3 to 7 lines. Character—Oriya, Date of Copy—C. 19th Century A. D. Complete, Condition—Slightly Worm eaten. Find spot—Bhubaneswar—2, Dist—Puri.

ଶୁଣ ଆହେ ସୁଗ୍ୟଂଜନ ଦେଇ ମନ କର୍ଣ୍ଣ,
ମଧ୍ୟପର୍ବ ଚରଖି ଯେ ଭରତ ବିଧାନ ।
ସେହି ରସ ହେ ।
ଶୁଣ ମୁହିଂ କରିବି ପ୍ରକାଶ ହେ ।
ହସ ହସ ହୋଇଣ କହନ୍ତି ତପୋଧନ
ଏହି ବେନି ବୀରେ ମିଳି କରନ୍ତି ସଂଗ୍ରାମ ।
ଯେ ଜିଣିବ
ନୀଳେନ୍ଦୀ କନ୍ୟାକୁ ବିଭହେବ ହେ ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ରଙ୍ଗାଠାରୁ ଶୁଣି ଦାସୀ ମିଳି କନ୍ୟା ପାଶେ ।
ବେଶ ଅଭିସାର କଲେ **ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟନାଥ** ଘଷେ ।

There are some folia Containing ବଣିଆଗୀତ ବଳିରଙ୍ଗାସୁଆଙ୍ଗ by ଦିବାକର ପ୍ରସ୍ତାବସନ୍ଧୁ by ମାଗୁଣି in the manuscript.

250

Cat. No. O. L./1060

ନୃତ୍ୟଭାଗବତ କବି—କବିଚନ୍ଦ୍ର ରଘୁନାଥ ପରିଚ୍ଛା

Nrutya Bhagavata By—Kavichandra Raghunatha Parichha.

Substance—Palm leaf. No. of folia—154. Size—37·3X3·8 C. M. Each side Contains-4 lines throughout the Manuscript. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century. A. D. First Part Completed. Condition—good. Find spot—Alasana. Dist.—Puri.

ଶ୍ରୀ ରାଧା କୃଷ୍ଣାଭ୍ୟାଂ ନମଃ ।
ପ୍ରଥମେ ମଙ୍ଗଳାଚରଣ ପଦ ।
ଅମରୀଶ ପରଶର ତୁମ୍ବୁରୁ ପ୍ରମୁଖାମ୍ବର ଗ୍ଦରୀ ।
କମ୍ବ ଭେଦୀ ଶମ୍ଭୁ କୁଟୁମ୍ବିନୀ ସେବିତ ପଦାରବିନ୍ଦମ୍ ।
ଗୋବିନ୍ଦମ୍,
ଅମ୍ବୁଜାତମୁଖୀ କୃମ୍ବୀ କୁମ୍ଭ ସାତ କୁମ୍ଭୋ ରଜା
ଦମ୍ଭାରମ୍ଭା ଧର ଦମ୍ଭୋଳୀ ମରକତସ୍ତମ୍ଭ ଗମ୍ଭୀର ଦାହୁ ଯୁଗଳମ୍ ।
ସୁନ୍ଦର ଗଳମ୍
ଅନିନୀଶ ସୁମନସ ଅନିମିଷ ସଞ୍ଚାରୀ ।
ଅସମ କୁସୁମ ଶର ଅସମକାରୀ ।
ବିଷମ ବିଷଧର କାଳୀୟ ମଦହାରୀ ।
ସୁଷମ କୁସୁମ ବିରାଜିତ କେଶମ୍ ।
ବୃନ୍ଦାବନ ନଉ ରାକେଶମ୍ ।

* * *

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀ ରଘୁନାଥ ପରିଛା ରଚନା କରିବାର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନୃତ୍ୟ ଭାଗବତ ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ବନ୍ଦେ ଶ୍ରୀଗୁରୁ ପାଦ-ପଦ୍ମକୁ ।
ଶ୍ରୀଗୁରୁ ବୈଷ୍ଣବ ବୃନ୍ଦଙ୍କୁ ।
ରୂପ ସହିତ ସନାତନ ଚରଣ ।
ଭଟ ରଘୁନାଥ ଜୀବଙ୍କୁ ।
ନିରନ୍ତରେ ଗୋପାଳଭଟ୍ଟ ଶ୍ରୀ ପଦକୁ ରଘୁନାଥ ଦାସଙ୍କୁ ।

* * *

ତ୍ରାହି ନଟବର ପତିତପାବନ
ତ୍ରାହି ଶ୍ରୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦନମ୍ ।
ତ୍ରାହି ନବଦ୍ୱୀପ ନବସୁଧାକର
ତ୍ରାହି ଜଗତ ବନ୍ଦନମ୍ ।

* * *

ହେ ରାଜନ ଶୁଣ ଏକଚିତ୍ତେ ।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଲୀଳା ଯେତେ ଯେତେ ॥
ଦୁଇ ଭାଇ ଶିଶୁବୃନ୍ଦ ସଙ୍ଗରେ ।
ଦୂରକୁ ଦିନେକ ଖେଳି ଯିବାରେ ॥
ରୋହିଣୀ ଲୋଡ଼ି ସରୋବରତୀରେ ।
ଦେଖିଲେ ଦୁହିଁଙ୍କି ଏକା ଠାବରେ ॥
ଯାମଳାର୍ଜୁନ ଭଞ୍ଜନ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ।
ଆପଣା ତନୟ ବଳରାମଙ୍କୁ ॥
ନେବା ପାଇଁ ସେହି ନିଜ ଘରକୁ ।
ଡ଼ାକିଲେ ବୋଲି ଏହି ବଚନକୁ ॥

* * *

ଗୋ ଗୋପ ସଙ୍ଗ କରି ବନରେ ଫେରି ଫେରି
ଶୁଣାଇ ବେଣୁ ଗୀତ ମଧୁର ସ୍ୱର ।
ଜଙ୍ଗମ ସ୍ଥିର କରି ବୃକ୍ଷେ ପୁଲକ ଭରି
ଗୋରକ୍ଷ ପାଶ ଧରି ହୋଇ ରୁଚିର ॥
ଏପରି ନାରୀଗଣ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ଗୁଣ
ବର୍ଣ୍ଣନା କଲେ ପୁଣି ସେ ପରସ୍ପର ।
କହଇ **ରଘୁନାଥ** କବି ରଜନୀନାଥ ।
କୃଷ୍ଣେ ନବୀନ ପ୍ରୀତି ଗୋପୀ ଶ୍ରେଣୀର ॥

Colophon—ଏଠାରେ ମୁରଲୀ ଗୀତା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏ ପୂର୍ବାର୍ଦ୍ଧ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏଥି ଉତ୍ତାରେ ଉତ୍ତରାର୍ଦ୍ଧ ପୁସ୍ତକରେ ବସ୍ତ୍ରାପହରଣଠାରୁ ରୁକ୍ମିଣୀ ବିବାହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ଲେଖିବାତ ହବ । ଇତି ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

251

Cat. No. O. L./361

ନୃତ୍ୟରାମାୟଣ   କବି—ବିକ୍ରମନରେନ୍ଦ୍ର

Nrutya Ramayana By—Vikrama Narendra

Substance—Palm leaf. No. of folia—347. Size—35·7X3·2 C. M. Each side Contains-4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—C. 19th Century A. D. Incomplete. Condition-worm—eaten. Find spot—gada Manatri Dist—Puri.

ରାଗ—ମାଳବ

କପିଳାସେ ଦିଗବାସେ ମନପ୍ରାଣେ ଦିନେ ।
ଏକାନ୍ତରେ ପଲଙ୍କ ବସି ସେ ମଉନେ ॥
ଆପଣାର ଶ୍ରୀ ଅଙ୍ଗର ଦୁଃଖଉର ଗ୍ରହିଂ ।
ବିଧାତାଙ୍କୁ ପୁଛିବାକୁ ଚିନ୍ତା କଲେ ସେହି ।
ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ବସିବାର ଆସନ କର୍ମିଲେ ।
ତାହା ଜାଣି କୁଶ ପାଣି ସେହିକ୍ଷଣି ଚଳେ ।

*   *   *

ଦେବଙ୍କୁ ପ୍ରବୋଧି ନିଜ ପୁରେ ଗଲେ ହରି ।
ବିକ୍ରମ ନରେନ୍ଦ୍ର କହେ ସେ ପ୍ରଭୁ ସୁମରି ।

*   *   *

ବଢ଼ନ୍ତି ଦିନକୁ ଦିନେ ଶୁକ୍ଳ ପକ୍ଷେ ଶଶୀ ଯେହ୍ନେ ।
ବାଡ଼ ଧରି ହେଲେ ଉଭା ଦେଖି ପିତା ମାତା ଲୋଭା !
ଅଙ୍ଗଣେ କଲେ ବେହାର ଖେଳନ୍ତି କାଳ ସଙ୍ଗର ।
ବାଳକ ଅବସ୍ଥା ଅନ୍ତ ଆନନ୍ଦରେ ଦଶରଥ ।
ବ୍ରତ ବିଧି କରାଇଲେ ବିକ୍ର ନରିନ୍ଦ୍ର ବୋଲେ ।

*   *   *

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ତୁଗୋ ଶୁଣସି ପାର୍ବତି ।
ଜାନ ଦେଖି ବିଜୟ ଯେ କଲେ ଦାଶରଥି
ସୀତା କୋଳେ ଧରିଣ ବିଜୟେ ଦାଶରଥି ।
ଚହିଁ କରି,
ଅଷ୍ଟ ସେନା ଘେନିଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିଜେ କରି ।
ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣ ଯେ ଅଙ୍ଗଦ ନଳ ନୀଳ ।
ଦ୍ୱାଳିମ୍ବ କେଶରୀ ଯେ ଶୌରି ସବେଳ ।
ଗବୟ ଗବାକ୍ଷ ଯେ ଜମ୍ବେବ ମନ୍ତ୍ରୀବର ।
ଦଧି ମୁଖ କାଳିମୁଖ ପବନ ତୁମ୍ବର ।
ସର୍ବଯୁଥ ପତିମାନେ ବସିଲେକଯାଇ ।
ଚଳିଲା ପୁଷ୍ପକେଯାନ **ବିକ୍ରମ** କହଇ ॥

*   *   *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଶୁଣ ହେ ସୁଜନେ ଆଦ୍ୟ ଇଙ୍କା ହେଲ ଶେଷ ।
ବୁଝି ହେଜି ଗାଇବ ନ ଘେନିବ ଦୋଷ ।
ଶ୍ରୀ ରାମାୟଣ ରଘୁ ଏ ଅଗାଧ ଜଳଧି
ଠିକ ଠିକ କରି କହିଲି ଯେତେ ମୋର ବୁଦ୍ଧି ।
ନିଶ୍ଚୟ ଉତରା ପଦ ଏହୁ ଜାଣ ।
ସୀତାପତି ପାଦ ଧ୍ୟାୟି କହଇ **ବିକ୍ରମ** ।

* * *

There are some folia Containing ଶବରଣୀ ବେଶ by ବିକ୍ରମନରେନ୍ଦ୍ର towards the end of the Manscript.

ପାର୍ବତୀଙ୍କି କୋଳେ ଧରିଣଯେ କହୁଛନ୍ତି ଶଙ୍କର
ବିକ୍ରମ ନରିନ୍ଦ୍ର ଭଣଇ ପ୍ରଭୁ ଦୁଃଖୁ ଉଦ୍ଧର ।

* * *

ସୁବାସ ତୈଳ ଗୁରୁ କେଶକୁ ସାମଳି ।
ସଜାଡ଼ି ଲୋଟଣି ଜୁଡ଼ା ମଲି ପାଖୁଡ଼ା ଯେ ।
ନେଥି ନବ ଘର ତହିଂ ସାଜିଛି ମିଶିତ ହୋଇ ।
ଲେପିଅଛି ଜୁଡ଼ା ପାଶ ବାସେ ସୁବାସ ଯେ ।
ଭିଡ଼ି ରଙ୍ଗ ପାଟ ଫୁଲି ଖଞ୍ଜିଛି କନକ ଜାଲି ।
ମିହାଣିଆ ଝରା କାଠି ତହିଂକି ଖଟି ଯେ ।
ଖଞ୍ଜିଛି ଗୁଞ୍ଜ ମାଳକୁ ଲମ୍ବିଛି ଜୁଡ଼ା ତଳକୁ ।
ଗୋଟି ଗୋଟି କିଆ ପତ୍ର ଅତି ବିଚିତ୍ର ଯେ ।।

* * *

କପୋଳରେ ଗୋରଚନା ଚିତ୍ର କରିଛି ରଞ୍ଜନା
ଚଉପାଶେ କ୍ଷୁଦ୍ର ବିନ୍ଦୁ ବଦନ ଇନ୍ଦୁ ଯେ ।
ଖଞ୍ଜନ ନେତ୍ରେ ଅଞ୍ଜନ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଗଞ୍ଜନ ଯେ ।
କର୍ଣ୍ଣେ ଶୋହେ କର୍ଣ୍ଣ ଫୁଲ ହୀରା ମଲ କଢି ଚୁଲ ।
ଶୋହେ ହେମ ଫିରିଫିରା ଅତ୍ୟନ୍ତ ତୋରା ଯେ ।
ନାସାରେ ଦଣ୍ଡି ବସଣୀ ଦଣ୍ଡିରେ ଶୁକ୍ରଙ୍କୁ ଜିଣି ।
ଅଧରେ ତାମ୍ବୁଳରଙ୍ଗ ଦିଶେ ସୁରଙ୍ଗ ଯେ ।
କଣ୍ଠେ ଶୋହେ କଣ୍ଠି ମାଳି ଯତନେ ଖଞ୍ଜିଛି ବାଛି ।
ଲମ୍ବାଇ ମୁକ୍ତା ମାଳକୁ ଉର ତଳକୁ ଯେ ।

* * *

ପାଦ ବେଢ଼ରେ ଅଳତା ଗୁରୁ ଚିତ୍ରରେ ଶୋଭିତା ।
ଝମକ ଝୁଣ୍ଟିଆ ନାଦ ଅତି ପ୍ରମୋଦ ଯେ ।

* * *

ରାମ ରୂପ ଚିତ୍ତେ ଧ୍ୟାୟି ଶ୍ରୀ ରାମ ବିଜେ ଦେଖଇ ।
କହଇ ବିନୟ ଭାବ ଶୁଣ ରାଘବ ହେ ।
ଅଛି ସ୍ୱାଦୁ ଫଳ କିଛି ଶବରୀ ରଖିଛି ବାଛି ।
ମଣାଇ ହେଉ ଥୋକାଏ **ବିକ୍ରମ** ଯେ ।

No Colophon

Digitized by PPRACHIN, SOA

252

Cat. No. O. L./1190

ନୃତ୍ୟ ରାମାୟଣ କବି--କେଶବ ପଟ୍ଟନାୟକ

Nrutya Ramayana By—Kesaba Pattanaik

Substance—Palm leaf No. of folia—273.Size—38·7X3·3 C. M. Each side Contains 4 to 6 lines. Character—Oriya. Date of Copy—Sana 1308 Sala (1901 A. D.). Complete. Condition-good. Find spot- Geruala Dist—Puri.

ବୈନତେୟଂ ନମସ୍ତୁଭ୍ୟଂ ନମସ୍ତେ କସ୍ୟପାତ୍ମଜମ୍
ବିଷ୍ଣବାହାନ ନମସ୍ତୁଭ୍ୟଂ ପକ୍ଷୀରାଜନ ନମସ୍ତୁତେ ।
ନୀଳାଦ୍ରୌ ଶଂଖମଧ୍ୟେ ଶତଦଳ କମଳେ ରତ୍ନସିଂହାସନସ୍ଥଂ
ସର୍ବାଳଂକାରଯୁକ୍ତଂ ନବଘନରୁଚିରଂ ସଂଯୁତଂ ଗ୍ରଗ୍ରଜେନ ।
ଭଦ୍ରାୟା ବାମପାର୍ଶ୍ୱେ ରଥଚରଣଯୁତଂ ବ୍ରହ୍ମରୁଦ୍ରେନ୍ଦ୍ରବନ୍ଦ୍ୟମ୍
ବେଦନାଂସାରମେକଂ ସ୍ୱଜନପରିବୃତଂ ବ୍ରହ୍ମଦାରୁଂ ସ୍ମରାମି ।।

ରାଗ—ମଙ୍ଗଳ ଗୁଜରୀ

ବନ୍ଦଇ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ କମଳା ବଲ୍ଲଭ ।
ଅପୂର୍ବ ମହିମାସ୍ୱାମି ଦେବଙ୍କୁ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ହେ ।।
ଦକ୍ଷିଣ ସମୁଦ୍ରତଟେ ପୁଣ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରବରେ ।
ବିଜେ କରିଅଛ ସ୍ୱାମି ଶ୍ରୀ ନୀଳକନ୍ଦରେ ହେ ।।

* * *

ବନ୍ଦଇ ବରୁଣ ଜେମା ବୈକୁଣ୍ଠ·ବାସିନୀ ।
ଅଇଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟଦାୟୀ ଦୁଃଖଦାରିଦ୍ର୍ୟନାଶିନୀ ହେ ।।
କବରୀ ସାଜେଣି ପାରିଜାତଫୁଲ ଗଭା ।
ଶିରରେ ସୀମନ୍ତୀ ମୋତିଜାଲି ଅତିଶୋଭା ଯେ ।।
ଯତନ ଦିଶଇ ଭାଲେ ରତନ ଅଳକା ।
ଝଲଝଲ ଦିଶେ କର୍ଣ୍ଣେ ମୁକୁତା ଝଲକା ଯେ ।
ଚନ୍ଦ୍ରମଲକତି ତେଜ ତହିଂକି ଅଧିକ ।
ଝଟ ଝଟ ଝଟକଇ ହୀରାର ତାଟଙ୍କ ଯେ ।
କମ୍ପଇ ନାସାରେ ମୋତି ଝୁମ୍ପା ନାଶାମଣି ।
ଉଦ୍ଧରି ଧରିଛି ତାକୁ ନୀଳାର ବସାଣୀ ଯେ ।
କଣ୍ଠେ କଣ୍ଠିମାଳ ନବ ରତନ ପଦକ
ଶ୍ରୀଭୁଜେ ତ୍ରିଶରି ତାଡ଼ ଶୋହେ ତିନିଲୋକ ଯେ ।
କରେ ମରକତ ଚୁଡ଼ି କେଡ଼େ ମନୋହର ।
ଚମ୍ପାମାଳେ ମଧୁକର ବେଢ଼ି ପରକାର ଯେ ।।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଜୟ ରାମ ଘନଶ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦର ସଦନ
ଭଗତ ବତ୍ସଳ ଦେବ ଜଗତ ବନ୍ଦନ ହେ ।
ହେ ଠାକୁର ବୀରବର ଧନୁଶର ପାଣି ।
ମୃଦୁ ଅଙ୍ଗ ରଣ ରଙ୍ଗ ମତ୍ତସିଂହ ଠାଣି ହେ ।
ବକ୍ଷସ୍ଥଳେ ମଣିମାଳେ ହୀରାର ପଦକ
ଥରହର ନିଶ ଯାର କୌସ୍ତୁଭ ରେଖ ଯେ ।
ଅଗତି ଜନଙ୍କ ଗତି ମୁକତି ଦାୟକ ।
କର ମୋରେ କୃପାବାରେ ଶ୍ରୀ ରଘୁନାୟକ ।।

* * *

ଶ୍ରୀରାଘବ ନାମ ନାବ ବେଳୁ ଆଶ୍ରେ କର
କେଶବ କୋଇଲି ଭବ ଜଳୁହେବ ପାର ହେ ।।

* * *

ସୀତାକାନ୍ତ ଲୀଳାଗ୍ରନ୍ଥ ଆଦ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତ କହି
ଏ ପୁରାଣ ରାମାୟଣ ପୂର୍ଣ୍ଣ କଲି ମୁଂହି ହେ ।

* * *

ଏହୁ ଗ୍ରନ୍ଥ ସମାପତ ଆଦ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତ ଯାଏ ।
ଯେତେ ଗୀତ ବିରଚିତ ଶୁଣ ତଥ୍ୟ କହେ ହେ ।।
ଆଦିକାଣ୍ଡ ଆଦ୍ୟଖଣ୍ଡ ଅଠଷଠି ଗୀତ ।
ଷାଠି ଚାରି ଗୀତ ସରି ଅଯୋଧ୍ୟା ନିର୍ମିତ ।।
ଆରଣ୍ୟକ କାଣ୍ଡଠିକ ଗୀତ ଯାକ ଅଶୀ ।
କିଷ୍କିନ୍ଧାକୁ ବର୍ଣ୍ଣିବାକୁ ହୋଏ ଚଉତିରିଶି ହେ ।
ସୁ ଯତନ ସତାବନ ଗୀତ ଯେ ସୁନ୍ଦରା ।
ମନୋହର ରସୋତ୍ତର ପୀୟୂଷର ଧାରା ହେ ।
ଲଙ୍କାଶେଷ ଛୟାଳିଶ ଶୟେକ ଉପରେ ।
ଯେ ଉତ୍ତରାକାଣ୍ଡ ତୁରା ଚତୁର୍ଥ ଗୀତରେ ।
ଦେବୀ ଦେବତାଙ୍କୁ ନବ ଗୀତରେ ବନ୍ଦନା ।
ଗ୍ରନ୍ଥ ଆଦ୍ୟେ ଏ ପ୍ରବନ୍ଧେ ହୋଇଛି ରଚନା ହେ ।।
ଚାରିଶତ ପରେ ଗୀତ ବାଷଠୀ ହେଲେ ।
ଏହୁ ସାତକାଣ୍ଡ ଗ୍ରନ୍ଥ ସମାପତ ଭଲେ ହେ ।
ମହୀତଳେ କାଳେ କାଳେ ଏ କୁଶଳେ ରହୁ
ରାମ ରାଣ ଶ୍ରୀଚରଣ ସମର୍ପଣ ହୋଉ ହେ ।

* * *

ରଖ ରଖ ପଦ୍ମମୁଖ ମୁଂ ନିରେଖ ଜନ ।
ନାଶକର କେଶବର ନାମ ଦରଶନ ହେ ।।

ଇତିଶ୍ରୀ ନୃତ୍ୟ ରାମାୟଣେ ଉମା ମହେଶ୍ୱର ସମ୍ବାଦେ **ପଟ୍ଟନାୟକ କେଶବ** ବିରଚିତେ ଉତ୍ତରା କାଣ୍ଡ ସମାପ୍ତ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

Colophon—ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କ ବିଜେ ଶୁଭରାଜ୍ୟେ ସମସ୍ତ ଅଙ୍କ ସନ ୧୩୦୮ ସାଲ ସିଂହ ମାସ ଦି୧୫ନେ ଇଂସନ ୧୯୦୧ ସମିହା ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ୩୦ ତାରିଖ ଶୁକ୍ରବାର କି—ପାରିକୁଦ କୃଷ୍ଣପ୍ରସାଦଗଡ଼ ଛରିଗାସାମା କରଣ ସାହି ରହଣି ଆଦିକନ୍ଦ କୋଠ କରୁଣଙ୍କ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୁତ୍ର ରଘୁନାଥ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏ ତାମଲୀଳା ଗ୍ରନ୍ଥ ଲେଖି ଅଛନ୍ତି । ଏ ପୁସ୍ତକ ଯେ ମାଗିନେଇ ନ ଦେବ ଏହାଙ୍କ ସପ୍ତପୁରୁଷ ଉପର ତାହାଙ୍କ ସପ୍ତପୁରୁଷ ତଳ ! ଆହେ ସୁଜ୍ଞଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧଅଶୁଦ୍ଧ ପୂରାଇ ଗାଇବ । ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଧରିବ । ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ ।

There are some folia Containing ପହଣ୍ଡି ବିଜେ, ଗୁଣ୍ଡିଚ୍ଚ ବିଜେ (incompiete) କୃଷ୍ଣ ମଙ୍ଗଳ, ଗୋବିନ୍ଦ ମଙ୍ଗଳ by ଗୌରଚନ୍ଦ୍ର ଭ୍ରମରବର ମାନସିଂହ ମର୍ଦ୍ଦରାଜ (ପାରିକୁଦ) to wards the end of the manuscript.

253

Cat. No. O. L./500

ନୃତ୍ୟ ବ୍ରଜବିହାର କବି—କୃପାସିନ୍ଧୁ ଦାସ

Nrutya Vrajabihara By—Krupasindhu Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—93. Size—37·7X3·2 C. M Each folia contains 4 to 5 lines. Character—Oriya. Date of Copy—. C. 18th Century. A. D. Complete. Condition—Worm eaten. Find spot—At—Haladia. P.-S. Khurdha. Dist. Puri.

ସାଧୁଜନେ ହୋଇ ତୋଷ ନ ଘେନିମ ଯେଥି ଦୋଷ ।
ସାନ ବଡ଼ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପାତ୍ରତା ନ ମଣେ ଯଥା ପୀୟୁଷ ।।
ଶ୍ରୀ ବୀରକେଶରୀ ନାମ ଗଜପତି ନୃପତମ ।
ତେର ଅଙ୍କ କନ୍ୟା ମାସ ଗୁରୁବାର ପଞ୍ଚମିରେ ପୂର୍ଣ୍ଣକାମ ।।
ତାଳିଯୋଡ଼ା ନାମେ ଖ୍ୟାତ ମଣ୍ଡଳ ମଙ୍ଗଳଯୁତ ।
ନାଥ ଭଗୀରଥ ନାମରେ ବିଶଷ୍ଟ କରଣ କୁଳେ ସମ୍ଭୂତ ।।
ଦେବତା ବ୍ରାହ୍ମଣେ ମତି ଲକ୍ଷେ ନାମ ଜପି ନିତି ।
ଦୟାକରି ମହାପ୍ରଭୁ ଦେଲେ ଆଣି କ୍ଷନ୍ତ ବଇକୁଣ୍ଠେ ପତି ।।
ତାଙ୍କ ତନୁଜ କନଷ୍ଠ କରଣ ବଦ୍ୟା ନିବିଷ୍ଟ ।
ନାମ କୃପାସିନ୍ଧୁ ବସୁଜାରମଣ ସ୍ମରଣ ଯାର ଅଭୀଷ୍ଟ ।।
ଖରସଧା କୁଳନଭ ଦୀନମଣି ସିନ୍ଧୁଭବ ।
ବାସୁଦେବ ଗୋପୀନାଥ ଶ୍ରୀକରଣ ଶରଣ କାଳଧବ ।।
ସୁଆଶ କୋଠକରଣ ତାଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧିଗଣ ।
ଦେଇ ମହାପ୍ରଭୁ ବାରମାସୀ ଯାତ୍ରା କାର୍ଯ୍ୟରେ କଲେ ନିପୁଣ ।।
ଏହି ଦ୍ୱାରେ କୃପାଲେଶ କରିଦେଲେ କ୍ଷେତ୍ରେ ବାସ ।
କହେ **କୃପାସିନ୍ଧୁ** ଦୀନବନ୍ଧୁ ନାମ ମୋଠାରେ କଲେ ପ୍ରକାଶ ।।

No Colophon

Digitized by PPRACHIN, SOA

254

Cat. No. O L./1457

ନୃସିଂହ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ବ୍ରତ କବି--ଅନିରୁଦ୍ଧ

Nrusingha Chaturdasi Vrata By—Anirudha

Substance—Palm leaf. No. of folia-186. Size—30.7X2.5 C. M. Each side contains 3 to 4 times. Character—Oriya. Date of Copy—Sana 1296 Sala or 1889 A. D. Complete. Condition-good. Find spot—Kachua. P. O.-Tengunia. Dist. Midnapur, West Bengal.

ନୃସିଂହ ଅବତାର ହେଲେ
ନିଜ ଭକ୍ତକୁ ରକ୍ଷା କଲେ ।
ନୃସିଂହ ଜନ୍ମ ଦିନ ଆଜ
ବ୍ରତ କରିନ୍ତୁ ମହାରାଜ ॥

*   *   *

ଯେବେ ତରିବୁ ତୋ ବିଗ୍ରହ
ତେବେ ନୃସିଂହ ବ୍ରତସାର ।
ଉତ୍ତ ନୌକା ଆଶ୍ରେ କର
ହେ ନରେ ସମୁଦ୍ର ସଂସାର ।
ପାପ ବିଷକୁ ବ୍ରତ ଗଦ
କହଇ ଦ୍ୱିଜ ଅନିରୁଦ୍ଧ ॥

ଇତିଶ୍ରୀ ଭବିଷ୍ୟ ପୁରାଣେ ଯୁଧିଷ୍ଠିର ବଶିଷ୍ଠ ସମ୍ବାଦେ ନୃସିଂହ ବ୍ରତ କଥା ସମାପ୍ତ ।

Colphon—ସନ ୧୨୯୬ ସାଲ ତା ୨୨ ଆଷାଢ ବୃହସ୍ପତି ବାରେ ଲେଖା ସମାପ୍ତ । ଶ୍ରୀ ଉମାପ୍ରସାଦ ଦେବ ଶର୍ମା ।

There are some folia containing ରାଧାଷ୍ଟମିବ୍ରତ by ଦିବାକର ଦାସ, ରାମନବମି ବ୍ରତ by ଅନିରୁଦ୍ଧ, ଜନ୍ମାଷ୍ଟମି ବ୍ରତ by ମାଧବ, ବାମନବ୍ରତ by ଅନିରୁଦ୍ଧ, ଅଶୋକାଷ୍ଟମୀ ବ୍ରତ by ଅନିରୁଦ୍ଧ, ବିଷ୍ଣୁପଞ୍ଚକବ୍ରତ by ଗଙ୍ଗାଧର and ବିଶ୍ୱକର୍ମାପୂଜା in the monuscript.

255

Cat. No. O. L./671

ନୃସିଂହ ଚରିତ କବି—ଯୁଗ ଦାସ

Nrusingha Charita By—Yuga Dasa

Substance—Palm leaf. No. of folia—168. Size—31.2X3 C. M. Each side contains 3 lines throughout the manuscript. Character—Oriya. Date of Copy—C 18th Century A. D. Complete. Condition—Worm eaten. Find spot—Putana. P.-S.—Tangi. Dist.—Cuttack.

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଏ ଶାସ୍ତ୍ର ପଢି ଯେବେ ସ୍ନାହାନ କରି ଯିବ ।
ଶତେ ଜନ୍ମ ପାପ ତାର ଶରୀରରୁ ଛାଡ଼ିବ ॥

* * *

ଭୋ ସାଧୁ ସୁଜ୍ଞଜନେ ନ ଘେନିମା ଦୋଷ ।
ପରାକୃତ ଭାବେ ମୁଂଯେ କଲଇ ପ୍ରକାଶ ॥
ଶାସ୍ତ୍ର ନିନ୍ଦାକଲେ ନର୍କ ଗତି ହୋଇ ।
ଶତେ ଜନ୍ମ ଯାଏଂ ତାକୁ ଦଣ୍ଡଇ ଜନ୍ତୁ ସାଇଂ ॥
ପଢିଲେ ଶୁଣିଲେ ନରେ ହୋଇବେ ପବିତ୍ର ।
ହୀନ ଯୁଗଦାସ ସେବେ ଗୋବିନ୍ଦର ପାଦ ॥
ସାଧୁ ସୁଜ୍ଞଜନମାନେ ନ ଘେନିମା ଦୋଷ ।
ହୀନ **ଯୁଗଦାସ** ତୁମ୍ଭ ଚରଣରେ ବାସ ॥
ବରରି ସିଂହ ପୁତ୍ରକୁ ମୁକତି ଗତି ଦେବା ।
ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତରେ ଶ୍ରୀ ନୃସିଂହ ଚରଣରେ ସେବା ॥
ଇତି ଶ୍ରୀ ନୃସିଂହ ଚରିତ ସଦାଜୟେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Colophone—ଯଥା ଦୃଷ୍ଟି ତଥା ଲେଖନ । ହେ ସୁଜ୍ଞଜନମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୂରଣ କରି ପଢିବ । ଲେଖନକାର ଦୋଷ ନ ଦେବ । ଶ୍ରୀ ଗଜପତି ଗୌଡ଼େଶ୍ୱରି ନବକୋଟି କର୍ଣ୍ଣାଟ କଳବର୍ଗେଶ୍ୱର ବୀରାଧି ବୀରବର ପ୍ରତାପ ଶ୍ରୀମୁକୁନ୍ଦ ଦେବମୋହା- ରାଜ୍ୟେ ଅ୧୧ ଓ ୧୨ଙ୍କ କୁମ୍ଭ ସଂକ୍ରମଣ ଫାଲ୍ଗୁନ କୃଷ୍ଣପ୍ରତିପଦା ସଦାଜୟେ ଲେଖା ବଢିଲା ।

256

Cat. No. O. L./125

ନୃସିଂହ ମାହାତ୍ମ୍ୟ କବି—ଯୁଗ ଦାସ

Nrusimha Mahatmya By—Juga Dasa

Substance—Paper. No. of pages—359. Size 21.6X17 C. M. Each page contains 8 to 12 lines. Character—Oriya. Date of Copy-15-8-1946 A. D. Complete. Condition—good. Find spot—Balangir.

ବନ୍ଦଇ ବିଘ୍ନରାଜ ଯେ ଗୌରୀ ନନ୍ଦନ ।
ହସ୍ତରେ ଶୋଭିତ ଯାର ଅମୃତ ଲଡ୍ଡୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ॥

* * *

ତୁହି ଯେବେ କରିବୁ ସୁଦୟା ଗଣନାଥ ।
ନୃସିଂହ ଚରିତ ମୁଂ ଯେ କରିବି ଉକତ ॥

* * *

ଯୋଗଦାସ କବି ତୁମ୍ଭ ଚରଣରେ ଦାସ
ସୁଦୟା କରି ମୋତେ ରଖିଥିବ ପାଶ ।

* * *

Digitized by PPRACHIN, SOA

ବୋଇଲେ ଭୋ ମୁନି ହେ କହିବା କାରଣ
କି ହେତୁ ମଞ୍ଜରୀ ରୂପ ଧଇଲେ ନାରାୟଣ ।
ଗନ୍ଧଗିରି ପର୍ବତରେ ରହିଲେ କିମ୍ପାଇ
ଏହା ମୋତେ ବିସ୍ତାରି କହିବା ଗୋସାଇଂ ।
ଝାଡ଼ ବନ କନ୍ଦର ପର୍ବତ ଗିରି ବର
ତହିଂ ଯାଇ କିମ୍ପାଇଂ ରହିଲେ ଚକ୍ରଧର ।
କାହାକୁ ମାରିବାକୁ ଗଲେ ଅବା ହରି
ଗନ୍ଧ ଗିରିରେ ରହିଲେ ମଞ୍ଜାରୀ ରୂପ ଧରି ।

*   *   *

ପଢିଲେ ଶୁଣିଲେ ନରେ ହୋଇବ ପବିତ୍ର
ଦୀନ ଯୁଗ ଦାସ ସେବେ ଗୋବିନ୍ଦ ପଦ୍ମପାଦ ।
ସାଧୁ ସୁଜ୍ଞ ଜନମାନେ ନଘେନି ମା ଦୋଷ
ହୀନ **ଯୁଗ ଦାସ** ତୁମ୍ଭ ଚରଣରେ ଦାସ ।
ବଇରୀ ସିଂହ ପୁତ୍ରକୁ ଗତି ମୁକ୍ତି ଦେବା
ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚରଣରେ ସେବା ।

Colophon—

ଇତି ଶ୍ରୀ ନୃସିଂହ ପୁରାଣ ସବାଜଯେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ । ଯଥା ତୃଷ୍ଟି ତଥା ଲେଖନ ଶୁଧ ଅଶୁଧ ପୂରାଇ ଗାଇବ । ଲେଖନ କାରକୁ ଦୋଷ ନ ଦେବ ।

ଭୀମସ୍ୟାପି .... ନ ବିଦ୍ୟତେ ।
ଭଗ୍ନ ଦୃଷ୍ଟି କଟି ଗ୍ରିବା ତୁଲ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିର ଧୋମୁଖ
ଦୁଃଖେ ନ ଲକ୍ଷିତୋ ଗ୍ରନ୍ଥ ପୁତ୍ରବତ ପରିପାଳୟେତ୍ ।

ବୀର ଶ୍ରୀ ଗଜପତି ଗୌଡ଼େଶ୍ୱର ନବକୋଟି କର୍ଣ୍ଣାଟୋତ୍କଳ ବୀରାଧିବୀରବର ଶ୍ରୀ କେଶରୀ ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବ ମହାରାଜାଙ୍କର ଶ୍ରୀ ଶୁଭରାଜ୍ୟେ ସମତ୍ ୧୯୪୭ ଅଙ୍କରେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ସମଲଇଶ୍ୱରୀଙ୍କର ଜିଲରେ ଶ୍ରୀ ସମଲ ପୁର ଜିଲରେ ଯେ ପୋତେକ ଲେଖା ଗଲ । ବୋଡ଼ା ସମ୍ବର ଇଲକାରେ ଶ୍ରୀ ନୃସିଂହ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ପଶ୍ଚିମ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଗୋରଣ୍ଡା ଗ୍ରାମରେ ସ୍ନ ୧୯୨୪ କରେ ୧୮୯୦ ଇଦିରେ ଅଙ୍ଗରେଜି ୫ ତାରିଖରେ ନିଦ୍ରାନଙ୍କ ଆଦ୍ୟ ମଗଶୀର କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ଶୁକ୍ରବାର ଦଶମୀ ଦିବସରେ ବେଳ ବାରଘଣ୍ଟା ସରିକି ହେ ସୁଗ୍ୟଂ ଜନମାନେ ଦୋଷ ନଧରିବ । ଆଦ୍ରଶେ ଯାହା ଥିଲା ତାହା ଲେଖିଛୁ । ଶଦ୍ଧ ଅଶୁଦ୍ଧ ପୂରାଇ ଗାଇବ, ଲେଖନ କାର ଅଧମ ବୃନ୍ଦା ସାହୁ ପୁତ୍ର ଗଙ୍ଗାଧର ସାହୁକୁ ଦୋଷ ନଦେବ । ଶ୍ରୀ ମାଆଂ ବିଞ୍ଜାର ବାସେନୀ ଶ୍ରୀ ମାହେଶ୍ୱରୀ ଦୁର୍ଗା ରକ୍ଷା କରିବେ **ଅଧମ ଲେଖନ କାର ଗଙ୍ଗାଧର ସାହୁକୁ ।**

ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ ଶ୍ରୀ ଶୁଭମସ୍ତୁ ।

Rajendra Simha Bariha Bahadur Zamindar of Budhasambar' Dist Sambalpur. Published a work entitled Shri Nrusimha Mahatmya following the footprints of poet Juga Dasa and the book has been published by Shri Bhubaneswar Banidar Dewan of Budhasambar in 1927 A. D.

Digitized by PPRACHIN, SOA

257

Cat. No. O. L./1096

ନୃସିଂହରାସ   କବି—ନଟବର ଭ୍ରମର

Nrusinh Rasa By—Natabara Bhramara

Substance—Palm leaf. No. of folia—124. Size-15.6X4 C. M. Each side contains 4 to 7 lines. Character—Oriya. Date of Copy· Sana 1320 Sala or 1913 A. D. Complete. Condition—Slightly damaged Find spot—Nayagarh. Dist. Puri.

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଶେଷ ଦେବ ନୃସିଂହାୟ କୃଷ୍ଣ ବଲଭ ନନ୍ଦନମ୍ ।
ଭଗବତୀ ଗର୍ଭସମ୍ଭୂତଂ ମୁରଦାରୁଣନାଶନମ ।।
ଜୟ ଅଭୟ ନୃସିଂହଚରଣକମଳ ।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବଲ୍ଲଭ ସୁତ ସମସ୍ତ ମଙ୍ଗଳ ହେ ।।
ଶ୍ରୀ ଶେଷ ଦେବଙ୍କୁ ଯେନି ଯୋଗ ଅବତାର ।
ମାତା ଗର୍ଭବତୀ ଗର୍ଭଂ ଜନମ ଯାହାର ହେ ।।
ମୁରାସୁର ଦାରୁଣ ଏ ବେନି ଅସୁରଙ୍କୁ ।
ବିନାଶି ରଖି ତେତିଶ କୋଟି ଦେବତାଙ୍କୁ ।।
ଶ୍ରୀ ଯଜ୍ଞ ରାସ ସ୍ଥଳରେ ରାସ କରିବାକୁ ।
ବିଗ୍ରହିଣ ମନେ ଧ୍ୟାନ କରିଣ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ଯେ ।।

*   *   *

ରାସ କେଳି ଉତ୍ସବେ ହେଉଛି ଆମ୍ଭ ଚିତ୍ର ।
ନୃସିଂହ ରାସ ବୋଲିଣ ବୁଝିବ ଜଗତ ହେ ।।

*   *   *

ନୃସିଂହ ଚରଣ କମଳେ ଆଶ୍ରେ କରି ।
ଶ୍ରୀ ନଟବର ଭ୍ରମର ବର ଭାବି ହରି ଯେ ।।

Colophone—କିଲେ—ଖଣ୍ଡପଡ଼ା ଜିଲ୍ଲା—ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପ୍ରସାଦ ଆଡେଣୀ । ମଉଜେ—ଶିଖର ପୁଘ । ଗୋପୀନାଥ ସାହୁଙ୍କର ଏ ପୋଥି । ଲେଖନକାର—ଭିକାରୀ ଦାସ । ସନ—୧୩୨୦ ସାଲ କକଡ଼ା ୨୫ ଦିନ ରୋଜ—ସୋମବାର ବେଳ ଅନ୍ଦାଜ—୨୪ ଦଣ୍ଡ ୨୫ ଛିତା ସମୟେ ଲେଖା ବନ୍ଦିଳ ।

There are some folia containing ସର୍ବମଙ୍ଗଳାସ୍ତୁତି ରଘୁନାଥ ଜଣାଣ by Brundabana and Benudhara respectively.

Digitized by PPRACHIN, SOA

258

Cat. No. O. L./520

ନେତ୍ରଉତ୍ସବ କବି—ଶିଶୁଦାସ

Netra Utsaba **By—Sisu Dasa**

Substance—Palm leaf. No. of folia—101. Size—22X3.2 C .M. Each side contains 4 lines throughout the manuscript. Character—Oriya. Date of Copy—C. 18th Century A. D. Complete. Condition—Slightly worm eaten. Find spot—At. Haladia. P.-S.—Khurdha,—Dist. Puri.

କରନ୍ତି ନେତ୍ର ଉତ୍ସବ କମଳା ସାଇଂ ।
କରନ୍ତି ଦର୍ଶନ ସର୍ବ ଦେବତା ଯାଇ ।।
କମଳ ଭୁଜେ ଶଂଖଚକ୍ର ବିରାଜେ ।
କୋଟିଯେ କନ୍ଦର୍ପ କଳା ଶ୍ରୀମୁଖେ ସାଜେ ।।

* * *

କ୍ଷଦେ ଲଭିଲେ ସୁଖ ତିନିଜଗତ ।
ଛାଡ଼ିଲ କ୍ଷୁଦ୍‌ପାପ ହେଲେ ମୁକତ ।।
କ୍ଷମା ସାଗର ପ୍ରଭୁ କରିବେ ପାର ।
କ୍ଷମା କର ଦୋଷ ଯେବେ ଶିଶୁ ଦାସର ।।

There are some folia containing ଗୁଣ୍ଡିଚ୍ଚ ଯାତ୍ରା by ଜଗନ୍ନାଥ, ସ୍ନାନଯାତ୍ରା by ବିପ୍ର କାଶୀଦାସ, by ରୁକ୍ମିଣୀ ଚିଟାଉ by ନାରାୟଣ ମର୍ଦ୍ଦରାଜ, by ଚମ୍ପୂ by କବିସୂର୍ଯ୍ୟ, ଚିଟାଉ by ଦୀନବନ୍ଧୁ ରାଜ, ଖଲିକୋଟ ଯଶ ବର୍ଣ୍ଣନା by ଚଇତନ ଦାସ to wards the end of the manuscript.

No. Colophone

OGP MP—II (T & C A) 14—500—15-2-1979

Digitized by PPRACHIN, SOA

Digitized by PPRACHIN, SOA

An alphabetical list of the authors

Digitized by PPRACHIN, SOA

Digitized by PPRACHIN, SOA

Digitized by PPRACHIN, SOA

Digitized by PPRACHIN, SOA

Sl. No.	Name of the Authors	Name of the works	Page No.
		ନାମରତ୍ନ ଗୀତା	179—195
		ଦୂତୀୟ ଗୀତା	72—74
		(ବା)	
		ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୀତା	104—109
		ରସକଲ୍ଲୋଳ	113
		ଛଡ଼ରସ ଗୀତା	73
		ଏକାଦଶୀ ମାହାତ୍ମ୍ୟ	73
		ପ୍ରସ୍ତାବ ସିନ୍ଧୁ	189
		ନାମ ରତ୍ନାବଳୀ	195
		ନାବକେଳି	207—209
		ଭୂତକେଳି	210
		ଜଣାଣ	148
		ଭଜନ ଚଉପଦୀ	176
		କୃଷ୍ଣଲୀଳା	198
		ନାମ ବ୍ରହ୍ମ ବର୍ଣ୍ଣନା	177
		ଭ ବବ ଚଉତିଶା	231
		ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତର ଚଉତିଶା	90
		ଗୁଣସାଗର	52
27	କୃଷ୍ଣସିଂହ	ଭଗବଦ୍ ଗୀତାନୁବାଦ	176—178
28	କେଶବ ପଟ୍ଟନାୟକ	ନୃତ୍ୟ ରାମାୟଣ	248

Digitized by PPRACHIN, SOA

Digitized by PPRACHIN, SOA

Digitized by PPRACHIN, SOA

Sl. No.	Name of the Authors	Name of the works	Page No.
46	ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ	.. ଜଣାଣ	148
		ରାବଣ ଚଉତିଶା	146
		ଯଶୋଦା କୋଇଲି	146
		ଗୁଣ୍ଡିଚ୍ଚ ଯାତ୍ରା	255
		ଦୁର୍ଗାସ୍ତୁତି	83
		ଗରୁଡ଼ ଗୀତା	7
		ନିତ୍ୟାଚ୍ଚର ..	213
		ଷୋଳଚଉପଦୀ	174
		ପାହାନ୍ତି ଅବକାଶ	174
		ଦୀକ୍ଷା ସମ୍ବାଦ ..	59
		ଧ୍ରୁବଚରିତ	121
		ଧ୍ରୁବ ସ୍ତୁତି ..	77
		ବ୍ରହ୍ମନାରାୟଣ ମହିମା	77
		ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୂଗୋଳ ..	237
		ପଦ୍ମକଳ୍ପ ଟୀକା	118
		ଭାଗବତ (୧୨ଶ ସ୍କନ୍ଦ)	178
		ଭାଗବତ (୧୦ମ ସ୍କନ୍ଦ)	67
47	ଜଗନ୍ନାଥ ନାରାୟଣ ଦେବ	ନବ ବୃନ୍ଦାବନ ବିହାର	159
48	ଜଗୁଦାସ	ଅନହତ ଧ୍ୱନି ସଂହିତା	212
49	ଜନାର୍ଦ୍ଦନ ସିଂହ	ଚଉତିଶା, ଚଉପଦୀ, ଚିଟାଉ	22
50	ଜୟକୃଷ୍ଣ	ଭଜନ, ଚଉପଦୀ ଜଣାଣ	176
51	ଜୟଦେବ	ଗୀତଗୋବିନ୍ଦ	237

Digitized by PPRACHIN, SOA

Digitized by PPRACHIN, SOA

Digitized by PPRACHIN, SOA

Sl. No.	Name of the Authors	Name of the works	Page No.
72	ଦ୍ୱିଜ ନାରାୟଣ	.. ଦଶବିଦ୍ୟା ମାଳଶ୍ରୀ	.. 23
		ନାୟକ ବିରହ ଚିନ୍ତା	.. 227
		କାମଦୁହା ଚଉତିଶା	.. 229
73	ଦ୍ୱିଜ ପୀତାମ୍ବର	ନାୟିକାଗ୍ରନ୍ଥ	.. 199
74	ଦ୍ୱିଜବର	ମାନଭଞ୍ଜନ	.. 197
75	ଧନଞ୍ଜୟ ନୃପ	ପଣ୍ଡିତ ବୋଧ ଚଉତିଶା	.. 90
76	ଧନୁଦାସ	ଧନମାଳଶ୍ରୀ ଚଉତିଶା	.. 111
77	ଧରଣୀଧର	ଗୀତଗୋବିନ୍ଦାନୁବାଦ	.. 163
78	ଧରଣୀଧର ଗଜେନ୍ଦ୍ର	କୃଷ୍ଣଲୀଳା	.. 198
79	ନଟବରଭ୍ରମରବର	ନୃସିଂହ ରାସ	.. 254
80	ନରସିଂହ ପଟ୍ଟନାୟକ	ଚଉତିଶା, ଚଉପଦୀ, ଚିଟାଉ	.. 197
		ଚଉପଦୀ ଭୂଷଣ	.. 197
81	ନରସିଂହ ଶେଣ	ପରିମଳା	.. 169
82	ନନ୍ଦାବାଇ	ନନ୍ଦାବାଇ ଚଉତିଶା	.. 125
83	ନାଥିଆ	ବହୁଷ୍ଥାନ କୋଇଲି	.. 118
84	ନାରାୟଣ ମର୍ଦ୍ଦରାଜ	ରୁକ୍ମିଣୀ ଚିଟାଉ	.. 255
85	ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ	ଭଜନ	.. 16
86	ନୃସିଂହଭ୍ରମରବର	ପ୍ରିୟା ବିଚ୍ଛେଦ ଚଉତିଶା	.. 226
87	ନୃସିଂହ ମର୍ଦ୍ଦରାଜ	ଭଜନ, ଚଉପଦୀ	.. 176
88	ପଦ୍ମନସିଂହ	ନାଗବଂଶ ଚରିତ	.. 166
89	ପଦ୍ମନାଭ	ରାଧା ବିରହ ବାଣୀ	.. 197

Digitized by PPRACHIN, SOA

Digitized by PPRACHIN, SOA

Digitized by PPRACHIN, SOA

Digitized by PPRACHIN, SOA

Digitized by PPRACHIN, SOA

Sl. No.	Name of the Authors	Name of the works		Page No.
143	ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର ଦାସ	ଅଙ୍ଗଦ ଶିଟାଉ	..	106
144	ଲୋକନାଥ	ଜ୍ଞାନ ଉଦେ କୋଇଲି	..	6, 212
145	ଲୋକନାଥ ବିଦ୍ୟାଧର	ଚିତ୍ରକଳା	..	163
		ନବଘନ ଚଉତିଶା	..	151, 155
		ପ୍ରାନ୍ତଯମକ ଚଉତିଶା	..	151, 153
		ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ ଚଉତିଶା	..	152
		ନୀଳାଦ୍ରି ମହୋତ୍ସବ	..	239, 240
		ବିପରୀତ ନିଧି ଚଉତିଶା	..	152
		ବରଷା ଋତୁ ଚଉତିଶା	..	153
		ପ୍ରିୟସଖା ଚଉତିଶା	..	153
		ପ୍ରୀତିପ୍ରିୟା ଚଉତିଶା	..	154
		ପ୍ରସ୍ଥାନରଙ୍ଗ ଚଉତିଶା	..	154
		ପ୍ରୀତିସାଗର ଚଉତିଶା	..	154
		ଦୋଳଯାତ୍ରା ଚଉତିଶା	..	155
		ଧନଭଗ୍ନ ଚଉତିଶା	..	155
		ପଦାମୃତାବଳୀ ଚଉତିଶା	..	156
		ପ୍ରାଣସଖା ଚଉତିଶା	..	156
		ଚଉପଦୀ	..	156
		ଜଳଧର ଚଉତିଶା	..	93
		ସର୍ବାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରୀ	..	93
146	ବନମାଳୀ ଦାସ	କୃଷ୍ଣ ଲୀଳା	..	174
		ଭଜନ, ଚଉପଦୀ	..	175

Digitized by PPRACHIN, SOA

Sl. No.	Name of the Authors	Name of the works		Page No.
147	ବଂଶୀଦାସ	ଗଉର କଳସା	..	198
		ଉଦ୍ଧବ ଚଉତିଶା	..	189
		କୋକିଳ ଚଉତିଶା	..	227
148	ବାମଦେବ ପଟ୍ଟନାୟକ	ଫୁଲଠାର	..	16; 25
		ଚିଟାଉ ଭଷା	..	227
		ମେଘଦୂତ ଚଉତିଶା	..	227
		ଗୁଣସାଗର ଚଉତିଶା	..	227
149	ବିକ୍ରମ ନରେନ୍ଦ୍ର	ନୃତ୍ୟ ରମାୟଣ	..	245
		ଶବରଣୀ ବେଶ	..	247
150	ବିପ୍ର କାଶୀଦାସ	ସ୍ନାନ ଯାତ୍ରା	..	255
151	ବିପ୍ରସୁନ୍ଦର ଶର୍ମା	ନାରୟଣ ସ୍ତୁତି	..	204
152	ବିଶ୍ୱନାଥ ନୃପ	ଭଜନ, ଚଉପଦୀ	..	175
153	ବିଶ୍ୱମ୍ଭର	ମସଲଠାର	..	25
154	ବିଷ୍ଣୁଦାସ	କଳାବତୀ	..	163
		ଲୀଳାବତୀ	..	163
		ପ୍ରବାସ ବାହୁଡ଼ା ଚଉତିଶା	..	226
		ମନ୍ଦାକିନୀ ଚଉତିଶା	..	227
		ସୁମୁଖୀ ଚଉତିଶା	..	227
155	ବୀରକେଶରୀ ଦେବ	ଭଜନ, ଚଉପଦୀ	..	175
156	ବୀରବର	ପ୍ରବାସବାହୁଡ଼ା ଚଉତିଶା	..	226
157	ବେଣୁଧର	ରଘୁନାଥ ଜଣାଣ	..	254

Digitized by PPRACHIN, SOA

Digitized by PPRACHIN, SOA

Sl. No.	Name of the Authors	Name of the works	Page No.
170	ସୁଦାମା	ନାମତତ୍ତ୍ୱସାର	173
		ଗୁରୁବଚନ ମହାମନ୍ତ୍ର	174
171	ହନୁମାନ ଦାସ	ଭଜନ, ଚଉପଦୀ	175
172	ହରିଚନ୍ଦନ ଜଗଦେବ	ଭଜନ, ଚଉପଦୀ	176
173	ହରିଦାସ	ନାୟକ ଗ୍ରନ୍ଥ ଚଉତିଶା	197
		କାନ୍ତାବିରହ ଚଉତିଶା	227
		ଭଜନ, ଚଉପଦୀ	176
174	ହରିପ୍ରିୟା	ରାମ ଜଣାଣ	148
		କୃଷ୍ଣ ବିରହ ଚଉତିଶା	198
175	ହରିଶରଣ ଭଞ୍ଜ	ସାଦାନ୍ତ ନାମକ ଚଉତିଶା	90
		ପବନ ଚଉତିଶା	225
		ନୀଳକଣ୍ଠ ଚଉତିଶା	91, 231, 228
		ଚଉତିଶା	224
176	କ୍ଷତ୍ରିବର	ଭଜନ	129
177	କ୍ଷତ୍ରିୟ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ସିଂହ	ମେଘ ଚଉତିଶା	227
178	କ୍ଷିତିଦେବ ବଳଭଦ୍ର	ଦେବତା ମନାସ	206
179	ଜ୍ଞାନ ଦାସ	ଭଜନ	15

OGP—MP-II(T.&C.A.)14—500-31-5-1979

Digitized by PPRACHIN, SOA

PRI TED AT ORISSA GOVERNMENT PRESS, CUTTACK-10

Digitized by PPRACHIN, SOA